

วินยปิฎก ปริวาร

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส ฯ

มหาวิภงฺเก โสฬส มหาวาร

[๑] ยนฺเตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุทฺธเณ
ปจฺมํ ปาราชิกํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ ฯ กํ อารพฺภ ฯ กิสมิํ วัตฺตุสมิํ ฯ
อตุถิ ตตฺถ ปญฺญตฺติ อนุปฺปญฺญตฺติ อนุปฺปนฺนปญฺญตฺติ สพฺพตฺถ
ปญฺญตฺติ ปเทสปญฺญตฺติ สาธารณปญฺญตฺติ อสาธารณปญฺญตฺติ
เอกโตปญฺญตฺติ อุกโตปญฺญตฺติ ฯ ปญฺจนฺนํ ปาติโมกฺขทฺเทศานํ
กตุโถลธํ กตฺถ ปริยาปนฺนํ กตฺเมณ อุตฺเทศเนน อุตฺเทศํ อากจฺจติ ฯ
จตฺตุนฺนํ วิปตฺติณํ กตฺมา วิปตฺติ ฯ สตฺตุนฺนํ อาปตฺติกฺขนฺธานํ กตฺโม
อาปตฺติกฺขนฺโร ฯ ฌนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺานานํ กตฺตีหิ สมฺภูจฺานเห
สมฺภูจฺาติ ฯ จตฺตุนฺนํ อธิกรณานํ กตฺมํ อธิกรณํ ฯ สตฺตุนฺนํ สมถานํ
กตฺตีหิ สมเถหิ สมฺมติ ฯ โโก ตตฺถ วินโย โโก ตตฺถ อภิวินโย
กิํ ตตฺถ ปาติโมกฺขํ กิํ ตตฺถ อธิปาติโมกฺขํ กา วิปตฺติ กา
สมฺปตฺติ กา ปฏฺิปตฺติ ฯ กติ อตฺถวเส ปฏฺิจฺจ ภควตา ปจฺมํ
ปาราชิกํ ปญฺญตฺตํ ฯ เก สิกฺขนฺติ ฯ เก สิกฺขิตฺตสิกฺขา ฯ กตฺถ
จิตฺตํ ฯ เก ฐาเรนฺติ ฯ กสฺส วจฺนํ ฯ เกนาภฺญฺนฺติ ฯ

[๒] ยนฺเตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุทฺธเณ

ปจัม ปาราชิกํ กตถ ปญจตุนฺติ ฯ เวสาลียา ปญจตฺติ ฯ กัม
อารพฺภาติ ฯ สุทินฺนํ กลนฺทปฺตฺติ อารพฺภ ฯ กิสมิ วัตถุสมินฺติ ฯ สุทินฺโน
กลนฺทปฺตฺโต ปุราณทฺติยิกาย เมถุนํ ฆมฺมํ ปฏฺิเสวิ ตสมิ วัตถุสมิ ฯ
อตุถิ ตตฺถ ปญฺจตฺติ อนุปฺปญฺจตฺติ อนุปฺปนฺนปญฺจตฺติติ ฯ เอกา
ปญฺจตฺติ เทว อนุปฺปญฺจตฺติโย อนุปฺปนฺนปญฺจตฺติ ตสมิ
นตฺติ ฯ สพฺพตฺถ ปญฺจตฺติ ปเทสปญฺจตฺติติ ฯ สพฺพตฺถ ปญฺจตฺติ ฯ
สาธาณปญฺจตฺติ อสาธาณปญฺจตฺติติ ฯ สาธาณปญฺจตฺติ ฯ
เอกโตปญฺจตฺติ อุกโตปญฺจตฺติติ ฯ อุกโตปญฺจตฺติ ฯ ปญฺจนฺนํ
ปาติโมกฺขทฺเตสํ กตฺโถกฺธ กตฺถ ปริยาปฺนฺนตฺติ ฯ นิทานกฺธ
นิทานปริยาปฺนฺนํ ฯ กตฺเมณ อุกฺทเทเสน อุกฺทเทสํ อากฺจตฺติติ ฯ ทฺติเยน
อุกฺทเทเสน อุกฺทเทสํ อากฺจตฺติ ฯ จตฺนฺนํ วิปตฺติํ กตฺมา วิปตฺติติ ฯ
สึลวิปตฺติ ฯ สตฺตฺนฺนํ อापตฺติกฺขนฺธานํ กตฺโม อापตฺติกฺขนฺโรติ ฯ
ปาราชิกापตฺติกฺขนฺโร ฯ จนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺานํ กตฺหิ สมฺภูจฺาเนหิ
สมฺภูจฺาตฺติติ ฯ เอเกณ สมฺภูจฺาเนน สมฺภูจฺาติ กายโต จ จิตฺตโต จ
สมฺภูจฺาติ น วาจโต ฯ จตฺนฺนํ อธิกรณํ กตฺมํ อธิกรณฺตฺติ ฯ
อापตฺตาริกรณํ ฯ สตฺตฺนฺนํ สมถํ กตฺหิ สมถฺหิ สมฺมตฺติติ ฯ ทฺวิหิ
สมถฺหิ สมฺมตฺติ สมฺมุขาวินเยน จ ปฏฺิญาตฺกรณฺน จ ฯ โก
ตตฺถ วินโย โก ตตฺถ อภิวินโยติ ฯ ปญฺจตฺติ วินโย วิภตฺติ
อภิวินโย ฯ ก็ ตตฺถ ปาติโมกฺขํ ก็ ตตฺถ อธิปาติโมกฺขฺตฺติ ฯ ปญฺจตฺติ
ปาติโมกฺขํ วิภตฺติ อธิปาติโมกฺขํ ฯ กา วิปตฺติติ ฯ อสฺวโร วิปตฺติ ฯ

กา สมฺปตฺตตีติ ฯ ลัวโร สมฺปตฺตตีติ ฯ กา ปฏิปตฺตตีติ ฯ น เอวรूपํ
กริสฺสามีติ ยาวจีวํ อาปानโกฏิกํ สมาทาย สิกฺขติ สิกฺขาปเทสุ ฯ
กติ อตฺถวเส ปฏิจฺจ ภควตา ปจฺมํ ปาราชิกํ ปญฺจตฺตฺนตีติ ฯ
ทส อตฺถวเส ปฏิจฺจ ภควตา ปจฺมํ ปาราชิกํ ปญฺจตฺตํ
สงฺฆสฺสุจฺจตฺตาย สงฺฆฆาตฺตาย ทุมฺมงฺกนํ ปุคฺคตฺตํ นิกฺคหฺย
เปตฺตํ ภิภฺขนํ ฆาตฺตวิหฺรายนํ ทิฏฺฐชฺมมิกานํ อาสวานํ ลัวฺรายนํ
สมฺปฺปฺรายนํ อาสวานํ ปฏิฆาตฺตายนํ อปฺปสนฺนํ [๑] ปสฺสทฺตายนํ
ปสนฺนํ [๑] ภิภฺขนํ สทฺทชฺมมฺมจฺจิตฺตยา วินยานุคฺคหฺย ฯ
เก สิกฺขนฺตีติ ฯ เสกฺขา จ ปุคฺคชนกฺลฺยาณกา จ สิกฺขนฺตีติ ฯ เก
สิกฺขิตฺตสิกฺขาตีติ ฯ อรฺหฺนฺโต สิกฺขิตฺตสิกฺขาตีติ ฯ กตฺถ จิตฺตฺตตีติ ฯ
สิกฺขาภาเมสุ จิตฺตํ ฯ เก ชาเรณฺตีติ ฯ เยถํ วตฺตตีติ เต ชาเรณฺตีติ ฯ
กสฺส วจฺจนฺตีติ ฯ ภควโต วจฺจํ อรฺหฺโต สมฺมาสมฺพุทฺทสฺสตีติ ฯ
เกนาภฺจฺจตีติ ฯ ปรมฺปฺรภฺจฺจตีติ ฯ

[๑] อุปาลิ ทาสโก เจว โสณโก สิกฺคโว ตถา
โมคฺคลีปฺตฺเตน ๒ ปญฺจมา เอเต ชมฺพุทฺธิริวฺหเย ฯ
ตโต มหิณฺโท อภิภูโต อุตฺตโย เจว สมฺพโล ๓
ภทฺทนาโม จ ปณฺทิตฺโต

เอเต นากา มหาปญฺญา ชมฺพุทฺธิปา อิทาคตา
วินยํ เต วาจีสุ ปิฏฺฐกํ ตมฺพปญฺญินฺยา

#๑ โป. วา. ฯ ๒ ม. ย. โมคฺคลี- ฯ ๓ ม. ย. อุตฺตโย สมฺพโล ตถา ฯ

#อปฺราปรฺปิ อีทิสเมว ฯ

นิกาย ปลาย วาเจสุ สุตต เจว ปกรณ ๗
คโต อริฏฺโจะ เมธาวิ คิสฺสทตฺโต จ ปณฺหิโต
วิสาร์โท กภาพฺสมโน เถโร จ ทิมฺนามโก
ทิมฺสมโน จ ปณฺหิโต

ปุณเรว กภาพฺสมโน นาคตุเถโร จ พุทฺธรกฺขิโต
คิสฺสทตฺโต จ เมธาวิ เทวตฺเถโร จ ปณฺหิโต
ปุณเรว สุมโน เมธาวิ วินยฺ จ วิสาร์โท
พหุสฺสุโต จุพฺนาโค คโชนฺ ทุปฺปรีตีโย
ธมฺมปาติคณาโม จ โรหณฺ สาทฺฐปฺปฺชิตฺโต
คสฺส สิสฺโส มหาปญฺโญ เขมฺนาโม ติเปฏฺกิ ๑
ทีเป ตารกฺราชาว ปญฺญาเย อติโรจติ ๒
อุปติสฺโส จ เมธาวิ ปุสฺสเทโว มหากถิ
ปุณเรว สุมโน เมธาวิ ปุพฺผนาโม พหุสฺสุโต
มหากถิ มหาสีโว ปิฏฺเฏ สพฺพตฺถ โกวิโท
ปุณเรว อุปาติ เมธาวิ วินยฺ จ วิสาร์โท
มหานาโค มหาปญฺโญ สทฺธธมฺมวีสโกวิโท
ปุณเรว อภโย เมธาวิ ปิฏฺเฏ สพฺพตฺถ โกวิโท
คิสฺสทตฺโต จ เมธาวิ วินยฺ จ วิสาร์โท
คสฺส สิสฺโส มหาปญฺโญ ปุสฺสนาโม ๓ พหุสฺสุโต

#๑ ม. ติเปฏฺโก ๗ ๒ ม. ยฺ. อติโรจติ ๗ ๓ ม. ยฺ. ปุพฺผนาโม ๗

สาสัน อนุรทขณโต ชมพูทีเป ปติฏฐิตโต
 จุพาทโย จ เมธาวิ วินเย จ วิสารโท
 ติสฺสตุเถโร จ เมธาวิ สทฺธมฺมวสโกวิทโ
 จุพาทโว ๑ จ เมธาวิ วินเย จ วิสารโท
 สิวตฺเถโร จ เมธาวิ วินเย สพฺพตฺถ โกวิทโ
 เอเต นาคา มหาปญฺญา วินยญฺญ มคฺคโกวิทา
 วินยํ ทีเป ปกาเสสฺสุ ปิฏฺฐกํ ตมฺพปญฺณณียาติ ฯ

[๔] ยนฺเตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุทฺธเชน
 ทฺตฺติยํ ปาราชิกํ กตฺถ ปญฺณตฺตฺนฺติ ฯ ราชกเห ปญฺณตฺตํ ฯ กํ
 อารพฺภาติ ฯ ฌนียํ กุมฺภการปฺตฺตํ อารพฺภ ฯ กิสฺมิมิ วตฺถุสฺมินฺติ ฯ ฌนีย
 กุมฺภการปฺตฺโต รณฺโถ ทารุณี อทินฺนานิ อาทฺธิยิ ตสฺมิมิ วตฺถุสฺมิมิ ฯ
 เอกา ปญฺณตฺติ เอกา อนฺุปฺปญฺณตฺติ นตฺถิ อนฺุปฺปนฺนปญฺณตฺติ ฯ ๒
 ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ [๑] ตีหิ สมฺภูจฺจานเหิ สมฺภูจฺจาทิ สฺยิยา กายโต
 จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจาทิ น วาจโต สฺยิยา วาจโต จ จิตฺตโต จ
 สมฺภูจฺจาทิ น กายโต สฺยิยา กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ
 สมฺภูจฺจาทิ ฯ เป ฯ

[๕] ตตฺติยํ ปาราชิกํ กตฺถ ปญฺณตฺตฺนฺติ ฯ เวสาลิยา ปญฺณตฺตํ ฯ
 กํ อารพฺภาติ ฯ สมฺพหฺลเ ริกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสฺมิมิ วตฺถุสฺมินฺติ ฯ
 สมฺพหฺลเ ริกฺขุ อญฺญมณฺณํ ชีวิทา โวโรเปสฺสุ ตสฺมิมิ วตฺถุสฺมิมิ ฯ เอกา
 ปญฺณตฺติ เอกา อนฺุปฺปญฺณตฺติ นตฺถิ อนฺุปฺปนฺนปญฺณตฺติ ๒ ฯ
 #๑ โป. ม. ยฺ. จุพาทโว ฯ ๒ ม. ยฺ. อิทํ ปาจทฺวํ นตฺถิ ฯ ๓ ม. ยฺ.
 #ถตีหิ สมฺภูจฺจานเหิ สมฺภูจฺจาทิตฺติ ฯ

ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานานํ ตีหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ สฺยิยา กายโต
จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจาทิ น วาจโต สฺยิยา วาจโต จ จิตฺตโต จ
สมฺภูจฺจาทิ น กายโต สฺยิยา กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ
สมฺภูจฺจาทิ ฯเปฯ

[๖] จตฺตํ ปาราชิกํ กตฺถ ปญฺญตฺตฺนํ ฯ เวสาลียา ปญฺญตฺตํ ฯ
กํ อารพฺภาทิ ฯ วคฺคฺมุทาทีริเย ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสมิํ วัตฺตฺตฺมฺนิตฺติ ฯ
วคฺคฺมุทาทีริยา ภิกฺขุ คิหิํ อณฺณมณฺณสฺส อุตฺตริมฺนุสฺสธมฺมสฺส
วณฺณํ ภาสีสุ ตสฺมิํ วัตฺตฺตฺมฺนิตฺติ ฯ เอกา ปญฺญตฺติ เอกา อนฺุปฺปญฺญตฺติ
นตฺติ อนฺุปฺปนฺนปญฺญตฺติ ๑ ฯ ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานานํ [๗] ตีหิ
สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ สฺยิยา กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจาทิ น
วาจโต สฺยิยา วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจาทิ น กายโต สฺยิยา
กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจาทิ ฯเปฯ

จตฺตาริ ปาราชิกา นิฏฺฐิตา ฯ

ตสฺสทฺทานํ

[๗] เมถุนาทินฺนทานญจ มนุสฺสวีกฺกหุตฺตริ

ปาราชิกานิ จตฺตาริ เชนฺชวตฺถุ อสฺสยาคิ ฯ

[๘] ยนฺเตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุทฺเธน
อุปกฺกมิตฺวา อสฺสึจํ โมเจนตสฺส สงฺฆาเทโส กตฺถ ปญฺญตฺโต ฯ
กํ อารพฺภ ฯ กิสมิํ วัตฺตฺตฺมฺนิตฺติ ฯ อตฺถิ ตตฺถ ปญฺญตฺติ
#๑ ม. ย. อิทํ ปาจทฺวํ นตฺติ ฯ ๒ ม. ย. กตีหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิตฺติ ฯ

อนุปปลยตติ อนุปปนุปลยตติ สพพตถ ปลยตติ ปเทศปลยตติ
สาธารณปลยตติ อสาธารณปลยตติ เอกโตปลยตติ อุกโตปลยตติ ฯ
ปลยจุนัน ปาติโมกขุทเทสถานัน กตโถลลัน กตถ ปรียาปนัน
กตเมน อุทเทเสน อุทเทส อากจลลิตติ ฯ จตุนัน วิปตติัน กตมา
วิปตติ ฯ สตตุนัน อาปตติกขนุชานัน กตโม อาปตติกขนุโร ฯ
จุนัน อาปตติสมุจจานานัน กตีหิ สมุจจานะหิ สมุจจาทิ ฯ จตุนัน
อธิกรณานัน กตมม อธิกรณัน ฯ สตตุนัน สมถานัน กตีหิ สมถะหิ
สมมตติ ฯ โก ตตถ วินโย โก ตตถ อภิวินโย ก็ ตตถ
ปาติโมกขัน ก็ ตตถ อธิปาติโมกขัน กา วิปตติ กา สมปตติ
กา ปฏิปตติ ฯ กติ อตถวเส ปฏิจจ ภควตา อุปกุกมิตวา อสุจี้
โมเจตตสส สงฆาติเสโส ปลยตโต ฯ เก สิกขนุติ ฯ เก
ลิกขิตลิกขา ฯ กตถ จิตฺติ ฯ เก ชาเรนุติ ฯ กตส วจัน ฯ
เกนาภญนุติ ฯ

[๕] ยนุเตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมมาสมพุทฺธเชน
อุปกุกมิตวา อสุจี้ โมเจตตสส สงฆาติเสโส กตถ ปลยตโตติ ฯ
สาวตฺถิยา ปลยตโต ฯ กัม อารพฺภาติ ฯ आयสุมนฺตํ เสยฺยสํ อารพฺภ ฯ
กิสฺมมี้ วตฺถุสฺมินฺติ ฯ आयสฺมา เสยฺยสโก หตฺถเณน อุปกุกมิตวา อสุจี้
โมเจสิ ตสฺมมี้ วตฺถุสฺมมี้ ฯ อตฺถิ ตตถ ปลยตติ อนุปปลยตติ
อนุปปนุปลยตติติ ฯ เอกา ปลยตติ เอกา อนุปปลยตติ
อนุปปนุปลยตติ ตสฺมมี้ นตฺถิ ฯ สพพตถ ปลยตติ
ปเทศปลยตติติ ฯ สพพตถ ปลยตติ ฯ สาธารณปลยตติ

อสาธารณปลยตติ ๑ อสาธารณปลยตติ ๑ เอกโตปลยตติ
อุกโตปลยตติ ๑ เอกโตปลยตติ ๑ ปลยจุนน์ ปาติโมกขุทเทสถาน
กตุโถลลั กตถ ปรียาปนุนนติ ๑ นิทานโนลลั นิตานปรียาปนุน ๑
กตเมน อุทเทเสน อุทเทลลั อากจตติ ๑ ตติเยน อุทเทเสน อุทเทลลั
อากจตติ ๑ จตุนน์ วิปตติณ กตมา วิปตติ ๑ ลีลวิปตติ ๑ สตตุนน์
อาปตติกขนุชานัน กตโม อาปตติกขนุชิตติ ๑ สงฆาติเสสาปตติกขนุช ๑
จุนน์ อาปตติสมุจจานานัน กตีหิ สมุจจานเนหิ สมุจจาศิตติ ๑ เอเกน
สมุจจานเนน สมุจจาศิตติ กายโต จ จิตตโต จ สมุจจาศิตติ น
วาทโต ๑ จตุนน์ อธิกรณานัน กตมม อธิกรณนติ ๑ อาปตตาทิกรณ ๑
สตตุนน์ สมถานัน กตีหิ สมถเนหิ สมมตติ ๑ ทวีหิ สมถเนหิ สมมตติ
สมมุขาวินเยน จ ปฏิจจวาทกรณเนน จ ๑ โก ตตถ วินโย โก
ตตถ อภิวินโยติ ๑ ปลยตติ วินโย วิภตติ อภิวินโย ๑ กิ
ตตถ ปาติโมกขัน กิ ตตถ อธิปาติโมกขนติ ๑ ปลยตติ ปาติโมกขัน
วิภตติ อธิปาติโมกขัน ๑ กา วิปตติ ๑ อลลวโร วิปตติ ๑ กา
สมปตติ ๑ ลลวโร สมปตติ ๑ กา ปฏิปตติ ๑ นเอวรूप กริสสามิตติ
ยาวชีวั อาปาณโกฏิกัง สมาทาย ลิกขติ ลิกขปาเทสุ ๑ กติ
อตถวเส ปฏิจจ ภควตา อุปกมิตวา อลลจि โมเจนตลลสงฆาติเสโส
ปลยตติ ๑ ทลล อตถวเส ปฏิจจ ภควตา อุปกมิตวา
อลลจि โมเจนตลลสงฆาติเสโส ปลยตติ สงฆสมุจจตตาย
สงฆสมุจจตตาย ทุมมจุนน์ ปุคคถานัน นิคคถาย เปสถานัน ภิกขุน
ผาสุวิหาราย ทิฏฐธम्मิกานัน อาสวานัน ลลวราย สมปรายิกานัน

อาสวานัน ปฏิมายตา อปฺปสนฺนํ ปสทาทย ปสนฺนํ กิโยภาวาย
สทฺทมฺมจฺติยา วินยานุคฺคทาย ฯ เก สิกฺขนฺตฺติ ฯ เสกฺขา
จ ปฺนุชฺชนกฺลฺยาณกา จ สิกฺขนฺติ ฯ เก สิกฺขิตฺติกาติ ฯ อรฺหนฺโต
สิกฺขิตฺติกา ฯ กตฺถ จิตฺนฺติ ฯ สิกฺขาภาเมสฺสุ จิตฺ ฯ เก ชาเรนฺตฺติ ฯ
เยสํ วตฺตติ เต ชาเรนฺติ ฯ กสฺส วจฺนฺติ ฯ ภควฺโต วจฺนํ อรฺหฺโต
สมฺมาสมฺพุทฺทสฺส ฯ เภนาภฺนฺติ ฯ ปรมฺปราภฺนํ ฯ

อุปาถิ ทาสโก เจว โสณโก สิกฺคโว ตธา
โมคฺคฺลิตฺตฺเตน ปณฺจมา เอเต ชมฺพุทฺธิริวฺหเย ฯ
ตโต มหิฺนฺโท อธิฏฺฐิโย อุตฺติโย เจว สมฺพลโ
ฯเปฯ ๑

เอเต นาคา มหาปณฺญา วินยณฺญ มคฺคโกวิทา ๒
วินยํ ทีเป ปกาเสสฺสุ ๓ ปิฏฺกํ ตมฺพปณฺณิยาติ ๔ ฯ

[๕]

[๑๐] ยนฺเตน ภควฺตา ชานตา ปสฺสตา อรฺหฺตา สมฺมาสมฺพุทฺเชน
มาตุคามเนน สทฺธี กายสฺสคฺคํ สฺมาปชฺชนตฺสฺส สงฺฆาทีเสโส
กตฺถ ปณฺณตฺโตติ ฯ สาวตฺถิยา ปณฺณตฺโต ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ
อายสฺมนฺตํ อุทายี อารพฺก ฯ กิสฺมี วตฺถุสฺมินฺติ ฯ อายสฺมา อุทายี
#๑ โป. ม. ภทฺทนาโม จ ปณฺฑิโต ฯ ๒ โป. ม. ชมฺพุทฺธิปา อิศาคตา ฯ
#๓ โป. ม. วินยํ เต วาจีสุ ฯ ๔ โป. ม. อิตฺสทฺโท นคฺลิตฺติ ฯ
#๕ โป. ม. นิกาย ปณฺจ วาเจสฺสุ สตฺต เจว ปกรณ
ตโต อธิฏฺฐิโย เมธาวิ ติสฺสทฺตฺโต จ ปณฺฑิโต
วิสาร์โท กาทฺสุมโน เถโร จ ทิฆนนามโก
ทิฆนนามโน จ ปณฺฑิโต
ปุณฺเทว กาทฺสุมโน นาคตฺเถโร จ พุทฺทชฺรกฺขิตฺโต
ติสฺสทฺเถโร จ เมธาวิ เทวตฺเถโร จ ปณฺฑิโต

- # ปุณเทว สุมโน เมธาวิ วินเย จ วิสาร์โท
- # พหุสสุโต จุพนาโค คโชนว ทุปฺปรัลลโย
- # ฌมฺมปาลิตนาโม จ โรหเน สาธู ปุชิต
- # ตสฺส สิสฺโส มหาปณฺโณ เขมฺนาโม ติเปณฺโณ
- # ทีเป ตารกราชาว ปณฺณาย อติโรจถ
- # อุปติสฺโส จ เมธาวิ สฺสฺสเทโว มหากถิ

มาตุคามน สหุธิ กายสังคคัม สมาเป็นชชิต ตสฺมี วตฺตฺตฺมี ฯ เอกา
ปลฺลตฺตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปตฺตฺติสมฺมจฺจานานํ เอเกน สมฺมจฺจานน
สมฺมจฺจาทิ กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺมจฺจาทิ น วาจโต ฯเปฯ

[๑๑] มาตุคามํ ทฺวฺจ
กตฺถ ปลฺลตฺตฺโตติ ฯ สวตฺตฺติยา ปลฺลตฺตฺโต ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ
อายสฺมนตฺตํ อุทายี อารพฺภ ฯ กิตฺตฺมี วตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
มาตุคามํ ทฺวฺจ
ปลฺลตฺตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปตฺตฺติสมฺมจฺจานานํ ตีหิ สมฺมจฺจานนฺหิ สมฺมจฺจาทิ
สฺยิยา กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺมจฺจาทิ น วาจโต สฺยิยา วาจโต
จ จิตฺตโต จ สมฺมจฺจาทิ น กายโต สฺยิยา กายโต จ วาจโต
จ จิตฺตโต จ สมฺมจฺจาทิ ฯเปฯ

[๑๒] มาตุคามสฺส สนนฺติเก อตฺตกามปาริฉริยาย วณฺณํ ภาสฺนตฺตฺส
สงฺฆาติเสโส กตฺถ ปลฺลตฺตฺโตติ ฯ สวตฺตฺติยา ปลฺลตฺตฺโต ฯ
กํ อารพฺภาติ ฯ อายสฺมนตฺตํ อุทายี อารพฺภ ฯ กิตฺตฺมี วตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
ปุณฺเทว สฺมโน เมธาวิ ปุปฺพนาโม พหุสฺสุโต
มหาเถ มหาสิโว ปิฏฺเฐ สพฺพตฺถ โกวิท
ปุณฺเทว อุปาลิ เมธาวิ วินฺเย จ วิสารโท
มหานาโค มหาปลฺลโย สทฺธมฺมวํสโกวิท
ปุณฺเทว อภโย เมธาวิ ปิฏฺเฐ สพฺพตฺถ โกวิท
ติสฺส
ตาสนํ อนฺนรฺกฺขณฺโต ชฺมฺพฺพิเป ปตฺติจฺจฺจฺจฺจ
จุพฺภโย จ เมธาวิ วินฺเย จ วิสารโท
ติสฺส
จุพฺเทโว จ เมธาวิ วินฺเย จ วิสารโท

- # สิวตุเถโร จ เมธาวี วินเย สพฺพตฺต โกวิโท
- # เอเต นาคา มหาปฺลฺลา วินยณฺณ มคฺคโกวิทา
- # วินยํ ทีเป ปกาเสสฺสุ ปิณฺณํ ตมฺพปฺณณียาตี ฯ
- #   อปรีปี เอวํ ฅาตพฺพิ ฯ

อายุสุมมา อุทายิ มาตุคามสุส สนฺตึเก อตฺตคามปาริจริยาช วัฒนํ
อภาสิ ตฺสฺมี วัตฺตฺสฺมี ๑ เอกา ปณฺณตฺติ ๑ ฉนฺนํ
อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ ตีหิ สมฺภูจฺจาทิ ๑เป๑

[๑๓] สลฺยจริตฺตํ สสมาปชฺชนตฺสฺส สงฺฆมาทิสฺโส กตฺถ
ปณฺณตฺโตติ ๑ สาวตฺถิยา ปณฺณตฺโต ๑ กํ อารพฺภาติ ๑ อายุสฺมนฺตํ
อุทายิ อารพฺภ ๑ กิสิมฺมี วัตฺตฺสฺมินฺนติ ๑ อายุสุมมา อุทายิ สลฺยจริตฺตํ
สสมาปชฺชิ ตฺสฺมี วัตฺตฺสฺมี ๑ เอกา ปณฺณตฺติ เอกา
อนฺุปฺปณฺณตฺติ ๑ ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ ฉหิ สมฺภูจฺจานนฺหิ สมฺภูจฺจาทิ
สิยา กายโต สมฺภูจฺจาทิ น วาจโต น จิตฺตโต สิยา วาจโต
สมฺภูจฺจาทิ น กายโต น จิตฺตโต สิยา กายโต จ วาจโต
จ สมฺภูจฺจาทิ น จิตฺตโต สิยา กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจาทิ
น วาจโต สิยา วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจาทิ น กายโต
สิยา กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจาทิ ๑เป๑

[๑๔] สลฺยฉายิกาย กุฎฺฐิ การาเปนตฺสฺส สงฺฆมาทิสฺโส กตฺถ
ปณฺณตฺโตติ ๑ อาพฺวิยา ปณฺณตฺโต ๑ กํ อารพฺภาติ ๑ อาพฺวิก ๑
ภิกฺขุ อารพฺภ ๑ กิสิมฺมี วัตฺตฺสฺมินฺนติ ๑ อาพฺวิกา ภิกฺขุ
สลฺยฉายิกาย กุฎฺฐิ ๒ การาเปสฺสุ ตฺสฺมี วัตฺตฺสฺมี ๑ เอกา ปณฺณตฺติ ๑
ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ ฉหิ สมฺภูจฺจานนฺหิ สมฺภูจฺจาท ๑เป๑

[๑๕] มหฺลลกํ วิหาริ การาเปนตฺสฺส สงฺฆมาทิสฺโส กตฺถ
ปณฺณตฺโตติ ๑ โกสมฺพิยา ปณฺณตฺโต ๑ กํ อารพฺภาติ ๑ อายุสฺมนฺตํ
ฉนฺนํ อารพฺภ ๑ กิสิมฺมี วัตฺตฺสฺมินฺนติ ๑ อายุสุมมา ฉนฺนโน วิหารวัตฺถุ
โสเชนฺโต อณฺุณตฺริ เจตฺยรฺกฺขํ เจทาเปสิ ตฺสฺมี วัตฺตฺสฺมี ๑ เอกา
ปณฺณตฺติ ๑ ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ ฉหิ สมฺภูจฺจานนฺหิ สมฺภูจฺจาทิ ๑เป๑

[๑๖] ภิกฺขุํ อมฺูลเกน ปาราชิกเกน ฌมฺเมน อนฺุทฺธฺเสนตฺสฺส
#๑ สී. ม. ยฺ. อาพฺวก ๑ ๒ ม. ยฺ. กุฎฺฐิโย ๑

สงฆาทีเสโส กตถ ปญจตุโตติ ฯ ราชคเห ปญจตุโต ฯ กัม
อารพภาติ ฯ เมตฺตियภุมมชเก ภิกฺขุ อารพภ ฯ กิสฺมี วัตฺตฺตฺสฺมินฺติ ฯ
เมตฺตियภุมมชกา ภิกฺขุ อายสฺมนฺตํ ทพฺพิ มลฺลปฺตฺตํ อมฺลเกน
ปาราชิกเณ ชฺมเมเน อนฺนุทฺธเสสฺสุ ตสฺมี วัตฺตฺตฺสฺมี ฯ เอกา ปญจตุติ ฯ
ฉนฺนํ อापตฺติสฺมฺภูจฺานานํ ตีหิ สฺมฺภูจฺาเนหิ สฺมฺภูจฺาติ ฯเปฯ

[๑๗] ภิกฺขุ อญฺญภากิยสฺส อธิกรณสฺส กิณฺจิ เทสํ เลสฺมตฺตํ
อุปาทย ปาราชิกเณ ชฺมเมเน อนฺนุทฺธเสนฺตสฺส สงฆาทีเสโส กตถ
ปญจตุโตติ ฯ ราชคเห ปญจตุโต ฯ กัม อารพภาติ ฯ
เมตฺตियภุมมชเก ภิกฺขุ อารพภ ฯ กิสฺมี วัตฺตฺตฺสฺมินฺติ ฯ
เมตฺตियภุมมชกา ภิกฺขุ อายสฺมนฺตํ ทพฺพิ มลฺลปฺตฺตํ อญฺญภากิยสฺส
อธิกรณสฺส กิณฺจิ เทสํ เลสฺมตฺตํ อุปาทย ปาราชิกเณ ชฺมเมเน
อนฺนุทฺธเสสฺสุ ตสฺมี วัตฺตฺตฺสฺมี ฯ เอกา ปญจตุติ ฯ ฉนฺนํ
อापตฺติสฺมฺภูจฺานานํ ตีหิ สฺมฺภูจฺาเนหิ สฺมฺภูจฺาติ ฯเปฯ

[๑๘] สงฺฆเภทกสฺส ภิกฺขุโน ยาวตฺติยํ สมนฺนุภาสนาย
นปฺปฏฺินิสฺสชฺชนฺตสฺส สงฆาทีเสโส กตถ ปญจตุโตติ ฯ ราชคเห
ปญจตุโต ฯ กัม อารพภาติ ฯ เทวทตฺตํ อารพภ ฯ กิสฺมี วัตฺตฺตฺสฺมินฺติ ฯ
เทวทตฺโต สฺมกฺคสฺส สงฺฆสฺส เภทย ปรกฺกมฺมิ ตสฺมี วัตฺตฺตฺสฺมี ฯ
เอกา ปญจตุติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสฺมฺภูจฺานานํ เอเกน สฺมฺภูจฺาเนน
สฺมฺภูจฺาติ กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สฺมฺภูจฺาติ ฯเปฯ

[๑๙] เภทานฺวตฺตกานํ ภิกฺขุณํ ยาวตฺติยํ สมนฺนุภาสนาย
นปฺปฏฺินิสฺสชฺชนฺตานํ สงฆาทีเสโส กตถ ปญจตุโตติ ฯ ราชคเห
ปญจตุโต ฯ กัม อารพภาติ ฯ สฺมพฺหุเล ภิกฺขุ อารพภ ฯ
กิสฺมี วัตฺตฺตฺสฺมินฺติ ฯ สฺมพฺหุลา ภิกฺขุ เทวทตฺตสฺส สงฺฆเภทาย

ปรุกกมนุตสส อนุวตตกา อเหตุ [๑] ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา
ปฺลยตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปฺตฺติสมฺภูจฺานานํ เอเคน สมฺภูจฺาเนน สมฺภูจฺาติ
กายโต จ วาจโต จ จิตฺโต จ สมฺภูจฺาติ ฯเปฯ

[๒๐] ทุพฺพจสฺส ภิกฺขุโน ยาวตฺติยํ สมฺนุภาสนาย นปฺปฏินิสฺสชฺชนตฺสส
สงฺฆาทิสฺโส กตฺถ ปฺลยตฺโตติ ฯ โกสมฺพิยา
ปฺลยตฺโต ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ อายสฺมนตฺติ ฉนฺนํ อารพฺภ ฯ กิสฺมี
วตฺตสฺมินฺติ ฯ อายสฺมา ฉนฺโน ภิกฺขุหิ สหฺมมิกํ วุจฺจมาโน
อตฺตานํ อวจฺนียํ อกาถิ ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปฺลยตฺติ ฯ
ฉนฺนํ อปฺตฺติสมฺภูจฺานานํ เอเคน สมฺภูจฺาเนน สมฺภูจฺาติ กายโต
จ วาจโต จ จิตฺโต จ สมฺภูจฺาติ ฯเปฯ

[๒๑] กุลทฺุสจสฺส ภิกฺขุโน ยาวตฺติยํ สมฺนุภาสนาย นปฺปฏินิสฺสชฺชนตฺสส
สงฺฆาทิสฺโส กตฺถ ปฺลยตฺโตติ ฯ สาวตฺถิยา
ปฺลยตฺโต ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ อสฺสชฺปนฺนพฺพสุเก ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ
กิสฺมี วตฺตสฺมินฺติ ฯ อสฺสชฺปนฺนพฺพสุกา ภิกฺขุ สงฺฆเณ ปฺพพาชนฺิยกมฺมกตา
ภิกฺขุ ฉนฺนทคามิตา โทสคามิตา โมหคามิตา ภยคามิตา
ปาเปสฺสุ ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปฺลยตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปฺตฺติสมฺภูจฺานานํ
เอเคน สมฺภูจฺาเนน สมฺภูจฺาติ กายโต จ วาจโต จ
จิตฺโต จ สมฺภูจฺาติ ฯเปฯ

เตรส สงฺฆาทิสฺสา นิฏฺฐิตา ฯ

ตสฺสทฺทานํ

[๒๒] วิสฺฐุจฺจิ กายสํสฺสฺโก ๑ ทฺฐุจฺจฺจํ อตฺตกามตํ ๒

สฺลยจฺจิตฺตํ กฺุฏฺฐิ เจว วิหาโร จ อมฺลํ

กิลฺยจฺจิ เทสฺลยจฺจ เภโท จ ตเถว ๓ อนุวตฺตกา

ทฺพุพฺพจํ กฺุณฺทฺสฺลยจฺจ สงฺฆมาทิสฺสเตรสฺสชาติ ๔

---

[๒๓] ยนฺตฺน กฺวตา ชานตา ปสฺสตา อรหฺตา สมฺมาสม-
 พฺพุเชน ปจฺโหม อนิยโต กตฺถ ปฺลยตฺโต ๕ กํ อารพฺภ ๕
 กิสฺมี วตฺถุสฺมี ๕ อตฺถิ ตตฺถ ปฺลยตฺติ อนุปฺปฺลยตฺติ อนุปฺปนฺน-
 ปฺลยตฺติ สพฺพตฺถ ปฺลยตฺติ ปเทสฺปฺลยตฺติ สาธารณฺปฺลยตฺติ
 อสาธารณฺปฺลยตฺติ เอกโตปฺลยตฺติ อุกโตปฺลยตฺติ ๕
 ปฺลยจฺจนฺนํ ปาติโมกฺขทฺเทศานํ กตฺถโลกธํ กตฺถ ปรียาปฺนํ กตฺเมน
 อฺุทฺเทศน อฺุทฺเทสํ อากจฺจติ ๕ จตฺจนฺนํ วิปฺตฺตินํ กตฺมา วิปฺตฺติ ๕
 สตฺตฺจนฺนํ อापตฺติกฺขนฺธานํ กตฺโม อापตฺติกฺขนฺโร ๕ จตฺจนฺนํ อापตฺติ-
 สมฺภูจฺจานานํ กตฺตีหิ สมฺภูจฺจานเหหิ สมฺภูจฺจชาติ ๕ จตฺจนฺนํ อธิกรณานํ
 กตฺมํ อธิกรณํ ๕ สตฺตฺจนฺนํ สมถานํ กตฺตีหิ สมถเหหิ สมฺมตฺติ ๕
 โโก ตตฺถ วินโย โโก ตตฺถ อภิวินโย ๕ กิ ตตฺถ ปาติโมกฺขํ
 กิ ตตฺถ อธิปาติโมกฺขํ ๕ กา วิปฺตฺติ กา สมฺปตฺติ กา
 ปฺฏิปตฺติ ๕ กติ อตฺถวเส ปฺฏิจฺจ กฺวตา ปจฺโหม อนิยโต ปฺลยตฺโต ๕
 #๑ ม. ยฺ. กายสํสฺสฺกํ ๕ ๒ ม. ยฺ. อตฺตกามณฺจ ๕ ๓ ม. ตสฺสเสว ๕

เก สิกขนฺติ ฯ เก สิกขิตสิกขา ฯ กตฺถ จิตฺติ ฯ เก ชาเรนฺติ ฯ
กสฺส วจันฺติ ฯ เกนาภฺนฺติ ฯ

[๒๔] ยนฺเตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุทฺเฐน
ปจฺจิม อนฺนํ โถ กตฺถ ปญฺจตฺตํ ฯ สาวตฺถิยา
ปญฺจตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ อายสฺมนฺตํ อุทายี อารพฺภ ฯ
กิสฺมํ วตฺถุสฺมิณฺติ ฯ อายสฺมา อุทายี มาตุคามเน สทฺธิ เอโก
เอกาย รโห ปฏฺิจฺจนฺเน อาสเน อลงฺกมฺมนิเย นิสชฺชํ กปฺเปสิ
ตสฺมํ วตฺถุสฺมํ ฯ อตฺถิ ตตฺถ ปญฺจตฺติ อนุปฺปญฺจตฺติ อนุป-
ปฺนฺนปญฺจตฺติ ฯ เอกา ปญฺจตฺติ อนุปฺปญฺจตฺติ อนุปฺปนฺน-
ปญฺจตฺติ ตสฺมํ นตฺถิ ฯ สพฺพตฺถ ปญฺจตฺติ ปเทสฺปญฺจตฺติ ฯ
สพฺพตฺถ ปญฺจตฺติ ฯ สาธารณฺปญฺจตฺติ อสาธารณฺปญฺจตฺติ ฯ
อสาธารณฺปญฺจตฺติ ฯ เอกโตปญฺจตฺติ อุกโตปญฺจตฺติ ฯ
เอกโตปญฺจตฺติ ฯ ปญฺจนฺนํ ปาติโมกฺขทฺเทศานํ กตฺถ โถกฺธํ กตฺถ
ปริยาปฺนฺนํ ฯ นิทานอคฺธํ นิทานปริยาปฺนฺนํ ฯ กตฺถ เมน อุทฺเทศเน
อุทฺเทศํ อากฺขตฺติ ฯ จตฺถุเถเน อุทฺเทศเน อุทฺเทศํ อากฺขตฺติ ฯ
จตฺถุณฺนํ วิปตฺติณฺนํ กตฺถา วิปตฺติณฺนํ ฯ สฺยิยา สฺยิลวิปตฺติ สฺยิยา อจฺจวิปตฺติ ฯ
สจฺจตฺถุณฺนํ อปตฺติกฺขนฺธานํ กตฺถ โโม อปตฺติกฺขนฺโรติ ฯ
สฺยิยา ปาราชิกาปตฺติกฺขนฺโร สฺยิยา สงฺฆาติเสสาปตฺติกฺขนฺโร สฺยิยา
ปาจิตฺติยาปตฺติกฺขนฺโร ฯ จตฺถุณฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานานํ กตฺถิ
สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจตฺติ ฯ เอเกเน สมฺภูจฺจานเน สมฺภูจฺจติ กายโต

จ จิตฺโต จ สมฺภูจติ น วาจโต ฯ จตฺนํ อธิกรณํ
กตมํ อธิกรณนฺติ ฯ อาปตฺตาทิกรณํ ฯ สตฺตฺนํ สมถนํ กตีหิ
สมเถหิ สมฺมตีติ ฯ ตีหิ สมเถหิ สมฺมติ สียา สมฺมุขาวินเยน
จ ปฺปฺปฺยฺยวาทกรณเณน จ สียา สมฺมุขาวินเยน จ ตินฺนวตฺตารเกน
จ ฯ โก ตตฺถ วินโย โก ตตฺถ อภิวินโยติ ฯ ปญฺญตฺติ
วินโย วิภตฺติ อภิวินโย ฯ กิ ตตฺถ ปาติโมกฺขํ กิ ตตฺถ
อธิปาติโมกฺขนฺติ ฯ ปญฺญตฺติ ปาติโมกฺขํ วิภตฺติ อธิปาติโมกฺขํ ฯ
กา วิปตฺตีติ ฯ อสฺวโร วิปตฺติ ฯ กา สมฺปตฺตีติ ฯ สฺวโร
สมฺปตฺติ ฯ กา ปฺปฺปฺยฺยตฺตีติ ฯ น เอรูปํ กริตฺตฺตํ ยาวชีวํ
อาปาณโกฏฺธิกํ สฺมาทาย สิกฺขติ สิกฺขาปเทสฺส ฯ กติ อตฺถวเส
ปฺปฺปฺยฺยจ ภาวตา ปจฺโม อนิยโต ปญฺญตฺโตติ ฯ ทส อตฺถวเส
ปฺปฺปฺยฺยจ ภาวตา ปจฺโม อนิยโต ปญฺญตฺโต สงฺฆสฺสจฺจุตฺตาย
สงฺฆสฺสจฺจุตฺตาย ทุมฺมจฺจนํ ปุคฺคฺคณํ นิคฺคฺคหาย เปสฺสณํ ภิกฺขุณํ
ผาสฺววิหาราย ทิฏฺฐธมฺมิกานํ อาสวานํ สฺวราย สมฺปฺปฺยฺยิกานํ
อาสวานํ ปฺปฺปฺยฺยตฺตาย อปฺปฺยฺยสนฺนํ ปสฺสทาย ปสฺสนนํ ภิกฺขุโยภาวาย
สทฺธธมฺมจฺจุตฺตียา วินยานุคฺคฺคหาย ฯ เก สิกฺขนฺตีติ ฯ
เสกฺขา จ ปุคฺคฺคชนกฺลฺยาณกา จ สิกฺขนฺติ ฯ เก สิกฺขิตฺตฺตฺติ ฯ
อรหนฺโต สิกฺขิตฺตฺตฺติ ฯ กตฺถ จิตฺตฺติ ฯ สิกฺขาภาเมสฺส จิตฺติ ฯ เก
ธาเรนฺตีติ ฯ เยสํ วตฺตติ เต ธาเรนฺติ ฯ กสฺส วจฺนนฺติ ฯ ภาวโต
วจฺนํ อรหฺโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส ฯ เกนาภฺนฺติ ฯ ปรมฺปฺปฺยฺยํ ฯ

อุปาลี ทาสโก เจว โสณโก สิกฺขโว ตถา
โมคฺคลีปฺตฺเตน ปญฺจมา เอเต ชมฺพุสิริวิหเย ฯ
ตโต มหินฺโท อิกฺกฺกฺกโย อุตฺตโย เจว สมฺพโล
ฯเปฯ

เอเต นาคา มหาปญฺญา วินยญฺญ มคฺคโกวิทาฯ
วินยํ ทีเป ปกาเสสฺสุ ปิณฺฑกํ ตมฺพปณฺณียาติ ฯ

[๒๕] ขนฺเตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุทฺเธน
ทฺติโย อนิยโต กตฺถ ปญฺจตฺโตติ ฯ สาวตฺถิยา ปญฺจตฺโต ฯ
กํ อารพฺภาติ ฯ อายสฺมนตฺ อูทายี อารพฺภ ฯ กิสมิ วจฺจสฺมินฺติ ฯ
อายสฺมา อูทายี มาตฺคาเมน สทฺธิ เอโก เอกาย รโห นิสฺสชฺช
กปฺเปสิ ตสฺมิ วจฺจสฺมิ ๑ ฯ อตฺถิ ตตฺถ ปญฺจตฺติ อฺนุปฺปญฺจตฺติ
อฺนุปฺปนฺนปญฺจตฺติติ ฯ เอกา ปญฺจตฺติ อฺนุปฺปญฺจตฺติ อฺนุปฺปนฺนปญฺจตฺติ
ตสฺมิ นตฺถิ ฯ สพฺพตฺถ ปญฺจตฺติ ปเทสฺปญฺจตฺติติ ฯ
สพฺพตฺถ ปญฺจตฺติ ฯ สาธารณฺปญฺจตฺติ อสาธารณฺปญฺจตฺติติ ฯ
อสาธารณฺปญฺจตฺติ ฯ เอกโตปญฺจตฺติ อุกโตปญฺจตฺติติ ฯ
เอกโต ปญฺจตฺติ ฯ ปญฺจนฺนํ ปาติโมกฺขุทฺเตสานํ กตฺถิถกฺกํ กตฺถ
ปริยาปฺนฺนนฺติ ฯ นิทานนฺคฺชํ นิทานปริยาปฺนฺนํ ฯ กตฺเมน อฺทฺเตเสน
อฺทฺเตสํ อากฺจฺจตฺติติ ฯ จตฺตฺเถน อฺทฺเตเสน อฺทฺเตสํ อากฺจฺจติ ฯ
จตฺนฺนํ วิปฺตฺตฺนํ กตฺมา วิปฺตฺตฺติติ ฯ สฺยา สฺลวิปฺตฺติ สฺยา อจาร-
วิปฺตฺติ ฯ สตฺตฺนฺนํ อापฺตฺติกฺขนฺธานํ กตฺโม อापฺตฺติกฺขนฺโรติ ฯ
#๑ ย. วจฺจสฺมินฺติ ฯ

สียา สงฆาติเสสาปตติกขนุโธ สียา ปาจิตติยาปตติกขนุโธ ฯ
ฉนฺนํ อापตติสมฺภูจฺจานานํ กตฺตีหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิตฺติ ฯ ตีหิ
สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ สียา กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจาทิ
น วาจโต สียา วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจาทิ น กายโต
สียา กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจาทิ ฯ จตฺตุนฺนํ
อธิกรณานํ กตฺมํ อธิกรณนฺติ ฯ อापตฺตาทิกรณํ ฯ สตฺตุนฺนํ
สมถานํ กตฺตีหิ สมถเนหิ สมมตฺตีติ ฯ ตีหิ สมถเนหิ สมมตฺติ สียา
สมมุขาวินเยน จ ปฏฺิณฺณวาทกรณเณน จ สียา สมมุขาวินเยน จ
ติณฺณวตฺตารเกณ จ ฯ

เทว อนฺนิยตา นิฏฺฐิจฺจตา ฯ

ตสฺสสุทฺททานํ

[๒๖] อลงฺกมฺมณฺนิยญฺเจว ตเถว จ น เหว โข

อนฺนิยตา สฺสฺปญฺญตฺตตา พุทฺธเสฏฺฐเณน ตาทินาติ ฯ

[๒๗] ขนฺเตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุทฺธเณน
อติเรกจีวรํ ทสาหํ อติกกฺกาเมนตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ
กตฺถ ปญฺญตฺตุนฺติ ฯ เวสาลิยา ปญฺญตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ
ฉพุพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสฺมํ วตฺถุสฺมินฺติ ฯ ฉพุพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
อติเรกจีวรํ [๑] ฐาเรสฺสุ ตสฺมํ วตฺถุสฺมํ ฯ เอกา ปญฺญตฺติ เอกา
อนฺนุปฺปญฺญตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ ทฺวีหิ สมฺภูจฺจานเนหิ
#๑ โป. ทสาหาติกกฺกนฺตํ ฯ

สมุฏฐาติ สียา กายโต จ วาจโต จ สมุฏฐาติ น จิตฺตโต

สียา กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมุฏฐาติ ฯเปฯ

[๒๘] เอกรตุตฺติ ติจิวเรน วิปฺปวสนฺตสฺส นิสฺสํกฺขิยฺ ปาจิตฺติยฺ
กตฺถ ปญฺจตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปญฺจตฺตฺติ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ
สมฺพหุเล ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสมิํ วัตฺตฺตฺสฺมินฺติ ฯ สมฺพหุลา ภิกฺขุ
ภิกฺขุณฺํ หตฺถे จิวริํ นิกฺขิปีตฺวา สนฺตฺรตฺตฺเรน ชนปทจาริกํ
ปฏกฺกมิตฺถํ ตสฺมิมิํ วัตฺตฺตฺสฺมิํ ฯ เอกา ปญฺจตฺติ เอกา อญฺุปฺปญฺจตฺติ ฯ
ฉนฺนํ อापตฺติสมุฏฺฐานานํ ทฺวิหิ สมุฏฺฐาเนหิ สมุฏฺฐาติ
สียา กายโต จ วาจโต จ สมุฏฺฐาติ น จิตฺตโต สียา
กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมุฏฺฐาติ ฯเปฯ

[๒๙] อกาลจิวริํ ปฏิกฺกเหตุวา มาสิํ อติกฺกามาเนตฺสฺส นิสฺสํกฺขิยฺ
ปาจิตฺติยฺ กตฺถ ปญฺจตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปญฺจตฺตฺติ ฯ กํ
อารพฺภาติ ฯ สมฺพหุเล ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสมิํ วัตฺตฺตฺสฺมินฺติ ฯ
สมฺพหุลา ภิกฺขุ อกาลจิวริํ ปฏิกฺกเหตุวา มาสิํ อติกฺกามาเนตฺถํ ตสฺมิมิํ
วัตฺตฺตฺสฺมิํ ฯ เอกา ปญฺจตฺติ [๑] ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมุฏฺฐานานํ ทฺวิหิ
สมุฏฺฐาเนหิ สมุฏฺฐาติ สียา กายโต จ วาจโต จ สมุฏฺฐาติ
น จิตฺตโต สียา กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมุฏฺฐาติ ฯเปฯ

[๓๐] อญฺญาติกาย ภิกฺขุณิยา ปุราณจิวริํ โชวาเปเนตฺสฺส นิสฺสํกฺขิยฺ
ปาจิตฺติยฺ กตฺถ ปญฺจตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปญฺจตฺตฺติ ฯ
กํ อารพฺภาติ ฯ อายสฺมนตฺถํ อุทายี อารพฺภ ฯ กิสมิํ วัตฺตฺตฺสฺมินฺติ ฯ
#๑ ม. ย. เอกา อญฺุปฺปญฺจตฺติ ฯ

อายุสุมมา อุทายิ อณฺณตคากย ภิกฺขุณฺนิยา ปุราณจิวริ โธวาเปสิ
ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปณฺณตฺตติ ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ
ฉหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ ฯเปฯ

[๓๑] อณฺณตคากย ภิกฺขุณฺนิยา หตฺถโต จิวริ ปฏฺิกคณฺหนตฺตสฺส
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปณฺณตฺตตฺนฺติ ฯ ราชคเห ปณฺณตฺตํ ฯ
กํ อารพฺภาติ ฯ อายุสมฺนตฺตํ อุทายิ อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตสฺมินฺติ ฯ
อายุสุมมา อุทายิ อณฺณตคากย ภิกฺขุณฺนิยา หตฺถโต จิวริ ปฏฺิกคเหสิ
ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปณฺณตฺตติ เอกา อณฺุปฺปณฺณตฺตติ ฯ
ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ ฉหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ ฯเปฯ

[๓๒] อณฺณตคํ คหปตี วา คหปตานี วา จิวริ วิญฺญาเปนฺตสฺส
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปณฺณตฺตตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ
กํ อารพฺภาติ ฯ อายุสมฺนตฺตํ อฺปนฺนํ สกฺขปฺปตฺตํ อารพฺภ ฯ กิสฺมี
วตฺตสฺมินฺติ ฯ อายุสุมมา อฺปนฺนํโท สกฺขปฺปตฺโต อณฺณตคํ เสฏฺฐิจฺปฺตฺตํ
จิวริ วิญฺญาเปสิ ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปณฺณตฺตติ
เอกา อณฺุปฺปณฺณตฺตติ ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ ฉหิ สมฺภูจฺจานเนหิ
สมฺภูจฺจาทิ ฯเปฯ

[๓๓] อณฺณตคํ คหปตี วา คหปตานี วา ตพฺพตฺตริ จิวริ
วิญฺญาเปนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปณฺณตฺตตฺนฺติ ฯ
สาวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ
กิสฺมี วตฺตสฺมินฺติ ฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ น มตฺตํ ชานิตฺวา พหุ

จีวร วิณฺญาเปสฺสุ ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปลฺลตฺติ ฯ ฌนฺนํ
อาปตฺตติสมฺภูจฺจานานํ ฌหิ สมฺภูจฺจานเหหิ สมฺภูจฺจาทิ ฯ เป ฯ

[๓๔] ปุพฺเพ อปฺปวาริตฺเตน ๑ อณฺเวยตกํ คหปตฺติกํ อุปสงฺกมิตฺวา
จีวเร วิกฺขปฺปี อาปชฺชนตฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ
ปลฺลตฺตตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปลฺลตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ
อายุสฺสมนฺตํ อุปนฺนํ สกฺขยฺปฺตฺตํ อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตสฺสฺมินฺติ ฯ
อายุสฺมา อุปนฺนํ โท สกฺขยฺปฺตฺโต ปุพฺเพ อปฺปวาริตฺโต อณฺเวยตกํ
คหปตฺติกํ อุปสงฺกมิตฺวา จีวเร วิกฺขปฺปี อาปชฺชิ ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ
เอกา ปลฺลตฺติ ฯ ฌนฺนํ อาปตฺตติสมฺภูจฺจานานํ ฌหิ สมฺภูจฺจานเหหิ
สมฺภูจฺจาทิ ฯ เป ฯ

[๓๕] ปุพฺเพ อปฺปวาริตฺเตน ๒ อณฺเวยตเก คหปตฺติเก อุปสงฺกมิตฺวา
จีวเร วิกฺขปฺปี อาปชฺชนตฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ
ปลฺลตฺตตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปลฺลตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ
อายุสฺสมนฺตํ อุปนฺนํ สกฺขยฺปฺตฺตํ อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตสฺสฺมินฺติ ฯ
อายุสฺมา อุปนฺนํ โท สกฺขยฺปฺตฺโต ปุพฺเพ อปฺปวาริตฺโต อณฺเวยตเก
คหปตฺติเก อุปสงฺกมิตฺวา จีวเร วิกฺขปฺปี อาปชฺชิ ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ
เอกา ปลฺลตฺติ ฯ ฌนฺนํ อาปตฺตติสมฺภูจฺจานานํ ฌหิ สมฺภูจฺจานเหหิ
สมฺภูจฺจาทิ ฯ เป ฯ

[๓๖] อติเรกตฺติกฺขตฺตํ โจทนาย อติเรกคฺคกฺขตฺตํ จานเนน จีวรํ
อภินิพฺพาเทนตฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปลฺลตฺตตฺนฺติ ฯ

#๑ โป. อปฺปวาริตํ ฯ ม. อปฺปวาริตตฺส ฯ ๒ โป. อปฺปวาริตฺเต ฯ ม. อปฺปวาริตตฺส ฯ

สาวตฤติยา ปณฺณตตํ ฯ กัม อารพฺภภาติ ฯ อายสฺมนนฺตํ อุปนฺนทํ
สทฺถยปฺปตฺตํ อารพฺภ ๑ กิสฺมิมิ วตฺถุสฺสุมินฺนติ ฯ อายสฺมา อุปนฺนโท
สทฺถยปฺปตฺโต อุปาสเคน อชฺชุโณห ฆนฺเต อากเมหิติ วุจฺจมาโน
นาคเมสิ ตสฺมิมิ วตฺถุสฺมิมิ ฯ เอกา ปณฺณตติ ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสฺมฺภูจฺจานานํ
ฉหิ สฺมฺภูจฺจานเนหิ สฺมฺภูจฺจาทิ ๑เป๑

กจินวคฺโค ปจโอม ๑

ตสฺสทฺททานํ

[๓๗] อติเรเกกรตฺตณฺจ อกาลโปราณโชนํ
ปฏิกุคฺคหณปณฺจมณฺเจว วิญฺญตฺติ จ ตทฺตฺตริ
เทว อปฺปวาริตา เจว ติกฺขตฺตํ โจทนาย จาติ ๑

[๓๘] โกลิยมิสฺสทกํ สนฺถตฺตํ การาเปนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ
กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺนติ ๑ อาพฺวิยา ปณฺณตฺตํ ๑ กัม อารพฺภภาติ ๑
ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู อารพฺภ ๑ กิสฺมิมิ วตฺถุสฺสุมินฺนติ ๑ ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขู โกลิยการเก อุปสงฺกมิตฺวา เอวมาหํสฺส พฺหุ อาวุโส โกลสการเก ๑
ปจฺจ อมฺหากํปี ทสฺสถ มยฺปี อิจฺฉาม โกลิยมิสฺสทกํ
สนฺถตฺตํ การาเปตฺนฺนติ ๒ ตสฺมิมิ วตฺถุสฺมิมิ ๑ เอกา ปณฺณตติ ๑
ฉนฺนํ อาปตฺติสฺมฺภูจฺจานานํ ฉหิ สฺมฺภูจฺจานเนหิ สฺมฺภูจฺจาทิ ๑เป๑

[๓๙] สฺทฺทฺทกาพฺกานํ เอพฺภโกลมานํ สนฺถตฺตํ การาเปนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ
ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺนติ ๑ เวสาลิยา ปณฺณตฺตํ ๑ กัม
#๑ โป. โกลิยการเก ๑ ๒ ม. ย. กาคฺตฺนฺนติ ๑

อารพภาติ ๗ ฉพพคฺคิเย ภิกฺขุ อารพภ ๗ กิสมิ ๗ วตฺถุสมินฺติ ๗
ฉพพคฺคิยา ภิกฺขุ สุทฺธกาพกานํ เอพฺกโลมานํ สนฺถตํ การาเปสฺสุ
ตสมิ ๗ วตฺถุสมิ ๗ เอกา ปญฺญตฺติ ๗ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ
ฉหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ ๗เป๗

[๔๐] อนาถียิตฺวา ๑ ตฺถํ โอทาทานํ ตฺถํ โคจฺริยานํ นวํ สนฺถตํ
การาเปนตฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตฺนฺติ ๗ สวาทฺถียา
ปญฺญตฺตํ ๗ กํ อารพภาติ ๗ ฉพพคฺคิเย ภิกฺขุ อารพภ ๗
กิสมิ ๗ วตฺถุสมินฺติ ๗ ฉพพคฺคิยา ภิกฺขุ โถกํเยว โอทาทานํ อนฺเต
อาถียิตฺวา ๒ ตเถว สุทฺธกาพกานํ เอพฺกโลมานํ สนฺถตํ การาเปสฺสุ
ตสมิ ๗ วตฺถุสมิ ๗ เอกา ปญฺญตฺติ ๗ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ
ฉหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ ๗เป๗

[๔๑] อนฺวสฺสํ สนฺถตํ การาเปนตฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ
ปญฺญตฺตฺนฺติ ๗ สวาทฺถียา ปญฺญตฺตํ ๗ กํ อารพภาติ ๗ สมฺพหุเล
ภิกฺขุ อารพภ ๗ กิสมิ ๗ วตฺถุสมินฺติ ๗ สมฺพหุลา ภิกฺขุ อนฺวสฺสํ
สนฺถตํ การาเปสฺสุ ตสมิ ๗ วตฺถุสมิ ๗ เอกา ปญฺญตฺติ เอกา
อนฺุปฺปญฺญตฺติ ๗ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ ฉหิ สมฺภูจฺจานเนหิ
สมฺภูจฺจาทิ ๗เป๗

[๔๒] อนาถียิตฺวา ๑ ปฺุราณสนฺถตฺตสฺส สามนฺตา สฺกตวิทฺถุถิ นวํ
นีสิทฺนสนฺถตํ การาเปนตฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตฺนฺติ ๗
สวาทฺถียา ปญฺญตฺตํ ๗ กํ อารพภาติ ๗ สมฺพหุเล ภิกฺขุ

#๑ ม. ย. อนาถียิตฺวา ๗ ๒ ม. ย. อาถียิตฺวา ๗

อารพภ ๑ กิสมี่ วตถุสมินฺติ ๑ สมพหุลา ภิกขุ สนฺตทานิ
อุชฺฌิตฺวา อารณฺณิกงฺคํ ปิณฺฑปาติกงฺคํ ปัสสูถิกงฺคํ สมมาทียีสุ ๑
ตสมี่ วตถุสมี่ ๑ เอกา ปณฺณตฺติ ๑ ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ
ฉหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ ๑เป๑

[๔๓] เอพฺกโลมานิ ปฏิกฺขเหตฺวา ติโยชนํ อติกกามาเนตฺส
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ๑ สาวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ๑
กํ อารพฺภาทิ ๑ อณฺณตฺโร ภิกขุ อารพภ ๑ กิสมี่ วตถุสมินฺติ ๑
อณฺณตโร ภิกขุ เอพฺกโลมานิ ปฏิกฺขเหตฺวา ติโยชนํ อติกกามาเน
ตสมี่ วตถุสมี่ ๑ เอกา ปณฺณตฺติ ๑ ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ
ทฺวิหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ สฺยา กายโต สมฺภูจฺจาทิ น
วาจโต น จิตฺตโต สฺยา กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจาทิ
น วาจโต ๑เป๑

[๔๔] อณฺณตฺติกาย ภิกขุณิยา เอพฺกโลมานิ โชวาเปเนตฺส
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ๑ สกฺกเสสุ ปณฺณตฺตํ ๑
กํ อารพฺภาทิ ๑ ฉพฺพคฺคิเย ภิกขุ อารพภ ๑ กิสมี่ วตถุสมินฺติ ๑
ฉพฺพคฺคิยา ภิกขุ อณฺณตฺติกาย ภิกขุณิหิ เอพฺกโลมานิ โชวาเป
ตสมี่ วตถุสมี่ ๑ เอกา ปณฺณตฺติ ๑ ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ
ฉหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ ๑เป๑

[๔๕] รุปียํ ปฏิกฺขณฺหนตฺส นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ
ปณฺณตฺตฺนฺติ ๑ ราชกเห ปณฺณตฺตํ ๑ กํ อารพฺภาทิ ๑ อายสฺมฺนฺตํ
#๑ ม. ย. สมมาทียีสุ ๑

อุปนนท์ สกยปุตต์ อารพภ ๑ กิสมิ วัตตสมินฺติ ๑ อายสฺมา อุปนนฺโท
สกยปุตฺโต รูปิยํ ปฏิกุคฺคเหสิ ตสฺมิ วัตตสมิ ๑ เอกา ปณฺณตฺติ ๑
ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานนํ ฉหิ สมฺภูจฺจเนหิ สมฺภูจฺจติ ๑เป๑

[๔๖] นานปฺปการกํ รูปิยสํโฆหาริ สฺมาปชฺชนตฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ
ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ๑ สฺวตฺติยา ปณฺณตฺตํ ๑ กิ
อารพฺภภาติ ๑ ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ๑ กิสมิ วัตตสมินฺติ ๑
ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ นานปฺปการกํ รูปิยสํโฆหาริ สฺมาปชฺชีสุ ตสฺมิ
วัตตสมิ ๑ เอกา ปณฺณตฺติ ๑ ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานนํ ฉหิ
สมฺภูจฺจเนหิ สมฺภูจฺจติ ๑เป๑

[๔๗] นานปฺปการกํ กยวิกฺกยํ สฺมาปชฺชนตฺตสฺส นิสฺสคฺคิยํ
ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ๑ สฺวตฺติยา ปณฺณตฺตํ ๑ กิ
อารพฺภภาติ ๑ อายสฺมนตํ อุปนนฺท์ สกยปุตฺตํ อารพฺภ ๑ กิสมิ
วัตตสมินฺติ ๑ อายสฺมา อุปนนฺโท สกยปุตฺโต ปริพฺพาชเกน
สทฺธิ กยวิกฺกยํ สฺมาปชฺชิ ตสฺมิ วัตตสมิ ๑ เอกา ปณฺณตฺติ ๑
ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานนํ ฉหิ สมฺภูจฺจเนหิ สมฺภูจฺจติ ๑เป๑

โกสิยวคฺโค ทฺติโย ๑

ตฺตสฺสทฺทานํ

[๔๘] มิสฺสํ สฺทฺทฺชกฺกญฺเจว ตฺถลฺลจ อนุวสฺสํ

ปฺรฺาณสนฺนตฺตญฺเจว โลมานิ หารเณน จ

โรวันํ รูปิยญฺเจว เทว จ นานปฺปการกนฺติ ๑

[๔๙] อติเรกปตฺตํ ทสหา อติกกามาเนตฺตสฺส นิสฺสํคฺคิยฺย ปาจิตฺติยฺย
กตฺถ ปญฺจตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปญฺจตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ
ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสมิํ วตฺตฺตฺตฺมฺนิฺนฺติ ฯ ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อติเรกปตฺตํ ฐาเรสุ ตฺตฺมฺนิํ วตฺตฺตฺตฺมฺนิํ ฯ เอกา ปญฺจตฺติ
เอกา อนุปฺปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ ทฺวิหิ สมฺภูจฺจานเห
สมฺภูจฺจาติ สฺธิยา กายโต จ วาจโต จ สมฺภูจฺจาติ น
จิตฺตโต สฺธิยา กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจาติ ฯเปฯ

[๕๐] อุณฺโปกฺกนฺนํ ปตฺเตน อณฺโปลํ นวํ ปตฺตํ เจตาเปเนตฺตสฺส
นิสฺสํคฺคิยฺย ปาจิตฺติยฺย กตฺถ ปญฺจตฺตฺนฺติ ฯ สกฺกเกสุ
ปญฺจตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสมิํ
วตฺตฺตฺตฺมฺนิฺนฺติ ฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อปฺปมตฺตเกนปี ภินฺเนน อปฺปมตฺตเกนปี
ขณฺเฑน วิลิจิตมตฺเตนปี พหุ ปตฺเต วิญฺญาเปสุ ตฺตฺมฺนิํ
วตฺตฺตฺตฺมฺนิํ ฯ เอกา ปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ ฉหิ
สมฺภูจฺจานเห สมฺภูจฺจาติ ฯเปฯ

[๕๑] เกสฺสขฺขานิ ปฏฺิกฺกเหตฺวา สตฺตฺทาหํ อติกกามาเนตฺตสฺส นิสฺสํคฺคิยฺย
ปาจิตฺติยฺย กตฺถ ปญฺจตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปญฺจตฺตํ ฯ
กํ อารพฺภาติ ฯ สมฺพหฺลฺลา ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสมิํ วตฺตฺตฺตฺมฺนิฺนฺติ ฯ
สมฺพหฺลฺลา ภิกฺขุ เกสฺสขฺขานิ ปฏฺิกฺกเหตฺวา สตฺตฺทาหํ อติกกามาเน
ตฺตฺมฺนิํ วตฺตฺตฺตฺมฺนิํ ฯ เอกา ปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ
ทฺวิหิ สมฺภูจฺจานเห สมฺภูจฺจาติ (กจฺฉินเก) ฯเปฯ

[๕๒] อติเรกมาเส เสเส คิมุหานัน ๑ วสฺสติกสาฎิกจิวริ ปรีเยสนุตฺตส
นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺติยฺ กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ๗ สวาทฺถิยา
ปณฺณตฺตํ ๗ กํ อารพฺภาติ ๗ นพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ๗ กิสิมฺมี
วตฺถุสฺสมินฺติ ๗ นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อติเรกมาเส เสเส คิมุหานัน ๑
วสฺสติกสาฎิกจิวริ ปรีเยสฺสีสุ ตสฺมี วตฺถุสฺสมิ ๗ เอกา ปณฺณตฺติ ๗
ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺานานํ ฉหิ สมฺภูจฺานเนหิ สมฺภูจฺาติ ๗เป๗

[๕๓] ภิกฺขุสฺส สามํ จิวริ ทตฺวา กุปีเตน อนตฺตมเนน
อจฺฉินฺตฺนตฺตสฺ นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺติยฺ กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ๗ สวาทฺถิยา
ปณฺณตฺตํ ๗ กํ อารพฺภาติ ๗ อายสฺมฺนตฺตํ อุปนฺนํ สกฺยปฺตฺตํ
อารพฺภ ๗ กิสิมฺมี วตฺถุสฺสมินฺติ ๗ อายสฺมา อุปนฺนํโท สกฺยปฺตฺโต
ภิกฺขุสฺส สามํ จิวริ ทตฺวา กุปีโต อนตฺตมโน อจฺฉินฺนํ ตสฺมี
วตฺถุสฺสมิ ๗ เอกา ปณฺณตฺติ ๗ ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺานานํ ตีหิ
สมฺภูจฺานเนหิ สมฺภูจฺาติ ๗เป๗

[๕๔] สามํ สุตฺตํ วิญฺญาเปตฺวา ตนฺตฺวาเยหิ จิวริ วายาเปนฺตฺตสฺ
นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺติยฺ กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ๗ ราชคฺเห ปณฺณตฺตํ ๗
กํ อารพฺภาติ ๗ นพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ๗ กิสิมฺมี วตฺถุสฺสมินฺติ ๗
นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ สามํ สุตฺตํ วิญฺญาเปตฺวา ตนฺตฺวาเยหิ จิวริ
วายาเปสฺสุ ตสฺมี วตฺถุสฺสมิ ๗ เอกา ปณฺณตฺติ ๗ ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺานานํ
ฉหิ สมฺภูจฺานเนหิ สมฺภูจฺาติ ๗เป๗

[๕๕] ปุพฺเพ อปฺปวาริตฺเตน ๒ อณฺณตฺกสฺส คหปตฺติกสฺส ตนฺตฺวาเย
#๑ ม. ย. คิมุหาน ๗ ๒ โป. ม. อปฺปวาริตฺตส ๗

อุปสงกมิตฺวา จีวเร วิกปป์ อापฺชฺชนตฺสฺส นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺติยฺ
กตฺถ ปญฺจตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปญฺจตฺตฺ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ
อายสฺมนฺตํ อุปนฺนํ สกฺยปฺตฺตํ อารพฺภ ฯ กิस्สํ วัตฺถุสฺสํนฺติ ฯ
อายสฺมา อุปนฺนํโท สกฺยปฺตฺโต ปุพฺเพ อปฺปวาริโต อญฺญาตกสฺส
คหฺปติกสฺส ตฺนฺตฺวาเย อุปสงกมิตฺวา จีวเร วิกปป์ อापฺชฺช
ตฺสํ วัตฺถุสฺสํ ฯ เอกา ปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापฺตฺติสฺมฺญฺจานานํ
ฉหิ สฺมฺญฺจานเนหิ สฺมฺญฺจาทิ ฯเปฯ

[๕๖] อจฺเจกจีวริ ปฏฺิกฺกเหตุวา จีวรกาลสมยฺม อติกฺกามาเนตฺสฺส
นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺติยฺ กตฺถ ปญฺจตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปญฺจตฺตฺ ฯ
กํ อารพฺภาติ ฯ สฺมฺพหฺลฺเล ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิस्สํ วัตฺถุสฺสํนฺติ ฯ
สฺมฺพหฺลฺลา ภิกฺขุ อจฺเจกจีวริ ปฏฺิกฺกเหตุวา จีวรกาลสมยฺม อติกฺกามาเน
ตฺสํ วัตฺถุสฺสํ ฯ เอกา ปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापฺตฺติสฺมฺญฺจานานํ
ทฺวิหิ สฺมฺญฺจานเนหิ สฺมฺญฺจาทิ (กจฺนเก) ฯเปฯ

[๕๗] ติณฺณํ จีวรานํ อญฺยตฺริ จีวริ อนฺตรมฺหเร นิกฺขิปปิตฺวา
อติเรกนารตฺตํ วิปฺปวสฺนตฺสฺส นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺติยฺ กตฺถ ปญฺจตฺตฺนฺติ ฯ
สาวตฺถิยา ปญฺจตฺตฺ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ สฺมฺพหฺลฺเล
ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิस्สํ วัตฺถุสฺสํนฺติ ฯ สฺมฺพหฺลฺลา ภิกฺขุ ติณฺณํ
จีวรานํ อญฺยตฺริ จีวริ อนฺตรมฺหเร นิกฺขิปปิตฺวา อติเรกนารตฺตํ
วิปฺปวสฺสํ ตฺสํ วัตฺถุสฺสํ ฯ เอกา ปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापฺตฺติสฺมฺญฺจานานํ
ทฺวิหิ สฺมฺญฺจานเนหิ สฺมฺญฺจาทิ (กจฺนเก) ฯเปฯ

[๕๘] ชานํ สงฺฆิกํ ลากํ ปริณตํ อตฺตโน ปริณามนฺตสฺส
นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปญฺญตฺตํ ฯ
กํ อารพฺภาติ ฯ ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสมิํ วจฺจสฺมิณฺติ ฯ
ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ชานํ สงฺฆิกํ ลากํ ปริณตํ อตฺตโน ปริณามสฺส
ตฺสฺมิํ วจฺจสฺมิํ ฯ เอกา ปญฺญตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปฺตฺติสฺมฺภูจฺานานํ
ตีหิ สฺมฺภูจฺานเนหิ สฺมฺภูจฺาติ ฯเปฯ

ปตฺตวคฺโค ตฺติโย ฯ

ตสฺสทฺทฺทานํ

[๕๙] อติเรกญจ ปตฺตญจ อุเนน พนฺชเนน จ
เกสชฺชํ สฺวากฺกญฺเจว กุปฺเตน อฉินฺทํ
ทฺเว ตนฺตวายา เจว อจฺเจกจิวิเรน จ
ฉารตฺตํ วิปฺปวาเสน อตฺตโน ปริณามนาติ ๑ ฯ
ตีส นิสฺสํคฺคิยา ปาจิตฺติยา นิฏฺฐิตา ๒ ฯ

[๖๐] ษนฺเตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหฺตา สฺมฺมาสมฺพุทฺเธน
สมฺปชานมฺุสฺวาเท ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตฺนฺติ ฯ
สาวตฺถิยา ปญฺญตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ หตฺถกํ สกฺยปฺตฺตํ
#๑ เตสํ เตสํ วคฺคานํ อวसानํ อุทฺทฺทานานิ ยูโรปฺยมรมฺมโปตฺถเกสฺ น ทิสฺสนฺติ ฯ
#๒ อิตฺโต ปรี เตสํ เตสํ วคฺคานํ อุทฺทฺทานํ ทสฺสิตํ ตํ ปน วิสทิสํ โหติ ฯ อิจฺฉนฺเตน
#ตตฺถ โอลเกตพฺพํ ฯ

อารพภ ๗ กิสมิ วตฺตฺสฺมินฺติ ๗ หตฺถโก สกฺยปฺตฺโต ติตฺติเยหิ
สทฺธิ สลฺลปฺนฺโต อวชานิตฺวา ปฺภูชานิ ปฺภูชานิตฺวา อวชานิ
ตฺสฺมิ วตฺตฺสฺมิ ๗ เอกา ปฺลฺลตฺติ ๗ ฉนฺนํ อปฺตฺติสฺมฺมฺจฺจานานํ
ตีหิ สฺมฺมฺจฺจานเนหิ สฺมฺมฺจฺจาติ สฺยา กายโต จ จิตฺตโต จ
สฺมฺมฺจฺจาติ น วาจโต สฺยา วาจโต จ จิตฺตโต จ สฺมฺมฺจฺจาติ
น กายโต สฺยา กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ
สฺมฺมฺจฺจาติ ๗เป๗

[๖๑] โอมสฺวาเท ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปฺลฺลตฺตฺนฺติ ๗ สฺวตฺติยา
ปฺลฺลตฺตํ ๗ กํ อารพฺภาทิ ๗ ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ๗ กิสมิ
วตฺตฺสฺมินฺติ ๗ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ เปสฺเสหิ ภิกฺขุหิ สทฺธิ ฆณฺฑนฺตา
เปสฺเส ภิกฺขุ โอมสฺสึ ตฺสฺมิ วตฺตฺสฺมิ ๗ เอกา ปฺลฺลตฺติ ๗
ฉนฺนํ อปฺตฺติสฺมฺมฺจฺจานานํ ตีหิ สฺมฺมฺจฺจานเนหิ สฺมฺมฺจฺจาติ ๗เป๗

[๖๒] ภิกฺขุเปสฺสุณฺเว ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปฺลฺลตฺตฺนฺติ ๗ สฺวตฺติยา
ปฺลฺลตฺตํ ๗ กํ อารพฺภาทิ ๗ ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ๗ กิสมิ
วตฺตฺสฺมินฺติ ๗ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภิกฺขุณํ ฆณฺฑนฺชาตานิ กลฺลชาตานิ
วิวาทาปฺนฺนํ เปสฺสุณฺ อฺปสฺหฺริสฺสุ ตฺสฺมิ วตฺตฺสฺมิ ๗
เอกา ปฺลฺลตฺติ ๗ ฉนฺนํ อปฺตฺติสฺมฺมฺจฺจานานํ ตีหิ สฺมฺมฺจฺจานเนหิ
สฺมฺมฺจฺจาติ ๗เป๗

[๖๓] อนุปสฺมฺปฺนฺนํ ปทฺโส ฐมฺมํ วาเจนฺตฺสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ
ปฺลฺลตฺตฺนฺติ ๗ สฺวตฺติยา ปฺลฺลตฺตํ ๗ กํ อารพฺภาทิ ๗ ฉพฺพคฺคิเย

ภิกขุ อารพภ ๗ กิสมิ วัตถุสมินฺติ ๗ ฉพฺพคฺคิยา ภิกขุ อุปาสเก □
ปทโส ฌมฺมํ วาเจสิ ติสฺมี วัตถุสมิ ๗ เอกา ปญฺญตฺติ ๗
ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานนํ ทฺวิหิ สมฺภูจฺจานนํ สมฺภูจฺจาติ สฺยา
วาทโต สมฺภูจฺจาติ น กายโต น จิตฺตโต สฺยา วาทโต จ
จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจาติ น กายโต ๗เป ๗

[๖๔] อนุปสมฺปนฺเนน อุตฺตริทฺวิรตฺตติรตฺตํ สห เสยฺยํ กปฺเปเนตฺตส
ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตฺนฺติ ๗ อาพฺวิยา ปญฺญตฺตํ ๗ กํ
อารพฺภาติ ๗ สมฺพหฺลเ ภิกขุ อารพภ ๗ กิสมิ วัตถุสมินฺติ ๗
สมฺพหฺลเ ภิกขุ อนุปสมฺปนฺเนน สห เสยฺยํ กปฺเปสิ ติสฺมี
วัตถุสมิ ๗ เอกา ปญฺญตฺติ เอกา อนุปฺปญฺญตฺติ ๗ ฉนฺนํ
อापตฺติสมฺภูจฺจานนํ ทฺวิหิ สมฺภูจฺจานนํ สมฺภูจฺจาติ สฺยา กายโต
สมฺภูจฺจาติ น วาทโต น จิตฺตโต สฺยา กายโต จ จิตฺตโต
จ สมฺภูจฺจาติ น วาทโต ๗เป ๗

[๖๕] มาตฺตคามเนน สห เสยฺยํ กปฺเปเนตฺตส ปาจิตฺติยํ กตฺถ
ปญฺญตฺตฺนฺติ ๗ สาทฺตฺถิยา ปญฺญตฺตํ ๗ กํ อารพฺภาติ ๗ อายสฺมฺนฺตํ
อนฺรฺทฺทํ อารพภ ๗ กิสมิ วัตถุสมินฺติ ๗ อายสฺมา อนฺรฺทฺทํ
มาตฺตคามเนน สห เสยฺยํ กปฺเปสิ ติสฺมี วัตถุสมิ ๗ เอกา
ปญฺญตฺติ ๗ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานนํ ทฺวิหิ สมฺภูจฺจานนํ สมฺภูจฺจาติ
(เอพฺกโลมเก) ๗เป ๗

[๖๖] มาตฺตคามสฺส อุตฺตริณฺปฺปญฺจวาทฺติ ฌมฺมํ เทเสเนตฺตส

ปาจิตติย กตถ ปลยตฺตฺนติ ฯ สาวตฺถิยา ปลยตฺตํ ฯ กัม
อารพฺภาติ ฯ อายสฺมฺนฺตํ อุทายี อารพฺภ ฯ กิสมิ วตฺถุสฺมินฺติ ฯ
อายสฺมา อุทายิ มาตฺคามสฺส รมฺมํ เทเสสิ ตสฺมิ วตฺถุสฺมิ ฯ
เอกา ปลยตฺติ เทว อนุปฺปลยตฺติโย ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสฺมฺญฺจานานํ
ทฺวิหิ สฺมฺญฺจานเนหิ สฺมฺญฺจาทิ (ปทโธ รมฺเม) ฯเปฯ

[๖๙] อนุปฺสมฺปนฺนสฺส อุตฺตริมฺนุสฺสรมฺมํ ภูตํ อารโจะนฺตสฺส
ปาจิตติย กตถ ปลยตฺตฺนติ ฯ เวสาลียา ปลยตฺตํ ฯ กัม
อารพฺภาติ ฯ วคฺคฺมุทาทิรีเย ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสมิ วตฺถุสฺมินฺติ ฯ
วคฺคฺมุทาทิรียา ภิกฺขุ คิหิณํ อณฺณมณฺณสฺส อุตฺตริมฺนุสฺสรมฺมสฺส
วณฺณํ ภาสีสุ ตสฺมิ วตฺถุสฺมิ ฯ เอกา ปลยตฺติ ฯ ฉนฺนํ
อापตฺติสฺมฺญฺจานานํ ตีหิ สฺมฺญฺจานเนหิ สฺมฺญฺจาทิ สฺยา กายโต
สฺมฺญฺจาทิ น วาจโต น จิตฺตโต สฺยา วาจโต สฺมฺญฺจาทิ
น กายโต น จิตฺตโต สฺยา กายโต จ วาจโต จ สฺมฺญฺจาทิ
น จิตฺตโต ฯเปฯ

[๖๘] ภิกฺขุสฺส ทฺฏฺจฺจลฺลํ อापตฺตี อนุปฺสมฺปนฺนสฺส อารโจะนฺตสฺส
ปาจิตติย กตถ ปลยตฺตฺนติ ฯ สาวตฺถิยา ปลยตฺตํ ฯ กัม
อารพฺภาติ ฯ ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสมิ วตฺถุสฺมินฺติ ฯ
ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส ทฺฏฺจฺจลฺลํ อापตฺตี อนุปฺสมฺปนฺนสฺส
อารโจะสุ ตสฺมิ วตฺถุสฺมิ ฯ เอกา ปลยตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสฺมฺญฺจานานํ
ตีหิ สฺมฺญฺจานเนหิ สฺมฺญฺจาทิ (อทินฺนาทานสฺมฺญฺจานเน) ฯเปฯ

[๖๕] ปจวี ขนฺตสฺส ปาจิตฺตีย์ กตฺถ ปญฺจตฺตฺนฺติ ฯ
อาฬวียา ปญฺจตฺตํ ฯ กัม อารพฺภาทิ ฯ อาฬวีกเ ภิภฺชฺช อารพฺภ ฯ
กิสฺมี วตฺตฺตฺตฺมฺนฺติ ฯ อาฬวีกา ภิภฺชฺช ปจวี ขนฺตฺสฺส ตฺตฺมฺมี
วตฺตฺตฺตฺมฺมี ฯ เอกา ปญฺจตฺตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปฺตฺติสฺมฺมฺมฺจฺจานานํ ตีหิ
สฺมฺมฺจฺจานนฺนํ สฺมฺมฺจฺจาทิ ฯเปฯ

มฺสฺวาทวคฺคโค ปจโม ฯ

ตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺ

[๗๐] มฺสฺวาทอิมสฺสเปสฺสญฺญํ ปทโส เทว นิปฺชฺชนา

เทสฺนารोजना เจว ทฺวฺจฺจฺจฺจํ ปจวีขนฺติ ฯ

[๗๑] ภูตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺ ปาจิตฺตีย์ กตฺถ ปญฺจตฺตฺนฺติ ฯ
อาฬวียา ปญฺจตฺตํ ฯ กัม อารพฺภาทิ ฯ อาฬวีกเ ภิภฺชฺช อารพฺภ ฯ
กิสฺมี วตฺตฺตฺตฺมฺนฺติ ฯ อาฬวีกา ภิภฺชฺช รุกฺขํ ฉนฺตฺตฺสฺส ตฺตฺมฺมี
วตฺตฺตฺตฺมฺมี ฯ เอกา ปญฺจตฺตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปฺตฺติสฺมฺมฺจฺจานานํ ตีหิ
สฺมฺมฺจฺจานนฺนํ สฺมฺมฺจฺจาทิ ฯเปฯ

[๗๒] อญฺญวาทเก วิหเสเก ปาจิตฺตีย์ กตฺถ ปญฺจตฺตฺนฺติ ฯ
โกสฺมฺพิยา ปญฺจตฺตํ ฯ กัม อารพฺภาทิ ฯ อายสฺมฺนฺตํ ฉนฺนํ
อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตฺตฺตฺมฺนฺติ ฯ อายสฺมา ฉนฺนํ สจฺจมฺมชฺเช
อปฺตฺติยา อญฺญญฺชฺชมาโน อญฺญนฺนญฺญํ ปฏฺิจฺจิ ตฺตฺมฺมี วตฺตฺตฺมฺมี ฯ
เอกา ปญฺจตฺตฺติ เอกา อญฺญปฺปญฺจตฺตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปฺตฺติ-

สมุฏฐานานํ ตีหิ สมุฏฐานเนหิ สมุฏฐาติ ฯเปฯ

[๗๓] อุชฺฌาปนเก จีชนเก ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺจตฺตฺนฺติ ฯ
ราชคเห ปญฺจตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ เมตฺตฺยภุมฺมชเก ภิกฺขุ
อารพฺภ ฯ กิสิมฺมํ วัตฺถุสฺมิณฺติ ฯ เมตฺตฺยภุมฺมชกา ภิกฺขุ อายสฺมนตฺ
ทพฺพิ มลฺลปฺตฺตํ ภิกฺขุ อุชฺฌาเปสฺสุ ตฺสฺมิมฺ วัตฺถุสฺมิมฺ ฯ เอกา
ปญฺจตฺติ เอกา อนุปฺปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมุฏฐานานํ
ตีหิ สมุฏฐานเนหิ สมุฏฐาติ ฯเปฯ

[๗๔] สงฺฆิกํ มลฺลจํ วา ปิจฺจํ วา ภิสฺสี วา โกจฺจํ วา
อชฺโฆกาเส สฺนฺถริตฺวา อนุทฺทริตฺวา อนุปฺปจฺจนา ปกฺกมฺนตฺสฺส
ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺจตฺตฺนฺติ ฯ สวตฺถิยา ปญฺจตฺตํ ฯ กํ
อารพฺภาติ ฯ สมพฺพฺหุเล ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสิมฺมํ วัตฺถุสฺมิณฺติ ฯ
สมพฺพฺหุลา ภิกฺขุ สงฺฆิกํ เสนาสฺนํ อชฺโฆกาเส สฺนฺถริตฺวา อนุทฺทริตฺวา
อนุปฺปจฺจนา ปกฺกมฺมิตฺสฺส ตฺสฺมิมฺ วัตฺถุสฺมิมฺ ฯ เอกา ปญฺจตฺติ เอกา
อนุปฺปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมุฏฐานานํ ทฺวิหิ สมุฏฐานเนหิ
สมุฏฐาติ (กจฺฉินเก) ฯเปฯ

[๗๕] สงฺฆิกเก วิหารเ เสยฺยํ สฺนฺถริตฺวา อนุทฺทริตฺวา อนุปฺปจฺจนา
ปกฺกมฺนตฺสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺจตฺตฺนฺติ ฯ สวตฺถิยา ปญฺจตฺตํ ฯ
กํ อารพฺภาติ ฯ สตฺตฺรสวคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสิมฺมํ
วัตฺถุสฺมิณฺติ ฯ สตฺตฺรสวคฺคิยา ภิกฺขุ สงฺฆิกเก วิหารเ เสยฺยํ สฺนฺถริตฺวา
อนุทฺทริตฺวา อนุปฺปจฺจนา ปกฺกมฺมิตฺสฺส ตฺสฺมิมฺ วัตฺถุสฺมิมฺ ฯ เอกา

ปลยตติ ๑ ฉนุํ อปตติสมุจจันนํ ทวีหิ สมุจจันนหิ สมุจจติ
(กจिनเก) ๑เป๑

[๗๖] สงมิเก วิหารเ ชานํ ปุพุกคตํ ภิกขุํ อนุปจชช เสยฺย
กปเปนตสฺส ปาจิตฺตियํ กตฺถ ปลยตฺตุนฺติ ๑ สวตฺถียา ปลยตฺตํ ๑
กํ อารพฺภาติ ๑ ฉพฺพคฺคิเย ภิกขุ อารพฺภ ๑ กิสฺมี วตฺถุสฺมินฺติ ๑
ฉพฺพคฺคิยา ภิกขุ เถเร ภิกขุ อนุปจชช เสยฺย กปเปสฺสํ ตสฺมี
วตฺถุสฺมี ๑ เอกา ปลยตฺติ ๑ ฉนุํ อปตติสมุจจันนํ เอเกน
สมุจจันนํ สมุจจติ กายโต จ จิตฺตโต จ สมุจจติ น
วาทโต ๑เป๑

[๗๗] ภิกขุํ กุปิเตน อนตฺตมเนน สงมิกา วิหารา นิกกทฺตมเนนตสฺส
ปาจิตฺตियํ กตฺถ ปลยตฺตุนฺติ ๑ สวตฺถียา ปลยตฺตํ ๑ กํ
อารพฺภาติ ๑ ฉพฺพคฺคิเย ภิกขุ อารพฺภ ๑ กิสฺมี วตฺถุสฺมินฺติ ๑
ฉพฺพคฺคิยา ภิกขุ กุปิตา อนตฺตมณา ภิกขุ สงมิกา วิหารา
นิกกทฺตีสฺสํ ตสฺมี วตฺถุสฺมี ๑ เอกา ปลยตฺติ ๑ ฉนุํ
อปตติสมุจจันนํ ตีหิ สมุจจันนหิ สมุจจติ ๑เป๑

[๗๘] สงมิเก วิหารเ อุปริ เวหาสกฺกฺภิยา อหจฺจปาทกํ มลฺจํ
วา ปิจํ วา อภินิสฺสิทนตสฺส ปาจิตฺตियํ กตฺถ ปลยตฺตุนฺติ ๑
สวตฺถียา ปลยตฺตํ ๑ กํ อารพฺภาติ ๑ อลฺยตฺตรํ ภิกขุํ อารพฺภ ๑
กิสฺมี วตฺถุสฺมินฺติ ๑ อลฺยตฺโตรํ ภิกขุ สงมิเก วิหารเ อุปริ
เวหาสกฺกฺภิยา อหจฺจปาทกํ มลฺจํ สหสา อภินิสฺสิทิ ตสฺมี วตฺถุสฺมี ๑

เอกา ปลฺลตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานานํ ทฺวีหิ สมฺภูจฺจานเนหิ
สมฺภูจฺจติ สฺยา กายโต สมฺภูจฺจติ น วาจโต น จิตฺตโต สฺยา
กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจติ น วาจโต ฯเปฯ

[๗๕] ทฺวิตฺติปริยาเย อธิฏฺฐหิตฺวา ตทฺตฺตรี อธิฏฺฐหนตฺตสฺส
ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปลฺลตฺตฺนฺติ ฯ โกสมฺพิยา ปลฺลตฺตํ ฯ กํ
อารพฺภาติ ฯ อายสฺมนตํ ฉนฺนํ อารพฺภ ฯ กิสมิํ วตฺตฺตฺมินฺติ ฯ
อายสฺมา ฉนฺโน กตฺปริโยสฺสิตํ วิหารํ ปุณฺปุณฺนํ ฉาทาเปสิ ปุณฺปุณฺนํ
ติมฺปาเปสิ อติภาริโก วิหาโร ปริปฺติ ตสฺมี วตฺตฺตฺมี ฯ
เอกา ปลฺลตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานานํ ฉหิ สมฺภูจฺจเนหิ
สมฺภูจฺจติ ฯเปฯ

[๗๖] ชานํ สฺปฺปาณกํ อุทกํ ติณฺณํ วา มตฺติกํ วา สฺลิยจฺนตฺตสฺส
ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปลฺลตฺตฺนฺติ ฯ อาพฺวิยา ปลฺลตฺตํ ฯ กํ
อารพฺภาติ ฯ อาพฺวิเก ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสมิํ วตฺตฺตฺมินฺติ ฯ
อาพฺวิกา ภิกฺขุ ชานํ สฺปฺปาณกํ อุทกํ ติณฺณมฺปิ มตฺติกมฺปิ สฺลิยจิสฺสุ
ตสฺมี วตฺตฺตฺมี ฯ เอกา ปลฺลตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานานํ
ตีหิ สมฺภูจฺจเนหิ สมฺภูจฺจติ ฯเปฯ

ภูตคามวคฺโค ทฺติโย ฯ

ตสฺสุทฺทานํ

[๗๗] รุกฺขุปฺจเจทฺนญฺเจว เปสฺสญฺชฺฆาปเนน จ
อชฺโฆกาโส วิหาโร จ อนุปฺชชฺชนิกทฺตฺตนา

เวหาสกุฎีเลปนา สປປາณกวิสิณจนนติ ฯ

[๘๒] อสมมเตน ภิกขุณิโย โอวทนตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ
ปฺลยตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปฺลยตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ
ฉพฺพคฺคิเย ภิกขุ อารพฺภ ฯ กิสมิํ วัตฺถุสมิํนฺติ ฯ ฉพฺพคฺคิยา
ภิกขุ อสมมตา ภิกขุณิโย โอวทิสฺส ตสมิํ วัตฺถุสมิํ ฯ อตฺถิ
ตฺถล ปฺลยตฺติ อนุปฺปฺลยตฺติ อนุปฺปฺนฺนปฺลยตฺตํ ๑ เอกา
ปฺลยตฺติ เอกา อนุปฺปฺลยตฺติ อนุปฺปฺนฺนปฺลยตฺติ ตสมิํ
นฺติ ๑ ฉนฺนํ อปฺตฺติสมฺมจฺจานานํ ทฺวิหิ สมฺมจฺจานนฺหิ สมฺมจฺจาทิ
สิยา วาจโต สมฺมจฺจาทิ น กายโต น จิตฺตโต สิยา วาจโต
จ จิตฺตโต จ สมฺมจฺจาทิ น กายโต ๑เป ๑

[๘๓] อตฺถงฺกเต สฺริเย ภิกขุณิโย โอวทนตสฺส ปาจิตฺติยํ
กตฺถล ปฺลยตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปฺลยตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ
อายสฺมนฺตํ จูพฺพนฺถกํ อารพฺภ ฯ กิสมิํ วัตฺถุสมิํนฺติ ฯ อายสฺมา
จูพฺพนฺถโก อตฺถงฺกเต สฺริเย ภิกขุณิโย โอวทิสฺส ตสมิํ วัตฺถุสมิํ ๑
เอกา ปฺลยตฺติ ๑ ฉนฺนํ อปฺตฺติสมฺมจฺจานานํ ทฺวิหิ สมฺมจฺจานนฺหิ
สมฺมจฺจาทิ (ปทฺโตสมฺม) ๑เป ๑

[๘๔] ภิกขุณฺุปฺสฺสยํ อุปฺสงฺกมิตฺวา ภิกขุณิโย โอวทนตสฺส
ปาจิตฺติยํ กตฺถล ปฺลยตฺตฺนฺติ ๑ สกฺเกสฺส ปฺลยตฺตํ ๑ กํ อารพฺภาติ ๑
ฉพฺพคฺคิเย ภิกขุ อารพฺภ ๑ กิสมิํ วัตฺถุสมิํนฺติ ๑ ฉพฺพคฺคิยา

ภิกขุ ภิกขุอนุปสฺสยํ อุปสงฺกมิตฺวา ภิกขุณีโย โอบาทิสฺส ตสฺมี
วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปญฺจตฺตํ เอกา อนุปฺปญฺจตฺตํ ฯ ฉนฺนํ
อาปตฺตติสมฺภูจฺจานานํ ทวีหิ สมฺภูจฺจานนฺทึ สมฺภูจฺจติ (กจฺนเก) ฯเปฯ

[๘๕] อามิสเหตุ ภิกขุ ภิกขุณีโย โอบาทิสฺส ภาณนฺตสฺส
ปาจิตฺตียํ กตฺถ ปญฺจตฺตนฺตํ ฯ สวตฺตติยา ปญฺจตฺตํ ฯ กํ
อารพฺภาติ ฯ ฉพฺพคฺคิเย ภิกขุ อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตสฺมินฺตํ ฯ
ฉพฺพคฺคิยา ภิกขุ อามิสเหตุ ภิกขุ ภิกขุณีโย โอบาทิสฺส ภาณนฺต
ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปญฺจตฺตํ ฯ ฉนฺนํ อาปตฺตติสมฺภูจฺจานานํ
ตีหิ สมฺภูจฺจานนฺทึ สมฺภูจฺจติ ฯเปฯ

[๘๖] อญฺญาติกาย ภิกขุณียา จีวรํ เทนฺตสฺส ปาจิตฺตียํ กตฺถ
ปญฺจตฺตนฺตํ ฯ สวตฺตติยา ปญฺจตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ อญฺจตรํ
ภิกขุ อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตสฺมินฺตํ ฯ อญฺจตรํ ภิกขุ อญฺญาติกาย
ภิกขุณียา จีวรํ อทาสี ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปญฺจตฺตํ
เอกา อนุปฺปญฺจตฺตํ ฯ ฉนฺนํ อาปตฺตติสมฺภูจฺจานานํ ฉหิ สมฺภูจฺจานนฺทึ
สมฺภูจฺจติ ฯเปฯ

[๘๗] อญฺญาติกาย ภิกขุณียา จีวรํ สัพฺเพนฺตสฺส ปาจิตฺตียํ
กตฺถ ปญฺจตฺตนฺตํ ฯ สวตฺตติยา ปญฺจตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ
อายสฺมนฺตํ อุทายี อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตสฺมินฺตํ ฯ อายสฺมา
อุทายี อญฺญาติกาย ภิกขุณียา จีวรํ สัพฺเพนฺตํ ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ
เอกา ปญฺจตฺตํ ฯ ฉนฺนํ อาปตฺตติสมฺภูจฺจานานํ ฉหิ สมฺภูจฺจานนฺทึ

สมุฏฐาติ ฯเปฯ

[๘๘] ภิกขุณิยา สทฺธี สํวิชาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏิปชฺชนุตฺตส
ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปรฺยตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปรฺยตฺตํ ฯ กํ
อารพฺภาติ ฯ นพฺพคฺคิเย ภิกขุ อารพฺภ ฯ กิสมิํ วัตฺตฺสฺมินฺติ ฯ
นพฺพคฺคิยา ภิกขุ ภิกขุณีหิ สทฺธี สํวิชาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏิปชฺชํ
ตฺสฺมิํ วัตฺตฺสฺมิํ ฯ เอกา ปรฺยตฺติ เอกา อนุปรฺยตฺติ ฯ
ฉนฺนํ อापตฺติสมุฏฺฐานานํ จตฺถหิ สมุฏฺฐาเนหิ สมุฏฺฐาติ สฺยา
กายโต สมุฏฺฐาติ น วาจโต น จิตฺตโต สฺยา กายโต จ
วาจโต จ สมุฏฺฐาติ น จิตฺตโต สฺยา กายโต จ จิตฺตโต
จ สมุฏฺฐาติ น วาจโต สฺยา กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต
จ สมุฏฺฐาติ ฯเปฯ

[๘๙] ภิกขุณิยา สทฺธี สํวิชาย เอกํ นาวํ อภิรฺุหนุตฺตส
ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปรฺยตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปรฺยตฺตํ ฯ กํ
อารพฺภาติ ฯ นพฺพคฺคิเย ภิกขุ อารพฺภ ฯ กิสมิํ วัตฺตฺสฺมินฺติ ฯ
นพฺพคฺคิยา ภิกขุ ภิกขุณีหิ สทฺธี สํวิชาย เอกํ นาวํ อภิรฺุหํ
ตฺสฺมิํ วัตฺตฺสฺมิํ ฯ เอกา ปรฺยตฺติ เอกา อนุปรฺยตฺติ ฯ
ฉนฺนํ อापตฺติสมุฏฺฐานานํ จตฺถหิ สมุฏฺฐาเนหิ สมุฏฺฐาติ ฯเปฯ

[๙๐] ชานํ ภิกขุณีปริปาจิตํ ปิณฺฑปาตํ ญฺญชฺชนุตฺตส ปาจิตฺติยํ
กตฺถ ปรฺยตฺตฺนฺติ ฯ ราชคฺเห ปรฺยตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ
เทวทฺตํ อารพฺภ ฯ กิสมิํ วัตฺตฺสฺมินฺติ ฯ เทวทฺตโต ชานํ

ภิกขุณีปริปาจิตํ ปิณฑปาตํ ภูณชิ ๑ ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา
ปลฺลตฺติ เอกา อนฺุปลฺลตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปาตฺติสมฺภูจฺานานํ
เอเกน สมฺภูจฺาเนน สมฺภูจฺาติ กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺาติ
น วาจโต ฯเปฯ

[๕๑] ภิกขุณียา สทฺธิ เอโก เอกาย รโห นิสชฺชํ กปฺเปนฺตสฺส
ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปลฺลตฺตฺนฺติ ฯ สวตฺถิยา ปลฺลตฺตํ ฯ กํ
อารพฺภาติ ฯ อาสฺมนฺตํ อุทายี อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตสฺมินฺติ ฯ
อายุสฺมา อุทายี ภิกขุณียา สทฺธิ เอโก เอกาย รโห นิสชฺชํ
กปฺเปสิ ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปลฺลตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปาตฺติสมฺภูจฺานานํ
เอเกน สมฺภูจฺาเนน สมฺภูจฺาติ กายโต จ จิตฺตโต
จ สมฺภูจฺาติ น วาจโต ฯเปฯ

โอวาทวฺกโก ตติโย ฯ

ตสฺสุทฺธานํ ๒

[๕๒] อสมฺมโต ว โอวาโท อตฺถงฺกตํ อุปสฺสยํ

อามิสเหตุ เทนฺตสฺส จีวรํ สิพฺพเนน จ

สํวิธาย คมเนน นาวาย อภิรฺูหน

ปริปาจิตํ ภคฺตญจ รโห วาปี นิสฺสทฺนฺติ ฯ

[๕๓] ตทฺตฺตฺรี อวสธปิณฺฑํ ภูณชฺนตฺสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ
ปลฺลตฺตฺนฺติ ฯ สวตฺถิยา ปลฺลตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ ฉพฺพคฺคิเย

#๑ ย. ปริภุณฺชิ ฯ ๒ ม. ย. ตสฺสุทฺธานํ ตสฺส ตสฺส กณฺฑสฺส อนฺเต นิตฺติภูจฺํ ฯ

ภิกขุ อารพภ ๑ กิสมิ วตถุสมินฺติ ๑ นพพคฺคิยา ภิกขุ อนฺวสิตฺวา
อนฺวสิตฺวา อวสถปิณฺฑํ ภูณฺชีสุ ตสมิ วตถุสมิ ๑ เอกา
ปฺลยตฺติ เอกา อนฺุปฺลยตฺติ ๑ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺฉานานํ
ทฺวิหิ สมฺภูจฺฉานหิ สมฺภูจฺฉาติ (เอพกโถมเก) ๑เป๑

[๕๔] คณโกชเน ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปฺลยตฺตนฺติ ๑ ราชคฺเห
ปฺลยตฺตํ ๑ กํ อารพฺภาติ ๑ เทวทตฺตํ อารพภ ๑ กิสมิ
วตถุสมินฺติ ๑ เทวทตฺโต สปริโส กุเลสุ วิณฺญาเปตฺวา
วิณฺญาเปตฺวา ภูณฺชี ตสมิ วตถุสมิ ๑ เอกา ปฺลยตฺติ สตต
อนฺุปฺลยตฺติโย ๑ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺฉานานํ ทฺวิหิ สมฺภูจฺฉานหิ
สมฺภูจฺฉาติ (เอพกโถมเก) ๑เป๑

[๕๕] ปรมฺปรโกชเน ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปฺลยตฺตนฺติ ๑ เวสาลียา
ปฺลยตฺตํ ๑ กํ อารพฺภาติ ๑ สมฺพหฺลเ ภิกขุ อารพภ ๑
กิสมิ วตถุสมินฺติ ๑ สมฺพหฺลเ ภิกขุ อณฺยตฺร นิมนฺติตา
อณฺยตฺร ภูณฺชีสุ ตสมิ วตถุสมิ ๑ เอกา ปฺลยตฺติ ติสฺโส ๑
อนฺุปฺลยตฺติโย ๑ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺฉานานํ ทฺวิหิ สมฺภูจฺฉานหิ
สมฺภูจฺฉาติ (กจินเก) ๑เป๑

[๕๖] ทฺวิตฺติปตฺตปุเร ปฺุเว ปฏิกฺคเหตฺวา ตทฺตตรี ปฏิกฺคณฺหนตฺต
ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปฺลยตฺตนฺติ ๑ สวตฺถิยา ปฺลยตฺตํ ๑
กํ อารพฺภาติ ๑ สมฺพหฺลเ ภิกขุ อารพภ ๑ กิสมิ วตถุสมินฺติ ๑
สมฺพหฺลเ ภิกขุ น มตฺตํ ชานิตฺวา ปฏิกฺคเหตฺว ตสมิ วตถุสมิ ๑
#๑ ไป. ม จตฺตฺโส ๑

เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฌนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานานํ ฌหิ สมฺภูจฺจเนหิ
สมฺภูจฺจติ ฯเปฯ

[๕๑] ภูตฺตาวินา ปวาริตฺเตน อนตฺริตฺตํ ขาทนียํ วา โภชนียํ
วา ภูณฺชนตฺตสฺส ปาจิตฺตียํ กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ สวาทฺถียา
ปณฺณตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาทิ ฯ สมฺพหุเล ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสฺมี
วตฺถุสฺสฺมินฺติ ฯ สมฺพหุลา ภิกฺขุ ภูตฺตาวี ปวาริตฺตา อณฺณตฺตร [๑]
ภูณฺชียํ ตสฺมี วตฺถุสฺสฺมี ฯ เอกา ปณฺณตฺติ เอกา อณฺุปณฺณตฺติ ฯ
ฌนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานานํ ทฺวีหิ สมฺภูจฺจเนหิ สมฺภูจฺจติ
(กจฺฉินเก) ฯเปฯ

[๕๒] ภิกฺขุ ภูตฺตาวี ปวาริตํ อนตฺริตฺเตน ขาทนียเณ วา
โภชนียเณ วา อภิหฺนฺจํ ปวารเณตฺตสฺส ปาจิตฺตียํ กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ
สวาทฺถียา ปณฺณตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาทิ ฯ อณฺณตฺตรํ ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ
กิสฺมี วตฺถุสฺสฺมินฺติ ฯ อณฺณตโร ภิกฺขุ ภิกฺขุ ภูตฺตาวี ปวาริตํ
อนตฺริตฺเตน โภชนียเณ ๒ อภิหฺนฺจํ ปวารเณ ตสฺมี วตฺถุสฺสฺมี ฯ
เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฌนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานานํ ตีหิ สมฺภูจฺจเนหิ
สมฺภูจฺจติ ฯเปฯ

[๕๓] วิกาเล ขาทนียํ วา โภชนียํ วา ภูณฺชนตฺตสฺส ปาจิตฺตียํ
กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ ราชคฺเห ปณฺณตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาทิ ฯ
สत्ตฺตรสวคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺถุสฺสฺมินฺติ ฯ สत्ตฺตรสวคฺคิยา
#๑ โป. อนตฺริตฺตํ โภชนํ ฯ ๒ โภชนเณ ฯ

ภิกขุ วิกาเล โภชนํ ๑ ภูณชีสุ ตสฺมี วตฺตฺสฺมี ฯ เอกา
ปฺลฺยตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานานํ ทฺวีหิ สมฺภูจฺจานเหหิ สมฺภูจฺจาทิ
(เอพฺกโถมเก) ฯเปฯ

[๑๐๐] สฺนฺนุชิจการกํ ขาพฺนียํ วา โภชนียํ วา ภูณชนฺตสฺส
ปาจิตฺตียํ กตฺถ ปฺลฺยตฺตฺนฺติ ฯ สวตฺถียา ปฺลฺยตฺตํ ฯ กํ
อารพฺภาติ ฯ อายสฺมฺนฺตํ เวลฺลฺจฺจิสฺสํ ๒ อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตฺสฺมินฺติ ฯ
อายสฺมา เวลฺลฺจฺจิสฺสอ สฺนฺนุชิจการกํ โภชนํ ภูณชี ตสฺมี วตฺตฺสฺมี ฯ
เอกา ปฺลฺยตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานานํ ทฺวีหิ สมฺภูจฺจานเหหิ
สมฺภูจฺจาทิ (เอพฺกโถมเก) ฯเปฯ

[๑๐๑] ปณฺธิตโภชนานิ อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา
ภูณชนฺตสฺส ปาจิตฺตียํ กตฺถ ปฺลฺยตฺตฺนฺติ ฯ สวตฺถียา ปฺลฺยตฺตํ ฯ
กํ อารพฺภาติ ฯ ฉพฺพกฺคิเย ภิกขุ อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตฺสฺมินฺติ ฯ
ฉพฺพกฺคิยา ภิกขุ ปณฺธิตโภชนานิ อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา
ภูณชีสุ ตสฺมี วตฺตฺสฺมี ฯ เอกา ปฺลฺยตฺติ เอกา อฺนุปฺปฺลฺยตฺติ ฯ
ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานานํ จตฺตฺหิ สมฺภูจฺจานเหหิ
สมฺภูจฺจาทิ ฯเปฯ

[๑๐๒] อทินฺนํ มุขทฺวารํ อาหารํ ออาหารนฺตสฺส ปาจิตฺตียํ กตฺถ
ปฺลฺยตฺตฺนฺติ ฯ เวสาลียา ปฺลฺยตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ อญฺญตฺร
ภิกขุ อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตฺสฺมินฺติ ฯ อญฺญตโร ภิกขุ อทินฺนํ
#๑ โป. โภชนียํ ฯ ๒ ม. ย. เพลจฺจิสฺสํ ฯ

มุขทวาริ อหาริ อหารสิ ๑ ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปณฺณตฺติ
เอกา อนุปฺปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปฺตฺติสมฺภูจฺจานานํ ทฺวิหิ สมฺภูจฺจานเห
สมฺภูจฺจติ (เอพฺกโลมเก) ฯเปฯ

โกชนวคฺโค จตฺตฺโต ฯ

ตสฺสุทฺทานิ

[๑๐๓] อวสถคณฺณเจว ปรมฺปรณฺจ โภชนํ

เทวปฺตฺตปวาริตา เจว วิกาเล ขาทเนน จ

สนฺนธิปณฺธิตฺตเจว อทินฺนํ ทฺวารเกน จติ ฯ

---

[๑๐๔] อเจลกสฺส วา ปรีพฺพชกสฺส วา ปรีพฺพชิกาย วา
สทฺถตา ขาทนียํ วา โภชนียํ วา เทนตสฺส ปาจิตฺตียํ กตฺถ
ปณฺณตฺตฺติ ฯ เวสาลียา ปณฺณตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ อายสฺมนตฺ
อานนฺทํ อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตสฺมินฺติ ฯ อายสฺมา อานนฺโท
อณฺณตริสฺสา ปรีพฺพชิกาย เอกํ มณฺณมาโน เทว ปฺนฺเว อทาสิ
ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปฺตฺติสมฺภูจฺจานานํ
ทฺวิหิ สมฺภูจฺจานเห สมฺภูจฺจติ (เอพฺกโลมเก) ฯเปฯ

[๑๐๕] ภิกฺขุ เอหาวุโส คามิํ วา นิคมิํ วา ปิณฺฑทาย
ปวิสิสฺสามาติ ตสฺส ทาเปตฺวา วา อทาเปตฺวา วา อฺยุโยเชนตสฺส
ปาจิตฺตียํ กตฺถ ปณฺณตฺตฺติ ฯ สวตฺถียา ปณฺณตฺตํ ฯ กํ
อารพฺภาติ ฯ อายสฺมนตฺ อฺปนฺนํ สกฺยปฺตฺตํ อารพฺภ ฯ กิสฺมี
#๑ ไป. ยฺ. อหารสิ ฯ ม. อหริ ฯ

วตถุสฺมินฺติ ฯ อายสฺมา อุปนฺนุโท สกฺยปฺตุโต ภิกฺขุ เอหาวุโส
คามํ ปิณฺฑาย ปวิสิสฺสามาติ ตสฺส อทาเปตฺวา อุโยเชติ ตสฺมี
วตถุสฺมี ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสฺมฺภูจฺจานานํ ตีหิ
สฺมฺภูจฺจาเนหิ สฺมฺภูจฺจาติ ฯเปฯ

[๑๐๖] สโกชเน กุเล อนุปชช นิสชชํ กปฺเปนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ
กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ
อายสฺมนฺตํ อุปนฺนุทํ สกฺยปฺตุตํ อารพฺภ ฯ กิสิมํ วตถุสฺมินฺติ ฯ
อายสฺมา อุปนฺนุโท สกฺยปฺตุโต สโกชเน กุเล อนุปชช นิสชชํ
กปฺเปสิ ตสฺมี วตถุสฺมี ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสฺมฺภูจฺจานานํ
เอเกน สฺมฺภูจฺจาเนน สฺมฺภูจฺจาติ กายโต จ จิตฺตโต
จ สฺมฺภูจฺจาติ น วาจโต ฯเปฯ

[๑๐๗] มาตุคามเนน สทฺธี รโห ปฏิจฺฉนฺเนน อาสเน นิสชชํ
กปฺเปนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ
กํ อารพฺภาติ ฯ อายสฺมนฺตํ อุปนฺนุทํ สกฺยปฺตุตํ อารพฺภ ฯ
กิสิมํ วตถุสฺมินฺติ ฯ อายสฺมา อุปนฺนุโท สกฺยปฺตุโต มาตุคามเนน
สทฺธี รโห ปฏิจฺฉนฺเนน อาสเน นิสชชํ กปฺเปสิ ตสฺมี วตถุสฺมี ฯ
เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสฺมฺภูจฺจานานํ เอเกน สฺมฺภูจฺจาเนน
สฺมฺภูจฺจาติ กายโต จ จิตฺตโต จ สฺมฺภูจฺจาติ น วาจโต ฯเปฯ

[๑๐๘] มาตุคามเนน สทฺธี เอโก เอกาย รโห นิสชชํ กปฺเปนฺตสฺส
ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ กํ

อารพภาติ ๗ อายสมนฺตํ อุปนนฺทํ สกยปฺตฺตํ อารพภ ๗ กิสมิ
วตฺตฺตฺตฺตฺตฺตํ ๗ อายสฺมา อุปนนฺโท สกยปฺตฺโต มาตฺตคาเมน สทฺธิ
เอโก เอกาย รโห นิสชฺชํ กปฺเปสิ ตสฺมี วตฺตฺตฺตฺตํ ๗ เอกา
ปฺลฺลตฺตฺตํ ๗ ฉนฺนํ อापตฺตฺตฺตฺตฺตฺตํ เอน เณ สมฺมจฺจํ เณ สมฺมจฺจํ
กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺมจฺจํ น วาจโต ๗เป ๗

[๑๐๕] นิมนฺตฺตฺตํ สกตฺตฺตํ สนฺตํ ภิกฺขุ อนาปฺจฺจํ ปฺเรกตฺตํ
วา ๑ ปฺจฺจํกตฺตํ วา ๑ กุเลสุ จาริตฺตํ อापชฺชนตฺตฺตํ ปาจิตฺตฺตํ กตฺต
ปฺลฺลตฺตฺตํ ๗ ราชกเห ปฺลฺลตฺตํ ๗ กํ อารพภาติ ๗ อายสมนฺตํ
อุปนนฺทํ สกยปฺตฺตํ อารพภ ๗ กิสมิ วตฺตฺตฺตฺตํ ๗ อายสฺมา
อุปนนฺโท สกยปฺตฺโต นิมนฺตฺโต สกตฺโต สมนโน ปฺเรกตฺตํ
ปฺจฺจํกตฺตํ กุเลสุ จาริตฺตํ อापชฺชํ ตสฺมี วตฺตฺตฺตํ ๗ เอกา ปฺลฺลตฺตํ
จตฺตฺตํ อนุปฺลฺลตฺตฺตํ ๗ ฉนฺนํ อापตฺตฺตฺตฺตฺตํ ทฺวิหิ
สมฺมจฺจํ สมฺมจฺจํ (กจฺจ) ๗เป ๗

[๑๐๖] ตฺตฺตฺตฺตํ เณ นิสชฺชํ วิญฺญาเปนตฺตฺตํ ปาจิตฺตฺตํ กตฺต
ปฺลฺลตฺตฺตํ ๗ สกตฺตํ ปฺลฺลตฺตํ ๗ กํ อารพภาติ ๗ นพฺพกฺคิเย
ภิกฺขุ อารพภ ๗ กิสมิ วตฺตฺตฺตฺตํ ๗ นพฺพกฺคิเย ภิกฺขุ มหฺนเมน
สกตฺตํ อชฺชฺชํ ฆนฺเต อากเมตฺตํ วุจฺจมนฺนา นาคเมตฺตํ
ตสฺมี วตฺตฺตฺตํ ๗ เอกา ปฺลฺลตฺตํ เอกา อนุปฺลฺลตฺตํ ๒ ๗
ฉนฺนํ อापตฺตฺตฺตฺตฺตํ นหิ สมฺมจฺจํ สมฺมจฺจํ ๗เป ๗

[๑๐๗] อฺยฺยตฺตํ เณ ทสฺสนาย กจฺจนตฺตํ ปาจิตฺตฺตํ กตฺต
#๑ ม. ย. วาสทททวํ นตฺติ ๗ ๒ ม. ย. อิม เทว ปาฐานตฺติ ๗

ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ สวตฺถิยา ปณฺณตฺตฺ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ นพฺพคฺคิเย
ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสมิํ วตฺถุสฺสํมินฺติ ฯ นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อุตฺถุตฺตํ
เสนํ ทสฺสเนย อคฺมํสฺ ตสฺมิํ วตฺถุสฺสํมิ ฯ เอกา ปณฺณตฺติ
เอกา อนฺนปฺปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปตฺติสฺมฺมฺจฺจานานํ ทฺวิหิ สฺมฺมฺจฺจเนหิ
สฺมฺมฺจฺจชาติ (เอพฺกโลมเก) ฯเปฯ

[๑๑๒] อติเรกตฺริตฺตํ เสนาย วสฺนตฺสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ
ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ สวตฺถิยา ปณฺณตฺตฺ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ นพฺพคฺคิเย
ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสมิํ วตฺถุสฺสํมินฺติ ฯ นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อติเรกตฺริตฺตํ
เสนาย วสฺสิสฺ ตสฺมิํ วตฺถุสฺสํมิ ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปตฺติสฺมฺมฺจฺจานานํ
ทฺวิหิ สฺมฺมฺจฺจเนหิ สฺมฺมฺจฺจชาติ (เอพฺกโลมเก) ฯเปฯ

[๑๑๓] อุตฺถุโยธิกํ กจฺฉนฺตฺสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ
สวตฺถิยา ปณฺณตฺตฺ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ นพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ
กิสมิํ วตฺถุสฺสํมินฺติ ฯ นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อุตฺถุโยธิกํ อคฺมํสฺ ตสฺมิํ
วตฺถุสฺสํมิ ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปตฺติสฺมฺมฺจฺจานานํ ทฺวิหิ
สฺมฺมฺจฺจเนหิ สฺมฺมฺจฺจชาติ (เอพฺกโลมเก) ฯเปฯ

อเจลกวคฺโค ปณฺจโม ฯ

ตสฺสทฺทานํ

[๑๑๔] อเจลกสฺส ทาเนน ภิกฺขุอุตฺถุโยชเนน จ
สโภชนํ กุลญฺเจว เทว จ รโห นิสิตฺถํ
สนตฺตํ ภิกฺขุญฺจ เกสชฺชํ อุตฺถุตฺตํ ทสฺสเนน จ

อติเรกติริตตยเจว อโยชิกมเนน จาติ ฯ

[๑๑๕] สุราเมรยปานะ ปาจิตติยิ กตถ ปณตตุนติ ฯ โกสมพิยา
ปณตตฺ ๑ กิ อารพภาติ ๑ อายสุมนฺตํ สาคตํ อารพภ ๑ กิสิมฺมี
วตฺตฺสุมินฺติ ๑ อายสฺมา สาคโต มชฺชํ ปิวิ ตสฺมี วตฺตฺสุมิ ๑
เอกา ปณตฺติ ๑ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ ทฺวิหิ สมฺภูจฺจานเห
สมฺภูจฺจาติ สียา กายโต สมฺภูจฺจาติ น วาจโต น จิตฺตโต
สียา กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจาติ น วาจโต ๑เป๑

[๑๑๖] องฺคุลิปโตทเก ปาจิตติยิ กตถ ปณตตุนติ ฯ สวตฺถิยา
ปณตตฺ ๑ กิ อารพภาติ ๑ ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อารพภ ๑ กิสิมฺมี
วตฺตฺสุมินฺติ ๑ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภิกฺขุ องฺคุลิปโตทเกน หาเสตฺ
ตสฺมี วตฺตฺสุมิ ๑ เอกา ปณตฺติ ๑ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ
เอเกน สมฺภูจฺจานน สมฺภูจฺจาติ กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจาติ
น วาจโต ๑เป๑

[๑๑๗] อุทเก หสฺสชฺมเม ๑ ปาจิตติยิ กตถ ปณตตุนติ ๑
สวตฺถิยา ปณตตฺ ๑ กิ อารพภาติ ๑ สตฺตรสวคฺคิเย ภิกฺขุ
อารพภ ๑ กิสิมฺมี วตฺตฺสุมินฺติ ๑ สตฺตรสวคฺคิยา ภิกฺขุ อจิริวตฺธิยา
นทียา อุทเก กิฬิสิ ตสฺมี วตฺตฺสุมิ ๑ เอกา ปณตฺติ ๑ ฉนฺนํ
อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ เอเกน สมฺภูจฺจานน สมฺภูจฺจาติ กายโต จ
#๑ โป. หสนชฺมเม ๑ ม. หสชฺมเม ๑ ยู. หาสชฺมเม ๑

จิตตโต จ สมภูจาทิน วาจโต ฯเปฯ

[๑๑๘] อนาทรียะ ปาจิตติยํ กตถ ปญฺจตฺตฺนฺติ ฯ โสสมุพิยา
ปญฺจตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ อายสฺมนตํ ฉนฺนํ อารพฺภ ฯ กิสิมฺมี
วตฺตฺสฺมิณฺติ ฯ อายสฺมา ฉนฺโน อนาทรียํ อกาสิ ตสฺมี วตฺตฺสฺมี ฯ
เอกา ปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจาทานํ ตีหิ สมฺภูจาทเนหิ
สมฺภูจาทิ ฯเปฯ

[๑๑๙] ภิกฺขุํ ภีสาเปนฺตสฺส ปาจิตติยํ กตถ ปญฺจตฺตฺนฺติ ฯ
สวตฺตฺธิยา ปญฺจตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ
กิสิมฺมี วตฺตฺสฺมิณฺติ ฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภิกฺขุํ ภีสาเปตฺตํ ตสฺมี
วตฺตฺสฺมี ฯ เอกา ปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจาทานํ ตีหิ
สมฺภูจาทเนหิ สมฺภูจาทิ ฯเปฯ

[๑๒๐] โชตี สฺมาทหิตฺวา วิสิพฺเพนฺตสฺส ปาจิตติยํ กตถ ปญฺจตฺตฺนฺติ ฯ
ภกฺกฺเสสุ ปญฺจตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ สฺมพฺพฺหุเล ภิกฺขุ
อารพฺภ ฯ กิสิมฺมี วตฺตฺสฺมิณฺติ ฯ สฺมพฺพฺหุลา ภิกฺขุ โชตี สฺมาทหิตฺวา
วิสิพฺเพตฺตํ ตสฺมี วตฺตฺสฺมี ฯ เอกา ปญฺจตฺติ เทว อนุป-
ปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจาทานํ จหิ สมฺภูจาทเนหิ
สมฺภูจาทิ ฯเปฯ

[๑๒๑] โโอเรนทฺตฺมาลํ นฺหายนฺตสฺส ปาจิตติยํ กตถ ปญฺจตฺตฺนฺติ ฯ
ราชคฺเห ปญฺจตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ สฺมพฺพฺหุเล ภิกฺขุ
อารพฺภ ฯ กิสิมฺมี วตฺตฺสฺมิณฺติ ฯ สฺมพฺพฺหุลา ภิกฺขุ ราชานํปี ปสฺสิตฺวา

น มตฺตํ ชานิตฺวา นฺหาเยสุ ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปฺลฺลตฺติ
จ อนุปฺปฺลฺลตฺติโย ฯ สพฺพตฺถ ปฺลฺลตฺติ ปฺเทสฺปฺลฺลตฺติตีติ ฯ
ปฺเทสฺปฺลฺลตฺติ ฯ จนนํ อापฺตฺติสมฺภูจฺจานานํ ทฺวีหิ สมฺภูจฺจานเห
สมฺภูจฺจตี (เอพฺกโลมเก) ฯเปฯ

[๑๒๒] อนาถยิตฺวา ติณฺณํ ทฺพ
นํ จีวรํ ปรีกฺขชฺนตฺสฺส ปาจิตฺติเย กตฺถ ปฺลฺลตฺตฺนฺตีติ ฯ
สวตฺตฺติยา ปฺลฺลตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาตี ฯ สมฺพฺพฺพฺพฺพฺพฺพฺพฺพฺพ
อารพฺภ ฯ กิสมฺมี วตฺตสฺมีนฺตีติ ฯ สมฺพฺพฺพฺพฺพฺพฺพฺพ
สวชานีสุ ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปฺลฺลตฺติ ฯ จนนํ อापฺตฺติสมฺภูจฺจานานํ
ทฺวีหิ สมฺภูจฺจานเห สมฺภูจฺจตี (เอพฺกโลมเก) ฯเปฯ

[๑๒๓] ภิกฺขุสฺส วา ภิกฺขุณียา วา สิกฺขมมานาย วา สามเณรฺสฺส
วา สามเณรียา วา สามํ จีวรํ วิกฺปฺเปตฺวา อปฺปจฺจุทฺธารกํ ๑
ปรีกฺขชฺนตฺสฺส ปาจิตฺติเย กตฺถ ปฺลฺลตฺตฺนฺตีติ ฯ สวตฺตฺติยา ปฺลฺลตฺตํ ฯ
กํ อารพฺภาตี ฯ อายสฺมนตฺตํ อฺปนฺนํ สกฺยปฺตฺตํ อารพฺภ ฯ กิสมฺมี
วตฺตสฺมีนฺตีติ ฯ อายสฺมา อฺปนฺนํ สกฺยปฺตฺโต ภิกฺขุสฺส สามํ
จีวรํ วิกฺปฺเปตฺวา อปฺปจฺจุทฺธารกํ ปรีกฺขชฺนตฺสฺส ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ
เอกา ปฺลฺลตฺติ ฯ จนนํ อापฺตฺติสมฺภูจฺจานานํ ทฺวีหิ สมฺภูจฺจานเห
สมฺภูจฺจตี (กจฺฉินเก) ฯเปฯ

[๑๒๔] ภิกฺขุสฺส ปตฺตํ วา จีวรํ วา นิสีทฺนํ วา สฺวจฺฉิรํ วา
กายพฺพชฺฉนํ วา อฺปนฺนํ ปรีกฺขชฺนตฺสฺส ปาจิตฺติเย กตฺถ ปฺลฺลตฺตฺนฺตีติ ฯ
#๑ ม. อปฺปจฺจุทฺธารณํ ฯ

สาวตถิยา ปญจตุตฺติ ฯ กัม อารพฺภภาติ ฯ ฌพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ
กิสฺมี วตฺตสฺสุมินฺติ ฯ ฌพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺโณ ปตฺตปิ จีวรฺปิ
นีสีนฺปิ ๑ สฺตฺจิมฺรฺปิ กายพฺนฺรณฺปิ อปฺนิเชฺสฺสํ ตฺสฺมี วตฺตสฺสุมิ ฯ
เอกา ปญฺจตุตฺติ ฯ ฌนฺนํ อापตฺติสฺมฺมฺจฺจานานํ ตีหิ สฺมฺมฺจฺจานเห
สฺมฺมฺจฺจาติ ฯเปฯ

สุรามาเรยวคฺโค ฌญฺโจ ฯ

ตฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส

[๑๒๕] สุรํ อองฺคฺคฺคิโปตฺเต อุกฺเกจ อนาเท
ภิกฺขุ วา ภีสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส ไซฺตฺติจฺจ นฺหานทฺพพฺพณฺณ-
กรณฺณ วิกปฺปญฺเจว จีวรํ อปฺนิเชฺน จาติ ๒ ฯ

[๑๒๖] สลฺยจิจฺจ ปาณํ ชีวิตา โวโรเปนฺตฺสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ
ปญฺจตุตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปญฺจตุตฺติ ฯ กัม อารพฺภภาติ ฯ อายสฺสมนฺตํ
อุทายี อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตสฺสุมินฺติ ฯ อายสฺสมา อุทายิ สลฺยจิจฺจ
ปาณํ ชีวิตา โวโรเปสิ ตฺสฺมี วตฺตสฺสุมิ ฯ เอกา ปญฺจตุตฺติ ฯ
ฌนฺนํ อापตฺติสฺมฺมฺจฺจานานํ ตีหิ สฺมฺมฺจฺจานเห สฺมฺมฺจฺจาติ ฯเปฯ

[๑๒๗] ชานํ สปฺปาณกํ อุทกํ ปริภฺยชฺนฺตฺสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ
ปญฺจตุตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปญฺจตุตฺติ ฯ กัม อารพฺภภาติ ฯ ฌพฺพคฺคิเย
ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตสฺสุมินฺติ ฯ ฌพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ชานํ
#๑ ม. ย. นีสีนฺปิ สฺตฺจิมฺรฺปิ กายพฺนฺรณฺปิติ อิมฺ ปาจา นตฺถิ ฯ
#๒ อิทํ อุทฺทฺทานํ สีสฺสฺสฺสฺสฺส วิสทิสฺสํ โหติ ฯ

สปปาณกั อุกกั ปริภุชชีสุ ตสมี วตถุสมี ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ
ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺฉานานํ ตีหิ สมฺภูจฺฉาเนหิ สมฺภูจฺฉาติ ฯเปฯ

[๑๒๘] ชานํ ยถาธมฺมํ นีหตาธิกรณํ ปุณฺณกมฺมาย อุกโกฏฺเณตฺสฺส
ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ
กั อารพฺภาติ ฯ ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตถุสฺมินฺติ ฯ
ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ชานํ ยถาธมฺมํ นีหตาธิกรณํ ปุณฺณกมฺมาย อุกโกฏฺเณตฺสฺส
ตสฺมี วตถุสฺมี ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺฉานานํ
ตีหิ สมฺภูจฺฉาเนหิ สมฺภูจฺฉาติ ฯเปฯ

[๑๒๙] ภิกฺขุสฺส ชานํ ทฺฐจฺจลฺลํ อปตฺติํ ปฏฺิจฺฉาเทนตฺสฺส ปาจิตฺติยํ
กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ กั อารพฺภาติ ฯ
อณฺณตฺโร ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตถุสฺมินฺติ ฯ อณฺณตฺโร ภิกฺขุ
ภิกฺขุสฺส ชานํ ทฺฐจฺจลฺลํ อปตฺติํ ปฏฺิจฺฉาเทสิ ตสฺมี วตถุสฺมี ฯ
เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺฉานานํ เอเกน สมฺภูจฺฉาเนน
สมฺภูจฺฉาติ กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺฉาติ ฯเปฯ

[๑๓๐] ชานํ อุนฺวิสฺตฺวิสฺสํ ปุคฺคํ อุปสมฺปาเทนตฺสฺส ปาจิตฺติยํ
กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ ราชคฺเห ปณฺณตฺตํ ฯ กั อารพฺภาติ ฯ
สมฺพฺพฺพฺลา ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตถุสฺมินฺติ ฯ สมฺพฺพฺพฺลา ภิกฺขุ
ชานํ อุนฺวิสฺตฺวิสฺสํ ปุคฺคํ อุปสมฺปาเทตฺสฺส ตสฺมี วตถุสฺมี ฯ
เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺฉานานํ ตีหิ สมฺภูจฺฉาเนหิ
สมฺภูจฺฉาติ ฯเปฯ

[๑๓๑] ชานํ เถยยสตุเถน สทฐี สัทธิชย เอกทุชานมคัค
ปฏีปชชนตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ
กั อารพฺภาติ ฯ อณฺณตฺรํ ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสมิ วัตฺถุสฺสมินฺติ ฯ
อณฺณตโร ภิกฺขุ ชานํ เถยยสตุเถน สทฐี สัทธิชย เอกทุชานมคัค
ปฏีปชชิตฺตํ สมิ วัตฺถุสฺสมิ ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสฺมฺมจฺจานานํ
ทฺวิหิ สฺมฺมจฺจานนฺทิ สฺมฺมจฺจาทิ สฺยา กายโต จ
จิตฺตโต จ สฺมฺมจฺจาทิ น วาจโต สฺยา กายโต จ วาจโต จ
จิตฺตโต จ สฺมฺมจฺจาทิ ฯเปฯ

[๑๓๒] มาตุคามเนน สทฐี สัทธิชย เอกทุชานมคัค ปฏีปชชนตสฺส
ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ กั อารพฺภาติ ฯ
อณฺณตฺรํ ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสมิ วัตฺถุสฺสมินฺติ ฯ อณฺณตโร ภิกฺขุ
มาตุคามเนน สทฐี สัทธิชย เอกทุชานมคัค ปฏีปชชิตฺตํ สมิ
วัตฺถุสฺสมิ ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสฺมฺมจฺจานานํ จจฺฐหิ
สฺมฺมจฺจานนฺทิ สฺมฺมจฺจาทิ ฯเปฯ

[๑๓๓] ปาปีกาย ทิฏฺฐิจฺยา ยาวตฺติยํ สมนฺนุภาสนาย นปฺปฏินิสฺสชชชนตสฺส
ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ
กั อารพฺภาติ ฯ อริฏฺฐํ ภิกฺขุ คทฺฐพาริปปุพฺพิ อารพฺภ ฯ กิสมิ
วัตฺถุสฺสมินฺติ ฯ อริฏฺฐโ จ ภิกฺขุ คทฺฐพาริปปุพฺโ ปาปีกั ทิฏฺฐิ ๑ ยาวตฺติยํ
สมนฺนุภาสนาย นปฺปฏินิสฺสชชชิตฺตํ สมิ วัตฺถุสฺสมิ ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ
ฉนฺนํ อापตฺติสฺมฺมจฺจานานํ เอเกน สฺมฺมจฺจานเนน สฺมฺมจฺจาทิ กายโต จ
#๑ ม. ย. ปาปีกาย ทิฏฺฐิจฺยา ฯ

วางโต จ จิตโต จ สมุจชาติ ฯเปฯ

[๑๓๔] ชานํ ตถาวาทินา ภิกขุณา อกฏานุชฺชเมเน ตํ ทิฏฐี
อปฺปญฺญินิสฺสญฺเจเน สทฺธิํ สมฺภุญฺชนตฺสส ปาจิตฺตियํ กตฺถ ปญฺณตฺตฺนฺติ ฯ
สาวตฺถิยา ปญฺณตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ นพฺพคฺคิเย
ภิกขุ อารพฺภ ฯ กิสมิํ วตฺถุสฺมิณฺติ ฯ นพฺพคฺคิยา ภิกขุ ชานํ
ตถาวาทินา อริฏฺฐเณ ภิกขุณา อกฏานุชฺชเมเน ตํ ทิฏฐี อปฺปญฺญินิสฺสญฺเจเน
สทฺธิํ สมฺภุญฺชิสฺส ตฺสมี วตฺถุสฺมี ฯ เอกา ปญฺณตฺติ ฯ
ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภุจฺจานานํ ตีหิ สมฺภุจฺจานเหิ สมฺภุจฺจติ ฯเปฯ

[๑๓๕] ชานํ ตถานาสิตํ สมณฺฑทฺเทสํ อุปลาทฺปนตฺสส ปาจิตฺตियํ
กตฺถ ปญฺณตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปญฺณตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ
นพฺพคฺคิเย ภิกขุ อารพฺภ ฯ กิสมิํ วตฺถุสฺมิณฺติ ฯ นพฺพคฺคิยา
ภิกขุ ชานํ ตถานาสิตํ กณฺฑทฺกํ สมณฺฑทฺเทสํ อุปลาทฺเปลฺลํ ตฺสมี
วตฺถุสฺมี ฯ เอกา ปญฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภุจฺจานานํ ตีหิ
สมฺภุจฺจานเหิ สมฺภุจฺจติ ฯเปฯ

สปรปฺปณฺทกฺวคฺโค สตฺตโม ฯ

ตฺสสฺสทฺทานันธ

[๑๓๖] สลฺยจิจฺจ ปาณํ ชีวิตา ปรีโภคณฺจ สปรปฺปณฺกํ

ยถาธมฺมณฺจ นีหตํ ชานํ ทุฏฺฐุจฺจลลทาทกํ

อุนวีสติเถยฺยณฺจ มาตุคามเนน สํวิธา

สทฺธิํ สมฺภุญฺชนา เจว นาสิตํ อุปลาทฺปนฺนฺติ ฯ

[๑๓๗] ภิกขุหิ สหรมมิกั วุจจมานน น ตาวาหิ อวูโส เอตสฺมี
สิกขาปเท สิกขิสฺสามิ ยาว นลฺลํ ภิกขุํ พุยตฺตํ วินยธฺรํ
ปริปุจฺจามิตฺติ ฆณนตฺสฺส ปาจิตฺตियํ กตฺถ ปลฺลตฺตฺนฺติ ฯ โกสมฺพิยา
ปลฺลตฺตํ ฯ กั อารพฺภาติ ฯ อายสฺมนตฺตํ ฉนฺนํ อารพฺภ ฯ กิสฺมี
วตฺถุสฺมินฺติ ฯ อายสฺมา ฉนฺโน ภิกขุหิ สหรมมิกั วุจจมาโน
น ตาวาหิ อวูโส เอตสฺมี สิกขาปเท สิกขิสฺสามิ ยาว นลฺลํ
ภิกขุํ พุยตฺตํ วินยธฺรํ ปริปุจฺจามิตฺติ ฆณฺนิ ตสฺมี วตฺถุสฺมี ฯ
เอกา ปลฺลตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสฺมฺภูจฺจานานํ ตีหิ สฺมฺภูจฺจานฺหิ
สฺมฺภูจฺจาทิ ฯเปฯ

[๑๓๘] วินยํ วิวณฺณนตฺสฺส ปาจิตฺตियํ กตฺถ ปลฺลตฺตฺนฺติ ฯ
สาวตฺถิยา ปลฺลตฺตํ ฯ กั อารพฺภาติ ฯ ฉพฺพกฺคิเย ภิกขุ
อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺถุสฺมินฺติ ฯ ฉพฺพกฺคิยา ภิกขุ วินยํ วิวณฺณนตฺ
ตสฺมี วตฺถุสฺมี ฯ เอกา ปลฺลตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสฺมฺภูจฺจานานํ
ตีหิ สฺมฺภูจฺจานฺหิ สฺมฺภูจฺจาทิ ฯเปฯ

[๑๓๙] โมหนเก ปาจิตฺตियํ กตฺถ ปลฺลตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา
ปลฺลตฺตํ ฯ กั อารพฺภาติ ฯ ฉพฺพกฺคิเย ภิกขุ อารพฺภ ฯ
กิสฺมี วตฺถุสฺมินฺติ ฯ ฉพฺพกฺคิยา ภิกขุ โมหนํ ตสฺมี วตฺถุสฺมี ฯ
เอกา ปลฺลตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสฺมฺภูจฺจานานํ ตีหิ สฺมฺภูจฺจานฺหิ
สฺมฺภูจฺจาทิ ฯเปฯ

[๑๔๐] ภิกขุสฺส กุปีเตน อนตฺตมเนน ปหาริ เทนตฺสฺส ปาจิตฺตियํ

กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ สวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ
ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสมิํ วัตฺถุสมฺมินฺติ ฯ ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ กุปีตา อนตฺตมฺนา ภิกฺขุํ ปหาริํ อํหํสฺ ตสมิํ วัตฺถุสมิํ ฯ
เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺานานํ เอเกน สมฺภูจฺาเนน
สมฺภูจฺาติ กายโต จ จิตฺโต จ สมฺภูจฺาติ น วาจโต ฯเปฯ

[๑๔๑] ภิกฺขุสฺส กุปีเตน อนตฺตมฺเนน ตลสฺตฺติกํ อุกฺกิริณตฺส
ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ สวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ กํ
อารพฺภาติ ฯ ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสมิํ วัตฺถุสมฺมินฺติ ฯ
ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ กุปีตา อนตฺตมฺนา ภิกฺขุํ ตลสฺตฺติกํ อุกฺกิริสฺ
ตสมิํ วัตฺถุสมิํ ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺานานํ
เอเกน สมฺภูจฺาเนน สมฺภูจฺาติ กายโต จ จิตฺโต จ สมฺภูจฺาติ
น วาจโต ฯเปฯh

[๑๔๒] ภิกฺขุํ อมฺูลเกน สงฺฆมาทิสฺเสเสน อนุทฺธิสฺเสนตฺส ปาจิตฺติยํ
กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ สวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ
ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสมิํ วัตฺถุสมฺมินฺติ ฯ ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ภิกฺขุํ อมฺูลเกน สงฺฆมาทิสฺเสเสน อนุทฺธิสฺเสสฺ ตสมิํ วัตฺถุสมิํ ฯ
เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺานานํ ตีหิ สมฺภูจฺาเนหิ
สมฺภูจฺาติ ฯเปฯ

[๑๔๓] ภิกฺขุสฺส สลฺยจิจฺจํ กุกฺกจฺจํ อุปฺปาเทนตฺส ปาจิตฺติยํ
กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ สวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ

ฉพพคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ๑ กิสมิ วัตตฺตฺสฺมินฺติ ๑ ฉพพคฺคิยา
ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺํ สลฺยจิจฺจ กุกฺกจฺจํ อุปทหิํสุ ตสฺมิ วัตตฺตฺสฺมิ ๑
เอกา ปลฺยตฺตติ ๑ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺานานํ ตีหิ สมฺภูจฺานเนหิ
สมฺภูจฺาติ ๑เป๑

[๑๔๔] ภิกฺขุณฺํ ฆณฺฑนชาตานิ กลฺลชาตานิ วิวาทาปนฺนานิ
อุปสฺสฺตฺตี ตฺถิฏฺจฺนตฺสฺส ปาจิตฺตฺติยํ กตฺถ ปลฺยตฺตฺตฺนติ ๑ สาวตฺถิยา
ปลฺยตฺตํ ๑ กํ อารพฺภาทิ ๑ ฉพพคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ๑
กิสมิ วัตตฺตฺสฺมินฺติ ๑ ฉพพคฺคิยา ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺํ ฆณฺฑนชาตานิ
กลฺลชาตานิ วิวาทาปนฺนานิ อุปสฺสฺตฺตี ตฺถิฏฺจฺิสฺสุ ๑ ตสฺมิ วัตตฺตฺสฺมิ ๑
เอกา ปลฺยตฺตติ ๑ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺานานํ ทฺวิหิ สมฺภูจฺานเนหิ
สมฺภูจฺาติ สฺธิยา กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺาติ น วาจโต
สฺธิยา กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺาติ ๑เป๑

[๑๔๕] ฐมฺมิกานํ กมฺมมานํ ฉนฺทํ ทตฺวา ปจฺจฺา ขิยนฐมฺมํ
อปาชฺชนตฺสฺส ปาจิตฺตฺติยํ กตฺถ ปลฺยตฺตฺตฺนติ ๑ สาวตฺถิยา ปลฺยตฺตํ ๑
กํ อารพฺภาทิ ๑ ฉพพคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ๑ กิสมิ วัตตฺตฺสฺมินฺติ ๑
ฉพพคฺคิยา ภิกฺขุ ฐมฺมิกานํ กมฺมมานํ ฉนฺทํ ทตฺวา ปจฺจฺา ขิยนฐมฺมํ
อปาชฺชิสฺสุ ตสฺมิ วัตตฺตฺสฺมิ ๑ เอกา ปลฺยตฺตติ ๑ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺานานํ
ตีหิ สมฺภูจฺานเนหิ สมฺภูจฺาติ ๑เป๑

[๑๔๖] สงฺฆเ วิณิจฺยถาย วัตตฺตฺมานาย ฉนฺทํ อทตฺวา อฏฺฐายาสนา
ปฏกมฺนตฺสฺส ปาจิตฺตฺติยํ กตฺถา ปลฺยตฺตฺตฺนติ ๑ สาวตฺถิยา
#๑ ม. ตฺถิฏฺจฺิสฺสุ ๑

ปลยตตํ ฯ กํ อารพภาติ ฯ อณตริ ภิภุํ อารพภ ฯ กิสมี
วตตุสมินฺติ ฯ อณตโร ภิภุ สงฆे วินิจฺฉกถาย วตฺตมานาย
ฉนฺทํ อทฺตวา อฏฺฐายาสนา ปกุกามิ ตสฺมี วตตุสมิ ฯ เอกา
ปลยตติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺฉานานํ เอเกน สมฺภูจฺฉานน สมฺภูจฺฉาติ
กายโต จ วาจโต จ จิตฺโต จ สมฺภูจฺฉาติ ฯเปฯ

[๑๔๗] สมกฺเคน สงฺฆน จีวรํ ทตฺวา ปจฺฉา ชียนธมฺมํ อापชฺชนตฺส
ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปลยตฺตฺนฺติ ฯ ราชกเห ปลยตตํ ฯ กํ
อารพภาติ ฯ ฉพฺพกฺคิเย ภิภุ อารพภ ฯ กิสมี วตตุสมินฺติ ฯ
ฉพฺพกฺคิยา ภิภุ สมกฺเคน สงฺฆน จีวรํ ทตฺวา ปจฺฉา ชียนธมฺมํ
อापชฺชิสฺส ตสฺมี วตตุสมิ ฯ เอกา ปลยตติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺฉานานํ
ตีหิ สมฺภูจฺฉานหิ สมฺภูจฺฉาติ ฯเปฯ

[๑๔๘] ชานํ สงฺฆิกํ ลาภํ ปริณตํ ปุคฺคตฺส ปริณาเมนตฺส
ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปลยตฺตฺนฺติ ฯ สวตฺถิยา ปลยตตํ ฯ กํ
อารพภาติ ฯ ฉพฺพกฺคิเย ภิภุ อารพภ ฯ กิสมี วตตุสมินฺติ ฯ
ฉพฺพกฺคิยา ภิภุ ชานํ สงฺฆิกํ ลาภํ ปริณตํ ปุคฺคตฺส ปริณาเมสฺส
ตสฺมี วตตุสมิ ฯ เอกา ปลยตติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺฉานานํ
ตีหิ สมฺภูจฺฉานหิ สมฺภูจฺฉาติ ฯเปฯ

สทฺธมฺมิทวคฺโค อฏฺฐโม ฯ

ตสฺสทฺทานํ

[๑๔๙] วุจฺจมาโน สทฺธมฺเมน วินยญจ วิวณฺณยิ

โมเหนโต ปหาริ เทนุโต ตลสตุติกั อมุลกั
กุกุกุจันุปสุตติยจ รมมิگانั วินิจญั
สมกุกสงฆทานน ปุคคลปริณามนาคิ ๑ ฯ

[๑๕๐] ปุพเพ อปฺปฏิสัวิทิตน รลฺโย อนฺเตปฺริ ปวิสฺนุตฺตส
ปาจิตฺติยั กตฺถ ปฺลยฺตฺตฺนฺติ ฯ สวตฺถิยา ปฺลยฺตฺตํ ฯ กั
อารพฺภาติ ฯ อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ อารพฺภ ฯ กิสิมฺมี วตฺถุสฺมิณฺติ ฯ
อายสฺมา อานนฺโท ปุพเพ อปฺปฏิสัวิทิตอ รลฺโย อนฺเตปฺริ ปาวิสิ
ตฺสฺมี วตฺถุสฺมี ฯ เอกา ปฺลยฺตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจันานํ
ทฺวิหิ สมฺภูจันนฺหิ สมฺภูจาทิ (กจฺฉินฺนเก) ฯเปฯ

[๑๕๑] รตฺนํ อุกฺกณฺหนตฺตส ปาจิตฺติยั กตฺถ ปฺลยฺตฺตฺนฺติ ฯ
สวตฺถิยา ปฺลยฺตฺตํ ฯ กั อารพฺภาติ ฯ อลฺยตฺโร ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ
กิสิมฺมี วตฺถุสฺมิณฺติ ฯ อลฺยตฺโร ภิกฺขุ รตฺนํ อุกฺกณฺหสิ ตฺสฺมี
วตฺถุสฺมี ฯ เอกา ปฺลยฺตฺติ เทว อนฺนุปฺปฺลยฺตฺติโย ฯ ฉนฺนํ
อापตฺติสมฺภูจันานํ นฺหิ สมฺภูจันนฺหิ สมฺภูจาทิ ฯเปฯ

[๑๕๒] สนฺตํ ภิกฺขุ อนาปฺจุจฺฉา วิกาเล คามํ ปวิสฺนุตฺตส
ปาจิตฺติยั กตฺถ ปฺลยฺตฺตฺนฺติ ฯ สวตฺถิยา ปฺลยฺตฺตํ ฯ กั
อารพฺภาติ ฯ นพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสิมฺมี วตฺถุสฺมิณฺติ ฯ
นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ สนฺตํ ภิกฺขุ อนาปฺจุจฺฉา ๒ วิกาเล คามํ ปวิสฺสิ
#๑ สี. สมกุกสฺส ปทานน ปุคคลสฺส ปริณามนาคิ ฯ

#๒ ม. ย. สนฺตํ ภิกฺขุ อนาปฺจุจฺฉาติ อิทํ ปาจิตฺติยั นตฺถิ ฯ

ตสฺมี วัตตฺตสฺมี ฯ เอกา ปญฺญตฺติ ติสฺโส อนุปฺปญฺญตฺติโย ฯ
ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺานานํ ทฺวิหิ สมฺภูจฺานเหหิ สมฺภูจฺาติ (กจฺินเก) ฯเปฯ

[๑๕๓] อฏฺฐิมยฺ ฆา ทนฺตมยฺ ฆา วิสาณมยฺ ฆา สฺฐิจมฺรํ
การาเปนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตฺนฺติ ฯ สกฺกเสฺสฺ ปญฺญตฺตํ ฯ
กํ อารพฺภาติ ฯ สมฺพหฺุเล ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสฺมี วัตตฺตฺสฺมินฺติ ฯ
สมฺพหฺุลา ภิกฺขุ น มตฺตํ ชานิตฺวา พหุ สฺฐิจมฺเร วิญฺญาเปสฺสุ
ตสฺมี วัตตฺตฺสฺมี ฯ เอกา ปญฺญตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺานานํ
ฉหิ สมฺภูจฺานเหหิ สมฺภูจฺาติ ฯเปฯ

[๑๕๔] ปมาณาติกฺกนฺตํ มณฺจํ ฆา ปิจฺ ฆา การาเปนฺตสฺส
ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตฺนฺติ ฯ สวาตฺถิยา ปญฺญตฺตํ ฯ กํ
อารพฺภาติ ฯ อายสฺมนตฺตํ อุปนนฺทํ สกฺยปฺตฺตํ อารพฺภ ฯ กิสฺมี
วัตตฺตฺสฺมินฺติ ฯ อายสฺมา อุปนนฺโท สกฺยปฺตฺโต อจฺจํ มณฺจํ
การาเปสฺสิ ๑ ตสฺมี วัตตฺตฺสฺมี ฯ เอกา ปญฺญตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺานานํ
ฉหิ สมฺภูจฺานเหหิ สมฺภูจฺาติ ฯเปฯ

[๑๕๕] มณฺจํ ฆา ปิจฺ ฆา สฺฐโลนทฺธํ การาเปนฺตสฺส ปาจิตฺติยํ
กตฺถ ปญฺญตฺตฺนฺติ ฯ สวาตฺถิยา ปญฺญตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ
ฉพฺพคฺุคฺิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสฺมี วัตตฺตฺสฺมินฺติ ฯ ฉพฺพคฺุคฺิยา
ภิกฺขุ มณฺจํปี ปิจฺปี ๒ สฺฐโลนทฺธํ การาเปสฺสุ ตสฺมี วัตตฺตฺสฺมี ฯ
เอกา ปญฺญตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺานานํ ฉหิ สมฺภูจฺานเหหิ
สมฺภูจฺาติ ฯเปฯ

#๑ ม. ยฺ. อจฺเจ มณฺเจ สยิ ฯ ๒ ม. มณฺจํ ฆา ปิจฺ ฆา ฯ

[๑๕๖] ปมาณาติกุกนฺตํ นิสีทन्नํ การาเปนฺตสฺส ปาจิตฺตียํ กตฺถ
ปฺลยฺตฺตฺนฺตฺติ ๑ สาวตฺถิยา ปฺลยฺตฺตํ ๑ กํ อารพฺภาติ ๑ นพฺพคฺคฺคิเย
ภิกฺขุ อารพฺภ ๑ กิสฺมี วตฺถุสฺมินฺติ ๑ นพฺพคฺคฺคิยา ภิกฺขุ อปฺปมาณิกานิ
นีสีทन्नานิ การาเปสฺสุ ๑ ตสฺมี วตฺถุสฺมี ๑ เอกา ปฺลยฺตฺติ
เอกา อนุปฺปฺลยฺตฺติ ๑ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ นหิ สมฺภูจฺจเนหิ
สมฺภูจฺจาทิ ๑เป๑

[๑๕๗] ปมาณาติกุกนฺตํ กณฺฑฺพฺปฏิจฺฉาทิ การาเปนฺตสฺส ปาจิตฺตียํ
กตฺถ ปฺลยฺตฺตฺนฺตฺติ ๑ สาวตฺถิยา ปฺลยฺตฺตํ ๑ กํ อารพฺภาติ ๑
นพฺพคฺคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ๑ กิสฺมี วตฺถุสฺมินฺติ ๑ นพฺพคฺคฺคิยา
ภิกฺขุ อปฺปมาณิกายิ กณฺฑฺพฺปฏิจฺฉาทิโย ชาเรสฺสุ ตสฺมี วตฺถุสฺมี ๑
เอกา ปฺลยฺตฺติ ๑ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ นหิ สมฺภูจฺจเนหิ
สมฺภูจฺจาทิ ๑เป๑

[๑๕๘] ปมาณาติกุกนฺตํ วสฺสิทฺทสฺสากฺกํ การาเปนฺตสฺส ปาจิตฺตียํ
กตฺถ ปฺลยฺตฺตฺนฺตฺติ ๑ สาวตฺถิยา ปฺลยฺตฺตํ ๑ กํ อารพฺภาติ ๑
นพฺพคฺคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ๑ กิสฺมี วตฺถุสฺมินฺติ ๑ นพฺพคฺคฺคิยา
ภิกฺขุ อปฺปมาณิกายิ วสฺสิทฺทสฺสากฺกายิ ชาเรสฺสุ ตสฺมี วตฺถุสฺมี ๑
เอกา ปฺลยฺตฺติ ๑ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ นหิ สมฺภูจฺจเนหิ
สมฺภูจฺจาทิ ๑เป๑

[๑๕๙] สุกตจิวรฺปฺปมาณํ จิวรํ การาเปนฺตสฺส ปาจิตฺตียํ กตฺถ
ปฺลยฺตฺตฺนฺตฺติ ๑ สาวตฺถิยา ปฺลยฺตฺตํ ๑ กํ อารพฺภาติ ๑ อายสฺมนฺตํ
#๑ ม. ย. ชาเรสฺสุ ๑

นनुท อารพท ๑ กิสมี่ วตตุสมินติ ๑ आयसुमा ननुतो सुक्तजिवरुप्रमानं
जिवरु चारेली तसुमि वतुसुमि १ ऐका पलुवतुति १
ननुन अपत्तिसुगुजानानं नहि सुगुजानेहि सुगुजाति १पे१
राचकुको नवुमो १

तसुसुतुथानं

[१७०] अनुतेपुरुज उकुकेनेह अनापुजुजा पवसेने
सुजिभरुज मलुजुज कुलोनुतुर् निसिथनं
कनुतुवसुसुगुसागुकिं प्रमानं जिवरु चारेली १ १
तेवुनुवुति पाजितुतिया निगुजिता १
तेसु वकुथानं उतुथानं

[१७१] मुसा गुतुवुज ओवातो गोथनाजेलेकेन ज
सुरा सपुपानुका चमुमो राचकुकेने ते नवुति १

---

[१७२] अनुतेन गकुवता चानुता पसुसुता अरुहता सुमुसासुमुपुथुतेन
अनुवुतुतुकाय गिगुथुनिया अनुतरुधरु प्रविगुजाय हतुठतो चानुथियु
वा गोथनियु वा सहतुठा प्रगुिकुकेहेतुवा गुनुथनुतुसुसु पागुिथेसुनियु
ककुठ पलुवतुतुनुति १ सवुतुठिया पलुवतुतु १ कं अरुपुठति १
#१ तेसु तेसु वकुथानं अवसाने उतुथानानि युरोपिय मरुमुम पुठुठकेसु न तिसुसुनुति
#अरेव तसुसुथियनुति तानि पुन विसुथिसानि नुठनुति १ अजुनुतेन तकुठ ओठुठकेठुठु १

อณฺดตโร ภิกฺขุ อารพฺภ ๑ กิสมิ วัตตฺตฺสฺมินฺติ ๑ อณฺดตโร
ภิกฺขุ อณฺดตฺตฺกาย ภิกฺขุณิยา อนฺตรมฺริ ปวิญฺจาย หตฺถโต อามิสฺ
ปฏิกฺคเหสิ ตสฺมิ วัตตฺตฺสฺมิ ๑ เอกา ปณฺดตฺติ ๑ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺมฺจฺจานานํ
ทฺวิหิ สมฺมฺจฺจานเนหิ สมฺมฺจฺจาทิ สฺยา กายโต สมฺมฺจฺจาทิ
น วาจโต น จิตฺตโต สฺยา กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺมฺจฺจาทิ ๑
น วาจโต ๑เป ๑

[๑๖๓] ภิกฺขุณิยา โวสาสนฺติยา น นิวาเรตฺวา ภูณฺชนฺตฺสฺส
ปาฏฺฐิเทสนิยํ กตฺถ ปณฺดตฺตฺนฺติ ๑ ราชกเห ปณฺดตฺตํ ๑ กํ
อารพฺภาทิ ๑ ฉพฺพกฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ๑ กิสมิ วัตตฺตฺสฺมินฺติ ๑
ฉพฺพกฺคิยา ภิกฺขุ ภิกฺขุณิยา โวสาสนฺติยา ๑ น นิวาเรตฺถ ตสฺมิ
วัตตฺตฺสฺมิ ๑ เอกา ปณฺดตฺติ ๑ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺมฺจฺจานานํ ทฺวิหิ
สมฺมฺจฺจานเนหิ สมฺมฺจฺจาทิ สฺยา กายโต จ วาจโต จ สมฺมฺจฺจาทิ
น จิตฺตโต สฺยา กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺมฺจฺจาทิ ๑เป ๑

[๑๖๔] เสกฺขสมฺมฺเตสฺส กุเลสฺส ขาพฺนิยํ วา โภชนิยํ วา สหตฺถา
ปฏิกฺคเหตฺวา ภูณฺชนฺตฺสฺส ปาฏฺฐิเทสนิยํ กตฺถ ปณฺดตฺตฺนฺติ ๑
สวตฺถิยา ปณฺดตฺตํ ๑ กํ อารพฺภาทิ ๑ สมฺพหุเล ภิกฺขุ อารพฺภ ๑
กิสมิ วัตตฺตฺสฺมินฺติ ๑ สมฺพหุลา ภิกฺขุ น มตฺตํ ชานิตฺวา ปฏิกฺคเหตฺถ
ตสฺมิ วัตตฺตฺสฺมิ ๑ เอกา ปณฺดตฺติ เทว อนฺนฺปปณฺดตฺติโย ๑
ฉนฺนํ อापตฺติสมฺมฺจฺจานานํ ทฺวิหิ สมฺมฺจฺจานเนหิ สมฺมฺจฺจาทิ สฺยา
กายโต สมฺมฺจฺจาทิ น วาจโต น จิตฺตโต สฺยา กายโต จ
#๑ ม. ย. ภิกฺขุณิโย โวสาสนฺติโย ๑

จิตตโต จ สมุจจาติ น วาจโต ฯเปฯ

[๑๖๕] อารณฺยเกสุ เสนาสเนสุ ปุพเพ อปฺปฏิสํวิตํ ขาทนียํ
วา โภชนียํ วา อชฺฌารามे สหคฺคา ปฏิกฺคเหตฺวา ภูยฺชนุตฺตสฺส
ปาฏฺฐิตฺสณียํ กตฺถ ปญฺญตฺตฺนฺติ ฯ สกฺเกสุ ปญฺญตฺตํ ฯ กํ
อารพฺภาติ ฯ สมฺพหุเล ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺถุสฺมินฺติ ฯ
สมฺพหุลา ภิกฺขุ อารามे โจเร ปฏฺิวสฺนฺเต นาโรเจสฺสุ ตสฺมี
วตฺถุสฺมี ฯ เอกา ปญฺญตฺติ เอกา อนฺุปฺปญฺญตฺติ ฯ ฉนฺนํ
อาปตฺติสมฺมุจฺจานานํ ทฺวีหิ สมฺมุจฺจานเหิ สมฺมุจฺจาติ สียา กายโต
จ วาจโต จ สมฺมุจฺจาติ น จิตฺตโต สียา กายโต จ วาจโต
จ จิตฺตโต จ สมฺมุจฺจาติ ฯเปฯ

จตฺตาริ ปาฏฺฐิตฺสณียา นิฏฺฐิตา ฯ

ตสฺสุทฺธานํ

[๑๖๖] อณฺเฎติกาย โวสาสํ เสกฺขอารณฺยเกน จ

ปาฏฺฐิตฺสณียา จตฺตาริ สมฺพุทฺเชน ปกาสิตฺตาติ ฯ

[๑๖๗] ยนฺเตน ภควฺตา ชานฺตา ปสฺสตา อรหฺตา สมฺมาสมฺพุทฺเชน
อนาทริยํ ปฏฺิจฺจ ปุโรโต วา ปจฺจโต วา โอลมฺเพนฺเตน นิวาเสนฺตสฺส
ทฺวกกฺกํ กตฺถ ปญฺญตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปญฺญตฺตํ ฯ
กํ อารพฺภาติ ฯ ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺถุสฺมินฺติ ฯ
ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ปุโรโตปี ปจฺจโตปี โอลมฺเพนฺตา นิวาเสสฺสุ

ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปญฺญตฺติ ฯ ฌนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานานํ
เอเกน สมฺภูจฺจานเนน สมฺภูจฺจาทิ กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจาทิ
น วาจโต ฯเปฯ

[๑๖๘] อนาทรียํ ปฏิจฺจ ปุโรโต วา ปจฺจโต วา โอลมฺเพนฺเตน
ปารุปนฺตสฺส ทฺกฺกมฺหิ กตฺถ ปญฺญตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปญฺญตฺตํ ฯ
กํ อารพฺภาติ ฯ ฌพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตสฺมินฺติ ฯ
ฌพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ปุโรโตปี ปจฺจโตปี โอลมฺเพนฺตา ปารุปีสุ
ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปญฺญตฺติ ฯ ฌนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานานํ
เอเกน สมฺภูจฺจานเนน สมฺภูจฺจาทิ กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจาทิ
น วาจโต ฯเปฯ

[๑๖๙] อนาทรียํ ปฏิจฺจ กายํ วิวริตฺวา อนฺตรมฺเร กจฺจนฺตสฺส
ทฺกฺกมฺหิ ฯเปฯ ฌพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ กายํ วิวริตฺวา อนฺตรมฺเร
กจฺจิสฺสุ ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปญฺญตฺติ ฯ ฌนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานานํ ๑
เอเกน สมฺภูจฺจานเนน สมฺภูจฺจาทิ (ปจฺมปาราชิกเ) ฯ

[๑๗๐] อนาทรียํ ปฏิจฺจ กายํ วิวริตฺวา อนฺตรมฺเร นิสฺสีทฺนฺตสฺส
ทฺกฺกมฺหิ ฯเปฯ ฌพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ กายํ วิวริตฺวา อนฺตรมฺเร
นิสฺสีทฺิสฺสุ ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปญฺญตฺติ ฯ ฌนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานานํ
เอเกน สมฺภูจฺจานเนน สมฺภูจฺจาทิ (ปจฺมปาราชิกเ) ฯ

[๑๗๑] อนาทรียํ ปฏิจฺจ หตฺถํ วา ปาทำ วา กิพฺพาเปนฺเตน
อนฺตรมฺเร กจฺจนฺตสฺส ทฺกฺกมฺหิ ฯเปฯ ฌพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ หตฺถมฺปิ
#๑ ม. ฌนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานานนฺติ อิทํ ปาจฺทวฺยํ นตฺถิ ฯ

ปาทมปิ กิพาเปนฺตา อนฺตรมเร คจฺฉิสฺส ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา
ปฺลยตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺานานํ เอเกน สมฺภูจฺาเนน
สมฺภูจฺาติ (ปจฺมปาราชิกเก) ฯ

[๑๗๒] อนาทรียํ ปฏฺิจฺจ หตฺถํ วา ปาํทํ วา กิพาเปนฺเตน
อนฺตรมเร นิสฺสีทฺนตฺสฺส ทฺกฺกณฺ्हํ ฯเปฯ ฉพฺพคฺุคฺิยา ภิกฺขุ หตฺถมฺปิ
ปาทมฺปิ กิพาเปนฺตา อนฺตรมเร นิสฺสีทฺิสฺส ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ
เอกา ปฺลยตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺานานํ เอเกน สมฺภูจฺาเนน
สมฺภูจฺาติ (ปจฺมปาราชิกเก) ฯ

[๑๗๓] อนาทรียํ ปฏฺิจฺจ ตฺหํ ตฺหํ โอลฺโลเกนฺเตน อนฺตรมเร
คจฺฉนฺตฺสฺส ทฺกฺกณฺ्हํ ฯเปฯ ฉพฺพคฺุคฺิยา ภิกฺขุ ตฺหํ ตฺหํ โอลฺโลเกนฺตา
อนฺตรมเร คจฺฉิสฺส ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปฺลยตฺติ ฯ ฉนฺนํ
อापตฺติสมฺภูจฺานานํ เอเกน สมฺภูจฺาเนน สมฺภูจฺาติ (ปจฺมปาราชิกเก) ฯ

[๑๗๔] อนาทรียํ ปฏฺิจฺจ ตฺหํ ตฺหํ โอลฺโลเกนฺเตน อนฺตรมเร
นิสฺสีทฺนตฺสฺส ทฺกฺกณฺ्हํ ฯเปฯ ฉพฺพคฺุคฺิยา ภิกฺขุ ตฺหํ ตฺหํ โอลฺโลเกนฺตา
อนฺตรมเร นิสฺสีทฺิสฺส ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปฺลยตฺติ ฯ
ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺานานํ เอเกน สมฺภูจฺาเนน สมฺภูจฺาติ
(ปจฺมปาราชิกเก) ฯเปฯ

[๑๗๕] อนาทรียํ ปฏฺิจฺจ อุกฺขิตฺตกาย อนฺตรมเร คจฺฉนฺตฺสฺส
ทฺกฺกณฺ्हํ ฯเปฯ ฉพฺพคฺุคฺิยา ภิกฺขุ อุกฺขิตฺตกาย อนฺตรมเร คจฺฉิสฺส
ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปฺลยตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺานานํ

เอเคน สมภูจําเนน สมภูจําติ (ปจมปาราชิก) ฯ

[๑๗๖] อนาทรียํ ปฏิจจ อุกุชิตตกาย อนุตฺรฆเร นิสีทฺนตฺสฺส
ทฺกกุํ ๗เปฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อุกุชิตตกาย อนุตฺรฆเร นิสีทฺสฺ
ตฺสฺมี วัตฺตฺสฺมี ฯ เอกา ปญฺจตฺติ ฯ ฌนฺนํ อापตฺติสมฺภูจํานํ
เอเคน สมภูจําเนน สมภูจําติ (ปจมปาราชิก) ฯ

ปริมณฺทลวคฺโค ปจโม ฯ

[๑๗๗] อนาทรียํ ปฏิจจ อฺชชคฺฌิกาย อนุตฺรฆเร คจฺจนฺตฺสฺส
ทฺกกุํ ๗เปฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ มหาหสิทฺตี หสฺนฺตา อนุตฺรฆเร
คจฺจนฺตฺสฺส ตฺสฺมี วัตฺตฺสฺมี ฯ เอกา ปญฺจตฺติ ฯ ฌนฺนํ อापตฺติสมฺภูจํานํ
เอเคน สมภูจําเนน สมภูจําติ กายโต จ วาจโต
จ จิตฺตโต จ สมภูจําติ ฯ

[๑๗๘] อนาทรียํ ปฏิจจ อฺชชคฺฌิกาย อนุตฺรฆเร นิสีทฺนตฺสฺส
ทฺกกุํ ๗เปฯ เอกา ปญฺจตฺติ ๗เปฯ เอเคน สมภูจําเนน
สมภูจําติ กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมภูจําติ ฯ

[๑๗๙] อนาทรียํ ปฏิจจ อฺจจาสทฺทํ มหาสทฺทํ กโรนฺเตน
อนุตฺรฆเร คจฺจนฺตฺสฺส ทฺกกุํ ๗เปฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อฺจจาสทฺทํ
มหาสทฺทํ กโรนฺตา อนุตฺรฆเร คจฺจนฺตฺสฺส ตฺสฺมี วัตฺตฺสฺมี ฯ เอกา
ปญฺจตฺติ ฯ ฌนฺนํ อापตฺติสมฺภูจํานํ เอเคน สมภูจําเนน
สมภูจําติ (สมนฺภาสนาย) ฯ

[๑๘๐] อนาทรียํ ปฏิจจ อฺจจาสทฺทํ มหาสทฺทํ กโรนฺเตน

อนฺตรมเร นิสิตฺนตฺสฺส ทฺกุกฺกั ๗เปฯ เอกา ปญฺญตฺติ ๗เปฯ
เอเกน สมฺมูจฺจาเนน สมฺมูจฺจาติ (สมนฺภูทาสนาย) ๗

[๑๘๑] อนาทรียํ ปฏฺิจฺจ กายปฺปจาลกั อนฺตรมเร คจฺจนฺตฺสฺส
ทฺกุกฺกั ๗เปฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ กายปฺปจาลกั อนฺตรมเร คจฺฉิํ
ตฺสฺมี วตฺตฺสฺมี ๗ เอกา ปญฺญตฺติ ๗เปฯ เอเกน สมฺมูจฺจาเนน
สมฺมูจฺจาติ (ปจฺมปาราชิกเก) ๗

[๑๘๒] อนาทรียํ ปฏฺิจฺจ กายปฺปจาลกั อนฺตรมเร นิสิตฺนตฺสฺส
ทฺกุกฺกั ๗เปฯ เอกา ปญฺญตฺติ ๗เปฯ เอเกน สมฺมูจฺจาเนน
สมฺมูจฺจาติ (ปจฺมปาราชิกเก) ๗

[๑๘๓] อนาทรียํ ปฏฺิจฺจ พาหุปฺปจาลกั อนฺตรมเร คจฺจนฺตฺสฺส
ทฺกุกฺกั ๗เปฯ เอกา ปญฺญตฺติ ๗เปฯ เอเกน สมฺมูจฺจาเนน
สมฺมูจฺจาติ (ปจฺมปาราชิกเก) ๗

[๑๘๔] อนาทรียํ ปฏฺิจฺจ พาหุปฺปจาลกั อนฺตรมเร นิสิตฺนตฺสฺส
ทฺกุกฺกั ๗เปฯ เอกา ปญฺญตฺติ ๗เปฯ เอเกน สมฺมูจฺจาเนน
สมฺมูจฺจาติ (ปจฺมปาราชิกเก) ๗

[๑๘๕] อนาทรียํ ปฏฺิจฺจ สีสปฺปจาลกั อนฺตรมเร คจฺจนฺตฺสฺส
ทฺกุกฺกั ๗เปฯ เอกา ปญฺญตฺติ ๗เปฯ เอเกน สมฺมูจฺจาเนน
สมฺมูจฺจาติ (ปจฺมปาราชิกเก) ๗

[๑๘๖] อนาทรียํ ปฏฺิจฺจ สีสปฺปจาลกั อนฺตรมเร นิสิตฺนตฺสฺส
ทฺกุกฺกั ๗เปฯ เอกา ปญฺญตฺติ ๗เปฯ เอเกน สมฺมูจฺจาเนน

สมมุจชาติ ฯ (ปจมปาราชิกเก) ฯ

อุชชกฺขมิทวคฺโค ทฺติโย ฯ

[๑๘๗] อนาทรียํ ปฏิจฺจ ขมฺภกเตน อนฺตรมฺเร กจฺจนฺตสฺส
ทฺถกฺกัณฺโณ ฯเปฯ เอกา ปญฺจตฺติ ฯเปฯ เอเกน สมฺมุจฺจानน
สมมุจชาติ (ปจมปาราชิกเก) ฯ

[๑๘๘] อนาทรียํ ปฏิจฺจ ขมฺภกเตน อนฺตรมฺเร นิสฺสีทฺนฺตสฺส
ทฺถกฺกัณฺโณ ฯเปฯ เอกา ปญฺจตฺติ ฯเปฯ เอเกน สมฺมุจฺจानน
สมมุจชาติ (ปจมปาราชิกเก) ฯ

[๑๘๙] อนาทรียํ ปฏิจฺจ โอคฺคฺคฺจิตฺเตน อนฺตรมฺเร กจฺจนฺตสฺส
ทฺถกฺกัณฺโณ ฯเปฯ นพฺพคฺคฺคิยา ภิกฺขุ สตีสํ ปารุปีตฺวา อนฺตรมฺเร
กจฺจิสฺส ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปญฺจตฺติ ฯ นนฺนํ อापตฺติสมฺมุจฺจานานํ
เอเกน สมฺมุจฺจानน สมมุจชาติ (ปจมปาราชิกเก) ฯ

[๑๙๐] อนาทรียํ ปฏิจฺจ โอคฺคฺคฺจิตฺเตน อนฺตรมฺเร นิสฺสีทฺนฺตสฺส
ทฺถกฺกัณฺโณ ฯเปฯ เอกา ปญฺจตฺติ ฯเปฯ เอเกน สมฺมุจฺจानน
สมมุจชาติ (ปจมปาราชิกเก) ฯ

[๑๙๑] อนาทรียํ ปฏิจฺจ อุกฺกุกฺกิกาย อนฺตรมฺเร กจฺจนฺตสฺส
ทฺถกฺกัณฺโณ ฯเปฯ เอกา ปญฺจตฺติ ฯเปฯ เอเกน สมฺมุจฺจानน
สมมุจชาติ (ปจมปาราชิกเก) ฯ

[๑๙๒] อนาทรียํ ปฏิจฺจ ปฺลลตฺติกาย อนฺตรมฺเร นิสฺสีทฺนฺตสฺส
ทฺถกฺกัณฺโณ ฯเปฯ เอกา ปญฺจตฺติ ฯเปฯ เอเกน สมฺมุจฺจानน

สมุฏฐาติ (ปจฺมปาราชิเก) ฯ

[๑๕๓] อนาทรียํ ปฏิจฺจ อสฺสทกฺกํ ปิณฺฑปาตํ ปฏิกฺคณฺหนตฺตสฺส
ทฺถกฺกํ ฯเปฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯเปฯ เอเกน สมุฏฺฐาเนน
สมุฏฐาติ (ปจฺมปาราชิเก) ฯ

[๑๕๔] อนาทรียํ ปฏิจฺจ ตํหํ ตํหํ โอลฺโลเกนฺเตน ปิณฺฑปาตํ
ปฏิกฺคณฺหนตฺตสฺส ทฺถกฺกํ ฯเปฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯเปฯ เอเกน
สมุฏฺฐาเนน สมุฏฐาติ (ปจฺมปาราชิเก) ฯ

[๑๕๕] อนาทรียํ ปฏิจฺจ สฺวปณฺณเวว พหุํ ปฏิกฺคณฺหนตฺตสฺส
ทฺถกฺกํ ฯเปฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯเปฯ เอเกน สมุฏฺฐาเนน
สมุฏฐาติ (ปจฺมปาราชิเก) ฯ

[๑๕๖] อนาทรียํ ปฏิจฺจ ฐปฺปิกตํ ปิณฺฑปาตํ ปฏิกฺคณฺหนตฺตสฺส
ทฺถกฺกํ ฯเปฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯเปฯ เอเกน สมุฏฺฐาเนน
สมุฏฐาติ (ปจฺมปาราชิเก) ฯ

ขมฺภทวาคฺโค ตติโย ฯ

[๑๕๗] อนาทรียํ ปฏิจฺจ อสฺสทกฺกํ ปิณฺฑปาตํ ภูณฺชนตฺตสฺส
ทฺถกฺกํ ฯเปฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯเปฯ เอเกน สมุฏฺฐาเนน
สมุฏฐาติ (ปจฺมปาราชิเก) ฯ

[๑๕๘] อนาทรียํ ปฏิจฺจ ตํหํ ตํหํ โอลฺโลเกนฺเตน ปิณฺฑปาตํ
ภูณฺชนตฺตสฺส ทฺถกฺกํ ฯเปฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯเปฯ เอเกน
สมุฏฺฐาเนน สมุฏฐาติ (ปจฺมปาราชิเก) ฯ

[๑๕๕] อนาทรียํ ปฏิจจ ตหํ ตหํ โอมสนฺเตน ๑ ปีณฺทปาดํ
ภฺยชฺชนฺตสฺส ทฺกุกฺกํ ๗เปฯ เอกา ปฺลฺยตฺตติ ๗เปฯ เอเกน
สมฺภูจฺจําเนน สมฺภูจฺจํติ (ปฺจฺมปฺราจิกเก) ๗5

[๒๐๐] อนาทรียํ ปฏิจจ สฺวปฺลฺยเณว พหุํ ภฺยชฺชนฺตสฺส ทฺกุกฺกํ
๗เปฯ เอกา ปฺลฺยตฺตติ ๗เปฯ เอเกน สมฺภูจฺจําเนน สฺสฺภฺจฺจํติ
(ปฺจฺมปฺราจิกเก) ๗

[๒๐๑] อนาทรียํ ปฏิจจ ญฺปโต โอมทฺทิตฺวา ปีณฺทปาดํ
ภฺยชฺชนฺตสฺส ทฺกุกฺกํ ๗เปฯ เอกา ปฺลฺยตฺตติ ๗เปฯ เอเกน
สมฺภูจฺจําเนน สมฺภูจฺจํติ (ปฺจฺมปฺราจิกเก) ๗

[๒๐๒] อนาทรียํ ปฏิจจ สฺวปี วา พฺยชฺชนํ วา โอทเนน
ปฺฏิจฺจําเทนตสฺส ทฺกุกฺกํ ๗เปฯ เอกา ปฺลฺยตฺตติ ๗เปฯ เอเกน
สมฺภูจฺจําเนน สมฺภูจฺจํติ (ปฺจฺมปฺราจิกเก) ๗

[๒๐๓] อนาทรียํ ปฏิจจ สฺวปี วา โอทนํ วา [๒] อตฺตโน อตฺถาย
วิญฺญาเปตฺวา ภฺยชฺชนฺตสฺส ทฺกุกฺกํ กตฺถ ปฺลฺยตฺตตฺตติ ๗ สฺวตฺถิยา
ปฺลฺยตฺตํ ๗ กํ อารพฺภาติ ๗ นพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ๗ กิสิมฺมี
วตฺถุสิมฺมินฺติ ๗ นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ สฺวปฺมฺปิ โอทนฺมฺปิ อตฺตโน
อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา ภฺยชฺชีสุ ตฺสฺมี วตฺถุสิมฺมี ๗ เอกา ปฺลฺยตฺตติ
เอกา อนุปฺปฺลฺยตฺตติ ๗ ฉนฺนํ อปฺตติสมฺภูจฺจํนํ ทฺวีหิ สมฺภูจฺจํเนหิ
สมฺภูจฺจํติ สฺยา กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจํติ น วาจโต
สฺยา กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจํติ ๗

#๑ ม. โอมสิตฺวา ๗ ๒ ม. ย. อคิลาโน ๗

[๒๐๔] อนาทรีย์ ปฏิจฺจ อฺชฺฌมานสณฺณินา ปเรสํ ปตฺตํ
โธโลเกนฺตสฺส ทฺถกฺกัณฺโฑ ๗เปฯ เอกา ปณฺณตฺตํ ๗เปฯ เอเกน
สมฺภูจฺจานเนน สมฺภูจฺจาทิ (ปจฺมปาราชิกเก) ๗

[๒๐๕] อนาทรีย์ ปฏิจฺจ มหฺนตฺติ กพฺพิ กโรนฺตสฺส ทฺถกฺกัณฺโฑ
๗เปฯ เอกา ปณฺณตฺตํ ๗เปฯ เอเกน สมฺภูจฺจานเนน สมฺภูจฺจาทิ
(ปจฺมปาราชิกเก) ๗

[๒๐๖] อนาทรีย์ ปฏิจฺจ ทิฆมฺ อโถปปี กโรนฺตสฺส ทฺถกฺกัณฺโฑ
๗เปฯ เอกา ปณฺณตฺตํ ๗เปฯ เอเกน สมฺภูจฺจานเนน สมฺภูจฺจาทิ
(ปจฺมปาราชิกเก) ๗

ปิณฺฑปาตวคฺโค จตฺตฺโต ๗

[๒๐๗] อนาทรีย์ ปฏิจฺจ อนาหฺญเญ กพฺเพ มฺขทฺวาริ วิวฺรณฺตสฺส
ทฺถกฺกัณฺโฑ ๗เปฯ เอกา ปณฺณตฺตํ ๗เปฯ เอเกน สมฺภูจฺจานเนน
สมฺภูจฺจาทิ (ปจฺมปาราชิกเก) ๗

[๒๐๘] อนาทรีย์ ปฏิจฺจ ภูณฺชฺมาเนน สพฺพิ หตฺถิ มฺเข
ปคฺคิปนฺตสฺส ทฺถกฺกัณฺโฑ ๗เปฯ เอกา ปณฺณตฺตํ ๗เปฯ เอเกน
สมฺภูจฺจานเนน สมฺภูจฺจาทิ (ปจฺมปาราชิกเก) ๗

[๒๐๙] อนาทรีย์ ปฏิจฺจ สกพฺเพน มฺเขน พฺยาหฺรณฺตสฺส
ทฺถกฺกัณฺโฑ ๗เปฯ เอกา ปณฺณตฺตํ ๗เปฯ เอเกน สมฺภูจฺจานเนน
สมฺภูจฺจาทิ กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจาทิ ๗

[๒๑๐] อนาทรีย์ ปฏิจฺจ ปิณฺฑทฺถกฺกัณฺโฑ ภูณฺชฺนฺตสฺส ทฺถกฺกัณฺโฑ

ฯเปฯ เอกา ปณฺตตฺติ ฯเปฯ เอเกน สมฺภูจฺจาเนน สมฺภูจฺจติ๕
(ปจฺมปาราชิกเก) ฯ

[๒๑๑] อนาทรียํ ปฏิจฺจ กพฺพาวจฺเจทกํ ภูณฺชนตฺตสฺส ทฺกุกฺกํ
ฯเปฯ เอกา ปณฺตตฺติ ฯเปฯ เอเกน สมฺภูจฺจาเนน สมฺภูจฺจติ
(ปจฺมปาราชิกเก) ฯ

[๒๑๒] อนาทรียํ ปฏิจฺจ อวคณฺทการกํ ภูณฺชนตฺตสฺส ทฺกุกฺกํ
ฯเปฯ เอกา ปณฺตตฺติ ฯเปฯ เอเกน สมฺภูจฺจาเนน สมฺภูจฺจติ
(ปจฺมปาราชิกเก) ฯ

[๒๑๓] อนาทรียํ ปฏิจฺจ หตฺถนิทฺฐนํ ภูณฺชนตฺตสฺส ทฺกุกฺกํ
ฯเปฯ เอกา ปณฺตตฺติ ฯเปฯ เอกา สมฺภูจฺจาเนน สมฺภูจฺจติ
(ปจฺมปาราชิกเก) ฯ

[๒๑๔] อนาทรียํ ปฏิจฺจ สิตฺถาวการกํ ภูณฺชนตฺตสฺส ทฺกุกฺกํ
ฯเปฯ เอกา ปณฺตตฺติ ฯเปฯ เอเกน สมฺภูจฺจาเนน สมฺภูจฺจติ
(ปจฺมปาราชิกเก) ฯ

[๒๑๕] อนาทรียํ ปฏิจฺจ ชิวฺหานิจฺจการกํ ภูณฺชนตฺตสฺส ทฺกุกฺกํ
ฯเปฯ เอกา ปณฺตตฺติ ฯเปฯ เอเกน สมฺภูจฺจาเนน สมฺภูจฺจติ
(ปจฺมปาราชิกเก) ฯ

[๒๑๖] อนาทรียํ ปฏิจฺจ จปฺจปฺกการกํ ภูณฺชนตฺตสฺส ทฺกุกฺกํ
ฯเปฯ เอกา ปณฺตตฺติ ฯเปฯ เอเกน สมฺภูจฺจาเนน สมฺภูจฺจติ
(ปจฺมปาราชิกเก) ฯ

กพพวคโค ปณจโม ฯ

[๒๑๗] อนาทรียํ ปฏิจฺจ สฺรสุรฺการกํ ภูณฺชนฺตสฺส ทฺวคฺคํ กตฺถ
ปฺลยตฺตฺนฺติ ฯ โกสมฺพฺยา ปฺลยตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ สมฺพหฺล
ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กสฺมี วตฺตฺสฺมินฺติ ฯ สมฺพหฺลฺลา ภิกฺขุ สฺรสุรฺการกํ
จิริ ปวีสุ ตสฺมี วตฺตฺสฺมี ฯ เอกา ปฺลยตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปฺตฺติสมฺภูจฺานานํ
เอเกน สมฺภูจฺาเนน สมฺภูจฺาติ (ปจฺมปฺราจิกฺเก) ฯ

[๒๑๘] อนาทรียํ ปฏิจฺจ หตฺถนฺิลเลหํ ภูณฺชนฺตสฺส ทฺวคฺคํ
ฯเปฯ เอกา ปฺลยตฺติ ฯเปฯ เอเกน สมฺภูจฺาเนน สมฺภูจฺาติ
(ปจฺมปฺราจิกฺเก) ฯ

[๒๑๙] อนาทรียํ ปฏิจฺจ ปตฺตฺนฺิลเลหํ ภูณฺชนฺตสฺส ทฺวคฺคํ
ฯเปฯ เอกา ปฺลยตฺติ ฯเปฯ เอเกน สมฺภูจฺาเนน สมฺภูจฺาติ
(ปจฺมปฺราจิกฺเก)

[๒๒๐] อนาทรียํ ปฏิจฺจ โอบฺจฺนฺิลเลหํ ภูณฺชนฺตสฺส ทฺวคฺคํ
ฯเปฯ เอกา ปฺลยตฺติ ฯเปฯ เอเกน สมฺภูจฺาเนน สมฺภูจฺาติ
(ปจฺมปฺราจิกฺเก) ฯ

[๒๒๑] อนาทรียํ ปฏิจฺจ สามิเสน หตฺถเณ ปานีเยถาลกํ ปฏฺิกคฺคฺคฺหนฺตสฺส
ทฺวคฺคํ กตฺถ ปฺลยตฺตฺนฺติ ฯ ภคฺเคสุ ปฺลยตฺตํ ฯ
กํ อารพฺภาติ ฯ สมฺพหฺลฺเล ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสมฺมี วตฺตฺสฺมินฺติ ฯ
สมฺพหฺลฺลา ภิกฺขุ สามิเสน หตฺถเณ ปานีเยถาลกํ ปฏฺิกคฺคฺคฺหฺสุ ตสฺมี
วตฺตฺสฺมี ฯ เอกา ปฺลยตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปฺตฺติสมฺภูจฺานานํ เอเกน

สมุฏฺฐานน สมุฏฺจาติ กายโต จ จิตฺตโต จ สมุฏฺจาติ น
วาจโต ฯ

[๒๒๒] อนาทรียํ ปฏิจฺจ สติตฺถกํ ปตฺตโชรวันํ อนุตรมเร นทฺ-
เทนฺตสฺส ทฺกุกฺกํ กตฺถ ปฺลยตฺตฺนฺติ ฯ ภคฺเคสฺส ปฺลยตฺตํ ฯ
กํ อารพฺภาติ ฯ สมฺพหุเล ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตฺสฺมินฺติ ฯ
สมฺพหุลา ภิกฺขุ สติตฺถกํ ปตฺตโชรวันํ อนุตรมเร นทฺเทสฺสํ ตสฺมี
วตฺตฺสฺมี ฯ เอกา ปฺลยตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมุฏฺฐานานํ เอเกน
สมุฏฺฐานน สมุฏฺจาติ กายโต จ จิตฺตโต จ สมุฏฺจาติ น
วาจโต ฯ

[๒๒๓] อนาทรียํ ปฏิจฺจ ฉตฺตปาณิสฺส รมฺมํ เทเสนฺตสฺส ทฺกุกฺกํ
กตฺถ ปฺลยตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปฺลยตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ
ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตฺสฺมินฺติ ฯ ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ ฉตฺตปาณิสฺส รมฺมํ เทเสสฺสํ ตสฺมี วตฺตฺสฺมี ฯ เอกา
ปฺลยตฺติ เอกา อนุปฺปฺลยตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมุฏฺฐานานํ
เอเกน สมุฏฺฐานน สมุฏฺจาติ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมุฏฺจาติ
น กายโต ฯ

[๒๒๔] อนาทรียํ ปฏิจฺจ ทณฺฑปาณิสฺส รมฺมํ เทเสนฺตสฺส
ทฺกุกฺกํ ฯเปฯ เอกา ปฺลยตฺติ เอกา อนุปฺปฺลยตฺติ ฯ ฉนฺนํ
อापตฺติสมุฏฺฐานานํ เอเกน สมุฏฺฐานน สมุฏฺจาติ วาจโต จ
จิตฺตโต จ สมุฏฺจาติ น กายโต ฯ

[๒๒๕] อนาถริยํ ปฏิจฺจ สตุถปาณิสฺส ฌมฺมํ เทเสนตฺสฺส
ทุกฺกภูํ ฯเปฯ เอกา ปญฺจตฺติ เอกา อนฺุปรปญฺจตฺติ ฯ ฌนฺนํ
อาปตฺติสมฺภูจฺานานํ เอเกน สมฺภูจฺาเนน สมฺภูจฺาติ วาจโต จ
จิตฺตโต จ สมฺภูจฺาติ น กายโต ฯ

[๒๒๖] อนาถริยํ ปฏิจฺจ อาวฺฐปาณิสฺส ฌมฺมํ เทเสนตฺสฺส
ทุกฺกภูํ ฯเปฯ เอกา ปญฺจตฺติ เอกา อนฺุปรปญฺจตฺติ ฯ ฌนฺนํ
อาปตฺติสมฺภูจฺานานํ เอเกน สมฺภูจฺาเนน สมฺภูจฺาติ วาจโต จ
จิตฺตโต จ สมฺภูจฺาติ น กายโต ฯ

สุรฺสุรฺวคฺโค ฌญฺโโจ ฯ

[๒๒๗] อนาถริยํ ปฏิจฺจ ปาทุการุพฺุหฺสฺส ฌมฺมํ เทเสนตฺสฺส
ทุกฺกภูํ ฯเปฯ เอกา ปญฺจตฺติ เอกา อนฺุปรปญฺจตฺติ ฯ ฌนฺนํ
อาปตฺติสมฺภูจฺานานํ เอเกน สมฺภูจฺาเนน สมฺภูจฺาติ วาจโต จ
จิตฺตโต จ สมฺภูจฺาติ น กายโต ฯ

[๒๒๘] อนาถริยํ ปฏิจฺจ อุปาหนารุพฺุหฺสฺส ฌมฺมํ เทเสนตฺสฺส
ทุกฺกภูํ ฯเปฯ เอกา ปญฺจตฺติ เอกา อนฺุปรปญฺจตฺติ ฯ ฌนฺนํ
อาปตฺติสมฺภูจฺานานํ เอเกน สมฺภูจฺาเนน สมฺภูจฺาติ วาจโต จ
จิตฺตโต จ สมฺภูจฺาติ น กายโต ฯ

[๒๒๙] อนาถริยํ ปฏิจฺจ ยานคตฺสฺส ฌมฺมํ เทเสนตฺสฺส ทุกฺกภูํ
ฯเปฯ เอกา ปญฺจตฺติ เอกา อนฺุปรปญฺจตฺติ ฯ ฌนฺนํ อาปตฺติ-
สมฺภูจฺานานํ เอเกน สมฺภูจฺาเนน สมฺภูจฺาติ วาจโต จ จิตฺตโต จ

สมุฏฐาติ น กายโต ฯ

[๒๓๐] อนาทรีย์ ปฏิจฺจ สยนคตฺสฺส ฌมฺมํ เทเสนฺตฺสฺส ทุกฺกภูํ
ฯเปฯ เอกา ปญฺจตฺติ เอกา อนฺุปฺปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมุฏฺฐานานํ
เอเคน สมุฏฺฐาเนน สมุฏฺฐาติ วาจโต จ จิตฺตโต จ
สมุฏฐาติ น กายโต ฯ

[๒๓๑] อนาทรีย์ ปฏิจฺจ ปฺลตฺตติกาเย นิสินฺนสฺส ฌมฺมํ เทเสนฺตฺสฺส
ทุกฺกภูํ ฯเปฯ เอกา ปญฺจตฺติ เอกา อนฺุปฺปญฺจตฺติ ฯ
ฉนฺนํ อापตฺติสมุฏฺฐานานํ เอเคน สมุฏฺฐาเนน สมุฏฺฐาติ วาจโต จ
จิตฺตโต จ สมุฏฐาติ น กายโต ฯ

[๒๓๒] อนาทรีย์ ปฏิจฺจ เวจิตฺตีสฺส ฌมฺมํ เทเสนฺตฺสฺส
ทุกฺกภูํ ฯเปฯ เอกา ปญฺจตฺติ เอกา อนฺุปฺปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ
อापตฺติสมุฏฺฐานานํ เอเคน สมุฏฺฐาเนน สมุฏฺฐาติ วาจโต จ
จิตฺตโต จ สมุฏฐาติ น กายโต ฯ

[๒๓๓] อนาทรีย์ ปฏิจฺจ โอคฺฉนฺตีสฺส ฌมฺมํ เทเสนฺตฺสฺส
ทุกฺกภูํ ฯเปฯ เอกา ปญฺจตฺติ เอกา อนฺุปฺปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ
อापตฺติสมุฏฺฐานานํ เอเคน สมุฏฺฐาเนน สมุฏฺฐาติ วาจโต จ
จิตฺตโต จ สมุฏฐาติ น กายโต ฯ

[๒๓๔] อนาทรีย์ ปฏิจฺจ ฉมฺมายํ นิสีทิตฺวา อาสเน นิสินฺนสฺส
ฌมฺมํ เทเสนฺตฺสฺส ทุกฺกภูํ ฯเปฯ เอกา ปญฺจตฺติ เอกา อนฺุป-
ปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมุฏฺฐานานํ เอเคน สมุฏฺฐาเนน สมุฏ-

ชาติ วาจโต จ จิตโตโต จ สมุจชาติ ๑ น กายโต ฯ

[๒๓๕] อนาทรีย์ ปฏิจจ นีเจ อาสเน นีสีทิตวา อจฺเจ อาสเน
นีสินฺนสฺส ฌมฺมํ เทเสนฺตสฺส ทุกฺกภูํ ฯเปฯ เอกา ปญฺจตฺติ
เอกา อนุปฺปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสมุจฺจานานํ เอเกน สมุจฺจานเนน
สมุจฺจชาติ วาจโต จ จิตโตโต จ สมุจฺจชาติ ๑ น กายโต ฯ

[๒๓๖] อนาทรีย์ ปฏิจจ จิตเน นีสินฺนสฺส ฌมฺมํ เทเสนฺตสฺส
ทุกฺกภูํ ฯเปฯ เอกา ปญฺจตฺติ เอกา อนุปฺปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ
อาปตฺติสมุจฺจานานํ เอเกน สมุจฺจานเนน สมุจฺจชาติ วาจโต จ
จิตโตโต จ สมุจฺจชาติ ๑ น กายโต ฯ

[๒๓๗] อนาทรีย์ ปฏิจจ ปจฺจโต กจฺจนฺเตน ปฺรโต กจฺจนฺตสฺส
ฌมฺมํ เทเสนฺตสฺส ทุกฺกภูํ ฯเปฯ เอกา ปญฺจตฺติ เอกา
อนุปฺปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสมุจฺจานานํ เอเกน สมุจฺจานเนน
สมุจฺจชาติ กายโต จ วาจโต จ จิตโตโต จ สมุจฺจชาติ ฯ

[๒๓๘] อนาทรีย์ ปฏิจจ อฺปปเถน กจฺจนฺเตน ปเถน กจฺจนฺตสฺส
ฌมฺมํ เทเสนฺตสฺส ทุกฺกภูํ ฯเปฯ เอกา ปญฺจตฺติ เอกา
อนุปฺปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสมุจฺจานานํ เอเกน สมุจฺจานเนน
สมุจฺจชาติ กายโต จ วาจโต จ จิตโตโต จ สมุจฺจชาติ ฯ

[๒๓๙] อนาทรีย์ ปฏิจจ จิตเน อฺจฺจาริ วา ปสฺสาวิ วา
กโรนฺตสฺส ทุกฺกภูํ ฯเปฯ เอกา ปญฺจตฺติ เอกา อนุปฺปญฺจตฺติ ฯ
ฉนฺนํ อาปตฺติสมุจฺจานานํ เอเกน สมุจฺจานเนน สมุจฺจชาติ
#๑ ม. กายโต จ วาจโต จ จิตโตโต จ สมุจฺจชาติ ฯ

กายโต จ จิตโต จ สมุจฺจาติ น วาจโต ฯ

[๒๔๐] อนาทรีย์ ปฏิจฺจ หริเต อุจฺจาร์ วา ปสฺสาวํ วา
เขฬํ วา กโรนฺตสฺส ทฺกุกฺกั ๗เปฯ เอกา ปณฺณตฺติ เอกา
อนุปฺปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺานานํ เอเกน สมฺภูจฺาเนน
สมฺภูจฺาติ กายโต จ จิตฺโต จ สมฺภูจฺาติ น วาจโต ฯ

[๒๔๑] อนาทรีย์ ปฏิจฺจ อุทเก อุจฺจาร์ วา ปสฺสาวํ วา เขฬํ
วา กโรนฺตสฺส ทฺกุกฺกั กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ สวตฺถิยา
ปณฺณตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสมิ
วตฺถุสมินฺติ ฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อุทเก อุจฺจารมฺปิ ปสฺสาวมฺปิ เขฬมฺปิ
อกํสุ ตสมิ วตฺถุสมิ ฯ เอกา ปณฺณตฺติ เอกา อนุปฺปณฺณตฺติ ฯ
ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺานานํ เอเกน สมฺภูจฺาเนน สมฺภูจฺาติ กายโต
จ จิตฺโต จ สมฺภูจฺาติ น วาจโต ฯ

ปาทูกวคฺโค สตฺตโม ฯ

ปณฺจสตฺตติ เสขิยา นิฏฺฐิตา ฯ

มหาวิภงฺเก กตฺถปณฺณตฺติวาริ นิฏฺฐิตํ ฯ

ตสฺสุทฺธานํ

[๒๔๒] ปริมณฺฑลํ ปฏิจฺฉนฺนํ สฺสํวโตกฺขิตฺตจกฺขุณา ๑

อุกฺขิตฺโตชฺชคฺคมิกา สทฺโท ตโย เจว ปจาลนา

ขมภํ โอคฺคณฺธิโต เจว ๒ กฺกุฬิ ปลฺลตฺถิกาย จ

#๑ ม. สฺสํวโตกฺขิตฺตจกฺขุ ๑ ๒ ม. เจวคฺ- ๑

สกุกจํ ปตฺตสณฺณิ จ สมฺสูปํ สมตฺตติกํ
 สกุกจํ ปตฺตสณฺณิ จ สปทานํ สมฺสูปกํ
 อุโปโต จ ปฏฺิจฺจนฺนํ วิญฺญตฺตฺชฺฌมานสณฺณินา
 น มหนฺตํ มณฺทลํ ทวารํ สพฺพหตฺถํ น พยาหเร
 อุทฺเทโป เณทนา คณฺโฑ ฐนํ สิตฺถาวการกํ
 ชิวฺหานิจฺจารกณฺเจว จปฺจปฺ สุรฺสุรฺ
 หตฺโถ ปตฺโต จ โอฏฺโฐ จ สามิสฺ สิตฺถเกน จ
 จตฺตปาณิสฺส สทฺธรมฺมํ น เทเสนฺติ ตถาคตา
 เอวเมว ทณฺทปาณิสฺส สตฺถอวฺฐปาณินํ
 ปาทูกา อุปาหนา เจว ยานเสยฺยาคตฺสฺส จ
 ปลลตฺตฺถิกานิสฺสินฺนสฺส เวจฺจิตฺตฺถิกสฺส จ
 ฌมานิจาสเน ฌาเน ปจฺจโต อุปฺเปถน จ
 จิตฺถเกน น กาทพฺพิ หริเต อุทกมฺหิ จาติ ฯ

เตสํ วคฺคานํ อุทฺทานํ

[๒๔๓] ปริมณฺทลํ อุชฺชคฺคมิ ขมฺภํ ปิณฺทํ ตเถว จ
 กพฺพา สุรฺสุรฺ จ ปาทูเกน จ สตฺตมาติ ฯ

---

[๒๔๔] เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺิจฺเสวนฺโต กติ อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ
 เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺิจฺเสวนฺโต ติสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชติ อุกฺขาเยเต
 สรีเร เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺิจฺเสวติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส เขภฺยุเยน

ขายิต เสรีเร เมณฺ्हํ ฌมฺมํ ปฏฺฐเสวติ อาปตฺติ ฤๅลลจฺจยสฺส
วิวฏฺกเต มฺเฆ อจฺจุปนฺตํ อํกชาตํ ปเวเสติ อาปตฺติ ฤๅลลจฺจยสฺส
เมณฺ्हํ ฌมฺมํ ปฏฺฐเสวณฺโต อิมํ ติสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ

[๒๔๕] อทินฺนํ อาทฺยณฺโต กติ อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ อทินฺนํ
อาทฺยณฺโต ติสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชติ ปญฺจมาสกํ วา อติเรกปญฺจมาสกํ
วา อคฺขณกํ อทินฺนํ เถยฺยสงฺขาตํ อาทฺยติ อาปตฺติ
ปาราชิกสฺส อติเรกมาสกํ วา อุนปญฺจมาสกํ วา อคฺขณกํ อทินฺนํ
เถยฺยสงฺขาตํ อาทฺยติ อาปตฺติ ฤๅลลจฺจยสฺส มาสกํ วา อุนมาสกํ
วา อคฺขณกํ อทินฺนํ เถยฺยสงฺขาตํ อาทฺยติ อาปตฺติ ฤๅลลจฺจยสฺส
อทินฺนํ อาทฺยณฺโต อิมํ ติสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ

[๒๔๖] สลฺยจฺจ มนุสฺสวึกฺกหํ ชีวิตา โวโรเปณฺโต กติ อาปตฺติโย
อาปชฺชติ ฯ สลฺยจฺจ มนุสฺสวึกฺกหํ ชีวิตา โวโรเปณฺโต ติสฺโส
อาปตฺติโย อาปชฺชติ มนุสฺสํ โอทิสฺสํ โอบาตํ ขนติ ปปตฺติวา
มริสฺสตีติ อาปตฺติ ฤๅลลจฺจยสฺส ปปตฺติเต ฤๅลลจฺจยสฺส เวทนา อฺปชฺชติ
อาปตฺติ ฤๅลลจฺจยสฺส มรติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส สลฺยจฺจ
มนุสฺสวึกฺกหํ ชีวิตา โวโรเปณฺโต อิมํ ติสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ

[๒๔๗] อสนฺตํ อฏฺฐํ อุตฺตริมนุสฺสฌมฺมํ อฺลลปนฺโต กติ อาปตฺติโย
อาปชฺชติ ฯ อสนฺตํ อฏฺฐํ อุตฺตริมนุสฺสฌมฺมํ อฺลลปนฺโต
ติสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชติ ปาปิจฺโณ อิจฺฉาปกโต อสนฺตํ
อฏฺฐํ อุตฺตริมนุสฺสฌมฺมํ อฺลลปติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส โย เต

วิหारे วสติ โส ภิกขุ อรหติ ภณติ ปฎิวิชานนุตตส อापตติ
ถุลลจยสส นปฎิวิชานนุตตส อापตติ ทุกกฐสส อสนนตํ
อญตํ อุตตริมนุตตสมมํ อุลลปนโต อีมา ติสโส อापตติโย
อาปชชติ ฯ

จตุตทาโร ปาราชิกา นิฏฐิตา ฯ

[๒๔๘] อุปกกมิตวา อสุจี โมเจนโต กติ อापตติโย
อาปชชติ ฯ อุปกกมิตวา อสุจี โมเจนโต ติสโส อापตติโย
อาปชชติ เจเตติ อุปกกมิต มุจจติ อापตติ สงฆาทีเสตสส เจเตติ
อุปกกมิติน มุจจติ อापตติ ถุลลจยสส ปโยเค ทุกกฐํ ฯ

[๒๔๙] มาตุคามเน สทฐี กายลัสสคํ สમાปชชนโต ติสโส
อาปตติโย อาปชชติ กายเน กายํ อามสติ อापตติ สงฆาทีเสตสส
กายเน กายปฎิพทฐํ อามสติ อापตติ ถุลลจยสส
กายปฎิพทฐน กายปฎิพทฐํ อามสติ อापตติ ทุกกฐสส ฯ

[๒๕๐] มาตุคามํ ทุฏฐุลาหิ วาจาหิ โอภาสนโต ติสโส
อาปตติโย อาปชชติ วจจมคํ ปสฺสาวมคํ อาทิสฺส วณฺณมปิ
ภณติ อวณฺณมปิ ภณติ อापตติ สงฆาทีเสตสส วจจมคํ
ปสฺสาวมคํ จเปตฺวา อชกฺขกํ อุพฺพานุมณฺฑลํ อาทิสฺส วณฺณมปิ
ภณติ อวณฺณมปิ ภณติ อापตติ ถุลลจยสส กายปฎิพทฐํ
อาทิสฺส วณฺณมปิ ภณติ อวณฺณมปิ ภณติ อापตติ ทุกกฐสส ฯ

[๒๕๑] อตฺตคามปาริจริยาช วณฺณํ ภาสนโต ติสโส อापตติโย

อาปชชติ มาตุคามสุส สนฺติเก อุตฺตคามปาริจริยาย วนฺณ
ภาสติ อาปตฺติ สงฺฆาทีเสสสุส ปณฺฑกสุส สนฺติเก อุตฺตคามปาริจริยาย
วนฺณ ภาสติ อาปตฺติ อุลลจฺยสุส ติริจฺฉานคตฺต
สนฺติเก อุตฺตคามปาริจริยาย วนฺณ ภาสติ อาปตฺติ ทุกกฺกสุส ฯ

[๒๕๒] สลฺยจริตฺตํ สฺมาปชฺชนฺโต ติสฺโส อาปตฺติโย อาปชชติ
ปฏิกฺคณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สงฺฆาทีเสสสุส
ปฏิกฺคณฺหาติ วิมฺสติ น ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ อุลลจฺยสุส
ปฏิกฺคณฺหาติ น วิมฺสติ น ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ ทุกกฺกสุส ฯ

[๒๕๓] สลฺยจกฺกาย กฺฎฺฐิ การฺยาเปนฺโต ติสฺโส อาปตฺติโย
อาปชชติ การฺยาเปติ ปโยเค ทุกกฺกํ เอกปิณฺฑเท อนาคเต
อาปตฺติ อุลลจฺยสุส ตสฺมี ปิณฺฑเท อากเต อาปตฺติ สงฺฆาทีเสสสุส ฯ

[๒๕๔] มหฺลลํ วิหาริ การฺยาเปนฺโต ติสฺโส อาปตฺติโย
อาปชชติ การฺยาเปติ ปโยเค ทุกกฺกํ เอกปิณฺฑเท ๑ อนาคเต
อาปตฺติ อุลลจฺยสุส ตสฺมี ปิณฺฑเท อากเต อาปตฺติ สงฺฆาทีเสสสุส ฯ

[๒๕๕] ภิกฺขุ อมฺูลเกน ปาราชิกฺเกน ฃมฺเมน อนฺนทฺธิสฺเสนฺโต ติสฺโส
อาปตฺติโย อาปชชติ อโนกาสํ การฺยาเปตฺวา จาวนาธิปฺปาโย
วเทติ อาปตฺติ สงฺฆาทีเสสเสน ทุกกฺกสุส โอกาสํ การฺยาเปตฺวา
อกุโถสาธิปฺปาโย วเทติ อาปตฺติ โอมสฺวาทสุส ฯ

[๒๕๖] ภิกฺขุ อณฺณภากิยฺสุส อธิกรณฺสุส กิณฺฉิ เทสํ เลสฺมตฺตํ
อุปาทย ปาราชิกฺเกน ฃมฺเมน อนฺนทฺธิสฺเสนฺโต ติสฺโส อาปตฺติโย
#๑ ม. ย. เอกํ ปิณฺฑํ ฯ สพฺพตฺถ อีทิสฺเมว ฯ

อาปชชติ อโนกาลิ การาเปตฺวา จวานาธิปฺปาโย วเทติ อาปตฺติ
สงฺฆาทีเสเสน ทุกฺกณฺตฺส โอกาลิ การาเปตฺวา อุกโกธาธิปฺปาโย
วเทติ อาปตฺติ โอมสวาทฺสฺส ฯ

[๒๕๗] สงฺฆเภทโก ภิกฺขุ ยาวตฺติยิ สมนฺนภาสียมาโน ๑
นปฺปญฺญินิสฺสชฺชนฺโต ติสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฌตฺติยา ทุกฺกณฺ
ทฺวิหิ กมฺมวจาหิ อุลฺลจฺจยา ๒ กมฺมวจาปริโยสานเ อาปตฺติ
สงฺฆาทีเสตฺสฺส ฯ

[๒๕๘] เกทกานฺวตฺตกา ภิกฺขุ ยาวตฺติยิ สมนฺนภาสียมาโน ๑
นปฺปญฺญินิสฺสชฺชนฺตา ติสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชนฺติ ฌตฺติยา ทุกฺกณฺ
ทฺวิหิ กมฺมวจาหิ อุลฺลจฺจยา กมฺมวจาปริโยสานเ อาปตฺติ
สงฺฆาทีเสตฺสฺส ฯ

[๒๕๙] ทุพฺพโจ ภิกฺขุ ยาวตฺติยิ สมนฺนภาสียมาโน ๑ นปฺปญฺญินิสฺสชฺชนฺโต
ติสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฌตฺติยา ทุกฺกณฺ
ทฺวิหิ กมฺมวจาหิ อุลฺลจฺจยา กมฺมวจาปริโยสานเ อาปตฺติ
สงฺฆาทีเสตฺสฺส ฯ

[๒๖๐] อุลฺลทฺสโก ภิกฺขุ ยาวตฺติยิ สมนฺนภาสียมาโน นปฺปญฺญินิสฺสชฺชนฺโต
ติสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฌตฺติยา ทุกฺกณฺ
ทฺวิหิ กมฺมวจาหิ อุลฺลจฺจยา กมฺมวจาปริโยสานเ อาปตฺติ
สงฺฆาทีเสตฺสฺส ฯ

เตรส สงฺฆาทีเสตา นิฏฺฐิตา ฯ

#๑ ม. สมนฺนภาสนาย ฯ ๒ โป. อุลฺลจฺจยิ ฯ

[๒๖๑] อติเรกจีวร ทสาคิ อติกกามาเนนโต เอกิ อาปตติ
อาปชชติ นิสฺสคฺคิยิ ปาจิตฺติยิ ฯ

[๒๖๒] เอกเรตฺติ ติจีวเรน วิปฺปวสนฺโต เอกิ อาปตฺติ อาปชชติ
นิสฺสคฺคิยิ ปาจิตฺติยิ ฯ

[๒๖๓] อกาลจีวร ปฏิกฺคเหตฺวา มาสิ อติกกามาเนนโต เอกิ
อาปตฺติ อาปชชติ นิสฺสคฺคิยิ ปาจิตฺติยิ ฯ

[๒๖๔] อณฺเฎติกาย ภิกกฺขุณิยา ปุราณจีวร โชวาเปนฺโต
เทว อาปตฺติโย อาปชชติ โชวาเปติ ปโยเค ทุกฺกมฺหิ โชวาปีเต
นิสฺสคฺคิยิ ปาจิตฺติยิ ฯ

[๒๖๕] อณฺเฎติกาย ภิกกฺขุณิยา หตฺถโต จีวร ปฏิกฺคณฺหนฺโต
เทว อาปตฺติโย อาปชชติ กณฺหาติ ปโยเค ทุกฺกมฺหิ คหิต
นิสฺสคฺคิยิ ปาจิตฺติยิ ฯ

[๒๖๖] อณฺเฎตกั คหปตี วา คหปตานี วา จีวร วิณฺญาเปนฺโต
เทว อาปตฺติโย อาปชชติ วิณฺญาเปติ ปโยเค ทุกฺกมฺหิ
วิณฺญาปีเต นิสฺสคฺคิยิ ปาจิตฺติยิ ฯ

[๒๖๗] อณฺเฎตกั คหปตี วา คหปตานี วา ตพฺพตฺตริ จีวร
วิณฺญาเปนฺโต เทว อาปตฺติโย อาปชชติ วิณฺญาเปติ ปโยเค
ทุกฺกมฺหิ วิณฺญาปีเต นิสฺสคฺคิยิ ปาจิตฺติยิ ฯ

[๒๖๘] ปุพฺเพ อปฺปวาริโต อณฺเฎตกั คหปติกั อฺปสงฺกมิตฺวา
จีวเร วิกปฺปี อาปชชนฺโต เทว อาปตฺติโย อาปชชติ วิกปฺปี

อาปชชติ ปโยเค ทุกุกภูมฺ วิกปป์ อาปนฺเน นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺติยฺ ฯ

[๒๖๕] ปุพฺเพ อปฺปวาริโต อณฺฏาตเก คหฺปติเก อฺปสงฺกมิตฺวา
จิวัเร วิกปป์ อาปชฺชนฺโต เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ
วิกปป์ อาปชฺชติ ปโยเค ทุกุกภูมฺ วิกปป์ อาปนฺเน นิสฺสคฺคิยฺ
ปาจิตฺติยฺ ฯ

[๒๖๖] อติเรกตฺถิยฺคฺคฺ จอหนาย อติเรกณฺคฺคฺคฺ จาเนน
จิวัเร อภินิพฺผาเทนฺโต เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ อภินิพฺผาเทติ
ปโยเค ทุกุกภูมฺ อภินิพฺผาเทติ นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺติยฺ ฯ

กจฺฉินฺวคฺโค ปจฺโม ฯ

[๒๖๗] โกสิยมิสฺสํ สนฺถตฺถํ การาเปนฺโต เทว อาปตฺติโย
อาปชฺชติ การาเปติ ปโยเค ทุกุกภูมฺ การาปีเต นิสฺสคฺคิยฺ
ปาจิตฺติยฺ ฯ

[๒๖๘] สุทฺธกาพกานํ เอพฺกโลมานํ สนฺถตฺถํ การาเปนฺโต เทว
อาปตฺติโย อาปชฺชติ การาเปติ ปโยเค ทุกุกภูมฺ การาปีเต
นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺติยฺ ฯ

[๒๖๙] อนาทยิตฺวา คฺคฺ โอทาทานํ คฺคฺ โคจฺริยานํ นวํ
สนฺถตฺถํ การาเปนฺโต เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ การาเปติ
ปโยเค ทุกุกภูมฺ การาปีเต นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺติยฺ ฯ

[๒๗๐] อนฺวสฺสํ สนฺถตฺถํ การาเปนฺโต เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ
การาเปติ ปโยเค ทุกุกภูมฺ การาปีเต นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺติยฺ ฯ

[๒๓๕] อนาถยิตฺวา ปุราณสนฺถตฺส สามนฺตา สุกตฺวิทฺตฺถิ นวํ
นีสีทฺนสนฺถตฺติ การานฺนโต เทว อปตฺติโย อปชฺชติ การานฺนโต
ปโยเค ทุกฺกมฺปิ การานฺนโต นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ

[๒๓๖] เอภฺกโลมานิ ปฏิกฺคเหตฺวา ติโยชนํ อตฺถิกามาณฺนโต เทว
อปตฺติโย อปชฺชติ ปจฺมํ ปาถํ ติโยชนํ อตฺถิกามาณฺนโต อปตฺติ
ทุกฺกมฺปิ สุกตฺติโย ปาถํ อตฺถิกามาณฺนโต นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ

[๒๓๗] อณฺณาตฺถิกาย ธิกฺขุณฺนิยา เอภฺกโลมานิ โธวาณฺนโต
เทว อปตฺติโย อปชฺชติ โธวาณฺนโต ปโยเค ทุกฺกมฺปิ โธวาณฺนโต
นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ

[๒๓๘] ฐปฺปิยํ ปฏิกฺคณฺนฺนโต เทว อปตฺติโย อปชฺชติ
คณฺนฺนโต ปโยเค ทุกฺกมฺปิ คณฺนฺนโต นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ

[๒๓๙] นานนฺนปการกํ ฐปฺปิยสํโฆหารํ สฺมาปชฺชณฺนโต เทว
อปตฺติโย อปชฺชติ สฺมาปชฺชติ ปโยเค ทุกฺกมฺปิ สฺมาปชฺชณฺน
นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ

[๒๔๐] นานนฺนปการกํ กยวิกฺกยํ สฺมาปชฺชณฺนโต เทว อปตฺติโย
อปชฺชติ สฺมาปชฺชติ ปโยเค ทุกฺกมฺปิ สฺมาปชฺชณฺน นิสฺสํคฺคิยํ
ปาจิตฺติยํ ฯ

โกสิยวคฺโค ทฺติโย ฯ

[๒๔๑] อตฺถเรกปตฺติ ทฺสาทํ อตฺถิกามาณฺนโต เอภํ อปตฺติ
อปชฺชติ นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ

[๒๘๒] อุณฺณปญฺจพฺพนฺน ปตฺเตน อณฺณํ นวํ ปตฺตํ
เจตาเปฺนุโต เทว อापตฺติโย อापชฺชติ เจตาเปติ ปโยเค ทุกฺกภู
เจตาปีเต นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ

[๒๘๓] เกสชฺชานิ ปฏิกฺกเหตุวา สตฺตทาหิ อติฏฺกามาณฺุโต เอกํ
อฺปตฺตํ อापชฺชติ นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ

[๒๘๔] อติเรกมาเส เสเส คิมฺหานํ ๑ วสฺสิกสาฎฺกจิวัริ ปริเยสนฺุโต
เทว อापตฺติโย อापชฺชติ ปริเยสติ ปโยเค ทุกฺกภู ปริยฺญฺเจ
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ

[๒๘๕] ภิกฺขุสฺส สามํ จิวัริ ทตฺวา กุปีโต อนตฺตมโน อจฺฉินฺุทฺุโต
เทว อापตฺติโย อापชฺชติ อจฺฉินฺุทฺิ ปโยเค ทุกฺกภู อจฺฉินฺุเน๔
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ

[๒๘๖] สามํ สุตฺตํ วิญฺญาเปตฺวา ตนฺตวาเยหิ จิวัริ วายาเปฺนุโต
เทว อापตฺติโย อापชฺชติ วายาเปติ ปโยเค ทุกฺกภู วายาปีเต
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ

[๒๘๗] ปุพฺเพ อปฺปวาริโต อณฺณาตกสฺส คหปตฺติกสฺส ตนฺตวาเย
อุปสงฺกมิตฺวา จิวเร วิกปฺปํ อापชฺชนฺุโต เทว อापตฺติโย
อฺปชฺชติ วิกปฺปํ อापชฺชติ ปโยเค ทุกฺกภู วิกปฺปํ อापนฺเน
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ

[๒๘๘] อจฺเจกจิวัริ ปฏิกฺกเหตุวา จิวัรกาลสมฺยํ อติฏฺกามาณฺุโต
เอกํ อापตฺตํ อापชฺชติ นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ

#๑ ม. ย. คิมฺหาเน ฯ

[๒๘๕] ติณณํ จีวรานํ อณฺเฏตรํ จีวรํ อนุตรมเร นิกฺขิปิตฺวา
อติเรกการตุตํ วิปฺปวสนฺโต เอกํ อาปตฺตี อปชฺชติ นิสฺสคฺคิย
ปาจิตฺติยํ ฯ

[๒๘๖] ชานํ สงฺฆิกํ ตากํ ปริณตํ อตฺตโน ปริณามนฺโต
เทว อาปตฺติโย อปชฺชติ ปริณามติ ปโยเค ทุกฺกภู
ปริณามิต นิสฺสคฺคิย ปาจิตฺติยํ ฯ

ปตฺตวคฺโค ตติโย ฯ

ทีส นิสฺสคฺคิยา ปาจิตฺติยา นิฏฺฐิตา ฯ

[๒๘๗] สมฺปชานมฺสา ๑ ภาสฺนฺโต กติ อาปตฺติโย อปชฺชติ ฯ
สมฺปชานมฺสา ๑ ภาสฺนฺโต ปญฺจ อาปตฺติโย อปชฺชติ ปาปิจฺโณ
อิจฺฉापโกโต อสนฺตํ อฏฺฐตํ อุตฺตริมฺนุสฺสรมฺมํ อุลลปฺติ อาปตฺติ
ปาราชิกสฺส ภิกฺขุ อมฺลเกน ปาราชิกเกน รมฺเมน อนุทฺธเสติ
อาปตฺติ สงฺฆาทิสฺสสฺส โย เต วิหารเว วสฺติ โส ภิกฺขุ อรหฺาติ
ภณฺติ ปฏฺวิชานนฺตสฺส อาปตฺติ อุลลจฺจยสฺส นปฺปฏฺวิชานนฺตสฺส
อาปตฺติ ทุกฺกภูสฺส สมฺปชานมฺสาวาทฺเต ปาจิตฺติยํ สมฺปชานมฺสา ๑
ภาสฺนฺโต อีมา ปญฺจ อาปตฺติโย อปชฺชติ ฯ

[๒๘๘] โอมสนฺโต เทว อาปตฺติโย อปชฺชติ อฺปสมฺปนฺนํ
โอมสฺติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส อฺปสมฺปนฺนํ โอมสฺติ อาปตฺติ
ทุกฺกภูสฺส ฯ

[๒๘๙] เปสฺสณฺณํ อฺปสฺสรนฺโต เทว อาปตฺติโย อปชฺชติ
#๑ ม. ย. สมฺปชานมฺสาวาทฺทํ ฯ

อุปสมปนฺนสฺส เปสฺสณํ อุปสัหฺรติ อापตฺติ ปาจิตฺติยสฺส
อนุปสมปนฺนสฺส เปสฺสณํ อุปสัหฺรติ อापตฺติ ทุกฺกณฺสฺส ฯ

[๒๕๔] อนุปสมปนฺนํ ปทโส ฌมฺมํ วาเจนฺโต เทว อापตฺติโย
อาปชฺชติ วาเจติ ปโยเค ทุกฺกณฺํ ปเท ปเต อापตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๒๕๕] อนุปสมปนฺเนน อุตฺตริทฺวิรตฺตติรตฺตํ สหเสยฺยํ กปฺเปนฺโต
เทว อापตฺติโย อาปชฺชติ นิปชฺชติ ปโยเค ทุกฺกณฺํ นิปฺเน
อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๒๕๖] มาตุคามน สหเสยฺยํ กปฺเปนฺโต เทว อापตฺติโย
อาปชฺชติ นิปชฺชติ ปโยเค ทุกฺกณฺํ นิปฺเน อापตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๒๕๗] มาตุคามสฺส อุตฺตริขฺปฺลจฺวาจาหิ ฌมฺมํ เทเสนฺโต
เทว อापตฺติโย อาปชฺชติ เทเสติ ปโยเค ทุกฺกณฺํ ปเท ปเท
อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๒๕๘] อนุปสมปนฺนสฺส อุตฺตริมนุสฺสฌมฺมํ ภูตํ อาริเจนฺโต
เทว อापตฺติโย อาปชฺชติ อาริเจติ ปโยเค ทุกฺกณฺํ อาริเจเต
อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๒๕๙] ภิกฺขุสฺส ทฺถุจฺจลฺลํ อापตฺติ อนุปสมปนฺนสฺส อาริเจนฺโต
เทว อापตฺติโย อาปชฺชติ อาริเจติ ปโยเค ทุกฺกณฺํ อาริเจเต
อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๓๐๐] ปจวี ขนฺโต เทว อปฺตติโย อปฺชชติ ขนติ
ปโยเค ทุกฺกภูํ ปหารเ ปหารเ อปฺตติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

มุสวาทวคฺโค ปจโม ฯ

[๓๐๑] ภูตคามํ ปาเตนฺโต เทว อปฺตติโย อปฺชชติ ปาเตติ
ปโยเค ทุกฺกภูํ ปหารเ ปหารเ อปฺตติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๐๒] อณฺเณณณฺณํ ปฏฺิจฺจ
อนาโรปีเต อณฺเณณณฺณํ ปฏฺิจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจ
ทุกฺกภูสฺส อารोปีเต อณฺเณณณฺณํ ปฏฺิจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจ
อปฺตติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๐๓] ภิกฺขุ อฺชฺชมาเปนฺโต เทว อปฺตติโย อปฺชชติ
อฺชฺชมาเปติ ปโยเค ทุกฺกภูํ อฺชฺชมาปีเต อปฺตติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๐๔] สงฺฆิกิ มณฺจํ วา ปิจฺจํ วา ภิสฺสี วา โกจฺจํ วา
อชฺโฆกาเส สนฺนริตฺวา อนฺนทฺธิตฺวา อนาปุจฺจมา ปกฺกมฺนฺโต เทว
อปฺตติโย อปฺชชติ ปจฺมํ ปาํ ฺเลทฺทฺทฺทฺทฺทฺทฺทฺทฺทฺทฺทฺทฺทฺทฺทฺท
อปฺตติ ทุกฺกภูสฺส ทฺติยํ ปาํ อติกฺกามาติ อปฺตติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๐๕] สงฺฆิกเ วิหารเ เสยฺยํ สนฺนริตฺวา อนฺนทฺธิตฺวา อนาปุจฺจมา
ปกฺกมฺนฺโต เทว อปฺตติโย อปฺชชติ ปจฺมํ ปาํ ปริกฺเขปํ
อติกฺกามาติ อปฺตติ ทุกฺกภูสฺส ทฺติยํ ปาํ อติกฺกามาติ
อปฺตติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๐๖] สงฺฆิกเ วิหารเ ชานํ ปุพฺพูปคตํ ภิกฺขุ อฺนุปชชช

เสยฺยํ กปฺเปนฺโต เทว อปฺตติโย อปฺชฺชติ นิปฺชฺชติ ปโยเค
ทุกฺกมฺ ฺนิปฺเนเน อปฺตติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๐๗] ภิกฺขุ กุปีโต อนตฺตมโน สงฺฆิกา วิหารา นิกฺกทฺตฺตฺนฺโต
เทว อปฺตติโย อปฺชฺชติ นิกฺกทฺตฺตติ ปโยเค ทุกฺกมฺ
นิกฺกทฺตฺตเต อปฺตติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๐๘] สงฺฆิกเ วิหารเ อุปริ เวหาสฺกฺกฺกฺยา อาหจฺจปาทกํ มณฺจํ
วา ปิจํ วา อภินิสฺสํนฺโต เทว อปฺตติโย อปฺชฺชติ อภินิสฺสํติ
ปโยเค ทุกฺกมฺ อภินิสฺสํเนเน อปฺตติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๐๙] ทฺวิตฺติปริยาเย อธิฏฺฐหิตฺวา ตทฺตฺตฺรํ อธิฏฺฐนฺโต เทว
อปฺตติโย อปฺชฺชติ อธิฏฺฐเจติ ปโยเค ทุกฺกมฺ อธิฏฺฐิเต
อปฺตติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๑๐] ชานํ สปฺปาณกํ อุทกํ ติณฺ ฺวา มตฺตํ ฺวา สิญฺจนฺโต
เทว อปฺตติโย อปฺชฺชติ สิญฺจติ ปโยเค ทุกฺกมฺ สิญฺจเต
อปฺตติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

ภูตคามวฺคฺโค ทฺติโย ฯ

[๓๑๑] อสฺมมฺโต ภิกฺขุณีโย โอวทฺนฺโต เทว อปฺตติโย อปฺชฺชติ
โอวทฺติ ปโยเค ทุกฺกมฺ โอวทฺเต อปฺตติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๑๒] อตฺถงฺกเต สุริเย ภิกฺขุณีโย โอวทฺนฺโต เทว อปฺตติโย
อปฺชฺชติ โอวทฺติ ปโยเค ทุกฺกมฺ โอวทฺเต อปฺตติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๑๓] ภิกขุณฺสปสฺสยํ อุปสงฺกมิตฺวา ภิกขุณฺโง โอวทฺตโต เทว
อาปตฺตโย อาปชฺชติ โอวทติ ปโยเค ทุกฺกมฺหิ โอวทิต
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๑๔] อามิสฺสเหตุ ภิกขุ ภิกขุณฺโง โอวทฺตติ ฆณฺโง เทว
อาปตฺตโย อาปชฺชติ ฆณฺติ ปโยเค ทุกฺกมฺหิ ฆณฺติเต อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๑๕] อณฺเฏทิกาย ภิกขุณฺเญ จีวรํ เทนฺโต เทว อาปตฺตโย
อาปชฺชติ เทติ ปโยเค ทุกฺกมฺหิ ทินฺเน อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๑๖] อณฺเฏทิกาย ภิกขุณฺเญ จีวรํ สิปฺเพนฺโต เทว อาปตฺตโย
อาปชฺชติ สิปฺเพติ ปโยเค ทุกฺกมฺหิ อาราปเถ อาราปเถ
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๑๗] ภิกขุณฺเญ สทฺธิํ สํวึชฺชย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏฺธิปชฺชนฺโต
เทว อาปตฺตโย อาปชฺชติ ปฏฺธิปชฺชติ ปโยเค ทุกฺกมฺหิ ปฏฺธิปนฺเน
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๑๘] ภิกขุณฺเญ สทฺธิํ สํวึชฺชย เอกํ นาวํ อภิรฺุหนฺโต เทว
อาปตฺตโย อาปชฺชติ อภิรฺุหติ ปโยเค ทุกฺกมฺหิ อภิรฺุเพห
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๑๙] ชานํ ภิกขุณฺเญปฺริปาจิตํ ปิณฺฑปาตํ ฆณฺชนฺโต เทว
อาปตฺตโย อาปชฺชติ ฆณฺชิสฺสามติ ปฏฺธิคฺคณฺหาติ อาปตฺติ
ทุกฺกมฺสฺส อชฺโฆหารเ อชฺโฆหารเ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๒๐] ภิกขุณียา สทุธิ เอโก เอกาย รโห นิสชัง กปเปนโต
เทว อापตติโย อापชชติ นิสีทติ ปโยเค ทุกกภูํ นิสินเน
อापตติ ปาจิตติยสฺส ฯ

โรวาทวคฺโค ตติโย ฯ

[๓๒๑] ตตฺตตรี อวสถปิณฺฑํ ภูณฺชนโต เทว อापตติโย
อापชชติ ภูณฺชิสฺสามีติ ปฏิกฺคณฺหาติ อापตติ ทุกกภูสฺส
อชฺโฆหารเ อชฺโฆหารเ อापตติ ปาจิตติยสฺส ฯ

[๓๒๒] กณโฆชนํ ภูณฺชนโต เทว อापตติโย อापชชติ
ภูณฺชิสฺสามีติ ปฏิกฺคณฺหาติ อापตติ ทุกกภูสฺส อชฺโฆหารเ
อชฺโฆหารเ อापตติ ปาจิตติยสฺส ฯ

[๓๒๓] ปรมฺปรโฆชนํ ภูณฺชนโต เทว อापตติโย อापชชติ
ภูณฺชิสฺสามีติ ปฏิกฺคณฺหาติ อापตติ ทุกกภูสฺส อชฺโฆหารเ
อชฺโฆหารเ อापตติ ปาจิตติยสฺส ฯ

[๓๒๔] ทฺวิตฺติปตฺตปุเร ปุเว ปฏิกฺคเหตฺวา ตตฺตตรี ปฏิกฺคณฺหนโต
เทว อापตติโย อापชชติ ปฏิกฺคณฺหาติ ปโยเค ทุกกภูํ
ปฏิกฺคหิตเ อापตติ ปาจิตติยสฺส ฯ

[๓๒๕] ภูตฺตาวี ปวาริตฺโต อนตฺตริตฺตํ ขาทนียํ วา โฆชนียํ วา
ภูณฺชนโต เทว อापตติโย อापชชติ ภูณฺชิสฺสามีติ ปฏิกฺคณฺหาติ
อापตติ ทุกกภูสฺส อชฺโฆหารเ อชฺโฆหารเ อापตติ ปาจิตติยสฺส ฯ

[๓๒๖] ภิกขุํ ภูตฺตาวี ปวาริตฺตํ อนตฺตริตฺเตน ขาทนียเณ วา

โกชนิเยน วา อภิหฏฐุ ปวาเรนุโต เทว อาปตติโย อาปชชติ
ตสฺส วจนเนน ขาทิสฺสามิ ภูณชิสฺสามิติ ปฏิกุคฺคหฺมาติ อาปตติ
ทุกกภูตฺส โกชนปริโยसानเ อาปตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๓๒๗] วิกาเล ขาพณียํ วา โกชนียํ วา ภูณชนุโต เทว
อาปตติโย อาปชชติ [๑] ภูณชิสฺสามิติ ปฏิกุคฺคหฺมาติ อาปตติ
ทุกกภูตฺส อชฺโฆหารเ อชฺโฆหารเ อาปตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๓๒๘] สมนุธิการํ ขาพณียํ วา โกชนียํ วา ภูณชนุโต เทว
อาปตติโย อาปชชติ [๑] ภูณชิสฺสามิติ ปฏิกุคฺคหฺมาติ อาปตติ
ทุกกภูตฺส อชฺโฆหารเ อชฺโฆหารเ อาปตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๓๒๙] ปณฺธิตโกชนานิ อตุตโน อตุถาย วิถฺวาเปตฺวา ภูณชนุโต
เทว อาปตติโย อาปชชติ ภูณชิสฺสามิติ ปฏิกุคฺคหฺมาติ อาปตติ
ทุกกภูตฺส อชฺโฆหารเ อชฺโฆหารเ อาปตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๓๓๐] อทินฺนํ มุขทวาริ อหาริ อหารนุโต เทว อาปตติโย
อาปชชติ ภูณชิสฺสามิติ ปฏิกุคฺคหฺมาติ อาปตติ ทุกกภูตฺส
อชฺโฆหารเ อชฺโฆหารเ อาปตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

โกชนวคฺโค จตุตฺถโถ ฯ

[๓๓๑] อเจลกสฺส วา ปริพฺพาชกสฺส วา ปริพฺพาชกาย วา
สเหตุถา ขาพณียํ วา โกชนียํ วา เทนุโต เทว อาปตติโย อาปชชติ
เทติ ปโยเค ทุกกภูํ ทินฺเน อาปตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๓๓๒] ภิกฺขุ เอหาวุโส คามํ วา นิคมํ วา ปิณฺฑาย
#๑ ม. ขาทิสฺสามิ ฯ

ปวิสิสสามาติ ตสฺส ทาเปตฺวา วา อทาเปตฺวา วา อฺยุโยเชนฺโต
เทฺว อาปตฺติโย อาปชฺชติ อฺยุโยเชติ ปโยเค ทุกฺกณฺ्हี อฺยุโยชิตะ
อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๓๓๓] สโกชเน กุเล อนุปชฺช นิสชฺชํ กปฺเปนฺโต เทฺว
อาปตฺติโย อาปชฺชติ นิสฺสํติ ปโยเค ทุกฺกณฺ्हี นิสฺสนเน อาปตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๓๓๔] มาตุคามเน สทฺธิ รโห ปฏฺิจฺจนเน อาสเน นิสชฺชํ
กปฺเปนฺโต เทฺว อาปตฺติโย อาปชฺชติ นิสฺสํติ ปโยเค ทุกฺกณฺ्हี
นิสฺสนเน อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๓๓๕] มาตุคามเน สทฺธิ เอโก เอกาย รโห นิสชฺชํ กปฺเปนฺโต
เทฺว อาปตฺติโย อาปชฺชติ นิสฺสํติ ปโยเค ทุกฺกณฺ्हี นิสฺสนเน
อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๓๓๖] นิมนฺติโต สภตฺโต สมานิ ปุเรกตฺตํ วา ๑ ปจฺจนาถตฺตํ
วา ๑ สนฺตํ ภิกฺขุํ อนาปุจฺจนา ๒ กุเลสุ จาริตฺตํ อาปชฺชนฺโต เทฺว(
อาปตฺติโย อาปชฺชติ ปจฺมํ ปาํ อุมฺมาริ อติกฺกามาติ อาปตฺติ ทุกฺกณฺ्हี
ทฺธิยํ ปาํ อติกฺกามาติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๓๓๗] ตทฺตฺตริ ฆอสชฺชํ วิญฺญาเปนฺโต เทฺว อาปตฺติโย
อาปชฺชติ วิญฺญาเปติ ปโยเค ทุกฺกณฺ्हี วิญฺญาปีเต อาปตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๓๓๘] อฺยุยฺยตฺตํ เสนํ ทสฺสนาย กจฺจนฺโต เทฺว อาปตฺติโย
#๑ ม. ย. วาสทฺโท นตฺถิ ฯ ๒ ม. สนฺตํ ภิกฺขุํ อนาปุจฺจนาติ ปทตฺตยํ นตฺถิ ฯ

อาปชชติ คจจติ อาปตติ ทุกกฏสฺส ยตถ จิโต ปสฺสติ
อาปตติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๓๓๙] อติเรกตฺริตฺตํ เสนาย วสนฺโต เทว อาปตฺติโย อาปชชติ
วสตี ปโยเค ทุกกฏํ วสฺสเท อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๓๔๐] อุโยธิกํ คจจนฺโต เทว อาปตฺติโย อาปชชติ คจจติ
อาปตฺติ ทุกกฏสฺส ยตถ จิโต ปสฺสติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ
อเจลกวคฺโค ปณจโม ฯ

[๓๔๑] มชฺชํ ปิวนฺโต เทว อาปตฺติโย อาปชชติ ปิวิสสามิตี
ปฏิกคณฺหาตี อาปตฺติ ทุกกฏสฺส อชฺโฆหารเ อชฺโฆหาร
อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๓๔๒] ภิกขุํ องคฺคฺลปิโตทเกน หาสฺนฺโต เทว อาปตฺติโย
อาปชชติ หาสฺตี ปโยเค ทุกกฏํ หาสฺสเท อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๓๔๓] อุทเก กิพนฺโต เทว อาปตฺติโย อาปชชติ เหฏฺฐาโคปฺผเก
อุทเก กิพฺตี อาปตฺติ ทุกกฏสฺส อุปริโคปฺผเก อุทเก
กิพฺตี อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๓๔๔] อนาทรียํ กโรนฺโต เทว อาปตฺติโย อาปชชติ กโรตี
ปโยเค ทุกกฏํ กเต อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๓๔๕] ภิกขุํ ภีสาเปนฺโต เทว อาปตฺติโย อาปชชติ ภีสาเปตี
ปโยเค ทุกกฏํ ภีสาปีเต อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๓๔๖] โชตี สฺมาทหิตฺวา วิสิพฺเพนฺโต เทว อาปตฺติโย อาปชชติ

สมาทหติ ปโยเค ทุกุกภู สมหาทหิต อปตติ ปาจิตติยสฺส ฯ

[๑๔๗] โอเรนทตฺตมาลี นุหายนุโต เทว อปตติโย อปชฺชติ
นุหยาติ ปโยเค ทุกุกภู นุหายนุโต อปตติ ปาจิตติยสฺส ฯ

[๑๔๘] อนาทยิตฺวา ตินฺณํ ทุพฺพณฺณกรณํ อณฺณตรํ
ทุพฺพณฺณกรณํ นวํ จิวริ ปริภุชฺชนุโต เทว อปตติโย อปชฺชติ
ปริภุชฺชติ ปโยเค ทุกุกภู ปริภุชฺชเต อปตติ ปาจิตติยสฺส ฯ

[๑๔๙] ภิกฺขุสฺส วา ภิกฺขุณียา วา สิกฺขมานาย วา สามเณรสฺส วา
สามเณรียา วา สามํ จิวริ วิกฺขเปตฺวา อปจฺจุทฺธารกํ ปริภุชฺชนุโต
เทว อปตติโย อปชฺชติ ปริภุชฺชติ ปโยเค ทุกุกภู ปริภุชฺชเต
อปตติ ปาจิตติยสฺส ฯ

[๑๕๐] ภิกฺขุ ปตฺติ วา จิวริ วา นิสินฺนํ วา สฺวจิณฺริ วา
กายพนฺธนํ วา อปนฺนิเชนุโต เทว อปตติโย อปชฺชติ อปนฺนิเชติ
ปโยเค ทุกุกภู อปนฺนิเชเต อปตติ ปาจิตติยสฺส ฯ

สุรามาเรยวคฺโค ฉฺฉุโ จ ฯ

[๑๕๑] สณฺณิจฺจ ปาณํ ชีวิตา โวโรเปนุโต กติ อปตติโย
อปชฺชติ สณฺณิจฺจ ปาณํ ชีวิตา โวโรเปนุโต จตฺตสฺส อปตติโย
อปชฺชติ อนนฺทิสฺส โอปาตํ ขนฺติ โย โภจิ ปตฺติตฺวา มริสฺสตีติ
อปตติ ทุกุกภูสฺส มนุสฺสสฺส ตสฺมี ปตฺติตฺวา มรติ อปตติ
ปาราชิกสฺส ยกฺโข วา เปโต วา ติริจฺฉานคตฺตมนุสฺสวิกฺคโห วา
ตสฺมี ปตฺติตฺวา มรติ อปตติ อุตฺตจฺจยสฺส ติริจฺฉานคโต

ตสมึ ปปติตฺวา มรติ อापตฺติ ปาจิตฺตียสฺส สณฺจิจฺจ ปาณํ
ชีวิตา โวโรเปนฺโต อีมา จตฺสฺโส อापตฺติโย อापชฺชติ ฯ

[๑๕๒] ชานํ สปปาณกํ อุกกํ ปริภุญฺชนฺโต เทว อापตฺติโย
ออปชฺชติ ปริภุญฺชติ ปโยเค ทุกฺกภูํ ปริภุตฺเต อापตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๑๕๓] ชานํ ยถาธมฺมํ นีหตาริกรณํ ปฺนกมฺมาย อุกฺโกณฺเณโต
เทว อापตฺติโย ออปชฺชติ อุกฺโกณฺเณติ ปโยเค ทุกฺกภูํ
อุกฺโกณฺเณติ อापตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๑๕๔] ภิกฺขุสฺส ชานํ ทฺนฺนจฺจลํ อापตฺตี ปฏิจฺฉาเทนฺโต เอกํ
ออปตฺตี ออปชฺชติ ปาจิตฺตียํ ฯ

[๑๕๕] ชานํ อุนฺวิสฺติวสฺสํ ปุคฺคํ อฺปสมฺปาเทนฺโต เทว
ออปตฺติโย ออปชฺชติ อฺปสมฺปาเทติ ปโยเค ทุกฺกภูํ
อฺปสมฺปาเทติ อापตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๑๕๖] ชานํ เถยฺยสฺสเถน สทฺธี สํวึชาย เอกทฺธานมฺคํ
ปฏฺธิปชฺชนฺโต เทว อापตฺติโย ออปชฺชติ ปฏฺธิปชฺชติ ปโยเค
ทุกฺกภูํ ปฏฺธิปนฺเน อापตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๑๕๗] มาตุคาเมน สทฺธี สํวึชาย เอกทฺธานมฺคํ ปฏฺธิปชฺชนฺโต
เทว อापตฺติโย ออปชฺชติ ปฏฺธิปชฺชติ ปโยเค ทุกฺกภูํ ปฏฺธิปนฺเน
ออปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๑๕๘] ปาปีกาย ทิฏฺฐิยา ยาวตฺตียํ สมนฺนภาสฺนายน นปฺปฏฺ-

นิสฺสชฺชนฺโต เทว อปฺตติโย อปฺชฺชติ ฌตฺติยา ทุกฺกมฺ
กมฺวจาปริโยสานเ อปฺตติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๕๕] ชานํ ตถาวาทินา ภิกฺขุณา อกฺขานฺนุชฺมเมณ ตํ ทิฏฺฐิ
อปฺปฏินิสฺสฏฺเฐน สทฺธิ สมฺภุณฺชนฺโต เทว อปฺตติโย อปฺชฺชติ
สมฺภุณฺชติ ปโยเค ทุกฺกมฺ สมฺภุตฺเต อปฺตติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๖๐] ชานํ ตถานาสิตํ สมณฺหุเทสํ อุปลापฺเนโต เทว อปฺตติโย
อปฺชฺชติ อุปลापฺติ ปโยเค ทุกฺกมฺ อุปลापิตฺเต อปฺตติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ

สปลฺปนกวคฺโค สตฺตโม ฯ

[๓๖๑] ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ สหชฺมมิกํ วุจฺจมาโน น ตาวาหํ
อาวุโส เอตสฺมิ สิกฺขาปเท สิกฺขิสฺสामी ยาว นลฺลํ ภิกฺขุ พุตฺตํ
วินยธฺริ ปริปุจฺจามิตฺติ ภณฺนโต เทว อปฺตติโย อปฺชฺชติ ภณฺติ
ปโยเค ทุกฺกมฺ ภณฺเต อปฺตติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๖๒] วินยํ วิวณฺเณนฺโต เทว อปฺตติโย อปฺชฺชติ วิวณฺเณติ
ปโยเค ทุกฺกมฺ วิวณฺเณเต อปฺตติยสฺส ฯ

[๓๖๓] โมเหฺนฺโต เทว อปฺตติโย อปฺชฺชติ อนาโรปีเต
โมเห โมเหติ อปฺตติ ทุกฺกมฺสฺส อโรปีเต โมเห โมเหติ
อปฺตติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๖๔] ภิกฺขุ กุปีโต อนตฺตมโน ปหาริ เทนฺโต เทว
อปฺตติโย อปฺชฺชติ ปหฺรติ ปโยเค ทุกฺกมฺ ปหฺเณ อปฺตติ

ปาจิตติยสูตร ฯ

[๑๖๕] ภิกขุสฺส กุปีโต อนตฺตมโน ตลสฺสตํ อุกฺขิรฺนุโต
เทว อปตฺติโย อปชฺชติ อุกฺขิรฺติ ปโยเค ทุกฺกมฺ อุกฺขิรฺเต
อปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๑๖๖] ภิกฺขุํ อมฺลเกน สงฺฆาติเสเสน อนฺนุทฺธเสนุโต เทว
อปตฺติโย อปชฺชติ อนฺนุทฺธเสติ ปโยเค ทุกฺกมฺ อนฺนุทฺธสีเต
อปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๑๖๗] ภิกขุสฺส สลฺลิจฺจ กุกฺกจฺจ อฺปทหนฺโต เทว อปตฺติโย
อปชฺชติ อฺปทหฺติ ปโยเค ทุกฺกมฺ อฺปทหฺเต อปตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๑๖๘] ภิกฺขุณฺ ภณฺทนชาตํ กลฺลชาตํ วิวาทาปนฺนํ
อฺปสฺสฺสํ ติฏฺฐนฺโต เทว อปตฺติโย อปชฺชติ โสสฺสามิตี คจฺฉติ
อปตฺติ ทุกฺกมฺสฺส ยตฺถ จิโต สฺฆาติ อปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๑๖๙] ฌมฺมิกานํ กมฺมานํ ฌนฺทํ ทตฺวา ปจฺฉา ชียนฌมฺมํ
อปชฺชนฺโต เทว อปตฺติโย อปชฺชติ ชียติ ปโยเค ทุกฺกมฺ
จียเต อปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๑๗๐] สงฺฆे วินิจฺฉยถาย วตฺตมานาย ฌนฺนํ อทตฺวา
อฺภูจายาสนา ปกฺกมฺนฺโต เทว อปตฺติโย อปชฺชติ ปรีสาย
หตฺถปาสํ อวิขหนฺตสฺส ๑ อปตฺติ ทุกฺกมฺสฺส วิชฺหิตे อปตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ฯ

#๑ ม. ย. วิขหนฺตสฺส ฯ

[๓๗๑] สมกฺเคน สงฺเขน จีวรํ ทตฺวา ปจฺจนา จีเยนธมฺมํ
อาปชฺชนฺโต เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ จีเยติ ปโยเค ทุกฺกณฺ
จีเยเต อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๗๒] ชานํ สงฺฆิกํ ลาภํ ปริณตํ ปุคฺคตสฺส ปริณามนฺโต
เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ ปริณามติ ปโยเค ทุกฺกณฺ
ปริณามิเต อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

สทฺธมฺมิกวคฺโค อฏฺฐโม ฯ

[๓๗๓] ปุพฺเพ อปฺปฏิสํวิทิตฺ รณฺโณ อนฺเตปฺริ ปวิสฺนฺโต
เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ ปจฺมํ ปาํ อุมฺมารํ อติกฺกามติ
อาปตฺติ ทุกฺกณฺสฺส ทฺติยํ ปาํ อติกฺกามติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๗๔] รตนํ อุกฺกณฺหนฺโต เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ คณฺหาติ
ปโยเค ทุกฺกณฺ คหิเต อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๗๕] สนฺตํ ภิกฺขุํ อนาปฺจฺจนา วิกาเล คามํ ปวิสฺนฺโต เทว
อาปตฺติโย อาปชฺชติ ปจฺมํ ปาํ ปริกฺเขเป ปวิสฺนฺโต ๑ อติกฺกามติ
อาปตฺติ ทุกฺกณฺสฺส ทฺติยํ ปาํ อติกฺกามติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๗๖] อฏฺฐิมยฺ วา ทนฺตมยฺ วา วิสฺถามยฺ วา สฺวจิฆริ
การาเปฺนฺโต เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ การาเปติ ปโยเค
ทุกฺกณฺ การापิตฺ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๓๗๗] ปมาณาติกฺกนฺตํ มณฺจํ วา ปิจฺจํ วา การาเปฺนฺโต
เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ การาเปติ ปโยเค ทุกฺกณฺ
#๑ ม. อัย ปาโจ นตฺถิ ฯ

การาปีเต อาปตติ ปาจิตติยสฺส ฯ

[๓๗๘] มณฺจํ วา ปิจํ วา ตูลอนทุํ การาเปนฺโต เทว
อาปตติโย อาปชฺชติ การาเปติ ปโยเค ทุกฺกมฺํ การาปีเต
อาปตติ ปาจิตติยสฺส ฯ

[๓๗๙] ปมาณาติกฺกนฺตํ นิสีนํ การาเปนฺโต เทว อาปตติโย
อาปชฺชติ การาเปติ ปโยเค ทุกฺกมฺํ การาปีเต อาปตติ
ปาจิตติยสฺส ฯ

[๓๘๐] ปมาณาติกฺกนฺตํ กณฺฑุปฏิจฺฉาที การาเปนฺโต เทว
อาปตติโย อาปชฺชติ การาเปติ ปโยเค ทุกฺกมฺํ การาปีเต
อาปตติ ปาจิตติยสฺส ฯ

[๓๘๑] ปมาณาติกฺกนฺตํ วสฺสติกสาฎิกํ การาเปนฺโต เทว
อาปตติโย อาปชฺชติ การาเปติ ปโยเค ทุกฺกมฺํ การาปีเต
อาปตติ ปาจิตติยสฺส ฯ

[๓๘๒] สุกตจิวรปฺปมาณํ จิวํ การาเปนฺโต กติ อาปตติโย
อาปชฺชติ สุกตจิวรปฺปมาณํ จิวํ การาเปนฺโต เทว อาปตติโย
อาปชฺชติ การาเปติ ปโยเค ทุกฺกมฺํ การาปีเต อาปตติ
ปาจิตติยสฺส สุกตจิวรปฺปมาณํ จิวํ การาเปนฺโต อีมา เทว
อาปตติโย อาปชฺชติ ฯ

ราชวคฺโค นวโม ฯ

ขุทฺทกา นิฎฺฐิตา ฯ

[๑๘๓] อัญญาติกาย ภิกขุณียา อนุตรมรํ ปวิฏฺฐาย หตฺถโต
ขาถนียํ วา โภชนียํ วา สหตฺถา ปฏิกฺกเหตุวา ภูณฺชนฺโต กติ
อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ อัญญาติกาย ภิกขุณียา อนุตรมรํ
ปวิฏฺฐาย หตฺถโต ขาถนียํ วา โภชนียํ วา สหตฺถา ปฏิกฺกเหตุวา
ภูณฺชนฺโต เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ ภูณฺชิสฺสามิติ ปฏิกฺกณฺหาติ
อาปตฺติ ทุกกฺกสฺส อชฺโฆหารเ อชฺโฆหารเ อาปตฺติ ปาฏิเทสนียสฺส
อัญญาติกาย ภิกขุณียา อนุตรมรํ ปวิฏฺฐาย หตฺถโต
ขาถนียํ วา โภชนียํ วา สหตฺถา ปฏิกฺกเหตุวา ภูณฺชนฺโต อีมา
เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ

[๑๘๔] ภิกขุณียา โวสาสนฺติยา น นีวเรตฺวา ภูณฺชนฺโต
เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ ภูณฺชิสฺสามิติ ปฏิกฺกณฺหาติ อาปตฺติ
ทุกกฺกสฺส อชฺโฆหารเ อชฺโฆหารเ อาปตฺติ ปาฏิเทสนียสฺส ฯ

[๑๘๕] เสกฺขสมมฺเตสฺส กุเลสฺส ขาถนียํ วา โภชนียํ วา สหตฺถา
ปฏิกฺกเหตุวา ภูณฺชนฺโต เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ ภูณฺชิสฺสามิติ
ปฏิกฺกณฺหาติ อาปตฺติ ทุกกฺกสฺส อชฺโฆหารเ อชฺโฆหารเ
อาปตฺติ ปาฏิเทสนียสฺส ฯ

[๑๘๖] อารณฺณเกสฺส เสนาสเนสฺส ปุพฺเพ อปฺปฏิสฺสัวิทฺติ ขาถนียํ
วา โภชนียํ วา อชฺฌารามे สหตฺถา ปฏิกฺกเหตุวา ภูณฺชนฺโต
กติ อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ อารณฺณเกสฺส เสนาสเนสฺส ปุพฺเพ
อปฺปฏิสฺสัวิทฺติ ขาถนียํ วา โภชนียํ วา อชฺฌารามे สหตฺถา

ปฏิคฺคเหตฺวา ภูณฺชนฺโต เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ ภูณฺชิสฺสามิตี
ปฏิคฺคณฺหาติ อาปตฺติ ทุคฺคณฺสฺส อชฺโฆหารเ อชฺโฆหารเ
อาปตฺติ ปาฏิเทสนียสฺส อารณฺณเกสุ เสนาสเนสุ ปุพฺเพ
อปฺปฏิสฺสัวิทฺติ ขาทนียี วา โภชนียี วา อชฺฌาราม
สทฺถตา ปฏิคฺคเหตฺวา ภูณฺชนฺโต อิมา เทว อาปตฺติโย
อาปชฺชติ ฯ

จตุตฺตาริ ปาฏิเทสนียา นิฏฺฐิตา ฯ

[๓๘๗] อนาทรียี ปฏฺิจฺจ ปฺรโต วา ปจฺฉโต วา โอลมฺเพนฺโต
นิวาเสนฺโต กติ อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ อนาทรียี ปฏฺิจฺจ ปฺรโต
วา ปจฺฉโต วา โอลมฺเพนฺโต นิวาเสนฺโต เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชติ
ทุคฺคณฺ อนาทรียี ปฏฺิจฺจ ปฺรโต วา ปจฺฉโต วา โอลมฺเพนฺโต
นิวาเสนฺโต อิมํ เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชติ ฯ

[๓๘๘] อนาทรียี ปฏฺิจฺจ ปฺรโต วา ปจฺฉโต วา โอลมฺเพนฺโต
ปารุปนฺโต เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชติ ทุคฺคณฺ ฯ

[๓๘๙] อนาทรียี ปฏฺิจฺจ กายี วิวริตฺวา อนฺตรมฺเร คจฺฉนฺโต
เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชติ ทุคฺคณฺ ฯ

[๓๙๐] อนาทรียี ปฏฺิจฺจ กายี วิวริตฺวา อนฺตรมฺเร นิสิตฺนฺโต
เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชติ ทุคฺคณฺ ฯ

[๓๙๑] อนาทรียี ปฏฺิจฺจ หตฺถิ วา ปาถิ วา กิฬาเปนฺโต
อนฺตรมฺเร คจฺฉนฺโต เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชติ ทุคฺคณฺ ฯ

[๓๕๒] อนาทรีย์ ปฏิจฺจ หตฺถํ วา ปาํทํ วา กิฬาเปนฺโต
อนฺตรมเร นิสีทนฺโต เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชติ ทุกฺกณฺ์ ฯ

[๓๕๓] อนาทรีย์ ปฏิจฺจ ตหํ ตหํ โอลิเกนฺโต อนฺตรมเร
คจฺจนฺโต เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชติ ทุกฺกณฺ์ ฯ

[๓๕๔] อนาทรีย์ ปฏิจฺจ ตหํ ตหํ โอลิเกนฺโต อนฺตรมเร
นิสีทนฺโต เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชติ ทุกฺกณฺ์ ฯ

[๓๕๕] อนาทรีย์ ปฏิจฺจ อุกฺกิตฺตกาย อนฺตรมเร คจฺจนฺโต
เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชติ ทุกฺกณฺ์ ฯ

[๓๕๖] อนาทรีย์ ปฏิจฺจ อุกฺกิตฺตกาย อนฺตรมเร นิสีทนฺโต
เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชติ ทุกฺกณฺ์ ฯ

ปจฺโม วคฺโค ๑ ฯ

[๓๕๗] อนาทรีย์ ปฏิจฺจ อุชฺชกฺกมิกาย อนฺตรมเร คจฺจนฺโต
เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชติ ทุกฺกณฺ์ ฯ

[๓๕๘] อนาทรีย์ ปฏิจฺจ อุชฺชกฺกมิกาย อนฺตรมเร นิสีทนฺโต
เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชติ ทุกฺกณฺ์ ฯ

[๓๕๙] อนาทรีย์ ปฏิจฺจ อฺจฺจาสทฺทํ มหาสทฺทํ กโรนฺโต
อนฺตรมเร คจฺจนฺโต เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชติ ทุกฺกณฺ์ ฯ

[๔๐๐] อนาทรีย์ ปฏิจฺจ อฺจฺจาสทฺทํ มหาสทฺทํ กโรนฺโต
อนฺตรมเร นิสีทนฺโต เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชติ ทุกฺกณฺ์ ฯ

[๔๐๑] อนาทรีย์ ปฏิจฺจ กายปฺปจาลกํ อนฺตรมเร คจฺจนฺโต
#๑ ม. ย. ปริมณฺทลวคฺโค ปจฺโม ฯ

เอกั อापตตี อापชชติ ทุกุกภูั ๑

[๔๐๒] อนาทรียั ปฏิจัจ กายปุปจาลกั อนุตตรมเร นีสัทนุโต

เอกั อापตตี อापชชติ ทุกุกภูั ๑

[๔๐๓] อนาทรียั ปฏิจัจ พาหุปุปจาลกั อนุตตรมเร คัจฉนุโต

เอกั อापตตี อापชชติ ทุกุกภูั ๑

[๔๐๔] อนาทรียั ปฏิจัจ พาหุปุปจาลกั อนุตตรมเร นีสัทนุโต

เอกั อापตตี อापชชติ ทุกุกภูั ๑

[๔๐๕] อนาทรียั ปฏิจัจ สีสปุปจาลกั อนุตตรมเร คัจฉนุโต

เอกั อापตตี อापชชติ ทุกุกภูั ๑

[๔๐๖] อนาทรียั ปฏิจัจ สีสปุปจาลกั อนุตตรมเร นีสัทนุโต

เอกั อापตตี อापชชติ ทุกุกภูั ๑

ทุตติโย วคุโค ๑

[๔๐๗] อนาทรียั ปฏิจัจ ขมภกโต อนุตตรมเร คัจฉนุโต

เอกั อापตตี อापชชติ ทุกุกภูั ๑

[๔๐๘] อนาทรียั ปฏิจัจ ขมภกโต อนุตตรมเร นีสัทนุโต

เอกั อापตตี อापชชติ ทุกุกภูั ๑

[๔๐๙] อนาทรียั ปฏิจัจ โอคุณฺจติโต อนุตตรมเร คัจฉนุโต

เอกั อापตตี อापชชติ ทุกุกภูั ๑

[๔๑๐] อนาทรียั ปฏิจัจ โอคุณฺจติโต อนุตตรมเร นีสัทนุโต

เอกั อापตตี อापชชติ ทุกุกภูั ๑

#๑ ม. ย. อุชชคฺคมิทวคุโค ทุตติโย ๑

[๔๑๑] อนาทรีย์ ปฏิจจ อุกกุฏิกาย อนฺตรมเร คจฺจนฺโต
เอกํ อापตฺตี อापชฺชติ ทฺถกฺกํ ฯ

[๔๑๒] อนาทรีย์ ปฏิจจ ปลฺลตฺตติกาย อนฺตรมเร นิสฺสินฺโต
เอกํ อापตฺตี อापชฺชติ ทฺถกฺกํ ฯ

[๔๑๓] อนาทรีย์ ปฏิจจ อสฺสกจฺจํ ปิณฺฑปาตํ ปฏิคฺคณฺหนฺโต
เอกํ อापตฺตี อापชฺชติ ทฺถกฺกํ ฯ

[๔๑๔] อนาทรีย์ ปฏิจจ ตหํ ตหํ โอลฺเลนฺโต ปิณฺฑปาตํ
ปฏิคฺคณฺหนฺโต เอกํ อापตฺตี อापชฺชติ ทฺถกฺกํ ฯ

[๔๑๕] อนาทรีย์ ปฏิจจ สฺวปฺณเณว พหุํ ปฏิคฺคณฺหนฺโต
เอกํ อापตฺตี อापชฺชติ ทฺถกฺกํ ฯ

[๔๑๖] อนาทรีย์ ปฏิจจ ฐปฺปิตํ ปิณฺฑปาตํ ปฏิคฺคณฺหนฺโต
เอกํ อापตฺตี อापชฺชติ ทฺถกฺกํ ฯ

ตติโย วคฺโค ๑ ฯ

[๔๑๗] อนาทรีย์ ปฏิจจ อสฺสกจฺจํ ปิณฺฑปาตํ ภูณฺชนฺโต
เอกํ อापตฺตี อापชฺชติ ทฺถกฺกํ ฯ

[๔๑๘] อนาทรีย์ ปฏิจจ ตหํ ตหํ โอลฺเลนฺโต ปิณฺฑปาตํ
ภูณฺชนฺโต เอกํ อापตฺตี อापชฺชติ ทฺถกฺกํ ฯ

[๔๑๙] อนาทรีย์ ปฏิจจ ตหํ ตหํ โอมสิตฺวา ปิณฺฑปาตํ
ภูณฺชนฺโต เอกํ อापตฺตี อापชฺชติ ทฺถกฺกํ ฯ

[๔๒๐] อนาทรีย์ ปฏิจจ สฺวปฺณเณว พหุํ ภูณฺชนฺโต เอกํ
#๑ ม. ย. ขมภกตวคฺโค ตติโย ฯ

อาปตตี อาปชชติ ทุกุกภู ๑

[๔๒๑] อนาทรีย ปฏิจจ ฐปโต ๑ โอมททิตวา ปิณฑปาตัม
ภุณฺชนฺโต เอกํ อาปตตี อาปชชติ ทุกุกภู ๑

[๔๒๒] อนาทรีย ปฏิจจ ฐปํ วา พุณฺชนํ วา โอทเนน
ปฏิจฺฉาเทนฺโต เอกํ อาปตตี อาปชชติ ทุกุกภู ๑

[๔๒๓] อนาทรีย ปฏิจจ ฐปํ วา โอทนํ วา อคิลานो
อตฺตโน อตฺถาย วิณฺญาเปตฺวา ภุณฺชนฺโต เอกํ อาปตตี อาปชชติ
ทุกุกภู ๑

[๔๒๔] อนาทรีย ปฏิจจ อฺชฺฌมานสณฺณี ปเรตํ ปตฺตํ โอลเกนฺโต
เอกํ อาปตตี อาปชชติ ทุกุกภู ๑

[๔๒๕] อนาทรีย ปฏิจจ มหนฺตํ กพฺพิ กโรนฺโต เอกํ อาปตตี
อาปชชติ ทุกุกภู ๑

[๔๒๖] อนาทรีย ปฏิจจ ทิฆํ อาโลปี กโรนฺโต เอกํ อาปตตี
อาปชชติ ทุกุกภู ๑

จตุตฺถโถ วคฺโค ๒ ๑

[๔๒๗] อนาทรีย ปฏิจจ อนาหฺญे กพฺเพ มฺขทวาริ วิวฺรณฺโต
เอกํ อาปตตี อาปชชติ ทุกุกภู ๑

[๔๒๘] อนาทรีย ปฏิจจ ภุณฺชนฺโต สพฺพิ หตฺถํ มฺখে ปกฺขิปนฺโต
เอกํ อาปตตี อาปชชติ ทุกุกภู ๑

[๔๒๙] อนาทรีย ปฏิจจ สกพฺเพน มฺเชน พฺยาหฺรณฺโต เอกํ
#๑ โป. ฐปิกโต ๑ ม. ย. ฐปิกโต ๑ ๒ ม. ย. ปิณฑปาตวคฺโค จตุตฺถโถ ๑

อาปตตี อาปชชติ ทุกุกุฏี ฯ

[๔๓๐] อนาทรียํ ปฏิจฺจ ปิณฺฑทุกฺเขปํ กุณฺชนฺโต เอกํ อาปตตี
อาปชชติ ทุกุกุฏี ฯ

[๔๓๑] อนาทรียํ ปฏิจฺจ กพฺพาวจฺเจทกํ กุณฺชนฺโต เอกํ อาปตตี
อาปชชติ ทุกุกุฏี ฯ

[๔๓๒] อนาทรียํ ปฏิจฺจ อวคณฺฑการกํ กุณฺชนฺโต เอกํ อาปตตี
อาปชชติ ทุกุกุฏี ฯ

[๔๓๓] อนาทรียํ ปฏิจฺจ หตฺถนิทฺฐนํ กุณฺชนฺโต เอกํ อาปตตี
อาปชชติ ทุกุกุฏี ฯ

[๔๓๔] อนาทรียํ ปฏิจฺจ สิตฺถาวการกํ กุณฺชนฺโต เอกํ อาปตตี
อาปชชติ ทุกุกุฏี ฯ

[๔๓๕] อนาทรียํ ปฏิจฺจ ชิวหานิจฺฉารกํ กุณฺชนฺโต เอกํ อาปตตี
อาปชชติ ทุกุกุฏี ฯ

[๔๓๖] อนาทรียํ ปฏิจฺจ จปฺจปฺกการกํ กุณฺชนฺโต เอกํ อาปตตี
อาปชชติ ทุกุกุฏี ฯ

ปฺลยจโม วคฺโค ๑ ฯ

[๔๓๗] อนาทรียํ ปฏิจฺจ สุรฺรสุรฺรการกํ กุณฺชนฺโต เอกํ อาปตตี
อาปชชติ ทุกุกุฏี ฯ

[๔๓๘] อนาทรียํ ปฏิจฺจ หตฺถนิลฺเลทกํ กุณฺชนฺโต เอกํ อาปตตี
อาปชชติ ทุกุกุฏี ฯ

#๑ ม. ย. กพฺพวคฺโค ปฺลยจโม ฯ

[๔๓๙] อนาทรีย์ ปฏิจจ ปตฺตนิลฺเลหํ ภูณฺชนฺโต เอกํ อาปตฺตี
อาปชฺชติ ทุกฺกภูํ ฯ

[๔๔๐] อนาทรีย์ ปฏิจจ โอิฏฺจนฺนิลฺเลหํ ภูณฺชนฺโต เอกํ อาปตฺตี
อาปชฺชติ ทุกฺกภูํ ฯ

[๔๔๑] อนาทรีย์ ปฏิจจ สามิเสณ หตฺเถน ปานียถาลกํ
ปฏิคฺคณฺหนฺโต เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชติ ทุกฺกภูํ ฯ

[๔๔๒] อนาทรีย์ ปฏิจจ สลิตฺถกํ ปตฺตโรวณํ อนฺตรมฺเว
ฉทฺเทนฺโต เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชติ ทุกฺกภูํ ฯ

[๔๔๓] อนาทรีย์ ปฏิจจ ฉตฺตปาณิสฺส ฌมฺมํ เทเสณฺโต เอกํ
อาปตฺตี อาปชฺชติ ทุกฺกภูํ ฯ

[๔๔๔] อนาทรีย์ ปฏิจจ ทณฺทปาณิสฺส ฌมฺมํ เทเสณฺโต
เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชติ ทุกฺกภูํ ฯ

[๔๔๕] อนาทรีย์ ปฏิจจ สตฺถปาณิสฺส ฌมฺมํ เทเสณฺโต เอกํ
อาปตฺตี อาปชฺชติ ทุกฺกภูํ ฯ

[๔๔๖] อนาทรีย์ ปฏิจจ อารุชปาณิสฺส ฌมฺมํ เทเสณฺโต
เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชติ ทุกฺกภูํ ฯ

ฉฏฺโฐ วคฺโค ๑ ฯ

[๔๔๗] อนาทรีย์ ปฏิจจ ปาทุการุพฺหสฺส ฌมฺมํ เทเสณฺโต
เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชติ ทุกฺกภูํ ฯ

[๔๔๘] อนาทรีย์ ปฏิจจ อฺปาหนารุพฺหสฺส ฌมฺมํ เทเสณฺโต
#๑ ม. ย. สรรุวคฺโค ฉฏฺโฐ ฯ

เอกํ อापตฺตี อापชฺชติ ทุกฺกภูํ ฯ

[๔๔๙] อนาทรียํ ปฏิจฺจ ยานคตฺสฺส ฌมฺมํ เทเสฺนุโต เอกํ
อापตฺตี อापชฺชติ ทุกฺกภูํ ฯ

[๔๕๐] อนาทรียํ ปฏิจฺจ สยนคตฺสฺส ฌมฺมํ เทเสฺนุโต เอกํ
อापตฺตี อापชฺชติ ทุกฺกภูํ ฯ

[๔๕๑] อนาทรียํ ปฏิจฺจ ปลตฺตติกาย นิสินฺนสฺส ฌมฺมํ เทเสฺนุโต
เอกํ อापตฺตี อापชฺชติ ทุกฺกภูํ ฯ

[๔๕๒] อนาทรียํ ปฏิจฺจ เวจิตฺตีสฺส ฌมฺมํ เทเสฺนุโต เอกํ
อापตฺตี อापชฺชติ ทุกฺกภูํ ฯ

[๔๕๓] อนาทรียํ ปฏิจฺจ โอคุณฺจิตฺตีสฺส ฌมฺมํ เทเสฺนุโต
เอกํ อापตฺตี อापชฺชติ ทุกฺกภูํ ฯ

[๔๕๔] อนาทรียํ ปฏิจฺจ ฌมายํ นิสิตฺติควา อาสเน นิสินฺนสฺส
ฌมฺมํ เทเสฺนุโต เอกํ อापตฺตี อापชฺชติ ทุกฺกภูํ ฯ

[๔๕๕] อนาทรียํ ปฏิจฺจ นีเจ อาสเน นิสิตฺติควา อูจฺเจ อาสเน
นิสินฺนสฺส ฌมฺมํ เทเสฺนุโต เอกํ อापตฺตี อापชฺชติ ทุกฺกภูํ ฯ

[๔๕๖] อนาทรียํ ปฏิจฺจ จิโต นิสินฺนสฺส ฌมฺมํ เทเสฺนุโต
เอกํ อापตฺตี อापชฺชติ ทุกฺกภูํ ฯ

[๔๕๗] อนาทรียํ ปฏิจฺจ ปจฺฉโต กจฺฉนฺโต ปุรฺโต กจฺฉนฺตฺสฺส
ฌมฺมํ เทเสฺนุโต เอกํ อापตฺตี อापชฺชติ ทุกฺกภูํ ฯ

[๔๕๘] อนาทรียํ ปฏิจฺจ อูปฺเปถเน กจฺฉนฺโต ปเถเน กจฺฉนฺตฺสฺส

ธมฺม เทเสนฺโต เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชติ ทุกฺกณฺ์ ฯ

[๔๕๕] อนาทรียํ ปฏฺิจจ จิตฺ อจฺจาร์ วา ปสฺสาวํ วา
กโรนฺโต เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชติ ทุกฺกณฺ์ ฯ

[๔๖๐] อนาทรียํ ปฏฺิจจ หริเต อจฺจาร์ วา ปสฺสาวํ วา
เขฬํ วา กโรนฺโต เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชติ ทุกฺกณฺ์ ฯ

[๔๖๑] อนาทรียํ ปฏฺิจจ อุกฺเก อจฺจาร์ วา ปสฺสาวํ วา
เขฬํ วา กโรนฺโต กติ อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ อนาทรียํ
ปฏฺิจจ อุกฺเก อจฺจาร์ วา ปสฺสาวํ วา เขฬํ วา กโรนฺโต
เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชติ ทุกฺกณฺ์ อนาทรียํ ปฏฺิจจ อุกฺเก
อจฺจาร์ วา ปสฺสาวํ วา เขฬํ วา กโรนฺโต อิมํ เอกํ อาปตฺตี
อาปชฺชติ ฯ

สตฺตโม วคฺโค ๑ ฯ

ปณฺจสตฺตติ เสขียา นิฏฺิจิตา ฯ

กตาปตฺติวาริ นิฏฺิจิตํ ทุตฺติยํ ฯ

[๔๖๒] เมถุนํ ธมฺมํ ปฏฺิเสวนตฺตสฺส อาปตฺติโย จตฺตุนํ วิปตฺตินํ
กติ วิปตฺติโย ภาชนฺติ ฯ เมถุนํ ธมฺมํ ปฏฺิเสวนตฺตสฺส อาปตฺติโย
จตฺตุนํ วิปตฺตินํ เทว วิปตฺติโย ภาชนฺติ สฺยา สฺลวิปตฺตี สฺยา
อาจารวิปตฺตี ฯเปฯ อนาทรียํ ปฏฺิจจ อุกฺเก อจฺจาร์ วา ปสฺสาวํ
วา เขฬํ วา กโรนตฺตสฺส อาปตฺติ จตฺตุนํ วิปตฺตินํ กติ วิปตฺติโย
ภาชนฺติ ฯ อนาทรียํ ปฏฺิจจ อุกฺเก อจฺจาร์ วา ปสฺสาวํ วา

#๑ ม. ย. ปาทกวคฺโค สตฺตโม ฯ

เขฬิ วา กโรนตสฺส อปตฺติ จตฺตนํ วิปตฺตีนํ เอกํ วิปตฺตี
ภชติ อจฺจรวิปตฺตี ฯ

วิปตฺติวารี นิฏฺฐิตํ ตตฺถิ ฯ

[๔๖๓] เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺฐิสฺสวณฺตสฺส อปตฺติโย สตฺตฺตนํ อปตฺติภฺขณฺธานํ
กตฺตีหิ อปตฺติภฺขณฺเชหิ สงฺกฺหิตา ฯ เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺฐิสฺสวณฺตสฺส
อปตฺติโย สตฺตฺตนํ อปตฺติภฺขณฺธานํ ตีหิ อปตฺติภฺขณฺเชหิ สงฺกฺหิตา
สฺยา ปาราจิกฺขาปตฺติภฺขณฺเชน สฺยา อุตฺถจฺจยาปตฺติภฺขณฺเชน สฺยา
ทฺถกฺกฺขาปตฺติภฺขณฺเชน ฯเปฯ อนาทรฺยํ ปฏฺฐิจฺจ อุตฺเท อจฺจาริ วา
ปสฺสาวํ วา เขฬิ วา กโรนตสฺส อปตฺติ สตฺตฺตนํ อปตฺติภฺขณฺธานํ
กตฺตีหิ อปตฺติภฺขณฺเชหิ สงฺกฺหิตา ฯ อนาทรฺยํ ปฏฺฐิจฺจ อุตฺเท
อจฺจาริ วา ปสฺสาวํ วา เขฬิ วา กโรนตสฺส อปตฺติ สตฺตฺตนํ
อปตฺติภฺขณฺธานํ เอเกน อปตฺติภฺขณฺเชน สงฺกฺหิตา ทฺถกฺกฺขาปตฺติภฺขณฺเชน ฯ

สงฺกฺหิตวารี นิฏฺฐิตํ จตฺตํ ฯ

[๔๖๔] เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺฐิสฺสวณฺตสฺส อปตฺติโย ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานานํ
กตฺตีหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจหนฺติ ๑ ฯ เมถุนํ ฌมฺมํ
ปฏฺฐิสฺสวณฺตสฺส อปตฺติโย ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานานํ เอเกน
สมฺภูจฺจานเนน สมฺภูจฺจหนฺติ กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ น
วาทโต ฯเปฯ อนาทรฺยํ ปฏฺฐิจฺจ อุตฺเท อจฺจาริ วา ปสฺสาวํ
วา เขฬิ วา กโรนตสฺส อปตฺติ ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานานํ
#๑ ม. ย. สพฺพตฺถ สมฺภูจฺจนฺตฺติ ทิสฺสตี ฯ

กตฺตีหิ สมฺภูจฺจเนหิ สมฺภูจฺจตฺติ ฯ อนาทริยํ ปฏิจฺจ อฺทเก อฺจฺจาร์ วา
ปฺสฺสวํ วา เขฬํ วา กโรนฺตสฺส อปฺตฺติ จฺนุนํ อปฺตฺติสมฺภูจฺจเนน
เอเกน สมฺภูจฺจเนน สมฺภูจฺจตฺติ กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจตฺติ
น วาจโต ฯ

สมฺภูจฺจเนน วารํ นิฏฺฐิตํ ปญฺจมํ ฯ

[๔๖๕] เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏิเสวนฺตสฺส อปฺตฺติโย จตฺตุนํ อธิกรณานํ
กตฺมํ อธิกรณํ ฯ เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏิเสวนฺตสฺส อปฺตฺติโย จตฺตุนํ
อธิกรณานํ อปฺตฺตาทิกรณํ ฯเปฯ อนาทริยํ ปฏิจฺจ อฺทเก
อฺจฺจาร์ วา ปฺสฺสวํ วา เขฬํ วา กโรนฺตสฺส อปฺตฺติ จตฺตุนํ
อธิกรณานํ กตฺมํ อธิกรณํ ฯ อนาทริยํ ปฏิจฺจ อฺทเก อฺจฺจาร์
วา ปฺสฺสวํ วา เขฬํ วา กโรนฺตสฺส อปฺตฺติ จตฺตุนํ อธิกรณานํ
อปฺตฺตาทิกรณํ ฯ

อธิกรณวารํ นิฏฺฐิตํ ญฺจํ ฯ

[๔๖๖] เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏิเสวนฺตสฺส อปฺตฺติโย สตฺตุนํ สมถานํ
กตฺตีหิ สมเถหิ สมฺมุนฺติ ฯ เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏิเสวนฺตสฺส อปฺตฺติโย
สตฺตุนํ สมถานํ ตีหิ สมเถหิ สมฺมุนฺติ สียา สมฺมุขาวินเยน จ
ปฺฏิญฺญาตกรเณน จ สียา สมฺมุขาวินเยน จ ตินฺนวตฺถารเกน
จ ฯเปฯ อนาทริยํ ปฏิจฺจ อฺทเก อฺจฺจาร์ วา ปฺสฺสวํ วา
เขฬํ วา กโรนฺตสฺส อปฺตฺติ สตฺตุนํ สมถานํ กตฺตีหิ สมเถหิ
สมฺมุนฺติ ฯ อนาทริยํ ปฏิจฺจ อฺทเก อฺจฺจาร์ วา ปฺสฺสวํ วา

เขฬ์ วา กโรนตสฺส อปฺตติ สฺตฺตฺนํ สมถานํ ตีหิ สมเถหิ
สมฺมตฺติ สฺยา สมฺมุขาวินเยน จ ปฏฺยญาตกรเณน จ สฺยา
สมฺมุขาวินเยน จ ตินฺนวตฺตารเณน จ ฯ

สมถวารํ นิฏฺฐิตํ สฺตฺตมํ ฯ

[๔๖๗] เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺยเสวนฺโต กติ อปฺตติโย อปฺชชติ ฯ
เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺยเสวนฺโต ติสฺโส อปฺตติโย อปฺชชติ อุกฺขายิตฺเต
สฺรีเร เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺยเสวติ อปฺตติ ปาราชิกสฺส เขภฺยเยน
ขายิตฺเต สฺรีเร เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺยเสวติ อปฺตติ อุลลจฺจยสฺส
วิวฏฺกเต ๑ มุข อจฺจุปนฺตํ องฺกชาตํ ปเวเสติ อปฺตติ ทุกฺกฏสฺส
เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺยเสวนฺโต อีมา ติสฺโส อปฺตติโย อปฺชชติ ฯ
ตา อปฺตติโย จตฺนุนํ วิปตฺตินํ กติ วิปตฺติโย ภษนฺติ ฯ สฺตฺตฺนํ
อปฺตติกฺขนฺธานํ กติหิ อปฺตติกฺขนฺเธหิ สงฺกหิตา ฯ ฉนฺนํ อปฺตติ-
สมฺภูจฺจานานํ กติหิ สมฺภูจฺจานเหหิ สมฺภูจฺจหนฺติ ฯ จตฺนุนํ อธิกรณานํ
กตมํ อธิกรณํ ฯ สฺตฺตฺนํ สมถานํ กติหิ สมเถหิ สมฺมตฺติ ฯ
ตา อปฺตติโย จตฺนุนํ วิปตฺตินํ เทว วิปตฺติโย ภษนฺติ สฺยา
สีลวิปตฺตี สฺยา อจารวิปตฺตี ฯ สฺตฺตฺนํ อปฺตติกฺขนฺธานํ ตีหิ
อปฺตติกฺขนฺเธหิ สงฺกหิตา สฺยา ปาราชิกอปฺตติกฺขนฺเธน สฺยา
อูลลจฺจยอปฺตติกฺขนฺเธน สฺยา ทุกฺกฏอปฺตติกฺขนฺเธน ฯ ฉนฺนํ อปฺตติ-
สมฺภูจฺจานานํ เอเกน สมฺภูจฺจานเณน สมฺภูจฺจหนฺติ กายโต จ จิตฺตโต
จ สมฺภูจฺจหนฺติ น วาจโต ฯ จตฺนุนํ อธิกรณานํ อปฺตตฺตาริกรณํ ฯ
#๑ ม. วฏฺฏกเต ฯ ย. วตฺตกเต ฯ

สตตุนัน สมถานัน ตีหิ สมถเอหิ สมมุนติ สียา สมมุขาวินเยน จ
ปฏิบัติญาตกรณน จ สียา สมมุขาวินเยน จ ตินวตุถารเกน
จ ๗เป๗ อนาทรียิ ปฏิจจ อุทเก อุจจาร์ วา ปสุสาว วา
เขฬิ วา กโรนุโต กติ อาปตติโย อาปชชติ ๗ อนาทรียิ ปฏิจจ
อุทเก อุจจาร์ วา ปสุสาว วา เขฬิ วา กโรนุโต เอกิ อาปตติ
อาปชชติ ทุกกภู ๗ อนาทรียิ ปฏิจจ อุทเก อุจจาร์ วา ปสุสาว
วา เขฬิ วา กโรนุโต อิมิ เอกิ อาปตติ อาปชชติ ๗ สา
อาปตติ จตุนัน วิปตตินัน กติ วิปตติโย ภชติ ๗ สตตุนัน
อาปตติกขนุชานัน กติหิ อาปตติกขนุเชหิ สงคหิตา ๗ ฉนุนัน
อาปตติสมุญจานานัน กติหิ สมุญจานเนหิ สมุญจาทิ ๗ จตุนัน อธิกรณานัน
กตมมि อธิกรณัน ๗ สตตุนัน สมถานัน กติหิ สมถเอหิ สมมุนติ ๗
สา อาปตติ จตุนัน วิปตตินัน เอกิ วิปตติ ภชติ อาจารวิปตติ ๗
สตตุนัน อาปตติกขนุชานัน เอเกน อาปตติกขนุเชน สงคหิตา
ทุกกฐาปตติกขนุเชน ๗ ฉนุนัน อาปตติสมุญจานานัน เอเกน สมุญจานเนน
สมุญจาทิ กายโต จ จิตตโต จ สมุญจาทิ น วาจโต ๗
จตุนัน อธิกรณานัน อาปตตาทิกรณัน ๗ สตตุนัน สมถานัน ตีหิ
สมถเอหิ สมมุนติ สียา สมมุขาวินเยน จ ปฏิญญาตกรณน จ
สียา สมมุขาวินเยน จ ตินวตุถารเกน จ ๗

สมุจจยวาริ นิฏจิติ อฏจมมि ๗

อิมิ อฏจ วารา สชฌายมคเตน ๑ ลิจิตา ๗

#๑ ม. ย. สชฌายมคเตน ๗

ตสฺสทฺทานํ

[๔๖๘] กตฺถ ปญฺญตฺตํ กตฺติ จ วิปตฺติสํกฺเขน จ
สมฺภูจฺจนาธิกรณํ สมโถ จ สมฺภูจฺจโยติ ฯ

[๔๖๙] ยนฺเตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุทฺเธน
เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺิเสวนปจฺจยา ปาราชิกํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ ฯ กํ
อารพฺภ ฯ กิสฺสมี วตฺถุสฺสมี ฯเปฯ เกนาภฺภูตฺติ ฯ ยนฺเตน ภควตา
ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุทฺเธน เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺิเสวนปจฺจยา
ปาราชิกํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ ฯ เวสาลิยา ปญฺญตฺตํ ฯ กํ
อารพฺภภาติ ฯ สฺสทฺธินํ กลนฺทปฺปตฺตํ อารพฺภ ฯ กิสฺสมี วตฺถุสฺสมินฺตฺติ ฯ
สฺสทฺธิโน กลนฺทปฺปตฺโต ปุรฺาณทฺตฺติกาเย เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺิเสวิ ตสฺสมี
วตฺถุสฺสมี ฯ อตฺถิ ตตฺถ ปญฺญตฺตํ อนฺุปฺปญฺญตฺตํ อนฺุปฺปนฺนปญฺญตฺตํ
เอกา ปญฺญตฺตํ เทว อนฺุปฺปญฺญตฺตํโย อนฺุปฺปนฺนปญฺญตฺตํ
ตสฺสมี นตฺถิ ฯ สพฺพตฺถ ปญฺญตฺตํ ปเทสปญฺญตฺตํ ฯ สพฺพตฺถ
ปญฺญตฺตํ ฯ สาธารณปญฺญตฺตํ อสาธารณปญฺญตฺตํ ฯ สาธารณปญฺญตฺตํ ฯ
เอกโต ปญฺญตฺตํ อุกโต ปญฺญตฺตํ ฯ อุกโต
ปญฺญตฺตํ ฯ ปญฺจนฺนํ ปาติโมกฺขทฺตฺเตสํ กตฺถโกธํ กตฺถ ปริยาปนฺนํ
นิตฺทาโนคฺธิ นิตฺทานปริยาปนฺนํ ฯ กตฺเมน อุกฺเทเสน
อุทฺเทสํ อากฺขณตฺตํ ฯ ทฺตฺติเยน อุกฺเทเสน อุกฺเทสํ อากฺขณตฺตํ จตฺตุนํ
วิปตฺตํ กตฺมา วิปตฺตํ ฯ สีสฺวิปตฺตํ ฯ สตฺตุนํ อปฺตฺติกฺขนฺธํ
#๑ ม. สมโถ สมฺภูจฺจเยน จ ฯ ย. สมธา สมฺภูจฺจเยน จ ฯ

กตโม อาปตติกขณุ โชติ ฯ ปาราชิกาปตติกขณุ โช ฯ ฉนุณฺ อापตติ-
สมุฏฺจานานํ กตีหิ สมุฏฺจानะหิ สมุฏฺจาศีติ ฯ เอเกน สมุฏฺจानะน
สมุฏฺจาทิ กายโต จ จิตฺตโต จ สมุฏฺจาทิ น วาจโต ฯเปฯ
เกนาภฏฺฐนฺติ ฯ ปารมฺปรากฺกั ฯ

อุปาสิ ทาสโก เจว โสณโก สิกฺขโว ตถา
โมคฺคลีปฺตฺเตน ปญฺจมา เอเต ชมฺพุสิริวฺหเย ฯ
ตโต มหินฺโท อิกฺก
ฯเปฯ

เอเต นาคา มหาปญฺญา วินยญฺญ มคฺคโกวิทา
วินยํ ทีเป ปกาเสสฺสุ ปิกฺกํ ตมฺพปญฺณิยาติ ฯ

[๔๗๐] ยนฺเตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุทฺเธน
อทินฺนํ อาทึยนปจฺจยา ปาราชิกํ กตฺถ ปญฺญตฺตฺนฺติ ฯ
ราชคฺเห ปญฺญตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ ฌนฺธิยํ กุมฺภการปฺตฺตํ
อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺถุสฺมินฺติ ฯ ฌนฺธิโย กุมฺภการปฺตฺโต รลฺโย ทารุณิ
อทินฺนํ อาทึยิ ตสฺมี วตฺถุสฺมี ฯ เอกา ปญฺญตฺติ เอกา
อนฺุปฺปญฺญตฺติ ฯ ฉนุณฺ อापตฺติสมุฏฺจานานํ ตีหิ สมุฏฺจานะหิ
สมุฏฺจาทิ สียา กายโต จ จิตฺตโต จ สมุฏฺจาทิ น วาจโต
สียา วาจโต จ จิตฺตโต จ สมุฏฺจาทิ น กายโต สียา
กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมุฏฺจาทิ ฯ

[๔๗๑] สยฺจิจฺจ มนุสฺสวிகฺคหํ จีวิทา โวโรปนปจฺจยา

ปาราชิก กตถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ เวสาลียา ปณฺณตฺตฺ ฯ กัม อารพฺภาติ ฯ
สมฺพหุเต ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสมิ วัตฺถุสมฺมฺนฺติ ฯ สมฺพหุตา ภิกฺขุ
อณฺณมณฺณํ ชีวิตา โวโรเปสฺสุ ตสมฺมิ วัตฺถุสมฺมิ ฯ เอกา ปณฺณตฺติ
เอกา อนฺุปฺปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺานานํ ตีหิ
สมฺภูจฺานเนหิ สมฺภูจฺาติ สฺยา กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺาติ
น วาจโต สฺยา วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺาติ น กายโต
สฺยา กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺาติ ฯ

[๔๗๒] อสนฺตํ อฏฺฏํ อุตฺตริมฺนุสฺสรมฺมํ อุลลปฺนปจฺจยา ปาราชิกํ
กตถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ เวสาลียา ปณฺณตฺตฺ ฯ กัม อารพฺภาติ ฯ วกฺคฺุมฺพา-
ตีริเย ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสมิ วัตฺถุสมฺมฺนฺติ ฯ วกฺคฺุมฺพาตีริยา ภิกฺขุ
กิหิณํ อณฺณมณฺณสฺส อุตฺตริมฺนุสฺสรมฺมสฺส วณฺณํ ภาสีสุ ๑ ตสมฺมิ
วัตฺถุสมฺมิ ฯ เอกา ปณฺณตฺติ เอกา อนฺุปฺปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติ-
สมฺภูจฺานานํ ตีหิ สมฺภูจฺานเนหิ สมฺภูจฺาติ สฺยา กายโต จ จิตฺตโต
จ สมฺภูจฺาติ น วาจโต สฺยา วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺาติ
น กายโต สฺยา กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺาติ ฯ

[๔๗๓] ยนฺเตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมา-
สมฺพุทฺเฐน อุปกฺกมิตฺวา อสฺสุจิ โมจฺนปจฺจยา สงฺฆาติเสโส กตถ
ปณฺณตฺโต ฯ กัม อารพฺภ ฯ กิสมิ วัตฺถุสมฺมิ ฯ เปฯ เกนาภฺภูนฺติ ฯ
ยนฺเตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุทฺเฐน อุปกฺก-
กมิตฺวา อสฺสุจิ โมจฺนปจฺจยา สงฺฆาติเสโส กตถ ปณฺณตฺโตติ ฯ
#๑ โป. วณฺณยีสฺสุ ฯ

สาวตถิยา ปรณตโต ๑ กัม อารพภาติ ๑ อายสมนตัม เสยฺยสกัม
อารพภ ๑ กิสมิ วตถุสมินฺติ ๑ อายสฺมา เสยฺยสโก อุปกมิตฺวา
อสุจี โมเจสิ ตสมิ วตถุสมิ ๑ อตถิ ตตถ ปรณตติ อนุปปรณตติ
อนุปฺนฺนปรณตฺตติ ๑ เอกา ปรณตติ เอกา อนุปปรณตติ
อนุปฺนฺนปรณตติ ตสมิ นตถิ ๑ สพฺพตถ ปรณตติ ปเทสปรณตฺตติ ๑
สพฺพตถ ปรณตติ ๑ สาธารณปรณตติ อสาธารณปรณตฺตติ ๑
อสาธารณปรณตติ ๑ เอกโต ปรณตติ อุภโต ปรณตฺตติ ๑
เอกโต ปรณตติ ๑ ปรณจฺนํ ปาติโมกฺขทฺเทศานํ กตฺโถกธํ
กตถ ปรียาปฺนฺนติ ๑ นิทานโณกธํ นิทานปรียาปฺนํ ๑ กตเมน
อุทฺเทเสน อุทฺเทสํ อากจฺจติ ๑ ตติเยน อุทฺเทเสน อุทฺเทสํ
อากจฺจติ ๑ จตฺนํ วิปตฺตินํ กตมา วิปตฺตติ ๑ สีลวิปตฺติ ๑
สจฺจตฺนํ อापตฺติกฺขนฺธานํ กตโม อापตฺติกฺขนฺโรติ ๑
สงฺฆาติเสสาปตฺติกฺขนฺโร ๑ จฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานํ กตฺติหิ สมฺภูจฺจานเห
สมฺภูจฺจติ ๑ เอเกน สมฺภูจฺจานน สมฺภูจฺจติ กายโต จ จิตฺตโต จ
สมฺภูจฺจติ น วาจโต ๑เป๑ เณนาภฺญนฺติ ๑ ปรมฺปรากฺกํ ๑

อุปาลี ทาสโก เจว โสณโก สิกฺคโว ตถา
โมกฺคสิปฺตเตน ปรณจมา เอเต ชมฺพุสิริวฺหเย ๑
ตโต มหิโนโท อิกฺกฺกฺกโย อุตฺตโย เจว สมฺพโล
๑เป๑

เอเต นาคา มหาปรณฺวา วินยญฺญ มกฺคโกวิทา

วินย ทีเป ปกาเสสุ ปฎัก มพปณณิยาติ ฯ

[๔๗๔] มาตุคามน สทฐี กายสัสคัค สมุปชชนปจจยา
สงฆาทีเสโส กตถ ปณตฺโตติ ฯ สาวตฺถิยา ปณตฺโตติ ฯ กัม
อารพฺภาติ ฯ อายสฺมุนฺตํ อุทายี อารพฺภ ฯ กิสิมฺมี วตฺตฺตฺตฺมินฺติ ฯ
อายสฺมา อุทายี มาตุคามน สทฐี กายสัสคัค สมุปชชชี ตสฺมี
วตฺตฺตฺตฺมี ฯ เอกา ปณตฺตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ เอเกน
สมฺภูจฺจานน สมฺภูจฺจาทิ กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจาทิ น วาจโต ฯ

[๔๗๕] มาตุคามํ ทฺฐจฺจลาหิ วาจahi โสภาสนปจจยา
สงฆาทีเสโส กตถ ปณตฺโตติ ฯ สาวตฺถิยา ปณตฺโตติ ฯ กัม
อารพฺภาติ ฯ อายสฺมุนฺตํ อุทายี อารพฺภ ฯ กิสิมฺมี วตฺตฺตฺตฺมินฺติ ฯ
อายสฺมา อุทายี มาตุคามํ ทฺฐจฺจลาหิ วาจahi โสภาสิ ตสฺมี
วตฺตฺตฺตฺมี ฯ เอกา ปณตฺตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ ตีหิ
สมฺภูจฺจานนหิ สมฺภูจฺจาทิ สียา กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจาทิ
น วาจโต สียา วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจาทิ น กายโต
สียา กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจาทิ ฯ

[๔๗๖] มาตุคามสฺส สนฺติเก อตฺตคามปาริจฺริยาช วรรณํ
ภาสนปจจยา สงฆาทีเสโส กตถ ปณตฺโตติ ฯ สาวตฺถิยา ปณตฺโตติ ฯ
กัม อารพฺภาติ ฯ อายสฺมุนฺตํ อุทายี อารพฺภ ฯ กิสิมฺมี
วตฺตฺตฺตฺมินฺติ ฯ อายสฺมา อุทายี มาตุคามสฺส สนฺติเก อตฺตคาม-
ปาริจฺริยาช วรรณํ อภาสิ ตสฺมี วตฺตฺตฺตฺมี ฯ เอกา ปณตฺตฺติ ฯ

ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานานํ ตีหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ ฯ

[๔๗๗] สลฺยจริตฺตํ สฺมาปชฺชนปจฺจยา สงฺฆาติเสโส กตฺถ ปฺลยตฺโตติ ฯ
สวตฺถิยา ปฺลยตฺโตติ ฯ กํ อารพฺภาทิ ฯ อายสฺมนตฺตํ
อุทายี อารพฺภ ฯ กิสมิํ วตฺตสฺมิณฺติ ฯ อายสฺมา อุทายิ สลฺยจริตฺตํ
สฺมาปชฺชิ ตสฺมิํ วตฺตสฺมิํ ฯ เอกา ปฺลยตฺติ เอกา อนฺุปฺลยตฺติ ฯ
ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานานํ ฉหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ
สฺยา กายโต สมฺภูจฺจาทิ น วาจโต น จิตฺตโต สฺยา วาจโต
สมฺภูจฺจาทิ น กายโต น จิตฺตโต สฺยา กายโต จ วาจโต
จ สมฺภูจฺจาทิ น จิตฺตโต สฺยา กายโต จ จิตฺตโต จ
สมฺภูจฺจาทิ น วาจโต สฺยา วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจาทิ
น กายโต สฺยา กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจาทิ ฯ

[๔๗๘] สลฺยจกฺกาย กุฎฺฐิ การานปนปจฺจยา สงฺฆาติเสโส กตฺถ
ปฺลยตฺโตติ ฯ อพฺวิยา ปฺลยตฺโตติ ฯ กํ อารพฺภาทิ ฯ อพฺวิเก
ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสมิํ วตฺตสฺมิณฺติ ฯ อพฺวิกา ภิกฺขุ สลฺยจกฺกาย
กุฎฺฐิ การานเปสฺสุ ตสฺมิํ วตฺตสฺมิํ ฯ เอกา ปฺลยตฺติ ฯ ฉนฺนํ
อปตฺติสมฺภูจฺจานานํ ฉหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ ฯ

[๔๗๙] มหฺลลกํ วิหาริ การานปนปจฺจยา สงฺฆาติเสโส กตฺถ
ปฺลยตฺโตติ ฯ โกสมฺพฺธิยา ปฺลยตฺโตติ ฯ กํ อารพฺภาทิ ฯ อายสฺมนตฺตํ
ฉนฺนํ อารพฺภ ฯ กิสมิํ วตฺตสฺมิณฺติ ฯ อายสฺมา ฉนฺโน วิหารวตฺถุ
โสเชนฺโต อณฺยตฺริ เจตฺยรูกุขํ เมทาเปสิ ตสฺมิํ วตฺตสฺมิํ ฯ

เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฌนฺนํ อปาตฺตติสมฺภูจฺจานานํ ฌหิ สมฺภูจฺจานเหหิ
สมฺภูจฺจาทิ ฯ

[๔๘๐] ภิกฺขุ อมฺูลเกน ปาราชิเกน ฌมฺเมเน อนฺุทฺธสฺนปฺจฺจยา
สงฺฆมาทิสฺเสโส กตฺถ ปณฺณตฺโตติ ฯ ราชคเห ปณฺณตฺโตติ ฯ กํ อารพฺภาทิ ฯ
เมตฺตยภุมฺมชเก ๑ ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺถุสฺมินฺติ ฯ
เมตฺตยภุมฺมชกา ภิกฺขุ อายสฺมนฺตํ ทพฺพิ มลฺลปฺตฺตํ อมฺูลเกน
ปาราชิเกน ฌมฺเมเน อนฺุทฺธสฺเสถฺถุ ตสฺมี วตฺถุสฺมี ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ
ฌนฺนํ อปาตฺตติสมฺภูจฺจานานํ ตีหิ สมฺภูจฺจานเหหิ สมฺภูจฺจาทิ ฯ

[๔๘๑] ภิกฺขุ อณฺุณภากิยสฺส อธิกรณฺสส กิณฺจิทฺเตสฺส เลสฺมตฺตํ
อุปาทาย ปาราชิเกน ฌมฺเมเน อนฺุทฺธสฺนปฺจฺจยา สงฺฆมาทิสฺเสโส
กตฺถ ปณฺณตฺโตติ ฯ ราชคเห ปณฺณตฺโตติ ฯ กํ อารพฺภาทิ ฯ
เมตฺตยภุมฺมชเก ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺถุสฺมินฺติ ฯ เมตฺตยภุมฺมชกา
ภิกฺขุ อายสฺมนฺตํ ทพฺพิ มลฺลปฺตฺตํ อณฺุณภากิยสฺส
อธิกรณฺสส กิณฺจิทฺเตสฺส เลสฺมตฺตํ อุปาทาย ปาราชิเกน ฌมฺเมเน
อนฺุทฺธสฺเสถฺถุ ตสฺมี วตฺถุสฺมี ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฌนฺนํ อปาตฺติ-
สมฺภูจฺจานานํ ตีหิ สมฺภูจฺจานเหหิ สมฺภูจฺจาทิ ฯ

[๔๘๒] สงฺฆเมททสฺส ภิกฺขุโน ยาวตฺติยํ สมนฺุทฺธาสนาย นปฺปฏฺิ-
นีสฺสชฺชนปฺจฺจยา สงฺฆมาทิสฺเสโส กตฺถ ปณฺณตฺโตติ ฯ ราชคเห
ปณฺณตฺโตติ ฯ กํ อารพฺภาทิ ฯ เทวทตฺตํ อารพฺภ ฯ กิสฺมี
วตฺถุสฺมินฺติ ฯ เทวทตฺโต สมนฺุคฺคสฺส สงฺฆสฺส เกทาย ปฺรกฺกมิ
#๑ ไป. ม. เมตฺตยภุมฺมชเก ฯ

ตสฺมี วัตตฺสฺมี ฯ เอกา ปญฺญตฺติ ฯ ฌนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ
เอเกน สมฺภูจฺจานเนน สมฺภูจฺจาทิ กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต
จ สมฺภูจฺจาทิ ฯ

[๔๘๓] เกทานวุตฺตกานํ ภิกฺขุณฺโณ ยาวตฺติยํ สมฺนุภาสนาย
นปฺปฏินิสฺสชฺชนปฺจยยา สงฺฆาทิสฺเสโส กตฺถ ปญฺญตฺโตติ ฯ ราชคฺเห
ปญฺญตฺโตติ ฯ กํ อารพฺภาทิ ฯ สมฺพหุเล ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสฺมี
วัตตฺสฺมินฺติ ฯ สมฺพหุลา ภิกฺขุ เทวทตฺตสฺส สงฺฆเมทาย ปฺรภกฺกมนฺตสฺส
อนวุตฺตกา อเหตุํ วกฺควาทกา ตสฺมี วัตตฺสฺมี ฯ เอกา
ปญฺญตฺติ ฯ ฌนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ เอเกน สมฺภูจฺจานเนน สมฺภู-
จฺจาทิ กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจาทิ ฯ

[๔๘๔] ทพฺพจสฺส ภิกฺขุโน ยาวตฺติยํ สมฺนุภาสนาย
นปฺปฏินิสฺสชฺชนปฺจยยา สงฺฆาทิสฺเสโส กตฺถ ปญฺญตฺโตติ ฯ โกสมฺพิยา
ปญฺญตฺโตติ ฯ กํ อารพฺภาทิ ฯ อายสฺมนฺตํ ฌนฺนํ อารพฺภ ฯ กิสฺมี
วัตตฺสฺมินฺติ ฯ อายสฺมา ฌนฺโน ภิกฺขุหิ สหฺรมฺมิกํ วุจฺจมาโน
อตฺตานํ อวณฺนํ อกาสิ ตสฺมี วัตตฺสฺมี ฯ เอกา ปญฺญตฺติ ฯ
ฌนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ เอเกน สมฺภูจฺจานเนน สมฺภูจฺจาทิ กายโต
จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจาทิ ฯ

[๔๘๕] กุลทฺฐสฺส ภิกฺขุโน ยาวตฺติยํ สมฺนุภาสนาย นปฺปฏิ-
นีสฺสชฺชนปฺจยยา สงฺฆาทิสฺเสโส กตฺถ ปญฺญตฺโตติ ฯ สาวตฺถิยา
ปญฺญตฺโตติ ฯ กํ อารพฺภาทิ ฯ อสฺสชฺปนฺนพฺพสฺสเก ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ

กิสฺมี วัตตฺตฺสฺมินฺติ ฯ อสฺสชฺปิณฺพพฺสุกา ภิกฺขุ สงฺฆเณ ปพฺพาชนีย-
กมฺมกตา ภิกฺขุ ฉนฺทคามิตา โทสคามิตา โมหคามิตา ภยคามิตา
ปาเปสฺสุ ตสฺมี วัตตฺตฺสฺมี ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติ-
สมฺภูจฺานานํ เอเกน สมฺภูจฺาเนน สมฺภูจฺาติ กายโต จ วาจโต จ
จิตฺตโต จ สมฺภูจฺาติ ฯเปฯ

[๔๘๖] ฆนฺเตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสม-
พุทฺเธน อนาทรียํ ปฏิจฺจ อฺูทเก อฺูจฺาริ วา ปสฺสาวํ วา เขฬิ วา
กธฺนปจฺจา ทฺุภกฺกํ กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ สวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ
กํ อารพฺภาติ ฯ ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อารพฺภ ฯ กิสฺมี วัตตฺตฺสฺมินฺติ ฯ
ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ อฺูทเก อฺูจฺารมฺปิ ปสฺสาวมฺปิ เขฬมฺปิ อฺกํสฺ
ตสฺมี วัตตฺตฺสฺมี ฯ เอกา ปณฺณตฺติ เอกา อนฺุปฺปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ
อาปตฺติสมฺภูจฺานานํ เอเกน สมฺภูจฺาเนน สมฺภูจฺาติ กายโต จ
จิตฺตโต จ สมฺภูจฺาติ น วาจโต ฯ

กตฺถปฺปณฺณตฺติวาริ นิฏฺฐิตํ ปจฺมํ ฯ

[๔๘๗] เมถุนํ ฐมฺมํ ปฏฺิเสวณปจฺจา กติ อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ
เมถุนํ ฐมฺมํ ปฏฺิเสวณปจฺจา จตฺสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชติ
อฺกฺขายิตฺเต สฺริเร เมถุนํ ฐมฺมํ ปฏฺิเสวติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส
เยภฺยฺเยน ขายิตฺเต สฺริเร เมถุนํ ฐมฺมํ ปฏฺิเสวติ อาปตฺติ ฤทฺถจฺยสฺส
วิวฏฺกเต ๑ มฺุเข อจฺจุปฺนตํ อจฺจชาตํ ปเวเสติ อาปตฺติ
ทฺุภกฺกสฺส ชตฺมฏฺุเก ปาจิตฺติยํ เมถุนํ ฐมฺมํ ปฏฺิเสวณปจฺจา
#๑ ม. วฏฺุฏกเต ฯ อปริปี อีทิสเมว ฯ

อิมาจตสฺโส อापตฺติโย อาปชฺชติ ฯ

[๔๘๘] อทินฺนํ อาทิยนปฺจฺจยา กติ อापตฺติโย อาปชฺชติ ฯ
อทินฺนํ อาทิยนปฺจฺจยา ติสฺโส อापตฺติโย อาปชฺชติ ปญฺจมาสกํ
วา อติเรกปญฺจมาสกํ วา อคฺขณกํ อทินฺนํ เถยฺยสงฺฆาตํ อาทิยติ
อापตฺติ ปาราชิกสฺส อติเรกมาสกํ วา อุณฺณปญฺจมาสกํ วา อคฺขณกํ
อทินฺนํ เถยฺยสงฺฆาตํ อาทิยติ อापตฺติ ฤๅลจฺจยสฺส มาสกํ
วา อุณฺณมาสกํ วา อคฺขณกํ อทินฺนํ เถยฺยสงฺฆาตํ อาทิยติ อापตฺติ
ทุกฺกฏสฺส อทินฺนํ อาทิยนปฺจฺจยา อิมํ ติสฺโส อापตฺติโย
อาปชฺชติ ฯ

[๔๘๙] สลฺยจิจฺจ มนุสฺสวีกุคฺคหํ จีวิตา โวโรปนปฺจฺจยา กติ
อापตฺติโย อาปชฺชติ ฯ สลฺยจิจฺจ มนุสฺสวีกุคฺคหํ จีวิตา โวโรปนปฺจฺจยา
ติสฺโส อापตฺติโย อาปชฺชติ มนุสฺสํ โอทิสฺส โอบาตํ
ชนติ ปปฺตติวํ มริสฺสตีติ อापตฺติ ทุกฺกฏสฺส ปปฺตติเต
ทุกฺขา เวทนา อุปฺปชฺชติ อापตฺติ ฤๅลจฺจยสฺส มรติ อापตฺติ
ปาราชิกสฺส สลฺยจิจฺจ มนุสฺสวีกุคฺคหํ จีวิตา โวโรปนปฺจฺจยา
อิมํ ติสฺโส อापตฺติโย อาปชฺชติ ฯ

[๔๙๐] อสนฺตํ อฏฺถํ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมํ อุลฺลปนปฺจฺจยา กติ
อापตฺติโย อาปชฺชติ ฯ อสนฺตํ อฏฺถํ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมํ อุลฺลปน-
ปฺจฺจยา ติสฺโส อापตฺติโย อาปชฺชติ ปาปิจฺฉโน อิจฺฉาปกโต
อสนฺตํ อฏฺถํ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมํ อุลฺลปติ อापตฺติ ปาราชิกสฺส

โย เต วิหาระ วสติ โส ภิกขุ อรหติ ภณติ ปฏิวิชานนุตสส
อาปตติ อุลลจยสส นปปฏิวิชานนุตสส อาปตติ
ทุกกฏสส อสนุต อภูต อุตตริมนุสสธมม อุลลปนปจยยา อีมา
ติสโส อาปตติโย อาปชชติ ฯ

[๔๕๑] อุปกุกมิตวา อสุจี โมจนปจยยา กติ อาปตติโย
อาปชชติ ฯ อุปกุกมิตวา อสุจี โมจนปจยยา ติสโส อาปตติโย
อาปชชติ เจเตติ อุปกุกมติ มุจจติ อาปตติ สงฆาติเสสสส
เจเตติ อุปกุกมติ น มุจจติ อาปตติ อุลลจยสส ปโยเค
ทุกกฏํ ฯ ๑

[๔๕๒] [๒] กายสัสคัคคิ สમાปชชชนปจยยา ปณจ อาปตติโย
อาปชชติ อวสสุตา ภิกขุณี อวสสุตสส ปุริสปุคคสส อชกขกั
อุพพฆานนุมนทลั คหณั สาทิยติ อาปตติ ปาราชิกสส ภิกขุ
กาเยน กายั อามสติ อาปตติ สงฆาติเสสสส กาเยน กายปฎิพทุ
อามสติ อาปตติ อุลลจยสส กายปฎิพทุเชน กายปฎิพทุ
อามสติ อาปตติ ทุกกฏสส องคฺลิตโตทเก ปาจิตฺติยั กายสัสคัคคิ
สมุปชชชนปจยยา อีมา ปณจ อาปตติโย อาปชชติ ฯ

[๔๕๓] มาตุคามั ทฏฺฐจฺจุลาหิ วาจาหิ โธภาสนปจยยา ติสโส
อาปตติโย อาปชชติ วจฺจมคฺคั ปสฺสวามคฺคั อาทิสฺส วณฺณมฺปิ
ภณติ อวณฺณมฺปิ ภณติ อาปตติ สงฆาติเสสสส วจฺจมคฺคั
ปสฺสวามคฺคั จเปตฺวา อชกขกั อุพพฆานนุมนทลั อาทิสฺส วณฺณมฺปิ
#๑ ม. อิตฺ ปรี อุปกุกมิตวา อสุจีโมจนปจยยา อีมา ติสโส อาปตติโย อาปชชติ ฯ
#๒ โป. ม. กายสัสคัคคิ สમાปชชชนปจยยา กติ อาปตติโย อาปชชติ ฯ

ภณติ อวณณมปี ภณติ อาปตติ อุลลจยสฺส กายปฏิพัทฺฐ
อาทิสฺส วณณมปี ภณติ อวณณมปี ภณติ อาปตติ ทุกฺกนฺตสฺส ฯ

[๔๕๔] อุตฺตคามปาริจรียาย วณฺณํ ภาสฺนปจฺจยา ติสฺโส
อาปตฺติโย อาปชฺชติ มาตุคามสฺส สฺนฺตฺติเก อุตฺตคามปาริจรียาย
วณฺณํ ภาสฺติ อาปตฺติ สงฺฆาทีเสสฺสฺส ปณฺฑกสฺส สฺนฺตฺติเก
อุตฺตคามปาริจรียาย วณฺณํ ภาสฺติ อาปตฺติ อุลลจยสฺส
ตฺริจฺฉานคตสฺส สฺนฺตฺติเก อุตฺตคามปาริจรียาย วณฺณํ ภาสฺติ อาปตฺติ
ทุกฺกนฺตสฺส ฯ

[๔๕๕] สลฺยจฺริตฺตํ สฺมาปชฺชนปจฺจยา ติสฺโส อาปตฺติโย
อาปชฺชติ ปฏฺิกคฺคฺหาติ วิมฺสฺติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สงฺฆาทีเสสฺสฺส
ปฏฺิกคฺคฺหาติ วิมฺสฺติ น ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ อุลลจยสฺส
ปฏฺิกคฺคฺหาติ น วิมฺสฺติ น ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ ทุกฺกนฺตสฺส ฯ

[๔๕๖] สลฺยฉายิกาย กุฏฺี การานปนปจฺจยา ติสฺโส อาปตฺติโย
อาปชฺชติ การานเปติ ปโยเค ทุกฺกนฺตํ เอกปีณฺฑเต อนาคเต
อาปตฺติ อุลลจยสฺส ตสฺมี ปิณฺฑเต อาคเต อาปตฺติ สงฺฆาทีเสสฺสฺส ฯ

[๔๕๗] มหฺลลกํ วิหารํ การานปนปจฺจยา ติสฺโส อาปตฺติโย
อาปชฺชติ การานเปติ ปโยเค ทุกฺกนฺตํ เอกปีณฺฑเต อนาคเต
อาปตฺติ อุลลจยสฺส ตสฺมี ปิณฺฑเต อาคเต อาปตฺติ สงฺฆาทีเสสฺสฺส ฯ

[๔๕๘] ภิกฺขุํ อมฺมฺลเกน ปาราชิกเนน ฐมฺเมเนน อนฺนทฺธฺสนปจฺจยา
ติสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชติ อโนกาสิ การานเปตฺวา จวานาธิป-

ปาโย วเทติ อาปตติ สงฆาทีเสเสน ทุกกฐสฺส โอภาลั
การาเปตฺวา อุกโกธาธิปฺปาโย วเทติ อาปตติ โอมสฺวาทสฺส ฯ

[๔๙๕] ภิกขุ อณฺณภาคิยสฺส อธิกรณสฺส กิณฺจิ เทลั เลสมตฺตํ
อุปาทย ปาราชิเกน ชฺมเมน อนุทฺธฺสนปจฺจยา ติสฺโส อาปตฺติโย
อาปชฺชติ อโนภาลั การาเปตฺวา จาวนาธิปฺปาโย วเทติ อาปตฺติ
สงฆาทีเสเสน ทุกกฐสฺส โอภาลั การาเปตฺวา อุกโกธาธิปฺปาโย
วเทติ อาปตฺติ โอมสฺวาทสฺส ฯ

[๕๐๐] สงฆเภทโก ภิกขุ ยาวตฺติยํ สมนฺุภาสฺนายน
นปฺปญฺญินิสฺสชฺชนปจฺจยา ติสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฌตฺติยา
ทุกกฐั ทฺวีหิ กมฺมวจาหิ อุลลจฺจยา กมฺมวจาปริโยสานเ
อาปตฺติ สงฆาทีเสสฺส ฯ

[๕๐๑] เกทกานฺวคฺตกา ภิกขุ ยาวตฺติยํ สมนฺุภาสฺนายน
นปฺปญฺญินิสฺสชฺชนปจฺจยา ติสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฌตฺติยา
ทุกกฐั ทฺวีหิ กมฺมวจาหิ อุลลจฺจยา กมฺมวจาปริโยสานเ
อาปตฺติ สงฆาทีเสสฺส ฯ

[๕๐๒] ทุพฺพโจ ภิกขุ ยาวตฺติยํ สมนฺุภาสฺนายน นปฺปญฺญินิสฺสชฺชนปจฺจยา
ติสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฌตฺติยา ทุกกฐั ทฺวีหิ
กมฺมวจาหิ อุลลจฺจยา กมฺมวจาปริโยสานเ อาปตฺติ
สงฆาทีเสสฺส ฯ

[๕๐๓] อุลลทฺสโก ภิกขุ ยาวตฺติยํ สมนฺุภาสฺนายน

นปฺปฏินิสฺสชฺชนปจฺจยา ติสฺโส อปฺตติโย อปฺชฺชติ ฌตฺติยา ทุกฺกภู
ทฺวิหิ กมฺมวาจาหิ อุตฺตจฺจยา กมฺมวาจาปรีโยสานเณ อปฺตติ
สงฺฆาเทสสฺส ๔เป๔

[๕๐๔] อนาทรียํ ปฏฺิจฺจ อฺทเก อฺจฺจารํ วา ปสฺสาวํ วา
เขฬํ วา กรณปจฺจยา กติ อปฺตติโย อปฺชฺชติ ๔ อนาทรียํ
ปฏฺิจฺจ อฺทเก อฺจฺจารํ วา ปสฺสาวํ วา เขฬํ วา กรณปจฺจยา
เอกํ อปฺตติ อปฺชฺชติ ทุกฺกภู อนาทรียํ ปฏฺิจฺจ อฺทเก อฺจฺจารํ วา
ปสฺสาวํ วา เขฬํ วา กรณปจฺจยา อิมํ เอกํ อปฺตติ อปฺชฺชติ ๔

กตฺวาปตฺติวารํ นิฏฺฐิตํ ทฺติยํ ๔

[๕๐๕] เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺิเสวนปจฺจยา อปฺตติโย จตฺตุนํ
วิปตฺตินํ กติ วิปตฺติโย ภาชนฺติ ๔ เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺิเสวนปจฺจยา
อปฺตติโย จตฺตุนํ วิปตฺตินํ เทว วิปตฺติโย ภาชนฺติ สฺยา
สฺลวิปตฺติ สฺยา อจารวิปตฺติ ๔เป๔ อนาทรียํ ปฏฺิจฺจ อฺทเก
อฺจฺจารํ วา ปสฺสาวํ วา เขฬํ วา กรณปจฺจยา อปฺตติ จตฺตุนํ
วิปตฺตินํ กติ วิปตฺติโย ภาชนฺติ ๔ อนาทรียํ ปฏฺิจฺจ อฺทเก อฺจฺจารํ
วา ปสฺสาวํ วา เขฬํ วา กรณปจฺจยา อปฺตติ จตฺตุนํ วิปตฺตินํ
เอกํ วิปตฺติ ภาชนฺติ อจารวิปตฺติ ๔

วิปตฺติวารํ นิฏฺฐิตํ ตฺติยํ ๔

[๕๐๖] เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺิเสวนปจฺจยา อปฺตติโย สตฺตุนํ
อปฺตติกฺขนฺธานํ กตฺติหิ อปฺตติกฺขนฺเธหิ สงฺคหิตา ๔ เมถุนํ ฌมฺมํ

ปฏิเสวนปจฺจยา อาปตฺติโย สตฺตณฺนํ อาปตฺติกฺขนฺธานํ จตฺตฺติ
อาปตฺติกฺขนฺธเหี สงฺคหิตา สียา ปาราชิกาปตฺติกฺขนฺธเณ สียา
ถลฺลจฺจยาปตฺติกฺขนฺธเณ สียา ปาจิตฺติยาปตฺติกฺขนฺธเณ สียา
ทฺกฏาปตฺติกฺขนฺธเณ ฯเปฯ อนาทรียํ ปฏิจฺจ อฺทเก อฺจฺจารํ วา
ปสฺสวํ วา เขฬํ วา กรณปจฺจยา อาปตฺติ สตฺตณฺนํ อาปตฺติกฺขนฺธานํ
กตฺติหิ อาปตฺติกฺขนฺธเหี สงฺคหิตา ฯ อนาทรียํ ปฏิจฺจ
อฺทเก อฺจฺจารํ วา ปสฺสวํ วา เขฬํ วา กรณปจฺจยา อาปตฺติ
สตฺตณฺนํ อาปตฺติกฺขนฺธานํ เอเกน อาปตฺติกฺขนฺธเณ สงฺคหิตา
ทฺกฏาปตฺติกฺขนฺธเณ ฯ

สงฺคหิตวาริ นิฏฺฐิตํ จตฺตํ ฯ

[๕๐๗] เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏิเสวนปจฺจยา อาปตฺติโย ฉนฺนํ
อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ กตฺติหิ สมฺภูจฺจานเหี สมฺภูจฺจหนฺติ ฯ เมถุนํ ฌมฺมํ
ปฏิเสวนปจฺจยา อาปตฺติโย ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ เอเกน
สมฺภูจฺจานเณ สมฺภูจฺจหนฺติ กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ
น วาจโต ฯเปฯ อนาทรียํ ปฏิจฺจ อฺทเก อฺจฺจารํ วา ปสฺสวํ
วา เขฬํ วา กรณปจฺจยา อาปตฺติ ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ
กตฺติหิ สมฺภูจฺจานเหี สมฺภูจฺจชาติ ฯ อนาทรียํ ปฏิจฺจ อฺทเก อฺจฺจารํ
วา ปสฺสวํ วา เขฬํ วา กรณปจฺจยา ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ
เอเกน สมฺภูจฺจานเณ สมฺภูจฺจชาติ กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจชาติ
น วาจโต ฯ

สมุฏฐานวาริ นิกฺขิตํ ปญจมํ ฯ

[๕๐๘] เมถุนํ ฌมมํ ปฏิเสวนปจฺจยา อาปตฺติโย จตฺตุนนํ
อธิกรณานํ กตมํ อธิกรณํ ฯ เมถุนํ ฌมมํ ปฏิเสวนปจฺจยา
อาปตฺติโย จตฺตุนนํ อธิกรณานํ อาปตฺตาทิกรณํ ฯเปฯ อนาทริยํ
ปฏฺิจฺจ อุตฺเท อจฺจาริ วา ปสฺสาวํ วา เขฬิ วา กรณปจฺจยา
อาปตฺติ จตฺตุนนํ อธิกรณานํ กตมํ อธิกรณํ ฯ อนาทริยํ ปฏฺิจฺจ
อุตฺเท อจฺจาริ วา ปสฺสาวํ วา เขฬิ วา กรณปจฺจยา อาปตฺติ
จตฺตุนนํ อธิกรณานํ อาปตฺตาทิกรณํ ฯ

อธิกรณวาริ นิกฺขิตํ นฏฺฺจํ ฯ

[๕๐๙] เมถุนํ ฌมมํ ปฏิเสวนปจฺจยา อาปตฺติโย สตฺตุนนํ
สมถานํ กตฺตีหิ สมเถหิ สมฺมตฺติ ฯ เมถุนํ ฌมมํ ปฏิเสวนปจฺจยา
อาปตฺติโย สตฺตุนนํ สมถานํ ตฺตีหิ สมเถหิ สมฺมตฺติ สฺยา
สมฺมุขาวินเยน จ ปฏฺิจฺจวาทกรเณน จ สฺยา สมฺมุขาวินเยน
จ ตินฺนวตฺตารเกน จ ฯเปฯ อนาทริยํ ปฏฺิจฺจ อุตฺเท อจฺจาริ
วา ปสฺสาวํ วา เขฬิ วา กรณปจฺจยา อาปตฺติ สตฺตุนนํ สมถานํ
กตฺตีหิ สมเถหิ สมฺมตฺติ ฯ อนาทริยํ ปฏฺิจฺจ อุตฺเท อจฺจาริ วา
ปสฺสาวํ วา เขฬิ วา กรณปจฺจยา อาปตฺติ สตฺตุนนํ สมถานํ
ตฺตีหิ สมเถหิ สมฺมตฺติ สฺยา สมฺมุขาวินเยน จ ปฏฺิจฺจวาทกรเณน
จ สฺยา สมฺมุขาวินเยน จ ตินฺนวตฺตารเกน จ ฯ

สมถวาริ นิกฺขิตํ สตฺตมํ ฯ

[๕๑๐] เมถุนํ ฌมมํ ปฏิเสวนปจฺจยา กติ อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ
เมถุนํ ฌมมํ ปฏิเสวนปจฺจยา จตฺสโต อาปตฺติโย อาปชฺชติ
อกุขาเยเต สรีเร เมถุนํ ฌมมํ ปฏิเสวติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส
เยภฺยเยน ขายิตे สรีเร เมถุนํ ฌมมํ ปฏิเสวติ อาปตฺติ
ถุลลจฺจยสฺส วิวฏฺเฐ มุขे อจฺจุปนฺตํ องฺกชาตํ ปเวเสติ
อาปตฺติ ทุกฺกสฺส ชตฺตมฺภุจเก ปาจิตฺติโย เมถุนํ ฌมมํ
ปฏิเสวนปจฺจยา อีมา จตฺสโต อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ ตา อาปตฺติโย
จตฺตุนํ วิปตฺติเน กติ วิปตฺติโย ภษนฺติ ฯ สตฺตุนํ อาปตฺติกฺขนฺธานํ
กตฺติ อาปตฺติกฺขนฺเชหิ สงฺกหิตา ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภุจฺจานานํ
กตฺติ สมฺภุจฺจานเนหิ สมฺภุจฺจหนฺติ ฯ จตฺตุนํ อธิกรณานํ กตฺมํ
อธิกรณํ ฯ สตฺตุนํ สมถานํ กตฺติ สมถेหิ สมฺมหนฺติ ฯ ตา
อาปตฺติโย จตฺตุนํ วิปตฺติเน เทว วิปตฺติโย ภษนฺติ สียา
สียวิปตฺติ สียา อจารวิปตฺติ ฯ สตฺตุนํ อาปตฺติกฺขนฺธานํ จตฺตุนํ
อาปตฺติกฺขนฺเชหิ สงฺกหิตา สียา ปาราชิกอาปตฺติกฺขนฺเชน สียา
ถุลลจฺจยาปตฺติกฺขนฺเชน สียา ปาจิตฺติยาปตฺติกฺขนฺเชน สียา
ทุกฺกอาปตฺติกฺขนฺเชน ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภุจฺจานานํ เอเกน สมฺภุจฺจานเนน
สมฺภุจฺจหนฺติ กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺภุจฺจหนฺติ น วาจโต ฯ
จตฺตุนํ อธิกรณานํ อาปตฺตาธิกรณํ ฯ สตฺตุนํ สมถานํ ตีหิ
สมถेหิ สมฺมหนฺติ สียา สมฺมุขาวินเยน จ ปฏฺิณฺณาทกรเณน
จ สียา สมฺมุขาวินเยน จ ตินฺนวตฺถารเกน จ ฯเปฯ อนาทรียํ

ภิกษุณีวิภังเก โสฬส มหาวาร

[๕๑๑] ยนฺเตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุทฺเธน
ภิกษุณีนํ ปญฺจํ ปาราชิกํ กตฺถ ปญฺญตฺตํ ฯ กํ อารพฺภ ฯ
กิสฺมี วตฺถุสฺมี ฯ อตฺถิ ตตฺถ ปญฺญตฺติ อฺนุปฺปญฺญตฺติ อฺนุปฺปนฺนปญฺญตฺติ
สพฺพตฺถ ปญฺญตฺติ ปเทสปญฺญตฺติ สาธารณปญฺญตฺติ
อสาธารณปญฺญตฺติ เอกโต ปญฺญตฺติ อุกโต ปญฺญตฺติ ฯ จตฺนุนํ
ปาติโมกฺขทุทฺเทสํ กตฺถิโกธํ กตฺถ ปริยาปฺนฺนํ กตฺเมน อุกฺกเทสํ
อุกฺกเทสํ อากจฺจติ ฯ จตฺนุนํ วิปตฺตินํ กตฺมา วิปตฺติ ฯ สตฺตฺนุนํ
อาปตฺติกฺขนฺธํ กตฺโม อาปตฺติกฺขนฺธํ ฯ ฌนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจํ
กตฺตีหิ สมฺภูจฺจํ สมนฺนํ สมนฺนํ ฯ จตฺนุนํ อธิกรณํ กตฺมํ อธิกรณํ ฯ
สตฺตฺนุนํ สมนฺนํ กตฺตีหิ สมนฺนํ สมนฺนํ ฯ โก ตตฺถ วินโย
โก ตตฺถ อภิวินโย กิ ตตฺถ ปาติโมกฺขํ กิ ตตฺถ อธิปาติโมกฺขํ
กา วิปตฺติ กา สมนฺนํ กา ปฏฺธิปตฺติ ฯ กติ อตฺถวเส
ปฏฺธิจฺจ ภควตา ภิกษุณีนํ ปญฺจํ ปาราชิกํ ปญฺญตฺตํ ฯ กา
สิกฺขนฺติ ฯ กา สิกฺขิตฺติกา ฯ กตฺถ จิตฺติ ฯ กา ฐาเรณฺติ ฯ
กสฺส วจฺนํ ฯ เภนาภฺญนฺติ ฯ

[๕๑๒] ยนฺเตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุทฺเธน
ภิกษุณีนํ ปญฺจํ ปาราชิกํ กตฺถ ปญฺญตฺตฺนฺติ ฯ สวตฺถิยา
ปญฺญตฺตํ ฯ กํ อารพฺภภาติ ฯ สุนฺทรินฺนํ ภิกษุณี อารพฺภ ฯ

กิสมี วัตถุสมันติ ฯ สุนทรินนุทา ภิกขุณี อวสุตฺตา อวสุตฺตสฺส
ปฺริสฺสํคฺคฺลสฺส กายสํสฺสคํ สาทิยิ ตสฺมี วัตถุสมันติ ฯ อตฺถิ
ตตฺถ ปฺลยฺตฺติ อนุปฺปฺลยฺตฺติ อนุปฺปฺนฺนปฺลยฺตฺตฺติ ฯ เอกา
ปฺลยฺตฺติ อนุปฺปฺลยฺตฺติ อนุปฺปฺนฺนปฺลยฺตฺติ ตสฺมี นตฺถิ ฯ สพฺพตฺถ
ปฺลยฺตฺติ ปเทสฺปฺลยฺตฺตฺติ ฯ สพฺพตฺถ ปฺลยฺตฺติ ฯ สาธารณปฺลยฺตฺติ
อสาธารณปฺลยฺตฺตฺติ ฯ อสาธารณปฺลยฺตฺติ ฯ เอกโต
ปฺลยฺตฺติ อุกโต ปฺลยฺตฺตฺติ ฯ เอกโต ปฺลยฺตฺติ ฯ จตฺตุนํ
ปาติโมกฺขทุทฺเตสํ กตฺโถคฺธ กตฺถ ปฺริยาปฺนฺนติ ฯ นิทานคฺธ
นิทานปฺริยาปฺนํ ฯ กตฺเมณ อุทฺเทสฺน อุทฺเทสํ อากจฺฉตฺติ ฯ
ทุติเยณ อุทฺเทสฺน อุทฺเทสํ อากจฺฉติ ฯ จตฺตุนํ วิปตฺตฺติ กตฺมา
วิปตฺตฺติ ฯ สีสฺวิปตฺติ ฯ สตฺตฺตฺนํ อปตฺตฺติกฺขนฺธํ กตฺโม อปตฺตฺติกฺขนฺธโรติ ฯ
ปาราชิกापตฺตฺติกฺขนฺธโรติ ฯ ฉนฺนํ อปตฺตฺติสมฺภูจฺานานํ
กตฺตีหิ สมฺภูจฺานเหิ สมฺภูจฺาตฺติ ฯ เอเกณ สมฺภูจฺาเนน สมฺภูจฺาติ
กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺาติ น วาจโต ฯ จตฺตุนํ
อธิกรณานํ กตฺมํ อธิกรณนฺติ ฯ อปตฺตฺตฺธาธิกรณํ ฯ สตฺตฺตฺนํ สมถานํ
กตฺตีหิ สมถเหิ สมมฺตฺติ ฯ ทฺวิหิ สมถเหิ สมมฺติ สมมุขาวินเยน
จ ปฏฺิณฺญาตกรเณน จ ฯ โโก ตตฺถ วินโย โโก ตตฺถ
อภิวินโยติ ฯ ปฺลยฺตฺติ วินโย วิภตฺติ อภิวินโย ฯ ก็ ตตฺถ
ปาติโมกฺขํ ก็ ตตฺถ อธิปาติโมกฺขนฺติ ฯ ปฺลยฺตฺติ ปาติโมกฺขํ
วิภตฺติ อธิปาติโมกฺขํ ฯ กา วิปตฺตฺติ ฯ อสฺวโร วิปตฺติ ฯ กา

[๕๑๓] ยนฺเตน ภควตา ชานตา ปัสสตา อรหตา สมฺมาสมพุทฺธเชน
ภิกฺขุณีนํ ฉนฺทํ ปาราชิกํ กตฺถ ปญฺจตฺตนฺติ ฯ สาวตฺถิยา
ปญฺจตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ ถุลลนฺนํ ภาิกฺขุณี อารพฺภ ฯ
กิสฺมี วตฺตสฺมินฺติ ฯ ถุลลนฺนทา ภิกฺขุณี ชานํ ปาราชิกํ ฌมฺมํ
อชฺฌาปนฺนํ ภาิกฺขุณี เนว อตฺตนา ปญฺจิเจสฺส น คณฺสสฺส อาโรเจสฺส
ตฺสมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสฺสญฺจานานํ
เอเกน สมนฺจฺจานเนน สมนฺจฺจาติ กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต
จ สมนฺจฺจาติ ฯ

[๕๑๔] ภิกฺขุณีนํ สตฺตมฺมํ ปาราชิกํ กตฺถ ปญฺจตฺตนฺติ ฯ
สาวตฺถิยา ปญฺจตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ ถุลลนฺนํ ภาิกฺขุณี
อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตสฺมินฺติ ฯ ถุลลนฺนทา ภิกฺขุณี สมนฺคฺเคน
สงฺฆเณ อุกฺขิตฺตํ อริญฺจํ ภาิกฺขุ กทฺทพาทิปฺพุทฺธิ อนุวตฺติ ตฺสมี
วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสฺสญฺจานานํ เอเกน
สมนฺจฺจานเนน สมนฺจฺจาติ (ฐุรฺนิกฺเขเป) ฯ

[๕๑๕] ภิกฺขุณีนํ อญฺจมฺมํ ปาราชิกํ กตฺถ ปญฺจตฺตนฺติ ฯ
สาวตฺถิยา ปญฺจตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณิโย
อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตสฺมินฺติ ฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณิโย อญฺจมฺมํ
วตฺถุํ ปรีปุเรสฺสุ ตฺสมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ
อาปตฺติสฺสญฺจานานํ เอเกน สมนฺจฺจานเนน สมนฺจฺจาติ (ฐุรฺนิกฺเขเป) ฯ
อญฺจ ปาราชิกา นิฏฺฐิตา ฯ

ตสุตฺถทานิ

[๕๑๖] เมถุนาทินฺนทานญจ มนุสฺสวีกฺกหุตฺตริ

กายสํสคฺคํ ฉาเทติ อุกฺขิตฺตา อญฺจวตฺตกา

ปฺลยเปตี ๑ มหาวิโร เฉชชวตฺถ ๒ อสํสยาตี ฯ

---

[๕๑๗] ынฺเตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุทฺเธน
อุสุยวาทิกาย ๓ ภิกฺขุณิยา อญฺฺ กโรนฺติยา สงฺฆาทีเสโส
กตฺถ ปฺลยตฺโต ฯ กํ อารพฺภ กิสฺมี วตฺตฺสฺมี ฯเปฯ
เกนาภฺภูนฺตี ฯ

[๕๑๘] ынฺเตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุทฺเธน
อุสุยวาทิกาย ๓ ภิกฺขุณิยา อญฺฺ กโรนฺติยา สงฺฆาทีเสโส
กตฺถ ปฺลยตฺโตติ ฯ สวตฺติยา ปฺลยตฺโต ฯ กํ อารพฺภาตี ฯ
อุลฺลนฺนํ ภิกฺขุณี อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตฺสฺมินฺตี ฯ อุลฺลนฺนทา
ภิกฺขุณี อุสุยวาทิกา วิหริ ตฺสฺมี วตฺตฺสฺมี ฯ อคฺติ ตตฺถ
ปฺลยตฺติ อนุปฺปฺลยตฺติ อนุปฺปนฺนปฺลยตฺตีติ ฯ เอกา ปฺลยตฺติ
อนุปฺปฺลยตฺติ อนุปฺปนฺนปฺลยตฺติ ตฺสฺมี นคฺติ ฯ สพฺพคฺถ
ปฺลยตฺติ ปเทสปฺลยตฺตีติ ฯ สพฺพคฺถ ปฺลยตฺติ ฯ สาธารณปฺลยตฺติ
อสาธารณปฺลยตฺตีติ ฯ อสาธารณปฺลยตฺติ ฯ เอกโต ปฺลยตฺติ
อุภโต ปฺลยตฺตีติ ฯ เอกโต ปฺลยตฺติ ฯ จตฺนุนํ ปาติโมกฺ-
ขุทฺเตสานํ กตฺโถคฺธ กตฺถ ปรียาปฺนฺนติ ฯ นิทานคฺธ นิตาน-
#๑ ม. ยฺ. ปฺลยทาเปตี ฯ ๒ ยฺ. เฉชชวตฺถ ๓ ม. ยฺ. อุสุยวาทิกาย ฯ

ปริยาปนัน ๗ กตเมน อุทเทเสน อุทเทส อากจตตีติ ๗ ตติเยน
อุทเทเสน อุทเทส อากจตติ ๗ จตุนัน วิปตตีน กตมา วิปตตีติ ๗
สีลวิปตติ ๗ สตตุนัน อาปตติกขนุชานัน กตโม อาปตติกขนุชิตติ ๗
สงฆาทีเสสาปตติกขนุชโร ๗ ฉนุนัน อาปตติสมญฺจานานัน กตีหิ
สมญฺจานเนหิ สมญฺจาสตีติ ๗ ทวีหิ สมญฺจานเนหิ สมญฺจาสตี สียา
กายโต จ วาจโต จ สมญฺจาสตี น จิตฺตโต สียา กายโต
จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมญฺจาสตี ๗เป๗ เกนาภญฺจตี
ปรมฺปรากฏี ๗เป๗

[๕๑๕] โจรี วุจฺจาเปนฺตียา สงฆาทีเสโส กตถ ปลฺลตฺโตติ ๗
สาวตฺถียา ปลฺลตฺโตติ ๗ กัม อารพฺภาติ ๗ อุตฺถนฺนํ ภิภฺขุณี
อารพฺภ ๗ กิสฺมี วตฺถุสฺมินฺติ ๗ อุตฺถนฺนํ ภิภฺขุณี โจรี
วุจฺจาเปตี ตสฺมี วตฺถุสฺมี ๗ เอกา ปลฺลตฺติ ๗ ฉนุนัน
อาปตฺติสมญฺจานานัน ทวีหิ สมญฺจานเนหิ สมญฺจาสตี สียา วาจโต จ
จิตฺตโต จ สมญฺจาสตี น กายโต สียา กายโต จ วาจโต
จ จิตฺตโต จ สมญฺจาสตี ๗

[๕๒๐] เอกาย คามนฺตรํ คจฺจนฺตียา สงฆาทีเสโส กตถ
ปลฺลตฺโตติ ๗ สาวตฺถียา ปลฺลตฺโตติ ๗ กัม อารพฺภาติ ๗ อญฺจตรํ
ภิภฺขุณี อารพฺภ ๗ กิสฺมี วตฺถุสฺมินฺติ ๗ อญฺจตรา ภิภฺขุณี เอกา
คามนฺตรํ คจฺจตี ตสฺมี วตฺถุสฺมี ๗ เอกา ปลฺลตฺติ ติสฺโส
อนุปฺปลฺลตฺติโย ๗ ฉนุนัน อาปตฺติสมญฺจานานัน เอเกน สมญฺจานเนน

สมุฏจาติ (ปจฺมปาราชิก) ฯ

[๕๒๑] สมกฺเคน สงฺฆเณ อุกฺขิตฺตํ ภิกฺขุณี ฌมฺเมน วินยเณ
สตฺถุสาสเนน อนปฺโลเกตฺวา การกสงฺฆํ อนนฺถาย คณฺสฺส ฉนฺทํ
โอสารเณติยา สงฺฆาติเสโส กตฺถ ปญฺจตุโตติ ฯ สาวตฺถิยา
ปญฺจตุโต ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ อุตฺถนฺนํ ภาสิญฺญํ อารพฺภ ฯ
กิสฺมํ วัตฺถุสฺมินฺติ ฯ อุตฺถนฺนํ ภาสิญฺญํ สมกฺเคน สงฺฆเณ อุกฺขิตฺตํ
ภิกฺขุณี ฌมฺเมน วินยเณ สตฺถุสาสเนน อนปฺโลเกตฺวา การกสงฺฆํ
อนนฺถาย คณฺสฺส ฉนฺทํ โอสารเณติ ตสฺมํ วัตฺถุสฺมํ ฯ เอกา
ปญฺจตุติ ฯ ฉนฺนํ อปฺคตฺติสมุฏฺจานานํ เอเกน สมุฏฺจานเนน
สมุฏฺจาติ (ฐุรฺนิกฺเขเป) ฯ

[๕๒๒] อวสฺสุตฺตาย ภิกฺขุณิยา อวสฺสุตฺตสฺส ปฺริสฺปฺกฺคฺลสฺส หตฺถโต
ขาทนียํ วา โภชนียํ วา สหตฺถา ปฏิกฺกฺเขตฺวา ภูณฺชนฺติยา
สงฺฆาติเสโส กตฺถ ปญฺจตุโตติ ฯ สาวตฺถิยา ปญฺจตุโต ฯ กํ
อารพฺภาติ ฯ สุนฺทรีนฺนํ ภาสิญฺญํ อารพฺภ ฯ กิสฺมํ วัตฺถุสฺมินฺติ ฯ
สุนฺทรีนฺนํ ภาสิญฺญํ อวสฺสุตฺตา อวสฺสุตฺตสฺส ปฺริสฺปฺกฺคฺลสฺส หตฺถโต
อามิสฺสํ ปฏิกฺกฺเขสิ ตสฺมํ วัตฺถุสฺมํ ฯ เอกา ปญฺจตุติ ฯ ฉนฺนํ
อปฺคตฺติสมุฏฺจานานํ เอเกน สมุฏฺจานเนน สมุฏฺจาติ (ปจฺมปาราชิก) ฯ

[๕๒๓] กิณฺเต อยฺเย เอโส ปฺริสฺปฺกฺคฺโล กริสฺสติ อวสฺสุโต
วา อนวสฺสุโต วา ยโต ตฺวํ อนวสฺสุตา อิงฺฆยฺเย ยนฺเต
เอโส ปฺริสฺปฺกฺคฺโล เทติ ขาทนียํ วา โภชนียํ วา ตํ

ตุํว สหตุถา ปฏิกุกเหตุวาท ขาท วา ภูณช วาติ อุกโยเชนตุติยา
สงุมาทิสเสโต กตุถ ปณตุตุโตติ ๑ สวตุตุติยา ปณตุตุโต ๑ กํ
อารพุภาติ ๑ อณตุตุตุ ภูกุกุณี อารพุภ ๑ กิสุมิ วตุตุตุตุมิตุติ ๑
อณตุตุตุรา ภูกุกุณี กิनुเต อุกเย เอโส ปุริสพุคคโโล กริสตุติ
อวตุตุตุโต วา อนวตุตุตุโต วา ยโต ตุํว อนวตุตุตุตา อิงุมเย
ยनुเต เอโส ปุริสพุคคโโล เทติ ขาทนียํ วา โภชนียํ วา
ตุํว สหตุถา ปฏิกุกเหตุวาท ขาท วา ภูณช วาติ อุกโยเชสิ
ตุตุมิ วตุตุตุตุมิ ๑ เอกา ปณตุตุตุติ ๑ ฉนุํนํ อापตุตุติสมุฏจानานํ
ติหิ สมุฏจानนหิ สมุฏจาทิ ๑

[๕๒๔] กุปีตาย [๑] ภูกุกุณียา ยวตุตุตุติยํ สมनुภาสนาย
นปฺปฏิณิสตุสชชนตุติยา สงุมาทิสเสโต กตุถ ปณตุตุโตติ ๑ สวตุตุติยา
ปณตุตุโต ๑ กํ อารพุภาติ ๑ จณุกกาสิ ภูกุกุณี อารพุภ ๑ กิสุมิ
วตุตุตุตุมิตุติ ๑ จณุกกาสิ ภูกุกุณี กุปีตา อนตุตุตุตมना เอวํ อวจ พุทุธิ
ปจจาทิกุกขามิ ฐมมํ ปจจาทิกุกขามิ สงมํ ปจจาทิกุกขามิ สิگขํ
ปจจาทิกุกขามิตุติ ตตุมิ วตุตุตุตุมิ ๑ เอกา ปณตุตุตุติ ๑ ฉนุํนํ
อापตุตุติสมุฏจानานํ เอเกน สมุฏจानน สมุฏจาทิ (ฐุณิกุกเขเป) ๑

[๕๒๕] กิสุมิตุตุจิวเทว อธิกรณํ ปจจาทิกุกตายนํ ๒ กุปีตายนํ ๓ ภูกุกุณียา
ยวตุตุตุติยํ สมनुภาสนาย นปฺปฏิณิสตุสชชนตุติยา สงุมาทิสเสโต กตุถ
ปณตุตุโตติ ๑ สวตุตุติยา ปณตุตุโต ๑ กํ อารพุภาติ ๑
#๑ ม. อนตุตุตุตมนาย ๑ ๒ สิ. ปจจาทิกุกตา ๑ ม. ย. ปจจาทิกุกตายนํ ๑ ๓ ม. ย. อุกโย
#ปาโจ นตุติ ๑

จณฺหทกาลี ภิกฺขุณี อารพฺภ ๑ กิสมิ วัตตฺตฺสฺมินฺติ ๑ จณฺหทกาลี ภิกฺขุณี
กิสมิณฺจิทฺเว อธิกรณฺ ปจฺจกตา กุปีตา อนตฺตมฺนา เอวํ อว
จฺนุทคามินิโย จ ภิกฺขุณีโย โทสคามินิโย จ ภิกฺขุณีโย โมหคามินิโย
จ ภิกฺขุณีโย ภยคามินิโย จ ภิกฺขุณีโยติ ตสฺมี วัตตฺตฺสฺมี ๑
เอกา ปฺลยฺตฺติ ๑ จฺนฺนํ อปฺตฺติสฺมฺมฺจฺจานานํ เอเกน สฺมฺมฺจฺจานน
สฺมฺมฺจฺจาทิ (ฐฺรณิกฺเขเป) ๑

[๕๒๖] สํสฺมฺจฺจานํ ภิกฺขุณีนํ ยาวตฺติยํ สมนฺนุภาสนาย นปฺปฺภฺนินิสฺสชฺชฺชนฺตึนํ
สงฺฆมาทิสฺเสโส กตฺถ ปฺลยฺตฺติ ๑ สาวตฺถิยา
ปฺลยฺตฺติ ๑ กํ อารพฺภาทิ ๑ สมนฺนุทฺตา ภิกฺขุณีโย อารพฺภ ๑
กิสมิ วัตตฺตฺสฺมินฺติ ๑ สมนฺนุทฺตา ภิกฺขุณีโย สํสฺมฺจฺจา วิหริสฺสฺ ตสฺมี
วัตตฺตฺสฺมี ๑ เอกา ปฺลยฺตฺติ ๑ จฺนฺนํ อปฺตฺติสฺมฺมฺจฺจานานํ เอเกน
สฺมฺมฺจฺจานน สฺมฺมฺจฺจาทิ (ฐฺรณิกฺเขเป) ๑

[๕๒๗] สํสฺมฺจฺจาวฺยเย ตฺมฺเมห วิหฺรธ มา ตฺมฺเมห นานา วิหริตฺถาติ
อฺยฺโยเชนฺตฺติยา ยาวตฺติยํ สมนฺนุภาสนาย นปฺปฺภฺนินิสฺสชฺชฺชนฺตฺติยา สงฺฆมาทิสฺเสโส
กตฺถ ปฺลยฺตฺติ ๑ สาวตฺถิยา ปฺลยฺตฺติ ๑ กํ อารพฺภาทิ ๑
อฺลฺลนฺนํ ภิกฺขุณี อารพฺภ ๑ กิสมิ วัตตฺตฺสฺมินฺติ ๑ อฺลฺลนฺนํทฺตา ภิกฺขุณี
สํสฺมฺจฺจาวฺยเย ตฺมฺเมห วิหฺรธ มา ตฺมฺเมห นานา วิหริตฺถาติ
อฺยฺโยเชติ ตสฺมี วัตตฺตฺสฺมี ๑ เอกา ปฺลยฺตฺติ ๑ จฺนฺนํ
อปฺตฺติสฺมฺมฺจฺจานานํ เอเกน สฺมฺมฺจฺจานน สฺมฺมฺจฺจาทิ (ฐฺรณิกฺเขเป) ๑
ทส สงฺฆมาทิสฺเสสา นิฏฺฐิตา ๑

ตสฺสทฺทานํ

[๕๒๘] อุตฺยโจริ คามนฺตํ อุกฺขิตฺตํ ขาทเนน จ

กิเนเต กุปีตา กิสฺมิณฺจि สํสฺสุจฺจา อณฺณาย ๑ เต ทสฺสาติ ฯ

[๕๒๙] ยนฺเตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุทฺเธน
ปตฺตสนฺนิจฺยํ กโรนฺติยา นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ
สาวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโณ
อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺถุสฺมิณฺติ ฯ นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโณ ปตฺตสนฺนิจฺยํ
อํกํสฺส ตสฺมี วตฺถุสฺมี ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ
ทฺวีหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ (กจฺฉินเก) ฯ

[๕๓๐] อกาลจิวริ กาลจิวรณฺติ อธิฏฺฐหิตฺวา ภาชาเปนฺติยา
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ
กํ อารพฺภาติ ฯ อุตฺถนฺนทํ ภิกฺขุณฺโณ อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺถุสฺมิณฺติ ฯ
อุตฺถนฺนทา ภิกฺขุณฺโณ อกาลจิวริ กาลจิวรณฺติ อธิฏฺฐหิตฺวา ภาชาเปลิ
ตสฺมี วตฺถุสฺมี ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ
ตีหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ ฯ

[๕๓๑] ภิกฺขุณฺเยา สทฺธิ จิวริ ปริวฏฺเฏตฺวา อจฺฉินฺทนฺติยา
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ
กํ อารพฺภาติ ฯ อุตฺถนฺนทํ ภิกฺขุณฺโณ อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺถุสฺมิณฺติ ฯ
อุตฺถนฺนทา ภิกฺขุณฺโณ ภิกฺขุณฺเยา สทฺธิ จิวริ ปริวฏฺเฏตฺวา อจฺฉินฺท
#๑ ม. ฃายเต ฯ

ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปญฺญตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ
ตีหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ ฯ

[๕๑๒] อญฺลํ วิญฺญาเปตฺวา วิญฺญาเปนฺติยา นิสฺสคฺคิยํ
ปจฺจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตฺนฺติ ฯ สวตฺติยา ปญฺญตฺตํ ฯ กํ
อารพฺภาติ ฯ อุตฺถนฺนํ ภิภฺขุณี อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตสฺมีนฺติ ฯ
อุตฺถนฺนทา ภิภฺขุณี อญฺลํ วิญฺญาเปตฺวา อญฺลํ วิญฺญาเปตี ตสฺมี
วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปญฺญตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ ฉหิ
สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ ฯ

[๕๑๓] อญฺลํ เจตฺวาเปตฺวา อญฺลํ เจตฺวาเปนฺติยา นิสฺสคฺคิยํ
ปจฺจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตฺนฺติ ฯ สวตฺติยา ปญฺญตฺตํ ฯ กํ
อารพฺภาติ ฯ อุตฺถนฺนํ ภิภฺขุณี อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตสฺมีนฺติ ฯ
อุตฺถนฺนทา ภิภฺขุณี อญฺลํ เจตฺวาเปตฺวา อญฺลํ เจตฺวาเปตี ตสฺมี
วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปญฺญตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ ฉหิ
สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ ฯ

[๕๑๔] อญฺญทตฺติเกน ปริกฺขาเรน อญฺญทฺทิสฺสเกน สจฺฉิเกน
อญฺลํ เจตฺวาเปนฺติยา นิสฺสคฺคิยํ ปจฺจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตฺนฺติ ฯ
สวตฺติยา ปญฺญตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ สมฺพหฺลลา ภิภฺขุณีโย
อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตสฺมีนฺติ ฯ สมฺพหฺลลา ภิภฺขุณีโย อญฺญทตฺติเกน
ปริกฺขาเรน อญฺญทฺทิสฺสเกน สจฺฉิเกน อญฺลํ เจตฺวาเปตฺวา ตสฺมี
วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปญฺญตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ ฉหิ

สมุฏฐานนหิ สมุฏฐาติ ฯ

[๕๑๕] อลฺลทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อลฺลททฺทิสฺสิเกน สงฺฆิเกน
สญฺญาจิเกน อลฺลํ เจตาปนฺตียา นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺตียํ กตฺถ
ปฺลฺลตฺตฺนฺตฺติ ฯ สาวตฺถียา ปฺลฺลตฺตฺติ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ สมฺพหฺลฺลา
ภิกฺขุณีโย อารพฺภ ฯ กิสมิํ วตฺถุสฺสมินฺตฺติ ฯ สมฺพหฺลฺลา ภิกฺขุณีโย
อลฺลทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อลฺลททฺทิสฺสิเกน สงฺฆิเกน สญฺญาจิเกน
อลฺลํ เจตาเปสฺสุ ตฺสฺมิํ วตฺถุสฺสมิํ ฯ เอกา ปฺลฺลตฺตฺติ ฯ ฉนฺนํ
อาปตฺตฺติสมุฏฺฐานานํ นหิ สมุฏฺฐานนหิ สมุฏฺฐาติ ฯ

[๕๑๖] อลฺลทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อลฺลททฺทิสฺสิเกน มหาชนิเกน
อลฺลํ เจตาปนฺตียา นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺตียํ กตฺถ ปฺลฺลตฺตฺนฺตฺติ ฯ
สาวตฺถียา ปฺลฺลตฺตฺติ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ สมฺพหฺลฺลา ภิกฺขุณีโย
อารพฺภ ฯ กิสมิํ วตฺถุสฺสมินฺตฺติ ฯ สมฺพหฺลฺลา ภิกฺขุณีโย อลฺลทตฺถิเกน
ปริกฺขาเรน อลฺลททฺทิสฺสิเกน มหาชนิเกน อลฺลํ เจตาเปสฺสุ ตฺสฺมิํ
วตฺถุสฺสมิํ ฯ เอกา ปฺลฺลตฺตฺติ ฯ ฉนฺนํ อาปตฺตฺติสมุฏฺฐานานํ นหิ
สมุฏฺฐานนหิ สมุฏฺฐาติ ฯ

[๕๑๗] อลฺลทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อลฺลททฺทิสฺสิเกน มหาชนิเกน
สญฺญาจิเกน อลฺลํ เจตาปนฺตียา นิสฺสํคฺคิยํ ปาจิตฺตียํ กตฺถ
ปฺลฺลตฺตฺนฺตฺติ ฯ สาวตฺถียา ปฺลฺลตฺตฺติ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ สมฺพหฺลฺลา
ภิกฺขุณีโย อารพฺภ ฯ กิสมิํ วตฺถุสฺสมินฺตฺติ ฯ สมฺพหฺลฺลา ภิกฺขุณีโย
อลฺลทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อลฺลททฺทิสฺสิเกน มหาชนิเกน สญฺญา-

จิเณ อณฺณํ เจตาเปสฺสึ ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ

ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺานานํ ฉหิ สมฺภูจฺานเนหิ สมฺภูจฺาติ ฯ

[๕๓๘] อณฺณทตฺติเณน ปริกฺขารเณ อณฺณทฺุทิสิเณน ปุคฺคฺลิเณน สลฺยจฺาจิเณน อณฺณํ เจตาเปนฺตฺติยา นิสฺสํคฺคฺขิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปณฺณตฺตนฺตฺติ ฯ สวตฺติยา ปณฺณตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ อฺลฺลนฺนํทํ ภิภฺขุณี อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตสฺมินฺตฺติ ฯ อฺลฺลนฺนํทา ภิภฺขุณี อณฺณทตฺติเณน ปริกฺขารเณ อณฺณทฺุทิสิเณน ปุคฺคฺลิเณน สลฺยจฺาจิเณน อณฺณํ เจตาเปสฺสิ ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺานานํ ฉหิ สมฺภูจฺานเนหิ สมฺภูจฺาติ ฯ

[๕๓๙] อติเรกจตฺตํกํสปรมํ ครุปาปฺรณํ เจตาเปนฺตฺติยา นิสฺสํคฺคฺขิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปณฺณตฺตนฺตฺติ ฯ สวตฺติยา ปณฺณตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ อฺลฺลนฺนํทํ ภิภฺขุณี อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตสฺมินฺตฺติ ฯ อฺลฺลนฺนํทา ภิภฺขุณี ราชานํ กมฺพลํ วิญฺญาเปสฺสิ ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺานานํ ฉหิ สมฺภูจฺานเนหิ สมฺภูจฺาติ ฯ

[๕๔๐] อติเรกอพฺตฺตมฺเตยฺยํกํสปรมํ ลหุปาปฺรณํ เจตาเปนฺตฺติยา นิสฺสํคฺคฺขิยํ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปณฺณตฺตนฺตฺติ ฯ สวตฺติยา ปณฺณตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ อฺลฺลนฺนํทํ ภิภฺขุณี อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตสฺมินฺตฺติ ฯ อฺลฺลนฺนํทา ภิภฺขุณี ราชานํ โขมํ วิญฺญาเปสฺสิ ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺานานํ ฉหิ สมฺภูจฺานเนหิ
#๑ ม. ครุปาปฺรณํ ฯ

สมุฏฐาติ ฯ

ทวาทส นิสฺสคฺคิยา ปาจิตฺติยา นิฏฺฐิตา ฯ

ตสฺสทฺทานํ

[๕๔๑] ปตฺตํ อกาลกาลญฺจ ปรีวภูญฺจ วิญฺญาเป ๑

เจตาเปตฺวา อญฺญาตฺถิ สงฺฆิกญฺจ มหาชนิ ๒

สญฺญาจิกา ปุคฺคฺลิกา จตฺตุกํสทฺตฺตมเตยฺยกาติ ฯ

[๕๔๒] ยนฺเตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหฺตา สมฺมาสมฺพุทฺเธน
ลสฺสํ ขาทนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญาตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา
ปญฺญาตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ อุตฺตฺนฺนํ ภิက္ขุณี อารพฺภ ฯ กิสิมฺมี
วตฺตฺตฺสฺมินฺติ ฯ อุตฺตฺนฺนํ ภิက္ขุณี น มตฺตํ ชานิตฺวา ลสฺสํ หราเปตี
ตฺสฺมี วตฺตฺตฺสฺมี ฯ เอกา ปญฺญาตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปาตฺติสมฺภูจฺจานานํ
ทฺวิหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาติ (เอพฺกโลมเก) ฯ

[๕๔๓] สมฺพาเช โลมํ สํหฺราเปนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญาตฺตฺนฺติ ฯ
สาวตฺถิยา ปญฺญาตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ ฉพฺพคฺคิยา
ภิက္ขุณีโย อารพฺภ ฯ กิสิมฺมี วตฺตฺตฺสฺมินฺติ ฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิက္ขุณีโย
สมฺพาเช โลมํ สํหฺราเปสฺสุ ตฺสฺมี วตฺตฺตฺสฺมี ฯ เอกา ปญฺญาตฺติ ฯ
ฉนฺนํ อปาตฺติสมฺภูจฺจานานํ จตฺตุหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาติ ฯ

[๕๔๔] ตลฆาตเก ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญาตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา
ปญฺญาตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ เทว ภิက္ขุณีโย อารพฺภ ฯ กิสิมฺมี
#๑ ม. ย. วิญญาเป ฯ ๒ ม. มหาชนิกํ ฯ

วตถุสฺมินฺติ ฯ เทว ภิกฺขุณีโย ตลฆาตกมกํสุ ตสฺมี วตถุสฺมี ฯ
เอกา ปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสฺมฺภูจฺานานํ เอเกน สฺมฺภูจฺาเนน
สฺมฺภูจฺาติ (ปจฺมปาราชิกเก) ฯ

[๕๔๕] ชตฺมฺภูจฺเก ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺจตฺตนฺติ ฯ สวตฺถิยา
ปญฺจตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ อญฺจตรํ ภิกฺขุณี อารพฺภ ฯ กิสฺมี
วตถุสฺมินฺติ ฯ อญฺจตรา ภิกฺขุณี ชตฺมฺภูจฺกํ อาทียิ ตสฺมี
วตถุสฺมี ฯ เอกา ปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสฺมฺภูจฺานานํ เอเกน
สฺมฺภูจฺาเนน สฺมฺภูจฺาติ (ปจฺมปาราชิกเก)

[๕๔๖] อติเรกทวฺงฺกุลปพฺพปรมํ อุทกสฺสุทฺธิกํ อาทียนฺติยา ปาจิตฺติยํ
กตฺถ ปญฺจตฺตนฺติ ฯ สกฺเกสุ ปญฺจตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ
อญฺจตรํ ภิกฺขุณี อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตถุสฺมินฺติ ฯ อญฺจตรา
ภิกฺขุณี อติคมฺภีริ อุทกสฺสุทฺธิกํ อาทียิ ตสฺมี วตถุสฺมี ฯ เอกา
ปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสฺมฺภูจฺานานํ เอเกน สฺมฺภูจฺาเนน
สฺมฺภูจฺาติ (ปจฺมปาราชิกเก) ฯ

[๕๔๗] ภิกฺขุสฺส ภูยฺชนฺตสฺส ปานีเยน วา วิฐฺูปเนน วา
อุปตฺติญฺจฺนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺจตฺตนฺติ ฯ สวตฺถิยา ปญฺจตฺตํ ฯ
กํ อารพฺภาติ ฯ อญฺจตรํ ภิกฺขุณี อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตถุสฺมินฺติ ฯ
อญฺจตรา ภิกฺขุณี ภิกฺขุสฺส ภูยฺชนฺตสฺส ปานีเยน จ วิฐฺูปเนน จ
อุปตฺติญฺจฺิ ตสฺมี วตถุสฺมี ฯ เอกา ปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสฺมฺภูจฺานานํ
ทฺวิหิ สฺมฺภูจฺาเนหิ สฺมฺภูจฺาติ (เอพฺกโลมเก) ฯ

[๕๔๘] อามกธณัม วิณฺญาเปตฺวา ภูณฺชนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ
ปฺลฺลตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปฺลฺลตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ สมฺพหฺลฺลา
ภิกฺขุณีโย อารพฺภ ฯ กิสมิ วัตฺตฺตฺสฺมินฺติ ฯ สมฺพหฺลฺลา ภิกฺขุณีโย
อามกธณัม วิณฺญาเปตฺวา ภูณฺชิสฺสฺ ตฺสฺมิ วัตฺตฺตฺสฺมิ ฯ เอกา
ปฺลฺลตฺตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ จตฺถิ สมฺภูจฺจานนฺติ สมฺภูจฺจติ ฯ

[๕๔๙] อุจฺจาร์ วา ปสฺสฺสาวํ วา เขฬํ ๑ วา สงฺการํ วา วิฆาถํ
วา ติโรกฺขฺตฺเต ฉทฺตฺเตนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปฺลฺลตฺตฺนฺติ ฯ
สาวตฺถิยา ปฺลฺลตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ อณฺตฺตฺริ ภิกฺขุณี อารพฺภ ฯ
กิสมิ วัตฺตฺตฺสฺมินฺติ ฯ อณฺตฺตรา ภิกฺขุณี อุจฺจาร์ปิ ปสฺสฺสาวํปิ
เขฬํปิ ๒ สงฺการํปิ วิฆาถํปิ ติโรกฺขฺตฺเต ฉทฺตฺเตสิ ตฺสฺมิ วัตฺตฺตฺสฺมิ ฯ
เอกา ปฺลฺลตฺตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ ฉหิ สมฺภูจฺจานนฺติ
สมฺภูจฺจติ ฯ

[๕๕๐] อุจฺจาร์ วา ปสฺสฺสาวํ วา เขฬํ ๓ วา สงฺการํ วา วิฆาถํ
วา หริเต ฉทฺตฺเตนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปฺลฺลตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา
ปฺลฺลตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ สมฺพหฺลฺลา ภิกฺขุณีโย อารพฺภ ฯ
กิสมิ วัตฺตฺตฺสฺมินฺติ ฯ สมฺพหฺลฺลา ภิกฺขุณีโย อุจฺจาร์มฺปิ ปสฺสฺสาวมฺปิ
เขฬมฺปิ สงฺการมฺปิ วิฆาถมฺปิ หริเต ฉทฺตฺเตสฺสฺ ตฺสฺมิ วัตฺตฺตฺสฺมิ ฯ
เอกา ปฺลฺลตฺตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ ฉหิ สมฺภูจฺจานนฺติ
สมฺภูจฺจติ ฯ

[๕๕๑] นจฺจํ วา คีตํ วา วาถิตํ วา ทสฺสนาย คจฺจนฺติยา
#๑-๒-๓ อัย ปาโจ นตฺถิ ฯ

ปาจิตติย กตถ ปลยตตุนติ ฯ ราชคเห ปลยตตํ ฯ กํ
อารพภาติ ฯ ฉพพคคิยา ภิกขุณีโย อารพภ ฯ กิสมิ วตถุสมินฺติ ฯ
ฉพพคคิยา ภิกขุณีโย นจจมปี คีตมปี วาทิตมปี ทสฺสนาย อคมํสุ
ตสมิ วตถุสมิ ฯ เอกา ปลยตตติ ฯ ฉนฺนํ อาปตติสมฺภูจฺจานานํ
ทวิหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ (เอพกโถมเก) ฯ

ลสฺสนวคฺโค ปจโหม ฯ

[๕๕๒] รตตุนฺทการเ อปฺปทีเป ปุริเสน สทฺธิ เอเกเนกาย
สนฺติภฺจฺจนฺติยา ปาจิตติย กตถ ปลยตตุนติ ฯ สวตถุติยา ปลยตตํ ฯ
กํ อารพภาติ ฯ อลฺยตตรํ ภิกขุณี อารพภ ฯ กิสมิ วตถุสมินฺติ ฯ
อลฺยตตรา ภิกขุณี รตตุนฺทการเ อปฺปทีเป ปุริเสน สทฺธิ เอเกเนกา
สนฺติภฺจฺจิตฺติ ตสมิ วตถุสมิ ฯ เอกา ปลยตตติ ฯ ฉนฺนํ อาปตติสมฺภูจฺจานานํ
ทวิหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ (เอยฺยสฺตถเก) ฯ

[๕๕๓] ปภฺจฺจฉนฺเน โອกาเส ปุริเสน สทฺธิ เอเกเนกาย
สนฺติภฺจฺจนฺติยา ปาจิตติย กตถ ปลยตตุนติ ฯ สวตถุติยา ปลยตตํ ฯ
กํ อารพภาติ ฯ อลฺยตตรํ ภิกขุณี อารพภ ฯ กิสมิ วตถุสมินฺติ ฯ
อลฺยตตรา ภิกขุณี ปภฺจฺจฉนฺเน โອกาเส ปุริเสน สทฺธิ เอเกเนกา
สนฺติภฺจฺจิตฺติ ตสมิ วตถุสมิ ฯ เอกา ปลยตตติ ฯ ฉนฺนํ อาปตติสมฺภูจฺจานานํ
ทวิหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ (เอยฺยสฺตถเก)

[๕๕๔] อชฺโฆกาเส ปุริเสน สทฺธิ เอเกเนกาย สนฺติภฺจฺจนฺติยา
ปาจิตติย กตถ ปลยตตุนติ ฯ สวตถุติยา ปลยตตํ ฯ กํ

อารพภาติ ฯ อญตตรํ ภิกขุณี อารพภ ฯ กิสมิ วัตตสุมินติ ฯ
อญตตรา ภิกขุณี อชฺโฆกาเส ปุริเสน สทฺธิ เอเกเนกา สนฺติภูจि
ตสฺมิ วัตตสุมิ ฯ เอกา ปญตตติ ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจานานํ
ทฺวิหิ สมฺภูจानเหิ สมฺภูจาทิ (เถยยสฺตถเก) ฯ

[๕๕๕] รติยาย วา พฺยูเห วา สิงฺฆาภูเก วา ปุริเสน สทฺธิ
เอเกเนกาย สนฺติภูจฺนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญตตฺตฺนฺติ ฯ
สาวตฺติยา ปญตตฺตํ ฯ กํ อารพภาติ ฯ ถุลลนฺนํทํ ภิกขุณี
อารพภ ฯ กิสมิ วัตตสุมินติ ฯ ถุลลนฺนํทา ภิกขุณี รติยายปี
พฺยูเหปี สิงฺฆาภูเกปี ปุริเสน สทฺธิ เอเกเนกา สนฺติภูจิ ตสฺมิ
วัตตสุมิ ฯ เอกา ปญตตติ ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจานานํ ทฺวิหิ
สมฺภูจानเหิ สมฺภูจาทิ (เถยยสฺตถเก) ฯ

[๕๕๖] ปุเรกตฺตํ กุลานิ อุปสงฺกมิตฺวา อาสเน นิสิตฺติวา
สามิเก อนาปุจฺฉา ปกฺกมฺนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญตตฺตฺนฺติ ฯ
สาวตฺติยา ปญตตฺตํ ฯ กํ อารพภาติ ฯ อญตตรํ ภิกขุณี อารพภ ฯ
กิสมิ วัตตสุมินติ ฯ อญตตรา ภิกขุณี ปุเรกตฺตํ กุลานิ อุปสงฺกมิตฺวา
อาสเน นิสิตฺติวา สามิเก อนาปุจฺฉา ปกฺกามิ ตสฺมิ วัตตสุมิ ฯ
เอกา ปญตตติ ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจานานํ ทฺวิหิ สมฺภูจानเหิ
สมฺภูจาทิ (กจินเก) ฯ

[๕๕๗] ปจฺฉากตฺตํ กุลานิ อุปสงฺกมิตฺวา สามิเก อนาปุจฺฉา
อาสเน นิสิตฺติยนฺติยา ๑ ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญตตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺติยา
#๑ ม. ย. อภินิสิตฺติยนฺติยา ฯ

ปลยตตํ ฯ กํ อารพุกาติ ฯ ถุลลนนุทํ ภิกขุณี อารพุก ฯ
กิสฺมี วตฺตสฺมินฺติ ฯ ถุลลนนุทา ภิกขุณี ปจฺจนาทตฺตํ กุลานิ
อุปลสงฺกมิตฺวา สามิเก อนาปุจฺจนา อาสเน นิสฺสีทิ ๑ ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ
เอกา ปลยตฺติ ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ ทฺวีหิ สมฺภูจฺจานหิม
สมฺภูจฺจาติ (กจฺฉินเก) ฯ

[๕๕๘] วิกาเล กุลานิ อุปลสงฺกมิตฺวา สามิเก อนาปุจฺจนาเสยฺยํ
สนฺนุตฺติวา วา สนฺนุตราเปตฺวา วา อภินิสฺสีทฺนฺตฺติยา ปาจิตฺตฺติยํ กตฺถ
ปลยตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺตฺติยา ปลยตฺตํ ฯ กํ อารพุกาติ ฯ สมฺพหุลา
ภิกขุณีโย อารพุก ฯ กิสฺมี วตฺตสฺมินฺติ ฯ สมฺพหุลา ภิกขุณีโย
วิกาเล กุลานิ อุปลสงฺกมิตฺวา สามิเก อนาปุจฺจนา เสยฺยํ สนฺนุตฺติวา
อภินิสฺสีทฺิสฺสู ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปลยตฺติ ฯ ฉนฺนํ
อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ ทฺวีหิ สมฺภูจฺจานหิ สมฺภูจฺจาติ (กจฺฉินเก) ฯ

[๕๕๙] ทฺกคฺคหิเตน ทฺุปรชาริเตน ปรี อุชฺชมาเปนฺตฺติยา ปาจิตฺตฺติยํ
กตฺถ ปลยตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺตฺติยา ปลยตฺตํ ฯ กํ อารพุกาติ ฯ
อณฺณตฺตรํ ภิกขุณี อารพุก ฯ กิสฺมี วตฺตสฺมินฺติ ฯ อณฺณตฺตรา
ภิกขุณี ทฺกคฺคหิเตน ทฺุปรชาริเตน ปรี อุชฺชมาเปสิ ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ
เอกา ปลยตฺติ ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ ทฺีหิ สมฺภูจฺจานหิ
สมฺภูจฺจาติ ฯ

[๕๖๐] อตฺตฺตานํ วา ปรี วา นิริเยน วา พฺรหฺมจฺริเยน วา
อภิสฺปนฺตฺติยา ปาจิตฺตฺติยํ กตฺถ ปลยตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺตฺติยา ปลยตฺตํ ฯ
#๑ ม. ย. อภินิสฺสีทิ ฯ

กัม อารพุภาติ ฯ จณฺทกาถิ ภิกฺขุณี อารพุภ ๑ กิสฺมี วตฺตฺสฺมินฺติ ฯ
จณฺทกาถิ ภิกฺขุณี อตฺตฺตานมฺปิ ปรมฺปิ นิริเยนปิ พุรหฺมจริเยนปิ
อภิสฺปิ ตสฺมี วตฺตฺสฺมี ฯ เอกา ปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ
ตีหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ ฯ

[๕๖๑] อตฺตฺตานํ วธิตฺวา วธิตฺวา โรทฺหนฺตฺติยา ปาจิตฺตฺติยํ กตฺถ
ปญฺจตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถฺติยา ปญฺจตฺตฺติ ฯ กัม อารพุภาติ ฯ จณฺทกาถิ
ภิกฺขุณี อารพุภ ๑ กิสฺมี วตฺตฺสฺมินฺติ ฯ จณฺทกาถิ ภิกฺขุณี
อตฺตฺตานํ วธิตฺวา วธิตฺวา โรทฺติ ตสฺมี วตฺตฺสฺมี ฯ เอกา
ปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ เอเกน สมฺภูจฺจานน
สมฺภูจฺจาทิ (ฐุรฺนิกฺเขเป) ฯ

รตฺตฺนฺตฺการวคฺโค พุทฺติโย ฯ

[๕๖๒] นคฺคา ย นฺหา ยนฺตฺติยา ปาจิตฺตฺติยํ กตฺถ ปญฺจตฺตฺนฺติ ฯ
สาวตฺถฺติยา ปญฺจตฺตฺติ ฯ กัม อารพุภาติ ฯ สมฺพหฺลฺลา ภิกฺขุณีโย
อารพุภ ๑ กิสฺมี วตฺตฺสฺมินฺติ ฯ สมฺพหฺลฺลา ภิกฺขุณีโย นคฺคา
นฺหา ยีสุ ตสฺมี วตฺตฺสฺมี ฯ เอกา ปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ
อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ ทฺวีหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ (เอพฺกโลมเก) ฯ

[๕๖๓] ปมาณาติกฺกนฺตํ อุทกสาฎฺฐิกํ การาเปนฺตฺติยา ปาจิตฺตฺติยํ
กตฺถ ปญฺจตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถฺติยา ปญฺจตฺตฺติ ฯ กัม อารพุภาติ ฯ
ฉพฺพคฺคฺติยา ภิกฺขุณีโย อารพุภ ๑ กิสฺมี วตฺตฺสฺมินฺติ ฯ ฉพฺพคฺคฺติยา
ภิกฺขุณีโย อปฺปมาณิกายो อุทกสาฎฺฐิกายो ชาเรสุ ตสฺมี วตฺตฺสฺมี ฯ

เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฌนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานนํ ฌหิ สมฺภูจฺจานเนหิ
สมฺภูจฺจาทิ ฯ

[๕๖๔] ภิกฺขุณฺนิยา จีวรํ วิสิพฺเพตฺวา วา วิสิพฺพาเปตฺวา วา
เนว วิสิพฺพาเปตฺติยา ๑ น วิสิพฺพาปนาย อุตฺตฺสูกํ กโรนฺติยา ปาจิตฺติยํ
กตฺถ ปณฺณตฺตนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ
อฺลฺลนนฺทํ ภิกฺขุณฺนี อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตฺสุมินฺติ ฯ อฺลฺลนนฺทา
ภิกฺขุณฺนี ภิกฺขุณฺนิยา จีวรํ วิสิพฺพาเปตฺวา เนว วิสิพฺเพตฺติ น วิสิพฺพาปนาย
อุตฺตฺสูกํ อกาสิ ตฺสุมิ วตฺตฺสุมิ ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฌนฺนํ
อาปตฺติสมฺภูจฺจานนํ เอเกน สมฺภูจฺจานเนน สมฺภูจฺจาทิ (ฐรฺนิกฺเขเป) ฯ

[๕๖๕] ปณฺจาทิกํ สงฺฆมาฏีวาริ อตฺติกาเมนฺติยา ปาจิตฺติยํ
กตฺถ ปณฺณตฺตนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ
สมฺพฺพฺพฺลา ภิกฺขุณฺนิโย อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตฺสุมินฺติ ฯ สมฺพฺพฺพฺลา
ภิกฺขุณฺนิโย ภิกฺขุณฺนินํ หตฺเถ จีวรํ นิกฺขิปปิตฺวา สนฺตฺรตฺตเรณ ชนปฺทจาริกํ
ปฏกฺกมฺิสฺส ตฺสุมิ วตฺตฺสุมิ ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฌนฺนํ
อาปตฺติสมฺภูจฺจานนํ ทฺวิหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ (กจฺฉินเก) ฯ

[๕๖๖] จีวรสงฺกมฺนียํ ฐาเรนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปณฺณตฺตนฺติ ฯ }
สาวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ อณฺณตฺตรํ ภิกฺขุณฺนี
อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตฺสุมินฺติ ฯ อณฺณตฺตรา ภิกฺขุณฺนี [๒] ภิกฺขุณฺนิยา
จีวรํ อนาปฺจฺจา ปารุปี ตฺสุมิ วตฺตฺสุมิ ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ
ฌนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานนํ ทฺวิหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ (กจฺฉินเก) ฯ
#๑ ม. ย. วิสิพฺเพตฺติยา ฯ ๒ ม. ย. อณฺณตฺตรา ฯ

[๕๖๗] คณสฺส จีวรลาภํ อนุตรายํ กโรนฺติยา ปาจิตฺติยํ
กตฺถ ปญฺญตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปญฺญตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ
ถฺลลนฺนํ ภิภฺขุณี อารพฺภ ฯ กิสมิ วตฺถุสมินฺติ ฯ ถฺลลนฺนทา
ภิภฺขุณี คณสฺส จีวรลาภํ อนุตรายํ อกาสิ ตสมิ วตฺถุสมิ ฯ
เอกา ปญฺญตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานันํ ตีหิ สมฺภูจฺจเนหิ
สมฺภูจฺจาทิ ฯ

[๕๖๘] ฆมฺมิกํ จีวรวิภฺงคํ ปฏฺิพาหนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ
ปญฺญตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปญฺญตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ ถฺลลนฺนํ
ภิภฺขุณี อารพฺภ ฯ กิสมิ วตฺถุสมินฺติ ฯ ถฺลลนฺนทา ภิภฺขุณี
ฆมฺมิกํ จีวรวิภฺงคํ ปฏฺิพาหิ ตสมิ วตฺถุสมิ ฯ เอกา ปญฺญตฺติ ฯ
ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานันํ ตีหิ สมฺภูจฺจเนหิ สมฺภูจฺจาทิ ฯ

[๕๖๙] อคาริกสฺส ๑ วา ปริพฺพาชกสฺส วา ปริพฺพาชกาย
วา สมณจิวริ เทนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา
ปญฺญตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ ถฺลลนฺนํ ภิภฺขุณี อารพฺภ ฯ กิสมิ
วตฺถุสมินฺติ ฯ ถฺลลนฺนทา ภิภฺขุณี อคาริกสฺส ๑ สมณจิวริ อทาสิ
ตสมิ วตฺถุสมิ ฯ เอกา ปญฺญตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานันํ
ฉหิ สมฺภูจฺจเนหิ สมฺภูจฺจาทิ ฯ

[๕๗๐] ทฺพฺพลจิวรปจฺจาสาย จีวรกาลสมฺมํ อติภฺกามาเนนฺติยา
ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺญตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปญฺญตฺตํ ฯ กํ
อารพฺภาติ ฯ ถฺลลนฺนํ ภิภฺขุณี อารพฺภ ฯ กิสมิ วตฺถุสมินฺติ ฯ
#๑ ม. ย. อคาริกสฺส ฯ สพฺพตฺถ อีทิสเมว ฯ

ถุลลนุทา ภิกขุณี ทุพฺพลจีวรปจฺจาสาข จีวรกาลสมยฺ อติกุทาเมสิ
ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺานานํ
ตีหิ สมฺภูจฺานเนหิ สมฺภูจฺาติ ฯ

[๕๗๑] ฌมฺมิกํ กจฺินฺนุทฺธารํ ปฏฺิพาหนฺตฺิยา ปาจิตฺตฺิยํ กตฺถ
ปญฺจตฺตฺนฺตฺิ ฯ สาวตฺถฺิยา ปญฺจตฺตฺิ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ ถุลลนุทํ
ภิกขุณี อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตสฺมินฺตฺิ ฯ ถุลลนุทา ภิกขุณี ฌมฺมิกํ
กจฺินฺนุทฺธารํ ปฏฺิพาหิ ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ
อาปตฺติสมฺภูจฺานานํ ตีหิ สมฺภูจฺานเนหิ สมฺภูจฺาติ ฯ

นฺหานวฺกฺโค ตฺติโย ฯ

[๕๗๒] ทฺวินฺนํ ภิกขุณีนํ เอกมฺลฺเจ ตฺวณฺเณตฺินํ ปาจิตฺตฺิยํ
กตฺถ ปญฺจตฺตฺนฺตฺิ ฯ สาวตฺถฺิยา ปญฺจตฺตฺิ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ
สมฺพฺหฺลา ภิกขุณีโย อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตสฺมินฺตฺิ ฯ สมฺพฺหฺลา
ภิกขุณีโย เทว เอกมฺลฺเจ ตฺวณฺเณตฺิสฺ ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา
ปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺานานํ ทฺวิหิ สมฺภูจฺานเนหิ
สมฺภูจฺาติ (เอพฺกโลมเก) ฯ

[๕๗๓] ทฺวินฺนํ ภิกขุณีนํ เอกตฺถฺรณปาปฺรเณ ๑ ตฺวณฺเณตฺินํ
ปาจิตฺตฺิยํ กตฺถ ปญฺจตฺตฺนฺตฺิ ฯ สาวตฺถฺิยา ปญฺจตฺตฺิ ฯ กํ
อารพฺภาติ ฯ สมฺพฺหฺลา ภิกขุณีโย อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตสฺมินฺตฺิ ฯ
สมฺพฺหฺลา ภิกขุณีโย เทว เอกตฺถฺรณปาปฺรเณ ๑ ตฺวณฺเณตฺิสฺ ตสฺมี
วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺานานํ ทฺวิหิ
#๑ ม. ย. เอกตฺถฺรณปาปฺรเณ ฯ

สมุฏฺฐาเนหิ สมุฏฺฐาติ (เอพกโลมเก) ฯ

[๕๗๔] ภิกฺขุณิยา สลฺยจิจฺจ อผาสฺสํ กโรนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ
ปฺลยตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปฺลยตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ อุตฺถนฺนํ
ภิกฺขุณี อารพฺภ ฯ กิสมิ วัตถุสฺมิณฺติ ฯ อุตฺถนฺนํทา ภิกฺขุณี
ภิกฺขุณิยา สลฺยจิจฺจ อผาสฺสํ อกาสิ ตสฺมิ วัตถุสฺมิ ฯ เอกา
ปฺลยตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมุฏฺฐานานํ ตีหิ สมุฏฺฐาเนหิ สมุฏฺฐาติ ฯ

[๕๗๕] ทฺกฺขิตฺตํ สหจิวินิ เนว อฺปฏฺฐาเปนฺติยา น อฺปฏฺฐาปนาย
อฺสฺสํกํ กโรนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปฺลยตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา
ปฺลยตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ อุตฺถนฺนํ ภิกฺขุณี อารพฺภ ฯ
กิสมิ วัตถุสฺมิณฺติ ฯ อุตฺถนฺนํทา ภิกฺขุณี ทฺกฺขิตฺตํ สหจิวินิ เนว
อฺปฏฺฐาเปสิ ๑ น อฺปฏฺฐาปนาย อฺสฺสํกํ อกาสิ ตสฺมิ วัตถุสฺมิ ฯ
เอกา ปฺลยตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมุฏฺฐานานํ เอเกน สมุฏฺฐาเนน
สมุฏฺฐาติ (ฐฺรณิกฺเขเป) ฯ

[๕๗๖] ภิกฺขุณิยา อฺปสฺสํ ทตฺวา กฺปิตา ย อนตฺตมฺนาย นิกฺกทฺตฺนฺติยา
ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปฺลยตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปฺลยตฺตํ ฯ
กํ อารพฺภาติ ฯ อุตฺถนฺนํ ภิกฺขุณี อารพฺภ ฯ กิสมิ วัตถุสฺมิณฺติ ฯ
อุตฺถนฺนํทา ภิกฺขุณี ภิกฺขุณิยา อฺปสฺสํ ทตฺวา กฺปิตา อนตฺตมฺนา
นิกฺกทฺตฺติ ตสฺมิ วัตถุสฺมิ ฯ เอกา ปฺลยตฺติ ฯ ฉนฺนํ
อापตฺติสมุฏฺฐานานํ ตีหิ สมุฏฺฐาเนหิ สมุฏฺฐาติ ฯ

[๕๗๗] สํสฺฐาย ภิกฺขุณิยา ยาวตฺติยํ สมฺนุภาสฺนาย นปฺปฏินิสฺสชฺชนฺติยา
#๑ ม. ย. อฺปฏฺฐเจสิ ฯ

ปาจิตติยํ กตถ ปญจตตฺนติ ฯ สาวตฺถิยา ปญจตตํ ฯ
กํ อารพฺภาติ ฯ จณฺทกาถิํ ภิกฺขุณี อารพฺภ ฯ กิสมิํ วัตฺตฺสฺมินฺติ ฯ
จณฺทกาถิํ ภิกฺขุณีํ สํสฺญา วิหริ ตสฺมิํ วัตฺตฺสฺมิํ ฯ เอกา
ปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสฺมฺญฺจานานํ เอเกน สมฺญฺจานน
สฺมฺญฺจาทิ (สฺมฺนุภาสนาย) ๑ ฯ

[๕๙๘] อนุโตรญฺเจ สาสงฺกสมฺมเต สปฺปฏิภเย อสฺตฺติกาย
จาริกํ จรฺนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตถ ปญฺจตตฺนติ ฯ สาวตฺถิยา
ปญฺจตตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ สมฺพหฺลลา ภิกฺขุณีโย อารพฺภ ฯ
กิสมิํ วัตฺตฺสฺมินฺติ ฯ สมฺพหฺลลา ภิกฺขุณีโย อนุโตรญฺเจ สาสงฺกสมฺมเต
สปฺปฏิภเย อสฺตฺติกาโย จาริกํ จริสฺสุ ตสฺมิํ วัตฺตฺสฺมิํ ฯ เอกา
ปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสฺมฺญฺจานานํ ทฺวิหิ สมฺญฺจานนฺหิ
สฺมฺญฺจาทิ (เอพฺกโลมเก) ฯ

[๕๙๙] ติโรรญฺเจ สาสงฺกสมฺมเต สปฺปฏิภเย อสฺตฺติกาย
จาริกํ จรฺนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตถ ปญฺจตตฺนติ ฯ สาวตฺถิยา
ปญฺจตตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ สมฺพหฺลลา ภิกฺขุณีโย อารพฺภ ฯ
กิสมิํ วัตฺตฺสฺมินฺติ ฯ สมฺพหฺลลา ภิกฺขุณีโย ติโรรญฺเจ สาสงฺกสมฺมเต
สปฺปฏิภเย อสฺตฺติกาโย จาริกํ จริสฺสุ ตสฺมิํ วัตฺตฺสฺมิํ ฯ เอกา
ปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสฺมฺญฺจานานํ ทฺวิหิ สมฺญฺจานนฺหิ สมฺญฺจาทิ ฯ
(เอพฺกโลมเก) ฯ

[๕๙๐] อนุโตวสฺสํ จาริกํ จรฺนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตถ ปญฺจตตฺนติ ฯ
#๑ ม. ย. (ฐฺรฺนิกฺเขเป) ฯ

ราชคเห ปลายตุตติ ฯ กัม อารพุภาติ ฯ สมพหุลา ภิกขุณีโย
อารพุก ฯ กิสิมมึ วตตุสมินฺติ ฯ สมพหุลา ภิกขุณีโย อนฺโตวสฺสั
จาริกัม จริสฺส ตสฺมึ วตตุสมึ ฯ เอกา ปลายตุตติ ฯ ฉนฺนํ
อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ ทฺวิหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาติ (เอพฺกโลมเก) ฯ

[๕๘๑] วสฺสั วุตถาย ภิกขุณียา จาริกัม น ปกฺกมฺนฺติยา
ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปลายตุตฺตนฺติ ฯ ราชคเห ปลายตุตติ ฯ กัม อารพุภาติ ฯ
สมพหุลา ภิกขุณีโย อารพุก ฯ กิสิมมึ วตตุสมินฺติ ฯ สมพหุลา
ภิกขุณีโย วสฺสั วุตถา จาริกัม น ปกฺกมมฺิสฺส ตสฺมึ วตตุสมึ ฯ
เอกา ปลายตุตติ ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ เอเกน สมฺภูจฺจานเนน
สมฺภูจฺจาติ (ปจฺมปาราชิกเก) ฯ

ตุวณฺณวคฺโค จตฺตโถ ฯ

[๕๘๒] ราชาคาริ วา จิตฺตาคาริ วา อารามํ วา อุยฺยานํ วา
โปกฺขรณิ วา ทสฺสนาย จกฺจณฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปลายตุตฺตนฺติ ฯ
สาวตฺถิยา ปลายตุตติ ฯ กัม อารพุภาติ ฯ นพฺพคฺคิยา ภิกขุณีโย
อารพุก ฯ กิสิมมึ วตตุสมินฺติ ฯ นพฺพคฺคิยา ภิกขุณีโย ราชาคาริปี
จิตฺตาคาริปี อารามิปี อุยฺยานิปี โปกฺขรณิปี ๑ ทสฺสนาย อคมฺิสฺส
ตสฺมึ วตตุสมึ ฯ เอกา ปลายตุตติ ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ
ทฺวิหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาติ (เอพฺกโลมเก) ฯ

[๕๘๓] อาสนฺทึ วา ปลฺลงฺกํ วา ปริณฺณชฺนฺติยา ปาจิตฺติยํ
กตฺถ ปลายตุตฺตนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปลายตุตติ ฯ กัม อารพุภาติ ฯ
#๑ ม. ย. อารามิปี อุยฺยานิปี โปลฺขรณิปีติ ปาจตุตฺติยํ นตฺถิ ฯ

สมพหุลา ภิกขุณีโย อารพภ ๑ กิสมิ วัตถุสมินฺติ ๑ สมพหุลา
ภิกขุณีโย อาสนทฺพี ปลฺลงกํปี ปริภุญฺชิตฺตํ ตสมิ วัตถุสมิ ๑
เอกา ปลฺลตฺติ ๑ ฉนฺนํ อปฺตติสมฺภูจฺจานานํ ทฺวีหิ สมฺภูจฺจเนหิ
สมฺภูจฺจติ (เอพฺกโลมเก) ๑

[๕๘๔] สุตฺตํ กนฺตฺติยา ๑ ปาจิตฺตํ กตฺถ ปลฺลตฺตฺนฺติ ๑ สวตฺถิยา
ปลฺลตฺตํ ๑ กํ อารพฺภาติ ๑ สมพหุลา ๒ ภิกขุณีโย อารพภ ๑
กิสมิ วัตถุสมินฺติ ๑ สมพหุลา ๒ ภิกขุณีโย สุตฺตํ กนฺตฺตํ ตสมิ
วัตถุสมิ ๑ เอกา ปลฺลตฺติ ๑ ฉนฺนํ อปฺตติสมฺภูจฺจานานํ ทฺวีหิ
สมฺภูจฺจเนหิ สมฺภูจฺจติ (เอพฺกโลมเก)

[๕๘๕] คิหิเวยฺยาวจฺจํ กโรนฺตฺติยา ปาจิตฺตํ กตฺถ ปลฺลตฺตฺนฺติ ๑
สวตฺถิยา ปลฺลตฺตํ ๑ กํ อารพฺภาติ ๑ สมพหุลา ภิกขุณีโย
อารพภ ๑ กิสมิ วัตถุสมินฺติ ๑ สมพหุลา ภิกขุณีโย คิหิเวยฺยาวจฺจํ
อํกํสฺ ตสมิ วัตถุสมิ ๑ เอกา ปลฺลตฺติ ๑ ฉนฺนํ อปฺตติสมฺภูจฺจานานํ
ทฺวีหิ สมฺภูจฺจเนหิ สมฺภูจฺจติ (เอพฺกโลมเก) ๑

[๕๘๖] ภิกขุณิยา ๓ เอหฺยเย อิมํ อธิกรณํ วุปรสเมหิตี
วุจฺจมานาย สาธฺติ ปฺภิสฺสฺสนฺตฺวา เนว วุปรสเมนฺตฺติยา น วุปรสเม
อฺสฺสฺสฺกํ กโรนฺตฺติยา ปาจิตฺตํ กตฺถ ปลฺลตฺตฺนฺติ ๑ สวตฺถิยา
ปลฺลตฺตํ ๑ กํ อารพฺภาติ ๑ อฺลฺลนฺนํ ภิกขุณี อารพภ ๑
กิสมิ วัตถุสมินฺติ ๑ อฺลฺลนฺนํ ภิกขุณี ภิกขุณิยา ๓ เอหฺยเย อิมํ
อธิกรณํ วุปรสเมหิตี วุจฺจมานา สาธฺติ ปฺภิสฺสฺสนฺตฺวา เนว
#๑ ม. ย. กนฺตฺตฺติยา ๑ ๒ ม. ย. ฉพฺพคฺคิยา ๑ ๓ ย. ภิกขุณีหิ ๑

รูปสมมติ น รูปสมมาย อุตฺตูกํ อทาสี ตสฺมี วตฺตฺสฺมี ฯ เอกา
ปฺลฺยตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานันํ เอเกน สมฺภูจฺจเนน
สมฺภูจฺจติ (ฐุรฺนิกฺเขเป) ฯ

[๕๘๗] อคาริกสฺส วา ปริพฺพาชกสฺส วา ปริพฺพาชิกาย
วา สหตฺถา ขาทนียํ วา โภชนียํ วา เทนฺตฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ
ปฺลฺยตฺตฺนฺติ ฯ สวตฺถฺติยา ปฺลฺยตฺตฺติ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ อุตฺตฺนนฺทํ
ภิกฺขุณี อารพฺภ ฯ กิสมฺมี วตฺตฺสฺมินฺติ ฯ อุตฺตฺนนฺทา ภิกฺขุณี
อคาริกสฺส สหตฺถา ขาทนียมฺปิ โภชนียมฺปิ อทาสี ตสฺมี
วตฺตฺสฺมี ฯ เอกา ปฺลฺยตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานันํ ทฺวิหิ
สมฺภูจฺจเนหิ สมฺภูจฺจติ (เอพฺกโลมเก) ฯ

[๕๘๘] อวสถจิวฺรํ อนิสฺสชฺชิตฺวา ปริภุญฺชนฺตฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ
ปฺลฺยตฺตฺนฺติ ฯ สวตฺถฺติยา ปฺลฺยตฺตฺติ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ อุตฺตฺนนฺทํ
ภิกฺขุณี อารพฺภ ฯ กิสมฺมี วตฺตฺสฺมินฺติ ฯ อุตฺตฺนนฺทา ภิกฺขุณี อวสถจิวฺรํ
อนิสฺสชฺชิตฺวา ปริภุญฺชิ ตสฺมี วตฺตฺสฺมี ฯ เอกา ปฺลฺยตฺติ ฯ
ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานันํ ทฺวิหิ สมฺภูจฺจเนหิ สมฺภูจฺจติ (กจินเก) ฯ

[๕๘๙] อวสถํ อนิสฺสชฺชิตฺวา จาริกํ ปกฺกมฺนฺตฺติยา ปาจิตฺติยํ
กตฺถ ปฺลฺยตฺตฺนฺติ ฯ สวตฺถฺติยา ปฺลฺยตฺตฺติ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ
อุตฺตฺนนฺทํ ภิกฺขุณี อารพฺภ ฯ กิสมฺมี วตฺตฺสฺมินฺติ ฯ อุตฺตฺนนฺทา
ภิกฺขุณี อวสถํ อนิสฺสชฺชิตฺวา จาริกํ ปกฺกามิ ตสฺมี วตฺตฺสฺมี ฯ
เอกา ปฺลฺยตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานันํ ทฺวิหิ สมฺภูจฺจเนหิ

สมุฏจาติ (กจินเก) ฯ

[๕๕๐] ตีรจฺฉานวิหฺขัํ ปริยาปฺพนฺตฺติยา ปาจิตฺตฺติยํ กตฺถ
ปฺลยตฺตฺตฺนฺตฺติ ฯ สาวตฺถฺติยา ปฺลยตฺตฺติ ฯ กัม อารพฺภาติ ฯ นพฺพคฺคฺติยา
ภิกฺขุณฺนฺติ อารพฺภ ฯ กิสมิํ วตฺถุสฺสมินฺตฺติ ฯ นพฺพคฺคฺติยา ภิกฺขุณฺนฺติ
ตีรจฺฉานวิหฺขัํ ปริยาปฺปฺณิสฺสุ ตฺสฺมิํ วตฺถุสฺสมิํ ฯ เอกา ปฺลยตฺตฺติ ฯ จฺฉนฺนํ
อาปตฺตฺติสมุฏฺฉานานํ ทฺวิหิ สมุฏฺฉานนฺนํ สมุฏฺฉาติ (ปทโสธมฺเม) ฯ

[๕๕๑] ตีรจฺฉานวิหฺขัํ วาเจณฺตฺติยา ปาจิตฺตฺติยํ กตฺถ
ปฺลยตฺตฺตฺนฺตฺติ ฯ สาวตฺถฺติยา ปฺลยตฺตฺติ ฯ กัม อารพฺภาติ ฯ นพฺพคฺคฺติยา
ภิกฺขุณฺนฺติ อารพฺภ ฯ กิสมิํ วตฺถุสฺสมินฺตฺติ ฯ นพฺพคฺคฺติยา ภิกฺขุณฺนฺติ
ตีรจฺฉานวิหฺขัํ วาเจสฺสุ ตฺสฺมิํ วตฺถุสฺสมิํ ฯ เอกา ปฺลยตฺตฺติ ฯ จฺฉนฺนํ
อาปตฺตฺติสมุฏฺฉานานํ ทฺวิหิ สมุฏฺฉานนฺนํ สมุฏฺฉาติ (ปทโสธมฺเม) ฯ

จิตฺตาคารวคฺโค ปฺลยจโฆ ฯ

[๕๕๒] ชานํ สภิกฺขุํ อารามํ อนาปฺจฺฉา ปวิสนฺตฺติยา ปาจิตฺตฺติยํ
กตฺถ ปฺลยตฺตฺตฺนฺตฺติ ฯ สาวตฺถฺติยา ปฺลยตฺตฺติ ฯ กัม อารพฺภาติ ฯ
สมฺพหฺลฺลา ภิกฺขุณฺนฺติ อารพฺภ ฯ กิสมิํ วตฺถุสฺสมินฺตฺติ ฯ สมฺพหฺลฺลา
ภิกฺขุณฺนฺติ อนาปฺจฺฉา อารามํ ปวิสฺสฺสุ ตฺสฺมิํ วตฺถุสฺสมิํ ฯ เอกา
ปฺลยตฺตฺติ เทว อนุปฺปฺลยตฺตฺติโย ฯ จฺฉนฺนํ อาปตฺตฺติสมุฏฺฉานานํ
เอเกน สมุฏฺฉานนฺนํ สมุฏฺฉาติ (ฐุรฺนิกฺเขเป) ฯ

[๕๕๓] ภิกฺขุํ อุกโกสนฺตฺติยา ปรีภาสนฺตฺติยา ปาจิตฺตฺติยํ กตฺถ
ปฺลยตฺตฺตฺนฺตฺติ ฯ เวสาลิยา ปฺลยตฺตฺติ ฯ กัม อารพฺภาติ ฯ นพฺพคฺคฺติยา

ภิกขุณีโย อารพภ ๑ กิสมิ วตถุสมินฺติ ๑ นพพคฺคิยา ภิกขุณีโย
อายสฺมนฺตํ อุปาลี อุกโกสีสุ ตสฺมิ วตถุสมิ ๑ เอกา ปญฺจตฺติ ๑
ฉนฺนํ อาปตฺติสฺมญฺจานานํ ตีหิ สฺมญฺจานเนหิ สฺมญฺจาทิ ๑

[๕๕๔] จณฺท์กตฺยา คณฺ์ ปริภาสฺนุตฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ
ปญฺจตฺตนฺติ ๑ สฺวตฺถิยา ปญฺจตฺตํ ๑ กํ อารพฺภาติ ๑ ตฺถลนฺนํ
ภิกขุณี อารพภ ๑ กิสมิ วตถุสมินฺติ ๑ ตฺถลนฺนํทฺธา ภิกขุณี จณฺท์กตา ๑
คณฺ์ ปริภาสิ ตสฺมิ วตถุสมิ ๑ เอกา ปญฺจตฺติ ๑ ฉนฺนํ
อาปตฺติสฺมญฺจานานํ ตีหิ สฺมญฺจานเนหิ สฺมญฺจาทิ ๑

[๕๕๕] นิมนฺตฺตฺยา ปวาริตฺยา ๒ ขาทนฺيّ วา โภชนนฺيّ วา
[๑] ญฺจชฺนุตฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺจตฺตนฺติ ๑ สฺวตฺถิยา
ปญฺจตฺตํ ๑ กํ อารพฺภาติ ๑ สฺมพฺพฺพฺลา ภิกขุณีโย อารพภ ๑
กิสมิ วตถุสมินฺติ ๑ สฺมพฺพฺพฺลา ภิกขุณีโย ญฺจตฺตาวิ ๔ ปวาริตฺยา
อญฺจตฺตร ญฺจชฺสี ตสฺมิ วตถุสมิ ๑ เอกา ปญฺจตฺติ ๑ ฉนฺนํ
อาปตฺติสฺมญฺจานานํ จตฺตฺหิ สฺมญฺจานเนหิ สฺมญฺจาทิ ๑

[๕๕๖] กุถํ มจฺจรายนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺจตฺตนฺติ ๑
สฺวตฺถิยา ปญฺจตฺตํ ๑ กํ อารพฺภาติ ๑ อญฺจตฺตรํ ภิกขุณี
อารพภ ๑ กิสมิ วตถุสมินฺติ ๑ อญฺจตฺตรา ภิกขุณี กุถํ มจฺจราย
ตสฺมิ วตถุสมิ ๑ เอกา ปญฺจตฺติ ๑ ฉนฺนํ อาปตฺติสฺมญฺจานานํ
ตีหิ สฺมญฺจานเนหิ สฺมญฺจาทิ ๑

[๕๕๗] อภิกขุเก อาวาเส วสฺสิ วสฺนุตฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ
#๑ ม. จณฺท์กตฺยา ๑ ๒ ม. ย. นิมนฺตฺตฺยา วา ปวาริตฺยา วา ๑ ๓ ม. อญฺจตฺตร ๑
#๔ ม. ญฺจตฺตาวินฺติโย ๑

ปลยตตุนติ ๑ สาวตถิยา ปลยตตติ ๑ กัม อารพภาติ ๑ สมพหุลา
ภิกขุณีโย อารพภ ๑ กิสมี วตถุสฺมินฺติ ๑ สมพหุลา ภิกขุณีโย อภิกขุเก
อวาเส วสฺสํ วสฺสํ ตสฺมี วตถุสฺมี ๑ เอกา ปลยตติ ๑ ฉนฺนํ
อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ ทวีหิ สมฺภูจฺจานนฺหิ สมฺภูจฺจติ (เอพภโลมเก) ๑

[๕๕๘] วสฺสํ วุตถาย ภิกขุณียา อุภโตสงฺฆเม ตีหิ จานนฺหิ
นปฺปวารนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตถ ปลยตตุนติ ๑ สาวตถิยา
ปลยตตติ ๑ กัม อารพภาติ ๑ สมพหุลา ภิกขุณีโย อารพภ ๑
กิสมี วตถุสฺมินฺติ ๑ สมพหุลา ภิกขุณีโย วสฺสํ วุตถา ภิกขุสงฺฆํ
นปฺปวารสฺสํ ตสฺมี วตถุสฺมี ๑ เอกา ปลยตติ ๑ ฉนฺนํ
อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ เอเกน สมฺภูจฺจานนฺ สมฺภูจฺจติ (ฐุรฺนิกฺเขเป) ๑

[๕๕๙] โอวาทาย วา สํวาสาย วา น กจฺฉนฺติยา ปาจิตฺติยํ
กตถ ปลยตตุนติ ๑ สกฺเกสฺส ปลยตตติ ๑ กัม อารพภาติ ๑
ฉพฺพคฺคิยา ภิกขุณีโย อารพภ ๑ กิสมี วตถุสฺมินฺติ ๑ ฉพฺพคฺคิยา
ภิกขุณีโย โอวาทํ น กจฺฉิสฺสํ ตสฺมี วตถุสฺมี ๑ เอกา
ปลยตติ ๑ ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ เอเกน สมฺภูจฺจานน
สมฺภูจฺจติ (ปจฺมปาราชิกเก) ๑

[๖๐๐] อุโปสถํปี น ปุจฺฉนฺติยา โอวาทํปี น ยาจฺฉนฺติยา
ปาจิตฺติยํ กตถ ปลยตตุนติ ๑ สาวตถิยา ปลยตตติ ๑ กัม
อารพภาติ ๑ สมพหุลา ภิกขุณีโย อารพภ ๑ กิสมี วตถุสฺมินฺติ ๑
สมพหุลา ภิกขุณีโย อุโปสถํปี น ปุจฺฉิสฺสํ โอวาทํปี น ยาจฺฉิสฺสํ

ตสฺมี วัตตฺตสฺมี ฯ เอกา ปญฺญตฺตติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺตติสมฺภูจฺจานานํ
เอเกน สมฺภูจฺจานเนน สมฺภูจฺจาทิ (ฐรณิกฺเขเป) ฯ

[๖๐๑] ปสาเข ชาตํ คณฺหํ วา รุหิตํ วา อนปฺโลเกตฺวา
สงฺฆํ วา คณฺมํ วา ปุริเสน สทฺธิ เอเกเนกาย เกทาเปนฺติยา
ปาจิตฺตियํ กตฺถ ปญฺญตฺตตฺตติ ฯ สวตฺตติยา ปญฺญตฺตตํ ฯ กํ
อารพฺภาติ ฯ อญฺญตฺตรํ ภิက္ขุณฺนี อารพฺภ ฯ กิสมิ วัตตฺตสฺมินฺติ ฯ
อญฺญตฺตรา ภิက္ขุณฺนี ปสาเข ชาตํ คณฺหํ ปุริเสน สทฺธิ เอเกเนกา
เกทาเปตี ตสฺมี วัตตฺตสฺมี ฯ เอกา ปญฺญตฺตติ ฯ ฉนฺนํ
อापตฺตติสมฺภูจฺจานานํ ทวีหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ (กจฺจินเก) ฯ
อารามวคฺโค ญฺจโ ๑

[๖๐๒] กพฺภินิ ฐฺจฺจาเปนฺติยา ปาจิตฺตियํ กตฺถ ปญฺญตฺตตฺตติ ฯ
สวตฺตติยา ปญฺญตฺตตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ สมฺพหฺลลา ภิက္ขุณฺนินฺโย
อารพฺภ ฯ กิสมิ วัตตฺตสฺมินฺติ ฯ สมฺพหฺลลา ภิက္ขุณฺนินฺโย กพฺภินิ
ฐฺจฺจาเปตี ตสฺมี วัตตฺตสฺมี ฯ เอกา ปญฺญตฺตติ ฯ ฉนฺนํ
อापตฺตติสมฺภูจฺจานานํ ตีหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ ฯ

[๖๐๓] ปายนฺตี ฐฺจฺจาเปนฺติยา ปาจิตฺตियํ กตฺถ ปญฺญตฺตตฺตติ ฯ
สวตฺตติยา ปญฺญตฺตตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ สมฺพหฺลลา ภิက္ขุณฺนินฺโย
อารพฺภ ฯ กิสมิ วัตตฺตสฺมินฺติ ฯ สมฺพหฺลลา ภิက္ขุณฺนินฺโย ปายนฺตี
ฐฺจฺจาเปตี ตสฺมี วัตตฺตสฺมี ฯ เอกา ปญฺญตฺตติ ฯ ฉนฺนํ
อापตฺตติสมฺภูจฺจานานํ ตีหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ ฯ

[๖๐๔] เทว วสฺสานิ ฌสุ ฌมฺเมสุ อสฺกฺขิตฺตฺกฺขํ สิกฺขมฺหานํ
วฺภูจฺจาเปนฺตฺติยา ปาจิตฺตฺติยํ กตฺถ ปฺลยฺตฺตฺนฺตฺติ ๑ สฺวาทฺตฺติยา ปฺลยฺตฺตฺติ ๑
กํ อารพฺภาติ ๑ สฺมพฺพฺหฺลา ภิกฺขุณฺนิโย อารพฺภ ๑ กิสุมี
วตฺตฺตฺตฺมิณฺตฺติ ๑ สฺมพฺพฺหฺลา ภิกฺขุณฺนิโย เทว วสฺสานิ ฌสุ ฌมฺเมสุ
อสฺกฺขิตฺตฺกฺขํ สิกฺขมฺหานํ วฺภูจฺจาเปตฺตํ ตฺตฺตฺมิ วตฺตฺตฺตฺมิ ๑ เอกา
ปฺลยฺตฺตฺติ ๑ ฌนฺนํ อปาตฺตฺติสฺมฺภูจฺจฺยานานํ ตีหิ สฺมฺภูจฺจฺยานเหิ สฺมฺภูจฺจฺยาติ ๑

[๖๐๕] เทว วสฺสานิ ฌสุ ฌมฺเมสุ สิกฺขิตฺตฺกฺขํ สิกฺขมฺหานํ
ตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตํ อสฺมมฺมตฺตํ วฺภูจฺจาเปนฺตฺติยา ปาจิตฺตฺติยํ กตฺถ ปฺลยฺตฺตฺนฺตฺติ ๑
สฺวาทฺตฺติยา ปฺลยฺตฺตฺติ ๑ กํ อารพฺภาติ ๑ สฺมพฺพฺหฺลา ภิกฺขุณฺนิโย
อารพฺภ ๑ กิสุมี วตฺตฺตฺตฺมิณฺตฺติ ๑ สฺมพฺพฺหฺลา ภิกฺขุณฺนิโย เทว วสฺสานิ
ฌสุ ฌมฺเมสุ สิกฺขิตฺตฺกฺขํ สิกฺขมฺหานํ ตฺตฺตฺตฺตฺตฺตํ อสฺมมฺมตฺตํ วฺภูจฺจาเปตฺตํ
ตฺตฺตฺตฺตฺตฺตํ ๑ เอกา ปฺลยฺตฺตฺติ ๑ ฌนฺนํ อปาตฺตฺติสฺมฺภูจฺจฺยานานํ ๑
ตีหิ สฺมฺภูจฺจฺยานเหิ สฺมฺภูจฺจฺยาติ ๑

[๖๐๖] อุณทฺวาทสฺวสฺสํ กิหิคตํ วฺภูจฺจาเปนฺตฺติยา ปาจิตฺตฺติยํ กตฺถ
ปฺลยฺตฺตฺนฺตฺติ ๑ สฺวาทฺตฺติยา ปฺลยฺตฺตฺติ ๑ กํ อารพฺภาติ ๑
สฺมพฺพฺหฺลา ภิกฺขุณฺนิโย อารพฺภ ๑ กิสุมี วตฺตฺตฺตฺมิณฺตฺติ ๑ สฺมพฺพฺหฺลา
ภิกฺขุณฺนิโย อุณทฺวาทสฺวสฺสํ กิหิคตํ วฺภูจฺจาเปตฺตํ ตฺตฺตฺตฺตฺตฺตํ ๑
เอกา ปฺลยฺตฺตฺติ ๑ ฌนฺนํ อปาตฺตฺติสฺมฺภูจฺจฺยานานํ ตีหิ สฺมฺภูจฺจฺยานเหิ
สฺมฺภูจฺจฺยาติ ๑

[๖๐๗] ปรีปฺลฺณทฺวาทสฺวสฺสํ กิหิคตํ เทว วสฺสานิ ฌสุ ฌมฺเมสุ

อสิกขิตสิกข์ ฐฎจาเปนุติยา ปาจิตติยิ กตถ ปณตตุนติ ฯ
สาวตติยา ปณตตติ ฯ กั อารพภาติ ฯ สมพหุลา ภิกขุณีโย
อารพภ ฯ กิสมี วตถุสมินติ ฯ สมพหุลา ภิกขุณีโย ปริปนุณทวาทสวสั
คิหิตติ เทว วสฺตานิ ฆสฺ ฆมเมสฺ อสิกขิตสิกข์
ฐฎจาเปตุ ตสฺมี วตถุสมี ฯ เอกา ปณตตติ ฯ ฉนฺนํ
อาปตติสมญฺจานานํ ตีหิ สมญฺจานเนหิ สมญฺจาทิ ฯ

[๖๐๘] ปริปนุณทวาทสวสั คิหิตติ เทว วสฺตานิ ฆสฺ ฆมเมสฺ
สิกขิตสิกข์ สงฺฆน อสมมตํ ฐฎจาเปนุติยา ปาจิตติยิ กตถ
ปณตตุนติ ฯ สาวตติยา ปณตตติ ฯ กั อารพภาติ ฯ สมพหุลา
ภิกขุณีโย อารพภ ฯ กิสมี วตถุสมินติ ฯ สมพหุลา ภิกขุณีโย
ปริปนุณทวาทสวสั คิหิตติ เทว วสฺตานิ ฆสฺ ฆมเมสฺ สิกขิตสิกข์
สงฺฆน อสมมตํ ฐฎจาเปตุ ตสฺมี วตถุสมี ฯ เอกา ปณตตติ ฯ
ฉนฺนํ อาปตติสมญฺจานานํ ตีหิ สมญฺจานเนหิ สมญฺจาทิ ฯ

[๖๐๙] สหวิชนี ฐฎจาเปตฺวา เทว วสฺตานิ เนว อนุคฺคณฺหนุติยา
น อนุคฺคหาเปนุติยา ปาจิตติยิ กตถ ปณตตุนติ ฯ สาวตติยา
ปณตตติ ฯ กั อารพภาติ ฯ ฤตฺถนฺนํ ภิกขุณี อารพภ ฯ กิสมี
วตถุสมินติ ฯ ฤตฺถนฺนํ ภิกขุณี สหวิชนี ฐฎจาเปตฺวา เทว
วสฺตานิ เนว อนุคฺคเหสิ น อนุคฺคหาเปสิ ตสฺมี วตถุสมี ฯ
एका ปณตตติ ฯ ฉนฺนํ อาปตติสมญฺจานานํ เอเกน สมญฺจานน
สมญฺจาทิ (ฐฺรณิกฺเขเป) ฯ

[๖๑๐] วุฏจาปีตํ ปวตฺตินิ เทว วสฺสานิ นานุพฺพชฺชนฺติยา
ปาจิตฺตियํ กตฺถ ปญฺญตฺตฺนฺติ ฯ สวตฺตฺติยา ปญฺญตฺตํ ฯ กํ
อวรพฺภาติ ฯ สมฺพหฺลฺลา ภิกฺขุณีโย อวรพฺภ ฯ กิสมิ วตฺตฺตฺสฺมินฺติ ฯ
สมฺพหฺลฺลา ภิกฺขุณีโย วุฏจาปีตํ ปวตฺตินิ เทว วสฺสานิ นานุพฺพชฺชิตฺ
ตฺสฺมิ วตฺตฺตฺสฺมิ ฯ เอกา ปญฺญตฺตฺติ ฯ ฉนฺนํ อวปตฺตฺติสมฺภูจฺจานานํ
เอเกน สมฺภูจฺจานเนน สมฺภูจฺจาทิ (ปจฺมปาราชิกเก) ฯ

[๖๑๑] สหชีวินิ วุฏจาเปตฺวา เนว วุปกาสเนนฺติยา น
วุปกาสาเปนฺติยา ปาจิตฺตियํ กตฺถ ปญฺญตฺตฺนฺติ ฯ สวตฺตฺติยา
ปญฺญตฺตํ ฯ กํ อวรพฺภาติ ฯ อุตฺถนนฺทํ ภิกฺขุณี อวรพฺภ ฯ กิสมิ
วตฺตฺตฺสฺมินฺติ ฯ อุตฺถนนฺทา ภิกฺขุณี สหชีวินิ วุฏจาเปตฺวา เนว
วุปกาสฺสฺติ น วุปกาสาเปสฺติ ตฺสฺมิ วตฺตฺตฺสฺมิ ฯ เอกา ปญฺญตฺตฺติ ฯ ฉนฺนํ
อวปตฺตฺติสมฺภูจฺจานานํ เอเกน สมฺภูจฺจานเนน สมฺภูจฺจาทิ (ชฺรณิกฺเขเป) ฯ
คพฺภินิวกฺโก สตฺตฺตโม ฯ

[๖๑๒] อุณฺวิสฺตฺติวสฺสํ กุมาริภูตํ วุฏจาเปนฺติยา ปาจิตฺตियํ กตฺถ
ปญฺญตฺตฺนฺติ ฯ สวตฺตฺติยา ปญฺญตฺตํ ฯ กํ อวรพฺภาติ ฯ สมฺพหฺลฺลา
ภิกฺขุณีโย อวรพฺภ ฯ กิสมิ วตฺตฺตฺสฺมินฺติ ฯ สมฺพหฺลฺลา ภิกฺขุณีโย
อุณฺวิสฺตฺติวสฺสํ กุมาริภูตํ วุฏจาเปสฺสํ ตฺสฺมิ วตฺตฺตฺสฺมิ ฯ เอกา
ปญฺญตฺตฺติ ฯ ฉนฺนํ อวปตฺตฺติสมฺภูจฺจานานํ ตีหิ สมฺภูจฺจานเหหิ สมฺภูจฺจาทิ ฯ

[๖๑๓] ปริปฺปลฺลเนวฺสฺตฺติวสฺสํ กุมาริภูตํ เทว วสฺसानิ ฉสุ ฐมฺเมสุ
อสิภฺจิตฺติภฺจํ วุฏจาเปนฺติยา ปาจิตฺตियํ กตฺถ ปญฺญตฺตฺนฺติ ฯ

สาวตถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ กัม อารพฺภาติ ฯ สมฺพหฺลฺลา ภิกฺขุณีโย
อารพฺภ ฯ กิสมิํ วัตถุสฺสมินฺติ ฯ สมฺพหฺลฺลา ภิกฺขุณีโย
ปรีปฺณฺณวีสตฺติวสฺสํ กุมาริํภูตํ เทว วัสฺसानิ ฌสุ ฌมฺเมสุ
อสิกฺขิตฺตสิกฺขํ ฐฺฐจฺจาเปลฺลํ ตสฺมิํ วัตถุสฺสมิํ ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ
ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ ตีหิ สมฺภูจฺจาเนหิ สมฺภูจฺจาทิ ฯ

[๖๑๔] ปรีปฺณฺณวีสตฺติวสฺสํ กุมาริํภูตํ เทว วัสฺसानิ ฌสุ ฌมฺเมสุ
สิกฺขิตฺตสิกฺขํ สงฺเขน อสมฺมตฺตํ ฐฺฐจฺจาเปนฺตฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ
ปณฺณตฺตนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ กัม อารพฺภาติ ฯ สมฺพหฺลฺลา
ภิกฺขุณีโย อารพฺภ ฯ กิสมิํ วัตถุสฺสมินฺติ ฯ สมฺพหฺลฺลา ภิกฺขุณีโย
ปรีปฺณฺณวีสตฺติวสฺสํ กุมาริํภูตํ เทว วัสฺसानิ ฌสุ ฌมฺเมสุ สิกฺขิตฺตสิกฺขํ
สงฺเขน อสมฺมตฺตํ ฐฺฐจฺจาเปลฺลํ ตสฺมิํ วัตถุสฺสมิํ ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ
ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ ตีหิ สมฺภูจฺจาเนหิ สมฺภูจฺจาทิ ฯ

[๖๑๕] อุณฺทวาทสวสฺสาย ฐฺฐจฺจาเปนฺตฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ
ปณฺณตฺตนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ กัม อารพฺภาติ ฯ สมฺพหฺลฺลา
ภิกฺขุณีโย อารพฺภ ฯ กิสมิํ วัตถุสฺสมินฺติ ฯ สมฺพหฺลฺลา ภิกฺขุณีโย
อุณฺทวาทสวสฺสา ฐฺฐจฺจาเปลฺลํ ตสฺมิํ วัตถุสฺสมิํ ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ
ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ ตีหิ สมฺภูจฺจาเนหิ สมฺภูจฺจาทิ ฯ

[๖๑๖] ปรีปฺณฺณทวาทสวสฺสาย สงฺเขน อสมฺมตฺตาย
ฐฺฐจฺจาเปนฺตฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปณฺณตฺตนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ
กัม อารพฺภาติ ฯ สมฺพหฺลฺลา ภิกฺขุณีโย อารพฺภ ฯ กิสมิํ วัตถุสฺสมินฺติ ฯ

สมพหุลา ภิกขุณีโย ปริปัญณทวาทสวสุสา สงฺฆน อสมมตา
วฺภูจาเปสฺสึ ตสฺมี วตฺถุสฺมี ฯ เอกา ปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ
อาปตฺติสมฺภูจํานานํ ตีหิ สมฺภูจํานเหหิ สมฺภูจําทิ ฯ [๑]

[๖๑๗] อถนตาว เต อยฺเย วฺภูจาปีเตนาติ วุจจมานาย สาธฺฐติ
ปฏิสฺสณฺณิตฺวา ปจฺจมา จีเยนธมฺมํ อาปชฺชนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ
ปญฺจตฺตนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปญฺจตฺติ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ จณฺทกาถี
ภิกฺขุณี อารพฺภ ฯ กิตฺมี วตฺถุสฺมินฺติ ฯ จณฺทกาถี ภิกฺขุณี อถนตาว
เต อยฺเย วฺภูจาปีเตนาติ วุจจมานา สาธฺฐติ ปฏิสฺสณฺณิตฺวา ปจฺจมา
จีเยนธมฺมํ อาปชฺชิ ตสฺมี วตฺถุสฺมี ฯ เอกา ปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ
อาปตฺติสมฺภูจํานานํ ตีหิ สมฺภูจํานเหหิ สมฺภูจําทิ ฯ

[๖๑๘] สิภฺขมานํ สเจ เม ตวํ อยฺเย จีวรํ ทสฺสสิ เอวาหนฺตํ
วฺภูจาเปสฺสามีติ วตฺวา เนว วฺภูจาเปนฺติยา น วฺภูจาปนาย อุตฺตฺถกํ
กโรนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺจตฺตนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปญฺจตฺติ ฯ
กํ อารพฺภาติ ฯ อุตฺถนนฺทํ ภิกฺขุณี อารพฺภ ฯ กิตฺมี วตฺถุสฺมินฺติ ฯ
อุตฺถนนฺทา ภิกฺขุณี สิภฺขมานํ สเจ เม ตวํ อยฺเย จีวรํ ทสฺสสิ
เอวาหนฺตํ วฺภูจาเปสฺสามีติ วตฺวา เนว วฺภูจาเปสฺสิ น วฺภูจาปนาย
อุตฺตฺถกํ อกาถิ ตสฺมี วตฺถุสฺมี ฯ เอกา ปญฺจตฺติ ฯ ฉนฺนํ
อาปตฺติสมฺภูจํานานํ เอเกน สมฺภูจํานน สมฺภูจําทิ (ฐฺรณิกฺเขเป) ฯ

[๖๑๙] สิภฺขมานํ สเจ มํ ตวํ อยฺเย เทว วสฺसानิ อนุพฺนฺธิสฺสสิ
เอวาหนฺตํ วฺภูจาเปสฺสามีติ วตฺวา เนว วฺภูจาเปนฺติยา น วฺภูจาปนาย
#๑ ม. (ทฺติยปาราชิก) ฯ

อุสฺสูกํ กโรนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา
ปณฺณตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ อุตฺถนฺนํ ภิภฺขุณี อารพฺภ ฯ
กิสฺมี วตฺตฺตฺมินฺติ ฯ อุตฺถนฺนํ ภิภฺขุณี สิกฺขมาณํ สเจ มํ
ตฺวํ อຍေ တေ ဝဒ္ဓာနိ ဝနုပုဏ္ဏိတုတိ ဝောဟုတံ ဝုဏ္ဏာပေတုတိ
ဝတုာ ဝေ ဝုဏ္ဏာပေတိ ဝ ဝုဏ္ဏာပာယ ဝုဏ္ဏာပေတိ ဝကတိ တုတိ
ဝတုတုတိ ฯ ဝော ပာပုတုတိ ฯ ဝနု ဝာပုတုတုတုတုတု ဝော
တုတုတုတုတု တုတုတုတု (တုတုတုတု) ฯ

[၁၂၀] ပုတုတုတုတု ဝုတုတုတုတု ဝုတုတု တုတုတုတု တုတုတု
ဝုတုတုတုတု တုတုတုတု တုတုတုတု တုတုတုတု တုတုတုတု
ကံ ဝာပုတုတု တု တုတုတုတု တုတုတု တုတုတု တုတုတု
ဝုတုတုတုတု တုတုတုတု ပုတုတုတုတု ဝုတုတုတုတု ဝုတုတု
တုတုတုတု တုတုတုတု တုတုတုတု တုတုတုတု တုတုတု
တုတုတုတု တုတုတုတု တုတုတုတု တုတုတုတု တုတုတု
ဝနု ဝာပုတုတုတုတု တုတု တုတုတုတု တု

[၁၂၁] မာတုပုတုတု ဝာ တုတုတု ဝာ ဝနုပုတုတု တုတုတု
ဝုတုတုတုတု တုတုတုတု တုတုတုတု တုတုတုတု တုတုတုတု
ကံ ဝာပုတုတု တု တုတုတုတု တုတုတု တုတုတု တုတုတု
ဝုတုတုတုတု တုတုတုတု မာတုပုတုတု တုတုတု ဝနုပု
ဝုတုတုတုတု တုတုတုတု တုတုတုတု တုတုတုတု တုတုတု
တုတုတုတု တုတုတုတု တုတုတုတု တုတုတုတု တုတုတု
တုတုတုတု တုတုတုတု တုတုတုတု တုတုတုတု တုတုတု
တုတုတုတု တုတုတုတု တုတုတုတု တုတုတုတု တုတုတု

น จิตตโต สียา วาจโต จ จิตตโต จ สมุจฺจาติ น กายโต
สียา กายโต จ วาจโต จ จิตตโต จ สมุจฺจาติ ฯ

[๖๒๒] ปรีวาสิกจฺจนฺททานน สิกฺขมานํ ฐฺฏฺจาเปนฺติยา ปาจิตฺติยํ
กตฺถ ปญฺจตฺตฺนฺติ ฯ ราชคฺเห ปญฺจตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ ฐฺฏฺถนฺนํ
ภิกฺขุณี อารพฺภ ฯ กิสมิ วัตฺถุสมฺมินฺติ ฯ ฐฺฏฺถนฺนํ ภิกฺขุณี
ปรีวาสิกจฺจนฺททานน สิกฺขมานํ ฐฺฏฺจาเปติ ตสมิ วัตฺถุสมิ ฯ
เอกา ปญฺจตฺติ ฯ ฌนฺนํ อปฺตฺติสมุจฺจานานํ ตีหิ สมุจฺจานเหิ
สมุจฺจาติ ฯ

[๖๒๓] อนุวสฺสํ ฐฺฏฺจาเปนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺจตฺตฺนฺติ ฯ
สาวตฺถิยา ปญฺจตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ สมฺพหฺลา ภิกฺขุณีโย
อารพฺภ ฯ กิสมิ วัตฺถุสมฺมินฺติ ฯ สมฺพหฺลา ภิกฺขุณีโย อนุวสฺสํ
ฐฺฏฺจาเปสฺสํ ตสมิ วัตฺถุสมิ ฯ เอกา ปญฺจตฺติ ฯ ฌนฺนํ
อปฺตฺติสมุจฺจานานํ ตีหิ สมุจฺจานเหิ สมุจฺจาติ ฯ

[๖๒๔] เอกํ วสฺสํ เทว ฐฺฏฺจาเปนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ
ปญฺจตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปญฺจตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ สมฺพหฺลา
ภิกฺขุณีโย อารพฺภ ฯ กิสมิ วัตฺถุสมฺมินฺติ ฯ สมฺพหฺลา ภิกฺขุณีโย
เอกํ วสฺสํ เทว ฐฺฏฺจาเปสฺสํ ตสมิ วัตฺถุสมิ ฯ เอกา ปญฺจตฺติ ฯ
ฌนฺนํ อปฺตฺติสมุจฺจานานํ ตีหิ สมุจฺจานเหิ สมุจฺจาติ ฯ

กุมาริฏฺฐวคฺโค อฏฺฐโม ฯ

[๖๒๕] ฌตฺตฺปาหํ ชาเรนฺติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปญฺจตฺตฺนฺติ ฯ

สาวตถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ กัม อารพฺภภาติ ฯ นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณีโย
อารพฺภ ฯ กิสฺมิมิ วตฺถุสฺสมินฺติ ฯ นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณีโย
ฉตฺตฺปาหนันฺ ชาเรสฺสุ ตสฺมิมิ วตฺถุสฺสมิ ฯ เอกา ปณฺณตฺติ เอกา
อนฺุปรปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสฺมฺมฺจฺจานานันฺ ทฺวิหิ สฺมฺมฺจฺจานเนหิ
สฺมฺมฺจฺจาทิ (เอพฺกโลมเก) ฯ

[๖๒๖] ยานเนน ยายนฺุติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ
สาวตถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ กัม อารพฺภภาติ ฯ นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณีโย
อารพฺภ ฯ กิสฺมิมิ วตฺถุสฺสมินฺติ ฯ นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณีโย
ยานเนน ยายีสฺสุ ตสฺมิมิ วตฺถุสฺสมิ ฯ เอกา ปณฺณตฺติ เอกา
อนฺุปรปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสฺมฺมฺจฺจานานันฺ ทฺวิหิ สฺมฺมฺจฺจานเนหิ
สฺมฺมฺจฺจาทิ (เอพฺกโลมเก) ฯ

[๖๒๗] สงฺฆาณิ ชาเรนฺุติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ
สาวตถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ กัม อารพฺภภาติ ฯ อณฺุณตฺริ ภิกฺขุณี อารพฺภ ฯ
กิสฺมิมิ วตฺถุสฺสมินฺติ ฯ อณฺุณตฺรา ภิกฺขุณี สงฺฆาณิ ชาเรสิ ตสฺมิมิ
วตฺถุสฺสมิ ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสฺมฺมฺจฺจานานันฺ ทฺวิหิ
สฺมฺมฺจฺจานเนหิ สฺมฺมฺจฺจาทิ (เอพฺกโลมเก) ฯ

[๖๒๘] อิตฺถาลงฺการิ ชาเรนฺุติยา ปาจิตฺติยํ กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ
สาวตถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ กัม อารพฺภภาติ ฯ นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณีโย
อารพฺภ ฯ กิสฺมิมิ วตฺถุสฺสมินฺติ ฯ นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณีโย อิตฺถาลงฺการิ
ชาเรสฺสุ ตสฺมิมิ วตฺถุสฺสมิ ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติ-

สมุฏฐานานัน ทวีหิ สมุฏฐานเนหิ สมุฏฐาติ (เอพกโลมเก) ฯ

[๖๒๕] คนฺธวณฺณเกน นุหายนฺติยา ปาจิตฺตีย์ กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ
สาวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ กัม อารพฺภาติ ฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณีโย
อารพฺภ ฯ กิสมิ วัตฺตฺตฺสฺมินฺติ ฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณีโย คนฺธวณฺณเกน
นุหายิสฺส ตฺสฺมิ วัตฺตฺตฺสฺมิ ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ
อาปตฺติสมุฏฐานานัน ทวีหิ สมุฏฐานเนหิ สมุฏฐาติ (เอพกโลมเก) ฯ

[๖๓๐] วาสิตเกน ปิณฺณาเกน นุหายนฺติยา ปาจิตฺตีย์ กตฺถ
ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ กัม อารพฺภาติ ฯ ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุณีโย อารพฺภ ฯ กิสมิ วัตฺตฺตฺสฺมินฺติ ฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณีโย
वासิตเกน ปิณฺณาเกน นุหายิสฺส ตฺสฺมิ วัตฺตฺตฺสฺมิ ฯ เอกา
ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสมุฏฐานานัน ทวีหิ สมุฏฐานเนหิ สมุฏฐาติ
(เอพกโลมเก) ฯ

[๖๓๑] ภิกฺขุณียา อุมฺมทฺทาเปนฺติยา ปริมฺทฺทาเปนฺติยา ปาจิตฺตีย์
กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ กัม อารพฺภาติ ฯ
สมฺพหฺลลา ภิกฺขุณีโย อารพฺภ ฯ กิสมิ วัตฺตฺตฺสฺมินฺติ ฯ สมฺพหฺลลา
ภิกฺขุณีโย ภิกฺขุณียา อุมฺมทฺทาเปสฺสฺ ปริมฺทฺทาเปสฺสฺ ตฺสฺมิ วัตฺตฺตฺสฺมิ ฯ
เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสมุฏฐานานัน ทวีหิ สมุฏฐานเนหิ
สมุฏฐาติ (เอพกโลมเก) ฯ

[๖๓๒] สิภฺขมานาย อุมฺมทฺทาเปนฺติยา ปริมฺทฺทาเปนฺติยา
ปาจิตฺตีย์ กตฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ กัม อารพฺภาติ ฯ

สมพหุลา ภิกขุณีโย อารพภ ๑ กิสมิ วัตตสุมินฺติ ๑ สมพหุลา
ภิกขุณีโย สิกขมานาย อุมมททาเปสฺสุ ปริมททาเปสฺสุ ตสฺมิ
วัตตสุมิ ๑ เอกา ปณฺตติ ๑ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ ทฺวิหิ
สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจติ (เอพกโลมเก) ๑

[๖๓๓] สามเณรียา อุมมททาเปนฺติยา ปริมททาเปนฺติยา ปาจิตฺติยํ
กตฺถ ปณฺตตฺตฺนฺติ ๑ สาวตฺถิยา ปณฺตตฺติ ๑ กํ อารพฺภาติ ๑
สมพหุลา ภิกขุณีโย อารพภ ๑ กิสมิ วัตตสุมินฺติ ๑ สมพหุลา
ภิกขุณีโย สามเณรียา อุมมททาเปสฺสุ ปริมททาเปสฺสุ ตสฺมิ
วัตตสุมิ ๑ เอกา ปณฺตติ ๑ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ ทฺวิหิ
สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจติ (เอพกโลมเก) ๑

[๖๓๔] คิหิณียา อุมมททาเปนฺติยา ปริมททาเปนฺติยา ปาจิตฺติยํ
กตฺถ ปณฺตตฺตฺนฺติ ๑ สาวตฺถิยา ปณฺตตฺติ ๑ กํ อารพฺภาติ ๑
สมพหุลา ภิกขุณีโย อารพภ ๑ กิสมิ วัตตสุมินฺติ ๑ สมพหุลา
ภิกขุณีโย คิหิณียา อุมมททาเปสฺสุ ปริมททาเปสฺสุ ตสฺมิ วัตตสุมิ ๑
เอกา ปณฺตติ ๑ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ ทฺวิหิ สมฺภูจฺจานเนหิ
สมฺภูจฺจติ (เอพกโลมเก) ๑

[๖๓๕] ภิกขุสฺส ปฺรโต อนาปุจฺฉา อาสเน นิสิตฺตฺติยา ปาจิตฺติยํ
กตฺถ ปณฺตตฺตฺนฺติ ๑ สาวตฺถิยา ปณฺตตฺติ ๑ กํ อารพฺภาติ ๑
สมพหุลา ภิกขุณีโย อารพภ ๑ กิสมิ วัตตสุมินฺติ ๑ สมพหุลา
ภิกขุณีโย ภิกขุสฺส ปฺรโต อนาปุจฺฉา อาสเน นิสิตฺตฺติยํ ตสฺมิ

วตถุสฺมี ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ ทฺวิหิ
สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ (กจฺฉินเก) ฯ

[๖๓๖] อโนกาสกตํ ภิกฺขุํ ปณฺหํ ปุจฺจนฺตียา ปาจิตฺตียิ กตฺถ
ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถียา ปณฺณตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ สมฺพหฺลฺลา
ภิกฺขุณฺนียา อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺถุสฺมินฺติ ฯ สมฺพหฺลฺลา ภิกฺขุณฺนีย
อโนกาสกตํ ภิกฺขุํ ปณฺหํ ปุจฺฉิสฺสุ ตสฺมี วตฺถุสฺมี ฯ เอกา
ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ ทฺวิหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ
(ปทโสรหมเม) ฯ

[๖๓๗] อสงฺกจฺฉิกาย คามํ ปวิสฺนฺตียา ปาจิตฺตียิ กตฺถ
ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถียา ปณฺณตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ อณฺณตฺรํ
ภิกฺขุณฺนึ อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺถุสฺมินฺติ ฯ อณฺณตฺรา ภิกฺขุณฺนึ
อสงฺกจฺฉิกา คามํ ปาวิสฺตี ตสฺมี วตฺถุสฺมี ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ
ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ ทฺวิหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ สียา
กายโต สมฺภูจฺจาทิ น วาจโต น จิตฺตโต สียา กายโต จ
จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจาทิ น วาจโต ฯ

ฉตฺตฺปาหนวคฺโค นวโม ฯ

นวคฺคา ขุทฺทกา นิฏฺฐิตา ฯ

ตสฺสุทฺทานํ

[๖๓๘] ตสฺสํ สํหเร โลมํ ตลฺมฏฺจฺจ สฺสุทฺธิกํ

ภฺยฺยชฺนตามภฺยฺยชฺณานํ เทววิฆาเสน ทสฺสนา

อนุชการ ปฏิจจนเน อชโฆกาเส รติกาช จ
 ปุเร ปจญา วิกาเล จ ทุคคหิ นิรเย วธิ
 นคโคทกา วิสิพเพตวา ปญจาหิกัง สงกมนีย
 คณัง วิภงคสมณัง ทุพพลั กจินเนน จ
 เอกมณจตุตถธเนน [๑] สลยจิจจ สหชีวินี
 ทตฺวา สัสมุจจนโต จ ตีโร วสุสั น ปกุกเม
 ราชา อาสนุหิ สุตตลจ คีหิ วุปสมเนน จ
 ทเท จีวรราวสถิ ปரியาปฺณลจ วาจเย
 อารามกโกสจณฺหิ จ ภูยเชยฺย กุลมจฺจรี
 วเส ปวารโณวาทา ๒ เทว ฐมมา ๓ ปสาเจเนน จ
 คพฺภินิ ปายนฺตี ฌฐมเม อสมมตฺตุนทฺวาทส
 ปรีปฺณณลจ สงฺเขเนน สหฺวภูจฺปาเนน ๔ จ
 กุมาริ เทว จ สงฺเขเนน ทฺวาทสาสมมเตเนน จ
 อลั สเจ [๕] เทว วสุสั สัสมุจฺจา สามิเกเนน จ
 ปาริวาสิกานุวสุสั ทฺเว วุภูจฺปาเนน จ
 ฌตฺตยาเนน สงฺฆาณิ อิตฺถาลงฺการวณฺณเก
 ปิณฺณากา ภิกฺขุณี เจว สิกฺขา จ สามเณริกา
 คีหิ ภิกฺขุสฺส ปฺรโต อโนกาสั สงฺกจฺจิกาทิ ฯ

เตสั วคฺคานัน อุตฺทานัน

[๖๓๕] ลสฺสนนฺชการา นุหานัน ๖ ตฺวภูจฺจา จิตฺตการกา ๗

#๑ ยฺ. จ ๑ ๒ ม. ยฺ. ปวารโณวาทิ ๑ ๓ ยฺ. ฐมเม ๑ ๔ ม. ยฺ. สหฺวภูจฺจา

#ณ ปญจ จ ๑ ๕ ม. ยฺ. จ ๑ ๖ ม. นานา ๑ ๗ ยฺ. จิตฺตการกา ๑

อาราม คพฺภินี เจว กุมาริ ๑ ฉตฺตฺปาหนาคิ ฯ

[๖๔๐] สปรปี วิญญาเปตฺวา ภูณฺชนฺตฺติยา ปาฏฺฐิเทสนนฺธิยํ กตฺถ
ปลฺลยตฺตฺตฺตฺติ ฯ สวตฺตฺติยา ปลฺลยตฺตฺติ ฯ กํ อารพฺภาคิ ฯ ฉพฺพคฺคฺคิยา
ภิกฺขุณฺนิโย อารพฺภ ฯ กิสมิ วัตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺติ ฯ ฉพฺพคฺคฺคิยา ภิกฺขุณฺนิโย
สปรปี วิญญาเปตฺวา ภูณฺชฺชิสฺส ตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺติ ฯ เอกา ปลฺลยตฺตฺติ
เอกา อนฺนฺปลฺลยตฺตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปตฺตฺติสมฺมจฺจนานํ จตฺตฺติ สมฺมจฺจนานฺนิ
สมฺมจฺจาทิ ฯ

[๖๔๑] เตถฺ วิญญาเปตฺวา ภูณฺชนฺตฺติยา ปาฏฺฐิเทสนนฺธิยํ กตฺถ
ปลฺลยตฺตฺตฺตฺติ ฯ สวตฺตฺติยา ปลฺลยตฺตฺติ ฯ กํ อารพฺภาคิ ฯ ฉพฺพคฺคฺคิยา
ภิกฺขุณฺนิโย อารพฺภ ฯ กิสมิ วัตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺติ ฯ ฉพฺพคฺคฺคิยา ภิกฺขุณฺนิโย
เตถฺ วิญญาเปตฺวา ภูณฺชฺชิสฺส ตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺติ ฯ เอกา ปลฺลยตฺตฺติ
เอกา อนฺนฺปลฺลยตฺตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปตฺตฺติสมฺมจฺจนานํ จตฺตฺติ สมฺมจฺจนานฺนิ
สมฺมจฺจาทิ ฯ

[๖๔๒] มํหฺ วิญญาเปตฺวา ภูณฺชนฺตฺติยา ปาฏฺฐิเทสนนฺธิยํ กตฺถ
ปลฺลยตฺตฺตฺตฺติ ฯ สวตฺตฺติยา ปลฺลยตฺตฺติ ฯ กํ อารพฺภาคิ ฯ ฉพฺพคฺคฺคิยา
ภิกฺขุณฺนิโย อารพฺภ ฯ กิสมิ วัตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺติ ฯ ฉพฺพคฺคฺคิยา ภิกฺขุณฺนิโย
มํหฺ วิญญาเปตฺวา ภูณฺชฺชิสฺส ตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺติ ฯ เอกา ปลฺลยตฺตฺติ
เอกา อนฺนฺปลฺลยตฺตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปตฺตฺติสมฺมจฺจนานํ จตฺตฺติ สมฺมจฺจนานฺนิ
สมฺมจฺจาทิ ฯ

#๑ ยฺ. กุมาริ ฯ

[๖๔๓] ฝานัตถิ วิญญาเปตฺวา ภูณฺชนฺตฺติยา ปาฎิเทสนนียํ กตฺถ
ปลฺลยตฺตฺนฺตฺติ ๑ สวตฺถฺติยา ปลฺลยตฺตฺติ ๑ กํ อารพฺภาติ ๑ นพฺพคฺคฺติยา
ภิกฺขุณีโย อารพฺภ ๑ กิสฺมี วตฺถุสฺมินฺตฺติ ๑ นพฺพคฺคฺติยา ภิกฺขุณีโย
ฝานัตถิ วิญญาเปตฺวา ภูณฺชฺชิสฺส ตสฺมี วตฺถุสฺมี ๑ เอกา ปลฺลยตฺติ
เอกา อนุปฺปลฺลยตฺติ ๑ ฉนฺนํ อปฺตฺติสฺมฺมฺมฺจฺจานนํ จตฺตฺติ สฺมฺมฺจฺจานนํ
สฺมฺมฺจฺจตฺติ ๑

[๖๔๔] มจฺจํ วิญญาเปตฺวา ภูณฺชนฺตฺติยา ปาฎิเทสนนียํ กตฺถ
ปลฺลยตฺตฺนฺตฺติ ๑ สวตฺถฺติยา ปลฺลยตฺตฺติ ๑ กํ อารพฺภาติ ๑ นพฺพคฺคฺติยา
ภิกฺขุณีโย อารพฺภ ๑ กิสฺมี วตฺถุสฺมินฺตฺติ ๑ นพฺพคฺคฺติยา ภิกฺขุณีโย
มจฺจํ วิญญาเปตฺวา ภูณฺชฺชิสฺส ตสฺมี วตฺถุสฺมี ๑ เอกา ปลฺลยตฺติ
เอกา อนุปฺปลฺลยตฺติ ๑ ฉนฺนํ อปฺตฺติสฺมฺมฺจฺจานนํ จตฺตฺติ สฺมฺมฺจฺจานนํ
สฺมฺมฺจฺจตฺติ ๑

[๖๔๕] มํสํ วิญญาเปตฺวา ภูณฺชนฺตฺติยา ปาฎิเทสนนียํ กตฺถ
ปลฺลยตฺตฺนฺตฺติ ๑ สวตฺถฺติยา ปลฺลยตฺตฺติ ๑ กํ อารพฺภาติ ๑ นพฺพคฺคฺติยา
ภิกฺขุณีโย อารพฺภ ๑ กิสฺมี วตฺถุสฺมินฺตฺติ ๑ นพฺพคฺคฺติยา ภิกฺขุณีโย
มํสํ วิญญาเปตฺวา ภูณฺชฺชิสฺส ตสฺมี วตฺถุสฺมี ๑ เอกา ปลฺลยตฺติ
เอกา อนุปฺปลฺลยตฺติ ๑ ฉนฺนํ อปฺตฺติสฺมฺมฺจฺจานนํ จตฺตฺติ สฺมฺมฺจฺจานนํ
สฺมฺมฺจฺจตฺติ ๑

[๖๔๖] จีรํ วิญญาเปตฺวา ภูณฺชนฺตฺติยา ปาฎิเทสนนียํ กตฺถ
ปลฺลยตฺตฺนฺตฺติ ๑ สวตฺถฺติยา ปลฺลยตฺตฺติ ๑ กํ อารพฺภาติ ๑ นพฺพคฺคฺติยา

ภิกขุณีโย อารพภ ๑ กิสมิ วัตตุสมินฺติ ๑ นพพคฺคิยา ภิกขุณีโย
จิรั วิญญาเปตฺวา ภูณชีสุ ตสมิ วัตตุสมิ ๑ เอกา ปณฺณตฺติ
เอกา อนุปฺปณฺณตฺติ ๑ ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานนํ จตฺตฺติ สมฺภูจฺจานนํ
สมฺภูจฺจตฺติ ๑

[๖๔๗] ทธี วิญญาเปตฺวา ภูณชฺนตฺติยา ปาฎิเทสนีเย กตฺถ
ปณฺณตฺตฺติ ๑ สวตฺถิยา ปณฺณตฺตฺติ ๑ กิ อารพภตฺติ ๑ นพพคฺคิยา
ภิกขุณีโย อารพภ ๑ กิสมิ วัตตุสมินฺติ ๑ นพพคฺคิยา ภิกขุณีโย
ทธี วิญญาเปตฺวา ภูณชีสุ ตสมิ วัตตุสมิ ๑ เอกา ปณฺณตฺติ เอกา
อนุปฺปณฺณตฺติ ๑ ฉนฺนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานนํ จตฺตฺติ สมฺภูจฺจานนํ
สมฺภูจฺจตฺติ สฺติยา กายโต สมฺภูจฺจตฺติ น วาจโต น จิตฺตโต
สฺติยา กายโต จ วาจโต จ สมฺภูจฺจตฺติ น จิตฺตโต สฺติยา กายโต
จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจตฺติ น วาจโต สฺติยา กายโต จ วาจโต จ
จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจตฺติ ๑

อฏฺฐ ปาฎิเทสนีเย นิฏฺฐิตา ๑

ตสฺสทฺทานํ

[๖๔๘] สປປိ เตลํ มรฺฐญฺเจว ฝานฺตี มจฺจนฺเมว จ
มํลํ จิรั ทธิญฺจาປိ วิญญาเปตฺวาน ภิกขุณี
ปาฎิเทสนีเย อฏฺฐ สยฺมพฺพุเชน เทลิตาติ ๑ ๑

เย สิกฺขาปทา ภิกขุวิภงฺเก วิตุถาริตา เต สงฺขิปฺตฺวา ๒ ภิกขุณีวิภงฺเก
#๑ ไป. สมฺพพุเชน ปกาสิตาติ ๑ ๒ ม. สงฺขิตฺตา ๑

กตถปณตตติวาริ นิภูจิติ ปจมี ฯ

[๖๔๕] อวสุตฺตา ภิกฺขุณี อวสุตฺตสฺส ปุริสปุคฺคสฺส กายสํสคฺคํ
สตฺยนิตฺติ กติ อปตฺติโย อปชฺชติ ฯ อวสุตฺตา ภิกฺขุณี อวสุตฺตสฺส
ปุริสปุคฺคสฺส กายสํสคฺคํ สตฺยนิตฺติ ติสฺโส อปตฺติโย อปชฺชติ
อชฺชกํ อุพฺภขานุมณฺฑลํ กหณํ สตฺยติ อปตฺติ ปาราชิกสฺส
อุพฺภกํ อโชษานุมณฺฑลํ กหณํ สตฺยติ อปตฺติ อุตฺตจฺจยสฺส
กายปฏฺิพฺพหุํ กหณํ สตฺยติ อปตฺติ ทุคฺคกฺกสฺส อวสุตฺตา ภิกฺขุณี
อวสุตฺตสฺส ปุริสปุคฺคสฺส กายสํสคฺคํ สตฺยนิตฺติ อีมา ติสฺโส
อปตฺติโย อปชฺชติ ฯ

[๖๕๐] วชฺชปฏฺิจฺฉาทิกา ภิกฺขุณี วชฺชํ ปฏฺิจฺฉาเทนฺติ กติ
อปตฺติโย อปชฺชติ ฯ วชฺชปฏฺิจฺฉาทิกา ภิกฺขุณี วชฺชํ
ปฏฺิจฺฉาเทนฺติ ติสฺโส อปตฺติโย อปชฺชติ ชานํ ปาราชิกํ ฌมฺมํ
ปฏฺิจฺฉาเทติ อปตฺติ ปาราชิกสฺส เวมตฺติกา ปฏฺิจฺฉาเทติ
อปตฺติ อุตฺตจฺจยสฺส อจารวิปตฺติ ปฏฺิจฺฉาเทติ อปตฺติ
ทุคฺคกฺกสฺส วชฺชปฏฺิจฺฉาทิกา ภิกฺขุณี วชฺชํ ปฏฺิจฺฉาเทนฺติ อีมา
ติสฺโส อปตฺติโย อปชฺชติ ฯ

[๖๕๑] อุกฺขิตตานวุตฺติกา ภิกฺขุณี ยาวตฺติยํ สมนฺุภาสนาย
นปฺปฏฺินิสฺสชฺชนฺติ กติ อปตฺติโย อปชฺชติ ฯ อุกฺขิตตานวุตฺติกา
ภิกฺขุณี ยาวตฺติยํ สมนฺุภาสนาย นปฺปฏฺินิสฺสชฺชนฺติ ติสฺโส อปตฺติโย
อปชฺชติ อุตฺติยา ทุคฺคกฺกํ ทฺวิหิ กมฺมวาจาหิ อุตฺตจฺจยา

กมฺมวจาปริโยसानเ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส อุกฺขิตฺตานวตฺติกา
ภิกฺขุณี ยาวตฺติยํ สมนฺุภาสฺนาย นปฺปฏฺินิสฺสชฺชนฺตี อีมา ติสฺโส
อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ

[๖๕๒] อฏฺฐมํ วตฺถุํ ปริปุเรฺนตี กติ อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ
อฏฺฐมํ วตฺถุํ ปริปุเรฺนตี ติสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชติ ปฺริเสน
อิตฺถนฺนามํ คพฺภํ คจฺฉาติ ๑ วตฺถา คจฺฉติ อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส
ปฺริสฺสฺส หตฺถปาถิ โอกฺกนฺตมตฺเต อาปตฺติ อุตฺถจฺจยฺสฺส อฏฺฐมํ
วตฺถุํ ปริปุเรติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส อฏฺฐมํ วตฺถุํ ปริปุเรนตี
อีมา ติสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ

ปาราชิกา นิฏฺฐิตา ฯ

[๖๕๓] อุตฺถยวาทิกา ๒ ภิกฺขุณี อฏฺฐํ กโรนฺตี ติสฺโส อาปตฺติโย
อาปชฺชติ เอกสฺส อาโรเจติ อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ทุตฺติยสฺส
อาโรเจติ อาปตฺติ อุตฺถจฺจยฺสฺส อฏฺฐปริโยसानเ อาปตฺติ
สจฺจมาทิสฺสสฺส ฯ

[๖๕๔] โจรี วุฏฺฐาเปนฺตี ติสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฌตฺติยา
ทุกฺกฏฺุํ ทฺวีหิ กมฺมวจาหิ อุตฺถจฺจยา กมฺมวจาปริโยसानเ
อาปตฺติ สจฺจมาทิสฺสสฺส ฯ

[๖๕๕] เอกา คามนฺตรํ คจฺฉนฺตี ติสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชติ
คจฺฉติ อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส ปจฺมํ ปาถํ ปริกฺเขเป อติกกฺกามาติ
อาปตฺติ อุตฺถจฺจยฺสฺส ทุตฺติยํ ปาถํ อติกกฺกามาติ อาปตฺติ
#๑ โป. อิตฺถนฺนามํ อากจฺฉาติ ฯ ม. อิตฺถนฺนามํ โโอกาถิ อากจฺฉาติ ฯ
#ย. อิตฺถนฺนามา อากจฺฉาติ ฯ ๒ ม. ย. อุตฺถยวาทิกา ฯ

สงฆาทีเสตสฺส ฯ

[๖๕๖] สมกฺเคน สงฺฆเณ อุกฺขิตฺตํ ภิกฺขุณี ฌมฺเมณ วินยเณ
สตฺถุสฺสเนน อนปฺโลเกตฺวา การกสงฺฆํ อนนฺถาย คณสฺส
ฉนฺทํ โอสารนฺตี ติสฺโส อปฺตติโย อปฺชชติ ฌตฺติยา ทุกฺกภู
ทฺวีหิ กมฺมวาทฺหิ อุลฺลจฺยยา กมฺมวาทฺปรีโยสฺสเนน อปฺตติ
สงฆาทีเสตสฺส ฯ

[๖๕๗] อวสฺสุตา ภิกฺขุณี อวสฺสุตสฺส ปฺริสฺปฺกฺคฺลสฺส หตฺถโต
ขาทนฺนียํ วา โภชนนฺนียํ วา สหตฺถา ปฺฏิกฺกฺเหตฺวา ภูณฺชนฺตี ติสฺโส
อปฺตติโย อปฺชชติ ขาทิสฺสามิ ภูณฺชิสฺสามิติ ปฺฏิกฺกฺคณฺหาติ
อปฺตติ อุลฺลจฺยสฺส อชฺโฆหฺนเร อชฺโฆหฺนเร อปฺตติ สงฆาทีเสตสฺสจ
อฺทกทนฺตโปณฺณํ ปฺฏิกฺกฺคณฺหาติ อปฺตติ ทุกฺกภูสฺส ฯ

[๖๕๘] กิณฺเต อยฺเย เอโส ปฺริสฺปฺกฺคฺโล กริสฺสติ อวสฺสุโต
วา อนวสฺสุโต วา ยโต ตฺวํ อนวสฺสุตา อิงฺฆยฺเย ยนฺเต
เอโส ปฺริสฺปฺกฺคฺโล เทติ ขาทนฺนียํ วา โภชนนฺนียํ วา ตํ ตฺวํ
สหตฺถา ปฺฏิกฺกฺเหตฺวา ขาท วา ภูณฺช วาติ อฺยฺโยชนฺตี ติสฺโส
อปฺตติโย อปฺชชติ ตสฺสา วจเนน ขาทิสฺสามิ ภูณฺชิสฺสามิติ
ปฺฏิกฺกฺคณฺหาติ อปฺตติ ทุกฺกภูสฺส อชฺโฆหฺนเร อชฺโฆหฺนเร
อปฺตติ อุลฺลจฺยสฺส โภชนปรีโยสฺสเนน อปฺตติ สงฆาทีเสตสฺส ฯ

[๖๕๙] กุปีตา ภิกฺขุณี ยาวตฺติยํ สมนฺนุภาสฺนายน นปฺปฺภินิสฺสชฺชนฺตี
ติสฺโส อปฺตติโย อปฺชชติ ฌตฺติยา ทุกฺกภู ทฺวีหิ กมฺมวาทฺหิ

อุลลจจา กมฺวาจาปริโยสานเ อาปตฺติ สงฺฆาทีเสสสฺส ฯ

[๖๖๐] กิสมิณฺจิทเว อธิกรณ ปจฺจกตา ๑ กุปีตา ๒ ภิกฺขุณี
ยวตฺติยํ สมนุภาสนาย นปฺปฏินิสฺสชฺชนฺตี ติสฺโส อาปตฺติโย
อาปชฺชติ ฌตฺติยา ทุกกมฺ ทุวิหิ กมฺวาจาหิ อุลลจจา
กมฺวาจาปริโยสานเ อาปตฺติ สงฺฆาทีเสสสฺส ฯ

[๖๖๑] สํสฺฐา ภิกฺขุณีโย ยวตฺติยํ สมนุภาสนาย นปฺปฏินิสฺสชฺชนฺตีโย
ติสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชนฺตี ฌตฺติยา ทุกกมฺ
ทุวิหิ กมฺวาจาหิ อุลลจจา กมฺวาจาปริโยสานเ อาปตฺติ
สงฺฆาทีเสสสฺส ฯ

[๖๖๒] สํสฺฐายเย ตุมฺเห วิหรธ มา ตุมฺเห นานา
วิหริตฺถาติ อฺยโยเชนฺตี ยวตฺติยํ สมนุภาสนาย นปฺปฏินิสฺสชฺชนฺตี
ติสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฌตฺติยา ทุกกมฺ ทุวิหิ กมฺวาจาหิ
อุลลจจา กมฺวาจาปริโยสานเ อาปตฺติ สงฺฆาทีเสสสฺส ฯ

สงฺฆาทีเสสา นิฏฺฐิตา ฯ

[๖๖๓] ปตฺตสฺสนฺจยํ กโรนฺตี เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชติ
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ

[๖๖๔] อกาลจิวริ กาลจิวรฺนฺตี อธิฏฺฐหิตฺวา ภาษาเปนฺตี
เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ ภาษาเปติ ปโยเค ทุกกมฺ
ภาษาเปเต นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ

[๖๖๕] ภิกฺขุณิยา สทุธี จิวริ ปริวฏฺเฏตฺวา อจฺฉินฺทนฺตี เทว
#๑ โป. ม. ย. ปจฺจกตา ฯ ๒ ม. ย. อฺย ปาโจ นตฺติ ฯ

อาปตติโย อาปชชติ อจฺฉินฺทติ ปโยเค ทุกฺกณฺ्हึ อจฺฉินฺเน
นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺติยฺ ฯ

[๖๖๖] อณฺถํ วิณฺญาเปตฺวา อณฺถํ วิณฺญาเปนฺตี เทว อาปตฺติโย
อาปชฺชติ วิณฺญาเปติ ปโยเค ทุกฺกณฺ्हึ วิณฺญาเปเต นิสฺสคฺคิยฺ
ปาจิตฺติยฺ ฯ

[๖๖๗] อณฺถํ เจตาเปตฺวา อณฺถํ เจตาเปนฺตี เทว อาปตฺติโย
อาปชฺชติ เจตาเปติ ปโยเค ทุกฺกณฺ्हึ เจตาเปเต นิสฺสคฺคิยฺ
ปาจิตฺติยฺ ฯ

[๖๖๘] อณฺถทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อณฺถทตฺถิเกน สงฺฆิเกน
อณฺถํ เจตาเปนฺตี เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ เจตาเปติ ปโยเค
ทุกฺกณฺ्हึ เจตาเปเต นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺติยฺ ฯ

[๖๖๙] อณฺถทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อณฺถทตฺถิเกน สงฺฆิเกน
สณฺหาจิกเกน อณฺถํ เจตาเปนฺตี เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ
เจตาเปติ ปโยเค ทุกฺกณฺ्हึ เจตาเปเต นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺติยฺ ฯ

[๖๗๐] อณฺถทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อณฺถทตฺถิเกน มหาชนิกเกน
อณฺถํ เจตาเปนฺตี เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ เจตาเปติ ปโยเค
ทุกฺกณฺ्हึ เจตาเปเต นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺติยฺ ฯ

[๖๗๑] อณฺถทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อณฺถทตฺถิเกน มหาชนิกเกน
สณฺหาจิกเกน อณฺถํ เจตาเปนฺตี เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ
เจตาเปติ ปโยเค ทุกฺกณฺ्हึ เจตาเปเต นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺติยฺ ฯ

[๖๗๒] อณฺณทตฺถิเกณ ปริกฺขารเณ อณฺณทฺทิสิเกณ ปุคฺคฺลิกเณ
สณฺณาจิกเณ อณฺณํ เจตาเปนฺตี เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ
เจตาเปติ ปโยเค ทุกฺกภูํ เจตาปีเต นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ

[๖๗๓] อติเรกจตุกฺกํสปรมํ คุรุปาปุรณํ ๑ เจตาเปนฺตี เทว
อาปตฺติโย อาปชฺชติ เจตาเปติ ปโยเค ทุกฺกภูํ เจตาปีเต
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ

[๖๗๔] อติเรกทตฺเตยฺยกํสปรมํ ลหุปาปุรณํ ๑ เจตาเปนฺตี เทว
อาปตฺติโย อาปชฺชติ เจตาเปติ ปโยเค ทุกฺกภูํ เจตาปีเต
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ

นิสฺสคฺคิยา ปาจิตฺติยา นิฏฺฐิตา ฯ

[๖๗๕] ลสฺสณํ ขาพนฺตี เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ
ขาทิสฺสามิตฺติ ปฏิกฺกณฺหาติ อาปตฺติ ทุกฺกภูสฺส อชฺโฆหาร
อชฺโฆหาร อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๖๗๖] สมฺพาเช โลมํ สํหฺราเปนฺตี เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ
สํหฺราเปติ ปโยเค ทุกฺกภูํ สํหฺราปีเต อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๖๗๗] ตลฆาตกํ กโรนฺตี เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ กโรติ
ปโยเค ทุกฺกภูํ กเต อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๖๗๘] ชตฺตมฺภุจกํ อาทียนฺตี เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ
อาทียติ ปโยเค ทุกฺกภูํ อาทินเน อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๖๗๙] อติเรกทวํกุสฺสปพฺพปรมํ อุทกฺสุทฺธิกํ อาทียนฺตี เทว
#๑ ม. ย. คุรุปาปุรณํ ฯ

อาปตติโย อาปชชติ อาทิตติ ปโยเค ทุกกภู อาทินเน
อาปตติ ปาจิตติยสฺส ฯ

[๖๘๐] ภิกขุสฺส ภูณชนุตสฺส ปานีเยน วา วิรูปเนน วา
อุปติฏฺฐนฺตี เทว อาปตติโย อาปชชติ หตฺถปาเส ติฏฺฐติ
อาปตติ ปาจิตติยสฺส หตฺถปาสํ วิชิตฺวา ติฏฺฐติ อาปตติ
ทุกกภูสฺส ฯ

[๖๘๑] อามกขณฺณํ วิณฺณาเปตฺวา ภูณชนฺตี เทว อาปตติโย
อาปชชติ ภูณชิตฺตาสามีติ ปฏิกุณฺหาติ อาปตติ ทุกกภูสฺส
อชฺโฆหารเ อชฺโฆหารเ อาปตติ ปาจิตติยสฺส ฯ

[๖๘๒] อุจฺจาร์ วา ปสฺสาวํ วา เขฬํ ๑ วา สงฺการํ วา
วิฆาสํ วา ติโรกฺขเท [๒] นทฺเทนฺตี เทว อาปตติโย อาปชชติ
นทฺเทติ ปโยเค ทุกกภู นทฺเทเต อาปตติ ปาจิตติยสฺส ฯ

[๖๘๓] อุจฺจาร์ วา ปสฺสาวํ วา เขฬํ วา สงฺการํ วา
วิฆาสํ วา หริเต นทฺเทนฺตี เทว อาปตติโย อาปชชติ นทฺเทติ
ปโยเค ทุกกภู นทฺเทเต อาปตติ ปาจิตติยสฺส ฯ

[๖๘๔] นจฺจํ วา คีตํ วา วาทิตํ วา ทสฺสนาย กจฺจนฺตี เทว
อาปตติโย อาปชชติ กจฺจติ อาปตติ ทุกกภูสฺส ยตฺถ จิตฺตา
ปสฺสตี วา สฺสณฺตี วา อาปตติ ปาจิตติยสฺส ฯ

ลสฺสณวคฺโค ปจฺโม ฯ

[๖๘๕] รตฺตนฺทกาเร อปฺปทีเป ปุริเสน สทฺธี เอเกเนกา
#๑ ม. ย. อัย ปาโจ นตฺถิ โส จ ภิกฺขุณีวิภงฺเกปี น ทิสฺสติ
#๒ ม. วา ติโรปกาเร วา ฯ

สนฺติภูจนฺตี เทว อปฺตติโย อปฺชชติ หตฺถปาเส ติฏฺฐติ
อปฺตติ ปาจิตฺตियสฺส หตฺถปาถํ วิชฺหิตฺวา ติฏฺฐติ อปฺตติ
ทุกฺกภูสฺส ฯ

[๖๔๖] ปฏฺิจฺจนฺเน โอกาเส ปฺริเสน สทฺธิ เอเกเนกา
สนฺติภูจนฺตี เทว อปฺตติโย อปฺชชติ หตฺถปาเส ติฏฺฐติ อปฺตติ
ปาจิตฺตियสฺส หตฺถปาถํ วิชฺหิตฺวา ติฏฺฐติ อปฺตติ ทุกฺกภูสฺส ฯ

[๖๔๗] อชฺโฆกาเส ปฺริเสน สทฺธิ เอเกเนกา สนฺติภูจนฺตี
เทว อปฺตติโย อปฺชชติ หตฺถปาเส ติฏฺฐติ อปฺตติ
ปาจิตฺตियสฺส หตฺถปาถํ วิชฺหิตฺวา ติฏฺฐติ อปฺตติ ทุกฺกภูสฺส ฯ

[๖๔๘] รติกาย วา พฺยุहे วา สิํฆมาตเก วา ปฺริเสน สทฺธิ
เอเกเนกา สนฺติภูจนฺตี เทว อปฺตติโย อปฺชชติ หตฺถปาเส
ติฏฺฐติ อปฺตติ ปาจิตฺตियสฺส หตฺถปาถํ วิชฺหิตฺวา ติฏฺฐติ
อปฺตติ ทุกฺกภูสฺส ฯ

[๖๔๙] ปุเรภคฺตํ กุลาณี อฺปฺสงฺกมิตฺวา อาสเน นิสีทิตฺวา
สามิเก อนาปุจฺจนา ปกฺกมฺนฺตี เทว อปฺตติโย อปฺชชติ ปจฺม
ปาถํ อโนวสฺสํ อติกกฺกาเมติ อปฺตติ ทุกฺกภูสฺส ทฺติยํ ปาถํ
อติกกฺกาเมติ อปฺตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๖๕๐] ปจฺจภคฺตํ กุลาณี อฺปฺสงฺกมิตฺวา สามิเก อนาปุจฺจนา
อาสเน นิสีทิตฺวา เทว อปฺตติโย อปฺชชติ นิสีทิตฺวา ปโยเก
ทุกฺกภูํ นิสินฺเน อปฺตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๖๕๑] วิกาเล กุลาณี อุปสงกมิตฺวา สามิเก อนาปุจฺจนาเสยฺย
สนฺนริตฺวา วา สนฺนราเปตฺวา วา อภินิสฺสิทฺติ เทว อापตฺติโย
อาปชฺชติ อภินิสฺสิทติ ปโยเค ทุกฺกมฺภู อภินิสฺสินฺเน อापตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๖๕๒] ทุกฺคหิตฺเตน ทูปชฺชาริเตน ปรี อุชฺชมาเปนฺติ เทว
อาปตฺติโย อาปชฺชติ อุชฺชมาเปติ ปโยเค ทุกฺกมฺภู อุชฺชมาปีเต
อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๖๕๓] อตฺตํ วา ปรี วา นิรเยน วา พุรหฺมจฺริเยน วา
อภิสฺสพฺปิตฺติ เทว อापตฺติโย อาปชฺชติ อภิสฺสพฺปิ ปโยเค ทุกฺกมฺภู
อภิสฺสปีเต อापตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๖๕๔] อตฺตํ วรฺตฺวา วรฺตฺวา โรทฺถนฺติ เทว อापตฺติโย
อาปชฺชติ วรฺติ โรทฺถติ อापตฺติ ปาจิตฺติยสฺส วรฺติ น โรทฺถติ
อาปตฺติ ทุกฺกมฺภูสฺส ฯ

รตฺตฺตฺนฺนการวคฺโค ทฺตฺติโย ฯ

[๖๕๕] นกฺคา นฺหาชนฺติ เทว อापตฺติโย อาปชฺชติ นฺหาชฺติ
ปโยเค ทุกฺกมฺภู นฺหานปฺริโยसानเ อापตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๖๕๖] ปมาณาติกฺกนฺตํ อุกฺกสาณฺฑิกํ การาเปนฺติ เทว อापตฺติโย
อาปชฺชติ การาเปติ ปโยเค ทุกฺกมฺภู การาปีเต อापตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๖๕๗] ภิกฺขุณฺเีย จีวรํ วิสิพฺเพตฺวา วา วิสิพฺพาเปตฺวา วา

เนว สัพเพนตี น สัพพปนาย อุตฺตูกํ กโรนตี เอกํ อาปตฺตี
อาปชฺชติ ปาจิตฺตियํ ฯ

[๖๕๘] ปญฺจาทิกํ สงฺฆาภูวารี อติกกาเมนตี เอกํ อาปตฺตี
อาปชฺชติ ปาจิตฺตियํ ฯ

[๖๕๙] จีวรสงฺกมณียํ ชาเรนตี เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ
ชาเรติ ปโยเค ทุกฺกภูํ ชาริเต อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๗๐๐] คณฺสฺส จีวรลาภํ อนฺตรายํ กโรนตี เทว อาปตฺติโย
อาปชฺชติ กโรติ ปโยเค ทุกฺกภูํ กเต อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๗๐๑] ฌมฺมิกํ จีวรวิภงฺกํ ปฏฺฐิพาหนตี เทว อาปตฺติโย
อาปชฺชติ ปฏฺฐิพาหติ ปโยเค ทุกฺกภูํ ปฏฺฐิพาหิตे อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๗๐๒] อาการิกสฺส วา ปริพฺพาชกสฺส วา ปริพฺพาชิกาย วา
สมณจิวรี เทนตี เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ เทติ ปโยเค
ทุกฺกภูํ ทินฺเน อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๗๐๓] ทุพฺพลจิวรปจฺจาสาย จีวรกาลสมฺมํ อติกกาเมนตี เทว
อาปตฺติโย อาปชฺชติ อติกกาเมติ ปโยเค ทุกฺกภูํ อติกกามิเต
อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๗๐๔] ฌมฺมิกํ กจฺินุทฺธารํ ปฏฺฐิพาหนตี เทว อาปตฺติโย
อาปชฺชติ ปฏฺฐิพาหติ ปโยเค ทุกฺกภูํ ปฏฺฐิพาหิตे อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ฯ

นุหानวคโค ตติโย ฯ

[๗๐๕] เทว ภิกขุณิโย เอกมณฺเฑ ตฺวณฺเฑนฺติโย เทว อาปตฺติโย
อาปชฺชนฺติ นิปชฺชนฺติ ปโยเค ทุกฺกณฺโฑ นิปนฺเน อาปตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๗๐๖] เทว ภิกขุณิโย เอกตฺถรณปาปฺรณมา ๑ ตฺวณฺเฑนฺติโย
เทว อาปตฺติโย อาปชฺชนฺติ นิปชฺชนฺติ ปโยเค ทุกฺกณฺโฑ นิปนฺเน
อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๗๐๗] ภิกขุณิยา สลฺยจิจฺจ อผาตุํ กโรนฺตี เทว อาปตฺติโย
อาปชฺชติ กโรติ ปโยเค ทุกฺกณฺโฑ กเต อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๗๐๘] ทุกฺกจิตฺติ สหวิวินี เนว อุปฺภฺนฺเจนฺติ น อุปฺภฺจาปนาย
อุสฺสํกํ กโรนฺตี เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชติ ปาจิตฺติยํ ฯ

[๗๐๙] ภิกขุณิยา อุปฺสฺสยํ ทตฺวา กุปีตา อนตฺตมฺนา นิกฺกทฺตฺมฺนฺตี
เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ นิกฺกทฺตฺติ ปโยเค ทุกฺกณฺโฑ นิกฺกทฺตฺมิเต
อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๗๑๐] ตํสฺสจฺจา ภิกขุณี ยาวตฺติยํ สมนฺภาสฺนายน นปฺปฺภฺนินฺตฺสชฺชนฺตี
เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฌตฺติยา ทุกฺกณฺโฑ กมฺมวาจาปฺริโยสานเ
อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๗๑๑] อนฺโตรณฺเฑ สาสงฺกสมฺมเต สปฺปฺภฺกฺกเย อสฺตฺติกา
จาริกํ จรฺนฺตี เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ ปฺภฺนฺชฺชติ ปโยเค
ทุกฺกณฺโฑ ปฺภฺนฺเน อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

#๑ ม. ย. ...ปาวุรณา ฯ

[๗๑๒] ติโรรรุเจ สาสงกสมมเต สปัฏฐิกเย อสตุติกา จาริกัม
จรนต์ตี เทว อปตฺตติโย อปชฺชติ ปฏฺฐิพชฺชติ ปโยเค ทุกฺกภูมึ
ปฏฺฐิปนฺเน อปตฺตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๗๑๓] อนฺโถวสฺสํ จาริกัม จรนต์ตี เทว อปตฺตติโย อปชฺชติ
ปฏฺฐิพชฺชติ ปโยเค ทุกฺกภูมึ ปฏฺฐิปนฺเน อปตฺตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๗๑๔] วสฺสํ วุตฺถา ภิกฺขุณี จาริกัม น ปกฺกมฺนฺตี เอกํ อปตฺตตี
อปชฺชติ ปาจิตฺตियํ ฯ

ตุวณฺณวคฺโค จตุตฺโต ฯ

[๗๑๕] ราชาคาริ วา จิตฺตาคาริ วา อารามํ วา อุยฺยานํ
วา โปกฺขรณิ วา ทสฺสนาย คจฺจนฺตี เทว อปตฺตติโย อปชฺชติ
คจฺจติ ปโยเค ทุกฺกภูมึ ๑ ยตฺถ จิตฺตา ปสฺสติ อปตฺตติ
ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๗๑๖] อาสนฺที วา ปลฺลงฺกํ วา ปริภุญฺชนฺตี เทว อปตฺตติโย
อปชฺชติ ปริภุญฺชติ ปโยเค ทุกฺกภูมึ ปริภุญฺเต อปตฺตติ
ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๗๑๗] สฺสฺตํ กนฺตฺนฺตี เทว อปตฺตติโย อปชฺชติ กนฺตฺติ
ปโยเค ทุกฺกภูมึ อฺชฺชวฺชเว อปตฺตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๗๑๘] กิหิเวยฺยาวจํ กโรนฺตี เทว อปตฺตติโย อปชฺชติ
กโรติ ปโยเค ทุกฺกภูมึ กเต อปตฺตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๗๑๙] ภิกฺขุณียา เอหฺยเย อิมํ อธิกรณํ วุปลเมหิตี วุจฺจมานา
#๑ ม. ย. คจฺจติ อปตฺตติ ทุกฺกภูมึสฺส ฯ

สาธติ ปฐิสฺสนิตฺวา เนว วุปลเมนฺตี น วุปลมาย อุตฺตํกํ
กโรนฺตี เอกํ อาปตฺตี อาปชฺชติ ปาจิตฺตियํ ฯ

[๗๒๐] อคาริกสฺส วา ปริพฺพาชกสฺส วา ปริพฺพาชิกาย วา
สหตฺถา ขาถนียํ วา โภชนียํ วา เทนฺตี เทว อาปตฺตियो
อาปชฺชติ เทติ ปโยเค ทุกฺกํ ฺกนฺเน อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๗๒๑] อวสถจิวริ อนิสฺสชฺชิตฺวา ปริภุญฺชนฺตี เทว อาปตฺตियो
อาปชฺชติ ปริภุญฺชติ ปโยเค ทุกฺกํ ปริภุตฺเต อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๗๒๒] อวสถํ อนิสฺสชฺชิตฺวา จาริกํ ปกฺกมฺนฺตี เทว อาปตฺตियो
อาปชฺชติ ปจฺมํ ปาทำ ปริกฺเขปํ อติกกาเมติ อาปตฺติ ทุกฺกสฺส
ทฺตियํ ปาทำ อติกกาเมติ อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๗๒๓] ติริจฺจนานวิหฺชํ ปริยาปฺนฺนฺตี เทว อาปตฺตियो อาปชฺชติ
ปริยาปฺนฺนํ ปโยเค ทุกฺกํ ปเท ปเท อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๗๒๔] ติริจฺจนานวิหฺชํ วาเจนฺตี เทว อาปตฺตियो อาปชฺชติ
วาเจติ ปโยเค ทุกฺกํ ปเท ปเท อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

จิตฺตาคารวคฺโค ปญฺจโม ฯ

[๗๒๕] ชานํ สกฺกชฺชํ อารามํ อนาปฺจฺจนา ปวิสฺนฺตี เทว

อาปตติโย อาปชชติ ปจัม ปาทำ ปริกฺเขเป อติกกामติ อาปตติ
ทุกกฏสฺส ทุติยํ ปาทำ อติกกामติ อาปตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๗๒๖] ภิกฺขุ อุกโกสนนฺตี ปริภาสนนฺตี เทว อาปตติโย อาปชชติ
อุกโกสติ ปโยเค ทุกกฏํ อุกโกสิเต อาปตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๗๒๗] จณฺทิกตา ๑ คณฺ์ ปริภาสนนฺตี เทว อาปตติโย อาปชชติ
ปริภาสติ ปโยเค ทุกกฏํ ปริภาสิเต อาปตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๗๒๘] นิมนฺติตา วา ปวาริตา วา ขาพณียํ วา โภชนียํ วา
ภุณฺชนนฺตี เทว อาปตติโย อาปชชติ ขาทิสฺสามิ ภุณฺชิสฺสามิติ
ปฏิกฺกณฺหาติ อาปตติ ทุกกฏสฺส อชฺโฆหารเ อชฺโฆหาร
อาปตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๗๒๙] กุลํ มจฺจรายนฺตี เทว อาปตติโย อาปชชติ มจฺจรายติ
ปโยเค ทุกกฏํ มจฺจริเต อาปตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๗๓๐] อภิกฺขุเก อาวาเส วสุสํ วสนนฺตี เทว อาปตติโย
อาปชชติ วสุสํ วสิสฺสามิติ เสนาสนํ ปญฺญาเปติ ๒ ปานียํ ปริโภชนียํ
อุปฏฺฐาเปติ ๓ ปรีเวณฺ์ สมฺมุชชติ อาปตติ ทุกกฏสฺส สห
อรุณฺกมฺนา อาปตติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๗๓๑] วสุสํ วุคฺคา ภิกฺขุณี อุกโตสฺงเม ตีหิ จาเนหิ
นปฺปวาเรนฺตี เอกํ อาปตฺตี อาปชชติ ปาจิตฺตियํ ฯ

[๗๓๒] โอิวาทาย วา สํวาสาย วา น กจฺจนฺตี เอกํ อาปตฺตี
อาปชชติ ปาจิตฺตियํ ฯ

#๑ ยฺ. จณฺทิกตา ฯ ๒ ม. ปญฺญาเปติ ฯ ๓ ม. อุปฏฺฐาเปติ ฯ

[๗๓๓] อุโปสถมปิ น ปุจฺจนฺตี โอวาทมปิ น ยาจนฺตี เอกํ
อาปตฺตี อาปชฺชติ ปาจิตฺตियํ ฯ

[๗๓๔] ปสาเข ชาตํ คณฺหํ วา รุหิตํ วา อนปฺโลเกตฺวา
สงฺฆํ วา คณฺหํ วา ปุริเสน สทฺธิ เอเกเนกา เกทาเปนฺตี เทว
อาปตฺตियो อาปชฺชติ เกทาเปติ ปโยเค ทุกฺกภูํ ภินฺเน
อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

อารามวคฺโค ญฺโฐ ฯ

[๗๓๕] กพฺภินิ ฎฺฐาเปนฺตี เทว อาปตฺตियो อาปชฺชติ
ฎฺฐาเปติ ปโยเค ทุกฺกภูํ ฎฺฐาปิเต อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๗๓๖] ปายนฺตี ฎฺฐาเปนฺตี เทว อาปตฺตियो อาปชฺชติ
ฎฺฐาเปติ ปโยเค ทุกฺกภูํ ฎฺฐาปิเต อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๗๓๗] เทว วสฺसानิ ฌสฺส ฌมฺเมสฺส อสิกฺขิตสิกฺขํ สิกฺขมานํ
ฎฺฐาเปนฺตี เทว อาปตฺตियो อาปชฺชติ ฎฺฐาเปติ ปโยเค
ทุกฺกภูํ ฎฺฐาปิเต อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๗๓๘] เทว วสฺसानิ ฌสฺส ฌมฺเมสฺส สิกฺขิตสิกฺขํ สิกฺขมานํ
สงฺเขน อสมฺมตํ ฎฺฐาเปนฺตี เทว อาปตฺตियो อาปชฺชติ ฎฺฐาเปติ
ปโยเค ทุกฺกภูํ ฎฺฐาปิเต อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ^

[๗๓๙] อุณฑวาทสวสฺสํ คิหิคตํ ฎฺฐาเปนฺตี เทว อาปตฺตियो
อาปชฺชติ ฎฺฐาเปติ ปโยเค ทุกฺกภูํ ฎฺฐาปิเต อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ

[๗๔๐] ปริปุณฺณทวาทสวสฺสํ คิหิคตํ เทว วสฺसानิ ฌสฺส

ธมฺเมสุ อสฺกฺขิตสฺกฺขํ ฐฺฏจาเปนฺตี เทว อปตฺติโย อปชฺชติ
ฐฺฏจาเปติ ปโยเค ทุกฺกภูํ ฐฺฏจาปีเต อปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๗๔๑] ปฺริปฺนฺณทฺวาทสฺวสฺสํ คิหฺกตํ เทว วสฺถานิ ฌสฺ ฐมฺเมสุ
สฺกฺขิตสฺกฺขํ สงฺเขน อสฺมมตํ ฐฺฏจาเปนฺตี เทว อปตฺติโย อปชฺชติ
ฐฺฏจาเปติ ปโยเค ทุกฺกภูํ ฐฺฏจาปีเต อปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๗๔๒] สหฺชีวินิ ฐฺฏจาเปตฺวา เทว วสฺถานิ เนว อนฺนุคฺคณฺหนฺตี
นानฺนุคฺคหาเปนฺตี เอกํ อปตฺติ อปชฺชติ ปาจิตฺตียํ ฯ

[๗๔๓] ฐฺฏจาปีตํ ปวตฺตินิ เทว วสฺถานิ นานฺนุพฺนฺชนฺตี เอกํ
อปตฺติ อปชฺชติ ปาจิตฺตียํ ฯ

[๗๔๔] สหฺชีวินิ ฐฺฏจาเปตฺวา เนว วุปกาสฺเนนฺตี น วุปกาสฺาเปนฺตี
เอกํ อปตฺติ อปชฺชติ ปาจิตฺตียํ ฯ

คพฺภินิวกฺโก สตฺตโม ฯ

[๗๔๕] อุนฺวิสฺตฺิวสฺสํ กุมาริภฺภูตํ ฐฺฏจาเปนฺตี เทว อปตฺติโย
อปชฺชติ ฐฺฏจาเปติ ปโยเค ทุกฺกภูํ ฐฺฏจาปีเต อปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๗๔๖] ปฺริปฺนฺณวิสฺตฺิวสฺสํ กุมาริภฺภูตํ เทว วสฺถานิ ฌสฺ ฐมฺเมสุ
อสฺกฺขิตสฺกฺขํ ฐฺฏจาเปนฺตี เทว อปตฺติโย อปชฺชติ ฐฺฏจาเปติ
ปโยเค ทุกฺกภูํ ฐฺฏจาปีเต อปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๗๔๗] ปฺริปฺนฺณวิสฺตฺิวสฺสํ กุมาริภฺภูตํ เทว วสฺถานิ ฌสฺ
ฐมฺเมสุ สฺกฺขิตสฺกฺขํ สงฺเขน อสฺมมตํ ฐฺฏจาเปนฺตี เทว อปตฺติโย

อาปชชติ รุฎจาเปติ ปโยเค ทุกกภูํ รุฎจาปีเต อาปตติ
ปาจิตติยสฺส ฯ

[๗๔๘] อุณฑาทสวสฺสา รุฎจาเปนฺตี เทว อาปตติโย อาปชชติ
รุฎจาเปติ ปโยเค ทุกกภูํ รุฎจาปีเต อาปตติ ปาจิตติยสฺส ฯ

[๗๔๙] ปริปุณฺณทวาทสวสฺสา สงฺฆเณ อสมมตา รุฎจาเปนฺตี
เทว อาปตติโย อาปชชติ รุฎจาเปติ ปโยเค ทุกกภูํ รุฎจาปีเต
อาปตติ ปาจิตติยสฺส ฯ

[๗๕๐] อลนฺตาว เต อยฺเย รุฎจาปีเตนาติ รุจฺจมานา สาชฺฐติ
ปฏิสฺสณฺณิตฺวา ปจฺจนา ชียนธมฺมํ อาปชชนฺตี เทว อาปตติโย
อาปชชติ ชียติ ปโยเค ทุกกภูํ ชียเต อาปตติ ปาจิตติยสฺส ฯ

[๗๕๑] สิกฺขมานํ สเจ เม ตฺวํ อยฺเย จีวรํ ทสฺสตี
เอวาทนฺตํ รุฎจาเปสฺสามิตี วตฺวา เนว รุฎจาเปนฺตี น รุฎจาปนาย
อุสฺสูกํ กโรนฺตี เอกํ อาปตฺตี อาปชชติ ปาจิตติยํ ฯ

[๗๕๒] สิกฺขมานํ สเจ มํ ตฺวํ อยฺเย เทว วสฺसानิ
อนฺุพฺพนฺธิสฺสตี เอวาทนฺตํ รุฎจาเปสฺสามิตี วตฺวา เนว รุฎจาเปนฺตี
น รุฎจาปนาย อุสฺสูกํ กโรนฺตี เอกํ อาปตฺตี อาปชชติ ปาจิตติยํ ฯ

[๗๕๓] ปุริสสํสฺสจฺจํ กุมารกสฺสจฺจํ จณฺเฑี โสกาวัสสํ สิกฺขมานํ
รุฎจาเปนฺตี เทว อาปตติโย อาปชชติ รุฎจาเปติ ปโยเค
ทุกกภูํ รุฎจาปีเต อาปตติ ปาจิตติยสฺส ฯ

[๗๕๔] มาตาปีตฺสูหิ วา สามิเกน วา อนฺุณฺณณฺฑาติ สิกฺขมานํ

วฏฺฐาเปนฺตี เทว อปตฺตโย อปชฺชติ วฏฺฐาเปติ ปโยเค
ทุกฺกมฺ ฏฺฐาปีเต อปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๗๕๕] ปารีวาทิกจฺจนฺททานเนน สิกฺขมานํ วฏฺฐาเปนฺตี เทว
อปตฺตโย อปชฺชติ วฏฺฐาเปติ ปโยเค ทุกฺกมฺ ฏฺฐาปีเต
อปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๗๕๖] อนฺวสฺสํ วฏฺฐาเปนฺตี เทว อปตฺตโย อปชฺชติ
วฏฺฐาเปติ ปโยเค ทุกฺกมฺ ฏฺฐาปีเต อปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๗๕๗] เอกํ วสฺสํ เทว วฏฺฐาเปนฺตี เทว อปตฺตโย
อปชฺชติ วฏฺฐาเปติ ปโยเค ทุกฺกมฺ ฏฺฐาปีเต อปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ

กฺุมาริภูตวคฺโค อฏฺฐโม ฯ

[๗๕๘] นตฺตฺปาหนํ ฐาเรนฺตี เทว อปตฺตโย อปชฺชติ
ฐาเรติ ปโยเค ทุกฺกมฺ ฐาริเต อปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๗๕๙] ยานเนน ยายนฺตี เทว อปตฺตโย อปชฺชติ ยายติ
ปโยเค ทุกฺกมฺ ยายิเต อปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๗๖๐] สงฺฆาณิ ฐาเรนฺตี เทว อปตฺตโย อปชฺชติ ฐาเรติ
ปโยเค ทุกฺกมฺ ฐาริเต อปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๗๖๑] อิตฺถาลงฺการํ ฐาเรนฺตี เทว อปตฺตโย อปชฺชติ
ฐาเรติ ปโยเค ทุกฺกมฺ ฐาริเต อปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๗๖๒] คนฺธวณฺณเกน นฺหายนฺตี เทว อปตฺตโย อปชฺชติ

นุหายติ ปโยเค ทุกกภูํ นุหानปริโยसानเ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๗๖๓] วาสิตเกณ ปิณฺณากเณ นุหายนฺตี เทว อาปตฺติโย
อาปชฺชติ นุหายติ ปโยเค ทุกกภูํ นุหานปริโยसानเ อาปตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๗๖๔] ภิกฺขุณฺเีย อุมฺมทฺทาเปนฺตี ปริมทฺทาเปนฺตี เทว
อาปตฺติโย อาปชฺชติ อุมฺมทฺทาเปติ ปโยเค ทุกกภูํ อุมฺมทฺทิเต
อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๗๖๕] ลิกฺขมานาย อุมฺมทฺทาเปนฺตี ปริมทฺทาเปนฺตี เทว
อาปตฺติโย อาปชฺชติ อุมฺมทฺทาเปติ ปโยเค ทุกกภูํ อุมฺมทฺทิเต
อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๗๖๖] สามเณฺริยา อุมฺมทฺทาเปนฺตี ปริมทฺทาเปนฺตี เทว
อาปตฺติโย อาปชฺชติ อุมฺมทฺทาเปติ ปโยเค ทุกกภูํ อุมฺมทฺทิเต
อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ คิหิณฺเีย อุมฺมทฺทาเปนฺตี ปริมทฺทาเปนฺตี
เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ อุมฺมทฺทาเปติ ปโยเค ทุกกภูํ
อุมฺมทฺทิเต อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ภิกฺขุสฺส ปุโรโต อนาปุจฺฉา
อาสเน นิสีทฺนฺตี เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ นิสีทฺติ ปโยเค
ทุกกภูํ นิสินฺเน อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๗๖๗] อโนกาสกตํ ภิกฺขุํ ปญฺหํ ปุจฺฉนฺตี เทว อาปตฺติโย
อาปชฺชติ ปุจฺฉติ ปโยเค ทุกกภูํ ปุจฺฉิตเ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๗๖๘] อสงฺกจฺฉิกา คามํ ปวิสฺนฺตี เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ

ปจรมิ ปาทํ ปริกเขเป อติกกามาติ อาปตติ ทุกกกุสส ทุตติ

ปาทํ อติกกามาติ อาปตติ ปาจิตติยสส ฯ

นตตูปาหนวคฺโค นวโม ฯ

นววกุคา ขุททกา นิฏฺฐิตา ฯ

[๗๖๕] สปี วิณฺญาเปตฺวา ภูณฺชนฺตี เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ
ภูณฺชิสฺสามิตี ปฏิกุคฺคฺหาติ อาปตฺติ ทุกกกุสส อชฺโฆหาร
อชฺโฆหาร อาปตฺติ ปาฏิเทสนียสส ฯ

[๗๖๖] เตถ วิณฺญาเปตฺวา ภูณฺชนฺตี เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ
ภูณฺชิสฺสามิตี ปฏิกุคฺคฺหาติ อาปตฺติ ทุกกกุสส อชฺโฆหาร
อชฺโฆหาร อาปตฺติ ปาฏิเทสนียสส ฯ

[๗๖๗] มฐฺ วิณฺญาเปตฺวา ภูณฺชนฺตี เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ
ภูณฺชิสฺสามิตี ปฏิกุคฺคฺหาติ อาปตฺติ ทุกกกุสส อชฺโฆหาร
อชฺโฆหาร อาปตฺติ ปาฏิเทสนียสส ฯ

[๗๖๘] ผานฺตี วิณฺญาเปตฺวา ภูณฺชนฺตี เทว อาปตฺติโย
อาปชฺชติ ภูณฺชิสฺสามิตี ปฏิกุคฺคฺหาติ อาปตฺติ ทุกกกุสส
อชฺโฆหาร อชฺโฆหาร อาปตฺติ ปาฏิเทสนียสส ฯ

[๗๖๙] มจฺฉิ วิณฺญาเปตฺวา ภูณฺชนฺตี เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ
ภูณฺชิสฺสามิตี ปฏิกุคฺคฺหาติ อาปตฺติ ทุกกกุสส อชฺโฆหาร
อชฺโฆหาร อาปตฺติ ปาฏิเทสนียสส ฯ

[๗๗๐] มิถิ วิณฺญาเปตฺวา ภูณฺชนฺตี เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ

ภุชฺชิสฺสामीติ ปฏิกุณฺหาติ อาปตฺติ ทุกฺกภูสฺส อชฺโฆหาร
อชฺโฆหาร อาปตฺติ ปาฏิตฺตนิยสฺส ฯ

[๗๗๕] จีริ วิณฺญาเปตฺวา ภูชฺชนฺตี เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ
ภุชฺชิสฺสामीติ ปฏิกุณฺหาติ อาปตฺติ ทุกฺกภูสฺส อชฺโฆหาร
อชฺโฆหาร อาปตฺติ ปาฏิตฺตนิยสฺส ฯ

[๗๗๖] ทธี วิณฺญาเปตฺวา ภูชฺชนฺตี เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ
ภุชฺชิสฺสामीติ ปฏิกุณฺหาติ อาปตฺติ ทุกฺกภูสฺส อชฺโฆหาร
อชฺโฆหาร อาปตฺติ ปาฏิตฺตนิยสฺส ฯ

อฏฺฐ ปาฏิตฺตนิยา นิฏฺฐิตา ฯ

กตฺวาปตฺติวาริ นิฏฺฐิตํ ทฺตฺติยํ ฯ

[๗๗๗] อวสฺสตาเย ภิกฺขุณิยา อวสฺสตสฺส ปุริสฺปุคฺคสฺส กายสฺสคฺคํ
สาทิยนฺติยา อาปตฺติโย จตฺตุนํ วิปตฺตินํ กติ วิปตฺติโย
ภชฺชนฺตี ฯ อวสฺสตาเย ภิกฺขุณิยา อวสฺสตสฺส ปุริสฺปุคฺคสฺส กายสฺสคฺคํ
สาทิยนฺติยา อาปตฺติโย จตฺตุนํ วิปตฺตินํ เทว วิปตฺติโย
ภชฺชนฺตี สียา สีลวิปตฺตี สียา อาจารวิปตฺตี ฯเป ฯ

[๗๗๘] ทธี วิณฺญาเปตฺวา ภูชฺชนฺติยา อาปตฺติโย จตฺตุนํ
วิปตฺตินํ กติ วิปตฺติโย ภชฺชนฺตี ฯ ทธี วิณฺญาเปตฺวา ภูชฺชนฺติยา
อาปตฺติโย จตฺตุนํ วิปตฺตินํ เอกํ วิปตฺตี ภชฺชนฺตี อาจารวิปตฺตี ฯ

วิปตฺติวาริ นิฏฺฐิตํ ทฺตฺติยํ ฯ

[๗๗๙] อวสฺสตาเย ภิกฺขุณิยา อวสฺสตสฺส ปุริสฺปุคฺคสฺส กาย-

สัสคัค สาทิยนุติยา อาปตติโย สตตุนัน อาปตติกขนุชานัน กติหิ
อาปตติกขนุเชหิ สงคหิตา ฯ อวสุตตาย ภิกขุณิยา อวสุตตสส
ปฺริสพฺคฺคสส กายสัสคัค สาทิยนุติยา อาปตติโย สตตุนัน อาปตติกขนุชานัน
ติหิ อาปตติกขนุเชหิ สงคหิตา สียา ปาราชิกาปตติกขนุเชน
สียา อุตฺตจฺจยาปตติกขนุเชน สียา ทุกกฺกฺวาปตติกขนุเชน
ฯเปฯ

[๗๘๐] ทธี วิญญาเปตฺวา ภูณฺชนุติยา อาปตติโย สตตุนัน
อาปตติกขนุชานัน กติหิ อาปตติกขนุเชหิ สงคหิตา ฯ ทธี วิญญาเปตฺวา
ภูณฺชนุติยา อาปตติโย สตตุนัน อาปตติกขนุชานัน ทฺวีหิ
อาปตติกขนุเชหิ สงคหิตา สียา ปาฏฺฐิเทสนิยาปตติกขนุเชน สียา
ทุกกฺกฺวาปตติกขนุเชน ฯ

สงคหวาริ นินฺนิจิตฺตํ จตฺตํ ฯ

[๗๘๑] อวสุตตาย ภิกขุณิยา อวสุตตสส ปฺริสพฺคฺคสส กายสัสคัค
สาทิยนุติยา อาปตติโย ฉนฺนํ อาปตติสมฺภูจฺจานานัน กติหิ
สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจหนฺติ ฯ อวสุตตาย ภิกขุณิยา อวสุตตสส
ปฺริสพฺคฺคสส กายสัสคัค สาทิยนุติยา อาปตติโย ฉนฺนํ อาปตติสมฺภูจฺจานานัน
เอเกน สมฺภูจฺจานเนน สมฺภูจฺจหนฺติ กายโต จ จิตฺตโต
จ สมฺภูจฺจหนฺติ น วาจโต ฯเปฯ

[๗๘๒] ทธี วิญญาเปตฺวา ภูณฺชนุติยา อาปตติโย ฉนฺนํ
อาปตติสมฺภูจฺจานานัน กติหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจหนฺติ ฯ ทธี วิญญา-

เปตวา ภูษนฺตยา อาปตฺติโย จฺจุนฺ อปตฺติสมฺภูจฺจานนํ จตฺตฺหิ
สมฺภูจฺจานนํ สมฺภูจฺจหนฺติ สฺยา กายโต สมฺภูจฺจหนฺติ น วาจโต
น จิตฺตโต สฺยา กายโต จ วาจโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ น วาจโต
จิตฺตโต สฺยา กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ น วาจโต
สฺยา กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ ฯ

สมฺภูจฺจานวารี นิฏฺฐิตํ ปณฺจมํ ฯ

[๗๘๓] อวสฺสฺตาย ภิกฺขุณฺิยา อวสฺสฺตสฺส ปฺริสฺปฺกฺคฺลสฺส กายสฺสํสํคฺคํ
สํทฺธิยฺนฺตยา อาปตฺติโย จตฺตุนฺ อธิกรณนํ กตมํ อธิกรณํ ฯ
อวสฺสฺตาย ภิกฺขุณฺิยา อวสฺสฺตสฺส ปฺริสฺปฺกฺคฺลสฺส กายสฺสํสํคฺคํ
สํทฺธิยฺนฺตยา อาปตฺติโย จตฺตุนฺ อธิกรณนํ อาปตฺตาทิกรณํ ฯเปฯ

[๗๘๔] ทธี วิญฺญาเปตฺวา ภูษนฺตยา อาปตฺติโย จตฺตุนฺ
อธิกรณนํ กตมํ อธิกรณํ ฯ ทธี วิญฺญาเปตฺวา ภูษนฺตยา
อาปตฺติโย จตฺตุนฺ อธิกรณนํ อาปตฺตาทิกรณํ ฯ

อธิกรณวารี นิฏฺฐิตํ นฏฺฐํ ฯ

[๗๘๕] อวสฺสฺตาย ภิกฺขุณฺิยา อวสฺสฺตสฺส ปฺริสฺปฺกฺคฺลสฺส กายสฺสํสํคฺคํ
สํทฺธิยฺนฺตยา อาปตฺติโย สตฺตุนฺ สมถนํ กตฺตีหิ สมถฺหิ
สมมฺมฺนฺติ ฯ อวสฺสฺตาย ภิกฺขุณฺิยา อวสฺสฺตสฺส ปฺริสฺปฺกฺคฺลสฺส
กายสฺสํสํคฺคํ สํทฺธิยฺนฺตยา อาปตฺติโย สตฺตุนฺ สมถนํ ตีหิ สมถฺหิ
สมมฺมฺนฺติ สฺยา สมฺมุขาวินฺยฺน จ ปฺฏิญฺญาตกรณน จ สฺยา
สมฺมุขาวินฺยฺน จ ตินฺนวตฺถารณน จ ฯเปฯ

[๑๘๖] ทธี วิณฺญาเปตฺวา ภูณฺชนฺตฺยา อาปตฺติโย สตฺตฺนฺนํ
สมถานํ กตฺตีหิ สมเถหิ สมฺมฺนฺติ ฯ ทธี วิณฺญาเปตฺวา ภูณฺชนฺตฺยา
อาปตฺติโย สตฺตฺนฺนํ สมถานํ ตีหิ สมเถหิ สมฺมฺนฺติ สฺยา
สมฺมุขาวินเยน จ ปฏฺิณฺญาตกรณฺน จ สฺยา สมฺมุขาวินเยน จ
ตฺิณฺวตฺถารเกน จ ฯ

สมถวารี นิฏฺฐิตํ สตฺตฺมํ ฯ

[๑๘๗] อวสฺสุตา ภิกฺขุณี อวสฺสุตฺตฺส ปฺริสฺปกฺกฺลตฺตฺส กายสํสคฺคํ
สาทฺยฺนฺตฺี กตฺติ อาปตฺติโย อาปชฺชตฺติ ฯ อวสฺสุตา ภิกฺขุณี อวสฺสุตฺตฺส
ปฺริสฺปกฺกฺลตฺตฺส กายสํสคฺคํ สาทฺยฺนฺตฺี ตฺิสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชตฺติ
อชฺกขกํ อฺพฺภขานฺนฺมณฺฑลํ กหณฺํ สาทฺยตฺติ อาปตฺติ ปาธาชฺกสฺส
อฺพฺภกขกํ อโธขานฺนฺมณฺฑลํ กหณฺํ สาทฺยตฺติ อาปตฺติ อฺลฺลจฺจยสฺส
กายปฏฺิพฺพุทฺธิ กหณฺํ สาทฺยตฺติ อาปตฺติ ทฺุกกฺกฺลตฺตฺส อวสฺสุตา
ภิกฺขุณี อวสฺสุตฺตฺส ปฺริสฺปกฺกฺลตฺตฺส กายสํสคฺคํ สาทฺยฺนฺตฺี อีมา
ตฺิสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชตฺติ ฯ ตา อาปตฺติโย จตฺนฺนํ วิปตฺติํ
กตฺติ วิปตฺติโย ภฺชนฺตฺติ ฯ สตฺตฺนฺนํ อาปตฺติภฺชนฺตฺานํ กตฺตีหิ อาปตฺติภฺชนฺตฺเหหิ
สจฺจคฺคิตฺตา ฯ จตฺนฺนํ อาปตฺติสมฺมฺญฺจานานํ กตฺตีหิ สมฺมฺญฺจานเหหิ
สมฺมฺญฺจหนฺตฺติ ฯ จตฺนฺนํ อธิกรณานํ กตฺมํ อธิกรณํ ฯ สตฺตฺนฺนํ
สมถานํ กตฺตีหิ สมเถหิ สมฺมฺนฺติ ฯ ตา อาปตฺติโย จตฺนฺนํ
วิปตฺติํ เทว วิปตฺติโย ภฺชนฺตฺติ สฺยา สฺลวิปตฺติ สฺยา อาจาร-
วิปตฺติ ฯ สตฺตฺนฺนํ อาปตฺติภฺชนฺตฺานํ ตีหิ อาปตฺติภฺชนฺตฺเหหิ สจฺจคฺคิตฺตา

สียา ปาราชิกาปตติกขณฺเชน สียา ฤลลจฺจยาปตติกขณฺเชน สียา
ทุกกฏาปตติกขณฺเชน ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ เอเกน สมฺภูจฺจ-
เนน สมฺภูจฺจหนฺติ กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ น
วาจโต ฯ จตฺตุนํ อธิกรณานํ อापตฺตาทิกรณํ ฯ สตฺตุนํ
สมถานํ ตีหิ สมเถหิ สมฺมุนฺติ สียา สมฺมุขาวินเยน จ ปฏฺิณฺณวาทกรเณน
จ สียา สมฺมุขาวินเยน จ ตินฺนวตฺตารเกน จ ฯเปฯ

[๗๘๘] ทธี วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชนฺติ กติ อापตฺติโย อापชฺชติ ฯ
ทธี วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชนฺติ เทว อापตฺติโย อापชฺชติ ภูณฺชิสฺสามีติ
ปฏฺิณฺณคณฺหาติ อापตฺติ ทุกกฏสฺส อชฺโฆหารเ อชฺโฆหาร
อापตฺติ ปาฏฺิเทศนียสฺส ทธี วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชนฺติ อีมา เทว
อापตฺติโย อापชฺชติ ฯ ตา อापตฺติโย จตฺตุนํ วิปตฺตีนํ กติ
วิปตฺติโย ภูณฺชนฺติ ฯ สตฺตุนํ อापตฺติกขณฺชานํ กติหิ อापตฺติกขณฺเชหิ
สงฺกหิตา ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ กติหิ สมฺภูจฺจเนหิ สมฺภูจฺจหนฺติ ฯ
จตฺตุนํ อธิกรณานํ กตมํ อธิกรณํ ฯ สตฺตุนํ สมถานํ
กติหิ สมเถหิ สมฺมุนฺติ ฯ ตา อापตฺติโย จตฺตุนํ วิปตฺตีนํ เอกํ
วิปตฺตี ภูณฺชนฺติ อจารวิปตฺตี ฯ สตฺตุนํ อापตฺติกขณฺชานํ ทฺวิหิ
อापตฺติกขณฺเชหิ สงฺกหิตา สียา ปาฏฺิเทศนียาปตฺติกขณฺเชน สียา
ทุกกฏาปตฺติกขณฺเชน ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ จตฺตุนํ สมฺภูจฺจเนหิ
สมฺภูจฺจหนฺติ สียา กายโต สมฺภูจฺจหนฺติ น วาจโต น จิตฺตโต
สียา กายโต จ วาจโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ น จิตฺตโต สียา

กายโต จ จิตโต จ สมภูจนุติ น วาจโต สียา กายโต
จ วาจโต จ จิตโต จ สมภูจนุติ ฯ จตุนัน อธิกรณานัน
อาปตตาริกรณัน ฯ สตตุนัน สมถานัน ตีหิ สมเถหิ สมมุนติ สียา
สมมุขาวินเยน จ ปฏิยญาตกรณน จ สียา สมมุขาวินเยน จ
ติณวตถารเกน จ ฯ

สมุจจยวาร์ นิภูจิติ อภูจิมิ ฯ

[๗๘๕] [๑] ยนุเตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา
สมุมาสมพุทฺธเชน กายสํสคฺคํ สาทิยนปจฺจยา ปาราชิกํ กตฺถ ปญฺญตฺตุนฺติ ฯ
สาวตฺถิยา ปญฺญตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ สุนฺทรินนุทํ ภิกฺขุณี
อารพฺภ ฯ กิสิมฺมี วตฺถุสฺมิณฺติ ฯ สุนฺทรินนุทา ภิกฺขุณี อวสฺสุตา
อวสฺสุตฺสฺส ปฺริสฺปกฺกสฺส กายสํสคฺคํ สาทิยิ ตสฺมี วตฺถุสฺมี ฯ
อตฺถิ ตตฺถ ปญฺญตฺติ อนุปฺปญฺญตฺติ อนุปฺปนฺนปญฺญตฺติติ ฯ
เอกา ปญฺญตฺติ อนุปฺปญฺญตฺติ อนุปฺปนฺนปญฺญตฺติ ตสฺมี นตฺถิ ฯ
สพฺพตฺถ ปญฺญตฺติ ปเทสฺปญฺญตฺติติ ฯ สพฺพตฺถ ปญฺญตฺติ ฯ
สาธาณปญฺญตฺติ อสาธาณปญฺญตฺติติ ฯ อสาธาณปญฺญตฺติ ฯ
เอกโตปญฺญตฺติ อุกโตปญฺญตฺติติ ฯ เอกโตปญฺญตฺติ ฯ จตุนัน
ปาติโมกฺขุทฺเทสํ กตฺถ โถกฺธ กตฺถ ปฺริยาปฺนฺนุนฺติ ฯ นิทาโนกฺธ
นิทานปฺริยาปฺนฺนํ ฯ กตฺเมน อุกฺเทเสน อุกฺเทสํ อากฺจฺจติติ ฯ
ทฺติเยน อุกฺเทเสน อุกฺเทสํ อากฺจฺจติ ฯ จตุนัน วิปตฺติณํ กตฺมา
วิปตฺติติ ฯ สีสฺวิปตฺติ ฯ สตตุนัน อาปตฺติกฺขนฺธานัน กตฺโม
#๑ ม. ย. อิตฺ ปฺรโต กตฺถ ปญฺญตฺติวาโร ทิสฺสติ ฯ

อาปตติกขนุโรติ ฯ ปาราชิกาปตติกขนุโร ฯ ฉนฺนํ อาปตติสมฺภูจฺจานานํ
กตฺตีหิ สมฺภูจฺจานเหหิ สมฺภูจฺจาทิตฺติ ฯ เอเกน สมฺภูจฺจานเนน
สมฺภูจฺจาทิ กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจาทิ น วาจโต ฯเปฯ
เกนาภฺภูตฺติ ฯ ปรมฺปรากฺกํ ฯเปฯ ๑

[๗๕๐] วชฺชปฏฺิจฺฉาทนปจฺจยา ปาราชิกํ กคฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ
สาวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาทิ ฯ อุตฺถนนฺทํ ภิกฺขุณี
อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺถสฺมินฺติ ฯ อุตฺถนนฺทา ภิกฺขุณี ชานํ ปาราชิกํ
ชมฺมํ อชฺฉาปนฺนํ ภิกฺขุณี เนว อตฺตนา ปฏฺิจฺโจเทสิ น คณฺสส
อาโรเจสิ ตสฺมี วตฺถสฺมี ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อาปตติสมฺภูจฺจานานํ
เอเกน สมฺภูจฺจานเนน สมฺภูจฺจาทิ (ชฺรณิกฺเขเป) ฯ

[๗๕๑] ยาวตฺติยํ สมฺนุภาสนาย นปฺปฏฺินิสฺสชฺชนปจฺจยา ปาราชิกํ
กคฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาทิ ฯ
อุตฺถนนฺทํ ภิกฺขุณี อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺถสฺมินฺติ ฯ อุตฺถนนฺทา
ภิกฺขุณี สมกฺเคน สงฺเขน อุกฺขิตฺตํ อริฏฺฐํ ภิกฺขุ คทฺธพาธิปฺพุพฺ
อนฺวตฺติ ตสฺมี วตฺถสฺมี ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อาปตติสมฺภูจฺจานานํ
เอเกน สมฺภูจฺจานเนน สมฺภูจฺจาทิ (ชฺรณิกฺเขเป) ฯ

[๗๕๒] อฏฺฐมํ วตฺถํ ปรีปฺรุณปจฺจยา ปาราชิกํ กคฺถ ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ
สาวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาทิ ฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณีโย
อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺถสฺมินฺติ ฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณีโย อฏฺฐมํ
วตฺถํ ปรีปฺรุเรสิ ตสฺมี วตฺถสฺมี ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ
#๑ อัย เปยฺยาโล เอตฺถ ตฺติเย องฺเก โอลฺลเกตฺพุโป ฯ

อาปตติสมุฏฐานานัน เอเกน สมุฏฐานเนน สมุฏฐาติ (ฐรณิกุเขเป) ฯ

ปาราชิกา นิฏฐิตา ฯ

[๗๕๑] [๑] ยนฺเตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา

สมฺมาสมฺพุทฺเธน อุตฺตยวาทิกาย ๒ ภิกฺขุณฺเีย อญฺญกรณปจฺจยา

สงฺฆาทีเสโส กตฺถ ปณฺณตฺโตติ ฯ สวตฺถึยา ปณฺณตฺโตติ ฯ กัม อารพฺภาติ ฯ

ถุถฺถนฺนํ ภิกฺขุณฺเีย อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺถุสฺมินฺติ ฯ ถุถฺถนฺนทา ภิกฺขุณฺเีย

อุตฺตยวาทิกา ๒ วิหริ ตสฺมี วตฺถุสฺมี ฯ อตฺถิ ตตฺถ ปณฺณตฺติ

อนฺุปฺปณฺณตฺติ อนฺุปฺปณฺนปณฺณตฺติติ ฯ เอกา ปณฺณตฺติ อนฺุปฺปณฺณตฺติ

อนฺุปฺปณฺนปณฺณตฺติ ตสฺมี นตฺถิ ฯ สพฺพตฺถปณฺณตฺติ ปเทสปณฺณตฺติติ ฯ

สพฺพตฺถปณฺณตฺติ ฯ สาธารณปณฺณตฺติ อสาธารณปณฺณตฺติติ ฯ

อสาธารณปณฺณตฺติ ฯ เอกโตปณฺณตฺติ อุกโตปณฺณตฺติติ ฯ

เอกโตปณฺณตฺติ ฯ จตฺถนฺนํ ปาติโมกฺขทฺเทศานํ กตฺถิถกฺขํ กตฺถ

ปริยาปณฺนตฺติ ฯ นิทานิถกฺขํ นิทานปริยาปณฺนํ ฯ กตฺถเมน อุกฺกเทเสน

อุกฺกเทสํ อากจฺฉตฺติติ ฯ ตตฺถิเยน อุกฺกเทเสน อุกฺกเทสํ อากจฺฉตฺติ ฯ

จตฺถนฺนํ วิปตฺติณฺนํ กตฺถมา วิปตฺติติ ฯ สีสฺวิปตฺติติ ฯ สตฺถตฺถนฺนํ

อาปตฺติกฺขนฺธานํ กตฺถโม อาปตฺติกฺขนฺธโรติ ฯ สงฺฆาทีเสสาปตฺติกฺขนฺธโรติ ฯ

ถนฺนํ อาปตฺติสมุฏฐานานัน กตฺถิหิ สมุฏฐานเนหิ สมุฏฐาติติติ ฯ

ทฺฐีหิ สมุฏฐานเนหิ สมุฏฐาติ สฺยิยา กายโต จ วาจโต จ

สมุฏฐาติ น จิตฺตโต สฺยิยา กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต

จ สมุฏฐาติ ฯเปฯ เกนาภฺกฺขนฺติ ฯ ปรมฺพฺปราภฺกฺกั ฯ [๗]

#๑ ม. ย. อิตฺโต ปฺรโต กตฺถถ ปณฺณตฺติวาโร ทิสฺสติ ฯ ๒ ม. ย. อุตฺตย .... ฯ

#๓ ม. ย. อุปาลิ ทาสโก เจว..... ปิฏฺกํ ตมฺพปณฺณณฺเียติ ฯ

[๗๕๔] ยนฺเตน ภควตา ชานตา ปัสสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุทฺเชน ๑
โจรี วุฏฺฐาปนปจฺจยา สงฺฆาติเสโส กตฺถ ปณฺณตฺโตติ ฯ
สาวตฺถิยา ปณฺณตฺโตติ ฯ กัม อารพฺภาติ ฯ อุลลนฺนํ ภิภฺขุณี
อารพฺภ ฯ กิสมิ วัตถุสฺมินฺติ ฯ อุลลนฺนทา ภิภฺขุณี โจรี วุฏฺฐาเปสิ
ตฺสมี วัตถุสฺมี ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ
ทฺวิหิ สมฺภูจฺจาเนหิ สมฺภูจฺจาติ สียา วาจโต จ จิตฺตโต จ
สมฺภูจฺจาติ น กายโต สียา กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต
จ สมฺภูจฺจาติ ฯ

[๗๕๕] เอกา กามนฺตรํ คมนปจฺจยา สงฺฆาติเสโส กตฺถ
ปณฺณตฺโตติ ฯ สาวตฺถิยา ปณฺณตฺโตติ ฯ กัม อารพฺภาติ ฯ อณฺณตรํ
ภิภฺขุณี อารพฺภ ฯ กิสมิ วัตถุสฺมินฺติ ฯ อณฺณตรา ภิภฺขุณี เอกา
กามนฺตรํ กจฺฉิ ตฺสมี วัตถุสฺมี ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ติสฺโส
อนุปฺปณฺณตฺติโย ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ เอเกน สมฺภูจฺจาเนน
สมฺภูจฺจาติ (ปจฺมปาราชิก) ฯ

[๗๕๖] สมกฺเคน สงฺฆเณ อุกฺขิตฺตํ ภิภฺขุณี ฌมฺเมน วินยเณ
สตฺถุสฺสาสเนน อนปฺโลเกตฺวา การกสงฺฆํ อนณฺณาย คณฺสฺส ฉนฺนํ
โอสารณปจฺจยา สงฺฆาติเสโส กตฺถ ปณฺณตฺโตติ ฯ สาวตฺถิยา
ปณฺณตฺโตติ ฯ กัม อารพฺภาติ ฯ อุลลนฺนํ ภิภฺขุณี อารพฺภ ฯ
กิสมิ วัตถุสฺมินฺติ ฯ อุลลนฺนทา ภิภฺขุณี สมกฺเคน สงฺฆเณ อุกฺขิตฺตํ
ภิภฺขุณี ฌมฺเมน วินยเณ สตฺถุสฺสาสเนน อนปฺโลเกตฺวา การกสงฺฆํ
#๑ ม. ย. ยนฺเตน.... สมฺมาสมฺพุทฺเชนาติ อิม ปาจา นตฺถิ ฯ

อนณยาย คณสฺส ฉนฺทํ โอสารเสถิ ตสฺมี วตฺตฺสฺมี ฯ เอกา
ปฺลฺลตฺติ ฯ ฉนฺนํ อปฺตฺติสมฺภูจฺจานานํ เอเกน สมฺภูจฺจานน
สมฺภูจฺจติ (ฐฺรณิกฺเขเป) ฯ

[๗๕๗] อวสฺสฺตาย ภิกฺขุณิยา อวสฺสฺตฺสฺส ปฺริสฺปฺกฺคฺลฺสฺส หตฺถโต
ขาทฺธิยํ วา โภชนิยํ วา สหตฺถา ปฺฏิกฺคฺเหตุวา ภูณฺชนปฺจฺจยา
สงฺฆาติเสโส กตฺถ ปฺลฺลตฺติ ฯ สวตฺถิยา ปฺลฺลตฺติ ฯ กํ
อารพฺภาติ ฯ สุนฺทฺริณฺนํ ภาณฺณี อารพฺภ ฯ กิสมิ วตฺตฺสฺมินฺติ ฯ
สุนฺทฺริณฺนทา ภิกฺขุณี อวสฺสฺตา อวสฺสฺตฺสฺส ปฺริสฺปฺกฺคฺลฺสฺส หตฺถโต
อามิสํ ปฺฏิกฺคฺเหตุ ตสฺมี วตฺตฺสฺมี ฯ เอกา ปฺลฺลตฺติ ฯ ฉนฺนํ
อปฺตฺติสมฺภูจฺจานานํ เอเกน สมฺภูจฺจานน สมฺภูจฺจติ (ปฺจฺมปฺราจิกฺ) ฯ

[๗๕๘] กิณฺเต อยฺเย เอโส ปฺริสฺปฺกฺคฺโล กริสฺสฺติ อวสฺสฺโต
วา อนวสฺสฺโต วา ยโต ตฺวํ อนวสฺสฺตา อิงฺฆยฺเย ยนฺเต
เอโส ปฺริสฺปฺกฺคฺโล เทติ ขาทฺธิยํ วา โภชนิยํ วา ตํ ตฺวํ
สหตฺถา ปฺฏิกฺคฺเหตุวา ขาท วา ภูณฺช วาติ อฺยฺโยชนปฺจฺจยา
สงฺฆาติเสโส กตฺถ ปฺลฺลตฺติ ฯ สวตฺถิยา ปฺลฺลตฺติ ฯ กํ
อารพฺภาติ ฯ อณฺณตฺริ ภิกฺขุณี อารพฺภ ฯ กิสมิ วตฺตฺสฺมินฺติ ฯ
อณฺณตฺรา ภิกฺขุณี กิณฺเต อยฺเย เอโส ปฺริสฺปฺกฺคฺโล กริสฺสฺติ
อวสฺสฺโต วา อนวสฺสฺโต วา ยโต ตฺวํ อนวสฺสฺตา อิงฺฆยฺเย
ยนฺเต เอโส ปฺริสฺปฺกฺคฺโล เทติ ขาทฺธิยํ วา โภชนิยํ วา ตํ
ตฺวํ สหตฺถา ปฺฏิกฺคฺเหตุวา ขาท วา ภูณฺช วาติ อฺยฺโยเชติ

ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ
ตีหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจาทิ ฯ

[๗๕๕] กุปีตาย ภิกฺขุณิยา ยาวตฺติยํ สมฺนุภาสนาย
นปฺปฏฺิณิสฺสชฺชนปจฺจยา สงฺฆาติเสโส กตฺถ ปณฺณตฺโตติ ฯ สาวตฺถิยา
ปณฺณตฺโต ฯ กํ อารพฺภาทิ ฯ จณฺทกาถิ ภิกฺขุณี อารพฺภ ฯ
กิสฺมี วตฺตสฺมินฺติ ฯ จณฺทกาถิ ภิกฺขุณี กุปีตา อนตฺตมฺนา เอวํ อวจ
พฺพุทฺธํ ปจฺจาจิกฺขามิ ฌมฺมํ ปจฺจาจิกฺขามิ สงฺฆํ ปจฺจาจิกฺขามิ
สิกฺขํ ปจฺจาจิกฺขามิตี ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ
ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ เอเกน สมฺภูจฺจานเนน สมฺภูจฺจาทิ ฯ
(ฐฺรณิกฺเขเป) ฯ

[๗๖๐] กิสฺมิณฺจิทฺเว อธิกรณฺเน ปจฺจกฺกตฺตาย กุปีตาย ๑ ภิกฺขุณิยา
ยาวตฺติยํ สมฺนุภาสนาย นปฺปฏฺิณิสฺสชฺชนปจฺจยา สงฺฆาติเสโส กตฺถ
ปณฺณตฺโตติ ฯ สาวตฺถิยา ปณฺณตฺโต ฯ กํ อารพฺภาทิ ฯ จณฺทกาถิ
ภิกฺขุณี อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺตสฺมินฺติ ฯ จณฺทกาถิ ภิกฺขุณี
กิสฺมิณฺจิทฺเว อธิกรณฺเน ปจฺจกฺกตา กุปีตา อนตฺตมฺนา เอวํ อวจ
ฉนฺทคามินิโย จ ภิกฺขุณิโย โทสคามินิโย จ ภิกฺขุณิโย โมหคามินิโย
จ ภิกฺขุณิโย ภยคามินิโย จ ภิกฺขุณิโยตี ตสฺมี วตฺตสฺมี ฯ
เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ เอเกน สมฺภูจฺจานเนน
สมฺภูจฺจาทิ (ฐฺรณิกฺเขเป) ฯ

[๗๖๑] สํสฺสฺจจฺจํ ภิกฺขุณิณํ ยาวตฺติยํ สมฺนุภาสนาย นปฺปฏฺิ-
#๑ ม. ย. อัย ปาโจ นตฺถิ ฯ

นิสฺสชฺชนปจฺจยา สงฺฆาติเสโส กตฺถ ปณฺณตฺโตติ ฯ สาวตฺถิยา
ปณฺณตฺโตติ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ สมฺพหฺลา ภิกฺขุณีโย อารพฺภ ฯ
กิสฺมี วตฺถุสฺมินฺติ ฯ สมฺพหฺลา ภิกฺขุณีโย สํสฺฐา วิหรีสุ ตสฺมี
วตฺถุสฺมี ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ เอเกน
สมฺภูจฺจาเนน สมฺภูจฺจати (ฐรฺนิกฺเขเป) ฯ

[๘๐๒] สํสฺฐา วยฺเย ตฺเมห วิหฺรต มา ตฺเมห นานา วิหฺริตฺถาติ
อฺยฺโยเชนฺตฺติยา ยาวตฺติยํ สมฺนุภาสนาย นปฺปฏินิสฺสชฺชนปจฺจยา
สงฺฆาติเสโส กตฺถ ปณฺณตฺโตติ ฯ สาวตฺถิยา ปณฺณตฺโตติ ฯ กํ
อารพฺภาติ ฯ อฺลฺลนฺนํทํ ภิกฺขุณี อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺถุสฺมินฺติ ฯ
อฺลฺลนฺนํทา ภิกฺขุณี สํสฺฐา วยฺเย ตฺเมห วิหฺรต มา ตฺเมห นานา
วิหฺริตฺถาติ อฺยฺโยเชสิ ตสฺมี วตฺถุสฺมี ฯ เอกา ปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ
อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ เอเกน สมฺภูจฺจาเนน สมฺภูจฺจати (ฐรฺนิกฺเขเป) ฯเปฯ

[๘๐๓] ทธี วิญฺญาเปตฺวา ภฺยชฺชนปจฺจยา ปาฎิเทสนิยํ กตฺถ
ปณฺณตฺตฺนฺติ ฯ สาวตฺถิยา ปณฺณตฺตํ ฯ กํ อารพฺภาติ ฯ ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุณีโย อารพฺภ ฯ กิสฺมี วตฺถุสฺมินฺติ ฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณีโย
ทธี วิญฺญาเปตฺวา ภฺยชฺชีสุ ตสฺมี วตฺถุสฺมี ฯ เอกา ปณฺณตฺติ
เอกา อนุปฺปณฺณตฺติ ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ จตฺถิ สมฺภูจฺจาเนน
สมฺภูจฺจати สฺยา กายโต สมฺภูจฺจати น วาจโต น จิตฺตโต
สฺยา กายโต จ วาจโต จ สมฺภูจฺจати น จิตฺตโต สฺยา
กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจати น วาจโต สฺยา กายโต

จ วาจโต จ จิตโต จ สมภูจติ ฯ

กตถปนถตติวาริ นิภูจติ ปจมิ ฯ

[๘๐๔] กายสัศคฺคํ สาทิยนปจฺจยา กติ อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ
กายสัศคฺคํ สาทิยนปจฺจยา ปณฺจ อาปตฺติโย อาปชฺชติ อวสุตฺตา
ภิกฺขุณี อวสุตฺตสฺส ปุริสปุคฺคสฺส อชฺชกํ อุพฺภชานุมณฺฑลํ คหณิ
สาทิยติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ภิกฺขุ กายเนน กายิ อามสติ
อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺส กายเนน กายปฺฏิพฺพทฺธิ อามสติ อาปตฺติ
ถุลลจฺจยสฺส กายปฺฏิพฺพทฺเธน กายปฺฏิพฺพทฺธิ อามสติ อาปตฺติ
ทุกกภูสฺส องฺคฺลปิโตทเก ปาจิตฺติยิ กายสัศคฺคํ สาทิยนปจฺจยา
อิมา ปณฺจ อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ

[๘๐๕] วชฺชํ ปฏฺิจฺฉาทนปจฺจยา กติ อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ
วชฺชํ ปฏฺิจฺฉาทนปจฺจยา จตฺสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ ภิกฺขุณี
ชานปาราชิกิ ฌมฺมิ อชฺฉาปนฺนํ ๑ ปฏฺิจฺฉาทนติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส
เวมตฺติกา ปฏฺิจฺฉาทนติ อาปตฺติ ถุลลจฺจยสฺส ภิกฺขุ สงฺฆาติเสสํ
ปฏฺิจฺฉาทนติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส อจารวิปตฺตี ปฏฺิจฺฉาทนติ
อาปตฺติ ทุกกภูสฺส วชฺชปฏฺิจฺฉาทนปจฺจยา อิมา จตฺสฺโส
อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ

[๘๐๖] ยาวตฺติยิ สมนฺุภาสนาย นปฺปฏินิสฺสชฺชนปจฺจยา กติ
อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ ยาวตฺติยิ สมนฺุภาสนาย นปฺปฏินิสฺสชฺชนปจฺจยา
ปณฺจ อาปตฺติโย อาปชฺชติ อุกฺขิตฺตานวตฺติกา ภิกฺขุณี
#๑ ม. ย. อัย ปาโจ นตฺถิ ฯ

ยาวตติย สมณภาสนาย นปฺปฏินิสฺสชฺชติ ฌตฺติยา ทุกฺกภูํ ทฺวีหิ
กมฺมวาทฺหิ ฌลฺลจฺจยา กมฺมวาทฺปรีโยสานเ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส
เภทานวตฺติกา ภิกฺขุณี ยาวตติย สมณภาสนาย นปฺปฏินิสฺสชฺชติ
อาปตฺติ สฺงฆาทิสฺสสฺส ๑ ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา ยาวตติย
สมณภาสนาย นปฺปฏินิสฺสชฺชติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ยาวตติย
สมณภาสนาย นปฺปฏินิสฺสชฺชชนปฺจฺจยา อีมา ปณฺจ อาปตฺติโย
อาปชฺชติ ๑

[๘๐๓] อฏฺฐมํ วัตถุํ ปรีปฺรณปฺจฺจยา กติ อาปตฺติโย อาปชฺชติ ๑
อฏฺฐมํ วัตถุํ ปรีปฺรณปฺจฺจยา ติสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชติ
ปรีเสน อิตฺถนฺนามํ [๑] อาคจฺฉาติ วุตฺตา คจฺฉติ อาปตฺติ ทุกฺกภูสฺส
ปรีสสฺส หตฺถปาตี โอกกนฺตมตฺเต อาปตฺติ ฌลฺลจฺจยสฺส อฏฺฐมํ
วัตถุํ ปรีปฺเรติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส อฏฺฐมํ วัตถุํ ปรีปฺรณปฺจฺจยา
อีมา ติสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชติ ๑

ปาราชิกา นิฏฺฐิตา ๑

[๘๐๔] อสุยวาทิกา ๒ ภิกฺขุณี อฏฺฐกฺรณปฺจฺจยา ติสฺโส อาปตฺติโย
อาปชฺชติ เอกสฺส อาโรเจติ อาปตฺติ ทุกฺกภูสฺส ทฺตฺติยสฺส
อาโรเจติ อาปตฺติ ฌลฺลจฺจยสฺส อฏฺฐปรีโยสานเ อาปตฺติ
สฺงฆาทิสฺสสฺส ๑

[๘๐๕] โจรี ฐฏฺฐาปนปฺจฺจยา ติสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชติ
ฌตฺติยา ทุกฺกภูํ ทฺวีหิ กมฺมวาทฺหิ ฌลฺลจฺจยา กมฺมวาทฺปรีโยสานเ
#๑ ม. โอกาสี ๑ ๒ ม. ย. อุตฺตย... ๑

อาปตติ สงฆาทีเสตสฺส ฯ

[๘๑๐] เอกา คามนุตรี คมนปจฺจยา ติสฺโส อาปตติโย
อาปชฺชติ คจฺจติ อาปตติ ทุคฺคภูตฺส ปจฺมํ ปาํทํ ปริกฺเขปํ
อติคฺคาเมติ อาปตติ ญฺลลจฺจยสฺส ทฺตฺติยํ ปาํทํ อติคฺคาเมติ
อาปตติ สงฆาทีเสตสฺส ฯ

[๘๑๑] สมกฺเคน สงฺฆเณ อุกฺขิตฺตํ ภิกฺขุณี ฌมฺเมน วินยเณ
สตฺถุสฺสเนน อนปฺโลเกตฺวา การกสงฺฆํ อนนฺถาย คณฺสฺส ฉนฺทํ
โอสารณปจฺจยา ติสฺโส อาปตติโย อาปชฺชติ ฌตฺติยา ทุคฺคภู
ทฺวีหิ กมฺมวาจาหิ ญฺลลจฺจยา กมฺมวาจาปรีโยสฺสเน อาปตติ
สงฆาทีเสตสฺส ฯ

[๘๑๒] อวสฺสุตา ภิกฺขุณี อวสฺสุตสฺส ปุริสปุคฺคสฺส หตฺถโต
ขาทนียํ วา โภชนียํ วา สหตฺถา ปฏิกฺคเหตฺวา ภูณฺชนปจฺจยา ติสฺโส
อาปตติโย อาปชฺชติ ขาทิสฺสามิ ภูณฺชิสฺสามิติ ปฏิกฺคณฺหาติ
อาปตติ ญฺลลจฺจยสฺส อชฺโฆหารเ อชฺโฆหารเ อาปตติ สงฆาทีเสตสฺส
อฺทกทนฺตโปณฺํ ปฏิกฺคณฺหาติ อาปตติ ทุคฺคภูตฺส ฯ

[๘๑๓] กิณฺเต อยฺเย เอโส ปุริสปุคฺคโล กริสฺสติ อวสฺสุโต
วา อนวสฺสุโต วา ยโต ตฺวํ อนวสฺสุตา อิงฺมยฺเย ยนฺเต
เอโส ปุริสปุคฺคโล เทติ ขาทนียํ วา โภชนียํ วา ตํ ตฺวํ
สหตฺถา ปฏิกฺคเหตฺวา ขาท วา ภูณฺช วาติ อฺยฺโยชนปจฺจยา
ติสฺโส อาปตติโย อาปชฺชติ ตสฺสา วจฺเนน ขาทิสฺสามิ

ภุชชิสสามีติ ปฏิกุณฺหาติ อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส อชฺโฆหารเ
อชฺโฆหารเ อาปตฺติ อุตฺตจฺจยสฺส โภชนปรีโยसानเ อาปตฺติ
สงฺฆาทีเสสฺส ๑

[๘๑๔] กุปีตา ภิกฺขุณี ยาวตฺติยํ สมฺนุภาสนาย นปฺปฏฺนิสฺสชฺชนปจฺจยา
ติสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฅตฺติยา ทุกฺกกุ
ทฺวีหิ กมฺมวจาหิ อุตฺตจฺจยา กมฺมวจาปรีโยसानเ อาปตฺติ
สงฺฆาทีเสสฺส ๑

[๘๑๕] กิตฺมิลฺลจิทเว อธิกรณเ ปจฺจกตา กุปีตา ๑ ภิกฺขุณี
ยาวตฺติยํ สมฺนุภาสนาย นปฺปฏฺนิสฺสชฺชนปจฺจยา ติสฺโส อาปตฺติโย
อาปชฺชติ ฅตฺติยา ทุกฺกกุ ทฺวีหิ กมฺมวจาหิ อุตฺตจฺจยา
กมฺมวจาปรีโยसानเ อาปตฺติ สงฺฆาทีเสสฺส ๑

[๘๑๖] สฺตฺถุจฺจา ภิกฺขุณี ยาวตฺติยํ สมฺนุภาสนาย นปฺปฏฺนิสฺสชฺชนปจฺจยา
ติสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฅตฺติยา ทุกฺกกุ ทฺวีหิ
กมฺมวจาหิ อุตฺตจฺจยา กมฺมวจาปรีโยसानเ อาปตฺติ สงฺฆาทีเสสฺส ๑

[๘๑๗] สฺตฺถุจฺจา วยฺเย ตฺมุเมห วิหรธ มา ตฺมุเมห นานา
วิหริตฺถาติ อฺยโยเชนฺตี ยาวตฺติยํ สมฺนุภาสนาย นปฺปฏฺนิสฺสชฺชนปจฺจยา
ติสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฅตฺติยา ทุกฺกกุ ทฺวีหิ
กมฺมวจาหิ อุตฺตจฺจยา กมฺมวจาปรีโยसानเ อาปตฺติ สงฺฆาทีเสสฺส ๑

ทสสงฺฆาทีเสสา นิฏฺฐิตา ๑

๑เป๑

#๑ ม. ย. อัย ปาโจ นตฺถิ ๑

[๘๑๘] ทธี วิญญาณเปตฺวา ภูณฺชนปจฺจยา กติ อาปตฺติโย
อาปชฺชติ ฯ ทธี วิญญาณเปตฺวา ภูณฺชนปจฺจยา เทว อาปตฺติโย
อาปชฺชติ [๑] ภูณฺชิสฺสามิตฺติ ปฏิกุคฺคหาคิ อาปตฺติ ทุกฺกภูสฺส
อชฺโฆหารเ อชฺโฆหารเ อาปตฺติ ปาฏฺเทสนียสฺส ทธี
วิญญาณเปตฺวา ภูณฺชนปจฺจยา อีมา เทว อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ

กตฺติอาปตฺติวาริ นินฺนิจฺฉิตฺตํ ทฺตฺติยํ ฯ

[๘๑๙] กายสฺสคฺคํ สาทิยนปจฺจยา อาปตฺติโย จตฺตุนฺนํ วิปตฺตินฺนํ
กตฺติ วิปตฺติโย ฆณฺตฺติ ฯ กายสฺสคฺคํ สาทิยนปจฺจยา อาปตฺติโย
จตฺตุนฺนํ วิปตฺตินฺนํ เทว วิปตฺติโย ฆณฺตฺติ สฺยิยา สฺยิลวิปตฺติ สฺยิยา
อาจารวิปตฺติ ฯเป ฯ ทธี วิญญาณเปตฺวา ภูณฺชนปจฺจยา อาปตฺติโย
จตฺตุนฺนํ วิปตฺตินฺนํ กตฺติ วิปตฺติโย ฆณฺตฺติ ฯ ทธี วิญญาณเปตฺวา
ภูณฺชนปจฺจยา อาปตฺติโย จตฺตุนฺนํ วิปตฺตินฺนํ เอกํ วิปตฺติ ฆณฺตฺติ
อาจารวิปตฺติ ฯ

วิปตฺติวาริ นินฺนิจฺฉิตฺตํ ทฺตฺติยํ ฯ

[๘๒๐] กายสฺสคฺคํ สาทิยนปจฺจยา อาปตฺติโย สตฺตุนฺนํ
อาปตฺติภฺขณฺธาณํ กตฺติหิ อาปตฺติภฺขณฺเธหิ สงฺกฺหิตา ฯ กายสฺสคฺคํ
สาทิยนปจฺจยา อาปตฺติโย สตฺตุนฺนํ อาปตฺติภฺขณฺธาณํ ปญฺจหิ
อาปตฺติภฺขณฺเธหิ สงฺกฺหิตา สฺยิยา ปาราชิกาปตฺติภฺขณฺเธน สฺยิยา
สงฺฆาตฺติเสสาปตฺติภฺขณฺเธน สฺยิยา อุตฺตจฺจยาปตฺติภฺขณฺเธน สฺยิยา
ปาจิตฺติยาปตฺติภฺขณฺเธน สฺยิยา ทุกฺกภูอาปตฺติภฺขณฺเธน ฯเป ฯ ทธี
#๑ ยู. ขาทิสฺสามิ ฯ

วิญญาเปตฺวา ภูณฺชนปจฺจยา อาปตฺติโย สตฺตณฺนํ อาปตฺติกฺขนฺธานํ
กตฺตีหิ อาปตฺติกฺขนฺเธหิ สงฺกหิตา ฯ ทธี วิญญาเปตฺวา
ภูณฺชนปจฺจยา อาปตฺติโย สตฺตณฺนํ อาปตฺติกฺขนฺธานํ ทฺวีหิ
อาปตฺติกฺขนฺเธหิ สงฺกหิตา สฺยิยา ปาฏฺฐิเทสฺนียาปตฺติกฺขนฺเธน สฺยิยา
ทฺทุกฺกฺขาปตฺติกฺขนฺเธน ฯ

สงฺกหวาริ นินฺฉิตฺตํ จตฺตํ ฯ

[๘๒๑] กายสํสฺสคฺคํ สาทฺยึนปจฺจยา อาปตฺติโย ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ
กตฺตีหิ สมฺภูจฺจานเหหิ สมฺภูจฺจหนฺติ ฯ กายสํสฺสคฺคํ สาทฺยึนปจฺจยา
อาปตฺติโย ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ เอเกน สมฺภูจฺจานน
สมฺภูจฺจหนฺติ กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ น วาจโต ฯเปฯ
ทธี วิญญาเปตฺวา ภูณฺชนปจฺจยา อาปตฺติโย ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ
กตฺตีหิ สมฺภูจฺจานเหหิ สมฺภูจฺจหนฺติ ฯ ทธี วิญญาเปตฺวา
ภูณฺชนปจฺจยา อาปตฺติโย ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ จตฺตฺหิ
สมฺภูจฺจานเหหิ สมฺภูจฺจหนฺติ สฺยิยา กายโต สมฺภูจฺจหนฺติ น วาจโต
น จิตฺตโต สฺยิยา กายโต จ วาจโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ น
จิตฺตโต สฺยิยา กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ น วาจโต
สฺยิยา กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ ฯ

สมฺภูจฺจานวาริ นินฺฉิตฺตํ ปญฺจมํ ฯ

[๘๒๒] กายสํสฺสคฺคํ สาทฺยึนปจฺจยา อาปตฺติโย จตฺตณฺนํ อธิกร-
ณานํ กตฺมํ อธิกรณํ ฯ กายสํสฺสคฺคํ สาทฺยึนปจฺจยา อาปตฺติโย

จตุณฺนํ อธิกรณานํ อาปตฺตาทิกรณํ ฯเปฯ ทธี วิญญาเปตฺวา
ภุญฺชนปจฺจยา อาปตฺติโย จตุณฺนํ อธิกรณานํ กตมํ อธิกรณํ ฯ
ทธี วิญญาเปตฺวา ภุญฺชนปจฺจยา อาปตฺติโย จตุณฺนํ อธิกรณานํ
อาปตฺตาทิกรณํ ฯ

อธิกรณวารํ นิฏฺฐิตํ ญฺญํ ฯ

[๘๒๓] กายสํสฺสํ สาทิยนปจฺจยา อาปตฺติโย สตฺตฺตฺนํ
สมถานํ กตฺติหิ สมเถหิ สมฺมฺนฺติ ฯ กายสํสฺสํ สาทิยนปจฺจยา
อาปตฺติโย สตฺตฺตฺนํ สมถานํ ตฺติหิ สมเถหิ สมฺมฺนฺติ สฺยา
สมฺมุขาวินเยน จ ปฏฺิณฺญาตกรณฺน จ สฺยา สมฺมุขาวินเยน จ
ติณฺวตฺตฺตฺรเกน จ ฯเปฯ ทธี วิญญาเปตฺวา ภุญฺชนปจฺจยา
อาปตฺติโย สตฺตฺตฺนํ สมถานํ กตฺติหิ สมเถหิ สมฺมฺนฺติ ฯ ทธี
วิญญาเปตฺวา ภุญฺชนปจฺจยา อาปตฺติโย สตฺตฺตฺนํ สมถานํ ตฺติหิ
สมเถหิ สมฺมฺนฺติ สฺยา สมฺมุขาวินเยน จ ปฏฺิณฺญาตกรณฺน จ
สฺยา สมฺมุขาวินเยน จ ติณฺวตฺตฺตฺรเกน จ ฯ

สมถวารํ นิฏฺฐิตํ สตฺตฺตฺมํ ฯ

[๘๒๔] กายสํสฺสํ สาทิยนปจฺจยา กตฺติ อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ
กายสํสฺสํ สาทิยนปจฺจยา ปญฺจ อาปตฺติโย อาปชฺชติ อวสฺสุตา
ภิกฺขุณี อวสฺสุตฺตฺส ปฺริสฺปฺกฺลสฺส อรฺกฺขกํ อฺพฺกฺษานมฺมฺทลํ คหณํ
สาทิยติ อาปตฺติ ปาราชฺกสฺส ภิกฺขุ กายฺน กายํ อามสฺติ
อาปตฺติ สฺงฺมาทิสฺสสฺส กายฺน กายปฏฺิพฺพฺุ อามสฺติ อาปตฺติ

อูลลจยสส กายปฏิพทุเรน กายปฏิพทุธิ อามสติ อาปตติ
ทุกกฏสส องคฺลปิโตทเก ปาจิตฺติย กายสํสคฺคํ สาทิยนปจฺจยา
อิมา ปณฺจ อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ ตา อาปตฺติโย จตฺนุนํ
วิปตฺตินํ กติ วิปตฺติโย ภาชนฺติ ฯ สตฺตุนํ อาปตฺติกฺขนฺธานํ
กตีหิ อาปตฺติกฺขนฺเชหิ สงฺคหิตา ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ
กตีหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจหนฺติ ฯ จตฺนุนํ อธิกรณานํ กตมํ
อธิกรณํ ฯ สตฺตุนํ สมถานํ กตีหิ สมถेหิ สมฺมมฺนฺติ ฯ ตา
อาปตฺติโย จตฺนุนํ วิปตฺตินํ เทว วิปตฺติโย ภาชนฺติ สฺยิยา
สีลวิปตฺตี สฺยิยา อจฺจรวิปตฺตี ฯ สตฺตุนํ อาปตฺติกฺขนฺธานํ ปณฺจหิ
อาปตฺติกฺขนฺเชหิ สงฺคหิตา สฺยิยา ปาราชิกอาปตฺติกฺขนฺเชน สฺยิยา
สงฺฆาติเสสาปตฺติกฺขนฺเชน สฺยิยา อูลลจยอาปตฺติกฺขนฺเชน สฺยิยา
ปาจิตฺติยาปตฺติกฺขนฺเชน สฺยิยา ทุกกฏอาปตฺติกฺขนฺเชน ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ
เอเกน สมฺภูจฺจานเนน สมฺภูจฺจหนฺติ กายโต จ จิตฺตโต
จ สมฺภูจฺจหนฺติ น วาจโต ฯ จตฺนุนํ อธิกรณานํ อาปตฺตาทิกรณํ ฯ
สตฺตุนํ สมถานํ คีหิ สมถेหิ สมฺมมฺนฺติ สฺยิยา
สมฺมุขาวินเยน จ ปฏฺิณฺณาทกรณเนน จ สฺยิยา สมฺมุขาวินเยน จ
ติณฺวตฺตารเกน จ ฯ เปฯ

[๘๒๕] ทธี วิญญาเปตฺวา ภูณฺชนปจฺจยา กติ อาปตฺติโย
อาปชฺชติ ฯ ทธี วิญญาเปตฺวา ภูณฺชนปจฺจยา เทว อาปตฺติโย
อาปชฺชติ ภูณฺชิสฺสามีติ ปฏฺิคฺคณฺหาติ อาปตฺติ ทุกกฏสส

อชฺโฆหาร อชฺโฆหาร อปตฺติ ปาฏิตฺตนิยสฺส ทธี วิณฺญา-
เปตฺวา ภูณฺชนปจฺจยา อีมา เทว อปตฺติโย อปชฺชติ ฯ ตา
อปตฺติโย จตฺตุนํ วิปตฺติํ กติ วิปตฺติโย ภาชฺชติ ฯ สตฺตุนํ
อปตฺติกฺขนฺธานํ กติหิ อปตฺติกฺขนฺเชหิ สงฺคหิตา ฯ จตฺตุนํ อปตฺติ-
สมฺภูจฺจานานํ กติหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจหนฺติ ฯ จตฺตุนํ อธิกรณานํ
กตมํ อธิกรณํ ฯ สตฺตุนํ สมถานํ กติหิ สมถेหิ สมฺมุนฺติ ฯ
ตา อปตฺติโย จตฺตุนํ วิปตฺติํ เอกํ วิปตฺติํ ภาชฺชติ อจฺจารวิปตฺติํ ฯ
สตฺตุนํ อปตฺติกฺขนฺธานํ ทวีหิ อปตฺติกฺขนฺเชหิ
สงฺคหิตา สียา ปาฏิตฺตนิยอปตฺติกฺขนฺเชน สียา ทฺถกฺกฺขาปตฺติกฺขนฺเชน ฯ
จตฺตุนํ อปตฺติสมฺภูจฺจานานํ จตฺตุนํ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจหนฺติ
สียา กายโต สมฺภูจฺจหนฺติ น วาจโต น จิตฺตโต สียา กายโต
จ วาจโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ น จิตฺตโต สียา กายโต จ
จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ น วาจโต สียา กายโต จ วาจโต จ
จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ ฯ จตฺตุนํ อธิกรณานํ อปตฺตาคาริกรณํ ฯ
สตฺตุนํ สมถานํ คีหิ สมถेหิ สมฺมุนฺติ สียา สมฺมุขาวินฺเยน จ
ปฏฺธิยฺยวตฺตกรณเณน จ สียา สมฺมุขาวินฺเยน จ ตินฺนวตฺตกรณเณน จาติ ฯ

สมฺมุขยวารี นิฏฺฐิตํ อฏฺฐมํ ฯ

อฏฺฐ ปจฺจยวารา นิฏฺฐิตา ๑ ฯ

ภิกฺขุณีวิภงฺเก โสฬส มหาวารา ๒ นิฏฺฐิตา ฯ

#๑ ยู. ปาฐตฺตยมิทํ นตฺถิ ฯ ๒ ยู. มหาภทฺตา ฯ

สมุฏฐานสี่สสงเขปี ๑

[๘๒๖] อนิจจา สพฺพสงฺขารา ๒   ทุกฺขานตฺตา จ สงฺขตา ๑

นิพฺพานญฺเจว ปณฺณตฺติ   อนตฺตา อิติ นิจฺจนฺยา ๑

พฺทฺทจฺจนฺเต อนฺุปฺปเน   พฺทฺทชาทิจฺเจ อนฺุคฺคเต

เตสํ สภาคฺชมนานํ   นามมตฺตํ น ฅายติ ๑ ๑

ทูกฺกรํ วิวิธํ กตฺวา   ปฺรูยิตฺวาน ปารมี ๔

อฺุปฺปชฺชนฺติ มหาวีรฺา   จกฺขุภฺภูตา สพฺพรหมเก

เต เทสยฺนฺติ สทฺธมฺมํ   ทูกฺขหานี สุขาวทํ ๑

องฺคิโรโส สกฺยมนิ   สพฺพภฺภูตानฺุคฺคปโก

สพฺพสฺตตฺตฺตโม สีโห   ปิฏฺเฏ ตีณิ เทสยิ

สฺตฺตฺตฺตํ อภิธมฺมญฺจ   วินยญฺจ มหาคฺณํ ๑

เอวํ นียติ สทฺธมฺโม   วินโย ยทิ ติฏฺฐติ

อฺุภโต จ วิภงฺกานิ   ขนฺธกา ยา จ มาติกา

มาลา สฺตฺตคฺคณฺเนว   ปรีวาเรน คนฺุถิตา ๑

ตสฺเสว ปรีวารสฺส   สมุฏฺฐานํ นียโต กตฺติ

สมฺภทฺนิตานญฺจญฺฉิ   สฺตฺเต ทิสฺสนฺติ อฺุปฺริ

ตสฺมา สิกฺขेष ปรีวาริ   ธมฺมกาโม สุเปสฺโสติ ๑

วิภงฺเก ทฺวีสุ ปญฺญตฺตํ   อฺุทฺทิสฺสนฺติ อฺุโปสเถ

ปวฺกฺขามิ สมุฏฺฐานํ   ยถาฅายิ สฺสณฺถ เม ๑

#๑ ย. สมุฏฐานสฺสทฺททานํ ๑ ม. สมุฏฐานสี่สสงเขปสมุฏฐานสฺสทฺททานํ ๑ ๒ ม. ย.

#สพฺเพ ๑ ๑ ม. ย. นายติ ๑ ๔ ย. ปารมี ๑

ปาราชิกิ ยัม ปจัม	ทุดิยณจ ตโต ปรี
สณจริตตานุภาสณจ	อติเรกณจ จีวร
โถมานิ ปทโสธมโม	ภูตสิวิธานน จ
เอยยเทศน โจริณจ	อนนุณณาย ๑ เทรส ๗
เตรเสเต สมภูจันนยา	วิณญหิ จินติตา
เอเกกสมิ สมภูจันเน	สทิสสา อธิ ทิสฺสเร ๗

---

[๘๒๗] เมณฺญํ สุกกตฺสคฺโค	อนิยตา ปจมิกา
ปฺพพฺพปฺริปาจิตา	รโห ภิกฺขุณิยา สห
สโกชนน รโห เทว จ	องฺคฺติ อุทเท หตี
ปหารเ อุกฺคิเร เจว	เตปณฺณสา จ เสขิยา
อธกฺขกามาตฺสฺสตา ๒	ตลมณฺจณจ สฺทฺธิกา
วสฺสํ วุตฺถา จ โอวาทํ	นानุพฺนฺเช ปวตฺติณี
นสฺตตฺติ อิเม สิกฺขา	กายมานสิกา กตา
สพฺเพ เอกสมฺภูจันนา	ปจัม ปาราชิกิ ยถา ๗

ปจมปาราชิกสมภูจันนํ นิฏฺฐิตํ ๗

[๘๒๘] อทินฺนํ วิคฺคหฺตฺตริ ๓	ทฺฏฺฐลฺลา อตฺตกามินํ
อมฺลา อณฺณภาคิยา	อนิยตา ทฺฏฺฐิยา
อจฺฉินฺเต ปรีณามเน	มฺสา โอมสเปสฺสนา
ทฺฏฺฐลฺลา ปจวีขณ ๔	ภูตํ อณฺณาย อุชฺฌเป

#๑ ม. ย. อนนุณณาย ๗ ๒ ย. อธกฺขกํ ๗ ๓ ม. วิคฺคหฺตฺตริ ๗ ๔ ย. ปจวีขณ ๗

นิกกทุณนํ สิญจนญจ	อามิสเหตุ ภูตตาวิ
เอหิ อนาทรि ธีสา	อปนิเช จ ชีวิตํ
ชานํ สປปาณกํ กम्मํ	อุนสํวาสนาสนา
สทรมมิกวิเลขา	โมโห อมุลเกน จ
กุกกัจจํ ฐมมิกํ ๑ [๒] ทตฺวา	ปริณาเมยฺย ปุคฺคเล
กิณฺเต อกาลอจฺฉินฺเต	ทฺคฺคหิ นิริเยน จ
คณฺํ วิภงฺคํ ทฺพพฺลํ	กจินฺผาสฺปสฺสยํ ๓
อกุโกสจณฺฺที มจฺฉริ	กพฺภินิ จ ปายนฺติยา
เทว วสฺสา สิग्ขา สงฺเขน	ตโย เจว กิหิตตา
กุมาริภูตา ติสฺโส จ	อุนทฺวาทสสมฺมตา
อลนฺตาว โสกาวัสฺสํ ๔	ฉนฺทา อนฺวสฺสา จ เทว
สิग्ขาปทา สตฺตตีเม	สมฺภูจฺจนา ติกา กตา
กายจิตฺเตน น วาจา	วาจาจิตฺตํ น กายิกา ๕
ตีหิ ทฺวารเอหิ ชายนฺติ	ปาราชิกํ ทฺตฺยํ ยถา ฯ

ทฺตฺยปาราชิกสมฺภูจฺจนํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๘๒๕] สลฺลจริ ภูฏิ วิหาโร	โธวณฺญจ ปฏิกฺคโ
วิญฺญตฺตฺตฺตฺตริ อภิหฺฏจฺจํ	อฺภินนํ ทฺตฺเกน จ
โกสฺสิยา สฺทฺทฺเทวภาคา	ฉพฺพสฺसानิ นิสฺสีทนํ
ริญฺจนฺติ รูปีกา เจว	อฺโถ นานปฺปการกา
อุนพฺนชนวสฺสิกา	สฺตฺตํ วิกปฺปเนน จ

#๑ ย. ฐมมิกํ ฯ ๒ ม. จีวรํ ฯ ๓ ม. กจินฺผาสฺปสฺสยํ ฯ ๔ ม. ย. โสกาวัสฺสํ ฯ

#๕ ม. ย. วาจาจิตฺตํ น กายิกํ ฯ

ทวารทานสิพพิณี ๑ จ	ปฐปจฺจยโชติ จ
รัตนํ สฺวจิ มลฺโยจ จ	ตฺถํ นิสฺสันทกณฺฑุ จ
วสุตฺติกา จ สฺวคเตน	วิญญตฺตติ อญฺญเจตาปนา
เทว สงฺฆมิกา มหาชนิกา เทว	ปฺกคฺคฺลา ตฺหุกา ครุ
เทว วิฆาสา สภาฏฺฐิกา จ	สมณจิวเรน จ
สมปญฺญาสิเม ฌมฺมา	ฉฺหิ จานฺเหิ ชายเร
กายโต น วาจาจิตฺตา	วาจโต น กายมฺนา
กายวาจา น จิตฺตโต ๒	กายจิตฺตา น วาจโต ๓
วาจาจิตฺตา น กายเณ	ตีหิ จานฺเหิ ๔ ชายเร
ฉสมฺภูจฺจานิกา เจเต ๕	สญฺจริตฺเตน สาทิสฺสา ๗
สญฺจริตฺตสมฺภูจฺจานํ นิฏฺฐิตํ ๗	

[๘๓๐] เกทานวุตฺตทพฺพจ-	ทฺวสฺทฺฐจฺจตฺถทิฏฺฐิ จ
ฉนฺทํ อฺชฺชชฺคฺฆมิกา เทว จ	เทว จ สทฺททา น พฺยาหเร
ฉมา นิจาสเน จานํ	ปจฺฉโต อฺปฺปเถน จ
วชฺชานวุตฺตติ คหณฺา	โอสฺสเร ปจฺจาจิกฺขนา
กิสฺมี สฺสฏฺฐจา เทว วธิ	วิสิพฺเพ ทฺกฺขิตาย จ
ปฺน สฺสฏฺฐจา น วุปฺสเม	อารามญจ ปวารณา
อนฺวทฺตมมาสํ ๖ สหชีวินิ	เทว จิวริ อฺนุพฺนฺธนา

#๑ ม. ทวารทานสิพพิณี จ ๗ ๒ ม. ย. น จ จิตฺตา ๗ ๓ ม. ย. น วาจิกา ๗

#๔ ม. ย. ทวารเหิ ๗ ๕ ม. ย. เอเต ๗ ๖ ม. อนฺวทฺธ สหชีวินิ ๗

สตตตีส อิมะ ชมมา   กายวาจาย จิตตโต
สพเพ เอกสมฺภูจฺจนา   สมฺภูทาสนา ยถา ฯ
สมฺภูทาสนสมฺภูจฺจนํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๘๓๑] อุพฺภตํ กจฺฉิํ ตีณิ   ปจฺมํ ปตฺตเกสชฺชํ
อจฺเจกญฺจาปี ๑ สาสงฺกํ   ปกฺกมฺนฺเตน วา ทฺเว
อุปฺสฺสยํ ปรมฺปฺรา   อนตฺริตฺตํ นิมนฺตนา
วิกปฺปํ รมฺโณ วิกาเล   โวัสาสารณฺณเณ ๒ จ
อุสฺสุยา ๓ สนฺนิจยญฺจ   ปฺปูเร ปจฺฉนา วิกาเล จ
ปฺลจฺจาหิกา สงฺกมฺนี ๔   เทวปี อาวสเถน จ
ปฺสาเช อาสเน เจว ๕   ตีสเฏนกา อิมะ
กายวาจา น จิตตโต ๖   ตีหิ ทฺวารเอหิ ชายเร
ทฺวิสมฺภูจฺจนิกา สพฺเพ   กจฺฉิเนน สหา สฺมา ๗ ฯ

กจฺฉิสมฺภูจฺจนํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๘๓๒] เอพฺกโลมา เทว เสยฺยา   อาหจฺจปีณฺทโกชนํ
กณฺวิกาเล สนฺนิจิ   ทนฺตโปณฺเนจลกา
อุยฺยุตฺตํ วเส ๘ อุยฺโยธิ   สุรา โอเรน นฺหายนา
ทฺพฺพณฺเณ เทว เทสนิกา   ลสฺสุณฺตฺติฏฺฐเ ๙ นจฺจนา ฯ
นฺหานํ อตฺถรณฺํ เสยฺยา   อนฺโตรณฺเ ๑๐ ตถา พหิ

- #๑ สี่. ยู. อจฺเจกํ วาปี ฯ ๒ โวัสาสารณฺณเณ ฯ ๓ ม. ยู. อุสฺสุยา ฯ
- #๔ โป. สงฺกมฺนี ฯ ยู. สงฺกมฺนิ ฯ ๕ โป. เทว ปฺสาเช จ อาสเน ฯ
- #๖ ม. ยู. น จ จิตฺตา ฯ ๗ โป. สฺมา สฺมา ฯ ๘ ม. ยู. เสณํ ฯ
- #๙ ม. ลสฺสุณฺตฺติฏฺฐเ ฯ

อนุโตวสุสั จิตตาคาริ	อาสนุที สุตตกนุตนา
เวยุยาวจจ สหตุถา จ	อภิกุททาวาเสน จ
ฉตุตติ ยานนุจ สงฆาณิ	อลงการิ คนุทวาสิตติ
ภิกุขุณี สิภุขมานา จ	สามเณริ คิหิณียา
อสงกจจิกกา อาปตติ	จตุตทาริสา จ จตุตตุริ
กาเยน น วาจาจิตเตน	กายจิตเตน น วาจโต
ทวิสมุฏฐานิกา สพเพ	สมา เอพกโลมกา ฯ

เอพกโลมสมุฏฐานัน นิภูจิติ ฯ

[๘๓๓] ปทณนตฺร อสมมตา   ตถา อตฺถงกเตน จ
 ติรจฺจนวิขฺชา เทว วุตฺตา   อโนกาเส ๑ จ ปุจฺจนา
 สตฺต สิภุขาปทา เอเต   วาจา น กายจิตฺตโต
 วาจาจิตเตน ชายนฺติ   น ตฺ กายน ชายเร
 ทวิสมุฏฐานิกา สพเพ   ปทโสธมฺมสาทิสสา ฯ

ปทโสธมฺมสมุฏฐานัน นิภูจิติ ฯ

[๘๓๔] อทฺธานนาวิ ปณิตี   มาตุคามน สงฆเร
 ฐณฺณํ นิมนฺติตา เจว   อภุจ จ ปาฎิเทสนิ ๒
 สิภุขา ปณฺณรสา ๓ เอเต   กายา น วาจา น มนา
 กายวาจาย ๔ ชายนฺติ   น เต จิตเตน ชายเร
 กายจิตเตน ชายนฺติ   น เต ชายนฺติ วาจโต
 กายวาจาย ๔ จิตเตน   สมุฏฺฐานา จตุพฺพิธา

#๑ ม. อโนกาโส ฯ ๒ โป. ย. ปาฎิเทสนิ ฯ ๓ ม. ปณฺณรสา ฯ ๔ ม. กายวาจาหิ ฯ

ปยุตตดา พุทธวาณเนน อทฺธานเนน สมานยา ๑ ฯ

อทฺธานสมุฏฺฐานํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๘๑๕] เถยฺยสตุถํ อุปฺสตุติ สุปฺวิญญาปนเนน จ

รตฺติ ฉนฺนณฺจ โอกาสํ เอเต พฺยูเหน สตฺตมา

กายจิตฺเตน ชายนฺติ น เต ชายนฺติ วาจโต

ตีหิ ทฺวารเหหิ ชายนฺติ ทฺวิสมุฏฺฐานิกา อิเม

เถยฺยสตุถสมุฏฺฐานา เทสิตาทิจฺจพนฺธุนา ฯ

เถยฺยสตุถสมุฏฺฐานํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๘๑๖] ฉตฺตปาณิสฺส สทฺธมฺมํ น เทเสนฺติ ตถาคตา

ตเถว ๒ ทณฺฑปาณิสฺส สตฺถอวฺฐปาณินํ

ปาทูกุปาหนา ยานํ เสยฺยา ปลลตฺถิกาย จ

เวจฺจิตฺถคฺคฺฉิตฺถ เจว เอกาทสมฺนฺนกา

วาจจิตฺเตน ชายนฺติ น เต ชายนฺติ กายโต

สพฺเพ เอกสมุฏฺฐานา สมกา ฐมฺมเทสฺนา ๓ ฯ

ฐมฺมเทสฺนสมุฏฺฐานํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๘๑๗] ภูตํ กาเยน ชายติ น วาจาย น จิตฺตโต

วาจโต จ สมุฏฺฐาติ น กายา น จ จิตฺตโต

กายวาจาย ชายติ น จ ๔ ชายติ จิตฺตโต

#๑ ม. ย. สหาสมา ฯ ๒ ม. ย. เอวเมว ฯ ๓ ม. ย. สมฺมตารมฺมเทสเน ฯ

#๔ ม. ย. ตฺ ฯ

ภูตารोजनाนาม ๑ ตีหิ จานเหิ ชายติ ๑

ภูตารोजनाสมุจจัน นิภูจิต์ ๑

[๘๓๘] โจรี วาจา ย จิตเตน น ตั ๒ ชายติ กายโต

ชายติ ตีหิ ทวารเหิ โจรีภูจาชปนั อิท

อกตึ ทวิสมุจจัน ฐมมราเชน จปีตึ ๓ ๑

โจรีภูจาชปนสมุจจัน นิภูจิต์

[๘๓๙] อนนุญญาตึ วาจา ย น กายา น จ จิตตโต

ชายติ กายวาจา ย น ตั ชายติ จิตตโต

ชายติ วาจาจิตเตน น ตั ชายติ กายโต

ชายติ ตีหิ จานเหิ ๔ อกตึ จตุจจันกั ๑

อนนุญญาตสมุจจัน นิภูจิต์ ๑

[๘๔๐] สมุจจัน หิ สจเขปึ ทส ตีณิ สุเทสตี

อสมุโหมกรณจจัน ๕ เนตติฐมมานุโลมิกั

ธารยนุโต อิมึ วิญญู สมุจจานเน น มุยหตีตี ๑

สมุจจานสี่สจเขปึ นิภูจิต์ ๑

#๑ ม. ย. ภูตารोजना นาม ๑ ๒ โป. สี่ ตู ๑ ๓ ม. ย. ภาสตี ๑ ๔ ม. ย. ทวารเหิ ๑

#๕ ย. อสมุโหมกรณจจัน ๑

กติปลุจนาวาริ

[๘๔๑] กติ อาปตติโย ฯ กติ อาปตติกฺขนฺธา ฯ กติ
วินิตฺวตฺถุณิ ฯ กติ อการฺวา ฯ กติ การฺวา ฯ กติ วินิตฺวตฺถุณิ ฯ
กติ วิปตฺติโย ฯ กติ อาปตฺติสมฺภูจฺจนา ฯ กติ วิวาทฺมุลานิ ฯ
กติ อนุวาทฺมุลานิ ฯ กติ สาราณียา ฌมฺมา ฯ กติ เกทกรวตฺถุณิ ฯ
กติ อธิกรณานิ ฯ กติ สมถา ฯ

[๘๔๒] ปลฺจ อาปตฺติโย ฯ ปลฺจ อาปตฺติกฺขนฺธา ฯ ปลฺจ
วินิตฺวตฺถุณิ ฯ สตฺต อาปตฺติโย ฯ สตฺต อาปตฺติกฺขนฺธา ฯ สตฺต
วินิตฺวตฺถุณิ ฯ ฉ อการฺวา ฯ ฉ การฺวา ฯ ฉ วินิตฺวตฺถุณิ ฯ
จตฺสฺโส วิปตฺติโย ฯ ฉ อาปตฺติสมฺภูจฺจนา ฯ ฉ วิวาทฺมุลานิ ฯ
ฉ อนุวาทฺมุลานิ ฯ ฉ สาราณียา ฌมฺมา ฯ อฏฺฐารส
เกทกรวตฺถุณิ ฯ จตฺตารี อธิกรณานิ ฯ สตฺต สมถา ฯ

[๘๔๓] ตตฺถ กตฺมา ปลฺจ อาปตฺติโย ฯ ปาราชิกาปตฺติ
สงฺฆาติเสสาปตฺติ ปาจิตฺติยาปตฺติ ปาฎิเทสนียาปตฺติ ทุกกฺฎาปตฺติ ฯ
อิมา ปลฺจ อาปตฺติโย ฯ

[๘๔๔] ตตฺถ กตฺเม ปลฺจ อาปตฺติกฺขนฺธา ฯ ปาราชิกา-
ปตฺติกฺขนฺโร สงฺฆาติเสสาปตฺติกฺขนฺโร ปาจิตฺติยาปตฺติกฺขนฺโร
ปาฎิเทสนียาปตฺติกฺขนฺโร ทุกกฺฎาปตฺติกฺขนฺโร ฯ อิเม ปลฺจ
อาปตฺติกฺขนฺธา ฯ

[๘๔๕] ตตถ กตมานิ ปญจ วินีตวตฺถุณี ฯ ปญจหิ อาปตฺติกฺขนฺเชหิ
อารติ วิตติ ปฏฺวิริติ เวมณฺณี อภิรียา อกรณฺ อณฺชฎาปตฺติ
เวลาอนตฺกุกโม เสตฺจมาโต ฯ อิมานิ ปญจ วินีตวตฺถุณี ฯ

[๘๔๖] ตตถ กตมา สตฺต อาปตฺติโย ฯ ปาราชิกาปตฺติ
สงฺฆาติเสสาปตฺติ ฤตฺถจฺจยาปตฺติ ปาจิตฺติยาปตฺติ ปาฏฺเทสนียาปตฺติ
ทูกกฺฎาปตฺติ ทูกฺภาสิตาปตฺติ ฯ อีมา สตฺต อาปตฺติโย ฯ

[๘๔๗] ตตถ กตเม สตฺต อาปตฺติกฺขนฺธา ฯ ปาราชิกา-
ปตฺติกฺขนฺโธ สงฺฆาติเสสาปตฺติกฺขนฺโธ ฤตฺถจฺจยาปตฺติกฺขนฺโธ
ปาจิตฺติยาปตฺติกฺขนฺโธ ปาฏฺเทสนียาปตฺติกฺขนฺโธ ทูกกฺฎาปตฺติกฺขนฺโธ
ทูกฺภาสิตาปตฺติกฺขนฺโธ ฯ อีเม สตฺต อาปตฺติกฺขนฺธา ฯ

[๘๔๘] ตตถ กตมานิ สตฺต วินีตวตฺถุณี ฯ สตฺตหิ อาปตฺติก-
ขนฺเชหิ อารติ วิตติ ปฏฺวิริติ เวมณฺณี อภิรียา อกรณฺ อณฺชฎาปตฺติ
เวลาอนตฺกุกโม เสตฺจมาโต ฯ อิมานิ สตฺต วินีตวตฺถุณี ฯ

[๘๔๙] ตตถ กตเม ฌ อการวา ฯ พุทฺเธ อการโว ฌมฺเม
อการโว สงฺฆे อการโว สิกฺขาเย อการโว อปฺปมาเท อการโว
ปฏฺิสนฺถาเร อการโว ฯ อีเม ฌ อการวา ฯ

[๘๕๐] ตตถ กตเม ฌ การวา ฯ พุทฺเธ การโว ฌมฺเม
การโว สงฺฆे การโว สิกฺขาเย การโว อปฺปมาเท การโว
ปฏฺิสนฺถาเร การโว ฯ อีเม ฌ การวา ฯ

[๘๕๑] ตตถ กตมานิ ฌ วินีตวตฺถุณี ฯ ฌหิ อการเวหิ อารติ วิตติ

ปฏิวัติ เวมณี อภิรียา อกรณ อชฌาปตติ เวลาอนติกุกโม
เสตุมาโต ฯ อิมานิ น วินิตวตฺถุณี ฯ

[๘๕๒] ตตฺถ กตมา จตฺสฺโส วิปตฺติโย ฯ สีสวิปตฺติ อจารวิปตฺติฯ
ทิกฺขวิปตฺติ อาชีวิปตฺติ ฯ อีมา จตฺสฺโส วิปตฺติโย ฯ

[๘๕๓] ตตฺถ กตเม น อาปตฺติสมฺภูจฺจนา ฯ อตฺถาปตฺติ
กายโต สมฺภูจฺจติ น วาจโต น จิตฺตโต อตฺถาปตฺติ วาจโต
สมฺภูจฺจติ น กายโต น จิตฺตโต อตฺถาปตฺติ กายโต จ
वाจโต จ สมฺภูจฺจติ น จิตฺตโต อตฺถาปตฺติ กายโต จ
จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจติ น วาจโต อตฺถาปตฺติ วาจโต จ
จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจติ น กายโต อตฺถาปตฺติ กายโต จ
वाจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจติ ฯ อีเม น อาปตฺติสมฺภูจฺจนา ฯ

[๘๕๔] ตตฺถ กตมานิ น วิวาทมฺูลานิ ฯ อิธ ภิกฺขุ โภชน
โหติ อุปนาหิ โย โส ภิกฺขุ โภชน โหติ อุปนาหิ โส
สตุถริปี อการโว วิหริ อปฺปฏิสฺโส ฌเมปิ อการโว วิหริ
อปฺปฏิสฺโส สงฺเมปิ อการโว วิหริ อปฺปฏิสฺโส สิกฺขาเยปี
น ปริปุริการี โหติ ฯ โย โส ภิกฺขุ สตุถริปี อการโว วิหริ
อปฺปฏิสฺโส ฌเมปิ ฯเปฯ สงฺเมปิ ฯเปฯ สิกฺขาเยปี น
ปริปุริการี โหติ โส สงฺเม วิวาทํ ฌเนติ ฯ โย โส ๑ โหติ
วิวาทो พุชฺชนาหิตาย พุชฺชนาสฺุขาย พุโน ฌนฺสฺส อนตฺถาย อหิตาย
ทุกฺขาย เทวมฺนุสฺसानํ ฯ เอวรฺุเปญฺเจ ตฺเมห วิวาทมฺูลํ อชฺฌตฺตํ
#๑ ม. อัย ปาโจ นตฺถิ ฯ

วา พหิทฺธา วา สมนฺุปลฺเสยฺยาถ ตตฺถ ตฺเมห ตสฺเสว ปาปกสฺส
วิวาทมฺลสฺส ปหานาย วายเมยฺยาถ เอวรูปฺญฺเจ ตฺเมห วิวาทมฺลํ
อชฺฉตฺตํ วา พหิทฺธา วา น สมนฺุปลฺเสยฺยาถ ตตฺถ ตฺเมห
ตสฺเสว ปาปกสฺส วิวาทมฺลสฺส आयตี อนวสฺสวาย ปฏิปชฺเชยฺยาถ ฯ
เอวเมตสฺส ปาปกสฺส วิวาทมฺลสฺส ปหานํ โหติ เอวเมตสฺส
ปาปกสฺส วิวาทมฺลสฺส आयตี อนวสฺสโว โหติ ฯ ปฺน จปริ
ภิกฺขุ มกฺขิ โหติ ปลาสี ฯเปฯ อิสฺสุกิ โหติ มจฺฉริ สโ
โหติ มายาวี ปาปิจฺโฉ โหติ มิจฺฉนาทิกฺกุจि สนนฺุทิกฺกุจิปฺรามาสี
โหติ อาชานคฺคาหิ ทฺุปฺปญฺนิสฺสคฺคิ โย โส ภิกฺขุ สนนฺุทิกฺกุจิปฺรามาสี
โหติ อาชานคฺคาหิ ทฺุปฺปญฺนิสฺสคฺคิ โส สตฺถริปิ อการโว วิหฺรติ๑
อปฺปฏิสฺโส ฌมฺเมปิ อการโว วิหฺรติ อปฺปฏิสฺโส สจฺเจปิ
อการโว วิหฺรติ อปฺปฏิสฺโส สิกฺขาเยปิ น ปริปุริการี ๑ โหติ ฯ
โย โส ภิกฺขุ สตฺถริปิ อการโว วิหฺรติ อปฺปฏิสฺโส ฌมฺเมปิ
ฯเปฯ สจฺเจปิ ฯเปฯ สิกฺขาเยปิ น ปริปุริการี โหติ โส
สจฺเจ วิวาทํ ชนฺติ ฯ โย โส โหติ วิวาทอ พฺหุชฺนาหิตาย พฺหุชฺนาสุชฺขาย
พฺหุโน ชนฺสฺส อนตฺถาย อหิตาย ทฺุชฺขาย เทวมนฺุสฺसानํ ฯ
เอวรูปฺญฺเจ ตฺเมห วิวาทมฺลํ อชฺฉตฺตํ วา พหิทฺธา วา สมนฺุปลฺเสยฺยาถ
ตตฺถ ตฺเมห ตสฺเสว ปาปกสฺส วิวาทมฺลสฺส ปหานาย
วายเมยฺยาถ เอวรูปฺญฺเจ ตฺเมห วิวาทมฺลํ อชฺฉตฺตํ วา
พหิทฺธา วา น สมนฺุปลฺเสยฺยาถ ตตฺถ ตฺเมห ตสฺเสว ปาปกสฺส
#๑ โป. ม. ปริปุริการี ฯ

วิวาทมูลสฺส อายตี อนวสฺสวาย ปฏิปชฺเชยฺยถ ๑ เอวเมตสฺส
ปาปกสฺส วิวาทมูลสฺส ปหานํ โหติ เอวเมตสฺส ปาปกสฺส
วิวาทมูลสฺส อายตี อนวสฺสโว โหติ ๑ อิมานิ ฉ วิวาทมูลานิ ๑

[๘๕๕] ตตฺถ กตฺมานิ ฉ อนฺวาทมูลานิ ๑ อิธ ภิกฺขุ โกธโน
โหติ อุปนาฮี โย โส ภิกฺขุ โกธโน โหติ อุปนาฮี โส
สตุตฺตริปี อการโว วิหฺรติ อปฺปฏิสฺโส ฌมฺเมปิ อการโว วิหฺรติ
อปฺปฏิสฺโส สงฺฆเมปิ อการโว วิหฺรติ อปฺปฏิสฺโส สิกฺขายปิ
น ปริปุริการี โหติ ๑ โย โส ภิกฺขุ สตุตฺตริปี อการโว วิหฺรติฯ
อปฺปฏิสฺโส ฌมฺเมปิ ๑เปฯ สงฺฆเมปิ ๑เปฯ สิกฺขายปิ น
ปริปุริการี โหติ โส สงฺฆเ อนฺวาทํ ชนฺตติ ๑ โย โส โหติ
อนฺวาทो พุชฺชนาหิตาย พุชฺชนาสฺซาย พุทฺโธ ชนฺตสฺส อนฺตถาย
อหิตาย ทุกฺขาย เทวมนุสฺसानํ ๑ เอวรูปญฺเจ ตฺตฺเมหฺ อนฺวาทมฺมฺลํ
อชฺชตฺตํ วา พหิทฺธา วา สมนฺุสฺเสยฺยถ ตตฺตฺร ตฺตฺเมหฺ ตสฺเสว
ปาปกสฺส อนฺวาทมูลสฺส ปหานาย วายเมยฺยถ เอวรูปญฺเจ
ตฺตฺเมหฺ อนฺวาทมฺมฺลํ อชฺชตฺตํ วา พหิทฺธา วา น สมนฺุสฺเสยฺยถ
ตตฺตฺร ตฺตฺเมหฺ ตสฺเสว ปาปกสฺส อนฺวาทมูลสฺส อายตี อนวสฺสวาย
ปฏิปชฺเชยฺยถ ๑ เอวเมตสฺส ปาปกสฺส อนฺวาทมูลสฺส ปหานํ
โหติ เอวเมตสฺส ปาปกสฺส อนฺวาทมูลสฺส อายตี อนวสฺสโว
โหติ ๑ ปฺน จปฺริ ภิกฺขุ มกฺขิ โหติ ปลาสิ ๑เปฯ อิสฺสุกฺกิ
โหติ มจฺจรี สโร โหติ มายาวิ ปาปิจฺจโร โหติ มิจฺฉาทิฏฺฐิ

สนฺทิกฺขิปรามาสี โหติ อาชานคฺคาหิ ทฺวปฺปฏินิสฺสคฺคิ ฯ โย โส
ภิกฺขุ สนฺทิกฺขิปรามาสี โหติ อาชานคฺคาหิ ทฺวปฺปฏินิสฺสคฺคิ โส
สตฺถริปี อการโว วิหฺรติ อปฺปฏิสฺโส ฌมฺเมปี อการโว วิหฺรติ
อปฺปฏิสฺโส สฺงฺเมปี อการโว วิหฺรติ อปฺปฏิสฺโส สิกฺขายปี
น ปริปรุการี โหติ ฯ โย โส ภิกฺขุ สตฺถริปี อการโว
วิหฺรติ อปฺปฏิสฺโส ฌมฺเมปี ฯเปฯ สฺงฺเมปี ฯเปฯ สิกฺขายปี
น ปริปรุการี โหติ โส สฺงฺเม อนฺวาทํ ชเนติ ฯ โย โส
โหติ อนฺวาทอ พฺหุชฺนาหิตาย พฺหุชฺนาสุขาย พฺหุโน ชนฺสฺส
อนฺตฺถาย อหิตาย ทฺวฺกฺขาย เทวมฺนฺสฺสานํ ฯ เอวรฺูปฺณฺเจ ตฺมฺเห
อนฺวาทมฺลํ อชฺฉตฺตํ วา พหิทฺธา วา สมนฺุสฺเสยฺยถ ตฺตร
ตฺมฺเห ตฺสฺเสว ปาปกฺสฺส อนฺวาทมฺลฺสฺส ปหานาย วายเมยฺยถ
เอวรฺูปฺณฺเจ ตฺมฺเห อนฺวาทมฺลํ อชฺฉตฺตํ วา พหิทฺธา วา น
สมนฺุสฺเสยฺยถ ตฺตร ตฺมฺเห ตฺสฺเสว ปาปกฺสฺส อนฺวาทมฺลฺสฺส
อายตี อนวฺสฺสวาย ปฺฏิปฺชฺเชยฺยถ ฯ เอวเมตฺสฺส ปาปกฺสฺส
อนฺวาทมฺลฺสฺส ปหานํ โหติ เอวเมตฺสฺส ปาปกฺสฺส อนฺวาทมฺลฺสฺส
อายตี อนวฺสฺสโว โหติ ฯ อิมานิ ฌ อนฺวาทมฺลฺลานิ ฯ

[๘๕๖] ตตฺถ กตฺเม ฌ สาราณียา ฌมฺมา ฯ อิทฺ ภิกฺขุโน
เมตฺตํ กายกมฺมํ ปจฺจุปฺปฏิจิตฺตํ โหติ สฺพฺรหฺมจารีสุ อวิ เจว รโห
จ อยมฺปิ ฌมฺโม สาราณีโย ปิยกรโณ สฺงฺคฺหาย
อวิวาทาย สามคฺคิยา เอกีภาวาย สํวตฺตติ ฯ ปฺน จปริ ภิกฺขุโน

เมตต์ วจีกรมัม ปจจุปฏิจต์ โหติ สพฺรหฺมจารีสุ อาวิ เจว รโห
จ อยมฺปิ ฌมฺโม สาราณียํ ปิยกรโณ ฌรุกรโณ สงฺคหาย
อวิวาทาย สามคฺคิยา เอกัภวาย สํวตฺตติ ฯ ปุณ จปรี ภิกฺขุโน
เมตต์ มโนกรมัม ปจจุปฏิจต์ โหติ สพฺรหฺมจารีสุ อาวิ เจว
รโห จ อยมฺปิ ฌมฺโม สาราณียํ ปิยกรโณ ฌรุกรโณ
สงฺคหาย อวิวาทาย สามคฺคิยา เอกัภวาย สํวตฺตติ ฯ ปุณ จปรี
ภิกฺขุ เย เต ลาภา ฌมฺมิกา ฌมฺมตฺตทฺธา อนฺตมโส ปตฺตปฺริยาปนฺนมตฺตมฺปิ
ตถารูเปหิ ลาเภหิ อปฺปฏิวิกตฺตโกที โหติ สีลวฺนเตหิ
สพฺรหฺมจารีหิ สาธารณโกที อยมฺปิ ฌมฺโม สาราณียํ ปิยกรโณ
ฌรุกรโณ สงฺคหาย อวิวาทาย สามคฺคิยา เอกัภวาย สํวตฺตติ ฯ
ปุณ จปรี ภิกฺขุ ยานิ ตานิ สีลानิ อชฺณฺหานิ อจฺฉิทฺทานิ
อสพฺลานิ อกมฺมาसानิ ภูชิสฺसानิ วิลฺลฺยฺสฺตฺตฺตานิ อปฺรามฺภูจฺจานิ
สมาธิสํวตฺตนิกานิ ตถารูเปสุ สีเลสุ สีลสามณฺณคโต วิหฺรติ
สพฺรหฺมจารีหิ อาวิ เจว รโห จ อยมฺปิ ฌมฺโม สาราณียํ
ปิยกรโณ ฌรุกรโณ สงฺคหาย อวิวาทาย สามคฺคิยา เอกัภวาย
สํวตฺตติ ฯ ปุณ จปรี ภิกฺขุ ยายํ ทิฏฺฐิ อริยา นิชฺยานิกา
นิชฺยาติ ตกฺกรสฺส สมฺมาทฺกฺขกฺขยาย ตถารูปาย ทิฏฺฐิยา ทิฏฺฐิสามณฺณคโต
วิหฺรติ สพฺรหฺมจารีหิ อาวิ เจว รโห จ อยมฺปิ
ฌมฺโม สาราณียํ ปิยกรโณ ฌรุกรโณ สงฺคหาย อวิวาทาย
สามคฺคิยา เอกัภวาย สํวตฺตติ ฯ อิเม ฉ สาราณียา ฌมฺมา ฯ

[๘๕๖] ตตุถ กตมานิ อฏฺฐารส เกทกรวตฺถุณี ฯ อธิ ภิกฺขุ
อธมฺมํ ฐมฺโมติ ทีเปติ ฐมฺมํ อธมฺโมติ ทีเปติ อวินยํ
วินโยติ ทีเปติ วินยํ อวินโยติ ทีเปติ อภาสิตํ อลปีตํ
ตถาคเตน ภาสิตํ ลปีตํ ตถาคเตนาติ ทีเปติ ภาสิตํ ลปีตํ
ตถาคเตน อภาสิตํ อลปีตํ ตถาคเตนาติ ทีเปติ อนาจิณฺณํ
ตถาคเตน อาจิณฺณํ ตถาคเตนาติ ทีเปติ อาจิณฺณํ ตถาคเตน
อนาจิณฺณํ ตถาคเตนาติ ทีเปติ อปฺปญฺจตุตฺตํ ตถาคเตน ปญฺจตุตฺตํ
ตถาคเตนาติ ทีเปติ ปญฺจตุตฺตํ ตถาคเตน อปฺปญฺจตุตฺตํ ตถาคเตนาติ
ทีเปติ อาปตฺตํ อนาปตฺตํ ทีเปติ อนาปตฺตํ อาปตฺตํ
ทีเปติ ลหุกํ อาปตฺตํ ڪรฺกกา อาปตฺตํ ทีเปติ ڪรฺกํ อาปตฺตํ
ลหุกา อาปตฺตํ ทีเปติ สาวเสสํ อาปตฺตํ อนวเสสา อาปตฺตํ
ทีเปติ อนวเสสํ อาปตฺตํ สาวเสสา อาปตฺตํ ทีเปติ ทฺฐจฺจลฺลํ
อาปตฺตํ ทฺฐจฺจลฺลา อาปตฺตํ ทีเปติ ทฺฐจฺจลฺลํ อาปตฺตํ
ทฺฐจฺจลฺลา อาปตฺตํ ทีเปติ ฯ อิมานิ อฏฺฐารส เกทกรวตฺถุณี ฯ

[๘๕๗] ตตุถ กตมานิ จตฺตารี อธิกรณานิ ฯ วิวาทาธิกรณํ
อนฺวาทาธิกรณํ อาปตฺตาทิกรณํ กิจฺจาธิกรณํ อิมานิ จตฺตารี
อธิกรณานิ ฯ

[๘๕๘] ตตุถ กตเม สตฺต สมถา ฯ สมฺมุขาวินโย สติวินโย
อมฺพฺหวินโย ปฏฺธิณฺณาตกรณํ เขภฺยฺยสิกา ตสฺสปาปิยสิกา ๑
#๑ สී. ย. ตสฺสปาปิยสิกา ฯ

ติณวตุถาร โโก ฯ อิมะ สตุต สมนถา ฯ

กตปิฏจณาวาริ นิฏฐิตัง ฯ

ตสสุททานัน

[๘๖๐] อาปตฺติ อาปตฺติกฺขนฺธา วินิตฺตา สตุตฺธา ปุณ

วินิตฺตาคารวา เจว คารวา มุลเมว จ

ปุณ วินิตฺตา วิปตฺติ สมนฺญานวิวาทนา ๑

อนฺนวาทา สารานียํ เกพาธิกรณน จ ฯ

สตุตฺเตว สมนถา วุตฺตา ปทา สตุตฺตรสา ๒ อิมะติ ฯ

#๑ ม. ย. สมนฺญานัน วิวาทนา ฯ ๒ ย. สตุตฺตรส ฯ

วิสติ วารา

[๘๖๑] ปจเมน อापตติสมฏฺจานเนน ปาราชิกํ อापชฺเชยฺยติ ฯ
น หีติ วตฺตพฺพํ ฯ สงฺฆาติเสถิ อापชฺเชยฺยติ ฯ สียาติ วตฺตพฺพํ ฯ
ถุลลจฺจยํ อापชฺเชยฺยติ ฯ สียาติ วตฺตพฺพํ ฯ ปาจิตฺติยํ
อापชฺเชยฺยติ ฯ สียาติ วตฺตพฺพํ ฯ ปาฎิเทศนียํ อापชฺเชยฺยติ ฯ
สียาติ วตฺตพฺพํ ฯ ทุกกฺกํ อापชฺเชยฺยติ ฯ สียาติ วตฺตพฺพํ ฯ
ทฺพฺภาสิตํ อापชฺเชยฺยติ ฯ น หีติ วตฺตพฺพํ ฯ

[๘๖๒] ทฺติเยน อापตติสมฏฺจานเนน ปาราชิกํ อापชฺเชยฺยติ ฯ
น หีติ วตฺตพฺพํ ฯ สงฺฆาติเสถิ อापชฺเชยฺยติ ฯ สียาติ วตฺตพฺพํ ฯ
ถุลลจฺจยํ อापชฺเชยฺยติ ฯ สียาติ วตฺตพฺพํ ฯ ปาจิตฺติยํ
อापชฺเชยฺยติ ฯ สียาติ วตฺตพฺพํ ฯ ปาฎิเทศนียํ อापชฺเชยฺยติ ฯ
น หีติ วตฺตพฺพํ ฯ ทุกกฺกํ อापชฺเชยฺยติ ฯ สียาติ วตฺตพฺพํ ฯ
ทฺพฺภาสิตํ อापชฺเชยฺยติ ฯ น หีติ วตฺตพฺพํ ฯ

[๘๖๓] ตฺติเยน อापตติสมฏฺจานเนน ปาราชิกํ อापชฺเชยฺยติ ฯ
น หีติ วตฺตพฺพํ ฯ สงฺฆาติเสถิ อापชฺเชยฺยติ ฯ สียาติ
วตฺตพฺพํ ฯ ถุลลจฺจยํ อापชฺเชยฺยติ ฯ สียาติ วตฺตพฺพํ ฯ ปาจิตฺติยํ
อापชฺเชยฺยติ ฯ สียาติ วตฺตพฺพํ ฯ ปาฎิเทศนียํ อापชฺเชยฺยติ ฯ
สียาติ วตฺตพฺพํ ฯ ทุกกฺกํ อापชฺเชยฺยติ ฯ สียาติ วตฺตพฺพํ ฯ
ทฺพฺภาสิตํ อापชฺเชยฺยติ ฯ น หีติ วตฺตพฺพํ ฯ

[๘๖๔] จตุตถเถน อापตฺติสมฺภูจฺจเนน ปาราชิกํ อापชฺเชยฺยติ ฯ
สียาติ วตฺตพฺพํ ฯ สงฺฆาติเสถิ อापชฺเชยฺยติ ฯ สียาติ วตฺตพฺพํ ฯ
ถุลลจฺจยํ อापชฺเชยฺยติ ฯ สียาติ วตฺตพฺพํ ฯ ปาจิตฺติยํ
อापชฺเชยฺยติ ฯ สียาติ วตฺตพฺพํ ฯ ปาฏีเทศนียํ อापชฺเชยฺยติ ฯ
สียาติ วตฺตพฺพํ ฯ ทุกกฺกํ อापชฺเชยฺยติ ฯ สียาติ วตฺตพฺพํ ฯ
ทพฺพภาสิตํ อापชฺเชยฺยติ ฯ น หีติ วตฺตพฺพํ ฯ

[๘๖๕] ปณฺจเมเนน อापตฺติสมฺภูจฺจเนน ปาราชิกํ อापชฺเชยฺยติ ฯ
สียาติ วตฺตพฺพํ ฯ สงฺฆาติเสถิ อापชฺเชยฺยติ ฯ สียาติ วตฺตพฺพํ ฯ
ถุลลจฺจยํ อापชฺเชยฺยติ ฯ สียาติ วตฺตพฺพํ ฯ ปาจิตฺติยํ
อापชฺเชยฺยติ ฯ สียาติ วตฺตพฺพํ ฯ ปาฏีเทศนียํ อापชฺเชยฺยติ ฯ
น หีติ วตฺตพฺพํ ฯ ทุกกฺกํ อापชฺเชยฺยติ ฯ สียาติ วตฺตพฺพํ ฯ
ทพฺพภาสิตํ อापชฺเชยฺยติ ฯ สียาติ วตฺตพฺพํ ฯ

[๘๖๖] ฉฺฉเจเนน อापตฺติสมฺภูจฺจเนน ปาราชิกํ อापชฺเชยฺยติ ฯ
สียาติ วตฺตพฺพํ ฯ สงฺฆาติเสถิ อापชฺเชยฺยติ ฯ สียาติ วตฺตพฺพํ ฯ
ถุลลจฺจยํ อापชฺเชยฺยติ ฯ สียาติ วตฺตพฺพํ ฯ ปาจิตฺติยํ
อापชฺเชยฺยติ ฯ สียาติ วตฺตพฺพํ ฯ ปาฏีเทศนียํ อापชฺเชยฺยติ ฯ
สียาติ วตฺตพฺพํ ฯ ทุกกฺกํ อापชฺเชยฺยติ ฯ สียาติ วตฺตพฺพํ ฯ
ทพฺพภาสิตํ อापชฺเชยฺยติ ฯ น หีติ วตฺตพฺพํ ฯ

นอापตฺติสมฺภูจฺจเนน วาริ นิกฺกจฺจิตํ ปจฺจมํ ฯ

[๘๖๗] ปจฺจเมเนน อापตฺติสมฺภูจฺจเนน กติ อापตฺติโย อापชฺชติ ฯ

ปจเมน อาปตติสมุฏฐานน ปญจ อาปตติโย อาปชชติ ภิกขุ
กปฺปิยสณฺณิ สณฺณาจิกาย กุฏฺฐิ กโรติ อเทสิตวตฺถุกัม ปมาณาติกกนฺตํ
สارมภํ อปริกกมณํ ปโยเค ทุกุกฺกั อเอกปิณฺฑเท
อนาคเต อาปตติ อุตฺตจฺจยสฺส ตสฺมี ปิณฺฑเท อากเต อาปตติ
สงฺฆาติเสสสฺส ฯ ภิกขุ กปฺปิยสณฺณิ วิกาเล โภชนํ ภูษติ
อาปตติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ ภิกขุ กปฺปิยสณฺณิ อณฺณาติกาย ภิกขุณิยา
อนฺตรมฺรํ ปวิฏฺฐาย หตฺถโต ขาหนียํ วา โภชนียํ วา สหตฺถา
ปฏิกฺกเหตุวา ภูษติ อาปตติ ปาฏฺฐเทสนิยสฺส ฯ ปจเมน อาปตติสมุฏฐานน
อิมา ปญจ อาปตติโย อาปชชติ ฯ ตา อาปตติโย
จตฺตุนํ วิปตฺตินํ กติ วิปตฺติโย ภขฺนติ ฯ สตฺตุนํ อาปตฺติกฺขนฺธานํ
กตีหิ อาปตฺติกฺขนฺเชหิ สงฺกหิตา ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสมุฏฐานนํ
กตีหิ สมุฏฺฐานนํ สมุฏฺจหนฺติ ฯ จตฺตุนํ อธิกรณนํ กตมํ
อธิกรณํ ฯ สตฺตุนํ สมณนํ กตีหิ สมณนํ สมมฺนติ ฯ ตา
อาปตฺติโย จตฺตุนํ วิปตฺตินํ เทว วิปตฺติโย ภขฺนติ สียา
สีลวิปตฺตี สียา อจารวิปตฺตี ฯ สตฺตุนํ อาปตฺติกฺขนฺธานํ
ปญฺจหิ อาปตฺติกฺขนฺเชหิ สงฺกหิตา สียา สงฺฆาติเสสาปตฺติกฺขนฺเชน
สียา อุตฺตจฺจยาปตฺติกฺขนฺเชน สียา ปาจิตฺตียาปตฺติกฺขนฺเชน สียา
ปาฏฺฐเทสนิยาปตฺติกฺขนฺเชน สียา ทุกุกฺกาปตฺติกฺขนฺเชน ฯ ฉนฺนํ
อาปตฺติสมุฏฺฐานนํ เอเกน สมุฏฺฐานนํ สมุฏฺจหนฺติ กายโต
สมุฏฺจหนฺติ น วาจโต น จิตฺตโต ฯ จตฺตุนํ อธิกรณนํ

อาปตตาริกรณํ ฯ สตฺตุนฺนํ สมถานํ ตีหิ สมเถหิ สมฺมนฺติ สฺยา
สมฺมุขาวินเยน จ ปฏฺยญาตกรเณน จ สฺยา สมฺมุขาวินเยน จ
ติณฺวตฺถารเกน จ ฯ

[๘๖๘] ทฺติเยน อาปตฺติสมฺภูจฺจานเนน กติ อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ
ทฺติเยน อาปตฺติสมฺภูจฺจานเนน จตฺตฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชติ ภิกฺขุ
กปฺปิยสฺสณฺณี สมมาทิสฺติ ๑ กุณฺตี เม กโรธาติ ตตฺส กุณฺตี กโรนฺติ
อเทสิตฺวตฺถกํ ปมาณาติกฺกนฺตํ สารมฺภํ อปฺริกฺกมฺนํ ปโยเค
ทฺกุกฺกํ เอกปฺนิฏฺเฑ อนาคเต อาปตฺติ อฺลฺลจฺจยสฺส ตตฺมํ
ปฺนิฏฺเฑ อาคเต อาปตฺติ สงฺฆาทิสฺเสตฺสฺส ฯ ภิกฺขุ กปฺปิยสฺสณฺณี
อนฺุปสมฺปนฺนํ ปทฺโส ฐมฺมํ วาเจติ อาปตฺติ ปาจิตฺตฺยสฺส ฯ
ทฺติเยน อาปตฺติสมฺภูจฺจานเนน อีมา จตฺตฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ
ตา อาปตฺติโย จตฺตุนฺนํ วิปตฺตฺนํ กติ วิปตฺติโย ภชฺชติ ฯเปฯ
สตฺตุนฺนํ สมถานํ กติหิ สมเถหิ สมฺมนฺติ ฯ ตา อาปตฺติโย
จตฺตุนฺนํ วิปตฺตฺนํ เทว วิปตฺติโย ภชฺชติ สฺยา สีสฺวิปตฺตี สฺยา
อาจารวิปตฺตี ฯ สตฺตุนฺนํ อาปตฺติกฺขนฺธานํ จคฺคฺหิ อาปตฺติกฺขนฺธเห
สงฺคฺหิตา สฺยา สงฺฆาทิสฺเสตฺตฺติกฺขนฺธเณ สฺยา อฺลฺลจฺจยอาปตฺติกฺขนฺธเณ
สฺยา ปาจิตฺตฺยาปตฺติกฺขนฺธเณ สฺยา ทฺกุกฺกฺวาปตฺติกฺขนฺธเณ ฯ
จตฺตุนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ เอเกน สมฺภูจฺจานเนน สมฺภูจฺจหนฺติ
วาจโต สมฺภูจฺจหนฺติ น กายโต น จิตฺตโต ฯ จตฺตุนฺนํ อธิกรณานํ
อาปตฺตาริกรณํ ฯ สตฺตุนฺนํ สมถานํ ตีหิ สมเถหิ สมฺมนฺติ สฺยา
#๑ โป. ย. สมมาทียติ ฯ

สมมุขาวินยเณ จ ปฏินฺนทาตกรเณน จ สียา สมมุขาวินยเณ จ
ติณฺนวตฺตารเกณ จ ฯ

[๘๖๕] ตติเยน อาปตฺติสมฺภูจฺจเณน กติ อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ
ตติเยน อาปตฺติสมฺภูจฺจเณน ปญฺจ อาปตฺติโย อาปชฺชติ
ภิกฺขุ กปฺปิยสฺสณฺณิ สํวิทฺทิตฺวา กุฏฺฐิ กโรติ อเทสิตฺวตฺตํ ปมาณาติกฺกนฺตํ
สارมฺภํ อปฺริกฺกมฺนํ ปโยเค ทุกฺกมฺนํ เอกปิณฺฑเท
อนาคเต อาปตฺติ อุตฺตจฺจยสฺส ตสฺมี ปิณฺฑเท อากเต อาปตฺติ
สงฺฆาติเสสฺสสฺส ฯ ภิกฺขุ กปฺปิยสฺสณฺณิ ปณฺธิตโกชนานิ อตฺตโน
อตฺถาย วิณฺญาเปตฺวา ภูณฺชติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ ภิกฺขุ
กปฺปิยสฺสณฺณิ ภิกฺขุณิยา โวสาสนฺติยา น นิวาเรตฺวา ภูณฺชติ อาปตฺติ
ปาฏิเทสนิยสฺส ฯ ตติเยน อาปตฺติสมฺภูจฺจเณน อีมา ปญฺจ อาปตฺติโย
อาปชฺชติ ฯ ตา อาปตฺติโย จตฺนุนํ วิปตฺติณํ กติ วิปตฺติโย
ภชนฺติ ฯเปฯ สตฺตุนฺนํ สมถานํ กติหิ สมเถหิ สมฺมุนฺติ ฯ ตา
อาปตฺติโย จตฺนุนํ วิปตฺติณํ เทว วิปตฺติโย ภชนฺติ สียา
สีลวิปตฺติ สียา อจารวิปตฺติ ฯ สตฺตุนฺนํ อาปตฺติกฺขนฺธานํ ปญฺจหิ
อาปตฺติกฺขนฺเธหิ สงฺกหิตา สียา สงฺฆาติเสสาปตฺติกฺขนฺเธน
สียา อุตฺตจฺจยาปตฺติกฺขนฺเธน สียา ปาจิตฺตียาปตฺติกฺขนฺเธน สียา
ปาฏิเทสนิยาปตฺติกฺขนฺเธน สียา ทุกฺกญาปตฺติกฺขนฺเธน ฯ ฉนฺนํ
อาปตฺติสมฺภูจฺจเณน เอเกณ สมฺภูจฺจเณน สมฺภูจฺจหนฺติ กายโต
จ วาจโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ น จิตฺตโต ฯ จตฺนุนํ อธิกรณานํ

อาปตตาทิกรณํ ฯ สตตุนนํ สมถานํ ตีหิ สมเถหิ สมมฺนติ สียา
สมมุขาวินเยน จ ปฏฺิณฺณาทกรณน จ สียา สมมุขาวินเยน จ
ติณฺวตฺถารเกน จ ฯ

[๘๗๐] จตฺตเถน อาปตฺติสมฺภูจฺานเนน กติ อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ
จตฺตเถน อาปตฺติสมฺภูจฺานเนน ฉ อาปตฺติโย อาปชฺชติ
ภิกฺขุ เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺิเสวติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ ภิกฺขุ
อกปฺปิยสฺสณฺี สฺสณฺฺาจิกาย กฺุฏฺี กโรติ อเทสิตฺวตฺถกํ ปมาณาติกฺกนฺฺตํ
สارมฺภํ อปฺริกฺกมฺนํ ปโยเค ทุกฺกภูํ เอกปฺิณฺเฑ
อนาคเต อาปตฺติ อฺลลจฺยสฺส ตสฺมี ปิณฺเฑ อากเต อาปตฺติ
สงฺฆาติเสสฺสสฺส ฯ ภิกฺขุ อกปฺปิยสฺสณฺี วิกาเล โภชนํ ภูชฺติ
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ ภิกฺขุ อกปฺปิยสฺสณฺี อณฺฺาติกาย ภิกฺขุณฺิยา
อนฺฺตรมฺริ ปวิฏฺจาย หตฺถโต ขาหนิยํ วา โภชนิยํ วา สหตฺถา
ปฏฺิอกเหตุวา ภูชฺติ อาปตฺติ ปาฏฺิเทสนิยสฺส ฯ จตฺตเถน
อาปตฺติสมฺภูจฺานเนน อีมา ฉ อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ ตา อาปตฺติโย
จตฺนุนํ วิปตฺตีนํ กติ วิปตฺติโย ภชฺนติ ฯเปฯ สตตุนนํ สมถานํ
กตีหิ สมเถหิ สมมฺนติ ฯ ตา อาปตฺติโย จตฺนุนํ วิปตฺตีนํ
เทว วิปตฺติโย ภชฺนติ สียา สึลวิปตฺตี สียา อจารวิปตฺตี ฯ
สตตุนนํ อาปตฺติกฺขนฺธานํ ฉหิ อาปตฺติกฺขนฺธเหหิ สงฺกหิตา สียา
ปาราชิกापตฺติกฺขนฺธเนน สียา สงฺฆาติเสสาปตฺติกฺขนฺธเนน สียา
อฺลลจฺยอาปตฺติกฺขนฺธเนน สียา ปาจิตฺตียापตฺติกฺขนฺธเนน สียา

ปาฏิเทสนียาปตติกฺขนฺเรน สียา ทุกฺกฏาปตติกฺขนฺเรน ฯ ฉนฺนํ
อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ เอเกน สมฺภูจฺจานเนน สมฺภูจฺจนฺติ กายโต จ จิตฺตโต
จ สมฺภูจฺจนฺติ น วาจโต ฯ จตฺตุนํ อธิกรณานํ อาปตฺตาธิกรณํ ฯ
สत्ตตฺตุนํ สมถานํ ตีหิ สมเถหิ สมฺมุนฺติ สียา สมฺมุขาวินเยน จ
ปฏฺยวาทกรเณน จ สียา สมฺมุขาวินเยน จ ตินฺนวตฺถารเกน จ ฯ

[๘๙๑] ปฺลจฺเมเน อาปตฺติสมฺภูจฺจานเนน กติ อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ
ปฺลจฺเมเน อาปตฺติสมฺภูจฺจานเนน ฉ อาปตฺติโย อาปชฺชติ
ภิกฺขุ ปาปิจฺโณ อิจฺฉาปกโต อสนฺตํ อภฺกตํ อุตฺตริมฺนุสฺสธมฺมํ
อุลฺลปฺติ อาปตฺติ ปาราชิกฺสฺส ฯ ภิกฺขุ อกฺปฺปิยสฺสณฺณี สฺมาทิสฺติ ๑
กฺฎี เม กโรธาติ ตสฺส กฺฎี กโรนฺติ อเทสิตฺวตฺถกํ ปฺมาณาติกฺกนฺตํ
สฺารมฺภํ อปฺริกฺกมฺนํ ปโยเค ทุกฺกฏํ เอกปฺิณฺเฑ
อนาคเต อาปตฺติ อุตฺตจฺยสฺส ตสฺมี ปิณฺเฑ อากเต อาปตฺติ
สฺงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ ภิกฺขุ อกฺปฺปิยสฺสณฺณี อนฺุปสมฺปฺนฺนํ ปทโส ฐมฺมํ
วาเจติ อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส ฯ น ขบเสตฺถกาโม น วมฺเภตฺถกาโม
น มงฺก กตฺถกาโม ทวกฺมฺยตา หีเนน หีนํ วเทติ อาปตฺติ
ทฺพฺภาสิตฺสฺส ฯ ปฺลจฺเมเน อาปตฺติสมฺภูจฺจานเนน อีมา ฉ อาปตฺติโย
อาปชฺชติ ฯ ตา อาปตฺติโย จตฺตุนํ วิปตฺตีนํ กติ วิปตฺติโย
ภชฺชติ ฯเปฯ สत्ตตฺตุนํ สมถานํ กตีหิ สมเถหิ สมฺมุนฺติ ฯ ตา
อาปตฺติโย จตฺตุนํ วิปตฺตีนํ เทว วิปตฺติโย ภชฺชติ สียา
สีลวิปตฺตี สียา อาจารวิปตฺตี ฯ สत्ตตฺตุนํ อาปตฺติกฺขนฺธานํ ฉหิ
#๑ ไป. ย. สฺมาทียติ ฯ

อาปตติกขนุเชหิ สงฺคหิตา สียา ปาราชิกอาปตติกขนุเชน สียา
สงฺฆาทีเสสาปตติกขนุเชน สียา อุตฺตจฺจยาปตติกขนุเชน สียา
ปาจิตฺตียาปตติกขนุเชน สียา ทุกฺกฏาปตติกขนุเชน สียา
ทพฺพาสิตาปตติกขนุเชน ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ เอเกน สมฺภูจฺจานเนน
สมฺภูจฺจหนฺติ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ น กายโต ฯ
จตฺตุนฺนํ อธิกรณานํ อาปตฺตาทิกรณํ ฯ สตฺตุนฺนํ สมถานํ ตีหิ
สมเถหิ สมฺมุนฺติ สียา สมฺมุขาวินเยน จ ปฏฺิณฺณาทกรเณน จ
สียา สมฺมุขาวินเยน จ ตินฺนวตฺถารเกน จ ฯ

[๘๗๒] ฉฺนฺเจน อาปตฺติสมฺภูจฺจานเนน กติ อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ
ฉฺนฺเจน อาปตฺติสมฺภูจฺจานเนน ฉ อาปตฺติโย อาปชฺชติ ภิกฺขุ
สํวิทฺทิตฺวา ภณฺทํ อวหฺรติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ ภิกฺขุ
อกปฺปิยสฺสณฺณี สํวิทฺทิตฺวา กุฎฺฐิ กโรติ อเทสิตวตฺถุกํ ปมาณาติกฺกนฺตํ
सारมฺภํ อปริกกมฺนํ ปโยเค ทุกฺกฏํ เอกปิณฺเฑ อนาคเต
อาปตฺติ อุตฺตจฺจยสฺส ตสฺมี ปิณฺเฑ อาคเต อาปตฺติ สงฺฆาทีเสสสฺส ฯ
ภิกฺขุ อกปฺปิยสฺสณฺณี ปณฺธิตโกชนานิ อตฺตโน อตฺถาย
วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ ภิกฺขุ อกปฺปิยสฺสณฺณี
ภิกฺขุณฺิยา โวสาสนฺนุติยา น นิวาเรตฺวา ภูณฺชติ อาปตฺติ
ปาฏฺิเทสนิยสฺส ฯ ฉฺนฺเจน อาปตฺติสมฺภูจฺจานเนน อีมา ฉ อาปตฺติโย
อาปชฺชติ ฯ ตา อาปตฺติโย จตฺตุนฺนํ วิปตฺตินํ กติ วิปตฺติโย
ภชฺนฺติ ฯ สตฺตุนฺนํ อาปตฺติกขนุชานํ กตีหิ อาปตฺติกขนุเชหิ

สงฺคหิตา ฯ ฌนฺนํ อปฺตติสมฺภูจฺจานานํ กตฺตีหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจหนฺติ ฯ
 จตฺตุนฺนํ อธิกรณานํ กตฺมํ อธิกรณํ ฯ สตฺตุนฺนํ สมถานํ กตฺตีหิ
 สมถเนหิ สมฺมมฺนฺติ ฯ ตา อปฺตติโย จตฺตุนฺนํ วิปตฺตินํ เทว วิปตฺติโย
 ภชฺหนฺติ สฺยา สฺลวิปตฺตี สฺยา อจารวิปตฺตี ฯ สตฺตุนฺนํ อปฺตติภุชฺชนฺธานํ
 ฌนฺนํ อปฺตติภุชฺชนฺเนหิ สงฺคหิตา สฺยา ปาราชิกอปฺตติภุชฺชนฺเรน
 สฺยา สงฺฆาตฺติเสสาปฺตติภุชฺชนฺเรน สฺยา อุลลจฺจยาปฺตติภุชฺชนฺเรน
 สฺยา ปาจิตฺติยาปฺตติภุชฺชนฺเรน สฺยา ปาฏฺฐิตฺตฺนียาปฺตติภุชฺชนฺเรน
 สฺยา ทุกฺกฏาปฺตติภุชฺชนฺเรน ฯ ฌนฺนํ อปฺตติสมฺภูจฺจานานํ เอเกน
 สมฺภูจฺจานเนน สมฺภูจฺจหนฺติ กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ
 สมฺภูจฺจหนฺติ ฯ จตฺตุนฺนํ อธิกรณานํ อปฺตฺตาทิกรณํ ฯ สตฺตุนฺนํ
 สมถานํ ตีหิ สมถเนหิ สมฺมมฺนฺติ สฺยา สมฺมุขาวินเยน จ ปฏฺฐิตฺตฺนียา
 จ สฺยา สมฺมุขาวินเยน จ ตินฺนวตฺตารเกน จ ๑ ฯ

นอปฺตติสมฺภูจฺจานกตฺตاپฺตติวาริ นิกฺขิตฺติ พุตฺติยํ ฯ

[๘๗๑] สมฺภูจฺจานา กายิกา อนนฺตทสฺสีนา

อกฺขาทา โลกฺหิตฺเตน วิเวกทสฺสีนา

อปฺตติโย เตน สมฺภูจฺจิตฺตา กตฺติ

ปฺจฺจณามิ ตํ พฺรหฺมิ วิภงฺกโกวิทํ ฯ

สมฺภูจฺจานา กายิกา อนนฺตทสฺสีนา

อกฺขาทา โลกฺหิตฺเตน วิเวกทสฺสีนา

อปฺตติโย เตน สมฺภูจฺจิตฺตา ปณฺจํ ฯ

#๑ ม. ยู. ... จาติ ฯ

เอตนฺเต อุกฺขามิ วิภงฺกโกวิท ๕
สมฺภูจฺจนา วาจสิกา อนนฺตทสฺสีนา
อกฺขตา โลกหิตฺเตน วิเวททสฺสีนา
อาปตฺติโย เตน สมฺภูจฺจिता กติ
ปฺจุจฺจามิ ตํ พุรฺุหิ วิภงฺกโกวิท ๕
สมฺภูจฺจนา วาจสิกา อนนฺตทสฺสีนา
อกฺขตา โลกหิตฺเตน วิเวททสฺสีนา
อาปตฺติโย เตน สมฺภูจฺจिता จตฺสฺโส ๕
เอตนฺเต อุกฺขามิ วิภงฺกโกวิท ๕
สมฺภูจฺจนา กายิกา วาจสิกา อนนฺตทสฺสีนา
อกฺขตา โลกหิตฺเตน วิเวททสฺสีนา
อาปตฺติโย เตน สมฺภูจฺจिता กติ
ปฺจุจฺจามิ ตํ พุรฺุหิ วิภงฺกโกวิท ๕
สมฺภูจฺจนา กายิกา วาจสิกา อนนฺตทสฺสีนา
อกฺขตา โลกหิตฺเตน วิเวททสฺสีนา
อาปตฺติโย เตน สมฺภูจฺจिता ปญฺจ ๕
เอตนฺเต อุกฺขามิ วิภงฺกโกวิท ๕
สมฺภูจฺจนา กายิกา มานสิกา อนนฺตทสฺสีนา
อกฺขตา โลกหิตฺเตน วิเวททสฺสีนา
อาปตฺติโย เตน สมฺภูจฺจिता กติ

ปฺจุฉามิ ตํ พฺรหฺมิ วิภงฺคโกวิท ๑

สมฺภูจฺจนา กายิกา มานสิกา อนนฺตทสฺสีนา

อกฺขาทา โลกหิตฺเตน วิเวททสฺสีนา

อาปตฺติโย เตน สมฺภูจฺจिता ฉ ๑

เอตฺนฺเต อกฺขามิ วิภงฺคโกวิท ๑

สมฺภูจฺจนา วาจสิกา มานสิกา อนนฺตทสฺสีนา

อกฺขาทา โลกหิตฺเตน วิเวททสฺสีนา

อาปตฺติโย เตน สมฺภูจฺจिता กติ

ปฺจุฉามิ ตํ พฺรหฺมิ วิภงฺคโกวิท ๑

สมฺภูจฺจนา วาจสิกา มานสิกา อนนฺตทสฺสีนา

อกฺขาทา โลกหิตฺเตน วิเวททสฺสีนา

อาปตฺติโย เตน สมฺภูจฺจिता ฉ ๑

เอตฺนฺเต อกฺขามิ วิภงฺคโกวิท ๑

สมฺภูจฺจนา กายิกา วาจสิกา มานสิกา อนนฺตทสฺสีนา

อกฺขาทา โลกหิตฺเตน วิเวททสฺสีนา

อาปตฺติโย เตน สมฺภูจฺจिता กติ

ปฺจุฉามิ ตํ พฺรหฺมิ วิภงฺคโกวิท ๑

สมฺภูจฺจนา กายิกา วาจสิกา มานสิกา อนนฺตทสฺสีนา

อกฺขาทา โลกหิตฺเตน วิเวททสฺสีนา

อาปตฺติโย เตน สมฺภูจฺจिता ฉ ๑

เอตนเต อุกขามิ วิภงฺกโกวิทาทิ ฯ

อาปตฺติสมฺภูจฺจานคาคา นิฏฺฐิตา ตติยา ฯ

[๘๗๔] สีสวิปตฺติปจฺจยา กติ อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ สีสวิปตฺติปจฺจยา
จตฺสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชติ ภิกฺขุณี ชานํ ปาราชิกํ
ธมฺมํ ปฏฺิจฺฉาเทติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ เวมตฺติกา ปฏฺิจฺฉาเทติ
อาปตฺติ อุลลจฺจยสฺส ฯ ภิกฺขุ สงฺฆาติเสสํ ปฏฺิจฺฉาเทติ อาปตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ฯ อตฺตโน ทฺวฺงฺกุลํ อาปตฺติ ปฏฺิจฺฉาเทติ อาปตฺติ
ทฺวฺกฺกสฺส ฯ สีสวิปตฺติปจฺจยา อีมา จตฺสฺโส อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ
ตา อาปตฺติโย จตฺนํ วิปตฺตินํ กติ วิปตฺติโย
ภชฺชติ ฯเปฯ สตฺตนํ สมถานํ กตีหิ สมเถหิ สมฺมนฺติ ฯ ตา
อาปตฺติโย จตฺนํ วิปตฺตินํ เทว วิปตฺติโย ภชฺชติ สียา
สีสวิปตฺติ สียา อจฺจรวิปตฺติ ฯ สตฺตนํ อาปตฺติภชฺชชานํ จตฺติ
อาปตฺติภชฺชเชหิ สงฺกฺหิตา สียา ปาราชิกอาปตฺติภชฺชเชน สียา
อฺลฺลจฺจยอาปตฺติภชฺชเชน สียา ปาจิตฺติยาปตฺติภชฺชเชน สียา
ทฺวฺกฺกอาปตฺติภชฺชเชน ฯ ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ เอเกน สมฺภูจฺจานน
สมฺภูจฺจหนฺติ กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ ฯ
จตฺนํ อธิกรณานํ อาปตฺตาทิกรณํ ฯ สตฺตนํ สมถานํ ตีหิ สมเถหิ
สมฺมนฺติ สียา สมฺมุขาวินเยน จ ปฏฺิจฺฉาตฺตกรณน จ สียา
สมฺมุขาวินเยน จ ตินฺนวตฺตารเกน จ ฯ

[๘๗๕] อจฺจรวิปตฺติปจฺจยา กติ อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ

อาจารย์ปติปจยา เอก์ อาปตตี อาปชชติ อาจารย์ปติ
ปฏิบัติอาเทติ อาปตติ ทุกกฏสฺส ฯ อาจารย์ปติปจยา อิม
เอก์ อาปตตี อาปชชติ ฯ ตา อาปตติ จตุนัน วิปตติน กติ
วิปติโย ภชติ ฯเปฯ สตตุนัน สมถานัน กตีหิ สมเถหิ สมมติ ฯ
ตา อาปตติ จตุนัน วิปตติน เอก์ วิปตตี ภชติ อาจารย์ปติ ฯ
สตตุนัน อาปตติภชชานัน เอเคน อาปตติภชชเชน สงคหิตา
ทุกกฏาปตติภชชเชน ฯ ฉนุนัน อาปตติสมถุจจานานัน เอเคน สมถุจจเนน
สมถุจจติ กายโต จ วาจโต จ จิตโต จ สมถุจจติ ฯ
จตุนัน อธิกรณานัน อาปตตาทิกรณัน ฯ สตตุนัน สมถานัน ตีหิ
สมเถหิ สมมติ สिया สมมุขาวินเยน จ ปฏิลลิตตกรเณน จ
สिया สมมุขาวินเยน จ ตินวตถารเณน จ ฯ

[๘๗๖] ทิฏฐิวิปติปจยา กติ อาปติโย อาปชชติ ฯ
ทิฏฐิวิปติปจยา เทว อาปติโย อาปชชติ ปาปีกาย ทิฏฐิยา
ยาวตติยัม สมณูภาสนาย นปฺปฏินิสฺสชชติ ฌตติยา ทุกกฏัน ทวีหิ
กมฺมวาจาหิ ทุกกฏา ๑ กมฺมวาจาปริโยसानเ อาปติ ปาจิตติยสฺส ฯ
ทิฏฐิวิปติปจยา อิมา เทว อาปติโย อาปชชติ ฯ ตา
อาปติโย จตุนัน วิปตติน กติ วิปติโย ภชติ ฯเปฯ
สตตุนัน สมถานัน กตีหิ สมเถหิ สมมตติ ฯ ตา อาปติโย
จตุนัน วิปตติน เอก์ วิปตตี ภชติ อาจารย์ปติ ฯ สตตุนัน
อาปตติภชชานัน ทวีหิ อาปตติภชชเชหิ สงคหิตา สिया ปาจิต-
#๑ ม. ย. ทวีหิ ... ทุกกฏาติ ปาจิตติยัม น ทิสฺสติ ฯ

ติยาปตติกขณฺเฐน สียา ทุกฺกฏาปตติกขณฺเฐน ฯ ฉนฺนํ อापตฺติ-
สมฺภูจฺจานานํ เอเกน สมฺภูจฺจานเนน สมฺภูจฺจหนฺติ กายโต จ วาจโต จ
จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ ฯ จตฺตุนฺนํ อธิกรณานํ อापตฺตาทิกรณํ ฯ
สत्ตตฺตุนฺนํ สมถานํ ตีหิ สมเถหิ สมฺมมฺนฺติ สียา สมฺมุขาวินเยน จ
ปฏฺิณฺเฎวตฺตกรณเนน จ สียา สมฺมุขาวินเยน จ ตินฺนวตฺตการเกน จ ฯ

[๘๙๙] อาชีวิปตฺติปจฺจยา กติ อापตฺติโย อापชฺชติ ฯ
อาชีวิปตฺติปจฺจยา ฉ อापตฺติโย อापชฺชติ อาชีวะเหตุ อาชีวะการณา
ปาปิจฺโณ อิจฺฉาปกโต อสนฺตํ อภฺจฺจํ อุตฺตรมฺนุสฺสธมฺมํ อุลลปฺติ
อापตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ อาชีวะเหตุ อาชีวะการณา สลฺยจริตฺตํ
สมฺมาปชฺชติ อापตฺติ สงฺฆมาทิสฺสสฺส ฯ อาชีวะเหตุ อาชีวะการณา
โย เต วิหารเ วสฺติ โส ภิกฺขุ อรหฺตาติ ภณฺติ ปฏฺิวิชานนฺตสฺส
อापตฺติ ฉลฺลจฺจยสฺส ฯ อาชีวะเหตุ อาชีวะการณา ภิกฺขุ
ปณฺธิโกชนานิ อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา ภฺยชฺชติ อापตฺติ
ปาจิตฺตยสฺส ฯ อาชีวะเหตุ อาชีวะการณา ภิกฺขุณี ปณฺธิโกชนานิ
อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา ภฺยชฺชติ อापตฺติ ปาฏฺิเทสนียสฺส ฯ
อาชีวะเหตุ อาชีวะการณา ภิกฺขุ ๑ สูปํ วา โอทนํ วา อคฺคิลาโน
อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา ภฺยชฺชติ อापตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ
อาชีวิปตฺติปจฺจยา อีมา ฉ อापตฺติโย อापชฺชติ ฯ ตา อापตฺติโย
จตฺตุนฺนํ วิปตฺตีนํ กติ วิปตฺติโย ภชฺชติ ฯเปฯ สत्ตตฺตุนฺนํ สมถานํ
กตฺตีหิ สมเถหิ สมฺมมฺนฺติ ฯ ตา อापตฺติโย จตฺตุนฺนํ วิปตฺตีนํ เทว
#๑ ม. ย. อัย ปาโจ น ทิสฺสติ ฯ

วิปตติโย ภขนฺติ สฺยา สึลวิปตฺตี สฺยา อจฺจรวิปตฺตี ฯ
 สตฺตณฺนํ อปฺตฺติกฺขนฺธํ จฺหิ อปฺตฺติกฺขนฺธํ สงฺกฺหิตา สฺยา
 ปาราชิกาปฺตฺติกฺขนฺธํ สฺยา สงฺฆาติเสสาปฺตฺติกฺขนฺธํ สฺยา
 ถุลลจฺจยาปฺตฺติกฺขนฺธํ สฺยา ปาจิตฺติยาปฺตฺติกฺขนฺธํ สฺยา
 ปาฎิเทสนียาปฺตฺติกฺขนฺธํ สฺยา ทุกฺกฏาปฺตฺติกฺขนฺธํ ฯ จฺนฺนํ
 อปฺตฺติสมฺภูจฺจนาณํ จฺหิ สมฺภูจฺจเนหิ สมฺภูจฺจหนฺติ สฺยา กายโต สมฺภูจฺจหนฺติ
 น วาจโต น จิตฺตโต สฺยา วาจโต สมฺภูจฺจหนฺติ น กายโต น
 จิตฺตโต สฺยา กายโต จ วาจโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ น จิตฺตโต
 สฺยา กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ น วาจโต สฺยา วาจโต
 จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ น กายโต สฺยา กายโต จ วาจโต
 จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ ฯ จตฺตุนฺนํ อธิกรณํ อปฺตฺตาทิกรณํ ฯ
 สตฺตณฺนํ สมถานํ ตีหิ สมเถหิ สมฺมณฺติ สฺยา สมฺมุขาวินเยน จ
 ปฏฺิณฺณตฺตกรณํ จ สฺยา สมฺมุขาวินเยน จ ตินฺนวตฺตารเกน จ ฯ

วิปตฺติปจฺจยวารี นิฏฺจิตฺตํ จตฺตถํ ฯ

[๘๗๘] วิวาทาธิกรณปจฺจยา กติ อปฺตฺติโย อปฺชฺชติ ฯ
 วิวาทาธิกรณปจฺจยา เทว อปฺตฺติโย อปฺชฺชติ อฺปสมฺปนฺนํ
 โอมสฺติ อปฺตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อฺนฺปสมฺปนฺนํ โอมสฺติ อปฺตฺติ
 ทุกฺกฏสฺส ฯ วิวาทาธิกรณปจฺจยา อีมา เทว อปฺตฺติโย อปฺชฺชติ ฯ
 ตา อปฺตฺติโย จตฺตุนฺนํ วิปตฺตีนํ กติ วิปตฺติโย ภขนฺติ ฯเปฯ
 สตฺตณฺนํ สมถานํ กตีหิ สมเถหิ สมฺมณฺติ ฯ ตา อปฺตฺติโย

จตุณฺนํ วิปตฺตํ เอกํ วิปตฺตํ ภาษนฺติ อจฺจรวิปตฺตํ ฯ สจฺจจตุณฺนํ
อาปตฺติกุณฺณชานํ ทวีหิ อาปตฺติกุณฺณเชหิ สงฺคหิตา สียา ปาจิตฺตียาปตฺติกุณฺณเชน
สียา ทุกฺกฏาปตฺติกุณฺณเชน ฯ จณฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ
ตีหิ สมฺภูจฺจานเหหิ สมฺภูจฺจหนฺติ สียา กายโต จ จิตฺตโต จ
สมฺภูจฺจหนฺติ น วาจโต สียา วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ
น กายโต สียา กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ ฯ
จตุณฺนํ อธิกรณานํ อาปตฺตาทิกรณํ ฯ สจฺจจตุณฺนํ สมถานํ तीहि
สมถेहि สมฺมมฺนฺติ สียา สมฺมุขาวินเยน จ ปฏฺิณฺณตกรณเณน จ
สียา สมฺมุขาวินเยน จ ตินฺนวตฺตารเกน จ ฯ

[๘๗๕] อนุวาทาธิกรณปจฺจยา กติ อาปตฺตโย อาปชฺชติ ฯ
อนุวาทาธิกรณปจฺจยา ติสฺโส อาปตฺตโย อาปชฺชติ ภิกฺขุ อมฺลเกน
ปาราชิเกน ชฺมเมเน อนุทฺธเสติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสสฺส ฯ อมฺลเกน
สงฺฆาติเสเสน อนุทฺธเสติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ อมฺลิกาย
อจฺจรวิปตฺตียา อนุทฺธเสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุวาทาธิกรณปจฺจยา
อิมา ติสฺโส อาปตฺตโย อาปชฺชติ ฯ ตา อาปตฺตโย
จตุณฺนํ วิปตฺตํ กติ วิปตฺตโย ภาษนฺติ ฯเปฯ สจฺจจตุณฺนํ สมถานํ
กตีหิ สมถेहि สมฺมมฺนฺติ ฯ ตา อาปตฺตโย จตุณฺนํ วิปตฺตํ เทว
วิปตฺตโย ภาษนฺติ สียา สึลวิปตฺตํ สียา อจฺจรวิปตฺตํ ฯ
สจฺจจตุณฺนํ อาปตฺติกุณฺณชานํ तीहि อาปตฺติกุณฺณเชหิ สงฺคหิตา สียา
สงฺฆาติเสสาปตฺติกุณฺณเชน สียา ปาจิตฺตียาปตฺติกุณฺณเชน สียา ทุกฺ-

กฏาปตติกขุณฺเฐน ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ ตีหิ สมฺภูจฺจานเหหิ
สมฺภูจฺจหนฺติ สียา กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ น วาจโต
สียา วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ น กายโต สียา
กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ ฯ จตฺตุนฺนํ
อธฺกัรณานํ อापตฺตาทิกรณํ ฯ สตฺตุนฺนํ สมถานํ ตีหิ สมเถหิ
สมฺมมฺนฺติ สียา สมฺมุขาวินเยน จ ปฏฺิจฺจนาตกรณเณน จ สียา
สมฺมุขาวินเยน จ ติณฺวตฺตารเกน จ ฯ

[๘๘๐] อापตฺตาทิกรณปจฺจยา กติ อापตฺติโย อापชฺชติ ฯ
อापตฺตาทิกรณปจฺจยา จตฺตโส อापตฺติโย อापชฺชติ ภิกฺขุณฺี
ชานํ ปาราชิกํ ฌมฺมํ ปฏฺิจฺจนาเทติ อापตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ เวมตฺติกา
ปฏฺิจฺจนาเทติ อापตฺติ อุตฺตจฺจยสฺส ฯ ภิกฺขุ สงฺฆาติเสถํ ปฏฺิจฺจนาเทติ
อापตฺติ ปาจิตฺตียสฺส ฯ อจารวิปตฺตี ปฏฺิจฺจนาเทติ
อापตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อापตฺตาทิกรณปจฺจยา อีมา จตฺตโส
อापตฺติโย อापชฺชติ ฯ ตา อापตฺติโย จตฺตุนฺนํ วิปตฺตีนํ กติ
วิปตฺติโย ภษฺนฺติ ฯเปฯ สตฺตุนฺนํ สมถานํ กติหิ สมเถหิ สมฺมมฺนฺติ ฯ
ตา อापตฺติโย จตฺตุนฺนํ วิปตฺตีนํ เทว วิปตฺติโย ภษฺนฺติ สียา
สึลวิปตฺตี สียา อจารวิปตฺตี ฯ สตฺตุนฺนํ อापตฺติกขุณฺฺรานํ
จตฺตฺหิ อापตฺติกขุณฺฺเรหิ สงฺคหิตา สียา ปาราชิกापตฺติกขุณฺฺเฐน
สียา อุตฺตจฺจยาปตฺติกขุณฺฺเฐน สียา ปาจิตฺตียापตฺติกขุณฺฺเฐน สียา
ทุกฺกฏापตฺติกขุณฺฺเฐน ฯ ฉนฺนํ อापตฺติสมฺภูจฺจานานํ เอเกน สมฺภูจฺจ-

เนน สมภูจนุติ กายโต จ วาจโต จ จิตโต จ สมภูจนุติ ฯ
จตุณฺนํ อธิกรณํ อาปตฺตาธิกรณํ ฯ สตฺตฺตฺนํ สมถนํ ตีหิ
สมเถหิ สมฺมฺนฺติ สียา สมฺมุขาวินเยน จ ปฏฺิณฺญาตกรณฺน จ
สียา สมฺมุขาวินเยน จ ตินฺนวตฺถารเกน จ ฯ

[๘๘๑] กิจฺจาธิกรณปฺจฺจยา กติ อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ
กิจฺจาธิกรณปฺจฺจยา ปณฺจ อาปตฺติโย อาปชฺชติ อุกฺขิตฺตานวตฺติกา
ภิกฺขุณี ยาวตฺติยํ สมฺนุภาสนาย นปฺปฏฺิณฺิสฺสชฺชติ ฌตฺติยา ทุกฺกฏฺิ
ทฺวิหิ กมฺมวจาหิ อุลลจฺจยา กมฺมวจาปรีโยสานฺน อาปตฺติ
ปาราชิกสฺส ฯ เกทกานวตฺตกา ภิกฺขุ ยาวตฺติยํ สมฺนุภาสนาย
นปฺปฏฺิณฺิสฺสชฺชนฺติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ ปาปีกาย ทิฏฺฐิยา
ยาวตฺติยํ สมฺนุภาสนาย นปฺปฏฺิณฺิสฺสชฺชติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ
กิจฺจาธิกรณปฺจฺจยา อีมา ปณฺจ อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ ตา
อาปตฺติโย จตุณฺนํ วิปตฺตินํ กติ วิปตฺติโย ภชฺชติ ฯเปฯ สตฺตฺตฺนํ
สมถนํ กตีหิ สมเถหิ สมฺมฺนฺติ ฯ ตา อาปตฺติโย จตุณฺนํ
วิปตฺตินํ เทว วิปตฺติโย ภชฺชติ สียา สีสฺวิปตฺตี สียา อาจารวิปตฺตี ฯ
สตฺตฺตฺนํ อาปตฺติกฺขนฺธานํ ปณฺจหิ อาปตฺติกฺขนฺธเหหิ
สงฺคหิตา สียา ปาราชิกาปตฺติกฺขนฺธเนน สียา สงฺฆาติเสสาปตฺติกฺขนฺธเนน
สียา อุลลจฺจยาปตฺติกฺขนฺธเนน สียา ปาจิตฺติยาปตฺติกฺขนฺธเนน
สียา ทุกฺกฏฺิยาปตฺติกฺขนฺธเนน ฯ จณฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานนํ เอเกน
สมฺภูจฺจานเนน สมฺภูจนุติ กายโต จ วาจโต จ จิตฺโต จ

สมุฏฺหหนฺติ ฯ จตฺตุนํ อธิกรณํ อาปตฺตาทิกรณํ ฯ สตฺตุนํ
สมถานํ ตีหิ สมเถหิ สมฺมุนฺติ สียา สมฺมูขาวินเยน จ ปฏฺิณฺญาตกรเณน
จ สียา สมฺมูขาวินเยน จ ตินฺนวตฺถารเกน จ ฯ

[๘๘๒] จเปตฺวา สตฺต อาปตฺติโย สตฺต อาปตฺติกฺขนฺเช อวเสสา
อาปตฺติโย จตฺตุนํ วิปตฺตินํ กติ วิปตฺติโย ภาชนฺติ ฯ สตฺตุนํ
อาปตฺติกฺขนฺธานํ กตีหิ อาปตฺติกฺขนฺเชหิ สงฺคหิตา ฯ ฉนฺนํ
อาปตฺติสมุฏฺฐานานํ กตีหิ สมุฏฺฐานเหิ สมุฏฺหหนฺติ ฯ จตฺตุนํ
อธิกรณํ กตมํ อธิกรณํ ฯ สตฺตุนํ สมถานํ กตีหิ สมเถหิ
สมฺมุนฺติ ฯ จเปตฺวา สตฺต อาปตฺติโย สตฺต อาปตฺติกฺขนฺเช
อวเสสา อาปตฺติโย จตฺตุนํ วิปตฺตินํ น กตมํ วิปตฺตี ภาชนฺติ ฯ
สตฺตุนํ อาปตฺติกฺขนฺธานํ น ๑ กตเมน อาปตฺติกฺขนฺเชน สงฺคหิตา ฯ
ฉนฺนํ อาปตฺติสมุฏฺฐานานํ น ๑ กตเมน สมุฏฺฐานเณน สมุฏฺหหนฺติ ฯ
จตฺตุนํ อธิกรณํ น ๑ กตมํ อธิกรณํ ฯ สตฺตุนํ สมถานํ น
กตเมน สมเถน สมฺมุนฺติ ฯ ตํ กิสฺส เหตุ ฯ จเปตฺวา สตฺต
อาปตฺติโย สตฺต อาปตฺติกฺขนฺเช นตฺถณฺญา อาปตฺติโยติ ฯ

อธิกรณปจฺจยวารี นิฏฺจิตฺติ ปญฺจมํ ฯ

อนนฺตรเปยฺยาลํ ๒ นิฏฺจิตฺติ ฯ

ตสฺสทฺทานํ

[๘๘๓] กติปจฺจญา สมุฏฺฐานา กตาปตฺติ ตเถว จ

สมุฏฺฐานา วิปตฺติ จ ตถาธิกรเณน จาติ ฯ

#๑ ยฺ. ตโย นสทฺทา นตฺถิ ฯ ๒ ยฺ. อนนฺตรเปยฺยาลํ ฯ

[๘๘๔] วิวาธกรณสูตร ก็ ปุพฺพํ กติ จานานิ กติ วตฺถุณิ
กติ ภูมฺโย กติ เหตุ กติ มูลานิ กตีหากาเรหิ วิวตฺติ
วิวาธกรณํ กตีหิ สมเถหิ สมมตฺติ ฯ อนุวาธกรณสูตร ก็
ปุพฺพํ กติ จานานิ กติ วตฺถุณิ กติ ภูมฺโย กติ
เหตุ กติ มูลานิ กตีหากาเรหิ อนุวตฺติ อนุวาธกรณํ
กตีหิ สมเถหิ สมมตฺติ ฯ อาปตฺตกรณสูตร ก็ ปุพฺพํ กติ
จานานิ กติ วตฺถุณิ กติ ภูมฺโย กติ เหตุ กติ มูลานิ
กตีหากาเรหิ อาปตฺตํ อาปชฺชติ อาปตฺตกรณํ กตีหิ สมเถหิ
สมมตฺติ ฯ กิจจกรณสูตร ก็ ปุพฺพํ กติ จานานิ กติ
วตฺถุณิ กติ ภูมฺโย กติ เหตุ กติ มูลานิ กตีหากาเรหิ
กิจจํ ชายติ กิจจกรณํ กตีหิ สมเถหิ สมมตฺติ ฯ

[๘๘๕] วิวาธกรณสูตร ก็ ปุพฺพํ กติ โลกํ ปุพฺพํ โภ
ทิสํ ปุพฺพํ โมหํ โภ ปุพฺพํ โอลํ โภ ปุพฺพํ โอลํ
อโทสิ ปุพฺพํ โอมํ โภ ปุพฺพํ โภ ฯ กติ จานานิตฺติ ฯ
อฏฺฐารส เกทกรวตฺถุณิ จานานิ ฯ กติ วตฺถุณิตฺติ ฯ อฏฺฐารส
เกทกรวตฺถุณิ ฯ กติ ภูมฺโยติ ฯ อฏฺฐารส เกทกรวตฺถุณิ ภูมฺโย ฯ
กติ เหตุติ ฯ นว เหตุ ตโย กุสลเหตุ ตโย อกุสลเหตุ
ตโย อพฺยากตเหตุ ฯ กติ มูลานิตฺติ ฯ ทฺวาทส มูลานิ ฯ
กตีหากาเรหิ วิวตฺติตฺติ ฯ ทฺวีหากาเรหิ วิวตฺติ ฌมฺมทิกฺขิตฺติ วา
อฌมฺมทิกฺขิตฺติ วา ฯ วิวาธกรณํ กตีหิ สมเถหิ สมมตฺติตฺติ ฯ

วิวาธกรณั ทวีหิ สมเถหิ สมมติ สมมุขาวินเณ จ
เยภุยสีกาย จ ฯ

[๘๘๖] อนุวาธกรณสฺส ก็ ปุพฺพกฺมนฺติ ฯ โลโก ปุพฺพกฺโม
โทโส ปุพฺพกฺโม โมโห ปุพฺพกฺโม อโลโก ปุพฺพกฺโม
อโทโส ปุพฺพกฺโม อโมโห ปุพฺพกฺโม ฯ กติ จานานีติ ฯ
จตฺสฺโส วิปตฺติโย จานานิ ฯ กติ วตฺถุนีติ ฯ จตฺสฺโส วิปตฺติโย
วตฺถุนิ ฯ กติ ภูมฺิโยติ ฯ จตฺสฺโส วิปตฺติโย ภูมฺิโย ฯ กติ
เหตุติ ฯ นว เหตุ ตโย กุสลเหตุ ตโย อกุสลเหตุ ตโย
อพฺยาคตเหตุ ฯ กติ มฺุลานีติ ฯ จุทฺทส มฺุลานิ ฯ กติหากาเรหิ
อนฺุวทตีติ ฯ ทฺุวิหากาเรหิ อนฺุวทติ วตฺถุโต วา อาปตฺติโต วา ฯ
อนฺุวาทกรณั กติหิ สมเถหิ สมมติติ ฯ อนฺุวาทกรณั จตฺหิ
สมเถหิ สมมติ สมมุขาวินเณ จ สติวินเณ จ อมฺุพฺหวินเณ
จ ตฺสฺสปาปิยสีกาย จ ฯ

[๘๘๗] อาปตฺตาธกรณสฺส ก็ ปุพฺพกฺมนฺติ ฯ โลโก ปุพฺพกฺโม
โทโส ปุพฺพกฺโม โมโห ปุพฺพกฺโม อโลโก ปุพฺพกฺโม
อโทโส ปุพฺพกฺโม อโมโห ปุพฺพกฺโม ฯ กติ จานานีติ ฯ
สจฺจต อาปตฺติกฺขณฺธา จานานิ ฯ กติ วตฺถุนีติ ฯ สจฺจต อาปตฺติกฺขณฺธา
วตฺถุนิ ฯ กติ ภูมฺิโยติ ฯ สจฺจต อาปตฺติกฺขณฺธา ภูมฺิโย ฯ
กติ เหตุติ ฯ นว เหตุ ตโย กุสลเหตุ ตโย อกุสลเหตุ
ตโย อพฺยาคตเหตุ ๑ ฯ กติ มฺุลานีติ ฯ ฉ อาปตฺติสมฺุฏฺจานานิ
#๑ ม. ฉ เหตุ ตโย อกุสลเหตุ ตโย อพฺยาคตเหตุ ฯ

มูลานิ ฯ กตีหาคาระหิ อาปตตี อาปชชตีติ ฯ ฉหาคาระหิ อาปตตี
อาปชชตี อลชชิตา อณฺณณตา กุกฺกัจจปกตตา ๑ อกปปีเย
กปปียสณฺณิตา กปปีเย อกปปียสณฺณิตา สติสมฺโมสา ฯ
อาปตตาทิกรณํ กตีหิ สมเถหิ สมฺมตีติ ฯ อาปตตาทิกรณํ ตีหิ สมเถหิ
สมฺมตี สมฺมุขาวินเยน จ ปฏินฺญาตกรณน จ [๒] ตินฺนวตฺถารเกน จ ฯ

[๘๘๘] กิจฺจาธิกรณสฺส กิ ปุพฺพกฺมนฺติ ฯ โลโก ปุพฺพกฺโม
โทโส ปุพฺพกฺโม โมหิ ปุพฺพกฺโม อโลโก ปุพฺพกฺโม
อโทโส ปุพฺพกฺโม อโมหิ ปุพฺพกฺโม ฯ กติ จานานีติ ฯ
จตุตฺตาริ กมฺมานิ จานานิ ฯ กติ วตฺถุนีติ ฯ จตุตฺตาริ กมฺมานิ
วตฺถุนิ ฯ กติ ภูมียิติ ฯ จตุตฺตาริ กมฺมานิ ภูมียิ ฯ กติ เหตุติ ฯ
นว เหตุ ตโย กุสฺลเหตุ ตโย อกุสฺลเหตุ ตโย อพฺยาगतเหตุ ฯ
กติ มูลานีติ ฯ เอกํ มฺลํ สงฺโฆ ฯ กตีหาคาระหิ กิจฺจํ ชายตีติ ฯ
ทฺวีหาคาระหิ กิจฺจํ ชายติ ฌตฺตีโต วา อปโลคนโต วา ฯ
กิจฺจาธิกรณํ กตีหิ สมเถหิ สมฺมตีติ ฯ กิจฺจาธิกรณํ เอเกน
สมเถน สมฺมตี สมฺมุขาวินเยน ฯ

[๘๘๙] กติ สมถาติ ๓ ฯ สตฺต สมถา สมฺมุขาวินโย สติวินโย
อมฺมุพฺพหวินโย ปฏินฺญาตกรณํ เขภฺยุยสิกา ตสฺสปาปียสิกา
ตินฺนวตฺถารโก อิมิ สตฺต สมถา ฯ สียา อิมิ สตฺต สมถา
ทส สมถา โหนฺติ ทส สมถา สตฺต สมถา โหนฺติ วตฺถวเสน
ปริยาเยน ฯ สียาติ ฯ กถญจ สียา ฯ วิวาทาธิกรณสฺส เทว
#๑ ยฺ. กุกฺกัจจปกตตฺตา ฯ ๒ ม. สมฺมุขาวินเยน จ ฯ ๓ ม. ยฺ. อิตฺิสทฺโท
#นตฺถิ ฯ

สมถา อนุวาทาธิกรณสุส จตุตทาโร สมถา อาปตฺตาทิกรณสุส
ตโย สมถา กิจฺจาธิกรณสุส เอโก สมโถ ๑ เอวํ อิเม สตฺต
สมถา ทส สมถา โหนฺติ ทส สมถา สตฺต สมถา โหนฺติ
วตฺตฺวเสน ปรียาเยน ๑

ปรียาเยวํ นิกฺกฺขิตํ นนฺจํ ๑

[๘๕๐] กติ สมถา วิวาทาธิกรณสุส สาธารณา กติ สมถา
วิวาทาธิกรณสุส อสาธารณา ๑ กติ สมถา อนุวาทาธิกรณสุส
สาธารณา กติ สมถา อนุวาทาธิกรณสุส อสาธารณา ๑ กติ
สมถา อาปตฺตาทิกรณสุส สาธารณา กติ สมถา อาปตฺตาทิกรณสุส
อสาธารณา ๑ กติ สมถา กิจฺจาธิกรณสุส สาธารณา กติ
สมถา กิจฺจาธิกรณสุส อสาธารณา ๑ เทว สมถา วิวาทา-
ธิกรณสุส สาธารณา สมฺมุขาวินโย เขภฺยฺยสึกา ๑ ปญจ
สมถา วิวาทาธิกรณสุส อสาธารณา สติวินโย อมฺพุหฺวินโย
ปฏฺยฺยวตฺตกรณํ ตสฺสปาปิยสึกา ตินฺนวตฺตารโก ๑ จตุตทาโร
สมถา อนุวาทาธิกรณสุส สาธารณา สมฺมุขาวินโย สติวินโย
อมฺพุหฺวินโย ตสฺสปาปิยสึกา ๑ ตโย สมถา อนุวาทาธิกรณสุส
อสาธารณา เขภฺยฺยสึกา ปฏฺยฺยวตฺตกรณํ ตินฺนวตฺตารโก ๑
ตโย สมถา อาปตฺตาทิกรณสุส สาธารณา สมฺมุขาวินโย
ปฏฺยฺยวตฺตกรณํ ตินฺนวตฺตารโก ๑ จตุตทาโร สมถา อาปตฺตาทิ-
กรณสุส อสาธารณา เขภฺยฺยสึกา สติวินโย อมฺพุหฺวินโย

ตสฺสปาปิยสิกา ฯ เอโก สมโธ กิจจาธิกรณสฺส สาธารโณ
สมมุขาวินโย ฯ จ สมถา กิจจาธิกรณสฺส อสาธารณา เขภฺยย-
สิกา สติวินโย อมฺพุหวินโย ปญฺญญาตกรณํ ตสฺสปาปิยสิกา
ติณฺวตฺถารโก ฯ

สาธารณวารํ นิฏฺฐิตํ สตุตฺมํ ฯ

[๘๕๑] กติ สมถา วิวาทาธิกรณสฺส ตพฺภากิยา กติ สมถา
วิวาทาธิกรณสฺส อญฺญภาคิยา ฯ กติ สมถา อนฺนวาทาธิกรณสฺส
ตพฺภากิยา กติ สมถา อนฺนวาทาธิกรณสฺส อญฺญภาคิยา ฯ กติ
สมถา อาปตฺตธาธิกรณสฺส ตพฺภากิยา กติ สมถา อาปตฺตธา-
ธิกรณสฺส อญฺญภาคิยา ฯ กติ สมถา กิจจาธิกรณสฺส ตพฺภากิยา
กติ สมถา กิจจาธิกรณสฺส อญฺญภาคิยา ฯ เทว สมถา
วิวาทาธิกรณสฺส ตพฺภากิยา สมมุขาวินโย เขภฺยยสิกา ฯ ปญฺจ
สมถา วิวาทาธิกรณสฺส อญฺญภาคิยา สติวินโย อมฺพุหวินโย
ปญฺญญาตกรณํ ตสฺสปาปิยสิกา ติณฺวตฺถารโก ฯ จตฺตารโ สมถา
อนฺนวาทาธิกรณสฺส ตพฺภากิยา สมมุขาวินโย สติวินโย อมฺพุห-
วินโย ตสฺสปาปิยสิกา ฯ ตโย สมถา อนฺนวาทาธิกรณสฺส อญฺญ-
ภาคิยา เขภฺยยสิกา ปญฺญญาตกรณํ ติณฺวตฺถารโก ฯ ตโย
สมถา อาปตฺตธาธิกรณสฺส ตพฺภากิยา สมมุขาวินโย ปญฺญญาต-
กรณํ ติณฺวตฺถารโก ฯ จตฺตารโ สมถา อาปตฺตธาธิกรณสฺส
อญฺญภาคิยา เขภฺยยสิกา สติวินโย อมฺพุหวินโย ตสฺสปาปิยสิกา ฯ

เอโก สมโธ กิจจาธิการณสุส ตพุภาคิโย สมมุขาวินโย ฯ ฉ
สมถา กิจจาธิการณสุส อณฺณภาคิยา เขญฺยุยสิกา สติวินโย
อมุพฺหวินโย ปฏฺิณฺญาตกรณํ ตสฺสปาปิยสิกา ตินฺนวตฺถารโก ฯ

ตพุภาคิยวาริ นิกฺขิตํ อญฺจมํ ฯ

[๘๕๒] สมถา สมถสุส สาธารณา สมถา สมถสุส อสาธารณา
สียา สมถา สมถสุส สาธารณา สียา สมถา สมถสุส
อสาธารณา ฯ กถํ สียา สมถา สมถสุส สาธารณา กถํ
สียา สมถา สมถสุส อสาธารณา ฯ เขญฺยุยสิกา สมมุขาวินยสุส
สาธารณา สติวินยสุส อมฺพฺหวินยสุส ปฏฺิณฺญาตกรณสุส ตสฺสปาปิยสิกาย
ตินฺนวตฺถารกสุส อสาธารณา ฯ สติวินโย สมมุขาวินยสุส
สาธารณเณ อมฺพฺหวินยสุส ปฏฺิณฺญาตกรณสุส ตสฺสปาปิยสิกาย
ตินฺนวตฺถารกสุส เขญฺยุยสิกาย อสาธารณเณ ฯ อมฺพฺหวินโย
สมมุขาวินยสุส สาธารเณ ปฏฺิณฺญาตกรณสุส ตสฺสปาปิยสิกาย
ตินฺนวตฺถารกสุส เขญฺยุยสิกาย สติวินยสุส อสาธารณเณ ฯ ปฏฺิณฺญาตกรณํ
สมมุขาวินยสุส สาธารณํ ตสฺสปาปิยสิกาย ตินฺนวตฺถารกสุส
เขญฺยุยสิกาย สติวินยสุส อมฺพฺหวินยสุส อสาธารณํ ฯ ตสฺสปาปิยสิกา
สมมุขาวินยสุส สาธารณา ตินฺนวตฺถารกสุส เขญฺยุยสิกาย สติ-
วินยสุส อมฺพฺหวินยสุส ปฏฺิณฺญาตกรณสุส อสาธารณา ฯ ติน-
นวตฺถารโก สมมุขาวินยสุส สาธารเณ เขญฺยุยสิกาย สติวินยสุส
อมฺพฺหวินยสุส ปฏฺิณฺญาตกรณสุส ตสฺสปาปิยสิกาย อสาธารณเณ ฯ

เอวํ สียา สมถา สมถสฺส สาธารณา เอวํ สียา สมถา
สมถสฺส อสาธารณา ฯ

สมถา สมถสฺส สาธารณวารํ นิฏฺฐิตํ นวมํ ฯ

[๘๕๑] สมถา สมถสฺส ตพฺภากิยา สมถา สมถสฺส อณฺณภากิยา
สียา สมถา สมถสฺส ตพฺภากิยา สียา สมถา สมถสฺส
อณฺณภากิยา ฯ กถํ สียา สมถา สมถสฺส ตพฺภากิยา กถํ
สียา สมถา สมถสฺส อณฺณภากิยา ฯ เขภฺยฺยสฺสิกา สมนฺุขาวินยสฺส
ตพฺภากิยา สติวินยสฺส อมฺุพฺุหวินยสฺส ปฺุญฺุณฺณวาทกรณสฺส ตสฺส-
ปาปฺยสฺสิกาย ติณฺณวตฺถารกสฺส อณฺณภากิยา ฯ สติวินโย สมนฺุขา-
วินยสฺส ตพฺภากิโย อมฺุพฺุหวินยสฺส ปฺุญฺุณฺณวาทกรณสฺส ตสฺสปาปฺย-
สฺสิกาย ติณฺณวตฺถารกสฺส เขภฺยฺยสฺสิกาย อณฺณภากิโย ฯ อมฺุพฺุหวินโย
สมนฺุขาวินยสฺส ตพฺภากิโย ปฺุญฺุณฺณวาทกรณสฺส ตสฺสปาปฺยสฺสิกาย
ติณฺณวตฺถารกสฺส เขภฺยฺยสฺสิกาย สติวินยสฺส อณฺณภากิโย ฯ ปฺุญฺุณ-
ณวาทกรณํ สมนฺุขาวินยสฺส ตพฺภากิยํ ตสฺสปาปฺยสฺสิกาย ติณ-
วตฺถารกสฺส เขภฺยฺยสฺสิกาย สติวินยสฺส อมฺุพฺุหวินยสฺส อณฺณภากิยํ ฯ
ตสฺสปาปฺยสฺสิกา สมนฺุขาวินยสฺส ตพฺภากิยา ติณฺณวตฺถารกสฺส
เขภฺยฺยสฺสิกาย สติวินยสฺส อมฺุพฺุหวินยสฺส ปฺุญฺุณฺณวาทกรณสฺส อณฺณ-
ภากิยา ฯ ติณฺณวตฺถารโก สมนฺุขาวินยสฺส ตพฺภากิโย เขภฺยฺยสฺสิกาย
สติวินยสฺส อมฺุพฺุหวินยสฺส ปฺุญฺุณฺณวาทกรณสฺส ตสฺสปาปฺยสฺสิกาย
อณฺณภากิโย ฯ เอวํ สียา สมถา สมถสฺส ตพฺภากิยา เอวํ

สียา สมถา สมถสฺส อณฺณภาคียา ฯ

สมถา สมถสฺส ตพฺภาคียวาริ นิกฺขิตฺตํ ทสมํ ฯ

[๘๕๔] สมโถ สมมุขาวินโย สมมุขาวินโย สมโถ ฯ สมโถ
 เขญฺยสฺสิกา เขญฺยสฺสิกา สมโถ ฯ สมโถ สติวินโย สติวินโย
 สมโถ ฯ สมโถ อมฺพหฺวินโย อมฺพหฺวินโย สมโถ ฯ สมโถ
 ปฏฺิณฺณวาทกรณํ ปฏฺิณฺณวาทกรณํ สมโถ ฯ สมโถ ตสฺสปาปฺยสฺสิกา
 ตสฺสปาปฺยสฺสิกา สมโถ ฯ สมโถ ติณฺวตฺถารโก ติณฺวตฺถารโก
 สมโถ ฯ เขญฺยสฺสิกา สติวินโย อมฺพหฺวินโย ปฏฺิณฺณวาทกรณํ
 ตสฺสปาปฺยสฺสิกา ติณฺวตฺถารโก อิเม สมถา สมถา โน
 สมมุขาวินโย สมมุขาวินโย สมโถ เจว สมมุขาวินโย จ ฯ
 สติวินโย อมฺพหฺวินโย ปฏฺิณฺณวาทกรณํ ตสฺสปาปฺยสฺสิกา ติณฺวตฺถารโก
 สมมุขาวินโย อิเม สมถา สมถา โน เขญฺยสฺสิกา
 เขญฺยสฺสิกา สมโถ เจว เขญฺยสฺสิกา จ ฯ อมฺพหฺวินโย
 ปฏฺิณฺณวาทกรณํ ตสฺสปาปฺยสฺสิกา ติณฺวตฺถารโก สมมุขาวินโย
 เขญฺยสฺสิกา อิเม สมถา สมถา โน สติวินโย สติวินโย สมโถ
 เจว สติวินโย จ ฯ ปฏฺิณฺณวาทกรณํ ตสฺสปาปฺยสฺสิกา ติณฺวตฺถารโก
 สมมุขาวินโย เขญฺยสฺสิกา สติวินโย อิเม สมถา สมถา โน
 อมฺพหฺวินโย อมฺพหฺวินโย สมโถ เจว อมฺพหฺวินโย จ ฯ
 ตสฺสปาปฺยสฺสิกา ติณฺวตฺถารโก สมมุขาวินโย เขญฺยสฺสิกา สติวินโย
 อมฺพหฺวินโย อิเม สมถา สมถา โน ปฏฺิณฺณวาทกรณํ

ปฏิญญาตกรณั สมโถ เจว ปฏิญญาตกรณญจ ฯ ตินวตุถารโก
สมมุขาวินโย เขญยสีกา สติวินโย อมูพุหวินโย ปฏิญญาตกรณั
อิเม สมถา สมถา โน ตสฺสปาปิยสีกา ตสฺสปาปิยสีกา
สมโถ เจว ตสฺสปาปิยสีกา จ ฯ สมมุขาวินโย เขญยสีกา
สติวินโย อมูพุหวินโย ปฏิญญาตกรณั ตสฺสปาปิยสีกา อิเม
สมถา สมถา โน ตินวตุถารโก ตินวตุถารโก สมโถ เจว
ตินวตุถารโกจ ฯ [๑]

[๘๕๕] วินโย สมมุขาวินโย สมมุขาวินโย วินโย ฯ
วินโย เขญยสีกา เขญยสีกา วินโย ฯ วินโย สติวินโย
สติวินโย วินโย ฯ วินโย อมูพุหวินโย อมูพุหวินโย วินโย ฯ
วินโย ปฏิญญาตกรณั ปฏิญญาตกรณั วินโย ฯ วินโย
ตสฺสปาปิยสีกา ตสฺสปาปิยสีกา วินโย ฯ วินโย ตินวตุถารโก
ตินวตุถารโก วินโย ฯ

สมถสมมุขาวินยวาริ นิกฺขิตติ เอกาทสมิ ๒ ฯ

[๘๕๖] วินโย สียา สมมุขาวินโย สียา น สมมุขาวินโย
สมมุขาวินโย วินโย เจว สมมุขาวินโย จ ฯ วินโย สียา
เขญยสีกา สียา น เขญยสีกา เขญยสีกา วินโย เจว
เขญยสีกา จ ฯ วินโย สียา สติวินโย สียา น สติวินโย
สติวินโย วินโย เจว สติวินโย จ ฯ วินโย สียา อมูพุหวินโย
สียา น อมูพุหวินโย อมูพุหวินโย วินโย เจว อมูพุหวินโย

#๑ ม. ย. สมถสมมุขาวินยวาริ นิกฺขิตติ เอกาทสมิ ฯ ๒ ม. ย.

#อิเม ปาจา น ทิสฺสนติ ฯ

จ ๑ วินโย สียา ปฏิญญาตกรณํ สียา น ปฏิญญาตกรณํ
ปฏิญญาตกรณํ วินโย เจว ปฏิญญาตกรณญจ ๑ วินโย สียา
ตสฺสปาปิยสิกา สียา น ตสฺสปาปิยสิกา ตสฺสปาปิยสิกา วินโย
เจว ตสฺสปาปิยสิกา จ ๑ วินโย สียา ตินฺนวตฺถารโก สียา น
ตินฺนวตฺถารโก ตินฺนวตฺถารโก วินโย เจว ตินฺนวตฺถารโก จ ๑

วินยวารํ นิฏฺฐิตํ ทฺวาทสมํ ๑

[๘๕๑] สมฺมุขาวินโย กุสโล อกุสโล อพฺยาคโต ๑ เขภฺยุยสิกา
กุสลา อกุสลา อพฺยาคตา ๑ สติวินโย กุสโล อกุสโล อพฺยาคโต ๑
อมฺพฺหวินโย กุสโล อกุสโล อพฺยาคโต ๑ ปฏิญญาตกรณํ
กุสลํ อกุสลํ อพฺยาคตํ ๑ ตสฺสปาปิยสิกา กุสลา อกุสลา
อพฺยาคตา ๑ ตินฺนวตฺถารโก กุสโล อกุสโล อพฺยาคโต ๑
สมฺมุขาวินโย สียา กุสโล สียา อพฺยาคโต นตฺถิ สมฺมุขาวินโย
อกุสโล ๑ เขภฺยุยสิกา สียา กุสลา สียา อกุสลา สียา อพฺยาคตา ๑
สติวินโย สียา กุสโล สียา อกุสโล สียา อพฺยาคโต ๑
อมฺพฺหวินโย สียา กุสโล สียา อกุสโล สียา อพฺยาคโต ๑
ปฏิญญาตกรณํ สียา กุสลํ สียา อกุสลํ สียา อพฺยาคตํ ๑
ตสฺสปาปิยสิกา สียา กุสลา สียา อกุสลา สียา อพฺยาคตา ๑
ตินฺนวตฺถารโก สียา กุสโล สียา อกุสโล สียา อพฺยาคโต ๑

[๘๕๒] วิวาทาธิกรณํ กุสลํ อกุสลํ อพฺยาคตํ ๑ อนฺนวาทาธิกรณํ
กุสลํ อกุสลํ อพฺยาคตํ ๑ อาปตฺตาธิกรณํ กุสลํ อกุสลํ อพฺยาคตํ ๑

กัจจาธิกรณํ กุสลํ อกุสลํ อพฺยากตํ ฯ วิวาทาธิกรณํ สียา
กุสลํ สียา อกุสลํ สียา อพฺยากตํ ฯ อนฺนวาทาธิกรณํ สียา
กุสลํ สียา อกุสลํ สียา อพฺยากตํ ฯ อาปตฺตาทิกรณํ สียา
อกุสลํ สียา อพฺยากตํ ฯ นตฺถิ อาปตฺตาทิกรณํ กุสลํ ฯ กัจจาธิกรณํ
สียา กุสลํ สียา อกุสลํ สียา อพฺยากตํ ฯ

กุสลวารี นิฏฺฐิตํ เทรสมํ ฯ

[๘๕๕] ยตฺถ เขภฺยุยฺสีกา ลพฺภติ ตตฺถ สมฺมุขาวินโย
ลพฺภติ ยตฺถ สมฺมุขาวินโย ลพฺภติ ตตฺถ เขภฺยุยฺสีกา ลพฺภติ
น ตตฺถ สติวินโย ลพฺภติ น ตตฺถ อมฺพฺหวินโย ลพฺภติ น
ตตฺถ ปฏฺธิญฺญาตกรณํ ลพฺภติ น ตตฺถ ตสฺสปาปฺยสีกา ลพฺภติ
น ตตฺถ ตินฺนวตฺถารโก ลพฺภติ ฯ ยตฺถ สติวินโย ลพฺภติ ตตฺถ
สมฺมุขาวินโย ลพฺภติ ยตฺถ สมฺมุขาวินโย ลพฺภติ ตตฺถ
สติวินโย ลพฺภติ น ตตฺถ อมฺพฺหวินโย ลพฺภติ น ตตฺถ
ปฏฺธิญฺญาตกรณํ ลพฺภติ น ตตฺถ ตสฺสปาปฺยสีกา ลพฺภติ น
ตตฺถ ตินฺนวตฺถารโก ลพฺภติ น ตตฺถ เขภฺยุยฺสีกา ลพฺภติ ฯ
ยตฺถ อมฺพฺหวินโย ลพฺภติ ตตฺถ สมฺมุขาวินโย ลพฺภติ ยตฺถ
สมฺมุขาวินโย ลพฺภติ ตตฺถ อมฺพฺหวินโย ลพฺภติ น ตตฺถ
ปฏฺธิญฺญาตกรณํ ลพฺภติ น ตตฺถ ตสฺสปาปฺยสีกา ลพฺภติ น
ตตฺถ ตินฺนวตฺถารโก ลพฺภติ น ตตฺถ เขภฺยุยฺสีกา ลพฺภติ น
ตตฺถ สติวินโย ลพฺภติ ฯ ยตฺถ ปฏฺธิญฺญาตกรณํ ลพฺภติ ตตฺถ

สมมุขาวินโย ลพฺภติ ยตุถ สมมุขาวินโย ลพฺภติ ตตุถ
ปฏฺญฺญาตกรณํ ลพฺภติ น ตตุถ ตสฺสปาปฺยสีกา ลพฺภติ น
ตตุถ ตินฺนตฺถารโก ลพฺภติ น ตตุถ เขภฺยุยสีกา ลพฺภติ น
ตตุถ สติวินโย ลพฺภติ น ตตุถ อมฺพุหฺวินโย ลพฺภติ ๑ ยตุถ
ตสฺสปาปฺยสีกา ลพฺภติ ตตุถ สมมุขาวินโย ลพฺภติ ยตุถ
สมมุขาวินโย ลพฺภติ ตตุถ ตสฺสปาปฺยสีกา ลพฺภติ น ตตุถ
ตินฺนตฺถารโก ลพฺภติ น ตตุถ เขภฺยุยสีกา ลพฺภติ น ตตุถ
สติวินโย ลพฺภติ น ตตุถ อมฺพุหฺวินโย ลพฺภติ น ตตุถ
ปฏฺญฺญาตกรณํ ลพฺภติ ๑ ยตุถ ตินฺนตฺถารโก ลพฺภติ ตตุถ
สมมุขาวินโย ลพฺภติ ยตุถ สมมุขาวินโย ลพฺภติ ตตุถ
ตินฺนตฺถารโก ลพฺภติ น ตตุถ เขภฺยุยสีกา ลพฺภติ น ตตุถ
สติวินโย ลพฺภติ น ตตุถ อมฺพุหฺวินโย ลพฺภติ น ตตุถ
ปฏฺญฺญาตกรณํ ลพฺภติ น ตตุถ ตสฺสปาปฺยสีกา ลพฺภติ ๑

[๕๐๐] ยตุถ เขภฺยุยสีกา ตตุถ สมมุขาวินโย ยตุถ
สมมุขาวินโย ตตุถ เขภฺยุยสีกา น ตตุถ สติวินโย น ตตุถ
อมฺพุหฺวินโย น ตตุถ ปฏฺญฺญาตกรณํ น ตตุถ ตสฺสปาปฺยสีกา
น ตตุถ ตินฺนตฺถารโก ๑ ยตุถ สติวินโย ตตุถ
สมมุขาวินโย ยตุถ สมมุขาวินโย ตตุถ สติวินโย น ตตุถ
อมฺพุหฺวินโย น ตตุถ ปฏฺญฺญาตกรณํ น ตตุถ ตสฺส-
ปาปฺยสีกา น ตตุถ ตินฺนตฺถารโก น ตตุถ เขภฺยุยสีกา ๑

(สมมุขาวินยํ กาคูน มุลํ) ฯเปฯ ยตุถ ตินวตถารโก ตตุถ
สมมุขาวินโย ยตุถ สมมุขาวินโย ตตุถ ตินวตถารโก น
ตตุถ เขภยฺยสิกา น ตตุถ สติวินโย น ตตุถ อมฺพหฺวินโย
น ตตุถ ปฏฺญฺญาตกรณํ น ตตุถ ตสฺสปาปิยสิกา ฯ

จกุกเปยฺยาลํ ฯ ยตุถวารี นิฏฺฐิตํ จุทฺทสมํ ฯ

[๕๐๑] ยสฺมี สมเย สมมุขาวินเยน จ เขภยฺยสิกาย จ
อธิกรณํ รูปสมฺมตฺติ ยตุถ เขภยฺยสิกา ลพฺภตฺติ ตตุถ สมมุขาวินโย
ลพฺภตฺติ ยตุถ สมมุขาวินโย ลพฺภตฺติ ตตุถ เขภยฺยสิกา
ลพฺภตฺติ น ตตุถ สติวินโย ลพฺภตฺติ น ตตุถ อมฺพหฺวินโย
ลพฺภตฺติ น ตตุถ ปฏฺญฺญาตกรณํ ลพฺภตฺติ น ตตุถ ตสฺสปาปิยสิกา
ลพฺภตฺติ น ตตุถ ตินวตถารโก ลพฺภตฺติ ฯ ยสฺมี สมเย สมมุขาวินเยน
จ สติวินเยน จ อธิกรณํ รูปสมฺมตฺติ ยตุถ สติวินโย
ลพฺภตฺติ ตตุถ สมมุขาวินโย ลพฺภตฺติ ยตุถ สมมุขาวินโย ลพฺภตฺติ
ตตุถ สติวินโย ลพฺภตฺติ น ตตุถ อมฺพหฺวินโย ลพฺภตฺติ น
ตตุถ ปฏฺญฺญาตกรณํ ลพฺภตฺติ น ตตุถ ตสฺสปาปิยสิกา ลพฺภตฺติ
น ตตุถ ตินวตถารโก ลพฺภตฺติ น ตตุถ เขภยฺยสิกา ลพฺภตฺติ ฯ
ยสฺมี สมเย สมมุขาวินเยน จ อมฺพหฺวินเยน จ อธิกรณํ รูปสมฺมตฺติ
ยตุถ อมฺพหฺวินโย ลพฺภตฺติ ตตุถ สมมุขาวินโย ลพฺภตฺติ ยตุถ
สมมุขาวินโย ลพฺภตฺติ ตตุถ อมฺพหฺวินโย ลพฺภตฺติ น ตตุถ
ปฏฺญฺญาตกรณํ ลพฺภตฺติ น ตตุถ ตสฺสปาปิยสิกา ลพฺภตฺติ น

ตตถ ตินวตถารโก ลพทติ น ตตถ เขญยสิกา ลพทติ น
ตตถ สติวินโย ลพทติ ฯ ยสฺมี สมเย สมมุขาวินเยน จ
ปฏินฺญาตกรณน จ อธิกรณํ รูปสมมตติ ยตถ ปฏินฺญาตกรณํ
ลพทติ ตตถ สมมุขาวินโย ลพทติ ยตถ สมมุขาวินโย
ลพทติ ตตถ ปฏินฺญาตกรณํ ลพทติ น ตตถ ตสฺสปาปิยสิกา
ลพทติ น ตตถ ตินวตถารโก ลพทติ น ตตถ เขญยสิกา
ลพทติ น ตตถ สติวินโย ลพทติ น ตตถ อมฺพหฺวินโย
ลพทติ ฯ ยสฺมี สมเย สมมุขาวินเยน จ ตสฺสปาปิยสิกา ย
อธิกรณํ รูปสมมตติ ยตถ ตสฺสปาปิยสิกา ลพทติ ตตถ
สมมุขาวินโย ลพทติ ยตถ สมมุขาวินโย ลพทติ ตตถ
ตสฺสปาปิยสิกา ลพทติ น ตตถ ตินวตถารโก ลพทติ น
ตตถ เขญยสิกา ลพทติ น ตตถ สติวินโย ลพทติ น
ตตถ อมฺพหฺวินโย ลพทติ น ตตถ ปฏินฺญาตกรณํ ลพทติ ฯ
ยสฺมี สมเย สมมุขาวินเยน จ ตินวตถารเกน จ อธิกรณํ
รูปสมมตติ ยตถ ตินวตถารโก ลพทติ ตตถ สมมุขาวินโย
ลพทติ ยตถ สมมุขาวินโย ลพทติ ตตถ ตินวตถารโก
ลพทติ น ตตถ เขญยสิกา ลพทติ น ตตถ สติวินโย
ลพทติ น ตตถ อมฺพหฺวินโย ลพทติ น ตตถ ปฏินฺญาตกรณํ
ลพทติ น ตตถ ตสฺสปาปิยสิกา ลพทติ ฯ

สมยวาริ ๑ นิฏฺฐิตํ ปณฺณรสมํ ฯ

#๑ ม. สมถ ... ฯ

[๕๐๒] อธิกรณนุติ วา สมถาติ วา อิเม ชมฺมา สํสฏฺจา
 อุทาหุ วิสํสฏฺจา ลพฺภา จ อิเมสํ ๑ ชมฺมานํ วินิพฺภุชิตฺวา
 วินิพฺภุชิตฺวา นานาภรณํ ปญฺญาเปตฺตุ ๒ ฯ อธิกรณนุติ วา สมถาติ
 วา อิเม ชมฺมา สํสฏฺจา โน วิสํสฏฺจา ๓ ลพฺภา จ อิเมสํ
 ชมฺมานํ วินิพฺภุชิตฺวา วินิพฺภุชิตฺวา นานาภรณํ ปญฺญาเปตฺตฺนุติ ฯ
 โส มา เหวนฺตฺส วจฺนีโย อธิกรณนุติ วา สมถาติ วา
 อิเม ชมฺมา สํสฏฺจา โน วิสํสฏฺจา น ๔ จ ลพฺภา อิเมสํ
 ชมฺมานํ วินิพฺภุชิตฺวา วินิพฺภุชิตฺวา นานาภรณํ ปญฺญาเปตฺตุ ฯ ตํ
 กิสุสฺ เหตุ ฯ นนฺ วุตฺตํ ภควตา จตฺตาริมาณี ภิกฺขเว อธิกรณานิ
 สตฺต สมถา อธิกรณา สมเถหิ สมฺมตฺติ สมถา อธิกรณฺเหหิ
 สมฺมตฺติ เอวํ อิเม ชมฺมา สํสฏฺจา โน วิสํสฏฺจา น ๔ จ
 ลพฺภา อิเมสํ ชมฺมานํ วินิพฺภุชิตฺวา วินิพฺภุชิตฺวา นานาภรณํ
 ปญฺญาเปตฺตฺนุติ ฯ

สํสฏฺจวาริ นิฏฺจิตํ โสพสมํ ฯ

[๕๐๓] วิวาทาธิกรณํ กตฺตีหิ สมเถหิ สมฺมตฺติ อนุวาทาธิกรณํ
 กตฺตีหิ สมเถหิ สมฺมตฺติ อาปตฺตฺตาธิกรณํ กตฺตีหิ สมเถหิ สมฺมตฺติ
 กิจฺจฺจาธิกรณํ กตฺตีหิ สมเถหิ สมฺมตฺติ ฯ วิวาทาธิกรณํ ทฺวีหิ
 สมเถหิ สมฺมตฺติ สมฺมุขาวินเยน จ เขภฺยุยฺสึกาย จ อนุวาทาธิกรณํ
 จตฺตฺหิ สมเถหิ สมฺมตฺติ สมฺมุขาวินเยน จ สติวินเยน
 จ อมฺพุหวินเยน จ ตสฺสปาปิยฺสึกาย จ อาปตฺตฺตาธิกรณํ ตีหิ
 #๑ ม. ย. ปนิเมสํ ฯ ๒ ม. ย. ปญฺญาเปตฺตฺนุติ ฯ ๓ ม. ย.
 #ชมฺมา วิสํสฏฺจา โน สํสฏฺจา ฯ ๔ ม. ย. โน ฯ

สมเถหิ สมฺมตติ สมฺมุขาวินเยน จ ปฏฺญึถฺวาตกรณฺณ จ
ติณฺหวตฺถารเกณ จ กิจฺจาธิกรณฺณํ เอเกณ สมเถณ สมฺมตติ สมฺมุขาวินเยน ฯ
วิวาทาธิกรณญจ อนุวาทาธิกรณญจ กตฺตีหิ สมเถหิ
สมฺมตฺติ ฯ วิวาทาธิกรณญจ อนุวาทาธิกรณญจ ปญฺจหิ สมเถหิ
สมฺมตฺติ สมฺมุขาวินเยน จ เขภฺยุยฺยสํกาย จ สติวินเยน จ
อมฺมุพฺพหวินเยน จ ตสฺสปาปิยสํกาย จ ฯ วิวาทาธิกรณญจ อาปตฺตธาธิกรณญจ
กตฺตีหิ สมเถหิ สมฺมตฺติ ฯ วิวาทาธิกรณญจ อาปตฺตธาธิกรณญจ
จตฺตุหิ สมเถหิ สมฺมตฺติ สมฺมุขาวินเยน จ เขภฺยุยฺยสํกาย
จ ปฏฺญึถฺวาตกรณฺณ จ ตินฺหวตฺถารเกณ จ ฯ วิวาทาธิกรณญจ 8
กิจฺจาธิกรณญจ กตฺตีหิ สมเถหิ สมฺมตฺติ ฯ วิวาทาธิกรณญจ
กิจฺจาธิกรณญจ ทฺวีหิ สมเถหิ สมฺมตฺติ สมฺมุขาวินเยน จ
เขภฺยุยฺยสํกาย จ ฯ อนุวาทาธิกรณญจ อาปตฺตธาธิกรณญจ กตฺตีหิ
สมเถหิ สมฺมตฺติ ฯ อนุวาทาธิกรณญจ อาปตฺตธาธิกรณญจ นหิ
สมเถหิ สมฺมตฺติ สมฺมุขาวินเยน จ สติวินเยน จ อมฺมุพฺพหวินเยน จ
ปฏฺญึถฺวาตกรณฺณ จ ตสฺสปาปิยสํกาย จ ตินฺหวตฺถารเกณ จ ฯ
อนุวาทาธิกรณญจ กิจฺจาธิกรณญจ กตฺตีหิ สมเถหิ สมฺมตฺติ ฯ
อนุวาทาธิกรณญจ กิจฺจาธิกรณญจ จตฺตุหิ สมเถหิ สมฺมตฺติ
สมฺมุขาวินเยน จ สติวินเยน จ อมฺมุพฺพหวินเยน จ ตสฺสปาปิยสํกาย
จ ฯ อาปตฺตธาธิกรณญจ กิจฺจาธิกรณญจ กตฺตีหิ สมเถหิ สมฺมตฺติ ฯ
อาปตฺตธาธิกรณญจ กิจฺจาธิกรณญจ ตีหิ สมเถหิ สมฺมตฺติ สมฺมุข-

วินยเนน จ ปฎิณญาตกรณน จ ตินวตุถารเกน จ ฯ วิวาทาธิกรณญจ
 อนุวาทาธิกรณญจ อาปตตะธาธิกรณญจ กตตีหิ สมเถหิ สมฺมุนฺติ ฯ
 วิวาทาธิกรณญจ อนุวาทาธิกรณญจ อาปตตะธาธิกรณญจ สตุตฺตหิ
 สมเถหิ สมฺมุนฺติ สมฺมุขาวินยเนน จ เขญฺญยฺสีกาย จ สติวินยเนน
 จ อมฺพุหฺวินยเนน จ ปฎิณญาตกรณน จ ตสฺสปาปียสีกาย จ
 ตินวตุถารเกน จ ฯ วิวาทาธิกรณญจ อนุวาทาธิกรณญจ กิจฺจาธิกรณญจ
 กตตีหิ สมเถหิ สมฺมุนฺติ ฯ วิวาทาธิกรณญจ อนุวาทาธิกรณญจ
 กิจฺจาธิกรณญจ ปญฺจหิ สมเถหิ สมฺมุนฺติ สมฺมุขาวินยเนน
 จ เขญฺญยฺสีกาย จ สติวินยเนน จ อมฺพุหฺวินยเนน จ ตสฺสปาปียสีกาย
 จ ฯ [๑] วิวาทาธิกรณญจ อนุวาทาธิกรณญจ อาปตตะธาธิกรณญจ
 กิจฺจาธิกรณญจ กตตีหิ สมเถหิ สมฺมุนฺติ ฯ วิวาทาธิกรณญจ
 อนุวาทาธิกรณญจ อาปตตะธาธิกรณญจ กิจฺจาธิกรณญจ สตุตฺตหิ
 สมเถหิ สมฺมุนฺติ สมฺมุขาวินยเนน จ เขญฺญยฺสีกาย จ สติวินยเนน
 จ อมฺพุหฺวินยเนน จ ปฎิณญาตกรณน จ ตสฺสปาปียสีกาย จ
 ตินวตุถารเกน จ ฯ

สมฺมุนฺติวาริ ๒ นิฏฺฐิติ สตุตฺตรสมิ ฯ

[๕๐๔] วิวาทาธิกรณํ กตตีหิ สมเถหิ สมฺมุนฺติ กตตีหิ สมเถหิ
 น สมฺมุนฺติ ฯ อนุวาทาธิกรณํ ฯเปฯ อาปตตะธาธิกรณํ ฯเปฯ
 กิจฺจาธิกรณํ กตตีหิ สมเถหิ สมฺมุนฺติ กตตีหิ สมเถหิ น สมฺมุนฺติ ฯ
 วิวาทาธิกรณํ ทฺวีหิ สมเถหิ สมฺมุนฺติ สมฺมุขาวินยเนน จ เขญฺญยฺสีกาย
 #๑ ม. ยฺ. อนุวาทาธิกรณญจ อาปตตะธาธิกรณญจ กิจฺจาธิกรณญจ
 #กตตีหิ สมเถหิ สมฺมุนฺติ ฯ อนุ...จ อา...จ กิจ...จ นหิ สมเถหิ สมฺมุนฺติ ฯ
 #สมฺมุขาวินยเนนจ สติวินยเนนจ อมฺพุหฺวินยเนน จ ปฎิณญาตกรณน
 #จ ตสฺสปาปียสีกาย จ ตินวตุถารเกน จ ฯ ๒ ม. ยฺ. สมฺมุนฺติวาริ ฯ

จ ปณฺจหิ สมเถหิ น สมฺมตฺติ สติวินฺเยน จ อมฺพหฺวินฺเยน
จ ปฏฺิณฺญาตกรณฺเณน จ ตสฺสปาปิยสํิกาย จ ตินฺนวตฺถารเกน
จ ฯ อนุวาทาธิกรณฺํ จตฺตฺหิ สมเถหิ สมฺมตฺติ สมฺมุขาวินฺเยน
จ สติวินฺเยน จ อมฺพหฺวินฺเยน จ ตสฺสปาปิยสํิกาย จ ตีหิ
สมเถหิ น สมฺมตฺติ เขภฺยุยสํิกาย จ ปฏฺิณฺญาตกรณฺเณน จ
ตินฺนวตฺถารเกน จ ฯ อาปตฺตฺตาธิกรณฺํ ตีหิ สมเถหิ สมฺมตฺติ
สมฺมุขาวินฺเยน จ ปฏฺิณฺญาตกรณฺเณน จ ตินฺนวตฺถารเกน จ จตฺตฺหิ
สมเถหิ น สมฺมตฺติ เขภฺยุยสํิกาย จ สติวินฺเยน จ อมฺพหฺวินฺเยน
จ ตสฺสปาปิยสํิกาย จ ฯ กิจฺจฺจาธิกรณฺํ เอเกน สมเถน
สมฺมตฺติ สมฺมุขาวินฺเยน จหิ สมเถหิ น สมฺมตฺติ เขภฺยุยสํิกาย
จ สติวินฺเยน จ อมฺพหฺวินฺเยน จ ปฏฺิณฺญาตกรณฺเณน
จ ตสฺสปาปิยสํิกาย จ ตินฺนวตฺถารเกน จ ฯ วิวาทาธิกรณฺญจ
อนุวาทาธิกรณฺญจ กตฺตีหิ สมเถหิ สมฺมตฺติ กตฺตีหิ สมเถหิ
น สมฺมตฺติ ฯ วิวาทาธิกรณฺญจ อนุวาทาธิกรณฺญจ ปณฺจหิ
สมเถหิ สมฺมตฺติ สมฺมุขาวินฺเยน จ เขภฺยุยสํิกาย จ สติวินฺเยน
จ อมฺพหฺวินฺเยน จ ตสฺสปาปิยสํิกาย จ ทฺวิหิ สมเถหิ น
สมฺมตฺติ ปฏฺิณฺญาตกรณฺเณน จ ตินฺนวตฺถารเกน จ ฯ วิวาทาธิกรณฺญจ
อาปตฺตฺตาธิกรณฺญจ กตฺตีหิ สมเถหิ สมฺมตฺติ กตฺตีหิ สมเถหิ
น สมฺมตฺติ ฯ วิวาทาธิกรณฺญจ อาปตฺตฺตาธิกรณฺญจ จตฺตฺหิ สมเถหิ
สมฺมตฺติ สมฺมุขาวินฺเยน จ เขภฺยุยสํิกาย จ ปฏฺิณฺญาตกรณฺเณน

จ ตินวตุถารเกน จ ตีหิ สมเถหิ น สมฺมุนฺติ สติวินเยน
จ อมฺพหฺวินเยน จ ตสฺสปาปิยสีกาย จ ฯ วิวาทาธิกรณญจ
กิจจาธิกรณญจ กตีหิ สมเถหิ สมฺมุนฺติ กตีหิ สมเถหิ น
สมฺมุนฺติ ฯ วิวาทาธิกรณญจ กิจจาธิกรณญจ ทฺวี่หิ สมเถหิ
สมฺมุนฺติ สมฺมุขาวินเยน จ เขภฺยฺยสีกาย จ ปญฺจหิ สมเถหิ
น สมฺมุนฺติ สติวินเยน จ อมฺพหฺวินเยน จ ปฏฺฐิตฺถาตกรณน
จ ตสฺสปาปิยสีกาย จ ตินวตุถารเกน จ ฯ อนฺวาทาธิกรณญจ
อาปตฺตธาธิกรณญจ กตีหิ สมเถหิ สมฺมุนฺติ กตีหิ สมเถหิ น
สมฺมุนฺติ ฯ อนฺวาทาธิกรณญจ อาปตฺตธาธิกรณญจ จหิ สมเถหิ
สมฺมุนฺติ สมฺมุขาวินเยน จ สติวินเยน จ อมฺพหฺวินเยน จ
ปฏฺฐิตฺถาตกรณน จ ตสฺสปาปิยสีกาย จ ตินวตุถารเกน จ
เอเกน สมเถน น สมฺมุนฺติ เขภฺยฺยสีกาย ฯ อนฺวาทาธิกรณญจ
กิจจาธิกรณญจ กตีหิ สมเถหิ สมฺมุนฺติ กตีหิ สมเถหิ น
สมฺมุนฺติ ฯ อนฺวาทาธิกรณญจ กิจจาธิกรณญจ จตฺถหิ สมเถหิ
สมฺมุนฺติ สมฺมุขาวินเยน จ สติวินเยน จ อมฺพหฺวินเยน จ
ตสฺสปาปิยสีกาย จ ตีหิ สมเถหิ น สมฺมุนฺติ เขภฺยฺยสีกาย
จ ปฏฺฐิตฺถาตกรณน จ ตินวตุถารเกน จ ฯ อาปตฺตธาธิกรณญจ
กิจจาธิกรณญจ กตีหิ สมเถหิ สมฺมุนฺติ กตีหิ สมเถหิ น
สมฺมุนฺติ ฯ อาปตฺตธาธิกรณญจ กิจจาธิกรณญจ ตีหิ สมเถหิ
สมฺมุนฺติ สมฺมุขาวินเยน จ ปฏฺฐิตฺถาตกรณน จ ตินวตุถารเกน

จ จตุหิ สมเถหิ น สมฺมุนฺติ เขญฺยสีกาย จ สติวินเยน
จ อมฺพุหฺวินเยน จ ตสฺสปาปิยสีกาย จ ฯ วิวาทาธิกรณญจ
อนฺวาทาธิกรณญจ อาปตฺตาทิกรณญจ กตฺตีหิ สมเถหิ สมฺมุนฺติ
กตฺตีหิ สมเถหิ น สมฺมุนฺติ ฯ วิวาทาธิกรณญจ อนฺวาทาธิกรณญจ
อาปตฺตาทิกรณญจ สตฺตหิ สมเถหิ สมฺมุนฺติ สมฺมุขาวินเยน
จ เขญฺยสีกาย จ สติวินเยน จ อมฺพุหฺวินเยน จ ปฏฺิณฺญาตกรณน
จ ตสฺสปาปิยสีกาย จ ตินฺนตฺตารเกน จ ฯ วิวาทาธิกรณญจ
อนฺวาทาธิกรณญจ กิจฺจาธิกรณญจ กตฺตีหิ สมเถหิ สมฺมุนฺติ
กตฺตีหิ สมเถหิ น สมฺมุนฺติ ฯ วิวาทาธิกรณญจ อนฺวาทาธิกรณญจ
กิจฺจาธิกรณญจ ปฺลจฺหิ สมเถหิ สมฺมุนฺติ สมฺมุขาวินเยน จ
เขญฺยสีกาย จ สติวินเยน จ อมฺพุหฺวินเยน จ ตสฺสปาปิยสีกาย
จ ทฺวีหิ สมเถหิ น สมฺมุนฺติ ปฏฺิณฺญาตกรณน จ
ตินฺนตฺตารเกน จ ฯ อนฺวาทาธิกรณญจ อาปตฺตาทิกรณญจ กิจฺจาธิ-
กรณญจ กตฺตีหิ สมเถหิ สมฺมุนฺติ กตฺตีหิ สมเถหิ น สมฺมุนฺติ ฯ
อนฺวาทาธิกรณญจ อาปตฺตาทิกรณญจ กิจฺจาธิกรณญจ จหิ
สมเถหิ สมฺมุนฺติ สมฺมุขาวินเยน จ สติวินเยน จ อมฺพุหฺวินเยน
จ ปฏฺิณฺญาตกรณน จ ตสฺสปาปิยสีกาย จ ตินฺนตฺตารเกน จ
เอเกน สมเถน น สมฺมุนฺติ เขญฺยสีกาย ฯ วิวาทาธิกรณญจ
อนฺวาทาธิกรณญจ อาปตฺตาทิกรณญจ กิจฺจาธิกรณญจ กตฺตีหิ
สมเถหิ สมฺมุนฺติ กตฺตีหิ สมเถหิ น สมฺมุนฺติ ฯ วิวาทาธิกรณญจ

อนุวาทาธิกรณญจ อาปตฺตาธิกรณญจ กิจฺจาธิกรณญจ สत्ตฺตี
สมเถหิ สมฺมฺนฺติ สมฺมุขาวินเยน จ เขภฺยุยฺสีกาย จ สตีวินเยน
จ อมฺพุหฺวินเยน จ ปฺฏิยฺญาตกรณน จ ตสฺสปาปฺยฺสีกาย จ
ตีณฺวตฺตฺถารเกน จ ฯ

สมฺมฺนฺติ-นสมฺมฺนฺติ-วารี นิฏฺฐิตํ อฏฺฐารสํ ฯ

[๕๐๕] สมถา สมเถหิ สมฺมฺนฺติ สมถา อธิกรณฺเหหิ สมฺมฺนฺติ
อธิกรณา สมเถหิ สมฺมฺนฺติ อธิกรณา อธิกรณฺเหหิ สมฺมฺนฺติ ฯ
สียา สมถา สมเถหิ สมฺมฺนฺติ สียา สมถา สมเถหิ น สมฺมฺนฺติ
สียา สมถา อธิกรณฺเหหิ สมฺมฺนฺติ สียา สมถา อธิกรณฺเหหิ น
สมฺมฺนฺติ สียา อธิกรณา สมเถหิ สมฺมฺนฺติ สียา อธิกรณา
สมเถหิ น สมฺมฺนฺติ สียา อธิกรณา อธิกรณฺเหหิ สมฺมฺนฺติ
สียา อธิกรณา อธิกรณฺเหหิ น สมฺมฺนฺติ ฯ

[๕๐๖] กถํ สียา สมถา สมเถหิ สมฺมฺนฺติ กถํ สียา สมถา
สมเถหิ น สมฺมฺนฺติ ฯ เขภฺยุยฺสีกา สมฺมุขาวินเยน สมฺมฺติ
สตีวินเยน น สมฺมฺติ อมฺพุหฺวินเยน น สมฺมฺติ ปฺฏิยฺญาตกรณน
น สมฺมฺติ ตสฺสปาปฺยฺสีกาย น สมฺมฺติ ตีณฺวตฺตฺถารเกน
น สมฺมฺติ ฯ สตีวินโย สมฺมุขาวินเยน สมฺมฺติ อมฺพุหฺวินเยน
น สมฺมฺติ ปฺฏิยฺญาตกรณน น สมฺมฺติ ตสฺสปาปฺยฺสีกาย น
สมฺมฺติ ตีณฺวตฺตฺถารเกน น สมฺมฺติ เขภฺยุยฺสีกาย น สมฺมฺติ ฯ
อมฺพุหฺวินโย สมฺมุขาวินเยน สมฺมฺติ ปฺฏิยฺญาตกรณน น สมฺมฺติ

ตสฺสปาปิยสีกาย น สมฺมตฺติ ตินฺนวตฺถารเกน น สมฺมตฺติ
เขภฺยุยสีกาย น สมฺมตฺติ สติวินฺนเยน น สมฺมตฺติ ฯ ปฏฺฐิตฺถาตฺถกรณํ
สมฺมุขาวินฺนเยน สมฺมตฺติ ตสฺสปาปิยสีกาย น สมฺมตฺติ ตินฺนวตฺถารเกน
น สมฺมตฺติ เขภฺยุยสีกาย น สมฺมตฺติ สติวินฺนเยน น
สมฺมตฺติ อมฺพุหฺวินฺนเยน น สมฺมตฺติ ฯ ตสฺสปาปิยสีกาย สมฺมุขาวินฺนเยน
สมฺมตฺติ ตินฺนวตฺถารเกน น สมฺมตฺติ เขภฺยุยสีกาย น สมฺมตฺติ
สติวินฺนเยน น สมฺมตฺติ อมฺพุหฺวินฺนเยน น สมฺมตฺติ ปฏฺฐิตฺถาตฺถกรณน
น สมฺมตฺติ ฯ ตินฺนวตฺถารโก สมฺมุขาวินฺนเยน สมฺมตฺติ เขภฺยุยสีกาย
น สมฺมตฺติ สติวินฺนเยน น สมฺมตฺติ อมฺพุหฺวินฺนเยน น สมฺมตฺติ
ปฏฺฐิตฺถาตฺถกรณน น สมฺมตฺติ ตสฺสปาปิยสีกาย น สมฺมตฺติ ฯ
เอวํ สียา สมถา สมเถหิ สมฺมมฺนฺตฺติ เอวํ สียา สมถา สมเถหิ
น สมฺมมฺนฺตฺติ ฯ

[๕๐๗] กถํ สียา สมถา อธิกรณฺเหหิ สมฺมมฺนฺตฺติ กถํ สียา
สมถา อธิกรณฺเหหิ น สมฺมมฺนฺตฺติ ฯ สมฺมุขาวินฺนโย วิวาทาธิกรณน
น ๑ สมฺมตฺติ อนฺนฺวาทาธิกรณน น สมฺมตฺติ อาปตฺตฺตาธิกรณน
น สมฺมตฺติ กิจฺจฺจาธิกรณน สมฺมตฺติ ฯ เขภฺยุยสีกา วิวาทาธิกรณน
น ๑ สมฺมตฺติ อนฺนฺวาทาธิกรณน น สมฺมตฺติ อาปตฺตฺตาธิกรณน
น สมฺมตฺติ กิจฺจฺจาธิกรณน [๒] สมฺมตฺติ ฯ สติวินฺนโย
วิวาทาธิกรณน น สมฺมตฺติ อนฺนฺวาทาธิกรณน น สมฺมตฺติ
อาปตฺตฺตาธิกรณน น สมฺมตฺติ กิจฺจฺจาธิกรณน [๒] สมฺมตฺติ ฯ
#๑ ยฺ. นสฺสทฺโท นตฺถติ ฯ ๒ ยฺ. น ฯ

อมุพหุวินโย วิวาทาธิกรณน น สมุมติ อนุวาทาธิกรณน น
สมุมติ อาปตฺตาธิกรณน น สมุมติ กิจจาธิกรณน [๑] สมุมติ ฯ
ปฎิณฺญาตกรณํ วิวาทาธิกรณน น สมุมติ อนุวาทาธิกรณน น
สมุมติ อาปตฺตาธิกรณน น ๒ สมุมติ กิจจาธิกรณน [๑] สมุมติ ฯ
ตสฺสปาปิยสิกา วิวาทาธิกรณน น สมุมติ อนุวาทาธิกรณน น
สมุมติ อาปตฺตาธิกรณน น สมุมติ กิจจาธิกรณน [๑] สมุมติ ฯ
ติณฺหวตฺถารโก วิวาทาธิกรณน น สมุมติ อนุวาทาธิกรณน น
สมุมติ อาปตฺตาธิกรณน น สมุมติ กิจจาธิกรณน [๑] สมุมติ ฯ
เอวํ สียา สมถา อธิกรณนํ สมุมนฺติ เอวํ สียา สมถา
อธิกรณนํ น สมุมนฺติ ฯ

[๕๐๘] กถํ สียา อธิกรณา สมถนํ สมุมนฺติ กถํ สียา
อธิกรณา สมถนํ น สมุมนฺติ ฯ วิวาทาธิกรณํ สมุมฺขาวินเยน
จ เขญฺญสํกาย จ สมุมติ สติวินเยน จ อมฺพหุวินเยน จ
ปฎิณฺญาตกรณน จ ตสฺสปาปิยสํกาย จ ตินฺหวตฺถารเกน จ น
สมุมติ ฯ อนุวาทาธิกรณํ สมุมฺขาวินเยน จ สติวินเยน จ
อมฺพหุวินเยน จ ตสฺสปาปิยสํกาย จ สมุมติ เขญฺญสํกาย จ
ปฎิณฺญาตกรณน จ ตินฺหวตฺถารเกน จ น สมุมติ ฯ อาปตฺตาธิกรณํ
สมุมฺขาวินเยน จ ปฎิณฺญาตกรณน จ ตินฺหวตฺถารเกน จ
สมุมติ เขญฺญสํกาย จ สติวินเยน จ อมฺพหุวินเยน จ
ตสฺสปาปิยสํกาย จ น สมุมติ ฯ กิจจาธิกรณํ สมุมฺขาวินเยน
#๑ ย. น ฯ ๒ ย. นสทฺโท นตฺถิ ฯ

สมมติ เขุขยสีกาย จ สติวินเขน จ อมูพหวินเขน จ
ปฏิญญาดกรณน จ ตสฺสปายีสีกาย จ ตินวตุถารเกน จ น
สมมติ ฯ เอวํ สียา อธิกรณา สมเถหิ สมมฺนฺติ เอวํ สียา
อธิกรณา สมเถหิ น สมมฺนฺติ ฯ

[๕๐๕] กถํ สียา อธิกรณา อธิกรณฺเหหิ สมมฺนฺติ กถํ สียา
อธิกรณา อธิกรณฺเหหิ น สมมฺนฺติ ฯ วิวาทาธิกรณํ วิวาทาธิกรณน
น สมมติ อนุวาทาธิกรณน น สมมติ อาปตฺตฺตาธิกรณน
น สมมติ กิจฺจาธิกรณน สมมติ ฯ อนุวาทาธิกรณํ
วิวาทาธิกรณน น สมมติ อนุวาทาธิกรณน น สมมติ
อาปตฺตฺตาธิกรณน น สมมติ กิจฺจาธิกรณน สมมติ ฯ อาปตฺตฺตาธิกรณํ
วิวาทาธิกรณน น สมมติ อนุวาทาธิกรณน น สมมติ
อาปตฺตฺตาธิกรณน น สมมติ กิจฺจาธิกรณน สมมติ ฯ กิจฺจาธิกรณํ
วิวาทาธิกรณน น สมมติ อนุวาทาธิกรณน น สมมติ
อาปตฺตฺตาธิกรณน น สมมติ กิจฺจาธิกรณน สมมติ ฯ เอวํ
สียา อธิกรณา อธิกรณฺเหหิ สมมฺนฺติ เอวํ สียา อธิกรณา
อธิกรณฺเหหิ น สมมฺนฺติ ฯ

[๕๐๖] ฌปี สมถา จตฺตาโรปี อธิกรณา สมฺมุขาวินเขน สมมฺนฺติ
สมฺมุขาวินโย น ๑ เกนจิ สมมติ ฯ

สมถาธิกรณวารํ นิฏฺฐิตํ เอฏฺฐนวีสตีมํ ๒ ฯ

#๑ ย. นสทฺโท นตฺถิ ฯ ๒ ย. อุณวีสตีมํ ฯ

[๕๑๑] วิวาทาธิกรณํ จตฺนุนํ อธิกรณานํ กตมํ อธิกรณํ
สมฺภูจาเปติ ฯ วิวาทาธิกรณํ จตฺนุนํ อธิกรณานํ น กตมํ
อธิกรณํ สมฺภูจาเปติ อปีจ วิวาทาธิกรณปจฺจยา จตฺตารอปี ๑
อธิกรณา ชายนฺติ ฯ ยถากถํ วิย ฯ อธิ ภิกฺขุ วิวทฺตติ
ธมฺโมติ วา อธมฺโมติ วา วินโยติ วา อวินโยติ วา
ภาสิตํ ลปิตํ ตถาคเตนาติ วา อภาสิตํ อลปิตํ ตถาคเตนาติ
วา อาจิณฺณํ ตถาคเตนาติ วา อนาจิณฺณํ ตถาคเตนาติ วา
ปฺลฺลตฺตํ ตถาคเตนาติ วา อปฺปฺลตฺตํ ตถาคเตนาติ วา
อาปตฺตีสฺสิติ วา อนาปตฺตีสฺสิติ วา ลหุกา อาปตฺตีสฺสิติ วา กรุกา
อาปตฺตีสฺสิติ วา สาวเสสา อาปตฺตีสฺสิติ วา อนวเสสา อาปตฺตีสฺสิติ
วา ทฏฺฐจฺจลา อาปตฺตีสฺสิติ วา อทฏฺฐจฺจลา อาปตฺตีสฺสิติ วา ยํ
ตตฺถ ภณฺฑนํ กลโห วิคฺคโห วิวาโท นานาวาโท อณฺณถาวาโท
วิปฺจฺจตาย โวหาโร เมธกํ ๒ อิทํ วุจฺจติ วิวาทาธิกรณํ ฯ
วิวาทาธิกรณเ สงฺโฆ วิวทติ วิวาทาธิกรณํ ฯ วิวทมาโน
อนฺนวทติ อนฺนวาทาธิกรณํ ฯ อนฺนวทมาโน อาปตฺตีสฺสิติ อาปชฺชติ
อาปตฺตาริกรณํ ฯ ตาย อาปตฺตียา สงฺโฆ กมฺมํ กโรติ กิจฺจาธิกรณํ ฯ
เอวํ วิวาทาธิกรณปจฺจยา จตฺตารอปี อธิกรณา ชายนฺติ ฯ

[๕๑๒] อนฺนวาทาธิกรณํ จตฺนุนํ อธิกรณานํ กตมํ อธิกรณํ
สมฺภูจาเปติ ฯ อนฺนวาทาธิกรณํ จตฺนุนํ อธิกรณานํ น กตมํ
อธิกรณํ สมฺภูจาเปติ อปีจ อนฺนวาทาธิกรณปจฺจยา จตฺตารอปี
#๑ ม. ย. ปีสทฺโท นตฺถิ ฯ สพฺพตฺถ อิทิสเมว ๒ จุลลวคฺเค เมธกนฺติ ปากโฏ ฯ

อธิกรณา ชายนฺติ ฯ ยถากถํ วิย ฯ อธิ ภิกขุ ภิกขุํ อนุวทนต์
สีลวิปตฺติยา วา อจฺจารวิปตฺติยา วา ทิฏฺฐิวิปตฺติยา วา
อาชีวิวิปตฺติยา วา โย ตตฺถ อนุวาโท อนุวทณา อนุลฺลปนา อนุภณนา
อนุสมปฺวงฺกตา อพฺภุสฺสหนตา อนุพลปฺปทานํ อิทํ วุจฺจติ
อนุวาทาธิกรณํ ฯ อนุวาทาธิกรณเณ สงฺโฆ วิวทติ วิวาทาธิกรณํ ฯ
วิวทมาโน อนุวทติ อนุวาทาธิกรณํ ฯ อนุวทมาโน อาปตฺตี
อาปชฺชติ อาปตฺตาธิกรณํ ฯ ตาย อาปตฺติยา สงฺโฆ กมฺมํ
กโรติ กิจฺจาธิกรณํ ฯ เอวํ อนุวาทาธิกรณปฺจฺจยา จตฺตารोปี
อธิกรณา ชายนฺติ ฯ

[๕๑๓] อาปตฺตาธิกรณํ จตฺตุนํ อธิกรณานํ กตมํ อธิกรณํ
สมฺภูจฺจาเปติ ฯ อาปตฺตาธิกรณํ จตฺตุนํ อธิกรณานํ น กตมํ
อธิกรณํ สมฺภูจฺจาเปติ อปีจ อาปตฺตาธิกรณปฺจฺจยา จตฺตารोปี
อธิกรณา ชายนฺติ ฯ ยถากถํ วิย ฯ ปญฺจปี อาปตฺติกฺขนฺธา
อาปตฺตาธิกรณํ สตฺตปี อาปตฺติกฺขนฺธา อาปตฺตาธิกรณํ อิทํ
วุจฺจติ อาปตฺตาธิกรณํ ฯ อาปตฺตาธิกรณเณ สงฺโฆ วิวทติ
วิวาทาธิกรณํ ฯ วิวทมาโน อนุวทติ อนุวาทาธิกรณํ ฯ อนุวทมาโน
อาปตฺตี อาปชฺชติ อาปตฺตาธิกรณํ ฯ ตาย อาปตฺติยา สงฺโฆ
กมฺมํ กโรติ กิจฺจาธิกรณํ ฯ เอวํ อาปตฺตาธิกรณปฺจฺจยา
จตฺตารोปี อธิกรณา ชายนฺติ ฯ

[๕๑๔] กิจฺจาธิกรณํ จตฺตุนํ อธิกรณานํ กตมํ อธิกรณํ

สมุฏจาเปติ ฯ กิจจาธิกรณํ จตฺตุนํ อธิกรณานํ น กตมํ อธิกรณํ
สมุฏจาเปติ อปีจ กิจจาธิกรณปจฺจยา จตฺตารอปี อธิกรณา
ชายนฺติ ฯ ยถากถํ วิย ฯ ยา สงฺฆสฺส กิจฺจยตา กรณียตา
อปโลกนกมฺมํ ฅตฺตีกมฺมํ ฅตฺติทุติยกมฺมํ ฅตฺติจตฺตถกมฺมํ อิทํ
วฺจฺจติ กิจจาธิกรณํ ฯ กิจจาธิกรณเณ สงฺโฆ วิวทติ วิวาทาธิกรณํ ฯ
วิวทมาโน อนุวทติ อนุวาทาธิกรณํ ฯ อนุวทมาโน
อาปตฺตํ อาปชฺชติ อาปตฺตาทิกรณํ ฯ ตาย อาปตฺตติยา สงฺโฆ
กมฺมํ กโรติ กิจจาธิกรณํ ฯ เอวํ กิจจาธิกรณปจฺจยา จตฺตารอปี
อธิกรณา ชายนฺติ ฯ

สมุฏจาเปติวาริ ๑ นิฏฺฐิตํ วิสตีมํ ฯ

[๕๑๕] วิวาทาธิกรณํ จตฺตุนํ อธิกรณานํ กตมํ อธิกรณํ ภาชติ
กตมํ อธิกรณํ อุปนีสฺสิตํ กตมํ อธิกรณํ ปริยาปนฺนํ กตเมน
อธิกรณเณ สงฺคหิตํ ฯ อนุวาทาธิกรณํ จตฺตุนํ อธิกรณานํ กตมํ
อธิกรณํ ภาชติ กตมํ อธิกรณํ อุปนีสฺสิตํ กตมํ อธิกรณํ
ปริยาปนฺนํ กตเมน อธิกรณเณ สงฺคหิตํ ฯ อาปตฺตาทิกรณํ
จตฺตุนํ อธิกรณานํ กตมํ อธิกรณํ ภาชติ กตมํ อธิกรณํ
อุปนีสฺสิตํ กตมํ อธิกรณํ ปริยาปนฺนํ กตเมน อธิกรณเณ
สงฺคหิตํ ฯ กิจจาธิกรณํ จตฺตุนํ อธิกรณานํ กตมํ อธิกรณํ ภาชติ
กตมํ อธิกรณํ อุปนีสฺสิตํ กตมํ อธิกรณํ ปริยาปนฺนํ กตเมน
#๑ ม. ย. สมุฏจาปนวาริ ฯ

อธิกรณน สงฺคหิตํ ฯ วิวาทาธิกรณํ จตฺตุนํ อธิกรณานํ วิวาทาธิกรณํ
 ภาชติ วิวาทาธิกรณํ อุปนิสฺสิตํ วิวาทาธิกรณํ ปริยาปนฺนํ
 วิวาทาธิกรณน สงฺคหิตํ ฯ อนุวาทาธิกรณํ จตฺตุนํ อธิกรณานํ
 อนุวาทาธิกรณํ ภาชติ อนุวาทาธิกรณํ อุปนิสฺสิตํ อนุวาทาธิกรณํ
 ปริยาปนฺนํ อนุวาทาธิกรณน สงฺคหิตํ ฯ อาปตฺตธาธิกรณํ จตฺตุนํ
 อธิกรณานํ อาปตฺตธาธิกรณํ ภาชติ อาปตฺตธาธิกรณํ อุปนิสฺสิตํ
 อาปตฺตธาธิกรณํ ปริยาปนฺนํ อาปตฺตธาธิกรณน สงฺคหิตํ ฯ
 กิจจาธิกรณํ จตฺตุนํ อธิกรณานํ กิจจาธิกรณํ ภาชติ กิจจาธิกรณํ
 อุปนิสฺสิตํ กิจจาธิกรณํ ปริยาปนฺนํ กิจจาธิกรณน สงฺคหิตํ ฯ

[๕๑๖] วิวาทาธิกรณํ สตฺตุนํ สมถานํ กติ สมถे ภาชติ
 กติ สมถे อุปนิสฺสิตํ กติ สมถे ปริยาปนฺนํ กติหิ สมถेหิ สงฺคหิตํ
 กติหิ สมถेหิ สมฺมตฺติ ฯ อนุวาทาธิกรณํ ฯเปฯ อาปตฺตธาธิกรณํ ฯเปฯ
 กิจจาธิกรณํ สตฺตุนํ สมถานํ กติ สมถे ภาชติ กติ สมถे
 อุปนิสฺสิตํ กติ สมถे ปริยาปนฺนํ กติหิ สมถेหิ สงฺคหิตํ กติหิ
 สมถेหิ สมฺมตฺติ ฯ วิวาทาธิกรณํ สตฺตุนํ สมถานํ เทว สมถे ภาชติ
 เทว สมถे อุปนิสฺสิตํ เทว สมถे ปริยาปนฺนํ ทฺวี่หิ สมถेหิ
 สงฺคหิตํ ทฺวี่หิ สมถेหิ สมฺมตฺติ สมฺมุขาวินเยน จ เขภฺยฺยสึกาย
 จ ฯ อนุวาทาธิกรณํ สตฺตุนํ สมถานํ จตฺตวโร สมถे ภาชติ
 จตฺตวโร สมถे อุปนิสฺสิตํ จตฺตวโร สมถे ปริยาปนฺนํ จตฺตว
 หิ สมถेหิ สงฺคหิตํ จตฺตว หิ สมถेหิ สมฺมตฺติ สมฺมุขาวินเยน จ

สติวินยเณ จ อมูพุหวินยเณ จ ตสฺสปาปิยสีกาย จ ฯ อาปตฺตาธิกรณํ
สตฺตุนนํ สมถานํ ตโย สมเถ ภาตติ ตโย สมเถ อุปนิสฺสิตํ
ตโย สมเถ ปริยาปนฺนํ ตีหิ สมเถหิ สงฺกหิตํ ตีหิ สมเถหิ
สมฺมตติ สมฺมุขาวินยเณ จ ปฏฺยญาตกรเณน จ ตินฺนวตฺตารเณน
จ ฯ กิจฺจาทิกรณํ สตฺตุนนํ สมถานํ เอกํ สมถํ ภาตติ เอกํ
สมถํ อุปนิสฺสิตํ เอกํ สมถํ ปริยาปนฺนํ เอเกน สมเถน
สงฺกหิตํ เอเกน สมเถน สมฺมตติ สมฺมุขาวินยเณนาติ ฯ

สมถเภทํ นิฏฺฐิตํ ๑ ฯ

ตสฺสทฺททานํ

[๕๑๗] อธิกรณํ ปริยาปนฺนํ ๒ สาธารณา จ ภาคิยา

สมถา สาธารณิกา	สมถสฺส ตพฺภาคิยา
สมถา สมฺมุขา เจว	วินย ๑ กุสเลน จ
ยตฺถสมยสํสฺสฏฺฐา ๔	สมฺมนฺตติ น สมฺมนฺตติ จ
สมถาธิกรณญฺเจว	สมฺมฏฺฐานํ ภาชนฺตติ จาติ ฯ

#๑ ม. ภาตติวารโ นิฏฺฐิตโต เอกวิสตติโม สมถเภทโท นิฏฺฐิตโต ฯ ๒ ม. ปริยาปนํ ฯ

#๓ ม. ย. วินยเณ ฯ ๔ ม. ยตฺถสมยสํสฺสฏฺฐา ฯ

ขนฺธกปฺจณา ๑

[๕๑๘] อุปสมฺปทํ ปุจฺฉิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุชฺสปทานํ
กตฺติ อปาตฺตติโย ฯ

อุปสมฺปทํ วิสฺสชฺชิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุชฺสปทานํ
เทว อปาตฺตติโย ฯ

[๕๑๙] อุโปสถํ ปุจฺฉิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุชฺสปทานํ
กตฺติ อปาตฺตติโย ฯ

อุโปสถํ วิสฺสชฺชิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุชฺสปทานํ ติสฺโส
อปาตฺตติโย ฯ

[๕๒๐] วสฺสูปนายิกํ ปุจฺฉิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุชฺสปทานํ
กตฺติ อปาตฺตติโย ฯ

วสฺสูปนายิกํ วิสฺสชฺชิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุชฺสปทานํ
เอกา อปาตฺตติโย ฯ

[๕๒๑] ปวารณํ ปุจฺฉิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุชฺสปทานํ
กตฺติ อปาตฺตติโย ฯ

ปวารณํ วิสฺสชฺชิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุชฺสปทานํ ติสฺโส
อปาตฺตติโย ฯ

[๕๒๒] จมฺมสณฺณตฺตํ ปุจฺฉิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุชฺสปทานํ
กตฺติ อปาตฺตติโย ฯ

#๑ ม. ขนฺธกปฺจณาวาร ฯ ย. อัย ปาโร นตฺถิ ฯ

จมุมสณฺณุตฺตํ วิสฺสชฺชิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ
ติสฺโส อปฺตติโย ฯ

[๕๒๓] เกสชฺชํ ปุจฺฉิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ
กติ อปฺตติโย ฯ

เกสชฺชํ วิสฺสชฺชิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ ติสฺโส
อปฺตติโย ฯ

[๕๒๔] กจฺฉินกํ ปุจฺฉิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ
กติ อปฺตติโย ฯ

กจฺฉินกํ วิสฺสชฺชิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ นตฺถิ
ตตฺถ อปฺตติ ๑ ฯ

[๕๒๕] จีวรสณฺณุตฺตํ ปุจฺฉิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ
กติ อปฺตติโย ฯ

จีวรสณฺณุตฺตํ วิสฺสชฺชิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ
ติสฺโส อปฺตติโย ฯ

[๕๒๖] จมฺเปยฺยกํ ปุจฺฉิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ
กติ อปฺตติโย ฯ

จมฺเปยฺยกํ วิสฺสชฺชิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ
เอกา อปฺตติ ฯ

[๕๒๗] โกสมฺพิกํ ๒ ปุจฺฉิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ
กติ อปฺตติโย ฯ

#๑ ย. น กตฺมา อปฺตติ ฯ ๒ ม. ย. โกสมฺพิกํ ฯ

โกสมพิทัง วิสฺสชฺชิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ
เอกา อาปตฺติโย ฯ

[๕๒๘] กมฺมกฺขนฺธกํ ปุจฺฉิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ
กตฺติ อาปตฺติโย ฯ

กมฺมกฺขนฺธกํ วิสฺสชฺชิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ
เอกา อาปตฺติโย ฯ

[๕๒๙] ปารีวาสิทํ ปุจฺฉิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ
กตฺติ อาปตฺติโย ฯ

ปารีวาสิทํ วิสฺสชฺชิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ
เอกา อาปตฺติโย ฯ

[๕๓๐] สมฺจฺจยํ ปุจฺฉิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ
กตฺติ อาปตฺติโย ฯ

สมฺจฺจยํ วิสฺสชฺชิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ เอกา
อาปตฺติโย ฯ

[๕๓๑] สมถํ ปุจฺฉิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ
กตฺติ อาปตฺติโย ฯ

สมถํ วิสฺสชฺชิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ เทว
อาปตฺติโย ฯ

[๕๓๒] ขุทฺทกฺวตฺถุกํ ปุจฺฉิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ
กตฺติ อาปตฺติโย ฯ

ขุททกวัตถุภัก วิสสชชิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทถฺสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ
ติสฺโส อปฺตติโย ฯ

[๕๓๓] เสนาสนํ ปุจฺฉิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทถฺสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ
กติ อปฺตติโย ฯ

เสนาสนํ วิสสชชิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทถฺสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ ติสฺโส
อปฺตติโย ฯ

[๕๓๔] สงฺฆเกถํ ปุจฺฉิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทถฺสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ
กติ อปฺตติโย ฯ

สงฺฆเกถํ วิสสชชิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทถฺสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ เทว
อปฺตติโย ฯ

[๕๓๕] สมาจารํ ปุจฺฉิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทถฺสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ
กติ อปฺตติโย ฯ

สมาจารํ วิสสชชิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทถฺสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ
เอกา อปฺตติโย ฯ

[๕๓๖] จปนํ ปุจฺฉิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทถฺสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ
กติ อปฺตติโย ฯ

จปนํ วิสสชชิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทถฺสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ เอกา
อปฺตติโย ฯ

[๕๓๗] ภิกฺขุณีชนฺธกํ ปุจฺฉิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทถฺสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ
กติ อปฺตติโย ฯ

ภิกขุณีขนุรค์ วิสฺสชฺชิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ
เทว อापตฺติโย ๑

[๕๓๘] ปญฺจสติกํ ปุจฺฉิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ
กตฺติ อापตฺติโย ๑

ปญฺจสติกํ วิสฺสชฺชิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ
นตฺถิ ตตฺถ อापตฺติ ๑ ๑

[๕๓๙] สตฺตสติกํ ปุจฺฉิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ
กตฺติ อापตฺติโย ๑

สตฺตสติกํ วิสฺสชฺชิสฺสํ สนิทานํ สนิทฺเทสํ สมฺกุกฺกุจฺปทานํ
นตฺถิ ตตฺถ อापตฺติ ๑ ๑

ขนฺธกปุจฺฉา ๒ นิฏฺฐิตา ปจฺมา ๑

ตสฺสุทฺทานํ

[๕๔๐] อุปสมฺปทฺโปสถํ ๓ วสฺสูปนา ปวารณา ๔

จมฺมเกสฺซชฺชกจินา จีวรํ จมฺเปยฺยเกน จ

โกสมฺพิกฺขนฺธกํ ๕ กมฺมํ ปารีวาสิสมฺจุจฺยา

สมถา ชุทฺทกา เสนา สงฺฆเมทฺสมาจฺรา ๖ ๑

จปนํ ภิกฺขุณีนญฺจ ๗ ปญฺจสตฺตสฺเตน จาติ ๑

#๑ ย. น กตฺมา อापตฺติ ๑ ๒ ม. ย. ขนฺธกปุจฺฉาวาร ๑ ๓ ม. ย. อุปสมฺปทฺโปสโถ ๑

#๔ ม. ย. วสฺสูปนายิกปวารณา ๑ ส. วสฺสูปนายิก ปวารณา ๑ ๕ ม. โกสมฺพก- ๑

#๖ ม. ย. สงฺฆเมทฺ สมาจาโร ๑ ๗ ม. ภิกฺขุณีกฺขนฺธ ๑

เอกุตฺตริกํ ๑

[๕๔๑] อาปตฺติกรร ชมฺมา ชานิตพฺพา ฯ อนาปตฺติกรร ชมฺมา
ชานิตพฺพา ฯ อาปตฺติ ชานิตพฺพา ฯ อนาปตฺติ ชานิตพฺพา ฯ
ลหุกา อาปตฺติ ชานิตพฺพา ฯ กรุกา อาปตฺติ ชานิตพฺพา ฯ
สาวเสสา อาปตฺติ ชานิตพฺพา ฯ อนวเสสา อาปตฺติ ชานิตพฺพา ฯ
ทฺฏฐลลา อาปตฺติ ชานิตพฺพา ฯ อทฺฏฐลลา อาปตฺติ ชานิตพฺพา ฯ
สปฺปฏิกมฺมา อาปตฺติ ชานิตพฺพา ฯ อปฺปฏิกมฺมา อาปตฺติ
ชานิตพฺพา ฯ เทสนาคามินี อาปตฺติ ชานิตพฺพา ฯ อเทสนาคามินี
อาปตฺติ ชานิตพฺพา ฯ อนฺตฺรายิกา อาปตฺติ ชานิตพฺพา ฯ
อนนฺตฺรายิกา อาปตฺติ ชานิตพฺพา ฯ สาวชฺชปฺลยตฺติ อาปตฺติ
ชานิตพฺพา ฯ อนวชฺชปฺลยตฺติ อาปตฺติ ชานิตพฺพา ฯ กิริยโต
สมฺภูจิตฺตา อาปตฺติ ชานิตพฺพา ฯ อกิริยโต สมฺภูจิตฺตา อาปตฺติ
ชานิตพฺพา ฯ กิริยาภิรียโต สมฺภูจิตฺตา อาปตฺติ ชานิตพฺพา ฯ
ปฺพพฺวาปตฺติ ชานิตพฺพา ฯ อปฺรราปตฺติ ชานิตพฺพา ฯ ปฺพพฺวาปตฺตินิ
อนฺตฺรราปตฺติ ชานิตพฺพา ฯ อปฺรราปตฺตินิ อนฺตฺรราปตฺติ ชานิตพฺพา ฯ
เทสิตา คณฺนุปกา อาปตฺติ ชานิตพฺพา ฯ เทสิตา น คณฺนุปกา
อาปตฺติ ชานิตพฺพา ฯ ปฺลยตฺติ ชานิตพฺพา ฯ อนฺนุปฺปฺลยตฺติ
ชานิตพฺพา ฯ อนฺนุปฺนฺนปฺลยตฺติ ชานิตพฺพา ฯ สพฺพตฺถปฺลยตฺติ
ชานิตพฺพา ฯ ปฺเทสปฺลยตฺติ ชานิตพฺพา ฯ สาธารณปฺลยตฺติ
#๑ ม. เอกุตฺตริกนย ฯ ยฺ. อัย ปาโจ นตฺถิ ฯ

ชานิตพฺพา ๑ อสธารณปฺลยตฺติ ชานิตพฺพา ๑ เอกโตปฺลยตฺติ
ชานิตพฺพา ๑ อุกโตปฺลยตฺติ ชานิตพฺพา ๑ อุตฺตวชฺชา อปฺตติ
ชานิตพฺพา ๑ อุตฺตวชฺชา อปฺตติ ชาวิตพฺพา ๑ คิหิปฺฐิสณฺนตฺตา
อปฺตติ ชานิตพฺพา ๑ น คิหิปฺฐิสณฺนตฺตา อปฺตติ ชานิตพฺพา ๑
นียตา อปฺตติ ชานิตพฺพา ๑ อนียตา อปฺตติ ชานิตพฺพา ๑
อาทิกโร ปุคฺคโล ชานิตพฺโพ ๑ อนาทิกโร ปุคฺคโล ชานิตพฺโพ ๑
อนิจฺจาปฺตติโก ปุคฺคโล ชานิตพฺโพ ๑ อภินฺหาปฺตติโก ปุคฺคโล
ชานิตพฺโพ ๑ โจทโก ปุคฺคโล ชานิตพฺโพ ๑ จูทิตโก ปุคฺคโล
ชานิตพฺโพ ๑ อธมฺมโจทโก ปุคฺคโล ชานิตพฺโพ ๑ อธมฺมจูทิตโก
ปุคฺคโล ชานิตพฺโพ ๑ ธมฺมโจทโก ปุคฺคโล ชานิตพฺโพ ๑
ธมฺมจูทิตโก ปุคฺคโล ชานิตพฺโพ ๑ นียโต ปุคฺคโล ชานิตพฺโพ ๑
อนียโต ปุคฺคโล ชานิตพฺโพ ๑ ภพฺพาปฺตติโก ๑ ปุคฺคโล ชานิตพฺโพ ๑
อภพฺพาปฺตติโก ๒ ปุคฺคโล ชานิตพฺโพ ๑ อุกฺขิตฺตโก ปุคฺคโล
ชานิตพฺโพ ๑ อนุกฺขิตฺตโก ปุคฺคโล ชานิตพฺโพ ๑ นาสิตโก
ปุคฺคโล ชานิตพฺโพ ๑ อนาสิตโก ปุคฺคโล ชานิตพฺโพ ๑
สมานสํวาสโก ปุคฺคโล ชานิตพฺโพ ๑ นานาสํวาสโก ๓ ปุคฺคโล
ชานิตพฺโพ ๑ ฐปนํ ชานิตพฺพนฺติ ๑

เอกกํ นิฏฺฐิตํ ๑

ตสฺสุทฺธานัน๕

[๕๔๒] กรา อปฺตติ ลหฺกา   สาวเสสา จ ทูฏฺฐลฺลา

#๑ ม. ย. อภพฺพาปฺตติโก ๑ ๒ ม. ย. ภพฺพาปฺตติโก ๑ ๓ ม. ย. อสมานสํวาสโก ๑

ปฏิกรมมเทศนา จ อนุตราวชชกิริยา ๑

กิริยากิริยา ๒ ปุพพา อนุตรา คณนุปคา

ปลยตตานุปปนา ๓ สพพา สาธารณา จ เอกโต

ทฏฐลลาคิหิ นียตา จ อาทอนิจจโจทโก ๔

อธมมธมนียโต อภพโพกขิตตนาสโก ๕ ๗

สมานํ จปนญเจว อุททานํ เอกโต ๖ อิทนติ ๗

[๕๔๑] อตถาปตติ สลญาวิโมกขา อตถาปตติ น ๗

สลญาวิโมกขา ๗ อตถาปตติ ลทฐสมาปตติกสฺส อตถาปตติ น

ลทฐสมาปตติกสฺส ๗ อตถาปตติ สทฐมมปฏิสลญตตทา อตถาปตติ

อสทฐมมปฏิสลญตตทา ๗ อตถาปตติ สปริกขารปฏิสลญตตทา

อตถาปตติ ปรปริกขารปฏิสลญตตทา ๗ อตถาปตติ สปรคคลปฏิสลญตตทา

อตถาปตติ ปรปรคคลปฏิสลญตตทา ๗ อตถิ สจจํ

ภณนโต กรุกํ อาปตตี อาปชชติ อตถิ ๘ มุสา ภณนโต ลหุกํ

อาปตตี อาปชชติ ๘ ๗ อตถิ มุสา ภณนโต กรุกํ อาปตตี

อาปชชติ อตถิ ๘ สจจํ ภณนโต ลหุกํ อาปตตี อาปชชติ ๘ ๗

อตถาปตติ ภูมิตโต อาปชชติ โน เวหาสคโต อตถาปตติ

เวหาสคโต อาปชชติ โน ภูมิตโต ๗ อตถาปตติ นิกขมมโต

อาปชชติ โน ปวิสนโต อตถาปตติ ปวิสนโต อาปชชติ โน

นิกขมมโต ๗ อตถาปตติ อาทียนโต อาปชชติ อตถาปตติ

#๑ ม. ย. วชชกิริยํ ๗ ๒ ม. กิริยากิริยํ ๗ ๓ ม. ปลยตติ อนานุปปนา ๗

#ย. ปลยตติ อนานุปปนา ๗ ๔ ม. ย. ลลลคิหिनียตา จ อาทอิจจโจทโก ๗

#๕ ม. ย. -นาสิตา ๗ ๖ ม. ย. เอกเก ๗ ๗ ม. โน ๗ ๘ ม. ย. ฉยเม ปาจา นตถิ ๗

อนาทิยฺนโต อาปชฺชติ ฯ อตุลาปตฺติ สมาทิยฺนโต อาปชฺชติ
 อตุลาปตฺติ น สมาทิยฺนโต อาปชฺชติ ฯ อตุลาปตฺติ กโรนฺโต
 อาปชฺชติ อตุลาปตฺติ น กโรนฺโต อาปชฺชติ ฯ อตุลาปตฺติ
 เทนฺโต อาปชฺชติ อตุลาปตฺติ น เทนฺโต อาปชฺชติ ฯ [๑]
 อตุลาปตฺติ ปฏิกุคฺคฺหนฺโต อาปชฺชติ อตุลาปตฺติ น ปฏิกุคฺคฺหนฺโต
 อาปชฺชติ ฯ อตุลาปตฺติ ปรีโกเคน อาปชฺชติ อตุลาปตฺติ
 น ปรีโกเคน อาปชฺชติ ฯ อตุลาปตฺติ รตฺตี อาปชฺชติ โน
 ทิวา อตุลาปตฺติ ทิวา อาปชฺชติ โน รตฺตี ฯ อตุลาปตฺติ อรุณฺกุเค
 อาปชฺชติ อตุลาปตฺติ น อรุณฺกุเค อาปชฺชติ ฯ อตุลาปตฺติ
 ฉินฺทฺนฺโต อาปชฺชติ อตุลาปตฺติ น ฉินฺทฺนฺโต อาปชฺชติ ฯ
 อตุลาปตฺติ ฉาเทนฺโต อาปชฺชติ อตุลาปตฺติ น ฉาเทนฺโต
 อาปชฺชติ ฯ อตุลาปตฺติ ชาเรนฺโต อาปชฺชติ อตุลาปตฺติ น
 ชาเรนฺโต อาปชฺชติ ฯ

[๕๔๔] เทว อุโปสธา จาคฺคฺทฺทสิโก จ ปณฺณรสิโก จ ฯ
 เทว ปวาราณา จาคฺคฺทฺทสิกา จ ปณฺณรสิกา จ ฯ เทว
 กมฺมานิ อปโลคนกมฺมํ ฅตฺติกมฺมํ ฯ อปรานิปิ เทว กมฺมานิ
 ฅตฺติทฺตฺติยกมฺมํ ฅตฺติจตฺตฺตฺกมฺมํ ฯ เทว กมฺมวตฺถุณี อปโลคนกมฺมสฺส
 วตฺถุ ฅตฺติกมฺมสฺส วตฺถุ ฯ อปรานิปิ เทว กมฺมวตฺถุณี
 ฅตฺติทฺตฺติยกมฺมสฺส วตฺถุ ฅตฺติจตฺตฺตฺกมฺมสฺส วตฺถุ ฯ เทว
 กมฺมโทสา อปโลคนกมฺมสฺส โทโส ฅตฺติกมฺมสฺส โทโส ฯ
 #๑ ม. [อตุลาปตฺติ เทเสนฺโต อาปชฺชติ อตุลาปตฺติ น เทเสนฺโต อาปชฺชติ ฯ]
 #นตฺถิ กตฺถจฺจิ ฯ

อปเรปี เทว กมฺมโทสา ฅตฺติหุติยกมฺมสฺส โทโส ฅตฺติจตุตถกมฺมสฺส
โทโส ฯ เทว กมฺมสมฺปตฺติโย อปโลกนกมฺมสฺส
สมฺปตฺติ ฅตฺติกมฺมสฺส สมฺปตฺติ ฯ อปร่าปี เทว กมฺมสมฺปตฺติโย
ฅตฺติหุติยกมฺมสฺส สมฺปตฺติ ฅตฺติจตุตถกมฺมสฺส สมฺปตฺติ ฯ เทว
น่านาสฺวาสกฺกมฺมิโย อตฺตนา วา อตฺต่านิ น่านาสฺวาสกฺ กโรติ
สมคฺโค วา นํ สงฺโฆ อุกฺขิปติ อทสฺสเน วา อปฺปฏิกมฺเม วา
อปฺปฏินิสฺสคฺเค วา ฯ เทว สมานสฺวาสกฺกมฺมิโย อตฺตนา วา
อตฺต่านิ สมานสฺวาสกฺ กโรติ สมคฺโค วา นํ สงฺโฆ อุกฺขิตฺติ
โอสารเอติ อทสฺสเน ๑ วา อปฺปฏิกมฺเม ๑ วา อปฺปฏินิสฺสคฺเค ๑ วา ฯ

[๕๔๕] เทว ปาราชิกา ภิกฺขุณฺณจ ภิกฺขุณฺนินฺณจ ฯ เทว
สงฺฆาทีเสสา เทว ฤลลจฺจยา เทว ป่าจิตฺติยา เทว ป่าภูเทสณียา
เทว ทูกกฺกา เทว ทูกภาสิตา ภิกฺขุณฺณจ ภิกฺขุณฺนินฺณจ สตฺต
อาปตฺติโย สตฺต อาปตฺติกฺขนฺธา ฯ ทูวิหาคารเอติ สงฺโฆ ภิชฺชติ
กมฺเมเน วา สลากคาเนน วา ฯ

[๕๔๖] เทว ปุคฺคลา น อฺปสมฺปาเทตพฺพา อทฺธานฮีโน
องฺคฮีโน ฯ อปร่าปี เทว ปุคฺคลา น อฺปสมฺปาเทตพฺพา วตฺถูวิปฺนฺโน
กรรมทูกกฺโก ฯ อปร่าปี เทว ปุคฺคลา น อฺปสมฺปาเทตพฺพา
อปฺริปฺโปโร ปฺริปฺโปโร ๒ โน จ ยาจติ ฯ ทูวินฺนํ ปุคฺคล่านิ นิสฺสาย
น วตฺถพฺพิ อลชฺชิสฺส จ พาลสฺส จ ฯ ทูวินฺนํ ปุคฺคล่านิ น
#๑ ม. ทสฺสเน วา ปฺปฏิกมฺเม วา ปฺปฏินิสฺสคฺเค วา ฯ ๒ ย. สปริปฺโปโร ฯ

นิสฺสโย ทาทพุโ พอลชฺชิสฺส จ ลชฺชโน จ น ยาจติ ฯ
 ทวินฺนํ ปุคฺคานํ นิสฺสโย ทาทพุโ พาลสฺส จ ลชฺชิสฺส จ
 ยาจติ ฯ เทว ปุคฺคลา อภพฺพา อาปตฺตี อาปชฺชิตฺถํ พุทฺธา
 จ ปจฺเจกพุทฺธา จ ฯ เทว ปุคฺคลา ภพฺพา อาปตฺตี อาปชฺชิตฺถํ
 ภิกฺขุ จ ภิกฺขุณีโย จ ฯ เทว ปุคฺคลา อภพฺพา สลฺลจฺจ อาปตฺตี
 อาปชฺชิตฺถํ ภิกฺขุ จ ภิกฺขุณีโย จ อริยปุคฺคลา ฯ เทว ปุคฺคลา
 ภพฺพา สลฺลจฺจ อาปตฺตี อาปชฺชิตฺถํ ภิกฺขุ จ ภิกฺขุณีโย จ
 ปุณฺณชฺชนา ฯ เทว ปุคฺคลา อภพฺพา สลฺลจฺจ สาคีสาริ วตฺถุ
 อชฺฌาจริตฺถํ ภิกฺขุ จ ภิกฺขุณีโย จ อริยปุคฺคลา ฯ เทว
 ปุคฺคลา ภพฺพา สลฺลจฺจ สาคีสาริ วตฺถุ อชฺฌาจริตฺถํ ภิกฺขุ จ
 ภิกฺขุณีโย จ ปุณฺณชฺชนา ฯ

[๕๔๑] เทว ปฏิกฺโกสนา ๑ กาเยน วา ปฏิกฺโกสตี วาจาย วา
 ปฏิกฺโกสตี ฯ เทว นิสฺสารณา อตฺถิ ปุคฺคโล อปฺปตฺโต
 นิสฺสารณํ ตลฺลเจ สงฺโฆ นิสฺสारेตี เอกจฺโจ สุนิสฺสาริตฺโต
 เอกจฺโจ ทุนฺนนิสฺสาริตฺโต ฯ เทว โอสารณา อตฺถิ ปุคฺคโล
 อปฺปตฺโต โอสารณํ ตลฺลเจ สงฺโฆ โอสारेตี เอกจฺโจ
 โสสาริตฺโต เอกจฺโจ โทสาริตฺโต ฯ เทว ปฏินฺญา กาเยน วา
 ปฏินฺยานาตี วาจาย วา ปฏินฺยานาตี ฯ เทว ปฏิกฺคหา กาเยน
 วา ปฏิกฺคณฺหาตี กายปฏินฺนุเทเน วา ปฏิกฺคณฺหาตี ฯ เทว
 ปฏิกฺเขปา กาเยน วา ปฏิกฺขิปตี วาจาย วา ปฏิกฺขิปตี ฯ
 #๑ ม. ย. ปฏิกฺโกสา ฯ

เทว อุปฆาติกา สิกขุปฆาติกา จ โภคุปฆาติกา จ ฯ เทว
โจทนา กาเยน วา โจเทติ วาจา ย วา โจเทติ ฯ

[๕๔๘] เทว กฉินสฺส ปติโพธา อาวาสปติโพโธ จ
จีวรปติโพโธ จ ฯ เทว กฉินสฺส อปติโพธา อาวาสปติโพโธ จ
จีวราปติโพโธ จ ฯ เทว จีวรานิ คหปติกถจ ปัสสูติกถจ ๑ ฯ
เทว ปตฺตา อโยปตฺโต จ ๒ มตฺติกาปตฺโต จ ๒ ฯ เทว มนุทลานิ
ติปฺมยถจ ๒ สีสมยถจ ๒ ฯ เทว ปตฺตสฺส อธิฏฺฐานา กาเยน วา
อธิฏฺฐเจติ วาจา ย วา อธิฏฺฐเจติ ฯ เทว จีวรสฺส อธิฏฺฐานา
กาเยน วา อธิฏฺฐเจติ วาจา ย วา อธิฏฺฐเจติ ฯ เทว วิกปฺปนา
สมมุขาวิกปฺปนา จ ปรมมุขาวิกปฺปนา จ ฯ เทว วินยา
ภิกขุณถจ ภิกขุณินถจ ฯ เทว เวณยิกา ปณฺณตฺตถจ
ปณฺณตฺตานุโลมถจ ฯ เทว วินยสฺส สลฺลเฆขา อกปฺปิเย
เสตฺตมาโต กปฺปิเย มตฺตการิตา ฯ

[๕๔๙] ทฺวิหาคารเหหิ อาปตฺตี อาปชฺชติ กาเยน วา อาปชฺชติ
วาจา ย วา อาปชฺชติ ฯ ทฺวิหาคารเหหิ อาปตฺติยา วุฏฺฐาติ กาเยน
วา วุฏฺฐาติ วาจา ย วา วุฏฺฐาติ ฯ เทว ปรีวาสา
ปฏฺิจฺจนฺนปรีวาโส จ ๒ อปฺปฏฺิจฺจนฺนปรีวาโส จ ๒ ฯ อปเรปี เทว
ปรีวาสา สฺสุทฺธนฺตปรีวาโส จ ๒ สโมธานปรีวาโส จ ๒ ฯ เทว มานนฺตา
ปฏฺิจฺจนฺนมานตฺตถจ ๒ อปฺปฏฺิจฺจนฺนมานตฺตถจ ๒ ฯ อปเรปี เทว
มานตฺตา ปกฺขมานตฺตถจ ๒ สโมธานมานตฺตถจ ๒ ฯ ทฺวินฺนํ ปุคฺคถานํ
#๑ ม. ย. ปัสสูถถจ ฯ ๒ ม. ย. อิม ทฺวาทส จสทฺทา นตฺถิ ฯ

รตฺติจเณโท ปารีวาสิกฺสฺส จ มานตฺตจาริกฺสฺส จ ฯ

[๕๕๐] เทว อนาทริยานิ ปุคฺคลานาทริยญฺจ ฐมฺมานาทริยญฺจ ฯ
เทว โลณานิ ชาติมยญฺจ ขาริมยญฺจ ๑ ฯ อปรานิปิ
เทว โลณานิ สามุทฺทญฺจ ๒ กภาพโลณญฺจ ๒ ฯ อปรานิปิ เทว
โลณานิ สีนฺชวญฺจ ๒ อุพฺภิกทญฺจ ๒ ฯ อปรานิปิ เทว โลณานิ
โรมกญฺจ ๒ ปกฺขลตฺถกญฺจ ๒ ฯ เทว ปรีโกคา อพฺภนฺตรปรีโกโค
จ พาทิรปรีโกโค จ ฯ เทว อุกโกธา หีโน จ อุกโกโส
อูกฺกญฺโจ จ อุกโกโส ฯ ทวีหากาเรหิ เปสฺสญฺจํ โหติ ปิยกมฺยสฺส
วา เกทาธิปฺปายสฺส วา ฯ ทวีหากาเรหิ คณฺโภชนํ ปสฺวติ
นิมนฺตฺนโต วา วิญฺญตฺตโต วา ฯ เทว วสฺสฺสฺสนายิกา ปุริมิกา
จ ปจฺฉิมิกา จ ฯ เทว อฐมฺมิกานิ ปาติโมกฺขญฺจปฺนานิ เทว
ฐมฺมิกานิ ปาติโมกฺขญฺจปฺนานิ ฯ

[๕๕๑] เทว ปุคฺคลา พาลา โย จ อนาคตํ ภาโร วหฺติ
โย จ อาคตํ ภาโร น วหฺติ ฯ เทว ปุคฺคลา ปณฺฑิตา โย
จ อนาคตํ ภาโร น วหฺติ โย จ อาคตํ ภาโร วหฺติ ฯ อปรเปปี
เทว ปุคฺคลา พาลา โน จ อกฺปฺปิเย กปฺปิยสฺสญฺญิ โย จ
กปฺปิเย อกฺปฺปิยสฺสญฺญิ ฯ เทว ปุคฺคลา ปณฺฑิตา โย จ
อกปฺปิเย อกปฺปิยสฺสญฺญิ โย จ กปฺปิเย กปฺปิยสฺสญฺญิ ฯ อปรเปปี
เทว ปุคฺคลา พาลา โย จ อนาปตฺติยา อาปตฺติสฺสญฺญิ
โย จ อาปตฺติยา อนาปตฺติสฺสญฺญิ ฯ เทว ปุคฺคลา ปณฺฑิตา
#๑ ม. ย. ชาติมยญฺจ การิมยญฺจ ฯ ๒ ม. ย. อิมะ จสทฺทา นตฺถิ ฯ

โย จ อปาตติยา อปาตติสญญี โย จ อนาปาตติยา อนาปาตติสญญี ฯ
 อปเรปี เทว ปุคฺคลา พาลา โย จ อธมฺเม ธมฺมสญญี
 โย จ ธมฺเม อธมฺมสญญี ฯ เทว ปุคฺคลา ปณฺฑิตา โย จ
 อธมฺเม อธมฺมสญญี โย จ ธมฺเม ธมฺมสญญี ฯ อปเรปี เทว
 ปุคฺคลา พาลา โย จ อวินเย วินยสญญี โย จ วินเย
 อวินยสญญี ฯ เทว ปุคฺคลา ปณฺฑิตา โย จ อวินเย
 อวินยสญญี โย จ วินเย วินยสญญี ฯ

[๕๕๒] ทฺวินฺนํ ปุคฺคลานํ อาสวา วฑฺฒนฺติ โย จ น
 กุกฺกัจฉายิตพฺพํ กุกฺกัจฉายติ โย จ กุกฺกัจฉายิตพฺพํ น กุกฺกัจฉายติ ฯ
 ทฺวินฺนํ ปุคฺคลานํ อาสวา น วฑฺฒนฺติ โย จ น กุกฺกัจฉายิตพฺพํ
 น กุกฺกัจฉายติ โย จ กุกฺกัจฉายิตพฺพํ กุกฺกัจฉายติ ฯ อปเรสมฺปิ
 ทฺวินฺนํ ปุคฺคลานํ อาสวา วฑฺฒนฺติ โย จ อกปฺปิเย กปฺปิยสญญี
 โย จ กปฺปิเย อกปฺปิยสญญี ฯ ทฺวินฺนํ ปุคฺคลานํ อาสวา
 น วฑฺฒนฺติ โย จ อกปฺปิเย อกปฺปิยสญญี โย จ กปฺปิเย
 กปฺปิยสญญี ฯ อปเรสมฺปิ ทฺวินฺนํ ปุคฺคลานํ อาสวา วฑฺฒนฺติ
 โย จ อนาปาตติยา อปาตติสญญี โย จ อปาตติยา อนาปาตติสญญี ฯ
 ทฺวินฺนํ ปุคฺคลานํ อาสวา น วฑฺฒนฺติ โย จ อนาปาตติยา
 อนาปาตติสญญี โย จ อปาตติยา อปาตติสญญี ฯ อปเรสมฺปิ
 ทฺวินฺนํ ปุคฺคลานํ อาสวา วฑฺฒนฺติ โย จ อธมฺเม ธมฺมสญญี
 โย จ ธมฺเม อธมฺมสญญี ฯ ทฺวินฺนํ ปุคฺคลานํ อาสวา น

วทุฒนติ โย จ อธมเม อธมมสณฺณี โย จ ธมฺเม ธมฺมสณฺณี ฯ
อปเรสมฺปิ ทฺวินฺนํ ปุคฺคถานํ อาสวา วทุฒนติ โย จ อวินเย
วินยสณฺณี โย จ วินเย อวินยสณฺณี ฯ ทฺวินฺนํ ปุคฺคถานํ
อาสวา น วทุฒนติ โย จ อวินเย อวินยสณฺณี โย จ วินเย
วินยสณฺณี ฯ

ทํกํ นิฎฺฐิตํ ๑ ฯ

ตสฺสุทฺถานํ

[๕๕๗] สณฺณวาททฺธา จ สทฺธมฺมา ปรีกฺขารา จ ปุคฺคถา

สจฺจํ ภูมिํ นิกฺขมฺนฺโต อาทियฺนฺโต สฺมาทียิ

กโรนฺโต เทนฺโต คณฺหนฺโต ปรีโกเคน รตฺติ จ

อรุณา ฉินฺทํ ฉาเทนฺโต ชาเรนฺโต จ อุโปสธา ๒

ปวารณา กมฺมาปฺรา วตฺถุ อปฺรา โทสา จ

อปฺรา เทว จ สมฺปตฺติ นานา สฺมานเมว จ

ปาราชิ สงฺฆมา ฤตฺถจฺจํ ๓ ปาจิตฺติ ปาฎิเทสนี ๔

ทูกฺกฏา ภาสิตยฺเจว ๕ สตฺต อปฺตฺติขนฺธกา ๖

ภิชฺชติ อุปสมฺปทา ตเถว อปฺเร ทฺเว

น วตฺถุพฺพิ น ทาทพฺพิ อภพฺพาภพฺพเมว จ

สณฺจิจฺจ สาทิสารา จ ปฏิกฺโกสา นิสารณา

#๑ ม. ยฺ. ทูกา นิฎฺฐิตา ฯ ๒ สฺ. อุโปสโถ ฯ ๓ ยฺ. สฺ. ฤตฺถจฺจยํ ฯ

#๔ ม. ปาราชิกสงฺฆมฤตฺถจฺจย- ปาจิตฺติ ปาฎิเทสนา ฯ ๕ ม. ยฺ. ทฺพฺภาสิตา เจว ฯ

#๖ ม. ยฺ. สฺ. สตฺต อปฺตฺติขนฺธกา จ ฯ

โอสารณา ปฏิญญา จ   ปฏิคฺคหา ปฏิกฺขิปา
 อุปมาติ โจทนา จ   กจินา จ ทเว ตถา
 จีวรป ตตฺตมณฺฑลตา   อธิฏฺฐานา ตถา ทเว ๑
 วิกปฺปนา จ วินยา   เวนยิกา สเลกฺขกา ๒
 อาปชฺชติ จ วุฏฺฐาติ   ปริวาสาปเร ทเว ๓
 เทว มานตฺตา อปเร จ   รตฺติจฺเฉโท อนาทรि
 เทว โลณา ตโย อปเร   ปริโภกา อุกโกสนา ๔
 เปสฺสณฺณํ จ คณา วสฺสํ ๕   จปนา ภารกปฺปียา
 อนาปตฺติ อธมฺเม จ ๖   วินเย อาสเว ตถาติ ฯ

[๕๕๔] อตฺถาปตฺติ ติฏฺฐนฺเต ภควติ อาปชฺชติ โน ปรินิพฺพุเต
 อตฺถาปตฺติ ปรินิพฺพุเต ภควติ อาปชฺชติ โน ติฏฺฐนฺเต อตฺถาปตฺติ
 ติฏฺฐนฺเตปี ภควติ อาปชฺชติ ปรินิพฺพุเตปี ฯ อตฺถาปตฺติ กาล
 อาปชฺชติ โน วิกาเล อตฺถาปตฺติ วิกาเล อาปชฺชติ โน กาล
 อตฺถาปตฺติ กาล เจว อาปชฺชติ วิกาเล จ ฯ อตฺถาปตฺติ รตฺตี
 อาปชฺชติ โน ทิวา อตฺถาปตฺติ ทิวา อาปชฺชติ โน รตฺตี
 อตฺถาปตฺติ รตฺติณฺเจว อาปชฺชติ ทิวา จ ฯ อตฺถาปตฺติ ทสวสฺโส
 อาปชฺชติ โน อุนทสวสฺโส อตฺถาปตฺติ อุนทสวสฺโส อาปชฺชติ
 #๑ ม. ย. สී. ตเถว เทว ฯ ๒ ม. ย. สී. เวนยิกา จ สลฺลเฆฯ ฯ
 #๓ ย. สී. อปเร เทว ฯ ๔ ม. ย. ปริโภกุกโกสนา จ ฯ ๕ ม. ย. สී. วสฺส ฯ
 #๖ ม. ย. อธมฺมธมฺมา ฯ

โน ทสวสุโส อตถาปตติ ทสวสุโส เจว อาปชชติ อุนทสวสุโส
จ ฯ อตถาปตติ ปญจวสุโส อาปชชติ โน อุนปญจวสุโส
อตถาปตติ อุนปญจวสุโส อาปชชติ โน ปญจวสุโส อตถาปตติ
ปญจวสุโส เจว อาปชชติ อุนปญจวสุโส จ ฯ อตถาปตติ
กุสลจิตฺโต อาปชชติ โน ๑ อกุสลจิตฺโต ๑ อตถาปตติ อกุสลจิตฺโต
อาปชชติ โน ๑ กุสลจิตฺโต ๑ อตถาปตติ อพฺยากตจิตฺโต อาปชชติ ฯ
อตถาปตติ สุขเวทนาสมงฺคี อาปชชติ อตถาปตติ ทุกฺขเวทนาสมงฺคี
อาปชชติ อตถาปตติ อทุกฺขมสุขเวทนาสมงฺคี อาปชชติ ฯ

[๕๕๕] ตีณิ โจทนาวตฺถุณี ทิฏฺฐเณ สฺวเตน ปริสํกาย ฯ ตโย
สลากคาหา กุพฺพโก วิวฺฐโก สกณฺณชปฺโปโก ฯ ตโย ปฏิกฺเขปา
มหัจฺจตา อสนตฺตฺตฺจตา ๒ อสฺสเลขตา ฯ ตโย อนฺนฺลฺลวตา อปฺปิจฺจตา
สนตฺตฺตฺจตา สฺสเลขตา ฯ อปฺเรปี ตโย ปฏิกฺเขปา มหัจฺจตา
อสนตฺตฺตฺจตา อมตฺตลฺลวตา ฯ ตโย อนฺนฺลฺลวตา อปฺปิจฺจตา
สนตฺตฺตฺจตา มตฺตลฺลวตา ฯ ติสฺสุโส ปฺลฺลวตฺตฺติโย ปฺลฺลวตฺตฺติ
อนฺนฺปฺปฺลฺลวตฺตฺติ อนฺนฺปฺปฺนฺนปฺลฺลวตฺตฺติ ฯ อปฺราปี ติสฺสุโส ปฺลฺลวตฺตฺติโย
สพฺพตฺตฺตฺปฺลฺลวตฺตฺติ ปฺเทสปฺลฺลวตฺตฺติ สาธารณปฺลฺลวตฺตฺติ ฯ อปฺราปี
ติสฺสุโส ปฺลฺลวตฺตฺติโย อสาธารณปฺลฺลวตฺตฺติ เอกโตปฺลฺลวตฺตฺติ อุกโตปฺลฺลวตฺตฺติ ฯ

[๕๕๖] อตถาปตติ พาโล อาปชชติ โน ปญฺชิตฺโต อตถาปตติ
ปญฺชิตฺโต อาปชชติ โน พาโล อตถาปตติ พาโล เจว อาปชชติ
#๑ ม. ย. อิม ปาจา นตฺถิ ฯ ๒ โป. ม. ย. อสนตฺตฺตฺจตา ฯ

ปณฺหิตโต จ ฯ อตุลาปตฺติ กาเพ ๑ อาปฺชชติ โน ชฺเณห อตุลาปตฺติ
 ชฺเณห อาปฺชชติ โน กาเพ อตุลาปตฺติ กาเพ เจว อาปฺชชติ
 ชฺเณห จ ฯ อตฺถิ กาเพ กปฺปติ โน ชฺเณห อตฺถิ ชฺเณห
 กปฺปติ โน กาเพ อตฺถิ กาเพ เจว กปฺปติ ชฺเณห จ ฯ
 อตุลาปตฺติ เหมนฺเต อาปฺชชติ โน จ ๒ คิเมห โน จ ๒ วสฺเส
 อตุลาปตฺติ คิเมห อาปฺชชติ โน จ ๒ เหมนฺเต โน จ ๒ วสฺเส
 อตุลาปตฺติ วสฺเส อาปฺชชติ โน จ ๒ คิเมห โน จ ๒ เหมนฺเต ๓ ฯ
 อตุลาปตฺติ สงฺโฆ อาปฺชชติ โน คโณ โน ปุคฺคโล อตุลาปตฺติ
 คโณ อาปฺชชติ โน สงฺโฆ โน ปุคฺคโล อตุลาปตฺติ ปุคฺคโล
 อาปฺชชติ โน สงฺโฆ โน คโณ ฯ อตฺถิ สงฺฆสฺส กปฺปติ น
 คณฺสฺส น ปุคฺคลสฺส อตฺถิ คณฺสฺส กปฺปติ น สงฺฆสฺส น
 ปุคฺคลสฺส อตฺถิ ปุคฺคลสฺส กปฺปติ น สงฺฆสฺส น คณฺสฺส ฯ

[๕๕๗] ติสฺโส ฉาทนา วตฺถุ ฉาทติ โน อาปตฺตี อาปตฺตี
 ฉาทติ โน วตฺถุ วตฺถุญฺเจว ฉาทติ อาปตฺติญฺจ ฯ ติสฺโส
 ปฏฺิจฺฉาภิโย ชนฺดาฆรปฏฺิจฺฉาภิ อุกกปฏฺิจฺฉาภิ วตฺถปฏฺิจฺฉาภิ ฯ
 ตีณิ ปฏฺิจฺฉนฺนานิ วหนฺติ โน วิวฺญานิ มาคฺคาโม ปฏฺิจฺฉนฺโน
 วหฺติ โน วิวฺโฏ พุราหฺมณฺนํ มนฺตา ปฏฺิจฺฉนฺนา วหนฺติ โน
 วิวฺญา มิฉฺฉาภิญฺจ ปฏฺิจฺฉนฺนา วหฺติ โน วิวฺญา ฯ ตีณิ วิวฺญานิ
 วิโรจฺนติ โน ปฏฺิจฺฉนฺนานิ จฺนฺทมณฺฑลํ วิวฺภู วิโรจฺติ โน
 ปฏฺิจฺฉนฺนํ สุริยมณฺฑลํ วิวฺภู วิโรจฺติ โน ปฏฺิจฺฉนฺนํ ตถาคตปฺปเวทิตโต
 #๑ ยฺ. กาล ๑ ๒ ม. ยฺ. อิเม จสฺสทฺทา นตฺถิ ๑ ๓ ม. ยฺ. โน
 #เหมนฺเต โน คิเมห ฯ

ธมมวินโย วิวัญญุ วิโรจติ โน ปฏิจฺจนฺโน ฯ ตโย
เสนาสนคานา ปุริมโก ปจฺฉิมโก อนฺตรามุคฺตโก ฯ

[๕๕๘] อตฺถาปตฺติ คีลาโน อาปชฺชติ โน อคีลาโน อตฺถาปตฺติ
อคีลาโน อาปชฺชติ โน คีลาโน อตฺถาปตฺติ คีลาโน เจว
อาปชฺชติ อคีลาโน จ ฯ

[๕๕๙] ตีณิ อธฺมมิกานิ ปาติโมกฺขญฺจปณานิ ฯ ตีณิ ธฺมมิกานิ
ปาติโมกฺขญฺจปณานิ ฯ ตโย ปรีวาสา ปฏิจฺจนฺนปรีวาโส อปฺปฏิจฺจนฺนปรีวาโส
สฺสทฺทฺชนฺตปรีวาโส ฯ ตโย มานตฺตา ปฏิจฺจนฺนมานตฺตํ
อปฺปฏิจฺจนฺนมานตฺตํ ปกฺขมานตฺตํ ฯ ตโย ปารีวาสิกสฺส กิกฺขุโน
รตฺติจฺเจทา สหฺวาโส วิปฺปวาโส อนาโรจนา ฯ

[๕๖๐] อตฺถาปตฺติ อนฺโต อาปชฺชติ โน พหิ อตฺถาปตฺติ
พหิ อาปชฺชติ โน อนฺโต อตฺถาปตฺติ อนฺโต เจว อาปชฺชติ
พหิ จ ฯ อตฺถาปตฺติ อนฺโตสีมาย อาปชฺชติ โน พหิสีมาย
อตฺถาปตฺติ พหิสีมาย อาปชฺชติ โน อนฺโตสีมาย อตฺถาปตฺติ
อนฺโตสีมาย เจว อาปชฺชติ พหิสีมาย จ ฯ

[๕๖๑] ตีหากาเรหิ อาปตฺตี อาปชฺชติ กาเยน อาปชฺชติ
วากาย อาปชฺชติ กาเยน วากาย อาปชฺชติ ฯ อปฺเรหิปี
ตีหากาเรหิ อาปตฺตี อาปชฺชติ สงฺฆมชฺเฌ คณฺมชฺเฌ ปุคฺคกสฺส
สนฺติเก ฯ ตีหากาเรหิ อาปตฺติยา วุฏฺฐาติ กาเยน วุฏฺฐาติ
วากาย วุฏฺฐาติ กาเยน วากาย วุฏฺฐาติ ฯ อปฺเรหิปี ตีหา-

การเหิ อาปตติยา วุฏฐาติ สงฺฆมชเณ คณมชเณ ปุคฺคตสฺส
สนฺตึเก ฯ ตึณิ อธฺมิกานิ อมฺพหฺวินยสฺส ทานานิ ฯ ตึณิ
ธฺมิกานิ อมฺพหฺวินยสฺส ทานานิ ฯ

[๕๖๒] ตึหฺงเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน สงฺโฆ
ตชฺชนียกมฺมํ กเรยฺย ภาณฺฑนการโก โหติ กลหการโก วิวาทการโก
ภสฺสการโก สงฺฆเณ อธิกรณการโก พาโล โหติ อพฺยตฺโต
อาปตฺติพฺหุโล อนปทาโน คิหิํสฺสญฺโจะ วิหฺรติ อนนฺุโลมิเกหิ
คิหิํสฺสคฺเคหิ ฯ ตึหฺงเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน
สงฺโฆ นยฺสสกมฺมํ กเรยฺย ภาณฺฑนการโก โหติ ฯเปฯ สงฺฆเณ
อธิกรณการโก พาโล โหติ อพฺยตฺโต อาปตฺติพฺหุโล อนปทาโน
คิหิํสฺสญฺโจะ วิหฺรติ อนนฺุโลมิเกหิ คิหิํสฺสคฺเคหิ ฯ ตึหฺงเคหิ
สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน สงฺโฆ ปพฺพาชนียกมฺมํ กเรยฺย
ภาณฺฑนการโก โหติ ฯเปฯ สงฺฆเณ อธิกรณการโก พาโล
โหติ อพฺยตฺโต อาปตฺติพฺหุโล อนปทาโน กุลทฺฐสโก โหติ
ปาปสมาจารโ ๑ ฯ ตึหฺงเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน อากงฺขมาโน
สงฺโฆ ปฏฺฐิสารณียกมฺมํ กเรยฺย ภาณฺฑนการโก โหติ ฯเปฯ
สงฺฆเณ อธิกรณการโก พาโล โหติ อพฺยตฺโต อาปตฺติพฺหุโล
อนปทาโน คิหิํ ๒ อุกโกสติ ปริภาสติ ฯ ตึหฺงเคหิ สมนฺนาคตสฺส
#๑ อิตฺ ปรี ม. ยฺ. ปาปสมาจารา ทิสฺสนฺตึเจว สฺยฺยฺนฺตึ จาติ
#ปาติ ทิสฺสติ ฯ ๒ ม. ยฺ. คิหิํ ฯ

ภิกขุโน อากงขมาโน สงฺโฆ อปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺเขปณียกมฺมํ
กเรยฺย ฆณฺฑนการโก โหติ ฯเปฯ สงฺฆे อธิกรณการโก
พาโล โหติ อพฺยตฺโต อปตฺติพฺหุโล อนปทาโน
อปตฺตี อปชฺชิตฺวา น อิจฺฉติ อปตฺตี ปสฺสิตฺุ ฯ ตีหฺงเคหิ
สมนฺนาคตฺสฺส ภิกขุโน อากงขมาโน สงฺโฆ อปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม
อุกฺเขปณียกมฺมํ กเรยฺย ฆณฺฑนการโก โหติ ฯเปฯ
สงฺฆे อธิกรณการโก พาโล โหติ อพฺยตฺโต อปตฺติพฺหุโล
อนปทาโน อปตฺตี อปชฺชิตฺวา น อิจฺฉติ อปตฺตี ปฏิกาตุํ ฯ
ตีหฺงเคหิ สมนฺนาคตฺสฺส ภิกขุโน อากงขมาโน สงฺโฆ ปาปีกาย
ทิกฺกุจฺฉิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺเขปณียกมฺมํ กเรยฺย ฆณฺฑนการโก
โหติ ฯเปฯ สงฺฆे อธิกรณการโก พาโล โหติ อพฺยตฺโต
อพตฺติพฺหุโล อนปทาโน น อิจฺฉติ ปาปิกํ ทิกฺกุจฺฉิ ปฺปฏินิสฺสชฺชิตฺุ ฯ
ตีหฺงเคหิ สมนฺนาคตฺสฺส ภิกขุโน อากงขมาโน สงฺโฆ
อาคาพฺุหาย เจเตยฺย ฆณฺฑนการโก โหติ กลหการโก วิวาทการโก
ภสฺสการโก สงฺฆे อธิกรณการโก พาโล โหติ
อพฺยตฺโต อปตฺติพฺหุโล อนปทาโน คิหิํสฺสญฺุโจ วิหฺรติ อนนฺุโลมิเกหิ
คิหิํสฺสคฺเคหิ ฯ ตีหฺงเคหิ สมนฺนาคตฺสฺส ภิกขุโน กมฺมํ
กาทพฺพิ อลชฺชํ จ โหติ พาโล จ อปกตฺโต จ ฯ อปเรหิปี
ตีหฺงเคหิ สมนฺนาคตฺสฺส ภิกขุโน กมฺมํ กาทพฺพิ อธิสฺสีเ
สฺลวิปฺนโน โหติ อชฺฉมาจาเร อจารวิปฺนโน โหติ อติทิกฺกุจฺฉิยา

ทิกฺขวิปฺนโน โหติ ฯ อปฺเรหิปี ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตฺสฺส ภิกฺขุโน
กมฺมํ กาทพฺพํ กายิเกน ทเวน สมนฺนาคโต โหติ วาจสิเกน
ทเวน สมนฺนาคโต โหติ กายิกวาจสิเกน ทเวน สมนฺนาคโต
โหติ ฯ อปฺเรหิปี ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตฺสฺส ภิกฺขุโน กมฺมํ กาทพฺพํ
กายิเกน อนาจาเรน สมนฺนาคโต โหติ วาจสิเกน อนาจาเรน
สมนฺนาคโต โหติ กายิกวาจสิเกน อนาจาเรน สมนฺนาคโต
โหติ ฯ อปฺเรหิปี ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตฺสฺส ภิกฺขุโน กมฺมํ
กาทพฺพํ กายิเกน อุปฺฆาติเกน สมนฺนาคโต โหติ วาจสิเกน
อุปฺฆาติเกน สมนฺนาคโต โหติ กายิกวาจสิเกน อุปฺฆาติเกน
สมนฺนาคโต โหติ ฯ อปฺเรหิปี ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตฺสฺส ภิกฺขุโน
กมฺมํ กาทพฺพํ กายิเกน มิจฺฉาชีเวน สมนฺนาคโต โหติ วาจสิเกน
มิจฺฉาชีเวน สมนฺนาคโต โหติ กายิกวาจสิเกน มิจฺฉาชีเวน
สมนฺนาคโต โหติ ฯ อปฺเรหิปี ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตฺสฺส
ภิกฺขุโน กมฺมํ กาทพฺพํ อาปฺตฺตี อาปฺนโน กมฺมกโต อุปฺสมฺปาเทติ
นิสฺสยํ เทติ สามเณรํ อุปฺภูจาเปติ ฯ อปฺเรหิปี
ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตฺสฺส ภิกฺขุโน กมฺมํ กาทพฺพํ ยาย อาปฺตฺติยา
สงฺเขน กมฺมํ กตํ โหติ ตํ อาปฺตฺตี อาปฺชฺชติ อญฺญํ
วา ตาทิสฺสํ ตโต วา ปาปฺภูจฺจตรํ ฯ อปฺเรหิปี ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตฺสฺส
ภิกฺขุโน กมฺมํ กาทพฺพํ พุทฺธสฺส อวณฺณํ ภาสฺติ ฐมฺมสฺส
อวณฺณํ ภาสฺติ สงฺฆสฺส อวณฺณํ ภาสฺติ ฯ ตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตฺสฺส

ภิกขุโน สงฆมชฺเฌ อุโปสถํ จเปนุตฺตสฺส อลํ ภิกขุ มา ภาณฺทณํ
มา กลหํ มา วิคฺคหํ มา วิวาทฺนติ โอมทฺทิตฺวา สงฺเขน อุโปสถโถ
กาทพฺโพ อลฺลชฺชํ จ โหติ พาลโถ จ อปฺกตฺตโต จ ฯ
ตีหฺงเคหิ สมฺนฺนาคตฺตสฺส ภิกขุโน สงฆมชฺเฌ ปวาร์ณํ จเปนุตฺตสฺส
อลํ ภิกขุ มา ภาณฺทณํ มา กลหํ มา วิคฺคหํ มา วิวาทฺนติ
โอมทฺทิตฺวา สงฺเขน ปวเรตพฺพํ อลฺลชฺชํ จ โหติ พาลโถ จ
อปฺกตฺตโต จ ฯ ตีหฺงเคหิ สมฺนฺนาคตฺตสฺส ภิกขุโน น กาจิ สงฆสมฺมตติ
ทาทพฺพา อลฺลชฺชํ จ โหติ พาลโถ จ อปฺกตฺตโต
จ ฯ ตีหฺงเคหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกขุณา สงฺโฆ น โวหริตพฺโพ ๑
อลฺลชฺชํ จ โหติ พาลโถ จ อปฺกตฺตโต จ ฯ ตีหฺงเคหิ สมฺนฺนาคโต
ภิกขุ น กิสฺมิณฺณจि ปจฺเจกฺกฺจฺจฺจเนน จเปตพฺโพ อลฺลชฺชํ จ
โหติ พาลโถ จ อปฺกตฺตโต จ ฯ ตีหฺงเคหิ สมฺนฺนาคตฺตสฺส
ภิกขุโน นิสฺสาย น วตฺถพฺพํ อลฺลชฺชํ จ โหติ พาลโถ จ อปฺกตฺตโต
จ ฯ ตีหฺงเคหิ สมฺนฺนาคตฺตสฺส ภิกขุโน นิสฺสโย น ทาทพฺโพ
อลฺลชฺชํ จ โหติ พาลโถ จ อปฺกตฺตโต จ ฯ ตีหฺงเคหิ สมฺนฺนาคตฺตสฺส
ภิกขุโน โโอกาสํ ๒ การาเปนุตฺตสฺส นาลิ โโอกาสกมฺมํ กาคฺคํ
อลฺลชฺชํ จ โหติ พาลโถ จ อปฺกตฺตโต จ ฯ ตีหฺงเคหิ
สมฺนฺนาคตฺตสฺส ภิกขุโน สวจฺณิยํ นาทาทพฺพํ อลฺลชฺชํ จ โหติ
พาลโถ จ อปฺกตฺตโต จ ฯ ตีหฺงเคหิ สมฺนฺนาคตฺตสฺส ภิกขุโน
#๑ ม. ยฺ. สงฺเข น โวหริตพฺพํ ฯ ๒ ม. ยฺ. โโอกาสกมฺมํ ฯ

วินโย น ปุจฉิตพุโพ อลชชี จ โหติ พาโล จ อปกตตโต
จ ฯ ตีหฺงเคหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา วินโย น ปุจฉิตพุโพ
อลชชี จ โหติ พาโล จ อปกตตโต จ ฯ ตีหฺงเคหิ
สมฺนฺนาคตฺสฺส ภิกฺขุโน วินโย น วิสฺสชฺเขตพุโพ อลชชี จ
โหติ พาโล จ อปกตตโต จ ฯ ตีหฺงเคหิ สมฺนฺนาคเตน
ภิกฺขุณา วินโย น วิสฺสชฺเขตพุโพ อลชชี จ โหติ พาโล
จ อปกตตโต จ ฯ ตีหฺงเคหิ สมฺนฺนาคตฺสฺส ภิกฺขุโน อนุโยโค
น ทาทพุโพ อลชชี จ โหติ พาโล จ อปกตตโต จ ฯ
ตีหฺงเคหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สทฺธิ วินโย น สากจฺฉิตพุโพ ๑
อลชชี จ โหติ พาโล จ อปกตตโต จ ฯ ตีหฺงเคหิ
สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา น อุปสมฺปาเทตพุพฺพ น นิสฺสโย ทาทพุโพ
น สามเณโร อุปฏฺฐาเปตพุโพ อลชชี จ โหติ พาโล จ
อปกตตโต จ ฯ

[๕๖๑] ตโย อุโปสธา จาตุทฺทสิโก ปณฺณรสิโก
สามคฺคิอุโปสโถ ฯ อปเรปี ตโย อุโปสธา สงฺฆเม อุโปสโถ
คณฺเ อุโปสโถ ปุคฺคเล อุโปสโถ ฯ อปเรปี ตโย อุโปสธา
สุคฺคตฺทเทโส [๒] ปาริสฺสทฺธิอุโปสโถ อธิฏฺฐาณฺุโปสโถ ฯ ติสฺโส
ปวารณา จาตุทฺทสิกา ปณฺณรสิกา สามคฺคิปวารณา ฯ
อปราปี ติสฺโส ปวารณา สงฺฆเม ปวารณา คณฺเ ปวารณา
ปุคฺคเล ปวารณา ฯ อปราปี ติสฺโส ปวารณา เตวาจิกา
#๑ ม. ยฺ. สากจฺฉิตพุโพ ฯ ๒ ม. ยฺ. อุโปสโถ ฯ

ปวารณา เทววาจิกา ปวารณา สมานวสุตีกา ปวารณา ฯ
ตโย อาปายิกา เนรยิกา อิทมปฺปหาย โย จ อพฺรหฺมจารี
พฺรหฺมจาริปฺปฏิญฺโธ โย จ สฺวทฺธํ พฺรหฺมจารี ๑ สฺวทฺธํ พฺรหฺมจารี ๒
จฺรณฺตํ อมฺฤตเกณ อพฺรหฺมจารีเยน อนฺนทฺธํเสติ โย จายี เอวํวาที
เอวํทฺธิญฺจึ นตฺถิ กาเมสุ ทโธโสติ โส กาเมสุ ปาตพฺยตํ
อาปชฺชติ ฯ ตีณิ อกฺุสฺตมฺมฺลานิ โลโก อกฺุสฺตมฺมฺลํ ทโธโส
อกฺุสฺตมฺมฺลํ โม่โห อกฺุสฺตมฺมฺลํ ฯ ตีณิ กฺุสฺตมฺมฺลานิ อโลโก
กฺุสฺตมฺมฺลํ อโทโส กฺุสฺตมฺมฺลํ อโม่โห กฺุสฺตมฺมฺลํ ฯ ตีณิ ทฺุจฺจริตานิ
กายทฺุจฺจริตํ วจิทฺุจฺจริตํ มโนทฺุจฺจริตํ ฯ ตีณิ สฺุจฺจริตานิ
กายสฺุจฺจริตํ วจิสฺุจฺจริตํ มโนสฺุจฺจริตํ ฯ ตโย อตฺถวเส
ปฺปฏิจฺจ ภาควตา กฺุเลสฺุ ติกโกชนํ ปญฺญตฺตํ ทฺุมฺมงฺกฺุณํ
ปฺุคฺคฺลานํ นิกฺุคฺคฺหาย เปสฺลานํ ภิกฺุชฺุณํ ฆาสุวิหาราย มา ปาปิจฺฉา
ปภฺุจํ นิสฺุสฺสาย สงฺขมํ ภินฺุเทยฺยํ ๓ กฺุสฺลานํทฺุทยตฺาย จ ฯ ตีหิ อสฺุทฺธมฺเมหิ
อภิกฺุโธ ปรียาทีนฺุณจิตฺุโธ เทวทฺุโธ อาปายิกโธ เนรยิกโธ
กปฺุปฺุญฺโธ อเตกฺุจฺโธ ปาปิจฺฉตา ปาปมิตฺุตฺตา โอรมตฺุตฺเตน
วิเสสํสํคฺคเมน อนฺุตรา โวसानํ อาปาที ฯ ติสฺุโส สมฺมฺติโย ๔ ทฺุณฺุทสมฺมฺติ
สํคฺคสมฺมฺติ ทฺุณฺุทสํคฺคสมฺมฺติ ฯ ติสฺุโส ปาทูกา ชฺุวญฺุจฺฉานินฺุยา ๕
อสงฺกมฺนินฺุยา วจฺุจปาทูกา ปสฺุสฺสาวปาทูกา อจฺมณปาทูกา ฯ
ติสฺุโส ปาทมฺ์สนินฺุโย สกฺุขรา กถฺลลา สมฺมฺทฺุทฺุพฺเณกาทิ ฯ

ติกํ นินฺุญฺจิตํ ๖ ฯ

#๑ ยฺ. อสฺุทฺธพฺรหฺมจารี ฯ ๒ ม. ยฺ. ปรีสฺุทฺธพฺรหฺมจารี ฯ

#๓ ม. ภินฺุเทยฺยนฺุติ ฯ ๔ ม. ยฺ. สมฺมฺติโย ฯ

#๕ ม. ชฺุวญฺุจฺฉานินฺุยา ฯ ๖ ยฺ. ติกา นินฺุญฺจิตา ฯ

ตสุตฺตทานํ

[๕๖๔] ติญฺจนฺเต กาเล รตฺตี จ ทส ปญจ จ กุสลา ๑

เวทนา โจทนาวตฺถุ สลากา เทว ปฏิกฺขิปา

ปญฺจตฺติ อปฺเร เทว จ พาโล กาเพ จ กปฺปติ

เหมนฺเต สงฺโฆ สงฺฆสฺส ฉาตนา จ ปฏิจฺฉาติ ๒

ปฏิจฺฉนฺนา วิวญฺญา จ เสนาสนคิลาเยนา

ปาติโมกฺขปรีวาสา ๓ มานตฺตา ปารีวาสิกา

อนฺโต อนฺโต จ สีมาย อาปชฺชติ ปฺนาปฺเร

วฺจฺจติ อปฺเร เจว อมฺพหฺวินยา ทฺเว

ตชฺชนียา นียสฺสา จ ปพฺพาชปฏิสารณิ ๔

อทสฺสนาปฏิกมฺเม อนิสฺสคฺเค จ ทิฏฺฐิยา

อากาพฺหกมฺมาธิสีเล ทวานาจารฆาติกา

อาชีวาปนฺนา ตาทิสิกา อวณฺณโปสเถน จ

ปวารณา สมฺมตฺติ จ โวหารปจฺเจเกน ๕ จ

น วตฺถพฺพิ น ทาทพฺพิ โโอกาสํ น กเร ตถา

น กเร สวจฺนียํ น ปุจฺฉิตพฺพกา ทฺเว

น วิสฺสชฺเช ทฺเว เจว อนฺุโยคมฺปิ โน ทเท

#๑ ม. ย. ทส ปญจ กุสเลน ฯ ลี. ทส ปญจ กุสลา จ ฯ ๒ ม. ย. ลี.

#ปฏิจฺฉาติ ฯ ๓ ม. ย. ปาติโมกฺขํ ปรีวาสิ ฯ ๔ ย. ปพฺพาชนียปฏิสารณิ ฯ

#๕ ม. ย. โวหารปจฺเจเกน ฯ

สากจฉา อุปสมปทา นิสฺสาย สามเณร จ

อุโปสถติกา ๒ ตีณิ ปวารณาติกา ตโย

อาปายิกา อกุสลา กุสลา จริเตน จ ๓

ติกโกชนสทฺธมฺเม สมฺมติ ปาทูเกน จ

ปาทมฺสนิกกา เจว อุทฺทานํ ติกเก อิทฺนฺติ ฯ

[๕๖๕] อตฺถาปตฺติ สกฺวาจาย อาปชฺชติ ปฺรฺวาจาย วุฏฺฐาติ
 อตฺถาปตฺติ ปฺรฺวาจาย อาปชฺชติ สกฺวาจาย วุฏฺฐาติ อตฺถาปตฺติ
 สกฺวาจาย อาปชฺชติ สกฺวาจาย วุฏฺฐาติ อตฺถาปตฺติ
 ปฺรฺวาจาย อาปชฺชติ ปฺรฺวาจาย วุฏฺฐาติ ฯ อตฺถาปตฺติ กายเณ
 อาปชฺชติ วาจาย วุฏฺฐาติ อตฺถาปตฺติ วาจาย อาปชฺชติ กายเณ
 วุฏฺฐาติ อตฺถาปตฺติ กายเณ อาปชฺชติ กายเณ วุฏฺฐาติ อตฺถาปตฺติ
 วาจาย อาปชฺชติ วาจาย วุฏฺฐาติ ฯ อตฺถาปตฺติ ปสฺสุตฺโต
 อาปชฺชติ ปฏฺิพฺพุทฺโธ วุฏฺฐาติ อตฺถาปตฺติ ปฏฺิพฺพุทฺโธ อาปชฺชติ
 ปสฺสุตฺโต วุฏฺฐาติ อตฺถาปตฺติ ปสฺสุตฺโต อาปชฺชติ ปสฺสุตฺโต วุฏฺฐาติ
 อตฺถาปตฺติ ปฏฺิพฺพุทฺโธ อาปชฺชติ ปฏฺิพฺพุทฺโธ วุฏฺฐาติ ฯ อตฺถาปตฺติ
 อจิตฺตโก อาปชฺชติ สจิตฺตโก วุฏฺฐาติ อตฺถาปตฺติ สจิตฺตโก
 อาปชฺชติ อจิตฺตโก วุฏฺฐาติ อตฺถาปตฺติ อจิตฺตโก อาปชฺชติ
 อจิตฺตโก วุฏฺฐาติ อตฺถาปตฺติ สจิตฺตโก อาปชฺชติ สจิตฺตโก
 วุฏฺฐาติ ฯ อตฺถาปตฺติ อาปชฺชนฺฺโต เทเสติ เทสยฺนฺฺโต อาปชฺชติ
 #๑ ม. ยฺ. นิสฺสายสามเณรา ฯ ๒ โป. ยฺ. อุโปสถติกา ฯ ๓ ม. ยฺ. จริตา ทฺเว ฯ

[๕๖๗] อตถาปตฺติ สมมุขา อาปชฺชติ ปรมมุขา วุฏฺฐาติ
อตถาปตฺติ ปรมมุขา อาปชฺชติ สมมุขา วุฏฺฐาติ อตถาปตฺติ
สมมุขา อาปชฺชติ สมมุขา วุฏฺฐาติ อตถาปตฺติ ปรมมุขา
อาปชฺชติ ปรมมุขา วุฏฺฐาติ ฯ อตถาปตฺติ อชานนุโต อาปชฺชติ
ชานนุโต วุฏฺฐาติ อตถาปตฺติ ชานนุโต อาปชฺชติ อชานนุโต
วุฏฺฐาติ อตถาปตฺติ ชานนุโต ๑ อาปชฺชติ ชานนุโต ๑ วุฏฺฐาติ
อตถาปตฺติ อชานนุโต ๒ อาปชฺชติ อชานนุโต ๒ วุฏฺฐาติ ฯ

[๕๖๘] จตุหากาเรหิ อาปตฺตี อาปชฺชติ กาเยน อาปชฺชติ
วากาย อาปชฺชติ กาเยน วากาย อาปชฺชติ กมฺมวากาย
อาปชฺชติ ฯ อปเรหิปี จตุหากาเรหิ อาปตฺตี อาปชฺชติ สงฺกมฺมชฺเฌ
คณฺมชฺเฌ ปุคฺคสฺส สนฺติเก ลิงฺคปาตุภาเวน ฯ จตุหากาเรหิ
อาปตฺติยา วุฏฺฐาติ กาเยน วุฏฺฐาติ วากาย วุฏฺฐาติ กาเยน
วากาย วุฏฺฐาติ กมฺมวากาย วุฏฺฐาติ ฯ อปเรหิปี จตุหากาเรหิ
อาปตฺติยา วุฏฺฐาติ สงฺกมฺมชฺเฌ คณฺมชฺเฌ ปุคฺคสฺส สนฺติเก
ลิงฺคปาตุภาเวน ฯ สห ปฏฺฐิลาเภน ปุริมฺ ชหาติ ปจฺฉิมเ ปตฺติฏฺฐาติ
วิญฺญตฺติโย ปฏฺฐิปปสฺสมฺภนฺติ ปณฺณตฺติโย นิรุชฺฌนฺติ ฯ
สห ปฏฺฐิลาเภน ปจฺฉิมฺ ชหาติ ปุริเม ปตฺติฏฺฐาติ วิญฺญตฺติโย
ปฏฺฐิปปสฺสมฺภนฺติ ปณฺณตฺติโย นิรุชฺฌนฺติ ฯ จตฺสฺโส โจทนา
สีลวิปตฺติยา โจเทติ อจารวิปตฺติยา โจเทติ ทิฏฺฐิวิปตฺติยา
โจเทติ อาชีวิวิปตฺติยา โจเทติ ฯ จตฺตาริ ปริวาสา ปฏฺฐิจฺจนฺนปริวาโส
#๑ ม. อชานนุโต ฯ ๒ ม. ชานนุโต ฯ

อปฏิบัติจณฺณปริวาโส สุตฺตฺตปริวาโส สโมธานปริวาโส ฯ
จตุตฺตโร มานตฺตตา ปฏิจฺจณฺณมานตฺตํ อปฏิบัติจณฺณมานตฺตํ
ปุกฺขมานตฺตํ สโมธานมานตฺตํ ฯ จตุตฺตโร มานตฺตจาริกสฺส
ภิกฺขุโน รตฺตฺติจฺเจทา สหฺวาโส วิปฺปวาโส อนาโรจนา อุเน
คณฺเ จรติ ฯ จตุตฺตโร สามุกฺกัสา ฯ จตุตฺตโร ปฏิคฺคหิตปรีโกคา
ยวกาลิกํ ยามกาลิกํ สุตฺตาทกาลิกํ ยาวชีวิกํ ฯ จตุตฺตโร มหาวิกฺขานี
คฺวโถ มุตฺตํ ฉาริกา มตฺตติกา ฯ จตุตฺตโร กมฺมานิ อปโลกนกมฺมํ
ลตฺตติกมฺมํ ลตฺตติทฺตติยกมฺมํ ลตฺตติจตฺตตฺตกมฺมํ ฯ อปรานีปี จตุตฺตโร
กมฺมานิ อชฺมเมเน วคฺคกมฺมํ อชฺมเมเน สมคฺคกมฺมํ ชฺมเมเน
วคฺคกมฺมํ ชฺมเมเน สมคฺคกมฺมํ ฯ จตฺตสฺส วิปตฺตติโย สีสฺสวิปตฺติ
อาจารวิปตฺติ ทิฏฺฐิวิปตฺติ อาชีวิวิปตฺติ ฯ จตุตฺตโร อธิกรณานิ
วิวาทาธิกรณํ อนฺนฺวาทาธิกรณํ อาปตฺตฺตาทิกรณํ กิจฺจาธิกรณํ ฯ
จตุตฺตโร ปริสฺทฺตฺตนา ภิกฺขุ ทฺตฺตฺตีสฺสโล ปาปชฺมโม ปริสฺทฺตฺตโน
ภิกฺขุณี ทฺตฺตฺตีสฺสลา ปาปชฺมมา ปริสฺทฺตฺตนา อุปาสโก ทฺตฺตฺตีสฺสโล
ปาปชฺมโม ปริสฺทฺตฺตโน อุปาสิกา ทฺตฺตฺตีสฺสลา ปาปชฺมมา ปริสฺทฺตฺตนา ฯ
จตุตฺตโร ปริสฺสโสภา ภิกฺขุ สีสฺสวา กฺลฺยณชฺมโม ปริสฺสโสภา
ภิกฺขุณี สีสฺสวตี กฺลฺยณชฺมมา ปริสฺสโสภา อุปาสโก สีสฺสวา
กฺลฺยณชฺมโม ปริสฺสโสภา อุปาสิกา สีสฺสวตี กฺลฺยณชฺมมา
ปริสฺสโสภา ฯ

[๕๖๕] อตฺตฺตปตฺติ อคฺนฺตฺตโก อาปชฺชติ โน อาวาสิโก

อตุลาปคฺติ อวาสิโก อาปชฺชติ โน อคฺนตุโก อตุลาปคฺติ
อคฺนตุโก เจว อาปชฺชติ อวาสิโก จ อตุลาปคฺติ เนว
อคฺนตุโก อาปชฺชติ โน อวาสิโก ฯ อตุลาปคฺติ คฺมิโก อาปชฺชติ
โน อวาสิโก อตุลาปคฺติ อวาสิโก อาปชฺชติ โน คฺมิโก
อตุลาปคฺติ คฺมิโก เจว อาปชฺชติ อวาสิโก จ อตุลาปคฺติ
เนว คฺมิโก อาปชฺชติ โน อวาสิโก ฯ

[๕๙๐] อตุถิ วตฺถุนานตฺตตา โน อาปคฺตินานตฺตตา
อตุลาปคฺตินานตฺตตา โน วตฺถุนานตฺตตา อตุถิ วตฺถุนานตฺตตา เจว
อาปคฺตินานตฺตตา จ อตุถิ เนว วตฺถุนานตฺตตา โน อาปคฺตินานตฺตตา ฯ
อตุถิ วตฺถุสภากตา โน อาปคฺติสภากตา อตุถิ
อาปคฺติสภากตา โน วตฺถุสภากตา อตุถิ วตฺถุสภากตา เจว
อาปคฺติสภากตา จ อตุถิ เนว วตฺถุสภากตา โน อาปคฺติสภากตา ฯ

[๕๙๑] อตุลาปคฺติ อฺปชฺชมาโย อาปชฺชติ โน สหฺชวิหริโก
อตุลาปคฺติ สหฺชวิหริโก อาปชฺชติ โน อฺปชฺชมาโย อตุลาปคฺติ
อฺปชฺชมาโย เจว อาปชฺชติ สหฺชวิหริโก จ อตุลาปคฺติ เนว
อฺปชฺชมาโย อาปชฺชติ โน สหฺชวิหริโก ฯ อตุลาปคฺติ อจฺริโย
อาปชฺชติ โน อนฺเตวาสิโก อตุลาปคฺติ อนฺเตวาสิโก อาปชฺชติ
โน อจฺริโย อตุลาปคฺติ อจฺริโย เจว อาปชฺชติ อนฺเตวาสิโก
จ อตุลาปคฺติ เนว อจฺริโย อาปชฺชติ โน อนฺเตวาสิโก ฯ

[๕๙๒] จคฺตาโร ปจฺจยา อนาปคฺติวตฺสจฺเจทสฺส สจฺโฆ วา

ภินโน โหติ สงฺฆं वा ภินฺนิตฺตुคามา โหนฺติ ชีวิตฺตฺตฺราโย
วา โหติ พุรฺหมจฺริยฺนฺตฺราโย वा โหติ ฯ จตฺตารี วจีสุจฺริตฺตานี
มุสวาโท ปีสุณฺวจา ผรุสฺวจา สมฺพปฺปลาโป ฯ จตฺตารี
วจีสุจฺริตฺตานี สจฺจวจา อปีสุณฺวจา สณฺหฺวจา มตฺตภาสา ๑ ฯ

[๕๗๓] อตฺถิ อาทิยฺนฺโต ครุํกํ อาปตฺตี อาปชฺชติ ปโยเชนฺโต
ลหุํกํ อตฺถิ อาทิยฺนฺโต ลหุํกํ อาปตฺตี อาปชฺชติ ปโยเชนฺโต ครุํกํ
อตฺถิ อาทิยฺนฺโตปี ปโยเชนฺโตปี ครุํกํ อาปตฺตี อาปชฺชติ อตฺถิ
อาทิยฺนฺโตปี ปโยเชนฺโตปี ลหุํกํ อาปตฺตี อาปชฺชติ ฯ อตฺถิ
ปฺคฺคโล อภิวาทนารโ โน ปจฺจฺจฺจนารโ อตฺถิ ปฺคฺคโล
ปจฺจฺจฺจนารโ โน อภิวาทนารโ อตฺถิ ปฺคฺคโล อภิวาทนารโ
เจว ปจฺจฺจฺจนารโ จ อตฺถิ ปฺคฺคโล เนว อภิวาทนารโ
โน ปจฺจฺจฺจนารโ ฯ อตฺถิ ปฺคฺคโล อาสนารโ โน อภิวาทนารโ
อตฺถิ ปฺคฺคโล อภิวาทนารโ โน อาสนารโ อตฺถิ
ปฺคฺคโล อาสนารโ เจว อภิวาทนารโ จ อตฺถิ ปฺคฺคโล
เนว อาสนารโ โน อภิวาทนารโ ฯ

[๕๗๔] อตฺถาปตฺติ กาลे อาปชฺชติ โน วิกาลे อตฺถาปตฺติ
วิกาลे อาปชฺชติ โน กาลे อตฺถาปตฺติ กาลे เจว อาปชฺชติ
วิกาลे จ อตฺถาปตฺติ เนว กาลे อาปชฺชติ โน วิกาลे ฯ
อตฺถิ ปฏฺิกุคฺคหิตํ กาลे กปฺปติ โน วิกาลे อตฺถิ ปฏฺิกุคฺคหิตํ
#๑ ม. ย. มนฺตาภาสา ฯ

วิกาเล กปฺปติ โน กाले อตุถิ ปฏิกุคฺคหิตํ กाले เจว กปฺปติ
วิกาเล จ อตุถิ ปฏิกุคฺคหิตํ เนว กाले กปฺปติ โน วิกาเล ฯ
อตุถาปฺตติ ปจฺจนฺติเมสุ ชนปฺเทสุ อาปฺชชติ โน มชฺฉิเมสุ
อตุถาปฺตติ มชฺฉิเมสุ ชนปฺเทสุ อาปฺชชติ โน ปจฺจนฺติเมสุ
อตุถาปฺตติ ปจฺจนฺติเมสุ เจว ชนปฺเทสุ อาปฺชชติ มชฺฉิเมสุ จ
อตุถาปฺตติ เนว ปจฺจนฺติเมสุ ชนปฺเทสุ อาปฺชชติ โน มชฺฉิเมสุ ฯ
อตุถิ ปจฺจนฺติเมสุ ชนปฺเทสุ กปฺปติ โน มชฺฉิเมสุ อตุถิ มชฺฉิเมสุ
ชนปฺเทสุ กปฺปติ โน ปจฺจนฺติเมสุ อตุถิ ปจฺจนฺติเมสุ เจว
ชนปฺเทสุ กปฺปติ มชฺฉิเมสุ จ อตุถิ เนว ปจฺจนฺติเมสุ ชนปฺเทสุ
กปฺปติ โน มชฺฉิเมสุ ฯ อตุถาปฺตติ อนฺโต อาปฺชชติ โน พหิ
อตุถาปฺตติ พหิ อาปฺชชติ โน อนฺโต อตุถาปฺตติ อนฺโต เจว
อาปฺชชติ พหิ จ อตุถาปฺตติ เนว อนฺโต อาปฺชชติ โน พหิ ฯ
อตุถาปฺตติ อนฺโตสีมาย อาปฺชชติ โน พหิสีมาย อตุถาปฺตติ
พหิสีมาย อาปฺชชติ โน อนฺโตสีมาย อตุถาปฺตติ อนฺโตสีมายญ
เจว อาปฺชชติ พหิสีมาย จ อตุถาปฺตติ เนว อนฺโตสีมาย
อาปฺชชติ โน พหิสีมาย ฯ อตุถาปฺตติ คามे อาปฺชชติ โน
อรณฺเณ อตุถาปฺตติ อरणฺเณ อาปฺชชติ โน คามे อตุถาปฺตติ
คามे เจว อาปฺชชติ อरणฺเณ จ อตุถาปฺตติ เนว คามे
อาปฺชชติ โน อरणฺเณ ฯ

[๕๗๕] จตฺสฺสโต โจทฺนา วตฺถุสนฺทสฺสนา อาปฺตติสนฺทสฺสนา

ส้วาสปฏิกุเขโป สามิจิปฏิกุเขโป ฯ จตุตทาโร ปุพฺพกัจจา ฯ
จตุตทาโร ปตฺตกถุตา ฯ จตุตทาริ อนนฺตปาจิตฺตียานิ ฯ จตฺตสฺโส
ภิกฺขุสมฺมตฺติโย ฯ จตุตทาริ อคตฺติคฺมนานิ ฉนฺนทาคตฺตี คจฺจนฺติ
โทสาคตฺตี คจฺจนฺติ โมหาคตฺตี คจฺจนฺติ ภยาคตฺตี คจฺจนฺติ ฯ จตุตทาริ
นาคตฺติคฺมนานิ น ฉนฺนทาคตฺตี คจฺจนฺติ น โทสาคตฺตี คจฺจนฺติ น
โหมาคตฺตี คจฺจนฺติ น ภยาคตฺตี คจฺจนฺติ ฯ จตุตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
อถชฺชํ ภัทฺต
คจฺจนฺต
คจฺจนฺต
จตุตฺต
สมนฺนาคตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
เปตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
ภัทฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
ภิกฺขุ ภิกฺขุ สงฺฆํ ภิกฺขุ ฉนฺนทาคตฺตี คจฺจนฺตฺต
โทสาคตฺตี
คจฺจนฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
คจฺจนฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
คจฺจนฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
จตุตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
สมนฺนาคตฺต
เปตฺต
ภัทฺต
ภิกฺขุ ภิกฺขุ สงฺฆํ สมคฺคํ กโรตฺติ น ฉนฺนทาคตฺตี
คจฺจนฺตฺต น โทสาคตฺตี คจฺจนฺตฺต น โหมาคตฺตี คจฺจนฺต
น ภยาคตฺตี คจฺจนฺตฺต ฯ จตุตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
สมนฺนาคตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
ภัทฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
ภิกฺขุโน วินโย
น ปุจฺฉิตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
ฉนฺนทาคตฺตี คจฺจนฺติ โทสาคตฺตี คจฺจนฺติ โหมาคตฺตี
คจฺจนฺติ ภยาคตฺตี คจฺจนฺติ ฯ จตุตฺตฺตฺต
สมนฺนาคตฺต
ภัทฺต
ภิกฺขุโน วินโย น วิสฺสชฺชเชตฺตฺตฺต
ฉนฺนทาคตฺตี คจฺจนฺติ โทสาคตฺตี
คจฺจนฺติ โหมาคตฺตี คจฺจนฺติ ภยาคตฺตี คจฺจนฺติ ฯ จตุตฺต
สมนฺนาคต
ภัทฺต
ภิกฺขุโน วินโย น วิสฺสชฺชเชตฺต
ฉนฺนทาคตฺตี คจฺจนฺติ
โทสาคตฺตี คจฺจนฺติ โหมาคตฺตี คจฺจนฺติ ภยาคตฺตี คจฺจนฺติ ฯ
จตุตฺต
สมนฺนาคต
ภัทฺต
ภิกฺขุโน อนฺนโยโค น ทาทฺตฺตฺต
ฉนฺนทาคตฺตี

คจฺฉติ โทสาคฺฉี คจฺฉติ โมหาคฺฉี คจฺฉติ ภยาคฺฉี คจฺฉติ ฯ
จตุหฺงฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สทุธี วินโย น สากจฺฉิตพุโพ ๑
ฉนฺนทาคฺฉี คจฺฉติ โทสาคฺฉี คจฺฉติ โมหาคฺฉี คจฺฉติ ภยาคฺฉี
คจฺฉติ ฯ

[๕๗๖] อตุถาปตฺติ คีลาโน อาปชฺชติ โน อคีลาโน อตุถาปตฺติ
อคีลาโน อาปชฺชติ โน คีลาโน อตุถาปตฺติ คีลาโน เจว
อาปชฺชติ อคีลาโน จ อตุถาปตฺติ เนว คีลาโน อาปชฺชติ
โน อคีลาโน ฯ

[๕๗๗] จตฺตารี อชฺมมิกานิ ปาติโมกฺขญฺจปนานิ ฯ จตฺตารี
ชฺมมิกานิ ปาติโมกฺขญฺจปนานิติ ๒ ฯ

จตุกฺกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ตสฺสุทฺธานํ

[๕๗๘] สกฺวาจาย กายเณน ปสฺสุโต จ อจิตฺตโก
อาปชฺชนฺโต จ กมฺเมเนน โวหารา จตุโร ตถา
ภิกฺขุณฺ ภิกฺขุณฺนินฺนญจ ปริกฺขาโร จ สมฺมุขา
อชานกายนฺ มชฺเชน จ วุฏฺฐาติ ทฺวิโร ๓ ตถา
ปฏฺฐิตาภา จ ๔ โจทฺหนา ปรีวาสา จ วุจฺจติ
มานตฺตจาริกา จาปี สมฺกุกฺสา ปฏฺฐิตฺคฺหา ๕
มหาวิภิกฺกมฺมานิ ปุณฺ กมฺมวิปตฺติโย

#๑ ม. ยฺ. สากจฺฉิตพุโพ ฯ ๒ ม. ยฺ. อิตฺสทฺโท นตฺถิ ฯ ๓ ม. ยฺ. ทฺวิธา ฯ

#๔ ม. ยฺ. ปฏฺฐิตาภาน ฯ ๕ ม. ยฺ. สามุกฺกฺสา ปฏฺฐิตฺคฺหิ ฯ

อธิกรณา ทุสสีลา จ	โสภณาคนฺตฺเคน จ
คมิโก วตฺตุนานตฺตา	สภากุปฺชฺมเยน ๑ จ
อาจริโย ปจฺจยา วา	ทฺวจฺริตฺ สฺจฺริตฺ ๒
อาทียนฺโต ปุคฺคโล จ	อรหา อาสเนน จ
กาลจ กปฺปติ เจว	ปจฺจนฺตฺิเมสฺ ๓ กปฺปติ
อนฺโต อนฺโต จ สีมาย	คามจ โจทนาย จ
ปฺพพฺกิจฺจํ ปตฺตกถฺถํ	อนฺนฺตฺกา จ สฺมฺมตี ๔
อคติ นาคติ เจว	อลชฺซี เปสเลน จ
ปฺจฺฉิตฺตพฺพา ทฺเว เจว	วิสฺสชฺเชยฺย ๕ ตถา ทฺเว
อนฺุโยโค จ สากฺจฺฉา	คิลาโน จปเนน จาติ ๗

[๕๗๕] ปณฺจ อาปตฺติโย ๗ ปณฺจ อาปตฺติกฺขนฺธา ๗ ปณฺจ
 วินิตฺวตฺตฺตฺนิ ๗ ปณฺจ กมฺมานิ อานนฺตฺริกาณิ ๗ ปณฺจ ปุคฺคลา
 นียตา ๗ ปณฺจ เฉทฺนกา อาปตฺติโย ๗ ปณฺจหากาเรหิ อาปตฺตี
 อาปชฺชติ ๗ ปณฺจอาปตฺติโย มุสาวาทปจฺจยา ๗ ปณฺจหากาเรหิ
 กมฺมํ น อุเปติ สยํ วา กมฺมํ น กโรติ ปรี วา นาชฺฌเสติ
 ฉนฺทํ วา ปาริสฺสุทฺธี วา น เทติ กยิรมาเน กมฺเม ปฏฺิกโกสฺติ
 กเต วา ปน กมฺเม อธฺมมทฺธิจฺฉิ โหติ ๗ ปณฺจหากาเรหิ กมฺมํ
 #๑ สี. ม. ยฺ. สภากุปฺชฺมาเยน ๗ ๒ สี. ม. ยฺ. สฺจฺริตฺ ๗ ๓ ยฺ. ปจฺจนฺตฺิเม จ ๗
 #๔ สี. อนฺนฺตฺสฺมฺมฺติโย จ ๗ ม. อนฺนฺตฺวา สฺมฺมฺติโย จ ๗ ยฺ. อนฺนฺตฺวา สฺมฺมฺติยา จ ๗
 #๕ ม. วิสฺสชฺเชยฺยา ๗

อุเปติ สยั วา กम्मัม กโรติ ปริ วา อชฌเอสติ ฉนฺทํ วา
ปารีสฺสุทฺธิ วา เทติ กยิรมาเน กมฺเม นปฺปฏิโกสฺติ กเต
วา ปน กมฺเม ชมฺมุทิกฺกุสิ โหติ ฯ ปญฺจ ปิณฑปาติกสฺส กิกฺขุโน
กปฺปนฺติ อนามนฺตจาโร คณโกชนํ ปรมฺปรโกชนํ อนธิกฺุจํ
อวิกปฺปนา ฯ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต กิกฺขุ อุตฺตงฺกิตปริสฺงฺกิต
โหติ ปาปิกฺขุป อกฺุปฺปรมฺโมปี เวสียาโคจโร วา โหติ
วิธวโคจโร วา โหติ อุตฺตกฺุมาริโคจโร วา โหติ ปญฺจทกโคจโร
วา โหติ กิกฺขุณีโคจโร วา โหติ ฯ ปญฺจ เตลანი
ติลเตลํ สาสฺปเตลํ มรฺชุกเตลํ เอรณฺจทกเตลํ วสาเตลํ ฯ ปญฺจ
วसानิ อจฺฉวตํ มจฺฉวตํ สฺสุทฺทวตํ สฺสุทฺทวตํ คทฺทวตํ ฯ ปญฺจ
พฺยสนานิ ฌาติพฺยสนํ โภคพฺยสนํ โรคพฺยสนํ สีสฺพยสนํ ทิกฺกุจฺพยสนํ ฯ
ปญฺจ สมฺปทา ฌาติสมฺปทา โภคสมฺปทา อโรคสมฺปทา
สีลสมฺปทา ทิกฺกุจฺสมฺปทา ฯ ปญฺจ นิสฺสยปฺปฏิปฺปสฺสทฺธิโย อฺุปฺชฌายมฺหา
อฺุปฺชฌายอ ปกฺกนฺโต วา โหติ วิพฺกนฺโต วา
กาลกโต วา ปกฺขสฺงฺกนฺโต วา อาณตฺติเยว ปญฺจมี ฯ
ปญฺจ ปุคฺคลา น อฺุปฺสมฺปาเทตพฺพา อทฺธานหิโน องฺคหิโน
วตฺตุวิปฺนโน กรณฺทกฺกโก อปฺริปฺุโร ฯ ปญฺจ ปฺิสฺสุทฺถานิ สฺโสทานิกํ
อาปณฺนิกํ ๑ อฺุนฺทฺรกฺุขายิตํ ๒ อฺุปฺจิกฺกฺุขายิกํ อคฺคิททฺตํ ฯ อปฺรานิปิ
ปญฺจ ปฺิสฺสุทฺถานิ โคขายิตํ อชฺกฺุขายิตํ ๓ อฺุปฺจิวริ อภิเสกิกํ ๔ คตปฺฏิยาคตํ ฯ
ปญฺจ อวหารา เถยฺยวหาโร ปสฺยหาวหาโร ปริกปฺปาวหาโร
#๑ ม. ย. ปาปณฺนิกํ ฯ ๒ ม. อฺุนฺทฺรกฺุขายิกํ ฯ ๓ ม. โคขายิกํ อชฺกฺุขายิกํ ฯ
#๔ ม. ย. อภิเสกิกํ ฯ

วิโนทีย์ ฯ ปณฺจานิสังสา สมมุชฺชนิยา สกจิตฺตํ ปสฺสีทติ ปรจิตฺตํ
ปสฺสีทติ เทวตา อุตฺตมฺนา โหนฺติ ปสาทิกสํวตฺตนิย ๑ กมฺมํ
อุปจินฺติ กายสฺส เกทา ปรมฺมรณฺา สุกฺคิ สกฺกํ โลกํ อุปชฺชติ ฯ
อปเรปี ปณฺจานิสังสา สมมุชฺชนิยา สกจิตฺตํ ปสฺสีทติ ปรจิตฺตํ
ปสฺสีทติ เทวตา อุตฺตมฺนา โหนฺติ สตฺถุสฺสํ กตํ โหติ ปจฺจิมฺา
ชนฺตาทิกฺุณฺาคฺคิ อปชฺชติ ฯ

[๕๘๐] ปณฺจหฺงฺเกหิ สมฺนฺาคโต วินยฺโร พาลิตฺเตว
สงฺขํ กจฺจติ อุตฺตโน ภาสฺปริยฺนตํ น อุคฺคฺคฺหาติ ปรสฺส
ภาสฺปริยฺนตํ น อุคฺคฺคฺหาติ อุตฺตโน ภาสฺปริยฺนตํ อนุคฺคฺเหตฺวา ๒
ปรสฺส ภาสฺปริยฺนตํ อนุคฺคฺเหตฺวา ๒ อหฺมฺเมน การฺติ อปฺปฏิญฺญา ย ฯ
ปณฺจหฺงฺเกหิ สมฺนฺาคโต วินยฺโร ปณฺทิตฺเตว สงฺขํ
กจฺจติ อุตฺตโน ภาสฺปริยฺนตํ อุคฺคฺคฺหาติ ปรสฺส
ภาสฺปริยฺนตํ อุคฺคฺคฺหาติ อุตฺตโน ภาสฺปริยฺนตํ อุคฺคฺเหตฺวา
ปรสฺส ภาสฺปริยฺนตํ อุคฺคฺเหตฺวา หฺมฺเมน การฺติ ปฏิญฺญา ย ฯ
อปเรหิปี ปณฺจหฺงฺเกหิ สมฺนฺาคโต วินยฺโร พาลิตฺเตว สงฺขํ
กจฺจติ อปฺตฺติ น ชานาติ อปฺตฺติยา มฺลํ น ชานาติ
อปฺตฺติสมฺุหํ น ชานาติ อปฺตฺตินิโรธํ น ชานาติ อปฺตฺตินิโรธคามินิ
ปฺปฏิปทํ น ชานาติ ฯ ปณฺจหฺงฺเกหิ สมฺนฺาคโต
วินยฺโร ปณฺทิตฺเตว สงฺขํ กจฺจติ อปฺตฺติ ชานาติ
อปฺตฺติยา มฺลํ ชานาติ อปฺตฺติสมฺุหํ ชานาติ อปฺตฺตินิโรธํ
#๑ ม. ปสาทิกสํวตฺตนิกา ฯ ยู. ปสาทิกสํวตฺตนิกํ ๒ ม. น อุคฺคฺคฺเหตฺวา ฯ

ชานาติ อापตฺตนิโรธคามินี ปฏิปทํ ชานาติ ฯ อปรเหปิ
ปลฺลจฺหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต วินยฺชโร พาลิตฺเตวฺว สงฺขํ กจฺจติ
อธิกรณํ น ชานาติ อธิกรณสฺส มฺลํ น ชานาติ อธิกรณสมุทฺยํ
น ชานาติ อธิกรณนิโรธํ น ชานาติ อธิกรณนิโรธคามินี
ปฏิปทํ น ชานาติ ฯ ปลฺลจฺหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต วินยฺชโร
ปลฺลจฺหฺงฺเคหิ สงฺขํ กจฺจติ อธิกรณํ ชานาติ อธิกรณสฺส
มฺลํ ชานาติ อธิกรณสมุทฺยํ ชานาติ อธิกรณนิโรธํ ชานาติ
อธิกรณนิโรธคามินี ปฏิปทํ ชานาติ ฯ อปรเหปิ ปลฺลจฺหฺงฺเคหิ
สมฺนฺนาคโต วินยฺชโร พาลิตฺเตวฺว สงฺขํ กจฺจติ วตฺถุํ น
ชานาติ นิตานํ น ชานาติ ปลฺลจฺหฺงฺเคหิ น ชานาติ อนฺุปลฺลจฺหฺงฺเคหิ
น ชานาติ อนฺุสนฺุชิวจนปถํ น ชานาติ ฯ ปลฺลจฺหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต
วินยฺชโร ปลฺลจฺหฺงฺเคหิ สงฺขํ กจฺจติ วตฺถุํ ชานาติ นิตานํ
ชานาติ ปลฺลจฺหฺงฺเคหิ ชานาติ อนฺุปลฺลจฺหฺงฺเคหิ ชานาติ อนฺุสนฺุชิวจนปถํ
ชานาติ ฯ อปรเหปิ ปลฺลจฺหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต วินยฺชโร
พาลิตฺเตวฺว สงฺขํ กจฺจติ ฌตฺตี น ชานาติ ฌตฺติยา กรณํ
น ชานาติ น ปุพฺพกฺุสโล โหติ น อปรกฺุสโล โหติ
อกาลญฺญ จ โหติ ฯ ปลฺลจฺหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต วินยฺชโร
ปลฺลจฺหฺงฺเคหิ สงฺขํ กจฺจติ ฌตฺตี ชานาติ ฌตฺติยา กรณํ
ชานาติ ปุพฺพกฺุสโล โหติ อปรกฺุสโล โหติ กาลญฺญ จ
โหติ ฯ อปรเหปิ ปลฺลจฺหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต วินยฺชโร พาลิตฺเตวฺว

สงฆ์ คจจติ อปตตทานาปตตี น ชานาติ ลหุภกรุกัม อปตตี
น ชานาติ สาวเสสถานวเสถัม อปตตี น ชานาติ ทฏฐลลาทฏฐลลัม
อปตตี น ชานาติ อจริยปรมฺปรา โข ปนสฺส น สุกคหิตา
โหติ น สุมนตีกตา น สุปฺชาริตา ฯ ปญฺจหฺงฺเกหิ สมฺนฺนาคโต
วินยฺชโร ปญฺชิตโตเตวฺว สงฆ์ คจจติ อปตตทานาปตตี ชานาติ
ลหุภกรุกัม อปตตี ชานาติ สาวเสสถานวเสถัม อปตตี ชานาติ
ทฏฐลลาทฏฐลลัม อปตตี ชานาติ อจริยปรมฺปรา โข ปนสฺส
สุคคหิตา โหติ สุมนตีกตา สุปฺชาริตา ฯ อปเรหิปี ปญฺจหฺงฺเกหิ
สมฺนฺนาคโต วินยฺชโร พาลโตเตวฺว สงฆ์ คจจติ อปตตทานาปตตี
น ชานาติ ลหุภกรุกัม อปตตี น ชานาติ สาวเสสถานวเสถัม
อปตตี น ชานาติ ทฏฐลลาทฏฐลลัม อปตตี น ชานาติ
อุภยานิ โข ปนสฺส ปาติโมกฺขานิ วิตฺถาเรน น สุวาคตานิ โหนติ
น สุวิกิตตานิ น สุปฺปวตฺตินิ น สุวินิจฺฉิตานิ สุตฺตโส อนุพฺยณฺชนโส ฯ
ปญฺจหฺงฺเกหิ สมฺนฺนาคโต วินยฺชโร ปญฺชิตโตเตวฺว
สงฆ์ คจจติ อปตตทานาปตตี ชานาติ ลหุภกรุกัม อปตตี
ชานาติ สาวเสสถานวเสถัม อปตตี ชานาติ ทฏฐลลาทฏฐลลัม
อปตตี ชานาติ อุภยานิ โข ปนสฺส ปาติโมกฺขานิ วิตฺถาเรน
สุวาคตานิ โหนติ สุวิกิตตานิ สุปฺปวตฺตินิ สุวินิจฺฉิตานิ สุตฺตโส
อนุพฺยณฺชนโส ฯ อปเรหิปี ปญฺจหฺงฺเกหิ สมฺนฺนาคโต วินยฺชโร
พาลโตเตวฺว สงฆ์ คจจติ อปตตทานาปตตี น ชานาติ ลหุภกรุกัม

อาปตตี น ชานาติ สาวเสสานวเสสสิ อาปตตี น ชานาติ
ทฎฐุตตาทฎฐุตถิ อาปตตี น ชานาติ อธิกรณจ น วินิจจยกุสโล
โหติ ฯ ปณฺจหุญฺเจหิ สมฺนฺนาคโต วินยธโร ปณฺชติโตเตว
สงฺขํ กจฺจนฺติ อาปตฺตานาปตฺตี ชานาติ ลหุภกรุกํ อาปตฺตี
ชานาติ สาวเสสานวเสสสิ อาปตฺตี ชานาติ ทฎฐุตตาทฎฐุตถิ
อาปตฺตี ชานาติ อธิกรณจ วินิจจยกุสโล โหติ ฯ

[๕๘๑] ปณฺจ อารญฺณกา ๑ มนฺหุตฺตา โมมฺหุตฺตา อารญฺณโก
โหติ ปาปิจฺโณ อิจฺฉापโกโต อารญฺณโก โหติ อุมฺมาทา
จิตฺตกฺเขปา อารญฺณโก โหติ วณฺณิโต ๒ พุทฺเธหิ พุทฺธสาวเกหิตี
อารญฺณโก โหติ อปีจ อปฺปิจฺจนฺณเวว นิสฺสาย สนฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
นิสฺสาย สลฺเลขณฺณเวว นิสฺสาย ปวิเวกณฺณเวว นิสฺสาย อิทฺมกฺกฺกฺกฺกฺก
นิสฺสาย อารญฺณโก โหติ ฯ ปณฺจ ปิณฺชปาติกา [๔] ฯ

ปณฺจ ปัสฺสูกฺกิกา ฯ ปณฺจ รุกฺขมฺมูลิกา ฯ ปณฺจ โสสานิกกา ฯ
ปณฺจ อพฺโปกาสิกกา ฯ ปณฺจ เตจฺจิวริกกา ฯ ปณฺจ สฺปทานจาริกกา ฯ
ปณฺจ เนสฺชชฺชิกกา ฯ ปณฺจ ยถาสนฺนตฺติกา ฯ ปณฺจ เอกาสนิกกา ฯ
ปณฺจ ขลฺล
โมมฺหุตฺตา ปตฺต
โหติ ปาปิจฺโณ อิจฺฉापโกโต
ปตฺต
โหติ อุมฺมาทา จิตฺตกฺเขปา ปตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
โหติ อปีจ
วณฺณิโต ๒ พุทฺเธหิ พุทฺธสาวเกหิตี ปตฺตฺตฺตฺตฺต
โหติ อปีจ

#๑ ม. อารญฺณิกา ย. อารญฺณกา ฯ ๒ ม. ย. วณฺณิตํ ฯ ๓ ม. อิทฺมกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺก ฯ

#๔ ม. ฯเปฯ สพฺพตฺตฺต อีทิสเมว ฯ

อปัจฉิณณเณว นิสฺสาย สนฺตมฺมจฺฉิณเณว นิสฺสาย สลฺเลขณเณว
นิสฺสาย ปวิเวกณเณว นิสฺสาย อิทมฺมจฺฉิตณเณว นิสฺสาย
ปตฺตปฺปณฺฑโก โหติ ฯ

[๕๘๒] ปญฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา นานิสฺสีเตน วตฺถพฺพํ
อุโปสถํ น ชานาติ อุโปสถกมฺมํ น ชานาติ ปาติโมกฺขํ น
ชานาติ ปาติโมกฺขทฺทเทสํ น ชานาติ อุณฺปนฺนจฺวสฺโส โหติ ฯ
ปญฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา อนิสฺสีเตน วตฺถพฺพํ อุโปสถํ
ชานาติ อุโปสถกมฺมํ ชานาติ ปาติโมกฺขํ ชานาติ ปาติโมกฺขทฺทเทสํ
ชานาติ ปญฺจวสฺโส วา โหติ อติเรกปญฺจวสฺโส วา ฯ
อปฺเรหิปี ปญฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา นานิสฺสีเตน วตฺถพฺพํ
ปวารณํ น ชานาติ ปวารณาภกฺกมฺมํ น ชานาติ ปาติโมกฺขํ น
ชานาติ ปาติโมกฺขทฺทเทสํ น ชานาติ อุณฺปนฺนจฺวสฺโส โหติ ฯ๘
ปญฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา อนิสฺสีเตน วตฺถพฺพํ ปวารณํ
ชานาติ ปวารณาภกฺกมฺมํ ชานาติ ปาติโมกฺขํ ชานาติ ปาติโมกฺขทฺทเทสํ
ชานาติ ปญฺจวสฺโส วา โหติ อติเรกปญฺจวสฺโส วา ฯ
อปฺเรหิปี ปญฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา นานิสฺสีเตน วตฺถพฺพํ
อาปตฺตานาปตฺตี น ชานาติ ลหฺกฺกรุกํ อาปตฺตี น ชานาติ
สวเสสฺสานวเสสํ อาปตฺตี น ชานาติ ทฺถุจฺจลฺลาทฺถุจฺจลฺลํ อาปตฺตี
น ชานาติ อุณฺปนฺนจฺวสฺโส โหติ ฯ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคเตน
ภิกฺขุณา อนิสฺสีเตน วตฺถพฺพํ อาปตฺตานาปตฺตี ชานาติ ลหฺกฺกรุกํ

อาปตตี ชานาติ สาวเสสานวเสถ์ อาปตตี ชานาติ ทุฏฐลลาทุฏฐลลั
อาปตตี ชานาติ ปญจวสุโส วา โหติ อติเรกปญจวสุโส
วา ฯ ปญจหงฺเกหิ สมนฺนาคตาย ภิกฺขุณียา นานิสฺสิตาย วตฺถพฺพ
อุโปสถํ น ชานาติ อุโปสถกมฺมํ น ชานาติ ปาติโมกฺขํ น
ชานาติ ปาติโมกฺขทุทฺเทสํ น ชานาติ อุณฺณปญฺจวสุสา โหติ ฯ
ปญฺจหงฺเกหิ สมนฺนาคตาย ภิกฺขุณียา อนิสฺสิตาย วตฺถพฺพ อุโปสถํ
ชานาติ อุโปสถกมฺมํ ชานาติ ปาติโมกฺขํ ชานาติ ปาติโมกฺขทุทฺเทสํ
ชานาติ ปญฺจวสุสา วา โหติ อติเรกปญฺจวสุสา วา ฯ
อปฺเรหิปี ปญฺจหงฺเกหิ สมนฺนาคตาย ภิกฺขุณียา นานิสฺสิตาย วตฺถพฺพ
ปวารณฺมํ น ชานาติ ปวารณากมฺมํ น ชานาติ ปาติโมกฺขํ
น ชานาติ ปาติโมกฺขทุทฺเทสํ น ชานาติ อุณฺณปญฺจวสุสา โหติ ฯ
ปญฺจหงฺเกหิ สมนฺนาคตาย ภิกฺขุณียา อนิสฺสิตาย วตฺถพฺพ ปวารณฺมํ
ชานาติ ปวารณากมฺมํ ชานาติ ปาติโมกฺขํ ชานาติ ปาติโมกฺขทุทฺเทสํ
ชานาติ ปญฺจวสุสา วา โหติ อติเรกปญฺจวสุสา วา ฯ
อปฺเรหิปี ปญฺจหงฺเกหิ สมนฺนาคตาย ภิกฺขุณียา นานิสฺสิตาย วตฺถพฺพ
อาปตฺตานาปตฺตี น ชานาติ ลหุคฺครุกํ อาปตฺตี น ชานาติ
สาวเสสานวเสถ์ อาปตฺตี น ชานาติ ทุฏฐลลาทุฏฐลลั อาปตฺตี
น ชานาติ อุณฺณปญฺจวสุสา โหติ ฯ ปญฺจหงฺเกหิ สมนฺนาคตาย
ภิกฺขุณียา อนิสฺสิตาย วตฺถพฺพ อาปตฺตานาปตฺตี ชานาติ ลหุคฺครุกํ
อาปตฺตี ชานาติ สาวเสสานวเสถ์ อาปตฺตี ชานาติ ทุฏฐลลาทุฏฐลลั

อาปตตี ชานาติ ปณจวสุสา วา โหติ อติเรกปณจวสุสา วา ฯ

[๕๘๓] ปณจ อาทีนวา อปาสาทิกเก อตฺตาปี อตฺตานํ อุปวทติ
อนุวิจฺจปี วิญญู ครหนฺติ ปาปโก กิตฺติสทฺโท อพฺภุคฺคจฺจติ
สมฺมุโพห กาลํ กโรติ กายสุส เกทา ปรมฺมรณา อปายํ
ทฺถุคฺคิ วินิปาตํ นิริยํ อุปฺปชฺชติ ฯ ปณฺจานิสังสา ปาสาทิกเก อตฺตาปี
อตฺตานํ น อุปวทติ อนุวิจฺจปี วิญญู ปัสฺสนฺติ กลฺยาโณ
กิตฺติสทฺโท อพฺภุคฺคจฺจติ อสมฺมุโพห กาลํ กโรติ กายสุส
เกทา ปรมฺมรณา สุคฺคิ สกฺกํ โลกํ อุปฺปชฺชติ ฯ อปเรปี
ปณฺจ อาทีนวา อปาสาทิกเก อปฺปสนฺนา นปฺปสีทฺติ ปสนฺนํ
เอกจฺจํ อณฺณตฺตํ โหติ สตฺถุสฺสํ อกตํ โหติ ปจฺจิมํ
ชนฺตา ทิฏฺฐานฺนุคฺคิ อปชฺชติ จิตฺตมฺมสุส นปฺปสีทฺติ ฯ ปณฺจานิสังสา
ปาสาทิกเก อปฺปสนฺนา ปสีทฺติ ปสนฺนํ กิโยภาโว ๑ โหติ
สตฺถุสฺสํ กตํ โหติ ปจฺจิมํ ชนฺตา ทิฏฺฐานฺนุคฺคิ อปชฺชติ
จิตฺตมฺมสุส ปสีทฺติ ฯ ปณฺจ อาทีนวา กุลฺลปเก อนามนฺตาจาร
อปชฺชติ รโหนิสชฺชชย อปชฺชติ ปฏฺิจฺจนฺเน อาสเน อปชฺชติ
มาตุคามสุส อุตฺตรนิปฺปณฺจวาจาหิ ชมฺมํ เทเสนฺโต อปชฺชติ
กามสงฺกปฺปพฺหุโล จ วิหฺรติ ฯ ปณฺจ อาทีนวา กุลฺลปสุส ภิกฺขุโน
อติเวลํ กุเลสุ สํสญฺจสุส วิหฺรโต มาตุคามสุส อภินฺนทฺตฺสํ
ทฺตฺสเน สติ สํสคฺโค สํสคฺเค สติ วิสฺสาโส วิสฺสาเส สติ โอตฺวาโร ๒
#๑ ม. กิโยภาวาย ฯ ๒ โอตฺวาโรติ กิเลสํ อนฺโต โอตฺรณฺนติ อฏฺจกถา ฯ

โอดีณณจิตตเสตติ ภิกขุโน ปาฎิกงขัม อนภิรโต वा पुरहमजरियं
जरिस्सत्ति ओणत्तरि वा संगतिग्गुञ्जि आपत्ति अपञ्चस्सत्ति สิग्गัม
वा पञ्जกขाय हीनयावत्तस्सत्ति ५

[๕๘๔] ปญจ พืชชาตานิ มุตพีชัง ขนฺธพีชัง ผพฺพีชัง อคฺคพีชัง
พีชพีชณฺเวยว ปญจมัม ๕ ปญจหิ สมณกปฺเปหิ ผลํ ปริภุญฺชิตพฺพิ
อคฺคิปริจฺจิตํ สตฺถปริจฺจิตํ นขปริจฺจิตํ อพีชัง นิพฺพญฺพีชณฺเวยว ปญจมัม ๕

[๕๘๕] ปญจ วิสุทฺธิโย นิทานํ อุทฺทิสิตฺวา อวเสถํ สฺสฺเตน
สาเวตพฺพิ อัยํ ปจฺจมา วิสุทฺธิ นิทานํ อุทฺทิสิตฺวา จตฺตาริ
ปาราชิกานิ อุทฺทิสิตฺวา อวเสถํ สฺสฺเตน สาเวตพฺพิ อัยํ ทฺตฺติยา
วิสุทฺธิ นิทานํ อุทฺทิสิตฺวา จตฺตาริ ปาราชิกานิ อุทฺทิสิตฺวา เทรส
สงฺฆมาทิสฺเสส อุทฺทิสิตฺวา อวเสถํ สฺสฺเตน สาเวตพฺพิ อัยํ ตฺตฺติยา
วิสุทฺธิ นิทานํ อุทฺทิสิตฺวา จตฺตาริ ปาราชิกานิ อุทฺทิสิตฺวา
เทรส สงฺฆมาทิสฺเสส อุทฺทิสิตฺวา เทว อนิยเต อุทฺทิสิตฺวา อวเสถํ
สฺสฺเตน สาเวตพฺพิ อัยํ จตฺตธา วิสุทฺธิ ๕ วิตฺถารเเนว ปญจมี ๕
อปฺราปี ปญจ วิสุทฺธิโย สุตฺตฺตฺเทโส ปาริสฺสุทฺธิอุโปสโถ
อริฏฺฐานุโปสโถ สามคฺคิอุโปสโถ ปวาร์ณาเยว ปญจมา ๑ ๕

[๕๘๖] ปญจานิสังสา วินยฺชเร อตฺตโน สีลกฺขนฺโธ สฺสฺคฺคฺโต
โหติ สฺสรกฺขิตฺโต กุกฺกฺจฺจปฺกตฺตานํ ปฏิสฺสรณํ โหติ วิสาร์โท
สงฺฆมฺมุชฺเฒ โวหฺรติ ปจฺจตฺตฺเถ สหฺชมฺเมเน สฺสนิคฺคฺหิตํ นิคฺคฺคฺหาติ
สทฺทฺชมฺมุจฺจิตฺติยา ปฏฺธิปฺนฺโน โหติ ๕ ปญจ อชฺชมฺมิกานิ ปาติโมกฺขญฺจฺปนฺนานิ ๕
#๑ ม. ย. ปวาร์ณา สามคฺคิอุโปสโถเยว ปญจโม ๕

ปณจ ฌมิกานิ ปาติโมกฺขญฺจนานิติ ๑ ฯ

ปณจกั นิฏฺฐิติ ฯ

ตสฺสทฺทานั

[๕๘๑] อาปตฺติ อาปตฺติกฺขนฺธา วินิตานนฺตเรณ จ

ปฺกุกฺลา เณนา เจว อาปชฺชติ จ ปจฺจยา

น อุเปติ อุเปติ จ กปฺปนฺตฺสฺสฺงฺกิ เตล จ ๒

วสฺพยฺสนสมฺปทา ๓ ปสฺสทฺธิ ปฺกุกฺเลน จ

โสทานิ โคขายิตฺตจ ๔ เถยฺยั โจโร จ วุจฺจติ

อวิสฺสชฺชิ อเวภฺงฺกิ กายโต กายวาจโต

เทสฺนา สงฺฆอุทฺเทสฺสา ๕ ปจฺจนฺติ กจิเนน จ

กมฺมานิ ยาวตฺติยั ปาราชิกฺกฺลลทฺทกฺกั

อภฺปิยั กภฺปิยณฺจ อปฺลฺลนา ทฺวิโนทฺยา ๖

สมฺมชฺชฺณี อปฺเร จ ภาสั อาปตฺติเมว จ

อธิกรณั วตฺถุ ฌตฺติ อาปตฺติ อุภยานิ จ

ลหฺกฺกฺจฺมกา เอเต กณฺหฺสฺกฺกา วิชานถ

อรณฺณั ปิณฺทปาดณฺจ ปัสฺสุกฺขสฺสุสานิกา

อพฺุโภกาโส ๗ จีวรณฺจ สปทาโน นิสฺชฺชิโก

สนฺถติขลฺปจฺฉาปี ปตฺตปิณฺฑิกเมว จ

#๑ ยฺ. อิตฺิสทฺโท นตฺถิ ฯ ๒ ม. ยฺ. เตลณฺจ ฯ ๓ ม. วสั พฺยลนา สมฺปทา ฯ

#ยฺ. วสั พฺยสนั สมฺปทา ฯ ๔ ม. โสทานิกั ขยิตฺตจ ฯ ๕ ม. ยฺ. สงฺฆั อุทฺเทสั ฯ

#๖ ม. ยฺ. ทฺวิโนทฺยา ฯ ๗ ยฺ. อพฺุโภกาเส ฯ

อุโปสถํ ปวารณํ   อาปตฺตานาปตฺติปิ จ
 กณฺหสุกฺกปทา เอเต   ภิกฺขุณีนํปี เต ตถา
 อปาสาทิกปาสาทิ   ตเถว อปเร ทฺเว
 กุลฺลปเก อติเวลํ   พีชํ สมณกปฺปิ จ
 วิสุทฺธิ อปเร เจว   วินยาธมฺมกานิ ๑ จ
 ธมฺมิกาจ ตถา วุตฺตา   นิฏฺฐิตา สุทฺธิปญฺจกาติ ๒ ๑

[๕๘๘] ฉ อคารวา ๑ ฉ คารวา ๑ ฉ วินีตวตฺถุณี ๑ ฉ
 สามิจฺฉิโย ๑ ฉ อาปตฺติสมฺภูจฺจนา ๑ ฉ ฉนฺทกา อาปตฺติโย ๑
 ฉหากาเรหิ อาปตฺตี อาปชฺชติ ๑ ฉ อานิสฺสา วินยธเร ๑ ฉ
 ปรมานิ ๑ ฉารตฺตํ ติจิวเรน วิปฺปวสิตพฺพํ ๑ ฉ จีวรานิ ๑ ฉ
 รชนานิ ๑ ฉ อาปตฺติโย กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ
 น วาจโต ๑ ฉ อาปตฺติโย วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ
 น กายโต ๑ ฉ อาปตฺติโย กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ
 สมฺภูจฺจหนฺติ ๑ ฉ กมฺมานิ ๑ ฉ วิวาทมฺมูลานิ ๑ ฉ อนฺนวาทมฺมูลานิ ๑
 ฉ สาราณียา ธมฺมา ๑ ๑ ทีฆโส ฉ วิทตฺติโย สุกตวิทตฺติยา
 ติริยํ ฉ วิทตฺติโย ๑ ฉ นิสฺสยปฺภีปฺสสทฺธิโย อจฺริยมฺหา ๑
 ฉ นฺหาเน อนฺุปฺปญฺจตฺติโย ๑ วิปฺปกตจิวริ อาทาย ปกฺกมฺติ ๑
 #๑ ม. ยฺ. วินยาธมฺมิเกน จ ๑ ๒ ยฺ. สุกฺปญฺจกาติ ๑ ๑ อิทํ ปาฐทวฺยํ อติเรกํ
 #วิย ทิสฺสติ อุตฺทาเน อนาคตตฺตา ๑ ยฺโรปฺยไปตฺถเกปิ น ทิสฺสติ ๑
 วิปฺปกตจิวริ สมหาทาย ปกฺกมฺติ ๑

[๕๘๕] ฉหฺงเคหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา อุปสมฺปาเทตพฺพํ
นิสฺสโย ทาทพฺโพ สามเณโร อุปฺภฺจฺจาเปตพฺโพ อเสเชน
สีลฺกฺขนฺนฺเชน สมฺนฺนาคโต โหติ อเสเชน สมฺมาธิกฺขนฺนฺเชน สมฺนฺนาคโต
โหติ อเสเชน ปญฺญาขนฺนฺเชน สมฺนฺนาคโต โหติ
อเสเชน วิมฺุตฺติกฺขนฺนฺเชน สมฺนฺนาคโต โหติ อเสเชน วิมฺุตฺตិฉฺฉาณทสฺสนกฺขนฺนฺเชน
สมฺนฺนาคโต โหติ ทสฺสสฺโส วา โหติ
อติเรกทสฺสสฺโส วา ฯ อปรฺเรหิปี ฉหฺงเคหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา
อุปสมฺปาเทตพฺพํ นิสฺสโย ทาทพฺโพ สามเณโร อุปฺภฺจฺจาเปตพฺโพ
อตุตฺตนา อเสเชน สีลฺกฺขนฺนฺเชน สมฺนฺนาคโต โหติ ปฺริ อเสเช
สีลฺกฺขนฺนฺเช สมฺมาทเปตฺตา อตุตฺตนา อเสเชน สมฺมาธิกฺขนฺนฺเชน สมฺนฺนาคโต
โหติ ปฺริ อเสเช สมฺมาธิกฺขนฺนฺเช สมฺมาทเปตฺตา อตุตฺตนา
อเสเชน ปญฺญาขนฺนฺเชน สมฺนฺนาคโต โหติ ปฺริ อเสเช ปญฺญาขนฺนฺเช
สมฺมาทเปตฺตา อตุตฺตนา อเสเชน วิมฺุตฺติกฺขนฺนฺเชน สมฺนฺนาคโต
โหติ ปฺริ อเสเช วิมฺุตฺติกฺขนฺนฺเช สมฺมาทเปตฺตา อตุตฺตนา อเสเชน
วิมฺุตฺติฉฺฉาณทสฺสนกฺขนฺนฺเชน สมฺนฺนาคโต โหติ ปฺริ อเสเช
วิมฺุตฺติฉฺฉาณทสฺสนกฺขนฺนฺเช สมฺมาทเปตฺตา ทสฺสสฺโส วา โหติ
อติเรกทสฺสสฺโส วา ฯ อปรฺเรหิปี ฉหฺงเคหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา
อุปสมฺปาเทตพฺพํ นิสฺสโย ทาทพฺโพ สามเณโร อุปฺภฺจฺจาเปตพฺโพ
สทฺุโร โหติ หิริมา โหติ โอตฺตปฺปี โหติ อารทฺุทวิริโย

โหติ อุปภูจิตตสฺสตี โหติ ทสวสุโส วา โหติ อติเรกทสวสุโส
วา ๑ อปรเหหิปี ฉหฺงเคหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา อุปสมฺปาเตตพฺพํ
นิตฺตสโย ทาทพฺโพ สามเณโร อุปฺภูจฺจาเปตพฺโพ น อธิสฺสีเล
สึลวิปฺนฺโน โหติ น อชฺฌมาจาเร อจาโรวิปฺนฺโน โหติ น
อติทฺถุจฺจยา ทฺถุจฺจวิปฺนฺโน โหติ พหุสฺสุโต โหติ ปญฺญวา
โหติ ทสวสุโส วา โหติ อติเรกทสวสุโส วา ๑ อปรเหหิปี
ฉหฺงเคหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา อุปสมฺปาเตตพฺพํ นิตฺตสโย
ทาทพฺโพ สามเณโร อุปฺภูจฺจาเปตพฺโพ ปฏฺฐิโถ โหติ อนฺนเตวาสี
วา สทฺธิวิหารี วา กิลานํ อุปฺภูจฺจํ วา อุปฺภูจฺจาเปตฺตํ วา
อุปฺปนฺนํ ๑ อนภฺริตฺตี วุปกาสเตตฺตํ วา วุปกาสาเปตฺตํ วา อุปฺปนฺนํ
กุกฺกจฺจํ ฌมฺมโต วิโนทาเปตฺตํ วา วิโนทาเปตฺตํ ๒ วา อาปตฺตี
ชานาติ อาปตฺตฺติยา วุฏฺจฺจํ ชานาติ ทสวสุโส วา โหติ
อติเรกทสวสุโส วา ๑ อปรเหหิปี ฉหฺงเคหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา
อุปสมฺปาเตตพฺพํ นิตฺตสโย ทาทพฺโพ สามเณโร อุปฺภูจฺจาเปตพฺโพ
ปฏฺฐิโถ โหติ อนฺนเตวาสี วา สทฺธิวิหารี วา อภิสมาจฺจริกาย
สิกฺขาย สิกฺขาเปตฺตํ อาทิตฺตพฺพหฺมจฺจริกาย สิกฺขาย วิเนตฺตํ อภิชฺมเม
วิเนตฺตํ อภิวินเย วิเนตฺตํ อุปฺปนฺนํ ทฺถุจฺจคฺคํ ฌมฺมโต วิเวจฺจํ
ทสวสุโส วา โหติ อติเรกทสวสุโส วา ๑ อปรเหหิปี ฉหฺงเคหิ
สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา อุปสมฺปาเตตพฺพํ นิตฺตสโย ทาทพฺโพ
สามเณโร อุปฺภูจฺจาเปตพฺโพ อาปตฺตี ชานาติ อนาปตฺตี ชานาติ
#๑ โป. ม. อัย ปาโจน ทิสฺสตี ๑ ๒ โป. ม. วา วิโนทาเปตฺตํ วาติ อิเม ปาจา
#น ทิสฺสตี ๑

ลหุกัม อาปตฺตี ชานาติ ครุกัม อาปตฺตี ชานาติ อุกฺยานิ โข
ปนสฺส ปาติโมกฺขานิ วิตุถาเรน สุวาคตานิ โหนฺติ สุวิกฺตตานิ
สุปฺปวตฺตินิ สุวินิจฺจิตานิ สุตฺตโส อนุพฺยณฺชนโส ทสฺวสุโส วา
โหติ อติเรกทสฺวสุโส วา ฯ

[๕๕๐] ฉ อธฺมมิกานิ ปาติโมกฺขญฺจนานิ ฯ ฉ ธฺมมิกานิ
ปาติโมกฺขญฺจนานิตฺติ ฯ

ฉกุกัม นิฏฺฐิตํ

ตสฺสสุทฺธานํ

[๕๕๑] อคารวา कारवा จ วินิตฺตา สามิจิปี จ
สมฺภูจฺจานา ฉเทนนา เจว อาการานิสฺเสน จ
ปรมาณิ จ ฉารตฺตํ จิวริ รชนานิ จ ๑
กายโต จิตฺตโต จาปี วาจโต จิตฺตโตปี จ ๑
กายวาจาจิตฺตโต จ กम्मวิวาทเมว จ
อนุวาทา ทิมโส จ ติริยํ นิสฺสเยน จ
อนุปฺปณฺณตฺติ อาทาย สฺมาทาย ตเถว จ
อเสเช สฺมาทเปตา สทฺโธ อธิสฺสีเลน จ
คิลานาภิสฺมาจาริ อาปตฺตาธฺมมธฺมมิกาทิ ฯ

[๕๕๒] สุตฺต อาปตฺติโย ฯ สุตฺต อาปตฺติกฺขนฺธา ฯ สุตฺต
วินิตฺตวตฺถุณิ ฯ สุตฺต สามิจิโย ฯ สุตฺต อธฺมมิกา ปฏฺิณฺณาทกรณา ฯ
สุตฺต ธฺมมิกา ปฏฺิณฺณาทกรณา ฯ สุตฺตณฺนํ อนาปตฺติ สุตฺตาห-
#๑ ยู. ฉ ฯ

กรณีเยน คนตุ้ ๗ สุตตานิสัสตา วินยชเร ๗ สุตต ปริมาณิ ๗
สตุตอรุณุกุมเน ๑ นิสุสกุคิย โหติ ๗ สตุต สมถา ๗ สตุต
กมมานิ ๗ สตุต อามกชณณานิ ๗ ติริยิ สตุตบุตรา ๗ สตุต
คณโกชเน อนุปปลยตติโย ๒ ๗ เกสชชานิ ปฏิกุกเหตุวา สตุตาทปรม
สนุนิการกั ปริกุกชิตพพานิ ๗ กตจิวัริ อาทาย ปกุกมติ ๗
กตจิวัริ สมาทาย ปกุกมติ ๗ กิกุขุสส น โหติ อาปตติ ทฎุจพพา ๗
กิกุขุสส โหติ อาปตติ ทฎุจพพา ๗ กิกุขุสส โหติ อาปตติ
ปฏิกากตพพา ๓ ๗ สตุต อชรมิกานิ ปาติโมกุกฎุจปนนานิ ๗ สตุต
ชรมิกานิ ปาติโมกุกฎุจปนนานิ ๗

[๕๕๓] สตุตหงเคหิ สมนนาคโต กิกุขุ วินยชโร โหติ
อาปตติ ชานาติ อนาคติ ชานาติ ลहुกั อาปตติ ชานาติ
ครุกั อาปตติ ชานาติ สีลวา โหติ ปาติโมกุกสัวรรสัวโต วิหริติ
อาจารโคจรสมปนโน อนุมตเตสสุ วชเชสสุ กยทสสาวิ สมาทาย
สิกุกชติ สิกุกขาปเทสสุ จตุนัน ฌานานัน อาภิเจตสิกานัน ทิฎุจชรมุสขุวิหารานัน
นิกามลาภิ โหติ อภิกจนลาภิ อภิสิริลาภิ อาสวานลย
ชยา อนาคติ เจโตวิมุตติ ปญญาวิมุตติ ทิฎุจเจ ว ชรมเม สย
อภิญญา สจจิกตวา อุปสมบชช วิหริติ ๗ อปรหิปี สตุตหงเคหิ
สมนนาคโต กิกุขุ วินยชโร โหติ อาปตติ ชานาติ อนาคติ
ชานาติ ลहुกั อาปตติ ชานาติ ครุกั อาปตติ ชานาติ
พหุสสุโต โหติ สุตชโร สุตสนุนิจโย เย เต ชรมมา อาทิกุลยาณา
#๑ ม. ย. สตุตเม ๗ ๒ ม. ย. คณโกชเน สตุต อนุปปลยตติโย ๗
#๓ ม. ทฎุจพพา ๗

มชฌกถยาณา ปรีโยสานกถยาณา สาคถัม สพยณชนัน
 เกวลปรีปณณัน ปรีสุทฺธํ พุรหุมจริยํ อภิวทนต์ ตถารูปาสุส
 ฐมมา พหุสสุตา โหนติ ฐตา ๑ วจสา ปรีจิตา มนसानุเปกขิตา
 ทิฏฐิตา สุปปฏีวิทฺธา จตฺตนัน ฆานานัน อภิจเจตสิกานัน ทิฏฐฐมฺมุสฺสขวิหารานัน
 นิกามลาภี โหติ อภิจฉลาภี อภิสีรลาภี อาสวานญจ
 ขยา อนาสวํ เจโตวิมุตฺตี ปญญาวิมุตฺตี ทิฏฐเจ ว ฐมฺเม สยํ
 อภิญญา สจฺฉนิกตฺวา อุปสมฺบชฺช วิหริติ ฯ อุปเรหิปี สตฺตหงฺเกหิ
 สมฺนฺนาคโต ภิกขุ วินยธโร โหติ อาปตฺตี ชานาติ อนาปตฺตี
 ชานาติ ลหุํ อาปตฺตี ชานาติ ครุํ อาปตฺตี ชานาติ
 อุกฺขยานิ โข ปนสฺส ปาติโมกฺขานิ วิตฺถาเรน สุวาคตานิ โหนติ
 สุวิกิตฺตานิ สุปฺปตฺตีนิ สุวินิจฺฉิตานิ สุตฺตโส อนฺนุพฺพยณชนโส
 จตฺตนัน ฆานานัน อภิจเจตสิกานัน ทิฏฐฐมฺมุสฺสขวิหารานัน นิกามลาภี
 โหติ อภิจฉลาภี อภิสีรลาภี อาสวานญจ ขยา อนาสวํ เจโตวิมุตฺตี
 ปญญาวิมุตฺตี ทิฏฐเจ ว ฐมฺเม สยํ อภิญญา สจฺฉนิกตฺวา
 อุปสมฺบชฺช วิหริติ ฯ อุปเรหิปี สตฺตหงฺเกหิ สมฺนฺนาคโต ภิกขุ
 วินยธโร โหติ อาปตฺตี ชานาติ อนาปตฺตี ชานาติ ลหุํ
 อาปตฺตี ชานาติ ครุํ อาปตฺตี ชานาติ อนเกวิทฺตํ ปุพฺพเพนิวาลํ
 อนฺนุสฺสรติ เสยฺยถิํ เอกมฺปิ ชาตี เทวปี ชาติโย ติสฺโสปี ชาติโย
 จตฺตโสปี ชาติโย ปญฺจปี ชาติโย ฯเปฯ ทสปี ชาติโย วิสฺมปี
 ชาติโย ตีสฺมปี ชาติโย จตฺตาทีสฺมปี ชาติโย ปญฺจาทสฺมปี ชาติโย
 #๑ ม. ย. ฐตา ฯ

ชาติสทมปิ ชาติสทสทมปิ ชาติสตสทสทมปิ อนเณปี สัฏฐกฏปะเป
อนเณปี วิฎฐกฏปะเป อนเณปี สัฏฐกฏวิฎฐกฏปะเป อมุตฺราสี
เอว์นาโม เอว์โคตฺโต เอว์ณฺโณ เอว์มาหาโร เอว์สุขทุกฺขปฏิสัเวที
เอว์มายุปริยฺนุโต โส ตโต จุโต อมุตฺร อุทปาที ตตฺราปาสี
เอว์นาโม เอว์โคตฺโต เอว์ณฺโณ เอว์มาหาโร เอว์สุขทุกฺขปฏิสัเวที
เอว์มายุปริยฺนุโต โส ตโต จุโต อิฐุปฺนโนติ อิติ สาการิ สอุทเทสั
อนเณกวิหิตั ปุพฺเพนิวาสั อนุสฺสรติ ทิพฺเพน จกฺขุณา วิสุทฺเชน
อติกฺกนฺตมานุสเณน สตฺเต ปสฺสติ จวฺมานเณ อุปฺปชฺชวฺมานเณ หิเน ปณฺีเต
สุวณฺเณ ทุพฺพณฺเณ สุคเต ทุกฺกเต ยถากมฺมุเปเต สตฺเต ปชานาติ
อิมเณ วต โภณฺโต สตฺตา กายทฺจฺจริเตน สมฺนฺนาคตา วจฺีทฺจฺจริเตน
สมฺนฺนาคตา มโนทฺจฺจริเตน สมฺนฺนาคตา อริยํ อนุปฺวาทกา มิจฺฉาทิฏฺฐิกกา
มิจฺฉาทิฏฺฐิกมฺมสมาทานา เต กายสุส เภทา ปรมฺมรณฺา
อุปายั ทฺกคฺที วินิปาตึ นิริยั อุปฺนฺนา อิมเณ วา ปน โภณฺโต สตฺตา
กายสุจฺจริเตน สมฺนฺนาคตา วจฺีสุจฺจริเตน สมฺนฺนาคตา มโนสุจฺจริเตน
สมฺนฺนาคตา อริยํ อนุปฺวาทกา สมฺมาทิฏฺฐิกกา สมฺมาทิฏฺฐิกมฺมสมาทานา
เต กายสุส เภทา ปรมฺมรณฺา สฺกคฺี สฺกคั โลกั
อุปฺนฺนาติ อิติ ทิพฺเพน จกฺขุณา วิสุทฺเชน อติกฺกนฺตมานุสเณน
สตฺเต ปสฺสติ จวฺมานเณ อุปฺปชฺชวฺมานเณ หิเน ปณฺีเต สุวณฺเณ
ตุพฺพณฺเณ สุคเต ทุกฺกเต ยถากมฺมุเปเต สตฺเต ปชานาติ อาสวานญจ
ขยา อนาสวํ เจโตวิมฺตฺตี ปญฺญาวิมฺตฺตี ทิฏฺฐเณ ว ฐมฺเม สยั

อภิณฺวา สจฺฉิกตฺวา อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ฯ สตฺตหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต
วินยฺชโร โสภติ อาปตฺตี ชานาติ อนาปตฺตี ชานาติ ลหุํ
อาปตฺตี ชานาติ ครุํ อาปตฺตี ชานาติ สีลฺวา โหติ ฯเปฯ
สมาทาย สิกฺขติ สิกฺขาปเทสุ จตฺนํ ฌานานํ อภิเจตสิกานํ
ทิกฺุจรมฺมุสฺสขวิหฺรณํ นิกามลาภี โหติ อภิจฺฉลาภี อกสิรลาภี
อาสวานญจ ขยา อนาสวํ เจโตวิมุตฺตี ปญฺญาวิมุตฺตี ทิกฺุเจ ว
มฺเม สยํ อภิณฺวา สจฺฉิกตฺวา อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ฯ อปเรหิปี
สตฺตหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต วินยฺชโร โสภติ อาปตฺตี ชานาติ
อนาปตฺตี ชานาติ ลหุํ อาปตฺตี ชานาติ ครุํ อาปตฺตี
ชานาติ พหุสฺสุโต โหติ ฯเปฯ ทิกฺุจฺฉิยา สุปฺปฏิวิทฺธา จตฺนํ
ฌานานํ อภิเจตสิกานํ ทิกฺุจรมฺมุสฺสขวิหฺรณํ นิกามลาภี โหติ
อภิจฺฉลาภี อกสิรลาภี อาสวานญจ ขยา อนาสวํ เจโตวิมุตฺตี
ปญฺญาวิมุตฺตี ทิกฺุเจ ว มฺเม สยํ อภิณฺวา สจฺฉิกตฺวา อุปสมฺปชฺช
วิหฺรติ ฯ อปเรหิปี สตฺตหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต วินยฺชโร โสภติ
อาปตฺตี ชานาติ อนาปตฺตี ชานาติ ลหุํ อาปตฺตี ชานาติ
ครุํ อาปตฺตี ชานาติ อุกฺขานิ โข ปนสฺส ปาติโมกฺขานิ
วิตถารณ สฺวาคตานิ โหนฺติ สุวิกฺคตฺตานิ สุปฺปวตฺตานิ สุวินิจฺฉิตฺตานิ
สุตฺตโส อนุปฺพยุชฺชนโส จตฺนํ ฌานานํ อภิเจตสิกานํ ทิกฺุจรมฺมุสฺสขวิหฺรณํ
นิกามลาภี โหติ อภิจฺฉลาภี อกสิรลาภี อาสวานญจ
ขยา อนาสวํ เจโตวิมุตฺตี ปญฺญาวิมุตฺตี ทิกฺุเจ ว มฺเม

สยั อภิญญา สจฺจิกตฺวา อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ฯ อุปเรหิปี
สตุตฺตหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต วินยธโร โสภติ อาปตฺตี ชานาติ
อนาปตฺตี ชานาติ สหุกํ อาปตฺตี ชานาติ ครุกํ อาปตฺตี
ชานาติ อนเนกวิหิตํ ปุพฺพเพนิวาสํ อนุสฺสรติ ฯเปฯ ทิพฺพเพน
จกฺขุณา วิสุทฺเธน อติกฺกนฺตฺมานุสฺสเกน สตุตฺเต ปสฺสตี จวฺมานเณ อุปปชฺชวฺมานเ
หิเน ปณฺีเต สุวณฺเณ ทุพฺพณฺเณ สุกฺเต ทุกฺกเต
ยถากมฺมุเปเต สตุตฺเต ปชานาติ ฯเปฯ อาสวณฺณจ ขยา อนาสวํ
เจโตวิมฺุตตี ปญฺญาวิมฺุตตี ทิฏฺฐเจ ว ฌมฺเม สยั อภิญญา
สจฺจิกตฺวา อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ฯ

[๕๕๔] สตุตฺต อสทฺฐมฺมา อสฺสทฺฐโ โหติ อหิริโก โหติ
อโนตฺตปปี โหติ อปฺปสฺสโต โหติ กุสฺสีโต โหติ มฺกฺกจฺสฺสตี
โหติ ทุปฺปฺลโ โหติ ฯ สตุตฺต สทฺฐมฺมา สทฺฐโ โหติ
หิริมา โหติ โอตฺตปปี โหติ พหุสฺสโต โหติ อารทฺฐวิริโย
โหติ อูปญฺจิตฺสฺสตี โหติ ปญฺญววา โหตีติ ฯ

สตุตฺตํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ตสฺสทฺฐทานํ

[๕๕๕] อาปตฺติ อาปตฺติกขนฺธา วินีตา สามิจิปี จ
อชฺหมิกา ฌมฺมิกา จ อนาปตฺติ จ สตุตฺตํ ๑
อานิสฺสา ๑ ปรมานิ อรฺุณสมเถน จ
กมฺมา อามกธณฺญา จ ติริยํ คณโกชเน

#๑ โป. อนาปตฺติ สตุตฺตาทิกา ฯ ม. สตุตฺตํ ฯ ๒ โป. อานิสฺสํ ฯ

สตุตาหปรมาทาย   สมากทาย ตเถว จ
น โหติ โหติ โหติ จ   อธมฺมธมฺมิกานิ ๑ จ
จตุตาโร วินยธรา   จตุภิกฺขุ จ โสภณณ
สตุต เจว อสทฺธมฺมา   สตุต สทฺธมฺมเทสิตาติ ๒ ฯ

[๕๕๖] อฏฺฐานิสฺเส สมนฺสฺสมานเนน น โส ภิกฺขุ อาปตฺติยา
อทฺสฺสเน อุกฺขิปิตพฺโพ ฯ อฏฺฐานิสฺเส สมนฺสฺสมานเนน ปเรสฺสปี
สทฺธาย สา อาปตฺติ เทเสตพฺพา ฯ อฏฺฐ ยาวตฺติยา ฯ
อฏฺฐหากาเรหิ กุลานิ ทฺุเสติ ฯ อฏฺฐ มาติกา จีวรฺสฺส อุปฺปาทาย ฯ
อฏฺฐ มาติกา กจินฺสฺส อุพฺภาราย ฯ อฏฺฐ ปานานิ ฯ อฏฺฐหิ
อสทฺธมฺเมหิ อภิกฺโขโต ปริยาทินฺนจิตฺโต เทวทตฺโต อาปายิกो
เนรยิกอ กปฺปฏฺโฐ อเตกฺจโณ ฯ อฏฺฐ โลกธมฺมา ฯ อฏฺฐ
ครุธมฺมา ฯ อฏฺฐ ปาฏฺฐิเทสนียา ฯ อฏฺฐจฺงฺคิกอ มุสาวาทอ ฯ
อฏฺฐ อุโปสถณฺกานิ ฯ อฏฺฐ ทฺุเตยฺยงฺกานิ ฯ อฏฺฐ ติตฺถียวตฺตานิ ฯ
อฏฺฐ อจฺฉริยา อพฺภุตา ๓ ธมฺมา มหาสมฺมทฺุเท ฯ อฏฺฐ อจฺฉริยา
อพฺภุตา ธมฺมา อิมสฺมี ธมฺมวินเย ฯ อฏฺฐ อนตฺติริตฺตา ฯ
อฏฺฐ อตฺติริตฺตา ฯ อฏฺฐเม อรฺณฺคฺคฺมเน นิสฺสคฺคฺขิโย โหติ ฯ
อฏฺฐ ปาราชิกา ฯ อฏฺฐมํ วตฺถุํ ปริปฺปูเรนฺตี นาสเตตพฺพา ฯ
อฏฺฐมํ วตฺถุํ ปริปฺปูเรนฺติยา เทสิตาปี อเทสิตาปี ๔ โหติ ฯ
#๑ ม. ยฺ. อธมฺมา ธมฺมิกานิ จ ฯ ๒ ม. ยฺ. สทฺธมฺมา เทสิตาติ ฯ
#๓ อพฺภุตธมฺมาอิตฺติปี ฯ ๔ ยฺ. เทสิตํปี อเทสิตํปี ฯ

อฏฺฐวาทิกา อุปสมปทา ฯ อฏฺฐนฺนํ ปจฺจุฏฺฐาตพฺพํ ฯ อฏฺฐนฺนํ
อาสนํ ทาตพฺพํ ฯ อุปาสิกา อฏฺฐ วรานิ ยาจิ ๑ ฯ อฏฺฐหฺงฺเคหิ
สมนฺนาคโต ภิกฺขุ ภิกฺขุโนวาทโก สมมฺนฺนิตพฺโพ ฯ อฏฺฐานิสฺสา
วินยชเร ฯ อฏฺฐ ปรmani ฯ ตสฺสปาปิยสีกากมฺมกเตน ภิกฺขุณา อฏฺฐสุ
ชฺมเมสุ สมฺมาวตฺติตพฺพํ ฯ อฏฺฐ อชฺมมิกานิ ปาติโมกฺขฏฺฐปนานิ ฯ
อฏฺฐ ชฺมมิกานิ ปาติโมกฺขฏฺฐปนานิติ ฯ

อฏฺฐกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ตสฺสทฺทานํ

[๕๕๗] น โส ภิกฺขุ ปเรสมปิ ยาวตฺติยทฺสนา ๒ ฯ

มาติกา กจินฺนุพฺภารา	ปานา อภิกฺขุเตน จ
โลกชฺมมา ครุชฺมมา	ปาฏฺฐิตสฺนียา มฺสา
อุโปสธา จ ทฺตงฺกา	ติตฺตติกา สมฺมทฺเทปิ จ
อพฺภุตา อนตฺริตฺตํ	อตฺริตฺตํ นิสฺสคฺคิย
ปาราชิกฏฺฐมํ วตฺถุ	อเทสิตฺตูปสมปทา
ปจฺจุฏฺฐานาสนนฺเจว	วริ โอวาทเกน จ
อานิสฺสา ปรmani	อฏฺฐชฺมเมสุ วตฺตนา
อชฺมมิกา ชฺมมิกา จ	อฏฺฐกา สฺสปฺกาสิตาติ ฯ

[๕๕๘] นว อาฆาตวตฺถุณี ฯ นว อาฆาตปฏฺฐินยา ฯ นว วินิตวตฺถุณี ฯ
นว ปจฺมาปตฺติกา ฯ นวหิ สงฺโฆ ภิกฺขชฺติ ฯ นว
#๑ ม. ยาจติ ฯ ๒ สී. ยู. ยาวตฺติย ทฺสนา ฯ

ปณีตโกชนานี ฯ นวมเสหิ ทุกกภูํ ฯ นว ปาติโมกขุทเทสา ฯ นว
ปรมานิ ฯ นว ตณฺหามุลกา ชฺมมา ฯ นววิธมานา ฯ นว จีวรานิ
อริฎฺฐาตพฺพานิ ฯ นว จีวรานิ น วิกปฺเปตพฺพานิ ฯ ทิมโส นว
วิทฺถุติโย สุกตวิทฺถุติยา ฯ นว อชฺมมิกานิ ทานานิ ฯ นว อชฺมมิกา
ปฏิกุคฺหา ฯ นว อชฺมมิกา ปรีโสภา ฯ ตีณิ ชฺมมิกานิ ทานานิ ฯ
ตโย ชฺมมิกา ปฏิกุคฺหา ฯ ตโย ชฺมมิกา ปรีโสภา ฯ นว
อชฺมมิกา สลฺลตฺตโย ฯ นว ชฺมมิกา สลฺลตฺตโย ฯ อชฺมมกฺกเม
เทว นวกานิ ฯ ชฺมมกฺกเม เทว นวกานิ ฯ นน อชฺมมิกานิ
ปาติโมกฺขฎฺฐปฺนานิ ฯ นว ชฺมมิกานิ ปาติโมกฺขฎฺฐปฺนานิตี ฯ

นวกํ นิฎฺฐิตํ ฯ

ตสฺสทฺทานํ

[๕๕๕] อาฆาตวตฺตฺวินยา	วินีตา ปจฺเมน จ
ภิชฺชติ จ ปณีตณฺจ	มฺสฺสทฺเทสปรมานิ จ
ตณฺหา มานา อริฎฺฐานา	วิกปฺเป จ วิทฺถุติโย
ทานา ปฏิกุคฺหา โภกา	ตีวิธา ปฺน ชฺมมิกา
อชฺมมชฺมมสลฺลตฺตติ	ทฺเว เทว นวกานิ จ
ปาติโมกฺขฎฺฐปฺนานิ	อชฺมมชฺมมิกานิ จาติ ฯ

[๑๐๐๐] ทส อาฆาตวตฺตฺตฺนินิ ฯ ทส อาฆาตปฏฺวินยา ฯ ทส
วินีตวตฺตฺนินิ ฯ ทสวตฺตฺกา มิจฺฉาทิฎฺฐิ ฯ ทสวตฺตฺกา สมฺมาทิฎฺฐิ ฯ
ทส อนฺตคฺคาหิกา ทิฎฺฐิ ฯ ทส มิจฺฉตฺตา ฯ ทส สมฺมตฺตา ฯ

ทส อกุลสลกมมปถา ฯ ทส กุสลกมมปถา ฯ ทส อชมมิกา
สลากคหา ฯ ทส อชมมิกา สลากคหา ฯ สามเณรานํ ทส
สิกฺขาปทานิ ฯ ทสทหฺงเคหิ สมณฺนาคโต สามเณโร นาสเตตฺตฺวา ฯ

[๑๐๐๑] ทสทหฺงเคหิ สมณฺนาคโต วินยธโร พาโลเตวฺว สงฺขํ
คจฺฉติ อตฺตโน ภาสปรียนฺตํ น อุกฺคณฺหาติ ปรสฺส ภาสปรียนฺตํ
น อุกฺคณฺหาติ อตฺตโน ภาสปรียนฺตํ อนุคฺคเหตฺวา ปรสฺส
ภาสปรียนฺตํ อนุคฺคเหตฺวา อชฺมเมณ การเถติ อปฺปฏิญฺญา
ยาปตฺตี น ชานาติ ยาปตฺติยา มฺลํ น ชานาติ ยาปตฺติสมุทฺยํ
น ชานาติ ยาปตฺตินิโรธํ น ชานาติ ยาปตฺตินิโรธคามินี ปฺปฏิปฺทํ
น ชานาติ ฯ ทสทหฺงเคหิ สมณฺนาคโต วินยธโร ปณฺทิตฺเตว
สงฺขํ คจฺฉติ อตฺตโน ภาสปรียนฺตํ อุกฺคณฺหาติ ปรสฺส
ภาสปรียนฺตํ อุกฺคณฺหาติ อตฺตโน ภาสปรียนฺตํ อุกฺคเหตฺวา
ปรสฺส ภาสปรียนฺตํ อุกฺคเหตฺวา ชฺมเมณ การเถติ ปฺปฏิญฺญา
ยาปตฺตี ชานาติ ยาปตฺติยา มฺลํ ชานาติ ยาปตฺติสมุทฺยํ
ชานาติ ยาปตฺตินิโรธํ ชานาติ ยาปตฺตินิโรธคามินี ปฺปฏิปฺทํ
ชานาติ ฯ อปรเหปิ ทสทหฺงเคหิ สมณฺนาคโต วินยธโร พาโลเตว
สงฺขํ คจฺฉติ อธิกรณํ น ชานาติ อธิกรณสฺส มฺลํ น
ชานาติ อธิกรณสมุทฺยํ น ชานาติ อธิกรณนิโรธํ น ชานาติ
อธิกรณนิโรธคามินี ปฺปฏิปฺทํ น ชานาติ วตฺถุํ น ชานาติ
นิทานํ น ชานาติ ปญฺญตฺตี น ชานาติ อนุปฺปญฺญตฺตี น

ชานาติ อนุสนธิวจนปถิ น ชานาติ ๑ ทสหงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต
วินยฺชโร ปณฺฑิตฺเตวฺว สงฺขํ คจฺฉติ อธิกรณํ ชานาติ
อธิกรณสฺส มฺถิ ชานาติ อธิกรณสมุทฺถิ ชานาติ อธิกรณนิโรธํ
ชานาติ อธิกรณนิโรธคามินิํ ปฏิปทํ ชานาติ วตฺถุํ ชานาติ
นิตานํ ชานาติ ปญฺญตฺตํ ชานาติ อนุปฺปญฺญตฺตํ ชานาติ
อนุสนธิวจนปถิ ชานาติ ๑ อปเรหิปี ทสหงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต
วินยฺชโร พาโลเตวฺว สงฺขํ คจฺฉติ ฌตฺตํ น ชานาติ ฌตฺติยา
กรณํ น ชานาติ น ปุพฺพกุสโล โหติ น อปรกุสโล โหติ
อกาลญฺญ จ โหติ อาปตฺตานาปตฺตํ น ชานาติ ลหุकरุํ
อาปตฺตํ น ชานาติ สาวเสสานวเสถิํ อาปตฺตํ น ชานาติ
ทฺฏจฺจุลลาทฺฏจฺจุลลํ อาปตฺตํ น ชานาติ อจฺฉริยปรมฺปฺรา โข
ปนสฺส น สุกฺคหิตา โหติ น สุมฺนสิกตา น สฺวปฺচারิตา ๑
ทสหงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต วินยฺชโร ปณฺฑิตฺเตวฺว สงฺขํ คจฺฉติ
ฌตฺตํ ชานาติ ฌตฺติยา กรณํ ชานาติ ปุพฺพกุสโล โหติ
อปรกุสโล โหติ กาลญฺญ จ โหติ อาปตฺตานาปตฺตํ ชานาติ
ลหุकरุํ อาปตฺตํ ชานาติ สาวเสสานวเสถิํ อาปตฺตํ ชานาติ
ทฺฏจฺจุลลาทฺฏจฺจุลลํ อาปตฺตํ ชานาติ อจฺฉริยปรมฺปฺรา โข ปนสฺส
สुकฺคหิตา โหติ สุมฺนสิกตา สฺวปฺचारิตา ๑ อปเรหิปี ทสหงฺเคหิ
สมฺนฺนาคโต วินยฺชโร พาโลเตวฺว สงฺขํ คจฺฉติ อาปตฺตานาปตฺตํ
น ชานาติ ลหุकरุํ อาปตฺตํ น ชานาติ สาวเสสานวเสถิํ อาปตฺตํ

น ชานาติ ทุฏฐุลลาทุฏฐุลลํ อาปตฺตี น ชานาติ อุกฺขานิ โข
ปนสฺส ปาติโมกฺขานิ วิตุถาเรน น สุวาคทานิ โหนฺติ น สุวิกิตฺตานิ
น สุปฺปวตฺตินิ น สุวินิจฺฉิตานิ สุตฺตโส อนุพฺยณฺชนโส อาปตฺตานาปตฺตี
น ชานาติ ลหุคฺกรุกํ อาปตฺตี น ชานาติ สาวเสสํ นวเสถํ
อาปตฺตี น ชานาติ ทุฏฐุลลาทุฏฐุลลํ อาปตฺตี น ชานาติ อธิกรณ
จ น ๑ วินิจฺฉยกุสโล โหติ ฯ ทส หงฺเกหิ สมฺนฺนาคโต วินยฺชโร
ปณฺฑิโตเตวฺว สงฺขํ กจฺฉติ อาปตฺตานาปตฺตี ชานาติ ลหุคฺกรุกํ
อาปตฺตี ชานาติ สาวเสสํ นวเสถํ อาปตฺตี ชานาติ ทุฏฐุลลาทุฏฐุลลํ
อาปตฺตี ชานาติ อุกฺขานิ โข ปนสฺส ปาติโมกฺขานิ
วิตุถาเรน สุวาคทานิ โหนฺติ สุวิกิตฺตานิ สุปฺปวตฺตินิ สุวินิจฺฉิตานิ
สุตฺตโส อนุพฺยณฺชนโส อาปตฺตานาปตฺตี ชานาติ ลหุคฺกรุกํ
อาปตฺตี ชานาติ สาวเสสํ นวเสถํ อาปตฺตี ชานาติ ทุฏฐุลลาทุฏฐุลลํ
อาปตฺตี ชานาติ อธิกรณ จ วินิจฺฉยกุสโล โหติ ฯ

[๑๐๐๒] ทส หงฺเกหิ สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ อุกฺกพาหิกาย สมฺมณฺณิตพุโพ ฯ
ทส อตฺถวเส ปฏฺิจจ ตถาคเตน สาวกานํ สิกฺขาปทํ
ปญฺญตฺตํ ฯ ทส อาทีนฺวา ราชนฺเตปฺรปฺเวสเน ฯ ทส ทานวตฺถุณี ฯ
ทส รตฺนานิ ฯ ทส วคฺโค ภิกฺขุสงฺโฆ ฯ ทส วคฺเคน คณฺเณ
อุปสมฺปาเทตพุฬํ ฯ ทส ปัสสูถานิ ฯ ทส จีวรชารณานิ ๒ ฯ
ทสาหปรมํ อติเรกจีวรํ ชาเรตพุฬํ ฯ ทส สุกฺกานิ ฯ ทส อิตฺถิโย ฯ
#๑ โป. ยฺ. น จ ฯ ๒ ม. ยฺ. จีวรชารณา ฯ

ทส ภริยาโย ๑ เวสาลีโย ๑ ทส วตฺถุณี ทีเปนฺติ ๑ ทส ปุคฺคฺลา
อวฺนุทฺธิยา ๑ ทส อฏฺโถสวตฺถุณี ๑ ทสหากาเรหิ เปสฺสณฺณํ
อุปสัหฺรติ ๑ ทส เสนาสนานิ ๑ ทส วรานิ ยาจิสฺสุ ๑ ทส
อธมฺมิกานิ ปาติโมกฺขญฺจปฺนานิ ๑ ทส ธมฺมิกานิ ปาติโมกฺขญฺจปฺนานิ ๑
ทสณิสฺสํสา ยาคฺุยา ๑ ทส มํสา อกปฺปิยา ๑ ทส
ปฺรมาณิ ๑ ทสวสฺเสน ภิกฺขุณา พฺยตฺเตน ปฏฺิพฺเลน ปพฺพาเชตพฺพิ
อุปสมฺปาเทตพฺพิ นิสฺสโย ทาทพฺโพ สามเณโร อุฏฺฐจาเปตพฺโพ ๑
ทสวสฺสาย ภิกฺขุณิยา พฺยตฺตตาย ปฏฺิพฺลายน ปพฺพาเชตพฺพิ
อุปสมฺปาเทตพฺพิ นิสฺสโย ทาทพฺโพ สามเณโร อุฏฺฐจาเปตพฺพา ๑
ทสวสฺสาย ภิกฺขุณิยา พฺยตฺตตาย ปฏฺิพฺลายน วุฏฺฐจาปฺนสมฺมติ
สาทิตพฺพา ๑ ทสวสฺสาย [๒] กิหิคตาย สิกฺขา ทาทพฺพาติ ๑

ทสกํ นิฏฺฐจิตํ ๑

ตสฺสุทฺทานํ

[๑๐๐๓] อาฆาตวินยา ๓ วตฺถุ มิจฺจนา สมฺมา จ อนฺตคา
มิจฺจตฺตา เจว สมฺมตฺตา อฏฺสลา กุสลาปี จ
สลาการธมฺมธมฺมา จ สามเณรา จ นาสนา
ภาสาธิกรณญฺเจว ฌตฺติ ลหุกเมว จ
ลหุกา ครุกา เอเต กณฺหสุกฺกา วิชานถ
อุพฺพาหิกา จ สิกฺขา จ อนฺเตปฺุรา ๔ จ วตฺถุณี
#๑ ม. ยฺ. เวสาลียา ๑ ๒ โป. ภิกฺขุณิยา ๑ ๓ ม. ยฺ. อาฆาตํ วินยํ ๑
#๔ ม. อนฺเตปฺุเร ๑

รตนํ ทสวकुโค จ	ตเถว อุปสมปทา
ปัสสูถฐารณา จ	ทสาหสูถกุอิตฺถิโย
ภริยา ทส วตฺถุณี	อวนฺตฺธิยกุโกเสน จ
เปสูถฺถณฺณเจว ๑ เสนา จ ๒	วรานิ จ อธฺมมิกา
ธฺมมิกา ยาคู มํสา จ	ปรมา ภิกฺขุ ภิกฺขุณี
วฏฺฐาปนา คิหิตตา	ทสกา สุปฺปกาสิตาติ ฯ

[๑๐๐๕] เอกาทส ปุคฺคลา อนุปสมปฺนฺนา น อุปสมปาตตพฺพา
 อุปสมปฺนฺนา นาสตพฺพา ฯ เอกาทส ปาทูกา อกปฺปิยา ฯ
 เอกาทส ปตฺตา อกปฺปิยา ฯ เอกาทส จีวรานิ อกปฺปิยานิ ฯ
 เอกาทส ยาวตฺตียกา ฯ ภิกฺขุณีนํ เอกาทส อนฺตรายิกา ธฺมมา
 ปุจฺจิตฺตพฺพา ฯ เอกาทส จีวรานิ อธิฏฺฐาตพฺพานิ ฯ เอกาทส
 จีวรานิ น วิกปฺเปตพฺพานิ ฯ เอกาทเส อรุณฺคฺคฺมเน นิสฺสคฺคิย
 โหติ ฯ เอกาทส คณฺจิกา กปฺปิยา ฯ เอกาทส วีธา ๑ กปฺปิยา ฯ
 เอกาทส ปจฺวิโย อกปฺปิยา ฯ เอกาทส ปจฺวิโย กปฺปิยา ฯ
 เอกาทส นิสฺสยปฺธิปฺปสฺสทฺธิโย ฯ เอกาทส ปุคฺคลา อวนฺตฺธิยา ฯ
 เอกาทส ปรมานิ ฯ เอกาทส วรานิ ยาจีสุ ฯ เอกาทส สีมาโทสา ฯ
 อุกุโกสกปริภาสเก ปุคฺคเล เอกาทส อาทินฺวา ปาฏิกงฺขา ฯ
 เมตฺตตาย เจโตวิมฺตฺตียา อาเสวิตาย ภาวิตาย พหุลิกฺตตาย ยานิกฺตตาย
 วตฺถุกฺตตาย อนฺนุจิตฺตตาย ปริจิตฺตตาย สฺสมารทฺธาย เอกาทสานิ สํสา
 #๑ ย. เปสูถฺถณฺนา ฯ ลี. เปสูถฺถโย ฯ ๒ ม. เสนานิ ฯ ๓ โป. ม. ย. วิชา ฯ

ปาฏิภงขา สุขํ สุขติ สุขํ ปฏิพุชตติ น ปาปกํ สุขินํ
ปสฺสติ มนุสฺसानํ ปิโย โหติ อมนุสฺसानํ ปิโย โหติ เทวตา
รทฺขณฺติ นาสฺส อคฺคิ วา วิสํ วา สตถํ วา กมฺติ ตฺวํ จิตฺตํ
สมาธิยฺติ มุขวณฺโณ วิปฺปสํสํติ อสมฺมุโพห กาลํ กโรติ อุตฺตริ
อฺปฺปฏิวิชฺฌนฺโต พุรฺหมโลกฺอุปฺโค โหติ เมตฺตตาย เจโตวิมุตฺติยา
อาเสวิตาย ภาวิตาย พหุสํกตาย ยานํิกตาย วตฺตูกตาย อญฺญจิตาย
ปริจฺจิตาย สฺสมารทฺธาย อิมฺ เอกาทสํนิสํสา ปาฏิภงฺขาทิ ฯ

เอกาทสํ นิฏฺจิตํ ฯ

ตสฺสุทฺธานํ

[๑๐๐๕] นาเสตพฺพา ปาทูกา จ ปตฺตา จ จีวรานิ จ

ตติยา ปุจฺฉิตพฺพา จ อธิฏฺจํญานวิกปฺปนา

อรุณา คณฺจิกา วิธา ๑ อกปฺปียา จ กปฺปียํ

นิสฺสยวานุทฺธิยา เจว ปริมาณิ วรานิ จ

สีมาโทสา จ อุกโกสา เมตฺตตายเอกาทสา กตฺตาติ ๒ ฯ

เอกุตฺตริกํ นิฏฺจิตํ ฯ

ตสฺสุทฺธานํ

[๑๐๐๖] เอกกา จ ทูกา เจว ติกา จ จตฺตฺพลฺจกา

จสฺตฺตฺตฺตฺจฺจวกา จ ทสฺเอกาทสํนิ จ

หิตาย สพฺพสฺตฺตํญานํ ฅาตฺตมฺเมน ตาทินา

เอกุตฺตริกา วิมลา มหาวีเรน เทสิตฺตาติ ฯ

#๑ โป. ม. ย. วิธา ฯ ๒ โป. เมตฺตตายเอกาทสํกตฺตาติ ฯ

อุโปสถาทิปุจฉาวิสสุชนา

[๑๐๐๗] อุโปสถกมฺมุตฺส โโก อาทึ กึ มชฺเฌ กึ ปรีโยสานํ ฯ
ปวารณากมฺมุตฺส โโก อาทึ กึ มชฺเฌ กึ ปรีโยสานํ ฯ
ตชฺชนียกมฺมุตฺส ฯเปฯ นียุตฺสกมฺมุตฺส ฯเปฯ ปพฺพาชนียกมฺมุตฺส
ฯเปฯ ปฏิสารณียกมฺมุตฺส ฯเปฯ อุกฺเขปนียกมฺมุตฺส ฯเปฯ
ปรีวาทานุตฺส ฯเปฯ มุลาช ปฏิกุสฺสณาย ฯเปฯ มานตฺตทานุตฺส
ฯเปฯ อพฺภานุตฺส ฯเปฯ อุปสมฺปทาकมฺมุตฺส โโก อาทึ กึ มชฺเฌ
กึ ปรีโยสานํ ฯ ตชฺชนียกมฺมุตฺส ปฏฺฐิปปฺสฺสทฺธิยา โโก อาทึ
กึ มชฺเฌ กึ ปรีโยสานํ ฯ นียุตฺสกมฺมุตฺส ปฏฺฐิปปฺสฺสทฺธิยา ฯเปฯ
ปพฺพาชนียกมฺมุตฺส ปฏฺฐิปปฺสฺสทฺธิยา ฯเปฯ ปฏิสารณียกมฺมุตฺส
ปฏฺฐิปปฺสฺสทฺธิยา ฯเปฯ อุกฺเขปนียกมฺมุตฺส ปฏฺฐิปปฺสฺสทฺธิยา โโก
อาทึ กึ มชฺเฌ กึ ปรีโยสานํ ฯ สติวินยุตฺส โโก อาทึ
กึ มชฺเฌ กึ ปรีโยสานํ ฯเปฯ อมฺพุหฺวินยุตฺส ฯเปฯ ตสฺส-
ปาปิยสิกาช ฯเปฯ ติณฺวตฺตารกุตฺส ฯเปฯ ภิกฺขุโนวาทกสมฺมุตฺติยา
ฯเปฯ ติจิวเรณ อวิปปวาทสมฺมุตฺติยา ฯเปฯ สนฺนตฺตสมฺมุตฺติยา
ฯเปฯ รุปียจฺจทฺทกสมฺมุตฺติยา ฯเปฯ สากฺขียคฺคาหาปกสมฺมุตฺติยา ฯเปฯ
ปตฺตคฺคาหาปกสมฺมุตฺติยา ฯเปฯ ทณฺฑทสมฺมุตฺติยา ฯเปฯ สิกฺกา-
สมฺมุตฺติยา ฯเปฯ ทณฺฑทสิกฺกาสมฺมุตฺติยา โโก อาทึ กึ มชฺเฌ
กึ ปรีโยสานํ ฯ

[๑๐๐๘] อุโปสถกมฺมสฺสโก อาทึ กึ มชฺเฌ กึ ปรีโยสานนฺติ ฯ
อุโปสถกมฺมสฺส สามคฺคึ อาทึ กิริยา มชฺเฌ นิฏฺฐานํ ปรีโยสานํ ฯ
ปวารณากมฺมสฺส โโก อาทึ กึ มชฺเฌ กึ ปรีโยสานนฺติ ฯ
ปวารณากมฺมสฺส สามคฺคึ อาทึ กิริยา มชฺเฌ นิฏฺฐานํ
ปรีโยสานํ ฯ ตชฺชนียกมฺมสฺส โโก อาทึ กึ มชฺเฌ กึ ปรีโยสานนฺติ ฯ
ตชฺชนียกมฺมสฺส วตฺถุ จ ปุคฺคโล จ อาทึ ฅตฺติ มชฺเฌ
กมฺมวาจา ปรีโยสานํ ฯ นียสฺสกมฺมสฺส ฯเปฯ ปพฺพาชนียกมฺมสฺส
ปฏิสารณียกมฺมสฺส อุกฺเขปนียกมฺมสฺส ปรีวาสทานสฺส มฺลยา
ปฏิกสฺสนาย มานตฺตทานสฺส อพฺภานสฺส โโก อาทึ กึ มชฺเฌ
กึ ปรีโยสานนฺติ ฯ อพฺภานสฺส วตฺถุ จ ปุคฺคโล จ อาทึ ฅตฺติ
มชฺเฌ กมฺมวาจา ปรีโยสานํ ฯ อุปสมปฺทากมฺมสฺส โโก อาทึ
กึ มชฺเฌ กึ ปรีโยสานนฺติ ฯ อุปสมปฺทากมฺมสฺส ปุคฺคโล
อาทึ ฅตฺติ มชฺเฌ กมฺมวาจา ปรีโยสานํ ฯ ตชฺชนียกมฺมสฺส
ปฏฺฐิปฺปสฺสทฺธิยา โโก อาทึ กึ มชฺเฌ กึ ปรีโยสานนฺติ ฯ
ตชฺชนียกมฺมสฺส ปฏฺฐิปฺปสฺสทฺธิยา สมฺมวตฺตนา อาทึ ฅตฺติ มชฺเฌ
กมฺมวาจา ปรีโยสานํ ฯ นียสฺสกมฺมสฺส ฯเปฯ ปพฺพาชนียกมฺมสฺส
ปฏิสารณียกมฺมสฺส อุกฺเขปนียกมฺมสฺส ปฏฺฐิปฺปสฺสทฺธิยา โโก อาทึ
กึ มชฺเฌ กึ ปรีโยสานนฺติ ฯ อุกฺเขปนียกมฺมสฺส ปฏฺฐิปฺปสฺสทฺธิยา
สมฺมวตฺตนา อาทึ ฅตฺติ มชฺเฌ กมฺมวาจา ปรีโยสานํ ฯ
สตีวินยสฺส โโก อาทึ กึ มชฺเฌ กึ ปรีโยสานนฺติ ฯ สตีวินยสฺส

วตถุ จ ปุคฺคโล จ อาที ฉตฺติ มชฺเฌ กมฺมวาจา ปรีโยสานํ ฯ
อมฺพหฺวินยสฺส ฯเปฯ ตสฺสปาปียสีกาย ตินฺนวตฺถารกสฺส ภิกฺขุโน-
วาทกสมฺมตฺติยา ติจีวเรณ อวิปฺปวาสสมฺมตฺติยา สนฺนตสมฺมตฺติยา
รूपียจฺจทฺถกสมฺมตฺติยา สาธุยฺคหาปกสมฺมตฺติยา ปตฺตคหาปกสมฺมตฺติยา
ทณฺฑสมฺมตฺติยา สิกฺกาสมฺมตฺติยา ทณฺฑตฺติกาสมฺมตฺติยา
โก อาที กิ มชฺเฌ กิ ปรีโยสานนฺติ ฯ ทณฺฑตฺติกาสมฺมตฺติยา
วตถุ จ ปุคฺคโล จ อาที ฉตฺติ มชฺเฌ กมฺมวาจา ปรีโยสานํ ฯ

อตถวเสปกรณ

[๑๐๐๕] ทส อตถวเส ปฏิจจ ตถาคเตน สาวกานํ สีกุขาปทํ
ปญฺเจตํ ๑ สงฺฆสฺสุญฺจตย สงฺฆผาสฺตย ทุมฺมงฺกนํ ปุคฺคตฺตานํ
นิกฺคหาย เปสฺตานํ ภิกฺขุณํ ผาสฺตฺวิหาราย ทิฏฺฐธมฺมิกานํ อาสวานํ
สํวราย สมฺปรายิกานํ อาสวานํ ปฏิจฺจตย อปฺปสฺนฺนํ
ปฺสทาย ปสฺนฺนํ ภิกฺขุโยภวาย สทฺธมฺมญฺจิตฺติยา วินยานุคฺคหาย ๑

[๑๐๑๐] ยํ สงฺฆสฺสุญฺจํ ตํ สงฺฆผาสฺตํ ยํ สงฺฆผาสฺตํ ตํ ทุมฺมงฺกนํ
ปุคฺคตฺตานํ นิกฺคหาย ยํ ทุมฺมงฺกนํ ปุคฺคตฺตานํ นิกฺคหาย ตํ
เปสฺตานํ ภิกฺขุณํ ผาสฺตฺวิหาราย ยํ เปสฺตานํ ภิกฺขุณํ ผาสฺตฺวิหาราย
ตํ ทิฏฺฐธมฺมิกานํ อาสวานํ สํวราย ยํ ทิฏฺฐธมฺมิกานํ อาสวานํ
สํวราย ตํ สมฺปรายิกานํ อาสวานํ ปฏิจฺจตย ยํ สมฺปรายิกานํ
อาสวานํ ปฏิจฺจตย ตํ อปฺปสฺนฺนํ ปฺสทาย ยํ อปฺปสฺนฺนํ
ปฺสทาย ตํ ปสฺนฺนํ ภิกฺขุโยภวาย ยํ ปสฺนฺนํ ภิกฺขุโยภวาย
ตํ สทฺธมฺมญฺจิตฺติยา ยํ สทฺธมฺมญฺจิตฺติยา ตํ วินยานุคฺคหาย ๑

[๑๐๑๑] ยํ สงฺฆสฺสุญฺจํ ตํ สงฺฆผาสฺตํ ยํ สงฺฆสฺสุญฺจํ ตํ ทุมฺมงฺกนํ
ปุคฺคตฺตานํ นิกฺคหาย ยํ สงฺฆสฺสุญฺจํ ตํ เปสฺตานํ ภิกฺขุณํ ผาสฺตฺวิหาราย
ยํ สงฺฆสฺสุญฺจํ ตํ ทิฏฺฐธมฺมิกานํ อาสวานํ สํวราย
ยํ สงฺฆสฺสุญฺจํ ตํ สมฺปรายิกานํ อาสวานํ ปฏิจฺจตย ยํ สงฺฆสฺสุญฺจํ

ตํ อปฺปสนฺนํ ปสาทาย ยํ สงฺฆสฺสญฺจํ ตํ ปสนฺนํ กิโยภาวาย

ยํ สงฺฆสฺสญฺจํ ตํ สทฺธมฺมญฺจิตฺติยา ยํ สงฺฆสฺสญฺจํ ตํ วินยานุคฺคทาย ฯ

[๑๐๑๒] ยํ สงฺฆผาสุ ตํ ทุมฺมงฺกนํ ปุคฺคตํ นิคฺคทาย ยํ
สงฺฆผาสุ ตํ เปสฺตํ กิฏฺฐนํ ผาสุวิหาราย ยํ สงฺฆผาสุ
ตํ ทิฏฺฐธมฺมิกานํ อาสวานํ สํวราย ยํ สงฺฆผาสุ ตํ สมฺปฺรายิกานํ
อาสวานํ ปฏฺิฆาตาย ยํ สงฺฆผาสุ ตํ อปฺปสนฺนํ ปสาทาย
ยํ สงฺฆผาสุ ตํ ปสนฺนํ กิโยภาวาย ยํ สงฺฆผาสุ ตํ
สทฺธมฺมญฺจิตฺติยา ยํ สงฺฆผาสุ ตํ วินยานุคฺคทาย ยํ สงฺฆผาสุ
ตํ สงฺฆสฺสญฺจํ ฯ

[๑๐๑๓] ยํ ทุมฺมงฺกนํ ปุคฺคตํ นิคฺคทาย ฯเปฯ ยํ เปสฺตํ
กิฏฺฐนํ ผาสุวิหาราย ฯเปฯ ยํ ทิฏฺฐธมฺมิกานํ อาสวานํ
สํวราย ฯเปฯ ยํ สมฺปฺรายิกานํ อาสวานํ ปฏฺิฆาตาย ฯเปฯ ยํ
อปฺปสนฺนํ ปสาทาย ฯเปฯ ยํ ปสนฺนํ กิโยภาวาย ฯเปฯ ยํ
สทฺธมฺมญฺจิตฺติยา ฯเปฯ ยํ วินยานุคฺคทาย ตํ สงฺฆสฺสญฺจํ ยํ
วินยานุคฺคทาย ตํ สงฺฆผาสุ ยํ วินยานุคฺคทาย ตํ ทุมฺมงฺกนํ
ปุคฺคตํ นิคฺคทาย ยํ วินยานุคฺคทาย ตํ เปสฺตํ กิฏฺฐนํ
ผาสุวิหาราย ยํ วินยานุคฺคทาย ตํ ทิฏฺฐธมฺมิกานํ อาสวานํ
สํวราย ยํ วินยานุคฺคทาย ตํ สมฺปฺรายิกานํ อาสวานํ
ปฏฺิฆาตาย ยํ วินยานุคฺคทาย ตํ อปฺปสนฺนํ ปสาทาย ยํ
วินยานุคฺคทาย ตํ ปสนฺนํ กิโยภาวาย ยํ วินยานุคฺคทาย

ตํ สหุทธมมฏฺฐิตฺยา [๑] ฯ

[๑๐๑๔] อตุถสํ ตมมสํ เทว จ นฺรุตฺตีสตานิ

จตุตาริ ฌานสตานิ อตุถวเส ปกรณตฺติ ฯ

อตุถวเสปกรณํ นฺรฺฐิตํ ฯ

มหาวคฺคํ นฺรฺฐิตํ ฯ

ตสฺสุทฺทานํ

[๑๐๑๕] ปจฺมํ อฏฺฐ ปุจฺจนาย ปจฺจเยสุ ปุณฺณจ จ

ภิกฺขุณํ โสฬสา เอเต ภิกฺขุณินนฺนจ โสฬส

เปยฺยาลอนฺตราเกทา เอกุตฺตริกเมว จ

ปวารณฺตถวสิกา มหาวคฺคสฺส สงฺคโหติ ฯ

#๑ ม. ย. อิตฺสทฺโท ทิสฺสตี ฯ

กาตาสงคณิก

[๑๐๑๖] เอกัส จิวริ กตฺวา ปคฺคณฺหิตฺวาน อณฺชลี

อาสีสมานรูปว กิสฺส ตฺวํ อธิมาคฺโต ฯ

ทฺวีสุ วินยฺสฺส [๑] ปณฺยตฺตา

อุทฺเทสํ อากจฺฉนฺติ อุโปสเถสฺส

กตฺติ เต สิกฺขาปทา โหนฺติ

กตฺติสฺส นคเรสฺส ปณฺยตฺตา ฯ

ภทฺทโก เต อุมฺมงฺโก โยนิโส ปริปฺจุจฺฉตี

ตคฺชฺม เต อหฺมกฺขิสฺสํ ยถาปี ๒ กุสฺโล ตถา ฯ

ทฺวีสุ วินยฺสฺส [๑] ปณฺยตฺตา

อุทฺเทสํ อากจฺฉนฺติ อุโปสเถสฺส

อหฺมกฺขิตฺตานิ เต โหนฺติ

สฺสตฺตฺสฺส นคเรสฺส ๑ ปณฺยตฺตา ฯ

[๑๐๑๗] กตฺเมสฺส สฺสตฺตฺสฺส นคเรสฺส ปณฺยตฺตา ฯ

อิจฺฉฺม เม ตฺวํ ๔ พฺยากรํ นํ ๕ ฯ

ตว ๖ วจฺนปถํ นิสามยิตฺวา

ปฏฺธิปชฺเชม หิตาย โน สฺยิยา ๗ ฯ

เวสาลียา ราชคฺเห สวตฺถิยา จ อาฬวียา

โกสฺมพิยา จ สกฺเกสฺส ภคฺเคสฺส เจว ปณฺยตฺตา ฯ

#๑ ม. ย. ๑ ๒ ม. ยถาสี ๑ ๓ สฺสตฺตฺนคเรสฺส? ๔ ย. ตํ ๑ ๕ ย. พฺยากรณํ ๑

#๖ ส. อัย ปาโจ น ทิสฺสตี ๑ ม. ย. ตํ ๑ ๗ โป. สฺยิยตี ๑

[๑๐๑๘] กติ เวสาลียา ปณฺณตฺตา กติ ราชคเห กตา

สาวตฺถิยา กติ โหนฺติ ๑ กติ อาฬวียา กตา ๒

กติ โกสมฺพิยา ปณฺณตฺตา กติ สกฺเกสฺ วุจฺจนฺติ

กติ ภกฺเกสฺ ปณฺณตฺตา ตํ เม อกฺขาหิ ปุจฺฉิโต ๑

ทสเวสาลียา ปณฺณตฺตา เอกวีสา ๓ ราชคเห กตา

ฉอนฺตีณิ สตานิ สพฺเพ สาวตฺถิยา กตา

ฉ อาฬวียา ปณฺณตฺตา อฏฺฐ โกสมฺพิยา กตา

อฏฺฐ สกฺเกสฺ วุจฺจนฺติ ตโย ภกฺเกสฺ ปณฺณตฺตา ๑

เย เวสาลียา ปณฺณตฺตา เต สฺสฺโณหิ ยถากถํ ๔ ๑

เมถุนํ วิกฺคหฺตุตฺตริ ๕ อติเรกณฺจ กภาพํ

ภฺตุํ ปรมฺปรากตฺตํ ทนฺตโปณฺน อเจตโก

ภิกฺขุณีสุ จ อกโกโส ทเสเต เวสาลียา กตา ๑

เย ราชคเห ปณฺณตฺตา เต สฺสฺโณหิ ยถากถํ ๔ ๑

อทินฺนาทานํ ราชคเห เทว จ อนฺุทฺธึสนา ๖

เทวปี จ เกทา อนฺุทฺธึสกา

รูปิยํ สฺสฺตุตฺตํ อฺุชฺฌาปนเกน จ

#๑ ปณฺณตฺตา? ๒ ยฺ. ตตา ๑ ๓ สฺ. ยฺ. เอกวีสํ ๑ ๔ ม. ยฺ. ยถากถํ ๑

#๕ สฺ. ม. ยฺ. เมถุนวิกฺคหฺตุตฺตริ ๑

#๖ ม. อทินฺนาทานํ ราชคเห เทว อนฺุทฺธึสนา เทวปี จ เกทา

อนฺุทฺธึสกา รูปิยํ สฺสฺตุตฺตํ อฺุชฺฌาปนเนน จ ปาจิตฺตํ

คณโกชนํ วิกาเล จ จาริตฺตํ นฺุทานํ อนฺุทฺธึสนา ๑

ปาจิตปิณฑุ คณโกชน วิกาเล

จาริตตํ นุหानํ อุณวีส

จีวรํ ทตุวา โวสาสนุติ   เอเต ราชคเห กตา ฯ
 คิริคฺคจริยา ตตุเถว ๑   ฉนุททานเนน เอกวีสติ ฯ
 เย สาวตฺถิยา ปญฺจตฺตา   เต สฺสุโณหิ ยถากถํ ฯ
 ปาราชิกานิ จตฺตารี   สงฺฆมาทิสเสสา ภวนฺติ โสฬส
 อนิยตา [๒] เทว โหณฺติ   นิสฺสคฺคิยา จตฺวีสติ
 ฉปฺปญฺจาสตตฺตเจว   ขุทฺทกานิ ปฺวจฺจเร ๓

ทส การยหา เทวสตฺตติ เสขิยา ฯ

ฉอุณฺตีณิ สตานิ   สพฺเพ สาวตฺถิยา กตา ฯ
 เย อาพฺวิยา ปญฺจตฺตา   เต สฺสุโณหิ ยถากถํ ฯ
 กุณฺโถโกสิยเสยฺยา จ   ขณฺเนน กจฺจ เทวเต
 สปฺปาณกฺกจฺ สิลฺยจฺนฺติ   ฉ เอเต อาพฺวิยา กตา ฯ
 เย โกสมฺพิยา ปญฺจตฺตา   เต สฺสุโณหิ ยถากถํ ฯ
 มหาวิหาโร โทวจสฺสํ   อณฺณํ ทฺวาริ สฺสุราย จ
 อนาทรียํ สหฺมมฺโม จ   ปโยปาเนน อญฺจมํ ฯ
 เย สกฺเกสุ ปญฺจตฺตา   เต สฺสุโณหิ ยถากถํ ฯ
 เอพฺกโลมานิ ปตฺโต จ   โอวาโทปิ จ ๔ เกสชฺชํ
 สฺสูจิ อารณฺญโก เจว   ฉ เอเต ๕ กاپิถวตฺตเว ฯ

#๑ สี. ย. ตเถว ฯ ๒ ม. ย. จ ฯ ๓ ม. ย. ปฺวจฺจจฺนฺติ ฯ ๔ ม. ย. โอวาโท

#เจว ฯ ๕ ม. อญฺจเจเต ฯ

อุทเท สุตฺธิยา โอวาโท ภิกฺขุณีสุ ปุจฺจติ ๑ ฯ
เย ภกฺเคสุ ปณฺณตฺตา เต สฺโณหิ ยถากถิ ฯ
สมาทหิตฺวา วิสิพฺเพนฺติ สามิเสน สติตฺถกั ฯ
ปาราชิกานิ จตฺตาริ สงฺฆาติเสสานิ ภวนฺติ สตฺต
นิสฺสคฺคิยานิ อฏฺฐ ทฺวตฺตีสติ จ ชุทฺทกา ๒

เทวการยฺหา ตโย เสขา ฉปฺปณฺณาส [๓]

ฉสุ นฺนเรสุ ปณฺณตฺตา พุทฺธเณนาทิจฺจพฺนฺธฺนา

ฉอนฺตีณิ สฺตานิ สพฺเพ สวตฺถิยา กตา

[๔] โคตเมน ยสฺสฺสินา ฯ

[๑๐๑๕] ยนฺตฺวํ อปุจฺฉิมฺหา อกิตฺตฺยิ โน

ตฺนตฺ พุยาถตฺ อนณฺณถา ฯ

อนณฺณตฺ ปุจฺฉาม ๕ ตทิจฺฉ พุทฺธิ ฯ

ครุทฺ กฺหุทฺ จาปี สวเสสฺ อนวเสสฺ

ทฺฏฺฐจฺจลลจ อทฺฏฺฐจฺจลลํ เย จ ยวตฺติยกา

สาธารณิ อสาธารณิ

วิปฺตฺติโย จ เยหิ สมเถหิ สมมฺนฺติ

สพฺพานิ เปตานิ วิยาถโรหิ ฯ

หนฺท วากฺยํ สฺโณม เต ฯ

เอกตฺตีสฺสา เย ครุทฺกา อฏฺฐเจตฺถ อนวเสสฺสา

#๑ ม. ย. ปุจฺจจฺนฺติ ฯ ๒ ม. ย. ทฺวตฺตีสฺ ชุทฺทกา ฯ ๓ ม. สิกฺขาปทา ฯ

#๔ ม. การณิเกน พุทฺธเณ ฯ ๕ ม. ย. ปุจฺฉามิ ฯ

เย ครุกา เต ทฏฐุลลา   เย ทฏฐุลลา สา สีลวิปตติ ฯ
ปาราชิกัง สงฆาทีเสโต   สีลวิปตตีติ วุจจติ ฯ
ถุลลจจยัม ปาจิตติยัม   ปาฏีเทศนียัม ทุกุกัม
ทพฺภาสิตัม โยจายัม   อุกโกสตี หสฺสาธิปฺปาโย ฯ

อัย สา อจารวิปตติสมมตา ฯ

[๑๐๒๐] วิปริตทิฏฐี คณฺหนฺติ   อสทฺธมฺเมหิ ปฺรกุขตา
อพฺภากิขฺนฺติ สมฺพทฺธัม   ทพฺปลณฺวา โมหปารุตา

อัย สา ทิฏฐีวิปตติสมมตา ฯ

[๑๐๒๑] อาชีวะเหตุ อาชีวะการณา ปาปิจฺโณ อิจฺฉापโกโต อสนฺตัม
อภฺภูตัม อุตฺตริมนฺนุสฺสทฺธมฺมัม อุลลปฺติ อาชีวะเหตุ อาชีวะการณา
สณฺจริตฺตัม สฺมาปชฺชติ อาชีวะเหตุ อาชีวะการณา โย เต วิหารเ
วสตี โส ภิกฺขุ อรหาตี ภณฺตี อาชีวะเหตุ อาชีวะการณา
ภิกฺขุ ปณฺธิตโกชนานิ อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชติ
อาชีวะเหตุ อาชีวะการณา ภิกฺขุณี ปณฺธิตโกชนานิ อตฺตโน อตฺถาย
วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชติ อาชีวะเหตุ อาชีวะการณา ภิกฺขุ สฺวปฺปํ วา
โธทนํ วา อคิลาโน อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชติ ฯ

อัย สา อาชีวีวิปตติสมมตา ฯ

[๑๐๒๒] เอกาทส ยาวตติยกา   เต สฺสุโณหิ ยถากถํ ฯ

อุกฺขิตฺตานุวตฺติกา   อฏฺฐ ยาวตติยกา
อริฏฺฐโจ จณฺฑกาลี จ   อิม เต ยาวตติยกา ฯ

[๑๐๒๓] กติ เกทนกานี กติ เกทนกานี กติ อุททาสนกานี
กติ อนนฺตฺตฺยานี กติ ภิกฺขุสมฺมตฺติโย กติ สามีจฺจโย
กติ ปรมาณี

กติ ชานนฺตฺติ ปรณฺตฺตฺตา พุทฺธนาทิจฺจพฺนฺธนา ฯ

ฉ เกทนกานี เอกํ เกทนกํ เอกํ อุททาสนกํ จตฺตารี
อนนฺตฺตฺยานี จตฺตโร ภิกฺขุสมฺมตฺติโย สตฺต สามีจฺจโย
จฺจพฺนฺธนา ปรมาณี

โสฬส ชานนฺตฺติ ปรณฺตฺตฺตา พุทฺธนาทิจฺจพฺนฺธนา ฯ

[๑๐๒๔] วีถํ เทว สตานี ภิกฺขุณฺโณ สิกฺขาปทานี อุทฺเทสํ
อากฺขณฺตฺติ อุโปสเถสุ ตีณิ สตานี จตฺตารี ภิกฺขุณฺโณ สิกฺขาปทานี
อุทฺเทสํ อากฺขณฺตฺติ อุโปสเถสุ ฯ

ฉจตฺตารีภิส ภิกฺขุณฺโณ ภิกฺขุณฺโณ อสฺสธารณา

สตํ ตีสา จ ภิกฺขุณฺโณ ภิกฺขุณฺโณ อสฺสธารณา

สตํ สตฺตติ ฉ เจว อุภินฺนํ อสฺสธารณา

สตํ สตฺตติ จตฺตารี อุภินฺนํ สมสิกฺขาตา ฯ

[๑๐๒๕] วีถํ เทว สตานี ภิกฺขุณฺโณ สิกฺขาปทานี

อุทฺเทสํ อากฺขณฺตฺติ อุโปสเถสุ เต สุโณหิ ยถากถํ ฯ

ปาราชิกานี จตฺตารี สงฺฆาทิสฺसानี ภวณฺตฺติ เตรส

อนิยตานิ เทว โหนติ

นิสฺสฤคฺคิยานี ตีเสว เทวณฺตฺติ จ จุทฺทกา

จตุตทาโร ปาฏิเทสนียา ปณฺจสตุตติ เสขียา

วีสํ เทว สตานิ จิเม โหนฺติ ภิกฺขุณฺํ สิกฺขาปทานิ อุทฺเทสํ
อากฺขณฺฺติ อุโปสเถสุ ฯ

[๑๐๒๖] ตีณิ สตานิ จตุตตาริ ภิกฺขุณฺํ สิกฺขาปทานิ

อุทฺเทสํ อากฺขณฺฺติ อุโปสเถสุ เต สฺโณหิ ยถากถํ ฯ

ปาราชิกานิ อฏฺฐ สงฺฆาติเสตานิ ภวนฺฺติ สตุตฺตรส

นิสฺสคฺคิยานิ ตีเสว สตํ สฏฺฐิ จ ฉ เจว

ขุทฺทกานิ ปวฺจจนฺฺติ อฏฺฐ ปาฏิเทสนียา

ปณฺจสตุตติ เสขียา ตีณิ สตานิ จตุตตาริ จิเม โหนฺติ

ภิกฺขุณฺํ สิกฺขาปทานิ อุทฺเทสํ อากฺขณฺฺติ อุโปสเถสุ ฯ

[๑๐๒๗] ฉจตุตทาฬิส ภิกฺขุณฺํ ภิกฺขุณฺํ อสธารณา

เต สฺโณหิ ยถากถํ ฯ

ฉ สงฺฆาติเสสา ทฺวิหิ อนนฺยเตหิ

อฏฺฐ นิสฺสคฺคิยา ทฺวาทส เตหิ

เต โหนฺติ วิสฺติ เทววิสฺติ ขุทฺทกา

จตุตทาโร ปาฏิเทสนียา

ฉจตุตทาฬิส จิเม โหนฺติ ภิกฺขุณฺํ ภิกฺขุหิ อสธารณา ฯ

[๑๐๒๘] สตํ ตีสา ภิกฺขุณฺํ ภิกฺขุหิ อสธารณา

เต สฺโณหิ ยถากถํ ฯ

ปาราชิกานิ จตุตตาริ สงฺฆมหา ทส นิสฺสเร

นิสฺสคฺคิยานิ ทฺวาทส ฌนฺนวุติ จ ชุทฺทกา

อฏฺฐ ปาฎิเทสนียา

สตํ ตีสา จิเม โหนฺติ ภิกฺขุณฺนํ ภิกฺขุหิ อสฺาธารณา ฯ

[๑๐๒๕] สตํ สตฺตติ ฌ เจว อุภินฺนํ อสฺาธารณา

เต สฺุโณหิ ยถากถํ ฯ

ปาราชิกานิ จตฺตาริ สงฺฆาติเสสฺานิ ภวนฺติ โสพส

อนิยตานิ เทว โหติ นิสฺสคฺคิยา จตฺวีสฺติ

สตํ อฏฺฐารส เจว ชุทฺทกานิ ปฺวจฺจนฺติ

ทฺวาทส ปาฎิเทสนียา

สตํ สตฺตติ ฌ เจวิเม โหนฺติ อุภินฺนํ อสฺาธารณา ฯ

[๑๐๓๐] สตํ สตฺตติ จตฺตาริ อุภินฺนํ สมสิกฺขาตา

เต สฺุโณหิ ยถากถํ ฯ

ปาราชิกานิ จตฺตาริ สงฺฆาติเสสฺานิ ภวนฺติ สตฺต

นิสฺสคฺคิยานิ อฏฺฐารส สมสตฺตติ ชุทฺทกา

ปญฺจสตฺตติ เสขิยา

สตํ สตฺตติ จตฺตาริ จิเม โหนฺติ อุภินฺนํ สมสิกฺขาตา ฯ

[๑๐๓๑] อฏฺฐเจว ปาราชิกา ย ทฺวาทสทา คาลวตฺตสมฺปมา

ปญฺจทฺปลาโส ปุถุสึลา สีสจฺฉินฺโนว โส นโร

ตาโลว มตฺถกจฺฉินฺโน อวิรุฬฺหิ ภวนฺติ เต ฯ

[๑๐๓๒] เตวีสิ สงฺฆาติเสสา เทว อนิยตา

เทวจตุตาฬีส นิสฺสคฺคิยา

อฏฺฐาตีติสฺสํ ปาจิตฺติยา ทฺวาทส ปาฏฺฐิตฺสนียา
ปฺลยจสฺสคฺคตฺติ เสขิยา ตีหิ สมเถหิ สมฺมุนฺติ
สมฺมุขา ว ๑ ปฏฺฐินฺนยา ตินฺนวตฺตารเกน จ ฯ

[๑๐๓๓] เทว อุโปสฺถา เทว ปวารณา

จตฺตาริ กมฺมานิ ชิเนน เทสิตา
ปฺลยเจว อุทฺทเสสา จตฺโร ภาวนฺติ อนฺนลฺลนา
อาปตฺตติกฺขนฺธา จ ภาวนฺติ สฺสคฺคต ฯ

[๑๐๓๔] อธิกรณานิ จตฺตาริ สฺสคฺคตฺติ สมเถหิ สมฺมุนฺติ

ทฺวีหิ จตฺตฺติหิ ตีหิ กิจฺจํ เอเกน สมฺมุนฺติ ฯ

[๑๐๓๕] ปาราชิกนฺติ ยํ วุตฺตํ ตํ สุโณหิ ยถากถํ ฯ

จฺจ
สํวาโสปี จ ๓ ตฺหิ นตฺถิ เตเนตฺตํ อิติ วุจฺจติ ฯ

[๑๐๓๖] สงฺฆาติเสโสติ ยํ วุตฺตํ ตํ สุโณหิ ยถากถํ ฯ

สงฺโฆ ว เทติ ปรีวาสํ มฺุลา ย ปฏฺฐิกสฺสฺสตี
มานตฺตํ เทติ อพฺุเกติ เตเนตฺตํ อิติ วุจฺจติ ฯ

[๑๐๓๗] อนฺนยโตติ ยํ วุตฺตํ ตํ สุโณหิ ยถากถํ ฯ

อนฺนยโต น นฺนยโต อนนฺกํสิกตํ ปทํ
ติณฺณมฺลยตฺตรํ จานํ อนฺนยโตติ ปวฺุจฺจติ ฯ

[๑๐๓๘] ฤลฺลจฺจยนฺติ ยํ วุตฺตํ ตํ สุโณหิ ยถากถํ ฯ

#๑ ม. จ ฯ ๒ โป. ม. สทฺธมฺมา หิ ฯ ๓ โป. ม. จสทฺโท นตฺถิ ฯ ๔. ปีสทฺโท นตฺถิ ฯ

เอกสุส มูเล โย เทเสติ โย จ ตํ ปฏิกุคฺคหติ
 อจฺจโย เตน สโม นตฺถิ เตเนตํ อิติ วุจฺจติ ฯ
 [๑๐๓๕] นิสฺสคฺคิยฺนฺติ ยํ วุตฺตํ ตํ สุโณหิ ยถากถํ ฯ
 สงฺฆมชฺฌเณ คณมชฺฌเณ เอกกสุเสว เอกโต
 นิสฺสชฺชิตฺวา ยํ เทเสติ ๑ เตเนตํ อิติ วุจฺจติ ฯ
 [๑๐๔๐] ปาจิตฺตียฺนฺติ ยํ วุตฺตํ ตํ สุโณหิ ยถากถํ ฯ
 ปาเตติ กุสฺลํ ฌมฺมํ อริยมคฺคํ อปฺรชฺฌติ
 จิตฺตสมฺโมหนฺนฺจฺฉานํ เตเนตํ อิติ วุจฺจติ ฯ
 [๑๐๔๑] ปาฏฺฐิเทสนียฺนฺติ ยํ วุตฺตํ ตํ สุโณหิ ยถากถํ ฯ
 ภิกฺขุ อญฺญาตโก สนฺโตะ ภิกฺขุมา ลทฺธาเย โภชนํ
 สามํ กเหตุวา ญฺญเขยฺย คารยฺหนฺติ ปวฺจฺจติ ฯ
 นิมนฺตนาสุ ญฺญชฺนฺโต ๒ ฉนฺทาย โวสาสติ ตตฺถ ภิกฺขุณี
 อนิวาเรตฺวา ตหิ ญฺญเช คารยฺหนฺติ ปวฺจฺจติ ฯ
 สทฺธาจิตฺตํ กุลํ คนฺตฺวา อปฺปโปกํ อนาฬฺหิยํ ๓
 อคฺคิลาโน ตหิ ญฺญเช คารยฺหนฺติ ปวฺจฺจติ ฯ
 โย เจ อรญฺเณ วิหรนฺโต สาสงฺเก สภยานเก
 อวิทฺตํ ตหิ ญฺญเช คารยฺหนฺติ ปวฺจฺจติ ฯ
 ภิกฺขุณี อญฺญาติกา สนฺตา ยํ ปเรสํ มมายิตํ
 สปฺปี เตลํ มฐฺ ฝานฺติ
 มจฺจมฺสํ อโถปิ จิรั ทธี

#๑ ม. ย. นิสฺสชฺชิตฺวาน เทเสติ ฯ ๒ ม. ญฺญชฺนฺตา ฯ ย. ญฺญชฺนฺตํ ฯ

#๓ ม. อนาฬฺหิยํ ฯ

สยั วิญญาเปยย ภิกขุณี

การยหปตฺตา สุกตฺสฺส ตาสเน ฯ

[๑๐๔๒] ทุกกฺกฺนฺติ ยั วุตฺตํ ตั สฺโณหิ ยถากถิ ฯ

อปรทุฑฺ วิรทฺชณฺจ ขลิตฺ ยณฺจ ทุกกฺกฺ

ยั มนฺสุโสฺท กเร ปาปี อาวิ วา ยทิ วา รโ

ทุกกฺกฺนฺติ ปเวเทนฺติ เตเนตฺ อิติ วุจฺจติ ฯ

[๑๐๔๓] ทฺพฺภาสิตนฺติ ยั วุตฺตํ ตั สฺโณหิ ยถากถิ ฯ

ทฺพฺภาสิตํ ทฺรภณฺจํ สงฺกิลิฏฺจณฺจ ยั ปทํ

ยณฺจ วิญญฺ ทรหนฺติ เตเนตฺ อิติ วุจฺจติ ฯ

[๑๐๔๔] เสขิยนฺติ ยั วุตฺตํ ตั สฺโณหิ ยถากถิ ฯ

เสขสฺส ลิกขมานสฺส อฺชฺมคฺคานฺสฺสาริโน

อาทิ เจตฺ จรณฺจ มุขํ สณฺณมสฺสวโร

ลิกขาเอตาทิสํ ๑ นคฺติ เตเนตฺ อิติ วุจฺจติ ฯ

นฺนมนติวสฺสติ วิวญฺ นาทิวสฺสติ

ตสฺมา นฺนํ วิวเรถ เวนตํ นาทิวสฺสติ ฯ

คฺติ มิคานํ ปวนํ อากาโส ปกฺขินํ คฺติ

วิกโว คฺติ รมฺมานํ นิพฺพานํ อรหโต คฺตฺติ ฯ

กาตาสงฺคณฺกํ นิฏฺจิตํ ฯ

ตสฺสทฺทานํ

[๑๐๔๕] สตฺตนคเรสุ ปณฺณตฺตา ๒ วิปคฺติ จตุโรปี จ

#๑ โป. ม. ย. เอตาทิสี ฯ ๒ ย. ปณฺณตฺตํ ฯ

วินย. ปรีวาโร - หน้าที่ 371

ภิกขุณั ภิกขุณีนนถจ

สาธรรณา อสาธรรณา

สาสนั อนุคคหฬ

คณาสงคณกั อิทนุติ ฯ

อธิกรณเกทำ

[๑๐๔๖] จตุตาริ อธิกรณานิ วิวาทาธิกรณั อานุวาทาธิกรณั
อาปตตาริกรณั กิจจาธิกรณั ฯ อิมานิ จตุตาริ อธิกรณานิ ฯ
อิมตัส จตุนนั อธิกรณานั กติ อุกุโกฎา ฯ อิมตัส จตุนนั
อธิกรณานั ทส อุกุโกฎา วิวาทาธิกรณสส เทว อุกุโกฎา
อนุวาทาธิกรณสส จตุตาริ อุกุโกฎา อาปตตาริกรณสส ตโย
อุกุโกฎา กิจจาธิกรณสส เอโก อุกุโกฎุ ฯ อิมตัส จตุนนั
อธิกรณานั อิม ทส อุกุโกฎา ฯ วิวาทาธิกรณั อุกุโกฎนุโต
กติ สมเถ อุกุโกฎุติ อานุวาทาธิกรณั อุกุโกฎนุโต กติ สมเถ
อุกุโกฎุติ อาปตตาริกรณั อุกุโกฎนุโต กติ สมเถ อุกุโกฎุติ
กิจจาธิกรณั อุกุโกฎนุโต กติ สมเถ อุกุโกฎุติ ฯ วิวาทาธิกรณั
อุกุโกฎนุโต เทว สมเถ อุกุโกฎุติ อานุวาทาธิกรณั อุกุโกฎนุโต
จตุตาริ สมเถ อุกุโกฎุติ อาปตตาริกรณั อุกุโกฎนุโต ตโย
สมเถ อุกุโกฎุติ กิจจาธิกรณั อุกุโกฎนุโต เอกั สมถั
อุกุโกฎุติ ฯ

[๑๐๔๗] กติ อุกุโกฎา กติหาคาระหิ อุกุโกฎนั ปสวติ
กติหุคคะหิ สมณุนาคโต ปุคคโล อธิกรณั อุกุโกฎุติ กติ ปุคคลา
อธิกรณั อุกุโกฎนุตา อาปตติ อาปชชุนติ ฯ ทวาทส อุกุโกฎา
ทสหาระหิ อุกุโกฎนั ปสวติ จตุหุคคะหิ สมณุนาคโต ปุคคโล

อธิกรณ์ อุกโกภฺเฐติ จตฺตารโ ปุคฺคลา อธิกรณ์ อุกโกภฺเฐนฺตา
อาปตฺตี อาปชฺชนฺติ ฯ กตเม ทฺวาทส อุกโกภฺญา ฯ อกตํ กมฺมํ
ทุกฺกํ กมฺมํ ปุณฺ กาทพฺพิ กมฺมํ อนฺนิหตํ ทฺนฺนฺนิหตํ ปุณฺ นินฺนิตพฺพิ
อวิณฺจฺจิตํ ทฺวิณฺจฺจิตํ ปุณฺ วิณฺจฺจิตพฺพิ อวฺปสฺนตํ ทฺวฺปสฺนตํ ปุณฺ
วฺปสฺเมตพฺพนฺติ อิมฺ ทฺวาทส อุกโกภฺญา ฯ กตเมหิ ทสฺหากาเรหิ
อุกโกภฺณํ ปสฺวติ ฯ ตตฺถชาตํ อธิกรณ์ อุกโกภฺเฐติ ตตฺถชาตํ
วฺปสฺนตํ อธิกรณ์ อุกโกภฺเฐติ อนฺตรามคฺเค อธิกรณ์ อุกโกภฺเฐติ
อนฺตรามคฺเค วฺปสฺนตํ อธิกรณ์ อุกโกภฺเฐติ ตตฺถ คตํ อธิกรณ์
อุกโกภฺเฐติ ตตฺถ คตํ วฺปสฺนตํ อธิกรณ์ อุกโกภฺเฐติ สติวินยํ
อุกโกภฺเฐติ อมฺพฺหวิณยํ อุกโกภฺเฐติ ตสฺสปาปิยสิกํ อุกโกภฺเฐติ
ติณฺวตฺตารํ อุกโกภฺเฐติ ฯ อิมฺหิ ทสฺหากาเรหิ อุกโกภฺณํ ปสฺวติ ฯ
กตเมหิ จตฺตฺหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต ปุคฺคโล อธิกรณ์ อุกโกภฺเฐติ ฯ
นฺนฺทาคตี กจฺจนฺโต อธิกรณ์ อุกโกภฺเฐติ โทสาคตี ฯเปฯ
โมหาคตี ภยาคตี กจฺจนฺโต อธิกรณ์ อุกโกภฺเฐติ ฯ อิมฺหิ
จตฺตฺหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต ปุคฺคโล อธิกรณ์ อุกโกภฺเฐติ ฯ กตเม
จตฺตารโ ปุคฺคลา อธิกรณ์ อุกโกภฺเฐนฺตา อาปตฺตี อาปชฺชนฺติ ฯ
ตทฺหฺปสฺมปฺนโน อุกโกภฺเฐติ อุกโกภฺณํ ปาจิตฺติยํ อากนฺตุโก
อุกโกภฺเฐติ อุกโกภฺณํ ปาจิตฺติยํ การโก อุกโกภฺเฐติ อุกโกภฺณํ
ปาจิตฺติยํ นนฺททฺทายโก อุกโกภฺเฐติ อุกโกภฺณํ ปาจิตฺติยํ ฯ
อิมฺ จตฺตารโ ปุคฺคลา อธิกรณ์ อุกโกภฺเฐนฺตา อาปตฺตี อาปชฺชนฺติ ฯ

[๑๐๔๘] วิวาหาธิกรณํ กีนันทานํ กีสมฺหํ กิชาตักํ กิปปภวํ
กีสมฺภารํ กีสมฺภูจฺจานํ ฯ อนุวาทาธิกรณํ กีนันทานํ กีสมฺหํ
กิชาตักํ กิปปภวํ กีสมฺภารํ กีสมฺภูจฺจานํ ฯ อาปตฺตาธิกรณํ
กีนันทานํ กีสมฺหํ กิชาตักํ กิปปภวํ กีสมฺภารํ กีสมฺภูจฺจานํ ฯ
กิจฺจาธิกรณํ กีนันทานํ กีสมฺหํ กิชาตักํ กิปปภวํ กีสมฺภารํ
กีสมฺภูจฺจานํ ฯ วิวาหาธิกรณํ วิวาหนิทานํ วิวาทสมฺหํ วิวาทชาตักํ
วิวาทปฺปภวํ วิวาทสมฺภารํ วิวาทสมฺภูจฺจานํ ฯ อนุวาทาธิกรณํ
อนุวาทนิทานํ อนุวาทสมฺหํ อนุวาทชาตักํ อนุวาทปฺปภวํ
อนุวาทสมฺภารํ อนุวาทสมฺภูจฺจานํ ฯ อาปตฺตาธิกรณํ
อาปตฺตินิกานํ อาปตฺตีสมฺหํ อาปตฺติชฺชาตักํ อาปตฺตិปปภวํ
อาปตฺตีสมฺภารํ อาปตฺตีสมฺภูจฺจานํ ฯ กิจฺจาธิกรณํ กิจฺจนิทานํ ๑
กิจฺจสมฺหํ กิจฺจชาตักํ กิจฺจปฺปภวํ กิจฺจสมฺภารํ กิจฺจสมฺภูจฺจานํ ฯ
วิวาหาธิกรณํ กีนันทานํ กีสมฺหํ กิชาตักํ กิปปภวํ
กีสมฺภารํ กีสมฺภูจฺจานํ ฯ อนุวาทาธิกรณํ ๑เปฯ อาปตฺตาธิกรณํ
กิจฺจาธิกรณํ กีนันทานํ กีสมฺหํ กิชาตักํ กิปปภวํ กีสมฺภารํ
กีสมฺภูจฺจานํ ฯ วิวาหาธิกรณํ เหตุณิทานํ เหตุสมฺหํ เหตุชาตักํ
เหตุปฺปภวํ เหตุสมฺภารํ เหตุสมฺภูจฺจานํ ฯ อนุวาทาธิกรณํ ๑เปฯ
อาปตฺตาธิกรณํ กิจฺจาธิกรณํ เหตุณิทานํ เหตุสมฺหํ เหตุชาตักํ
เหตุปฺปภวํ เหตุสมฺภารํ เหตุสมฺภูจฺจานํ ฯ วิวาหาธิกรณํ
กีนันทานํ กีสมฺหํ กิชาตักํ กิปปภวํ กีสมฺภารํ กีสมฺภูจฺจานํ ฯ
#๑ โป. ม. กิจฺจนิทานํ ฯ

อนุวาทิกรณํ ฯเปฯ อาปตฺตาทิกรณํ กิจฺจาทิกรณํ กีนิทานํ
กีสมุทฺถํ กีชาติกํ กีปภาวํ กีสมุทฺถารํ กีสมุทฺถจฺจานํ ฯ วิวาทิกรณํ
ปจฺจยนิทานํ ปจฺจยสมุทฺถํ ปจฺจยชาติกํ ปจฺจยปฺปภาวํ
ปจฺจยสมุทฺถารํ ปจฺจยสมุทฺถจฺจานํ ฯ อนุวาทิกรณํ ฯเปฯ
อาปตฺตาทิกรณํ กิจฺจาทิกรณํ ปจฺจยนิทานํ ปจฺจยสมุทฺถํ ปจฺจยชาติกํ
ปจฺจยปฺปภาวํ ปจฺจยสมุทฺถารํ ปจฺจยสมุทฺถจฺจานํ ฯ

[๑๐๔๕] จตฺตุนํ อธิกรณานํ กติ มุลานิ กติ สมุทฺถจฺจานา ฯ
จตฺตุนํ อธิกรณานํ เตตฺตีสํ มุลานิ เตตฺตีสํ สมุทฺถจฺจานา ฯ จตฺตุนํ
อธิกรณานํ กตฺตมานิ เตตฺตีสํ มุลานิ ฯ วิวาทิกรณสฺส ทฺวาทส
มุลานิ อนุวาทิกรณสฺส จุทฺทส มุลานิ อาปตฺตาทิกรณสฺส ฉ
มุลานิ กิจฺจาทิกรณสฺส เอกํ มุลํ สงฺโฆ ฯ จตฺตุนํ อธิกรณานํ
อิมานิ เตตฺตีสํ มุลานิ ฯ จตฺตุนํ อธิกรณานํ กตฺตเม เตตฺตีสํ
สมุทฺถจฺจานา ฯ วิวาทิกรณสฺส อฏฺฐารส เกทกรวตฺตุนิ สมุทฺถจฺจานา
อนุวาทิกรณสฺส จตฺตสฺส วิปตฺติโย สมุทฺถจฺจานา อาปตฺตาทิกรณสฺส
สจฺจต อาปตฺตติกฺขนฺธา สมุทฺถจฺจานา กิจฺจาทิกรณสฺส
จตฺตาริ กมฺมมานิ สมุทฺถจฺจานา ฯ จตฺตุนํ อธิกรณานํ อิม เตตฺตีสํ
สมุทฺถจฺจานา ฯ

[๑๐๕๐] วิวาทิกรณํ อาปตฺตทานาปตฺติตฺติ ฯ วิวาทิกรณํ น
อาปตฺตติ ฯ กิ ปน วิวาทิกรณปจฺจยา อาปตฺตติ อาปชฺชเยยฺยติ ฯ
อาม วิวาทิกรณปจฺจยา อาปตฺตติ อาปชฺชเยยฺย ฯ วิวาทิ-

กรรมปัจจุยา กติ อาปตติโย อาปชชติ ฯ วิวาทาธิกรรมปัจจุยา
 เทว อาปตติโย อาปชชติ อุปสมฺปนฺนํ โอมสติ อาปตติ
 ปาจิตฺตียสฺส อนุปสมฺปนฺนํ โอมสติ อาปตติ ทุกฺกกุสฺส
 วิวาทาธิกรรมปัจจุยา อีมา เทว อาปตติโย อาปชชติ ฯ ตา
 อาปตติโย จตฺตุนํ วิปตฺตินํ กติ วิปตฺติโย ภาชนฺติ จตฺตุนํ
 อธิกรรมานํ กตมํ อธิกรรมํ สตฺตุนํ อาปตฺติภฺนฺธานํ กตีหิ
 อาปตฺติภฺนฺเชหิ สงฺกหิตา ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ กตีหิ
 สมฺภูจฺจานนฺหิ สมฺภูจฺจหนฺติ ๑ กตีหิ อธิกรรมนฺหิ กตีสุ จานนฺสุ กตีหิ
 สมฺเถหิ สมฺมฺนฺติ ฯ ตา อาปตฺติโย จตฺตุนํ วิปตฺตินํ เอกํ วิปตฺตี
 ภาชนฺติ อจฺจารวิปตฺตี จตฺตุนํ อธิกรรมานํ อาปตฺตาทิกรรมํ
 สตฺตุนํ อาปตฺติภฺนฺธานํ ทฺวีหิ อาปตฺติภฺนฺเชหิ สงฺกหิตา ลียา
 ปาจิตฺตียาปตฺติภฺนฺเชน ลียา ทุกฺกกุยาปตฺติภฺนฺเชน ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ
 ตีหิ สมฺภูจฺจานนฺหิ สมฺภูจฺจหนฺติ ๑ เอเกน อธิกรรมเนน
 กิจฺจาทิกรรมเนน ตีสุ จานนฺสุ สงฺมฺมชฺเฌ กณฺมชฺเฌ ปุคฺคลสฺส
 สนฺติเก ตีหิ สมฺเถหิ สมฺมฺนฺติ ลียา สมฺมุขาวินเยน จ ปฏฺิณฺณวาทกรรมเนน
 จ ลียา สมฺมุขาวินเยน จ ตินฺนวตฺถารเกน จ ฯ

[๑๐๕๑] อนุวาทาธิกรรมํ อาปตฺตานาปตฺตีติ ฯ อนุวาทาธิกรรมํ
 น อาปตฺติ ฯ กิ ปน อนุวาทาธิกรรมปัจจุยา อาปตฺตี อาปชฺชเยยฺยาติ ฯ
 อาม อนุวาทาธิกรรมปัจจุยา อาปตฺตี อาปชฺชเยยฺย ฯ อนุวาทาธิกรรมปัจจุยา
 กติ อาปตฺติโย อาปชชติ ฯ อนุวาทาธิกรรมปัจจุยา
 #๑ ม. ย. สมฺภูจฺจหนฺติ ฯ อิโต ปริ เอว ฌาตพฺพํ ฯ

ติสุโส อาปตติโย อาปชชติ ภิกขุ อมุลเกน ปาราชิกเกน ชมฺเมน
อนุหฺรฺเสติ อาปตติ สงฺฆาติเสสสฺส อมุลเกน สงฺฆาติเสเสน
อนุหฺรฺเสติ อาปตติ ปาจิตฺตียสฺส อมุลิกาย อจารวิปตฺติยา
อนุหฺรฺเสติ อาปตติ ทุกฺกณฺสฺส อนฺวาทาธิกรณปจฺจยา อีมา
ติสุโส อาปตติโย อาปชชติ ฯ ตา อาปตติโย จตฺนํ วิปตฺตินํ
กตฺติ วิปตฺติโย ภชฺชติ จตฺนํ อธิกรณํ กตฺมํ อธิกรณํ
สตฺตฺนํ อาปตฺติภชฺชชานํ กตฺติ อาปตฺติภชฺชเชหิ สงฺกหิตา จตฺนํ
อาปตฺติสมฺภูจฺจานํ กตฺติ สมฺภูจฺจเนหิ สมฺภูจฺจหนฺติ กตฺติ
อธิกรณํ กตฺติ จานํ กตฺติ สมฺเถหิ สมฺมตฺติ ฯ ตา
อาปตฺติโย จตฺนํ วิปตฺตินํ เทว วิปตฺติโย ภชฺชติ สฺยา
สฺลวิปตฺติ สฺยา อจารวิปตฺติ จตฺนํ อธิกรณํ อาปตฺตาธิกรณํ
สตฺตฺนํ อาปตฺติภชฺชชานํ ตฺติ อาปตฺติภชฺชเชหิ สงฺกหิตา สฺยา
สงฺฆาติเสสาปตฺติภชฺชเชน สฺยา ปาจิตฺตียาปตฺติภชฺชเชน สฺยา
ทุกฺกยาปตฺติภชฺชเชน จตฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานํ ตฺติ สมฺภูจฺจเนหิ
สมฺภูจฺจหนฺติ ยา ตา ๑ อาปตฺติ ๒ กรุกา ตา ๓ อาปตฺติเอเกน
อธิกรณํ กิจฺจาธิกรณํ เอกมฺหิ จานํ สงฺฆมชฺชเม ทฺวี่หิ
สมฺเถหิ สมฺมตฺติ ๔ สมฺมุขาวินเยน จ ปฏฺิณฺญาตกรณํ จ ยา ตา
อาปตฺติโย ลหุกา ตา อาปตฺติโย เอเกน อธิกรณํ กิจฺจาธิกรณํ
ติสุ จานํ สงฺฆมชฺชเม คณฺมชฺชเม ปุคฺคสฺส สนฺติเก
ติหิ สมฺเถหิ สมฺมตฺติ สฺยา สมฺมุขาวินเยน จ ปฏฺิณฺญาตกรณํ
#๑-๓ ม. ตา ๑ ๒ ม. อาปตฺติโย ๑ ๔ ม. สมฺมตฺติ ๑

จ สียา สมมุขาวินยเณ จ ตินวตถารเกณ จ ฯ

[๑๐๕๒] อาปตฺตาทิกรณํ อาปตฺตานาปตฺตีติ ฯ อาปตฺตาทิกรณํ น ๑
อาปตฺติ ฯ กิ ปน อาปตฺตาทิกรณปจฺจยา อาปตฺตี อาปชฺชเยยยติ ฯ
อาม อาปตฺตาทิกรณปจฺจยา อาปตฺตี อาปชฺชเยย ฯ อาปตฺตาทิกรณปจฺจยา
กติ อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ อาปตฺตาทิกรณปจฺจยา
จตฺสโส อาปตฺติโย อาปชฺชติ ภิกฺขุณี ชานํ ปาราชิกํ ฌมฺมํ
อชฺฌาปนํ ๒ ปฏฺิจฺฉาเทติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส เวมตฺติกา
ปฏฺิจฺฉาเทติ อาปตฺติ อุตฺตจฺจยสฺส ภิกฺขุ สงฺฆาทีเสสํ ปฏฺิจฺฉาเทติ
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส อจฺจรวิปตฺตี ปฏฺิจฺฉาเทติ อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส อาปตฺตาทิกรณปจฺจยา อีมา จตฺสโส อาปตฺติโย
อาปชฺชติ ฯ ตา อาปตฺติโย จตฺนํ วิปตฺตีนํ กติ วิปตฺติโย
ภขฺนติ จตฺนํ อธิกรณํ กตมํ อธิกรณํ สตฺตฺนํ อาปตฺติภขฺนฺธานํ
กตฺตีหิ อาปตฺติภขฺนฺเชหิ สงฺคหิตา ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ
กตฺตีหิ สมฺภูจฺจานเนหิ สมฺภูจฺจหนฺติ กตฺตีหิ อธิกรณเนหิ กตฺตีสุ จานเนสุ
กตฺตีหิ สมฺเถหิ สมฺมฺนฺติ ฯ ตา อาปตฺติโย จตฺนํ วิปตฺตีนํ เทว
วิปตฺติโย ภขฺนติ สียา สีสฺวิปตฺตี สียา อจฺจรวิปตฺตี จตฺนํ
อธิกรณํ อาปตฺตาทิกรณํ สตฺตฺนํ อาปตฺติภขฺนฺธานํ จตฺตฺติ
อาปตฺติภขฺนฺเชหิ สงฺคหิตา สียา ปาราชิกาปตฺติภขฺนฺเชน สียา
อุตฺตจฺจยาปตฺติภขฺนฺเชน สียา ปาจิตฺตียาปตฺติภขฺนฺเชน สียา
ทุกฺกฏาปตฺติภขฺนฺเชน ฉนฺนํ อาปตฺติสมฺภูจฺจานานํ เอเกณ สมฺภูจฺจานเนน
#๑ ม. ย. นสทฺโท นตฺถิ ฯ ๒ ม. ย. อัย ปาโจ นตฺถิ ฯ

สมุฏฺหหนฺติ กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมุฏฺหหนฺติ
ยา ตา อาปตฺติ อนวเสสา ตา อาปตฺติ น กตเมน อธิกรณน
น กตมฺหิ จาเน น กตเมน สมเถน สมมติ ยา ตา อาปตฺติโย
ลหุกา ตา อาปตฺติโย เอเกน อธิกรณน กิจฺจาธิกรณน ตีสู
จानนฺสุ สฺงมฺมชฺเฒ คณมฺชฺเฒ ปุคฺคฺลสฺส สนฺติเก ตีหิ สมเถหิ
สมฺมฺนฺติ สฺยา สมฺมุขาวินเยน จ ปฏฺิณฺญาตกรณน จ สฺยา
สมฺมุขาวินเยน จ ตินฺวตฺตารเกน จ ฯ

[๑๐๕๗] กิจฺจาธิกรณฺ อปตฺตานापตฺตีติ ฯ กิจฺจาธิกรณฺ น
อาปตฺติ ฯ ก็ ปน กิจฺจาธิกรณฺปจฺจยา อาปตฺตี อาปชฺเชยฺยาติ ฯ
อาม กิจฺจาธิกรณฺปจฺจยา อาปตฺตี อาปชฺเชยฺย ฯ กิจฺจาธิกรณฺปจฺจยา
กติ อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ กิจฺจาธิกรณฺปจฺจยา ปญจ
อาปตฺติโย อาปชฺชติ อุกฺกิตฺตานวตฺติกา ภิกฺขุณี ยาวตฺติยํ
สมนฺภาสนาย นปฺปฏฺินิสฺสชฺชติ ฌตฺติยา ทุกฺกัฏฺิ ทฺวิหิ กมฺมวาทฺหิ
ถุลฺลจฺจยา กมฺมวาทฺปรีโยसानเ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส เกทกานวตฺตกา
ภิกฺขุ ๑ ยาวตฺติยํ สมนฺภาสนาย นปฺปฏฺินิสฺสชฺชนฺติ อาปตฺติ
สฺงฆาติเสสสฺส ปาปีกาย ธิฏฺฐิยา ยาวตฺติยํ สมนฺภาสนาย
นปฺปฏฺินิสฺสชฺชนฺติ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส กิจฺจาธิกรณฺปจฺจยา
อิมา ปญจ อาปตฺติโย อาปชฺชติ ฯ ตา อาปตฺติโย จตฺนุนํ วิปตฺตินํ
กติ วิปตฺติโย ภชนฺติ จตฺนุนํ อธิกรณานํ กตมํ อธิกรณฺ
สฺตตฺนุนํ อาปตฺติกฺขนฺธานํ กตฺตีหิ อาปตฺติกฺขนฺเธหิ สฺงคฺหิตา ฉนฺนํ
#๑ ย. อัย ปาโจ นตฺถิ ฯ

อาปตติสมุฏฐานานัน กติหิ สมุฏฐานนหิ สมุฏฐานนุติ กติหิ อธิกรณนหิ
 กติสฺ จานนสฺ กติหิ สมเถหิ สมมฺนุติ ฯ ตา อาปตติโย จตฺตุนัน
 วิปตฺตินัน เทว วิปตฺติโย ภษนฺติ สฺยา สีสฺวิปตฺตี สฺยา อจารวิปตฺตี
 จตฺตุนัน อธิกรณานัน อาปตฺตาทิกรณัน สตฺตุนัน อาปตฺติกฺขนฺธานัน
 ปญฺจหิ อาปตฺติกฺขนฺเธหิ สงฺกฺหิตา สฺยา ปาราชิกาปตฺติกฺขนฺเธน
 สฺยา สงฺฆาติเสสาปตฺติกฺขนฺเธน สฺยา อุลลจฺจยาปตฺติกฺขนฺเธน
 สฺยา ปาจิตฺติยาปตฺติกฺขนฺเธน สฺยา ทุกฺกฐาปตฺติกฺขนฺเธน
 จตฺตุนัน อาปตฺติสมุฏฐานานัน เอเกน สมุฏฐานน สมุฏฐานนุติ กายโต
 จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมุฏฐานนุติ ยา สา อาปตฺติ
 อนวเสสา สา อาปตฺติ น กตฺเมน อธิกรณน น กตฺมฺมฺหิ
 จานน น กตฺเมน สมเถน สมมฺติ ยา สา อาปตฺติ กรฺกา สา
 อาปตฺติ เอเกน อธิกรณน กิจฺจาธิกรณน เอกมฺหิ จานน
 สงฺฆมฺชฺเฒ ทฺวีหิ สมเถหิ สมมฺติ สมฺมุขาวินฺเยน จ ปญฺญิณฺฑาตฺกรณน
 จ ยา ตา อาปตฺติโย ลหฺกฺกา ตา อาปตฺติโย เอเกน
 อธิกรณน กิจฺจาธิกรณน ตีสฺ จานนสฺ สงฺฆมฺชฺเฒ คณฺมฺชฺเฒ
 ปุคฺคฺลสฺส สนฺตฺติเก ตีหิ สมเถหิ สมมฺนุติ สฺยา สมฺมุขาวินฺเยน จ
 ปญฺญิณฺฑาตฺกรณน จ สฺยา สมฺมุขาวินฺเยน จ ตินฺนวตฺถารเกน จ ฯ

[๑๐๕๔] วิวาทาธิกรณัน โหติ อนุวาทาธิกรณัน โหติ อาปตฺตาทิกรณัน
 โหติ กิจฺจาธิกรณัน ฯ วิวาทาธิกรณัน น โหติ อนุวาทาธิกรณัน
 น โหติ อาปตฺตาทิกรณัน น โหติ กิจฺจาธิกรณัน ฯ

อปีจ วิวาหาธิกรณปจฺจยา โหติ อนุวาหาธิกรณํ โหติ อาปตฺตาธิกรณํ
โหติ กิจฺจาธิกรณํ ฯ ยถา กถํ วิย ฯ อธิ ภิกฺขุ
วิวทฺตติ ฐมฺโมติ वा อฐมฺโมติ वा ฯเปฯ ทฺถุจฺจุลลา อาปตฺตีติ
วา อทฺถุจฺจุลลา อาปตฺตีติ वा ยํ ตตฺถ ภาณฺทณํ กลโ
วิกฺคโห วิวาโท นานาวาโท อณฺณถาวาโท วิปฺจฺจตฺตาย โวหาโร
เมธกํ อิทํ วุจฺจติ วิวาหาธิกรณํ ฯ วิวาหาธิกรณเณ สงฺโฆ
วิวทฺติ วิวาหาธิกรณํ ฯ วิวทฺมานโน อนุวทฺติ อนุวาหาธิกรณํ ฯ
อนุวทฺมานโน อาปตฺตี อาปชฺชติ อาปตฺตาธิกรณํ ฯ ตาย
อาปตฺตติยา สงฺโฆ กมฺมํ กโรติ กิจฺจาธิกรณํ ฯ เอวํ
วิวาหาธิกรณปจฺจยา โหติ อนุวาหาธิกรณํ โหติ อาปตฺตาธิกรณํ
โหติ กิจฺจาธิกรณํ ฯ

[๑๐๕๕] อนุวาหาธิกรณํ โหติ อาปตฺตาธิกรณํ โหติ
กิจฺจาธิกรณํ โหติ วิวาหาธิกรณํ ฯ อนุวาหาธิกรณํ น โหติ
อาปตฺตาธิกรณํ น โหติ กิจฺจาธิกรณํ น โหติ วิวาหาธิกรณํ ฯ
อปีจ อนุวาหาธิกรณปจฺจยา โหติ อาปตฺตาธิกรณํ โหติ
กิจฺจาธิกรณํ โหติ วิวาหาธิกรณํ ฯ ยถา กถํ วิย ฯ อธิ ภิกฺขุ ภิกฺขุ
อนุวทฺตติ สีสฺวิปตฺตติยา वा อจารวิปตฺตติยา वा ทฺถุจฺจิวิปตฺตติยา वा
อาชีวิวิปตฺตติยา वा โย ตตฺถ อนุวาโท อนุวทฺตนา อนุลฺลปฺนา อนุภณฺนา
อนุสมฺปวฺงกตา อพฺกุสฺสหนฺตา อนุพลฺปฺทานํ อิทํ วุจฺจติ อนุวาหาธิ-
กรณํ ฯ อนุวาหาธิกรณเณ สงฺโฆ วิวทฺติ วิวาหาธิกรณํ ฯ

วิวัฒนาโน อนุวาทิ อนุวาทาธิกรณํ ๑ อนุวัฒนาโน อาปตตี
อาปชชติ อาปตตาทิกรณํ ๑ ตาย อาปตติยา สงฺโฆ กम्मํ กโรติ
กัจจาธิกรณํ ๑ เอวํ อนุวาทาธิกรณปจฺจยา โหติ อาปตตาทิกรณํ
โหติ กัจจาธิกรณํ โหติ วิวาทาธิกรณํ ๑

[๑๐๕๖] อาปตตาทิกรณํ โหติ กัจจาธิกรณํ โหติ
วิวาทาธิกรณํ โหติ อนุวาทาธิกรณํ ๑ อาปตตาทิกรณํ น โหติ
กัจจาธิกรณํ น โหติ วิวาทาธิกรณํ น โหติ อนุวาทาธิกรณํ ๑
อปีจ อาปตตาทิกรณปจฺจยา โหติ กัจจาธิกรณํ โหติ
วิวาทาธิกรณํ โหติ อนุวาทาธิกรณํ ๑ ยถา กถํ วิย ๑ ปณฺจปี
อาปตติกุขนฺธา อาปตตาทิกรณํ สดฺดปี อาปตติกุขนฺธา อาปตตาทิกรณํ
อิทํ วุจฺจติ อาปตตาทิกรณํ ๑ อาปตตาทิกรณเณ สงฺโฆ
วิวตติ วิวาทาธิกรณํ ๑ วิวัฒนาโน อนุวาทิ อนุวาทาธิกรณํ ๑
อนุวัฒนาโน อาปตตี อาปชชติ อาปตตาทิกรณํ ๑ ตาย
อาปตติยา สงฺโฆ กम्मํ กโรติ กัจจาธิกรณํ ๑ เอวํ
อาปตตาทิกรณปจฺจยา โหติ กัจจาธิกรณํ โหติ วิวาทาธิกรณํ
โหติ อนุวาทาธิกรณํ ๑

[๑๐๕๗] กัจจาธิกรณํ โหติ วิวาทาธิกรณํ โหติ อนุวาทาธิกรณํ
โหติ อาปตตาทิกรณํ ๑ กัจจาธิกรณํ น โหติ วิวาทาธิกรณํ
น โหติ อนุวาทาธิกรณํ น โหติ อาปตตาทิกรณํ ๑ อปีจ
กัจจาธิกรณปจฺจยา โหติ วิวาทาธิกรณํ โหติ อนุวาทาธิกรณํ

โหติ อาปตฺตาธิกรณํ ฯ ยถา กลํ วยิ ฯ ยา สงฺฆสฺส
กัจจยตา กรณียตา อปฺโลกนกกมฺมํ ฌตฺตีกมฺมํ ฌตฺติทุตฺตีกมฺมํ
ฌตฺติจตฺตตฺตกมฺมํ อิทํ วุจฺจติ กิจฺจาธิกรณํ ฯ กิจฺจาธิกรณเ
สงฺโฆ วิวตฺติ วิวาทาธิกรณํ ฯ วิวทมาโน อนุวตฺติ
อนุวาทาธิกรณํ ฯ อนุวทมาโน อาปตฺตํ อาปชฺชติ อาปตฺตาธิกรณํ ฯ
ตาย อาปตฺตฺติยา สงฺโฆ กมฺมํ กโรติ กิจฺจาธิกรณํ ฯ
เอวํ กิจฺจาธิกรณปจฺจยา โหติ วิวาทาธิกรณํ โหติ อนุวาทาธิกรณํ
โหติ อาปตฺตาธิกรณํ ฯ

[๑๐๕๔] ยตฺถ สติวินโย ตตฺถ สมฺมุขาวินโย ยตฺถ สมฺมุขาวินโย
ตตฺถ สติวินโย ฯ ยตฺถ อมฺพุหฺวินโย ตตฺถ สมฺมุขาวินโย
ยตฺถ สมฺมุขาวินโย ตตฺถ อมฺพุหฺวินโย ฯ ยตฺถ
ปฏฺธิญฺญาตกรณํ ตตฺถ สมฺมุขาวินโย ยตฺถ สมฺมุขาวินโย
ตตฺถ ปฏฺธิญฺญาตกรณํ ฯ ยตฺถ เขภฺยุยสิกา ตตฺถ สมฺมุขาวินโย
ยตฺถ สมฺมุขาวินโย ตตฺถ เขภฺยุยสิกา ฯ ยตฺถ ตสฺสปาปฺยสิกา
ตตฺถ สมฺมุขาวินโย ยตฺถ สมฺมุขาวินโย ตตฺถ ตสฺสปาปฺยสิกา ฯ
ยตฺถ ติณฺวตฺตถารโก ตตฺถ สมฺมุขาวินโย ยตฺถ สมฺมุขาวินโย
ตตฺถ ติณฺวตฺตถารโก ฯ

[๑๐๕๕] ยสฺมี สมเย สมฺมุขาวินเยน จ สติวินเยน จ อธิกรณํ
รูปสมฺมตฺติ ยตฺถ สติวินโย ตตฺถ สมฺมุขาวินโย ยตฺถ
สมฺมุขาวินโย ตตฺถ สติวินโย น ตตฺถ อมฺพุหฺวินโย น

ตตถ ปฏินฺถาตกรณํ น ตตถ เขภฺยฺยสีกา น ตตถ ตสฺสปาปฺยสีกา
น ตตถ ตินฺวตฺถารโก ๑ ยสฺมึ สมเย สมฺมุขาวินฺเยน จ
อมฺพหฺวินฺเยน จ ๑เป๑ สมฺมุขาวินฺเยน จ ปฏินฺถาตกรณเณ
จ ๑เป๑ สมฺมุขาวินฺเยน จ เขภฺยฺยสีกาย จ ๑เป๑ สมฺมุขาวินฺเยน
จ ตสฺสปาปฺยสีกาย จ ๑เป๑ สมฺมุขาวินฺเยน จ
ตินฺวตฺถารเกน จ อธิกรณํ วุปรสมฺมตฺติ ยตฺถ ตินฺวตฺถารโก
ตตถ สมฺมุขาวินฺโย ยตฺถ สมฺมุขาวินฺโย ตตถ ตินฺวตฺถารโก
น ตตถ สติวินฺโย น ตตถ อมฺพหฺวินฺโย น ตตถ ปฏินฺถาตกรณํ
น ตตถ เขภฺยฺยสีกา น ตตถ ตสฺสปาปฺยสีกา ๑

[๑๐๖๐] สมฺมุขาวินฺโยติ วา สติวินฺโยติ วา อิเม ฌมฺมา
สํสฺนฺญา อุทาหุ วิสํสฺนฺญา ลพฺภา จ ปนิเมสํ ฌมฺมานํ วินิพฺภุชิตฺวา
วินิพฺภุชิตฺวา นานากรณํ ปญฺญาเปตฺตุ ๑ สมฺมุขาวินฺโยติ วา
อมฺพหฺวินฺโยติ วา ๑เป๑ สมฺมุขาวินฺโยติ วา ปฏินฺถาตกรณนฺติ
วา สมฺมุขาวินฺโยติ วา เขภฺยฺยสีกาติ วา สมฺมุขาวินฺโยติ
วา ตสฺสปาปฺยสีกาติ วา สมฺมุขาวินฺโยติ วา ตินฺวตฺถารโกติ
วา อิเม ฌมฺมา สํสฺนฺญา อุทาหุ วิสํสฺนฺญา ลพฺภา จ ปนิเมสํ
ฌมฺมานํ วินิพฺภุชิตฺวา วินิพฺภุชิตฺวา นานากรณํ ปญฺญาเปตฺตุ ๑
สมฺมุขาวินฺโยติ วา สติวินฺโยติ วา อิเม ฌมฺมา สํสฺนฺญา
โน วิสํสฺนฺญา น จ ลพฺภา อิเมสํ ฌมฺมานํ วินิพฺภุชิตฺวา
วินิพฺภุชิตฺวา นานากรณํ ปญฺญาเปตฺตุ ๑ สมฺมุขาวินฺโยติ วา

อมุพหุวินโยติ วา ๔เป๑ สมมุขาวินโยติ วา ปฏิญญาตกรณนติ
วา สมมุขาวินโยติ วา เขภยฺยสีกาติ วา สมมุขาวินโยติ
วา ตสฺสปาปิยสีกาติ วา สมมุขาวินโยติ วา ตินฺนวตฺตารโกติ
วา อิมะ ชมฺมา สํสฺสุจฺจา โน วิสํสฺสุจฺจา น จ ลพฺภา
อิมํสํ ชมฺมานํ วินิพฺพุชฺชิตฺวา วินิพฺพุชฺชิตฺวา นานากรณํ ปญฺญาเปตฺตํ ๑
[๑๐๖๑] สมมุขาวินโย กีนินทาโน กีสฺมุตโย กีสฺชาติโก
กีปฺภโว กีสฺมภาโร กีสฺมฺภูจฺจาโน ๑ สติวินโย ๔เป๑
อมุพหุวินโย ปฏิญญาตกรณํ เขภยฺยสีกา ตสฺสปาปิยสีกา
ตินฺนวตฺตารโก กีนินทาโน กีสฺมุตโย กีสฺชาติโก กีบฺภโว
กีสมฺภาโร กีสฺมฺภูจฺจาโน ๑ สมมุขาวินโย นินทานินทาโน นินทานสมฺมุตโย
นินทานชาติโก นินทานปฺปภโว นินทานสมฺภาโร
นินทานสมฺภูจฺจาโน ๑ สติวินโย ๔เป๑ อมุพหุวินโย ปฏิญญาตกรณํ
เขภยฺยสีกา ตสฺสปาปิยสีกา ตินฺนวตฺตารโก นินทานินทาโน
นินทานสมฺมุตโย นินทานชาติโก นินทานปฺปภโว
นินทานสมฺภาโร นินทานสมฺภูจฺจาโน ๑ สมมุขาวินโย กีนินทาโน
กีสมฺมุตโย กีสฺชาติโก กีบฺภโว กีสฺมภาโร กีสฺมฺภูจฺจาโน ๑
สติวินโย ๔เป๑ อมุพหุวินโย ปฏิญญาตกรณํ เขภยฺยสีกา
ตสฺสปาปิยสีกา ตินฺนวตฺตารโก กีนินทาโน กีสฺมุตโย กีสฺชาติโก
กีปฺภโว กีสฺมภาโร กีสฺมฺภูจฺจาโน ๑ สมมุขาวินโย เหตุนินทาโน
เหตุสมฺมุตโย เหตุชาติโก เหตุปฺปภโว เหตุสมฺภาโร เหตุ-

สมุฏจาโน ๆ สติวินโย ๆเปฯ อมฺพหฺวินโย ปฏิญฺญาตกรณํ
เยภฺยฺยสฺสิกา ตสฺสปาปิยสฺสิกา ตินฺนวตฺตารโก เหตุนิทานโน เหตุสมุทโย
เหตุชาติโก เหตุปฺปกโว เหตุสมุฏาโร เหตุสมุฏจาโน ๆ
สมฺมุขาวินโย กิณิทานโน กิสมุทโย กิชาติโก
กิปฺกโว กิสมุฏาโร กิสมุฏจาโน ๆ สติวินโย ๆเปฯ
อมฺพหฺวินโย ปฏิญฺญาตกรณํ เยภฺยฺยสฺสิกา ตสฺสปาปิยสฺสิกา
ตินฺนวตฺตารโก กิณิทานโน กิสมุทโย กิชาติโก กิปฺกโว
กิสมุฏาโร กิสมุฏจาโน ๆ สมฺมุขาวินโย ปจฺจยนิทานโน ปจฺจยสมุทโย
ปจฺจยชาติโก ปจฺจยปฺปกโว ปจฺจยสมุฏาโร
ปจฺจยสมุฏจาโน ๆ สติวินโย ๆเปฯ อมฺพหฺวินโย ปฏิญฺญาตกรณํ
เยภฺยฺยสฺสิกา ตสฺสปาปิยสฺสิกา ตินฺนวตฺตารโก ปจฺจยนิทานโน
ปจฺจยสมุทโย ปจฺจยชาติโก ปจฺจยปฺปกโว ปจฺจยสมุฏาโร
ปจฺจยสมุฏจาโน ๆ

[๑๐๖๒] สตฺตฺตฺนฺนํ สมถานํ กตฺติ มฺลฺลานิ กตฺติ สมฺมุฏจฺจานา ๆ
สตฺตฺตฺนฺนํ สมถานํ ฉพฺพิสฺส มฺลฺลานิ ฉตฺตฺตฺติสฺส สมฺมุฏจฺจานา ๆ สตฺตฺตฺนฺนํ
สมถานํ กตฺตฺมานิ ฉพฺพิสฺส มฺลฺลานิ ๆ สมฺมุขาวินยสฺส จตฺตฺตฺตฺตริ
มฺลฺลานิ สจฺจสมฺมุขตา ฐมฺมสมฺมุขตา วินยสมฺมุขตา ปุคฺคฺลสมฺมุขตา ๆ
สติวินยสฺส จตฺตฺตฺตฺตริ มฺลฺลานิ ๆ อมฺพหฺวินยสฺส จตฺตฺตฺตฺตริ
มฺลฺลานิ ๆ ปฏิญฺญาตกรณสฺส เทว มฺลฺลานิโย จ เทเสติ
ยสฺส จ เทเสติ ๆ เยภฺยฺยสฺสิกาย จตฺตฺตฺตฺตริ มฺลฺลานิ ตสฺสปาปิยสฺสิกาย

จตุตถาริ มุลานิ ฯ ตินวตถารกสฺส จตุตถาริ มุลานิ สงฺฆสมมุขตา
ธมฺมสมมุขตา วินยสมมุขตา ปุคฺคสมมุขตา ฯ สตฺตุนฺนํ สมถานํ
อิมานิ จพฺพิสฺส มุลานิ ฯ สตฺตุนฺนํ สมถานํ กตฺเม จตฺตีส
สมฺภูจฺจานา ฯ สติวินยสฺส กมฺมสฺส กิริยา กรณํ อุปกมฺนํ
อชฺฌูปกมฺนํ อธิวาสนา อปฺปฏิกฺโกสนา ฯ อมฺพุหฺวินยสฺส กมฺมสฺส ฯเปฯ
ปฏฺธิลฺลาตกรณสฺส กมฺมสฺส ฯเปฯ เขภฺยฺยสฺส กมฺมสฺส ฯเปฯ
ตสฺสปาปฺยสฺส กมฺมสฺส ฯเปฯ ตินวตถารกสฺส กมฺมสฺส กิริยา
กรณํ อุปกมฺนํ อชฺฌูปกมฺนํ อธิวาสนา อปฺปฏิกฺโกสนา ฯ สตฺตุนฺนํ
สมถานํ อิมเ จตฺตีส สมฺภูจฺจานา ฯ

[๑๐๖๑] สมฺมุขาวินโยติ วา สติวินโยติ วา อิมเ ธมฺมา
นานตฺถา นานาพฺยลฺลชฺชา อุทาทุ เอกตฺถา พฺยลฺลชฺชเมว นานํ ฯ
สมฺมุขาวินโยติ วา อมฺพุหฺวินโยติ วา ฯเปฯ สมฺมุขาวินโยติ วา
ปฏฺธิลฺลาตกรณนฺติ วา สมฺมุขาวินโยติ วา เขภฺยฺยสฺส กติ วา
สมฺมุขาวินโยติ วา ตสฺสปาปฺยสฺส กติ วา สมฺมุขาวินโยติ
วา ตินวตถารกติ วา อิมเ ธมฺมา นานตฺถา นานาพฺยลฺลชฺชา
อุทาทุ เอกตฺถา พฺยลฺลชฺชเมว นานํ ฯ สมฺมุขาวินโยติ วา
สติวินโยติ วา อิมเ ธมฺมา นานตฺถา เจว นานาพฺยลฺลชฺชา จ ฯ
สมฺมุขาวินโยติ วา อมฺพุหฺวินโยติ วา ฯเปฯ สมฺมุขาวินโยติ
วา ปฏฺธิลฺลาตกรณนฺติ วา สมฺมุขาวินโยติ วา เขภฺยฺยสฺส กติ
วา สมฺมุขาวินโยติ วา ตสฺสปาปฺยสฺส กติ วา สมฺมุขาวินโยติ

วา ตินวตุถารโกติ วา อิม ชมมา นานตุถา เจว นานา-
พยุชณา จ ฯ

[๑๐๖๔] วิวาโท วิวาทาธิกรณํ วิวาโท โน อธิกรณํ
อธิกรณํ โน วิวาโท อธิกรณญเจว วิวาโท จ สียา วิวาโท
วิวาทาธิกรณํ สียา วิวาโท โน อธิกรณํ สียา อธิกรณํ
โน วิวาโท สียา อธิกรณญเจว วิวาโท จ ฯ ตตุถ กตโม
วิวาโท วิวาทาธิกรณํ ฯ อธิ กิกฺขุ วิวทนต์ ชมโมติ วา
อชฺชโมติ วา ฯเปฯ พุฏฺฐลลา อาปคฺคิตฺติ วา อพุฏฺฐลลา
อาปคฺคิตฺติ วา ยํ ตตุถ ภณฺฑนํ กลโห วิคฺคโห วิวาโท
นानาวาโท อญฺญถาวาโท วิปฺพจฺจตฺตย โวหาโร เมชฺฌํ อຍ
วิวาโท วิวาทาธิกรณํ ฯ ตตุถ กตโม วิวาโท โน อธิกรณํ ฯ
มาตาปี ปุคฺคเตน วิวทติ ปุคฺคโตปี มาตรา วิวทติ ปีตาปี
ปุคฺคเตน วิวทติ ปุคฺคโตปี ปีตรา วิวทติ ภาตาปี ภาตรา
วิวทติ ภาตาปี ภคินียา วิวทติ ภคินีปี ภาตรา วิวทติ
สหาโยปี สหาเยน วิวทติ อຍ วิวาโท โน อธิกรณํ ฯ ตตุถ
กตมํ อธิกรณํ โน วิวาโท ฯ อนุวาทาธิกรณํ อาปคฺคตาธิกรณํ
กิกฺขาธิกรณํ อิทํ อธิกรณํ โน วิวาโท ฯ ตตุถ กตมํ อธิกรณญเจว
วิวาโท จ ฯ วิวาทาธิกรณํ อธิกรณญเจว วิวาโท จ ฯ

[๑๐๖๕] อนุวาโท อนุวาทาธิกรณํ อนุวาโท โน อธิกรณํ
อธิกรณํ โน อนุวาโท อธิกรณญเจว อนุวาโท จ สียา

อนุวาโท อนุวาทาธิกรณํ สียา อนุวาโท โน อธิกรณํ สียา
อธิกรณํ โน อนุวาโท สียา อธิกรณญเจว อนุวาโท จ ฯ
ตตถ กตโม อนุวาโท อนุวาทาธิกรณํ ฯ อธิ ภิกขุ ภิกขุ
อนุวทนต์ิ สีสวิปตติยา วา อจารวิปตติยา วา ทิฏฐิวิปตติยา
วา อาชีวิปตติยา วา โย ตตถ อนุวาโท อนุวทนา อนุลลปนา
อนุภณนา อนุสมปวงกตา อพุกุสสหนตา อนุพลป্পทานํ อยํ
อนุวาโท อนุวาทาธิกรณํ ฯ ตตถ กตโม อนุวาโท โน อธิกรณํ ฯ
มาตาปี ปุตตํ อนุวทติ ปุตโตปี มาตริ อนุวทติ ปีตาปี
ปุตตํ อนุวทติ ปุตโตปี ปีตริ อนุวทติ ภาตาปี ภาตริ
อนุวทติ ภาตาปี ภคินี อนุวทติ ภคินีปี ภาตริ อนุวทติ
สหาโยปี สहायํ อนุวทติ อยํ อนุวาโท โน อธิกรณํ ฯ
ตตถ กตมํ อธิกรณํ โน อนุวาโท ฯ อาปตฺตาธิกรณํ กิจจาธิกรณํ
วิวาทาธิกรณํ อิทํ อธิกรณํ โน อนุวาโท ฯ ตตถ
กตมํ อธิกรณญเจว อนุวาโท จ ฯ อนุวาทาธิกรณํ อธิกรณญเจว
อนุวาโท จ ฯ

[๑๐๖๖] อาปตฺติ อาปตฺตาธิกรณํ อาปตฺติ โน อธิกรณํ
อธิกรณํ โน อาปตฺติ อธิกรณญเจว อาปตฺติ จ สียา
อาปตฺติ อาปตฺตาธิกรณํ สียา อาปตฺติ โน อธิกรณํ สียา
อธิกรณํ โน อาปตฺติ สียา อธิกรณญเจว อาปตฺติ จ ฯ
ตตถ กตมา อาปตฺติ อาปตฺตาธิกรณํ ฯ ปญจปี อาปตฺติกฺขนฺธา

อาปตตาทิกรณํ สตฺตปี อาปตฺตีกุขนฺธา อาปตฺตาทิกรณํ อัย
อาปตฺติ อาปตฺตาทิกรณํ ฯ ตตฺถ กตฺมา อาปตฺติ โน อธิกรณํ ฯ
โสตาปตฺติ สฺมาปตฺติ อัย อาปตฺติ โน อธิกรณํ ฯ ตตฺถ
กตมํ อธิกรณํ โน อาปตฺติ ฯ กิจฺจาทิกรณํ วิวาทาทิกรณํ
อนฺุวาทาทิกรณํ อิทํ อธิกรณํ โน อาปตฺติ ฯ ตตฺถ กตมํ
อธิกรณญฺเจว อาปตฺติ จ ฯ อาปตฺตาทิกรณํ อธิกรณญฺเจว
อาปตฺติจ ฯ

[๑๐๖๗] กิจฺจํ กิจฺจาทิกรณํ กิจฺจํ โน อธิกรณํ อธิกรณํ
โน กิจฺจํ กิจฺจญฺเจว อธิกรณญฺจ ๑ สียา กิจฺจํ กิจฺจาทิกรณํ
สียา กิจฺจํ โน อธิกรณํ สียา อธิกรณํ โน กิจฺจํ สียา
อธิกรณญฺเจว กิจฺจญฺจ ฯ ตตฺถ กตมํ กิจฺจํ กิจฺจาทิกรณํ ฯ
ยา สงฺฆสฺส กิจฺจยตา กรณียตา อปฺโลกนกมมํ ลตฺตีกมมํ
ลตฺติทุตฺติยกมมํ ลตฺติจตฺตตฺถกมมํ อิทํ กิจฺจํ กิจฺจาทิกรณํ ฯ
ตตฺถ กตมํ กิจฺจํ โน อธิกรณํ ฯ อจฺริยกิจฺจํ อฺปชฺฌายกิจฺจํ
สฺมานุชฺฌายกิจฺจํ สฺมานาจฺริยกิจฺจํ อิทํ กิจฺจํ โน อธิกรณํ ฯ
ตตฺถ กตมํ อธิกรณํ โน กิจฺจํ ฯ วิวาทาทิกรณํ อนฺุวาทาทิกรณํ
อาปตฺตาทิกรณํ อิทํ อธิกรณํ โน กิจฺจํ ฯ ตตฺถ กตมํ
อธิกรณญฺเจว กิจฺจญฺจ ฯ กิจฺจาทิกรณํ อธิกรณญฺเจว
กิจฺจญฺจจาทิ ฯ

อธิกรณเกทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

#๑ ม. อธิกรณญฺเจว กิจฺจญฺจ ฯ

ตสุตฺถทานิ ฯ

[๑๐๖๘] อธิกรณ์ อุกุโกฏา	อาการา ปุคฺคเลน จ
นิทานเหตุปัจจยา	มูถิ สมฺภูจฺจานน จ
อาปตฺติ โหติ ยตฺถ จ	สํสฺสุจฺจา นิทานน จ ๑
เหตุปัจจยมูลานิ	สมฺภูจฺจานน พฺยญฺชนา ๒
วิวาโท อธิกรณฺนติ	ภทฺทาธิกรณเ อิทฺนฺติ ฯ

#๑ โป. นิตานปกฺวา ฯ ๒ โป. พฺยญฺชนํ ฯ

อปรี คาถาสงคณิกั

[๑๐๖๕] โจทนา กิมตถาย   สารณา กิสฺส การณา
สงฺโฆ กิมตถาย   มตฺถิมมํ ปน กิสฺส การณา ฯ
โจทนา สารณตถาย   นิคฺคหตถาย สารณา
สงฺโฆ ปรีคฺคหตถาย   มตฺถิมมํ ปน ปาฎิเยกุกั ฯ
มา โข ตฺริโต อภณิ   มา โข จณฺตฺติกโตภณิ
มา โข ปฏฺฐิมํ ชนยิ   สเจ อนฺนุวิชฺชโก ตฺวํ
มา โข สหสา อภณิ   กถิ วิคฺคาหิโก อนตฺถสสฺสพฺพิตํ
สฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส   ปญฺจตฺเต อนฺนุโลมิเก
    อนฺนุโยควตฺตํ นิสามย
    กฺุสเลน พุทฺธิมตา กถิ
    สฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส   สิกฺขาปทานุโลมิโก
    กถิ น นาสนฺโต สมฺปฺรายิกั ฯ
หิตฺเตสิ อนฺนุญฺชชฺสฺส   กาลนตฺถปฺสสฺสพฺพิตํ
    จฺุทิตฺสฺส จ โจทกฺสฺส จ
    สหสา โวหาริ มา ปฺชารฺเสสิ ฯ
    โจทโก ออาห อานฺนุโนติ
    จฺุทิตโก ออาห อนานฺนุโนติ
    อุโก อนฺนุกฺขิปนฺโต

ปฏิญานานุสนธิเตน การเย ฯ

ปฏิญญา ลชชีสุ วุตตา ๑

อลชชีสุ เอต์ ๒ น วิชชติ

พหุมปี อลชชี ภาเสยย

วุตตานุสนธิเตน ๓ การเย ฯ

[๑๐๗๐] อลชชี กิทีโส โหติห

ปฏิญญา ยสฺส น รุหติ

เอตถจ ตาหํ ปุจฺจามิ

กิทีโส วุจฺจติ อลชชีปุคฺคโล ฯ

สญฺจิจฺจ อापตฺตี อापชฺชติ

อापตฺตี ปริสุหติ

อคติคมนนฺจ กจฺจติ

เอทีโส วุจฺจติ อลชชีปุคฺคโล ฯ

[๑๐๗๑] สจฺจํ อหฺมปี ชานามิ

เอทีโส [๔] อลชชีปุคฺคโล

อญฺญญจ ตาหํ ปุจฺจามิ

กิทีโส วุจฺจติ ลชชีปุคฺคโล ฯ

สญฺจิจฺจ อापตฺตี นาปชฺชติ

อापตฺตี น ปริสุหติ

#๑ ม. ย. กตา ฯ ๒ สී. ม. ย. เอวํ ฯ ๓ โป. ม. วุตตานุสนธิเตน ฯ

#๔ ม. ย. วุจฺจติ ฯ

อคติคมนัน น กจฺจติ

เอทิสฺ วุจฺจติ ตชฺชึปฺกุคฺโก ๑

[๑๐๗๒] สจฺจํ อหฺมปี ชานามิ

เอทิสฺ วุจฺจติ ตชฺชึปฺกุคฺโก

อญฺญญจ ตาหํ ปุจฺจามิ

กิตฺทิสฺ วุจฺจติ อชฺชมฺมจิทฺโก ๑

อกาเลน โจเทติ อญฺเตน

ผรุสฺเสน อนตฺถสฺสยฺหิตฺเตน

โทสนฺตโร โจเทติ โน เมตฺตจิตฺโต ๑

เอทิสฺ วุจฺจติ อชฺชมฺมจิทฺโก ๑

[๑๐๗๓] สจฺจํ อหฺมปี ชานามิ

เอทิสฺ วุจฺจติ อชฺชมฺมจิทฺโก

อญฺญญจ ตาหํ ปุจฺจามิ

กิตฺทิสฺ วุจฺจติ ชมฺมจิทฺโก ๑

กาเลน โจเทติ ญฺเตน

สญฺเณน อตฺถสฺสยฺหิตฺเตน

เมตฺตจิตฺโต ๑ โจเทติ โน โทสนฺตโร

เอทิสฺ วุจฺจติ ชมฺมจิทฺโก ๑

[๑๐๗๔] สจฺจํ อหฺมปี ชานามิ

เอทิสฺ วุจฺจติ ชมฺมจิทฺโก

#๑ ม. เมตฺตจิตฺโต ๑

อญฺญญจ ตาหํ ปุจฺจามิ

กิตฺทิสฺ วุจฺจติ พาลจิทฺโก ๑

ปุพฺพปาปรี น ชานาติ ปุพฺพปาปฺรสฺส อโกวิทฺโต

อนุสนธิ์จวนปถัม น ชานาคี
อนุสนธิ์จวนปถศส อโกวิท
เอทิส วุจติ พาลโจทโก ฯ

[๑๐๗๕] สจจ อหมีปี ชานามิ
เอทิส วุจติ พาลโจทโก
อณณจ ตาห้ ปุจนามิ
กิติส วุจติ ปณทิตโจทโก ฯ

ปุพพาปริปี ชานาคี ปุพพาปรศส โกวิท
อนุสนธิ์จวนปถัม ชานาคี
อนุสนธิ์จวนปถศส โกวิท
เอทิส วุจติ ปณทิตโจทโก ฯ

[๑๐๗๖] สจจ อหมีปี ชานามิ
เอทิส วุจติ ปณทิตโจทโก
อณณจ ตาห้ ปุจนามิ โจทนา กินติ ๑ วุจติ ฯ
สีลวิปตติยา โจเทติ อโธ อจารทัญญิยา
อาชีเวนปี โจเทติ โจทนา เตน วุจติ ๒ ฯ
อปรี คาถาสงคณิกั นัญจิต্ত์ ฯ

#๑ โป. กติ ฯ ๒ ม. วุจตีติ ฯ

โจทนาถนุทำ

[๑๐๗๗] อนุวิชชเคน โจทโก ปุจฺฉิตพุโพ ย โข คุว อวฺโส
 อิมํ ภิกขุํ โจเทสิ กิมฺหิ นํ โจเทสิ สีลวิปตฺติยา [๑] โจเทสิ
 อจฺจรวิปตฺติยา [๑] โจเทสิ ทิฏฺฐีวิปตฺติยา [๑] โจเทสิติ ฯ โส เจ
 เอวํ วเทยฺย สีลวิปตฺติยา วา โจเทมิ อจฺจรวิปตฺติยา วา
 โจเทมิ ทิฏฺฐีวิปตฺติยา วา โจเทมิติ ฯ โส เอวมสฺส วจฺนีโย
 ชานาติ ๒ ปนายสฺมา สีลวิปตฺตี ชานาติ ๒ อจฺจรวิปตฺตี ชานาติ ๒
 ทิฏฺฐีวิปตฺตินฺติ ฯ โส เจ เอวํ วเทยฺย ชานามิ โข อหํ อวฺโส
 สีลวิปตฺตี ชานามิ อจฺจรวิปตฺตี ชานามิ ทิฏฺฐีวิปตฺตินฺติ ฯ โส
 เอวมสฺส วจฺนีโย กตฺมา ปนาวฺโส สีลวิปตฺติ กตฺมา อจฺจรวิปตฺติ
 กตฺมา ทิฏฺฐีวิปตฺตีติ ฯ โส เจ เอวํ วเทยฺย จตฺตาริ [๑]
 ปาราชิกาณิ เตรส [๑] สงฺฆาทิเสสา อยํ สีลวิปตฺติ ฤคฺคจฺจยํ
 ปาจิตุตฺถิํ ปาฏิตฺถนํ ทุคฺคกฺกํ ทุคฺคภาสิตํ อยํ อจฺจรวิปตฺติ
 มิจฺฉาทิฏฺฐิ อนุคฺคคาหิกา ทิฏฺฐิ อยํ ทิฏฺฐีวิปตฺตีติ ฯ โส เอวมสฺส
 วจฺนีโย ย โข คุว อวฺโส อิมํ ภิกขุํ โจเทสิ ทิฏฺฐเณ [๔]
 โจเทสิ สฺสฺเสน [๔] โจเทสิ ปริสฺสฺสฺกาย [๔] โจเทสิติ ฯ โส เจ เอวํ
 วเทยฺย ทิฏฺฐเณ วา โจเทมิ สฺสฺเสน วา โจเทมิ ปริสฺสฺสฺกาย
 วา โจเทมิติ ฯ โส เอวมสฺส วจฺนีโย ย โข คุว อวฺโส
 อิมํ ภิกขุํ ทิฏฺฐเณ โจเทสิ กิณฺเต ทิฏฺฐํ กิณฺติ เต ทิฏฺฐํ
 #๑ ม. วาสทฺตตฺถยํ ทิสฺสฺติ ฯ ๒ ม. ชานาสิ ฯ ๓ ม. จสทฺตทวํ ทิสฺสฺติ ฯ
 #๔ ม. วาสทฺตตฺถยํ ทิสฺสฺติ ฯ

กทา เต ทิฏฺฐัง กตถ เต ทิฏฺฐัง ปาราชิกํ อชฺฌาปชฺชนฺโต
ทิฏฺฐโง สงฺฆาติเสถํ อชฺฌาปชฺชนฺโต ทิฏฺฐโง อุตฺตจฺจยํ อชฺฌาปชฺชนฺโต
ทิฏฺฐโง ปาจิตฺตियํ อชฺฌาปชฺชนฺโต ทิฏฺฐโง ปาฏฺฐิตฺตณียํ
อชฺฌาปชฺชนฺโต ทิฏฺฐโง ทุกกภูํ อชฺฌาปชฺชนฺโต ทิฏฺฐโง [๑] กตถ
จ ตฺวํ อโหสิ กตถ จายํ ภิกฺขุ อโหสิ กิณฺจ ตฺวํ กโรสิ
กิณฺจายํ ภิกฺขุ กโรสีติ ฯ โส เจ เอวํ วเทยฺย น โข อหํ
อาวุโส อิมํ ภิกฺขุํ ทิฏฺฐเณน โจเทมิ อปีจ สฺเตน โจเทมีติ ฯ
โส เอวมสฺส วณฺเณน ยํ โข ตฺวํ อาวุโส อิมํ ภิกฺขุํ สฺเตน
โจเทสิ กิณฺเต สฺตํ กิณฺติ เต สฺตํ กทา เต สฺตํ กตถ
เต สฺตํ ปาราชิกํ อชฺฌาปนฺโนติ สฺตํ สงฺฆาติเสถํ อชฺฌาปนฺโนติ
สฺตํ อุตฺตจฺจยํ อชฺฌาปนฺโนติ สฺตํ ปาจิตฺตियํ อชฺฌาปนฺโนติ
สฺตํ ปาฏฺฐิตฺตณียํ อชฺฌาปนฺโนติ สฺตํ ทุกกภูํ อชฺฌาปนฺโนติ
สฺตํ ทุกฺภาสิตํ อชฺฌาปนฺโนติ สฺตํ ภิกฺขุสฺส สฺตํ ภิกฺขุณียา
สฺตํ สิกฺขมานาย สฺตํ สามเณรสฺส สฺตํ สามเณรียา สฺตํ
อุปาสกสฺส สฺตํ อุปาสิกาย สฺตํ ราชนํ สฺตํ ราชมหามตฺตานํ
สฺตํ ติตฺถียานํ สฺตํ ติตฺถียสาวกานํ สฺตฺนฺติ ฯ โส เจ เอวํ
วเทยฺย น โข อหํ อาวุโส อิมํ ภิกฺขุํ สฺเตน โจเทมิ อปีจ
ปริสฺงกาย โจเทมีติ ฯ โส เอวมสฺส วณฺเณน ยํ โข ตฺวํ อาวุโส
อิมํ ภิกฺขุํ ปริสฺงกาย โจเทสิ ก็ ปริสฺงกสิ กิณฺติ ปริสฺงกสิ
กทา ปริสฺงกสิ กตถ ปริสฺงกสิ ปาราชิกํ อชฺฌาปนฺโนติ
#๑ ม. ทุกฺภาสิตํ อชฺฌาปชฺชนฺโต ทิฏฺฐโง ฯ

ปริสํกสิ สขฺมาทิสํสํ อชฺฌาปนฺโนติ ปริสํกสิ อุตฺตจฺจํ
อชฺฌาปนฺโนติ ปริสํกสิ ปาจิตฺตํ อชฺฌาปนฺโนติ ปริสํกสิ
ปาฏิตฺตํ อชฺฌาปนฺโนติ ปริสํกสิ ทุกฺกํ อชฺฌาปนฺโนติ
ปริสํกสิ ทุพฺพาสิตํ อชฺฌาปนฺโนติ ปริสํกสิ ภิกฺขุสฺส สุตฺวา
ปริสํกสิ ภิกฺขุณฺยา สุตฺวา ปริสํกสิ สิกฺขมฺนาย สุตฺวา
ปริสํกสิ สามเณรสฺส สุตฺวา ปริสํกสิ สามเณรฺยา สุตฺวา
ปริสํกสิ อุปาตฺกสฺส สุตฺวา ปริสํกสิ อุปาตฺกาย สุตฺวา
ปริสํกสิ ราชนํ สุตฺวา ปริสํกสิ ราชมหฺมตฺตานํ สุตฺวา ปริสํกสิ
ตฺตฺถิยานํ สุตฺวา ปริสํกสิ ตฺตฺถิยสฺวากานํ สุตฺวา ปริสํกสิ ๑

[๑๐๗๘] ทิฏฺฐํ ทิฏฺฐเณ สเมติ ทิฏฺฐเณ สํสนฺนํเต ทิฏฺฐํ
ทิฏฺฐํ ปฏฺิจจ น อฺเปติ อสุทฺธปริสํกิโต
โส ปุคฺคโล ปฏฺิจฺฌาย กาทพฺโพ เตนฺุโปสโถ ๑
สฺตํ สฺเตน สเมติ สฺเตน สํสนฺนํเต สฺตํ
สฺตํ ปฏฺิจจ น อฺเปติ อสุทฺธปริสํกิโต
โส ปุคฺคโล ปฏฺิจฺฌาย กาทพฺโพ เตนฺุโปสโถ ๑
มฺตํ มฺเตน สเมติ มฺเตน สํสนฺนํเต มฺตํ
มฺตํ ปฏฺิจจ น อฺเปติ อสุทฺธปริสํกิโต
โส ปุคฺคโล ปฏฺิจฺฌาย กาทพฺโพ เตนฺุโปสโถติ ๑

[๑๐๗๙] โจทนาย โภ อาทิ กิ มชฺเฌ กิ ปรีโยสํนํ ๑
โจทนาย โภกาสกมฺมํ อาทิ กิริยา มชฺเฌ สมโถ ปรีโยสํนํ ๑
#๑ ม. ย. อิตฺสทฺโท น ทิสฺสติ ๑

โจทนาย กติ มูลานี กติ วตฺถุณี กติ ภูมฺโย กติหาคารเหหิ
โจเทติ ฯ โจทนาย เทว มูลานี ตีณิ วตฺถุณี ปญจ ภูมฺโย
ทวิหาคารเหหิ โจเทติ ฯ โจทนาย กตมานิ เทว มูลานี ฯ สมฺมูทิกา
วา อมฺมูทิกา วา โจทนาย อิมานิ เทว มูลานี ฯ โจทนาย
กตมานิ ตีณิ วตฺถุณี ฯ ทิกฺกุเสน สฺสฺเตน ปริสฺสฺกาย โจทนาย
อิมานิ ตีณิ วตฺถุณี ฯ โจทนาย กตมา ปญจ ภูมฺโย ฯ กาลน
วทฺขามิ โน อกาลน ภูเตน วทฺขามิ โน อภูเตน สณฺเฬน
วทฺขามิ โน ผรุเสน อตฺถสฺสฺหิเตน วทฺขามิ โน อนตฺถสฺสฺหิเตน
เมตฺตจฺจิตฺโต วทฺขามิ โน โทสนฺตโรติ โจทนาย อีมา ปญจ
ภูมฺโย ฯ กตเมหิ ทวิหาคารเหหิ โจเทติ ฯ กายน วา โจเทติ
วาทาย วา โจเทติ อีเมหิ ทวิหาคารเหหิ โจเทติ ฯ

[๑๐๘๐] โจทเคน ถถิ ปฏฺธิปชฺชิตฺตพฺพิ จุทิตเคน ถถิ ปฏฺธิปชฺชิตฺตพฺพิ
สจฺจเมน ถถิ ปฏฺธิปชฺชิตฺตพฺพิ อนฺนวิชฺชเคน ถถิ ปฏฺธิปชฺชิตฺตพฺพิ ฯ
โจทเคน ถถิ ปฏฺธิปชฺชิตฺตพฺพนฺติ ฯ โจทเคน ปญจสฺส ชฺมเมสฺส ปตฺติจฺจาย
ปโร โจเทตฺตพฺพิ กาลน วทฺขามิ โน อกาลน ภูเตน วทฺขามิ
โน อภูเตน สณฺเฬน วทฺขามิ โน ผรุเสน อตฺถสฺสฺหิเตน
วทฺขามิ โน อนตฺถสฺสฺหิเตน เมตฺตจฺจิตฺโต วทฺขามิ โน โทสนฺตโรติ ฯ
โจทเคน เอวํ ปฏฺธิปชฺชิตฺตพฺพิ ฯ จุทิตเคน ถถิ ปฏฺธิปชฺชิตฺตพฺพนฺติ ฯ
จุทิตเคน ทฺวิสฺส ชฺมเมสฺส ปตฺติจฺจาทฺตพฺพิ ๑ สจฺจจ จ อฏฺฐปฺเป จ ฯ
จุทิตเคน เอวํ ปฏฺธิปชฺชิตฺตพฺพิ ฯ สจฺจเมน ถถิ ปฏฺธิปชฺชิตฺตพฺพนฺติ ฯ
#๑ ม. ย. ปฏฺธิปชฺชิตฺตพฺพิ ฯ

สงฺเขน โอตินฺณาโนตินฺณํ ชานิตพฺพํ ฯ สงฺเขน เอวํ ปฏิปชฺชิตพฺพํ ๑ ฯ
อนฺุวิชฺชเคน กถํ ปฏิปชฺชิตพฺพนฺุติ ฯ อนฺุวิชฺชเคน เยน ฐมฺเมน
เยน วินฺเยน เยน สตฺถุสฺสเนน ตํ อธิกรณํ วุปรสมฺมตฺติ ตถา
ตํ อธิกรณํ วุปรสมตฺตพฺพํ ฯ อนฺุวิชฺชเคน เอวํ ปฏิปชฺชิตพฺพํ ฯ

[๑๐๘๑] อุโปสโถ กิมตฺถาย   ปวารณา กิสฺส การณา
    ปรีวาโส กิมตฺถาย   มฺลายน ปฏิกฺกฺสฺสนา กิสฺส การณา
    มานตฺตํ กิมตฺถาย   อพฺภานํ กิสฺส การณา ฯ
    อุโปสโถ สมฺคฺคตฺถาย   วิสฺสุทฺธตฺถาย ปวารณา
    ปรีวาโส มานตฺตตฺถาย   มฺลายน ปฏิกฺกฺสฺสนา นิกฺคหตฺถาย
    มานตฺตํ อพฺภานตฺถาย   วิสฺสุทฺธตฺถาย อพฺภานํ ฯ
    ฉนฺุทา โทสา ภาเย โมหา   เถเร จ ปรีภาสตี
    กายสฺส เกทา ทฺุปรปฺญโธ   ขโต อฺุปรหฺตินฺุทฺริโย
    นิริยํ คจฺฉติ ทฺุเมมฺโธ   น จ สิกฺขาย คารโว ฯ
    น จามิสฺปี ๒ นิสฺสาย   น จ นิสฺสาย ปฺุคฺคํ
    อุโภ เอเต วิวชฺเชตฺวา   ยถา ฐมฺโม ตถา กเร ฯ
    โกธโน อฺุปรนาหิ จ จณฺุโฑ   จ ปรีภาสโก
    อนาปรตฺติยา อาปรตฺตีติ โรเปตี
    ตาทิสฺโส โจทโก ฌาเปตี อตฺตานํ ฯ
    อฺุปรกณฺุณกํ ชปรเปตี ๓ วิมฺหํ เปกฺขตี

#๑ ย. ปฏิปชฺชิตพฺพนฺุติ ฯ ๒ ย. น จ อามิสฺปี ฯ ๓ ส. ม. ย. ชปรเปตี ฯ

วืติหฺรติ กุมุคฺคํ ปฏฺิเสวติ
อนาปฺตติยา อาปฺตฺติติ โรเปติ
ตาทิสฺ โจอโก ฌาเปติ อุตฺตานิ
อกาเลน โจอเทติ อญฺเฏน
พฺรุเสน อนฺตฺตสยฺหิเตน
โทสนฺตโร โจอเทติ โน เมตฺตจฺจฺโต
อนาปฺตติยา อาปฺตฺติติ โรเปติ
ตาทิสฺ โจอโก ฌาเปติ อุตฺตานิ ฯ
ชฺมฺมาชฺมฺมํ น ชานาติ
ชฺมฺมาชฺมฺมสฺส อโกวิโท
อนาปฺตติยา อาปฺตฺติติ โรเปติ
ตาทิสฺ โจอโก ฌาเปติ อุตฺตานิ ฯ
วินยาวินยํ น ชานาติ
วินยาวินยสฺส อโกวิโท
อนาปฺตติยา อาปฺตฺติติ โรเปติ
ตาทิสฺ โจอโก ฌาเปติ อุตฺตานิ ฯ
ภาสิตาภาสิตํ น ชานาติ
ภาสิตาภาสิตสฺส อโกวิโท
อนาปฺตติยา อาปฺตฺติติ โรเปติ
ตาทิสฺ โจอโก ฌาเปติ อุตฺตานิ ฯ

อาจิณฺณานาจิณฺณํ น ชานาติ
อาจิณฺณานาจิณฺณสฺส อโกวิโท
อนาปตฺติยา อาปตฺตํติโรเปติ
ตาทิสฺโส โจทโก ฌาเปติ อตฺตํนํ ฯ
ปฺลฺลตฺตํปฺลฺลตฺตํ น ชานาติ
ปฺลฺลตฺตํปฺลฺลตฺตํสฺส อโกวิโท
อนาปตฺติยา อาปตฺตํติโรเปติ
ตาทิสฺโส โจทโก ฌาเปติ อตฺตํนํ ฯ
อาปตฺตํนํปตฺตํ น ชานาติ
อาปตฺตํนํปตฺติยา อโกวิโท
อนาปตฺติยา อาปตฺตํติโรเปติ
ตาทิสฺโส โจทโก ฌาเปติ อตฺตํนํ ฯ
ลหุภคฺคํ น ชานาติ
ลหุภคฺคํสฺส อโกวิโท
อนาปตฺติยา อาปตฺตํติโรเปติ
ตาทิสฺโส โจทโก ฌาเปติ อตฺตํนํ ฯ
สวเสสํนํสวเสสํ น ชานาติ
สวเสสํนํสวเสสํสฺส อโกวิโท
อนาปตฺติยา อาปตฺตํติโรเปติ
ตาทิสฺโส โจทโก ฌาเปติ อตฺตํนํ ฯ

ทฎฐลฎทฎฐลฎ น ชานาติ
ทฎฐลฎทฎฐลฎส อโกวิท
อนาปตติยา อาปตติติ โรเปติ
ตาทิส โจทโก ฌาเปติ อุตทาน ๑
ปฎุพาปรี น ชานาติ
ปฎุพาปรัสส อโกวิท
อนาปตติยา อาปตติติ โรเปติ
ตาทิส โจทโก ฌาเปติ อุตทาน ๑
อนุสนธิจวนปถิ น ชานาติ
อนุสนธิจวนปถส อโกวิท
อนาปตติยา อาปตติติ โรเปติ
ตาทิส โจทโก ฌาเปติ อุตทานนุติ ๑
โจทนาถนุฑิ นิฎฐิติ ๑
ตสสุททานิ

[๑๐๘๒] โจทนา อนุวิชชจ ๑   อาทิ มุเลนุโปสโถ
คติ โจทนาถนุฑิ   สาสัน ปติฎฐาปนุติ ๑

#๑ ม. ย . อนุวิชชา จ ๑

จูฬสงคามัม

[๑๐๘๑] สงคามาวจรณ ภิกขุณา สงฆ์ อุปสงกมนฺเตน นิจจิตฺเตน
 สงฺโฆ อุ ปสงกมิตฺตํ โหโรหิตสเมน จิตฺเตน อาสนกฺุสเลน
 ภวิตฺตํ นิสชชกฺุสเลน เถเร ภิกขุ อญฺุปชชชฺชเตน นเว ภิกขุ
 อาสนเนน อ ปุปฏิพาหนฺเตน ยถาปฏิรูเป อาสเน นิสิติตฺตํ อนานากถิเกน
 ภวิตฺตํ อตฺริจฺฉานกถิเกน สามัม วา ฌมฺโม ภาสิตฺตํ โห
 ปโร วา อ ชฺฉเมสิตฺตํ อริโย วา ตฺถุหิภาโว นาทิมลฺลิตฺตํ โห ฯ
 สงฺเขน อ นฺนมเตน ปุคฺคเลน อญฺุวิชชเกน อญฺุวิชชิตฺตํ น
 อฺุชฌายอ ปุจฺฉิตฺตํ โห น อจฺริโย ปุจฺฉิตฺตํ โห น สทฺธิวิหารีโก
 ปุจฺฉิตฺตํ โห น อนฺเตวาสิโก ปุจฺฉิตฺตํ โห น สมานอฺุชฌายโก
 ปุจฺฉิตฺตํ โห น สมานาจฺริยโก ปุจฺฉิตฺตํ โห น ชาติ ปุจฺฉิตฺตํ
 น นามัม ปุจฺฉิตฺตํ น โคตฺตัม ปุจฺฉิตฺตํ น อากมฺโม ปุจฺฉิตฺตํ
 น กุลปฺปะเทโส ปุจฺฉิตฺตํ โห น ชาติญฺุมิ ปุจฺฉิตฺตํ ฯ [๑] กิการณํ ฯ
 อตฺรสุส เปมฺมิ วา โทโส วา เปเม วา สติ โทเส วา
 สติ ๒ ฉนฺทาปี คจฺฉเยยฺย โทสาปี คจฺฉเยยฺย โมหาปี คจฺฉเยยฺย
 ภยาปี คจฺฉเยยฺย ฯ สงฺเขน อญฺุมนเตน ปุคฺคเลน อญฺุวิชชเกน
 อญฺุวิชชิตฺตํ น สงฺฆคฺคเรณ ภวิตฺตํ โน ปุคฺคลคฺคเรณ
 สทฺธมฺมคฺคเรณ ภวิตฺตํ โน อามิสคฺคเรณ อตฺถวสฺสเกน ภวิตฺตํ
 โน ปฺริสทฺธิเปยฺน กาลเณน อญฺุวิชชิตฺตํ โน อกาลเณน ญฺุเตน
 #๑ ม. ย. ตั ๑ ๒ ม. ย. อัย ปาโธ นตฺถิ ฯ

อนุวิชชิตัพพี โน อฏฺเฐน สณฺเฬน อนุวิชชิตัพพี โน ผรุเสณ
 อตุลสญฺหิตเณ อนุวิชชิตัพพี โน อนตุลสญฺหิตเณ เมตฺตจิตฺเตน
 อนุวิชชิตัพพี โน โทสนฺตเรณ น อุปกณฺณกขปฺปีนา ภวิตัพพี
 น ชิมฺหํ เปกฺขิตัพพี น อกฺขิ นิกฺขนิตัพพี น ภมฺกํ อุกฺขิปิตัพพี
 น สีสํ อุกฺขิปิตัพพี น หตฺถวิกาโร กาทพฺโพ น หตฺถมุตฺทา
 ทสฺเสตพฺพา อาสนกฺุสเลน ภวิตัพพี นิสฺชชกฺุสเลน [๑] ยุกมตฺตํ
 เปกฺขนฺเตน อตฺถํ อนุวิชฺชิตเณ สเก อาสเน นิสฺสํทิตัพพี น จ
 อาสนา วุฏฺฐาตพฺพี น วิติหาตพฺพี น กุมฺมกฺุโค เสวิตพฺโพ
 น วาจาวิกฺเขปํ ๒ ภณิตพฺพี อตุริเตน ภวิตัพพี อสาหสิเกณ [๑]
 อจฺฉตฺกิตเณ ภวิตัพพี วจนกฺุขเมณ เมตฺตจิตฺเตน ภวิตัพพี หิตานุกมฺปปีนา
 การุณิเกณ ภวิตัพพี หิตปฺริสทฺกัณฺนา อสมฺมปฺปลาปปีนา
 ภวิตัพพี ปฺริยนฺตภานีนา อเวรวสิเกณ ภวิตัพพี อนสุรฺตเตน
 อตุตา ปฺริกฺคเหตุพฺโพ ปโร ปฺริกฺคเหตุพฺโพ โจทโก ปฺริกฺคเหตุพฺโพ
 จุทิตโก ปฺริกฺคเหตุพฺโพ อธมฺมโจทโก ปฺริกฺคเหตุพฺโพ
 อธมฺมจุทิตโก ปฺริกฺคเหตุพฺโพ ธมฺมโจทโก ปฺริกฺคเหตุพฺโพ
 ธมฺมจุทิตโก ปฺริกฺคเหตุพฺโพ วุตฺตํ อหาปฺเนเตน อวุตฺตํ อปฺปกาสนฺเตน
 โอคิตฺถณฺนา นี ปทพฺยลฺขณานี สารุํ อุกฺคเหตุวา ๓ ปโร
 ปฺริกฺคเหตุวา ยถาปฺริกฺคเหตุวา การเหตุพฺโพ เวโป ปหาเสตพฺโพ ๔
 #๑ ย. ภวิตัพพี ๑ ๒ ม. ย. พาหาวิกฺเขปํ ๑ ๓ ม. ปฺริกฺคเหตุวา ๑ ๔ ส. ม. ย.
 #มนุโท หาเสตพฺโพ ๑ เวโป ปหาเสตพฺโพติ มนุโท โมมฺุโห ปฺคณฺนหิตพฺโพติ อฏฺฐกฺกา ๑

ภีรุ อสุสาเสตพุโพ จณฺโท นิเสเชตพุโพ อสุจิ วิภาเวตพุโพ
อุชฺฐ มทฺทเวณ น ฉนฺทาคคิ ๑ คนฺตพฺพา น โทสาคคิ คนฺตพฺพา
น โมหาคคิ คนฺตพฺพา น ภยาคคิ คนฺตพฺพา มชฺฌตฺเตน
ภวิตพฺพํ ฐมฺเมสุ จ ปุคฺคเสสุ จ ฯ เอวญฺจ ปน อนุวิชฺชโก
อนุวิชฺชมาโน สตฺถุ เจว สาสนฺกโร โหติ วิญฺญฺนํ ๒ สพฺรหฺมจาริํ
ปิโย จ โหติ มนาโป จ ครุ จ ภาวนํ โย จ ฯ

[๑๐๘๔] สุตฺตํ ตํสนฺทตฺถาย โอปมํ นิตฺสสนฺทตฺถาย อตฺถโถ
วิญฺญาปนฺตตฺถาย ปฏิปฺจฺจา จปนฺตตฺถาย โโอกาสกมํ โจทฺนตฺถาย
โจทฺนา สารณฺตตฺถาย สารณา สวจฺนียตฺถาย สวจฺนียํ ปฺลิวฺชตฺถาย
ปฺลิวฺชํ วินิจฺฉยตฺถาย วินิจฺฉโย สนฺตีรณฺตตฺถาย
สนฺตีรณา ๓ จานาจานกมนฺตตฺถาย จานาจานกมนํ ทุมฺมงฺกฺนํ ปุคฺคลาํ
นิกฺคหตฺถาย เปสลาํ ภิกฺขุํ สมฺปคฺคหตฺถาย สงฺโฆ สมฺปรีคฺคหสมฺปฏฺิจฺฉนฺตตฺถาย
สงฺเขมฺน อนุมฺตา ปุคฺคลา ปจฺเจกฺกฺจายิโน
อวิสฺวาทกฺกฺจายิโน ฯ วินโย สํวรตฺถาย สํวโร อวิปฺปฏิสาร์ตตฺถาย
อวิปฺปฏิสาร์ ปามุชฺชตฺถาย ปามุชฺชํ ปิตตฺถาย ปิตํ ปสฺสทฺธตฺถาย
ปสฺสทฺธิ สุขตฺถาย สุขํ สมารตฺถาย สมาริ ยถาภูตฺถาณทสฺสนฺตตฺถาย
ยถาภูตฺถาณทสฺสนํ นีพฺพิทตฺถาย นีพฺพิทา
วิราคตฺถาย วิราโค วิมุตฺตตฺถาย วิมุตฺติ วิมุตฺติยาณทสฺสนฺตตฺถาย
วิมุตฺติยาณทสฺสนํ อนุปาทาปรีนึพฺพานตฺถาย ฯ เอตฺตตฺถา กถา
เอตฺตตฺถา มนฺตนา เอตฺตตฺถา อุปนีสา เอตฺตตฺถํ โสดาวธาํ
#๑ ม. น ฉนฺทาคคิ คนฺตพฺพํ ฯเปฯ น ภยาคคิ คนฺตพฺพํ ฯ ๒ ม. ย. วิญฺญฺนญฺจ ฯ
#๓ ม. ย. สนฺตีรณํ ฯ

ยทิท อนุปาทา จิตตสส วิโมกฺโขติ ฯ

[๑๐๘๕] อนุโยควตฺตํ นิสามย

กฺสเลน พุทฺธิมตา กตํ

สุวตฺตํ สิกฺขาปทานุโลมิกํ

คตํ น นาสนฺโต สมฺปรายิกํ

วตฺถุํ วิปตฺตี อापตฺตี นินานํ อาการอโกวิทํ

ปฺพุพาปรี น ชานาติ กตาทกตํ สเมน จ

กมฺมณฺจ อธิกรณณฺจ สมเถ จาปี อโกวิทํ

รตฺโต ทุฏฺโฐ จ มฺโพนฺห จ ภยา โมหา จ กจฺจติ

น จ สณฺณตฺตีกุสโล ๑ นิชฺฌตฺตียา จ อโกวิทํ

ลทฺธปฺกฺโข อหิริโก กณฺหกมฺโม อนาทโร

ส เว ตาทิสโก ภิกฺขุ สปฺปฏิกฺโขติ วุจฺจติ ฯ

วตฺถุํ วิปตฺตี อापตฺตี นินานํ อาการโกวิทํ

ปฺพุพาปรี ปชานาติ กตาทกตํ สเมน จ

กมฺมณฺจ อธิกรณณฺจ สมเถ จาปี โกวิทํ

อรตฺโต อทุฏฺโฐ อมฺโพนฺห จ ภยา โมหา น กจฺจติ

สณฺณตฺตียา ๒ จ กุสโล นิชฺฌตฺตียา จ โกวิทํ

ลทฺธปฺกฺโข หิริมนฺ สุกกมฺโม สคารโว

ส เว ตาทิสโก ภิกฺขุ สปฺปฏิกฺโขติ วุจฺจติติ ฯ

จูฬสงฺคามํ นิฏฺฐิตํ ฯ

#๑ ย. ปณฺณตฺตีกุสโล ฯ ๒ ย. ปณฺณตฺตียา ฯ

ตสุสุททาน์

[๑๐๘๖] นิจจิตเตน ปุจฺเจยฺย   ครุ สงฺเข น ปุคฺคเต
    สุตฺตํ สัสนฺทนตถาย   วินยานุคฺคเหน จ
    อุทฺททาน์ จุฬสงฺคาม   เอกุทฺเทสั ๑ อิทํ กตฺนฺติ ฯ

#๑ ม. เอกุทฺเทโส ฯ

มหาสงคามิ

[๑๐๘๗] สงคามาวจรน ภิกขุณา สงฆเ โวหรนฺเตน วตฺถุ
ชานิตพฺพํ วิปตฺติ ชานิตพฺพา อาปตฺติ ชานิตพฺพา นิทานํ
ชานิตพฺพํ อากาโร ชานิตพฺโพ ปุพฺพาปรี ชานิตพฺพํ กตาคตํ
ชานิตพฺพํ กมฺมํ ชานิตพฺพํ อธิกรณํ ชานิตพฺพํ สมโถ ชานิตพฺโพ
น ฉนฺทาคติ คนฺตพฺพา น โทสาคติ คนฺตพฺพา น โมหาคติ
คนฺตพฺพา น ภยาคติ คนฺตพฺพา สลฺยาปนีเย จานเ สลฺยาเปตพฺพํ
นิชฺฌาปนีเย จานเ นิชฺฌาเปตพฺพํ เปกฺขนีเย จานเ
เปกฺขจิตพฺพํ ปสาทนีเย จานเ ปสาทตพฺพํ ลทฺธปรกฺโขมฺหีติ ปโร
ปรกฺโข ๑ นาวชานิตพฺโพ พหุสฺสุโตมฺหีติ อปฺปสฺสุโต นาวชานิตพฺโพ
เถรตโรมฺหีติ นวคโร นาวชานิตพฺโพ อสมฺปตฺตํ น พฺยาหริตพฺพํ ๒
สมฺปตฺตํ ฌมฺมโต วินยโต น ปรีหาเปตพฺพํ เยน ฌมฺเมน
เยน วินเยน เยน สตฺถุสฺสเนน ตํ อธิกรณํ วุปสมฺมตฺติ ตถา
ตํ อธิกรณํ วุปสมฺเมตพฺพํ ฯ

[๑๐๘๘] วตฺถุ ชานิตพฺพนฺนติ อฏฺฐปาราชิกานํ ๓ วตฺถุ ชานิตพฺพํ
เตวีสสงฺฆาติเสสานํ วตฺถุ ชานิตพฺพํ เทวอนิยตํ วตฺถุ ชานิตพฺพํ
เทวจตฺตาฬิสนิสฺสคฺคิยานํ วตฺถุ ชานิตพฺพํ อฏฺฐาสีตฺติสคฺปาจิตฺติยานํ
วตฺถุ ชานิตพฺพํ ทฺวาทสปาฏิเทสนิยานํ วตฺถุ ชานิตพฺพํ ทุกฺกณฺนํ
#๑ ม. ย. ปรปรกฺโข ฯ ๒ พฺยาหริตพฺพํ อิติปี ทิสฺสติ ฯ ๓ สพฺพตฺถ อฏฺฐจฺจนํ
#ปาราชิกานนฺนติ ทิสฺสติ ฯ

วตถุ ชานิตพพํ ทุพภาสิตานํ วตถุ ชานิตพพํ ฯ

[๑๐๘๕] วิปตติ ชานิตพพาทิ สีสวิปตติ ชานิตพพา อจารวิปตติ
ชานิตพพา ทิฏฐวิปตติ ชานิตพพา อาชีวิปตติ ชานิตพพา ฯ

[๑๐๘๖] อาปตติ ชานิตพพาทิ ปาราชิกापตติ ชานิตพพา
สงฆาทิสเสสาปตติ ชานิตพพา อุตฺตจฺจยาปตติ ชานิตพพา ปาจิตฺตียापตติ
ชานิตพพา ปาฏิเทสนียापตติ ชานิตพพา ทุกฺกฏापตติ
ชานิตพพา ทุพภาสิตापตติ ชานิตพพา ฯ

[๑๐๘๗] นิทานํ ชานิตพพนฺติ อฏฺฐปาราชิกานํ นิทานํ ชานิตพพํ
เดวีสงฆาทิสเสสานํ นิทานํ ชานิตพพํ เทวอนิยทานํ นิทานํ ชานิตพพํ
เทวจตฺตวาฬีสนีสฺสคฺคิยานํ นิทานํ ชานิตพพํ อฏฺฐาสีตีสตปาจิตฺตียานํ
นิทานํ ชานิตพพํ ทฺวาทสปาฏิเทสนียานํ นิทานํ ชานิตพพํ
ทุกฺกฏานํ นิทานํ ชานิตพพํ ทุพภาสิตานํ นิทานํ ชานิตพพํ ฯ

[๑๐๘๘] อกาโร ชานิตพพโฑติ สงฺโฆ อการโต ชานิตพพโ
คโณ อการโต ชานิตพพโฑ ปุคฺคโล อการโต ชานิตพพโ
โจทโก อการโต ชานิตพพโฑ จุฑิตโก อการโต ชานิตพพโฑ ฯ
สงฺโฆ อการโต ชานิตพพโฑติ ปฏฺฏิพล โน โข อัย สงฺโฆ
อิมํ อธิกรณํ รูปสมมตฺถุ ฐมฺเมน วินยฺเณ สตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
โนติ เอวํ สงฺโฆ อการโต ชานิตพพโฑ ฯ คโณ อการโต
ชานิตพพโฑติ ปฏฺฏิพล โน โข อัย คโณ อิมํ อธิกรณํ รูปสมมตฺถุ
ฐมฺเมน วินยฺเณ สตฺต

ชานิตพุโพ ๑ ปุคฺคโล อการโต ชานิตพุโพติ ปฏิพลโล นุ โข
อัย ปุคฺคโล อิมํ อธิกรณํ วุปลเมตฺตํ ฌมฺเมน วินยฺเณ สตฺถุสสาสเนน
อุทาหุ โนติ เอวํ ปุคฺคโล อการโต ชานิตพุโพ ๑ โจทโก
อการโต ชานิตพุโพติ กจฺจि นุ โข อยฺมายสฺมา ปญฺจสุ
ฌมฺเมสุ ปตฺติญฺจาย ปรี โจเทติ อุทาหุ โนติ เอวํ โจทโก
อการโต ชานิตพุโพ ๑ จูทิตโก อการโต ชานิตพุโพติ กจฺจि
ณุ โข อยฺมายสฺมา ทวีสุ ฌมฺเมสุ ปตฺติญฺจิตฺโต สจฺเจจ จ อกฺุเป
จ อุทาหุ โนติ เอวํ จูทิตโก อการโต ชานิตพุโพ ๑

[๑๐๕๓] ปุพฺพปาปริ ชานิตพุพนฺติ กจฺจิ นุ โข อยฺมายสฺมา
วตฺถุโต วา วตฺถุํ สงฺกมฺติ วิปตฺติโต วา วิปตฺตีํ สงฺกมฺติ
อาปตฺติโต วา อาปตฺตีํ สงฺกมฺติ อวชานิตฺวา วา ปฏิชานาติ
ปฏิชานิตฺวา วา อวชานาติ อณฺเณน วา อณฺณํ ปฏิจฺจเรติ อุทาหุ
โนติ เอวํ ปุพฺพปาปริ ชานิตพุพฺ ๑

[๑๐๕๔] กตาคคฺติ ชานิตพุพนฺติ เมถุนชฺมโม ชานิตพุโพ เมถุนชฺมมฺสฺส
อนฺุโลมํ ชานิตพุพฺ เมถุนชฺมมฺสฺส ปุพฺพภาโก ชานิตพุโพ ๑
เมถุนชฺมโม ชานิตพุโพติ ทวฺยนฺทวฺยสฺมาปตฺติ ชานิตพุพา ๑
เมถุนชฺมมฺสฺส อนฺุโลมํ ชานิตพุพนฺติ ภิกฺขุ อตฺตโน มุขฺเณ ปฺรสุส
องฺคชาตํ คณฺหาติ ๑ เมถุนชฺมมฺสฺส ปุพฺพภาโก ชานิตพุโพติ
วณฺุณเณ อวณฺุณเณ ๑ กายสํสฺสคฺโค ทุญฺญจฺจุลฺลวาทา อตฺตคามปาริจฺจริยา
#๑ ม. ย. วณฺุณาวณฺุณเณ ๑

วณฺณมฺนุสฺสํ ๑ ฯ

[๑๐๕๕] กมฺมํ ชานิตฺตพฺพนฺติ โสฬส กมฺมานิ ชานิตฺตพฺพานิ
จตุตตาริ อปฺโลกนฺกมฺมานิ ชานิตฺตพฺพานิ จตุตตาริ ฅตฺติกมฺมานิ
ชานิตฺตพฺพานิ จตุตตาริ ฅตฺติทุติยกมฺมานิ ชานิตฺตพฺพานิ จตุตตาริ
ฅตฺติจตฺตฤตกมฺมานิ ชานิตฺตพฺพานิ ฯ

[๑๐๕๖] อธิกรณฺํ ชานิตฺตพฺพนฺติ จตุตตาริ อธิกรณฺานิ ชานิตฺตพฺพานิ
วิวาทาธิกรณฺํ ชานิตฺตพฺพํ อนุวาทาธิกรณฺํ ชานิตฺตพฺพํ อาปฺตฺตาทิกรณฺํ
ชานิตฺตพฺพํ กิจฺจาทิกรณฺํ ชานิตฺตพฺพํ ฯ

[๑๐๕๗] สมฺโถ ชานิตฺตพฺโพติ สตฺต สมถา ชานิตฺตพฺพา
สมฺมุขาวินโย ชานิตฺตพฺโพ สติวินโย ชานิตฺตพฺโพ อมฺพุทฺทวินโย
ชานิตฺตพฺโพ ปฏฺฏิณฺณตกรณฺํ ชานิตฺตพฺพํ เขภฺยุยฺสิกา ชานิตฺตพฺพา
ตฺสฺสปาปิยฺสิกา ชานิตฺตพฺพา ติณฺนวตฺตารโก ชานิตฺตพฺโพ ฯ

[๑๐๕๘] น นฺนุทาทติ นฺนุตฺตพฺพาทิ นฺนุทาทตี กฺจฺจฺนฺนุโต กถิ
นฺนุทาทตี กฺจฺจฺนฺนุติ ฯ อธิเชกฺจฺโจ อยฺย เม อฺปฺชฺชฺฅาโย วา อางริโย
วา สทฺทฺทฺวิหารีโก วา อนุตฺตวาสิโก วา สมานฺนุชฺชฺฅายโก วา
สมานาจฺริยโก วา สนฺนุทฺทฺทฺโจ วา สมฺภตฺตฺโต วา ฅาติสาโลหิโต
วาทิ ตฺสฺसानุกมฺปาย ตฺสฺसानุรฺกฺขาย อธมฺมํ ฐมฺโมติ ทิปฺเตติ
ธมฺมํ อธมฺโมติ ทิปฺเตติ อวินยํ วินโยติ ทิปฺเตติ วินยํ
อวินโยติ ทิปฺเตติ อภาสิตํ อลปิตํ ตถาคเตน ภาสิตํ ลปิตํ

#๑ ม. วณฺณมฺนุสฺสํ ๑ ฯ ย. ฐนฺนุสฺสํ ๑ ฯ

ตถาคเตนาติ ทีเปติ ภาสีตํ ลปีตํ ตถาคเตน อภาสีตํ อลปีตํ
 ตถาคเตนาติ ทีเปติ อนาจิณฺณํ ตถาคเตน อาจิณฺณํ ตถาคเตนาติ
 ทีเปติ อาจิณฺณํ ตถาคเตน อนาจิณฺณํ ตถาคเตนาติ
 ทีเปติ อปฺปญฺจตุตฺตํ ตถาคเตน ปญฺจตุตฺตํ ตถาคเตนาติ ทีเปติ
 ปญฺจตุตฺตํ ตถาคเตน อปฺปญฺจตุตฺตํ ตถาคเตนาติ ทีเปติ
 อนาปตฺตี อापตฺตีติ ทีเปติ อापตฺตี อนาปตฺตีติ ทีเปติ ลหุกํ
 อापตฺตี กรุกา อापตฺตีติ ทีเปติ กรุกํ อापตฺตี ลหูกา
 อापตฺตีติ ทีเปติ สาวเสถํ อापตฺตี อนวเสสา อापตฺตีติ
 ทีเปติ อนวเสถํ อापตฺตี สาวเสสา อापตฺตีติ ทีเปติ ทุฏฺฐลลํ
 อापตฺตี อทุฏฺฐลลา อापตฺตีติ ทีเปติ อทุฏฺฐลลํ อापตฺตี
 ทุฏฺฐลลา อापตฺตีติ ทีเปติ อิมเห อฏฺฐารสสิ วตฺถุหิ ฆนฺทาคตี
 กจฺจนฺโต พุชฺชนาหิตาย ปฏฺธิปนฺโน โหติ พุชฺชนาสุขาย พหุโน
 ชนฺสฺส อนตฺถาย อหิตาย ทุกฺขาย เทวมนฺุสฺसानํ อิมเห อฏฺฐารสสิ
 วตฺถุหิ ฆนฺทาคตี กจฺจนฺโต ขตฺติ อฺปฺหตฺติ อตฺถานํ ปรีหริติ
 สาวชฺโช จ โหติ สานุวชฺโช จ ๑ วิญฺญํ พหุญจ อปฺปญฺญํ
 ปสวติ ฆนฺทาคตี กจฺจนฺโต เอว ฆนฺทาคตี กจฺจนฺติ ฯ

[๑๐๕๕] น โทสาคติ คนฺตพฺพาติ โทสาคตี กจฺจนฺโต กถํ
 โทสาคตี กจฺจนฺติ ฯ อิเชกฺกฺโข อนตฺถํ เม อจฺริติ อาฆาตํ
 พนฺรติ อนตฺถํ เม จรตีติ อาฆาตํ พนฺรติ อนตฺถํ เม
 #๑ ยฺ. อัย ปาโโจ น ทิสฺสตี ฯ

จรัสสุตตี อาฆาต พนฺชติ ปยสฺส เม มนาปสฺส อนตฺถํ อจริ
อนตฺถํ จรติ อนตฺถํ จรัสสุตตี อาฆาต พนฺชติ อปฺปยสฺส เม
อมนาปสฺส อตฺถํ อจริ อตฺถํ จรติ อตฺถํ จรัสสุตตี อาฆาต
พนฺชติ อิมหิ นวหิ อาฆาตวตฺถุหิ อาฆาโต ปฏฺฐมาโต กุฑฺโฆ
โกธาภิภูโต อธมฺมํ ฐมฺโมติ ทีเปติ ฐมฺมํ อธมฺโมติ ทีเปติ
ฯเปฯ ทฺฐจฺจุลฺลํ อาปตฺตี อทฺฐจฺจุลฺลา อาปตฺตีติ ทีเปติ อทฺฐจฺจุลฺลํ
อาปตฺตี ทฺฐจฺจุลฺลา อาปตฺตีติ ทีเปติ อิมหิ อฏฺฐารสฺหิ วตฺถุหิ
โทสาคฺคี กจฺจนฺโต พหุชฺนาหิตาย ปฏฺฐปฺนโน โหติ พหุชฺนาสุขาย
พหุโน ชนสฺส อนตฺถาย อหิตาย ทฺกฺขาย เทวมนฺสฺสานํ
อิมหิ อฏฺฐารสฺหิ วตฺถุหิ โทสาคฺคี กจฺจนฺโต ขตฺ อูปหตฺ อตฺตานํ
ปริหรติ สาวชฺโฆ จ โหติ สานวชฺโฆ จ วิญญฺณํ พหุญจ
อปฺลณฺณํ ปสวติ โทสาคฺคี กจฺจนฺโต เอวํ โทสาคฺคี กจฺจติ ฯ

[๑๑๐๐] น โมหาคฺติ คนฺตพฺพาติ โมหาคฺตี กจฺจนฺโต กถํ
โมหาคฺตี กจฺจติ ฯ รตฺโต ราควเสน กจฺจติ ทฺฐุโจ โทสวเสน
กจฺจติ มฺมุโพห โมหวเสน กจฺจติ ปฺรามญฺโจ ทิฏฺฐิวเสน
กจฺจติ มฺมุโพห สมฺมุโพห โมหากิภูโต อธมฺมํ ฐมฺโมติ ทีเปติ
ฐมฺมํ อธมฺโมติ ทีเปติ ฯเปฯ ทฺฐจฺจุลฺลํ อาปตฺตี อทฺฐจฺจุลฺลา
อาปตฺตีติ ทีเปติ อทฺฐจฺจุลฺลํ อาปตฺตี ทฺฐจฺจุลฺลา อาปตฺตีติ
ทีเปติ อิมหิ อฏฺฐารสฺหิ วตฺถุหิ โมหาคฺตี กจฺจนฺโต พหุชฺนา-
หิตาย ปฏฺฐปฺนโน โหติ พหุชฺนาสุขาย พหุโน ชนสฺส อนตฺถาย

อหิตาย ทุกขาย เทวมนุสฺसानํ อิมหิ อฏฺฐารสฺหิ วตฺถุหิ โมหาคี
คคฺฉิ คจฺจนฺโต ขตฺตํ อุปฺหตฺตํ อตฺตํ ปฺริหฺรติ สวชฺโช จ โหติ
सानุวชฺโช จ วิญฺญํ พหุญจ อปฺปญฺญํ ปสวติ โมหาคคฺฉิ
คจฺจนฺโต เอวํ โมหาคคฺฉิ คจฺจติ ฯ

[๑๑๐๑] น ภายาคคฺฉิ คณฺตพฺพาคคฺฉิ ภายาคคฺฉิ คจฺจนฺโต กถํ
ภายาคคฺฉิ คจฺจติ ฯ อีเชกฺขจฺโจ อํยํ วิสฺมนิสฺสํโถ วา คหณนิสฺสํโถ
วา พลวณิสฺสํโถ วา กกฺขโป ผรุสฺโส ชีวิตฺตฺนฺตฺรํ วา พุรฺหมจฺริยฺนฺตฺรํ
วา กริสฺสํตฺตีติ ตสฺส ภายา ภีโต อธมฺมํ ชมฺโมติ
ทีเปติ ชมฺมํ อธมฺโมติ ทีเปติ ฯเปฯ ทฏฺฐจฺจลํ อาปตฺตี
อทฏฺฐจฺจลา อาปตฺตีติ ทีเปติ อทฏฺฐจฺจลํ อาปตฺตี ทฏฺฐจฺจลา
อาปตฺตีติ ทีเปติ อิมหิ อฏฺฐารสฺหิ วตฺถุหิ ภายาคคฺฉิ คจฺจนฺโต
พหุชฺชนาหิตาย ปฏฺฐิปนฺโน โหติ พหุชฺชนาสฺขาย พหุโน ชนฺตฺส อนตฺถาย
อหิตาย ทุกขาย เทวมนุสฺसानํ อิมหิ อฏฺฐารสฺหิ วตฺถุหิ
ภายาคคฺฉิ คจฺจนฺโต ขตฺตํ อุปฺหตฺตํ อตฺตํ ปฺริหฺรติ สวชฺโช จ โหติ
सानุวชฺโช จ วิญฺญํ พหุญจ อปฺปญฺญํ ปสวติ ภายาคคฺฉิ
คจฺจนฺโต เอวํ ภายาคคฺฉิ คจฺจติ ฯ

[๑๑๐๒] ฉนฺทา โทสา ภายา โมหา โย ชมฺมํ อตฺตฺวตฺตติ 3

นึหิยติ ตสฺส ยโส กภาพกฺเขว จฺนฺทิมํติ ฯ

[๑๑๐๓] กถํ น ฉนฺทาคคฺฉิ คจฺจติ ฯ อธมฺมํ อธมฺโมติ
ทีเปนฺโต น ฉนฺทาคคฺฉิ คจฺจติ ชมฺมํ ชมฺโมติ ทีเปนฺโต น

นฺทาคที คจฺฉติ อวินยํ อวินโยติ ทีเปฺนุโต น นฺทาคที
คจฺฉติ วินยํ วินโยติ ทีเปฺนุโต น นฺทาคที คจฺฉติ
อภาสิตํ อลปีตํ ตถาคเตน อภาสิตํ อลปีตํ ตถาคเตนาติ ทีเปฺนุโต
น นฺทาคที คจฺฉติ ภาสิตํ ลปีตํ ตถาคเตน ภาสิตํ ลปีตํ
ตถาคเตนาติ ทีเปฺนุโต น นฺทาคที คจฺฉติ อนาจิณฺณํ
ตถาคเตน อนาจิณฺณํ ตถาคเตนาติ ทีเปฺนุโต น นฺทาคที คจฺฉติ
อาจิณฺณํ ตถาคเตน อาจิณฺณํ ตถาคเตนาติ ทีเปฺนุโต น นฺทาคที
คจฺฉติ อปฺพลฺลตฺตํ ตถาคเตน อปฺพลฺลตฺตํ ตถาคเตนาติ
ทีเปฺนุโต น นฺทาคที คจฺฉติ พลฺลตฺตํ ตถาคเตน พลฺลตฺตํ
ตถาคเตนาติ ทีเปฺนุโต น นฺทาคที คจฺฉติ อนาปฺตฺตี อนาปฺตฺตีติ
ทีเปฺนุโต น นฺทาคที คจฺฉติ อาปฺตฺตี อาปฺตฺตีติ ทีเปฺนุโต
น นฺทาคที คจฺฉติ ลหุกํ อาปฺตฺตี ลหูกา อาปฺตฺตีติ
ทีเปฺนุโต น นฺทาคที คจฺฉติ ครุกํ อาปฺตฺตี ครูกา อาปฺตฺตีติ
ทีเปฺนุโต น นฺทาคที คจฺฉติ สาวเสสํ อาปฺตฺตี สาวเสสา
อาปฺตฺตีติ ทีเปฺนุโต น นฺทาคที คจฺฉติ อนวเสสํ
อาปฺตฺตี อนวเสสา อาปฺตฺตีติ ทีเปฺนุโต น นฺทาคที คจฺฉติ
ทฺฏฺจฺจุลฺลํ อาปฺตฺตี ทฺฏฺจฺจุลฺลา อาปฺตฺตีติ ทีเปฺนุโต น นฺทาคที
คจฺฉติ อทฺฏฺจฺจุลฺลํ อาปฺตฺตี อทฺฏฺจฺจุลฺลา อาปฺตฺตีติ ทีเปฺนุโต
น นฺทาคที คจฺฉติ เอวํ น นฺทาคที คจฺฉติ ฯ

[๑๑๐๔] ถถํ น โทสาคที คจฺฉติ ฯ อธมมํ อธมฺโมติ

ทีเปฺนุโต น โทสาคที คจฺจนติ ฌมฺมํ ฌมฺโมติ ทีเปฺนุโต น
โทสาคที คจฺจนติ ฯเปฯ ทฏฺฐลฺลํ อาปตฺตี ทฏฺฐลฺลา อาปตฺตีติ
ทีเปฺนุโต น โทสาคที คจฺจนติ อทฏฺฐลฺลํ อาปตฺตี อทฏฺฐลฺลา
อาปตฺตีติ ทีเปฺนุโต น โทสาคที คจฺจนติ เอวํ น โทสาคที
คจฺจนติ ฯ

[๑๑๐๕] กถํ น โมหาคที คจฺจนติ ฯ อฌมฺมํ อฌมฺโมติ
ทีเปฺนุโต น โมหาคที คจฺจนติ ฌมฺมํ ฌมฺโมติ ทีเปฺนุโต น
โมหาคที คจฺจนติ ฯเปฯ ทฏฺฐลฺลํ อาปตฺตี ทฏฺฐลฺลา อาปตฺตีติ
ทีเปฺนุโต น โมหาคที คจฺจนติ อทฏฺฐลฺลํ อาปตฺตี อทฏฺฐลฺลา
อาปตฺตีติ ทีเปฺนุโต น โมหาคที คจฺจนติ เอวํ น โมหาคที
คจฺจนติ ฯ

[๑๑๐๖] กถํ น ภยาคที คจฺจนติ ฯ อฌมฺมํ อฌมฺโมติ
ทีเปฺนุโต น ภยาคที คจฺจนติ ฌมฺมํ ฌมฺโมติ ทีเปฺนุโต น
ภยาคที คจฺจนติ ฯเปฯ ทฏฺฐลฺลํ อาปตฺตี ทฏฺฐลฺลา อาปตฺตีติ
ทีเปฺนุโต น ภยาคที คจฺจนติ อทฏฺฐลฺลํ อาปตฺตี อทฏฺฐลฺลา
อาปตฺตีติ ทีเปฺนุโต น ภยาคที คจฺจนติ เอวํ น ภยาคที คจฺจนติ ฯ

[๑๑๐๗] ฉนฺทา โทสา ภาเย โมหา โย ฌมฺมํ นาทิวตฺตติ
อาปุรฺตติ ตสฺส ยโส สุกฺกปฺกฺเขว จฺนฺทิมาทิ ฯ

[๑๑๐๘] กถํ สลฺยาปนีเย จานเ สลฺยาเปติ ฯ อฌมฺมํ
อฌมฺโมติ ทีเปฺนุโต สลฺยาปนีเย จานเ สลฺยาเปติ ฌมฺมํ ฌมฺโมติ

ทีเปฺนุโต สลฺลาปนีเย จาเน สลฺลาเปติ ฯเปฯ ทฺฏฺจุลฺลํ อापตฺตี
ทฺฏฺจุลฺลา อापตฺตีติ ทีเปฺนุโต สลฺลาปนีเย จาเน สลฺลาเปติ
อทฺฏฺจุลฺลํ อापตฺตี อทฺฏฺจุลฺลา อापตฺตีติ ทีเปฺนุโต สลฺลาปนีเย
จาเน สลฺลาเปติ เอวํ สลฺลาปนีเย จาเน สลฺลาเปติ ฯ

[๑๑๐๕] กถํ นิชฺฌาปนีเย จาเน นิชฺฌาเปติ ฯ อธมฺมํ
อธมฺโมติ ทีเปฺนุโต นิชฺฌาปนีเย จาเน นิชฺฌาเปติ ธมฺมํ ธมฺโมติ
ทีเปฺนุโต นิชฺฌาปนีเย จาเน นิชฺฌาเปติ ฯเปฯ ทฺฏฺจุลฺลํ อापตฺตี
ทฺฏฺจุลฺลา อापตฺตีติ ทีเปฺนุโต นิชฺฌาปนีเย จาเน นิชฺฌาเปติ
อทฺฏฺจุลฺลํ อापตฺตี อทฺฏฺจุลฺลา อापตฺตีติ ทีเปฺนุโต นิชฺฌาปนีเย
จาเน นิชฺฌาเปติ เอวํ นิชฺฌาปนีเย จาเน นิชฺฌาเปติ ฯ

[๑๑๑๐] กถํ เปกฺขนีเย จาเน เปกฺขติ ฯ อธมฺมํ อธมฺโมติ
ทีเปฺนุโต เปกฺขนีเย จาเน เปกฺขติ ธมฺมํ ธมฺโมติ ทีเปฺนุโต
เปกฺขนีเย จาเน เปกฺขติ ฯเปฯ ทฺฏฺจุลฺลํ อापตฺตี ทฺฏฺจุลฺลา
อापตฺตีติ ทีเปฺนุโต เปกฺขนีเย จาเน เปกฺขติ อทฺฏฺจุลฺลํ อापตฺตี
อทฺฏฺจุลฺลา อापตฺตีติ ทีเปฺนุโต เปกฺขนีเย จาเน เปกฺขติ เอวํ
เปกฺขนีเย จาเน เปกฺขติ ฯ

[๑๑๑๑] กถํ ปสฺสานนีเย จาเน ปสฺสาทิ ฯ อธมฺมํ อธมฺโมติ
ทีเปฺนุโต ปสฺสานนีเย จาเน ปสฺสาทิ ธมฺมํ ธมฺโมติ ทีเปฺนุโต
ปสฺสานนีเย จาเน ปสฺสาทิ ฯเปฯ ทฺฏฺจุลฺลํ อापตฺตี ทฺฏฺจุลฺลา
อापตฺตีติ ทีเปฺนุโต ปสฺสานนีเย จาเน ปสฺสาทิ อทฺฏฺจุลฺลํ

อาปตตี อทฺฐจุลลา อาปตตีติ ทีเปนุโต ปสาทนียะ จาน
ปสาทเทอิเวั ปสาทนียะ จาน ปสาทเทอิฯ

[๑๑๑๒] กถิ ลทฺฐปกฺโขมฺหิตี ปริ ปกฺขิ อวชานาติ ฯ
อิเชกฺโข ลทฺฐปกฺโข โหติ ลทฺฐปริวาริ ปกฺขวา ฉาติวา อัย
อลทฺฐปกฺโข อลทฺฐปริวาริ น ปกฺขวา น ฉาติวาติ ตสฺส
อวชานนุโต อธมฺมํ ฌมฺโมติ ทีเปติ ฌมฺมํ อธมฺโมติ
ทีเปติ ฯเปฯ ทฺฐจุลลํ อาปตตี อทฺฐจุลลา อาปตตีติ ทีเปติ
อทฺฐจุลลํ อาปตตี ทฺฐจุลลา อาปตตีติ ทีเปติ เอิวั ลทฺฐปกฺโขมฺหิตี
ปริ ปกฺขิ อวชานาติ ฯ

[๑๑๑๓] กถิ พหุสฺสุโตมฺหิตี อปฺปสฺสุตฺติ อวชานาติ ฯ
อิเชกฺโข พหุสฺสุโต โหติ สุตฺธโร สุตฺตสนฺนิจโย อัย อปฺปสฺสุโต
อปฺปาคโม อปฺปชรฺโรติ ตสฺส อวชานนุโต อธมฺมํ ฌมฺโมติ
ทีเปติ ฌมฺมํ อธมฺโมติ ทีเปติ ฯเปฯ ทฺฐจุลลํ อาปตตี
อทฺฐจุลลา อาปตตีติ ทีเปติ อทฺฐจุลลํ อาปตตี ทฺฐจุลลา
อาปตตีติ ทีเปติ เอิวั พหุสฺสุโตมฺหิตี อปฺปสฺสุตฺติ อวชานาติ ฯ

[๑๑๑๔] กถิ เถรตโรมฺหิตี นวคฺคริ อวชานาติ ฯ อิเชกฺโข
เถโร โหติ รตฺตณฺญู จิริปพฺพชฺโชติ อัย นวโก อปฺปณฺญาโต
อปฺปสฺสุโต ๑ อปฺปกตฺตณฺญู อิมสฺส วจัน อกตํ ภวิสฺสตีติ ตสฺส
อวชานนุโต อธมฺมํ ฌมฺโมติ ทีเปติ ฌมฺมํ อธมฺโมติ
#๑ ม. ย. อัย ปาโจ น ทิสฺสติ ฯ

ทีเปติ ฯเปฯ ทฎุจลลํ อาปตตี อทฎุจลลา อาปตตีติ ทีเปติ
อทฎุจลลํ อาปตตี ทฎุจลลา อาปตตีติ ทีเปติ เอวํ เกรตโรมहीति
นวกตริ ओवखानाति ฯ

[๑๑๑๕] อสมปตตํ न पयहरितपुण्णति ओनदिण्णं णासं ॑ न
ओतारत्तपुप्पं ฯ सम्पत्तं चम्मटो विनयो न परिहापत्तपुण्णति
यं ओत्तया सङ्गो सन्निपत्तिโต होति तं ओत्तं चम्मटो विनयो
न परिहापत्तपुप्पं ฯ

[๑๑๑๖] येन चम्मणाति णुत्तेन वत्तुणा ฯ येन विनयेनाति
ओत्तेत्वा सारत्तवा ฯ येन สत्तुत्ताสเนนาति लत्तติสมปथाय
ओनुत्तावनสมปथाय ฯ येन चम्मणे येन विनयेन येन สत्तुत्ताสเนน
ตं ओธิกรณं วุสम्मति ตถा तं ओธิกรณं วุสम्मत्तपुण्णति
ओनुวิซซणेन ओทโก ปุจ्जितพุโป ยं โอ त्वं ओวुโส ओมत्त
ภิกขุโน ปวารณं จเปสิ กิมุहि नं जเปสิ तीलविपत्तिया जเปสิ
ओजरวิपत्तिया जเปสิ ทิฏ्ठिविपत्तिया जเปสีติ ฯ โส เจ
เอวํ วเทยย तीลविपत्तिया वा जเปมิ ओजरวิपत्तिया
वा जเปมิ ทิฏ्ठिविपत्तिया वा जเปमिति ฯ โส ओวมत्त
วณนีयो खानाति ปนายस्समा तीลविपत्ती खानाति ओजरวิपत्ती
खानाति ทิฏ्ठिविपत्तिनुติ ฯ โส เจ เอวํ วเทยย खानामि
ओ ओहं ओวुโส तीलविपत्ती खानामि ओजरวิपत्ती खानामि
#๑ ม. ย. ภารี ฯ

ทัญญูวิปตฺตินฺติ ฯ โส เอวมสฺส วจฺนีโย กตฺมา ปนาวุโส
สีลวิปตฺติ กตฺมา อจฺจรวิปตฺติ กตฺมา ทัญญูวิปตฺตีติ ฯ โส
เจ เอวํ วทฺเขย จตฺตาริ ปาราชิกานิ เตรสฺส สงฺฆาติเสสา อัย
สีลวิปตฺติ อุตฺตจฺจยํ ปาจิตฺตียํ ปาฏีเทศนียํ ทุกฺกมฺหํ ทุพฺภาสิตํ
อัย อจฺจรวิปตฺติ มิจฺฉาทัญญู อเนตฺตคฺคาหิกา ทัญญู อัย
ทัญญูวิปตฺตีติ ฯ โส เอวมสฺส วจฺนีโย ยํ โข ตฺวํ อาวุโส
อิมสฺส ภิกฺขุโน ปวารณํ จเปสิ ทัญญูเจเน จเปสิ สฺสฺเตเน จเปสิ
ปฺริสฺสฺสกาเย จเปสิตีติ ฯ โส เจ เอวํ วทฺเขย ทัญญูเจเน วา จเปมิ
สฺสฺเตเน วา จเปมิ ปฺริสฺสฺสกาเย วา จเปมิตีติ ฯ โส เอวมสฺส
วจฺนีโย ยํ โข ตฺวํ อาวุโส อิมสฺส ภิกฺขุโน ทัญญูเจเน ปวารณํ
จเปสิ กิณฺเต ทัญญุจํ กิณฺติ เต ทัญญุจํ กทา เต ทัญญุจํ กตฺถ
เต ทัญญุจํ ปาราชิกํ อชฺฉมาปชฺชนฺโต ทัญญูโจ สงฺฆาติเสสํ
อชฺฉมาปชฺชนฺโต ทัญญูโจ อุตฺตจฺจยํ อชฺฉมาปชฺชนฺโต ทัญญูโจ
ปาจิตฺตียํ อชฺฉมาปชฺชนฺโต ทัญญูโจ ปาฏีเทศนียํ อชฺฉมาปชฺชนฺโต
ทัญญูโจ ทุกฺกมฺหํ อชฺฉมาปชฺชนฺโต ทัญญูโจ ทุพฺภาสิตํ อชฺฉมาปชฺชนฺโต
ทัญญูโจ กตฺถ จ ตฺวํ อโหสิ กตฺถ จายํ ภิกฺขุ อโหสิ
กิลฺยจ ตฺวํ กโรสิ กิลฺยจายํ ภิกฺขุ กโรตีติ ฯ โส เจ เอวํ
วทฺเขย น โข อหํ อาวุโส อิมสฺส ภิกฺขุโน ทัญญูเจเน ปวารณํ
จเปมิ อปิจ สฺสฺเตเน ปวารณํ จเปมิตีติ ฯ โส เอวมสฺส
วจฺนีโย ยํ โข ตฺวํ อาวุโส อิมสฺส ภิกฺขุโน สฺสฺเตเน ปวารณํ

จเปลิ กิณฑเต สุตํ กิณฑติ เต สุตํ กทา เต สุตํ กตถ เต
สุตํ ปาราชิกํ อชฌาปนุโนติ สุตํ สงฆาติเสถิ อชฌาปนุโนติ
สุตํ อุตฺตจจยํ อชฌาปนุโนติ สุตํ ปาจิตฺตियํ อชฌาปนุโนติ
สุตํ ปาฎิเทศนียํ อชฌาปนุโนติ สุตํ ทุกกภูํ อชฌาปนุโนติ
สุตํ ทพฺพาสิตํ อชฌาปนุโนติ สุตํ ภิกขุสฺส สุตํ ภิกขุณียา
สุตํ สิกขมานาย สุตํ สามเณรสฺส สุตํ สามเณรียา สุตํ
อุปาสกสฺส สุตํ อุปาสิกาย สุตํ ราชนํ สุตํ ราชมหามตฺตานํ
สุตํ ติตฺถียานํ สุตํ ติตฺถียสาวกานํ สุตฺนติ ฯ โส เจ เอวั
วททย น โข อหํ อาวุโส อิมสฺส ภิกขุโน สฺสฺเตน ปวารณํ
จเปมิ อปีจ ปริสฺงกาย ปวารณํ จเปมิติ ฯ โส เอวมสฺส
วณฺเณย ยํ โข ตวํ อาวุโส อิมสฺส ภิกขุโน ปริสฺงกาย ปวารณํ
จเปลิ ก็ ปริสฺงกสิ กิณฑติ ปริสฺงกสิ กทา ปริสฺงกสิ กตถ
ปริสฺงกสิ ปาราชิกํ อชฌาปนุโนติ ปริสฺงกสิ สงฆาติเสถิ
อชฌาปนุโนติ ปริสฺงกสิ อุตฺตจจยํ อชฌาปนุโนติ ปริสฺงกสิ
ปาจิตฺตियํ อชฌาปนุโนติ ปริสฺงกสิ ปาฎิเทศนียํ อชฌาปนุโนติ
ปริสฺงกสิ ทุกกภูํ อชฌาปนุโนติ ปริสฺงกสิ ทพฺพาสิตํ อชฌาปนุโนติ
ปริสฺงกสิ ภิกขุสฺส สุตฺวา ปริสฺงกสิ ภิกขุณียา สุตฺวา
ปริสฺงกสิ สิกขมานาย สุตฺวา ปริสฺงกสิ สามเณรสฺส สุตฺวา
ปริสฺงกสิ สามเณรียา สุตฺวา ปริสฺงกสิ อุปาสกสฺส สุตฺวา
ปริสฺงกสิ อุปาสิกาย สุตฺวา ปริสฺงกสิ ราชนํ สุตฺวา ปริสฺงกสิ

ราชมหามุตตานัน สุตวา ปริสุงกสิ ติตถียนัน สุตวา ปริสุงกสิ
ติตถียสาวกานัน สุตวา ปริสุงกสิตี ฯ

[๑๑๑๗] ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐเณ สเมติ ทิฏฺฐเณ สันนุทเต ทิฏฺฐิ
ทิฏฺฐิ ปฏิจฺจน อุเปติ อสุทฺธปริสุงกิโต
โส ปุคฺคโล ปฏิญฺฌาย กาทพฺพา เตน ปวารณา ฯ
สุตฺถิ สุตฺเทน สเมติ สุตฺเทน สันนุทเต สุตฺถิ
สุตฺถิ ปฏิจฺจน อุเปติ อสุทฺธปริสุงกิโต
โส ปุคฺคโล ปฏิญฺฌาย กาทพฺพา เตน ปวารณา ฯ
มุตฺติ มุตฺเตน สเมติ มุตฺเตน สันนุทเต มุตฺติ
มุตฺติ ปฏิจฺจน อุเปติ อสุทฺธปริสุงกิโต
โส ปุคฺคโล ปฏิญฺฌาย กาทพฺพา เตน ปวารณาตี ฯ

[๑๑๑๘] กิณฺเต ทิฏฺฐนฺติ กตมา ปุจฺจมา กิณฺติ เต ทิฏฺฐนฺติ
กตมา ปุจฺจมา กทา เต ทิฏฺฐนฺติ กตมา ปุจฺจมา กตุถ เต
ทิฏฺฐนฺติ กตมา ปุจฺจมา ฯ

[๑๑๑๙] กิณฺเต ทิฏฺฐนฺติ วตฺถุปุจฺจมา วิปตฺติปุจฺจมา อาปตฺติปุจฺจมา
อหฺมาจารปุจฺจมา ฯ วตฺถุปุจฺจมาตี อฏฺฐปราชิกานัน วตฺถุปุจฺจมา
เตวีสสงฺฆมาทิสเสสานัน วตฺถุปุจฺจมา เทวอนิยตานัน วตฺถุปุจฺจมา
เทวจตฺตาพิสนิสฺสคฺคิยานัน วตฺถุปุจฺจมา อฏฺฐาสีตีสตปาจิตฺติยานัน วตฺถุปุจฺจมา
ทฺวาทสปาฏิเทสนิยานัน วตฺถุปุจฺจมา ทฺกุกฺกานัน วตฺถุปุจฺจมา ทฺพฺภาสิตานัน
วตฺถุปุจฺจมา ฯ วิปตฺติปุจฺจมาตี สีลวิปตฺติปุจฺจมา อาจารวิปตฺติปุจฺจมา

ทิววิปตติปุจฉา อาชีวิปตติปุจฉา ฯ อาปตติปุจฉาติ ปาราชิกาปตติปุจฉา
สงฆาภิเสสาปตติปุจฉา อุตตจจยาปตติปุจฉา ปาจิตติยาปตติปุจฉา
ปาฏิเทศนียาปตติปุจฉา ทุกกฏาปตติปุจฉา ทุพภาสิตาปตติปุจฉา ฯ
อชฌาจารปุจฉาติ ทวยนทวยสมาปตติปุจฉา ฯ

[๑๑๒๐] กินฺติ เต ทิวฺจนฺติ ลิงฺคปุจฉา อิริยาปถปุจฉา
อาการปุจฉา วิปฺปการปุจฉา ฯ ลิงฺคปุจฉาติ ทีฆํ วา รตุสํ วา
กณฺหํ วา โอทาดํ วา ฯ อิริยาปถปุจฉาติ คจฺจนฺตํ วา จิตฺ
วา นิสินฺนํ วา นิปนฺนํ วา ฯ อาการปุจฉาติ กิหิฺลิงฺเก วา
ติตฺถยฺลิงฺเก วา ปพฺพชิตฺลิงฺเก วา ฯ วิปฺปการปุจฉาติ คจฺจนฺตํ
วา จิตฺ วา นิสินฺนํ วา นิปนฺนํ วา ฯ

[๑๑๒๑] กทา เต ทิวฺจนฺติ กาลปุจฉา สมยปุจฉา ทิวสปุจฉา
อุตฺตปุจฉา ฯ กาลปุจฉาติ ปุพฺพณฺหกาเล วา มชฺฌนฺตีกาเล วา
สายณฺหกาเล วา ฯ สมยปุจฉาติ ปุพฺพณฺหสมเย วา มชฺฌนฺตีกสมเย
วา สายณฺหสมเย วา ฯ ทิวสปุจฉาติ ปุเรภคฺตํ วา
ปุจฉาภคฺตํ วา รตฺตี วา ทิวา วา กาเพ วา ชุณฺเฬ วา ฯ
อุตฺตปุจฉาติ เหมนฺเต วา กิเมฺห วา วสุเส วา ฯ

[๑๑๒๒] กตฺถ เต ทิวฺจนฺติ จานปุจฉา ภูมิปุจฉา โอกาสปุจฉา
ปเทศปุจฉา ฯ จานปุจฉาติ ภูมียา วา ปจฺวียา วา ธรณียา
วา ชคติยา วา ฯ ภูมิปุจฉาติ ภูมียา วา ปพฺพเต วา ปาสาณฺ
วา ปาสาเท วา ฯ โอกาสปุจฉาติ ปุรตฺถิเม วา โอกาเส

ปัจฉิเม วา โอกาเส อุตฺตเร วา โอกาเส ทกฺขิเณ วา โอกาเส ฯ
ปฺเทศปฺจฺฉาติ ปฺรตฺติเม วา ปฺเทศ ปฺจฺฉิเม วา ปฺเทศ อุตฺตเร
วา ปฺเทศ ทกฺขิเณ วา ปฺเทศติ ฯ

มหาสงฺคามํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ตฺสฺสุทฺธานํ

[๑๑๒๓] วตฺถุ นิตฺถนํ อากาโร ปุพฺพปาปรี กตาคตํ
กมฺมาธิกรณญฺเจว สมฺโถ ฉนฺทคามิ จ
โทสา โมหา ภยา เจว สลฺลวํ นิชฺฌาปเนน จ
เปกฺขา ปสาเท ปกฺโขมฺหิ สุตฺเตรตเรณ จ
อสมฺปตฺตญฺจ สมฺปตฺตํ ฌมฺเมน วินยฺเณน จ
สตฺถุสฺส สาสเนนาปี มหาสงฺคามวปฺนาติ ฯ

กฉนเกทำ

[๑๑๒๔] กศส กฉน ๑นศถต กศส กฉน ๑ศถต กนต
กฉน ๑นศถต กนต กฉน ๑ศถต ๑

[๑๑๒๕] กศส กฉน ๑นศถตตทวทว นุคคถาน ๑นศถต
โหด กฉน ๑นศถารกศส จ ๑นศถมทกศส จ ๑เมส ทวทว
नुคคถาน ๑นศถต โหด กฉน ๑

[๑๑๒๖] กศส กฉน ๑ศถตตทวทว นุคคถาน ๑ศถต โหด
กฉน ๑ศถารกศส จ ๑นศถมทกศส จ ๑เมส ทวทว นุคคถาน
๑ศถต โหด กฉน ๑

[๑๑๒๗] กนต กฉน ๑นศถตตทวทว จศวศตศศ อาการศ ๑นศถต
โหด กฉน น ๑ศถตจศตศตศต ๑ศถต โหด กฉน น
๑ศตศตศตศต ๑ศถต โหด กฉน น จศวศจศศศตศตศต ๑ศถต
โหด กฉน น ศศตศตศตศต ๑ศถต โหด กฉน น ศศตศตศตศต
๑ศถต โหด กฉน น ๑ศตศตศตศตศตศต ๑ศถต
โหด กฉน น กศตศตศตศตศตศต ๑ศถต โหด กฉน น
ศศศศศศศตศตศตศตศตศต ๑ศถต โหด กฉน น ๑นศตศตศตศตศต
๑ศถต โหด กฉน น ศศศศศศศตศตศตศตศต ๑ศถต โหด กฉน
น ๑ศตศตศตศตศตศตศตศต ๑ศถต โหด กฉน น กศตศตศตศตศตศต
๑ศถต โหด กฉน น นศตศตศตศต ๑ศถต โหด กฉน
#๑ ม. ๑ศตศตศตศตศตศตศตศต ๑

น ปริกถากเตน อตุถตํ โหติ กจันํ น กุกุกเตน อตุถตํ โหติ
กจันํ น สนนฺธิกเตน อตุถตํ โหติ กจันํ น นิสฺสคฺคิเยน
อตุถตํ โหติ กจันํ น อกปฺปกเตน อตุถตํ โหติ กจันํ น
อญฺญตฺร สงฺฆาภฺยิยา อตุถตํ โหติ กจันํ น อญฺญตฺร
อตุถตฺราสงฺเคน อตุถตํ โหติ กจันํ น อญฺญตฺร อนฺตรวาสเกน
อตุถตํ โหติ กจันํ น อญฺญตฺร ปญฺจเกน วา อติเรกปญฺจเกน
วา ตทเหว สญฺฉินฺเนน สมณฺฑลฺลิกเตน อตุถตํ โหติ กจันํ น
อญฺญตฺร ปุคฺคสฺส อตุถตฺรา อตุถตํ โหติ กจันํ น สมมา
เจว อตุถตํ โหติ กจันํ ตลฺลเจ นิสฺสํมฺภูโจ อนฺนโมทติ ฯ
เอวมปิ อนตุถตํ โหติ กจันํ ฯ

[๑๑๒๘] นิมิตฺตกมฺมํ นาม นิมิตฺตํ กโรติ อิมินา ทุสฺเสน
กจันํ อตุถตฺริสฺสามิติ ฯ ปริกถา นาม ปริกถํ กโรติ อิมาย
ปริกถาย กจันํทุสฺสํ นิสฺสคฺคิเยน อตุถตํ โหติ กจันํ น
วุจฺจติ ฯ สนนฺธิ นาม เทว สนนฺธิโย ทรัพฺยสนนฺธิ จ ๑
นิจยสนนฺธิ จ ๑ ฯ นิสฺสคฺคิเยน นาม กยิรมาเน ๒ อรุณฺ อุตฺริยติ ๓ ฯ
อิมหิ จตุวีสตียา อากาเรหิ อนตุถตํ โหติ กจันํ ฯ

[๑๑๒๙] กิณฺติ กจันํ อตุถตฺนฺติ สตุตฺรสฺหิ อากาเรหิ อตุถตํ
โหติ กจันํ อหเตน อตุถตํ โหติ กจันํ อหตกปฺเปน อตุถตํ
โหติ กจันํ ปิไลตฺกาย อตุถตํ โหติ กจันํ ปิสฺสกุเลน อตุถตํ
โหติ กจันํ ปาปณฺนิเกน อตุถตํ โหติ กจันํ อนิมิตฺตกเตน
#๑ ม. วา ๒ ย. กยิรมาเน ฯ ๓ ม. อุกฺกฺหติ ฯ

อตถตํ โหติ กจันํ อปริกถากเตน อตถตํ โหติ กจันํ อกุกกุกเตน
อตถตํ โหติ กจันํ อสนุนิทธิกเตน อตถตํ โหติ กจันํ
อนิสฺสคฺคิเยน อตถตํ โหติ กจันํ กปฺปกเตน อตถตํ โหติ กจันํ
สงฺฆาภฺยิยา อตถตํ โหติ กจันํ อุตฺตราสงฺเคน อตถตํ โหติ
กจันํ อนฺตฺรวาสเคน อตถตํ โหติ กจันํ ปญฺจเคน วา
อติเรกปญฺจเคน วา ตทเหว สลฺยนิฺนเนน สมณฺหตฺถิกเตน อตถตํ
โหติ กจันํ ปุคฺคลสฺส อตฺถารา อตถตํ โหติ กจันํ สมฺมา
เจว อตถตํ โหติ กจันํ ตยฺเจ สีมฺภุโจ อนฺโมทติ ฯ เอวมฺปิ
อตถตํ โหติ กจันํ ฯ อิมฺเห สุตฺตรสฺหิ อากาเรหิ อตถตํ โหติ กจันํ ฯ

[๑๑๓๐] สห กจันฺสฺส อตฺถารา กติ ฌมฺมา ชายนฺติ ฯ สห
กจันฺสฺส อตฺถารา ปณฺณรส ฌมฺมา ชายนฺติ อฏฺฐ มาติกา เทว
ปฺลิโพธา ปญฺจ อานิสฺสา ฯ สห กจันฺสฺส อตฺถารา อิมฺ ปณฺณรส
ฌมฺมา ชายนฺติ ฯ

[๑๑๓๑] ปโยคสฺส กตฺเม ฌมฺมา อนนฺตรปฺจฺเยน ปฺจฺโย
สมนฺนฺตรปฺจฺเยน ปฺจฺโย นิสฺสยปฺจฺเยน ปฺจฺโย อฺปนฺนิสฺสยปฺจฺเยน
ปฺจฺโย ปุเรชาติปฺจฺเยน ปฺจฺโย ปฺจฺณาชาติปฺจฺเยน
ปฺจฺโย สหชาติปฺจฺเยน ปฺจฺโย ฯ ปุพฺพกรณฺสฺส ฯเปฯ
ปฺจฺจุทฺถารสฺส อธิฏฺฐานสฺส อตฺถารสฺส มาติกาณญฺจ ปฺลิโพธานญฺจ
วตฺถุสฺส กตฺเม ฌมฺมา อนนฺตรปฺจฺเยน ปฺจฺโย
สมนฺนฺตรปฺจฺเยน ปฺจฺโย นิสฺสยปฺจฺเยน ปฺจฺโย อฺปนฺนิสฺสย-

ปจฺเจน ปจฺจโย ปุเรชาตปจฺเจน ปจฺจโย ปจฺจชาตปจฺเจน
ปจฺจโย สหชาตปจฺเจน ปจฺจโย ฯ

[๑๑๓๒] ปุพฺพกรณํ ปโยคสฺส อนนฺตรปจฺเจน ปจฺจโย
สมนฺนฺตรปจฺเจน ปจฺจโย นิสฺสยปจฺเจน ปจฺจโย อุปนินิสฺสยปจฺเจน
ปจฺจโย ฯ ปโยโค ปุพฺพกรณสฺส ปุเรชาตปจฺเจน
ปจฺจโย ฯ ปุพฺพกรณํ ปโยคสฺส ปจฺจชาตปจฺเจน ปจฺจโย ฯ
ปณฺณรตฺส ฅมฺมา สหชาตปจฺเจน ปจฺจโย ฯ

[๑๑๓๓] ปจฺจตุธาโร ปุพฺพกรณสฺส อนนฺตรปจฺเจน ปจฺจโย
สมนฺนฺตรปจฺเจน ปจฺจโย นิสฺสยปจฺเจน ปจฺจโย อุปนินิสฺสยปจฺเจน
ปจฺจโย ฯ ปุพฺพกรณํ ปจฺจตุธารสฺส ปุเรชาตปจฺเจน
ปจฺจโย ฯ ปจฺจตุธาโร ปุพฺพกรณสฺส ปจฺจชาตปจฺเจน ปจฺจโย ฯ
ปณฺณรตฺส ฅมฺมา สหชาตปจฺเจน ปจฺจโย ฯ

[๑๑๓๔] อธิฏฺฐานํ ปจฺจตุธารสฺส อนนฺตรปจฺเจน ปจฺจโย
สมนฺนฺตรปจฺเจน ปจฺจโย นิสฺสยปจฺเจน ปจฺจโย อุปนินิสฺสยปจฺเจน
ปจฺจโย ฯ ปจฺจตุธาโร อธิฏฺฐานสฺส ปุเรชาตปจฺเจน
ปจฺจโย ฯ อธิฏฺฐานํ ปจฺจตุธารสฺส ปจฺจชาตปจฺเจน ปจฺจโย ฯ
ปณฺณรตฺส ฅมฺมา สหชาตปจฺเจน ปจฺจโย ฯ

[๑๑๓๕] อตฺถาโร อธิฏฺฐานสฺส อนนฺตรปจฺเจน ปจฺจโย
สมนฺนฺตรปจฺเจน ปจฺจโย นิสฺสยปจฺเจน ปจฺจโย อุปนินิสฺสย-
ปจฺเจน ปจฺจโย ฯ อธิฏฺฐานํ อตฺถารสฺส ปุเรชาตปจฺเจน

ปัจจโย ฯ อตุลาโร อธิฏฐานสุส ปจฺฉาชาตปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ
ปณฺณรศ ฐมฺมา สหชาตปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ

[๑๑๓๖] มาติกา จ ปติโพธา จ อตุลาโร อนนฺตรปจฺเจยน
ปจฺจโย สมนนฺตรปจฺเจยน ปจฺจโย นิสุสยปจฺเจยน ปจฺจโย
อุปนินฺสุสยปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ อตุลาโร มาตีกานนฺจ ปติโพธานนฺจ
ปุเรชาตปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ มาติกา จ ปติโพธา จ อตุลาโร
ปจฺฉาชาตปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ ปณฺณรศ ฐมฺมา สหชาตปจฺเจยน
ปจฺจโย ฯ

[๑๑๓๗] อาสา จ อนาสา จ วตฺตุสุส อนนฺตรปจฺเจยน ปจฺจโย
สมนนฺตรปจฺเจยน ปจฺจโย นิสุสยปจฺเจยน ปจฺจโย อุปนินฺสุสยปจฺเจยน
ปจฺจโย ฯ วตฺตุ อาसानนฺจ อนาसानนฺจ ปุเรชาตปจฺเจยน
ปจฺจโย ฯ อาสา จ อนาสา จ วตฺตุสุส ปจฺฉาชาตปจฺเจยน
ปจฺจโย ฯ ปณฺณรศ ฐมฺมา สหชาตปจฺเจยน ปจฺจโย ฯ

[๑๑๓๘] ปุพฺพภกรณํ กีนินฺทานํ กีสฺมฺมุทํ กีสฺชาติกํ กีสฺภวํ
กีสฺมฺภารํ กีสฺมฺภูจฺฉานํ ฯ ปจฺจฺจุทฺธาโร กีนินฺทานโน กีสฺมฺมุทโย
กีสฺชาติโก กีสฺภโว กีสฺมฺภาโร กีสฺมฺภูจฺฉาโน ฯ อธิฏฺฐานํ
กีนิฺทานํ กีสฺมฺมุทํ กีสฺชาติกํ กีสฺภวํ กีสฺมฺภารํ กีสฺมฺภูจฺฉานํ ฯ
อตุลาโร กีนินฺทานโน กีสฺมฺมุทโย กีสฺชาติโก กีสฺภโว กีสฺมฺภาโร
กีสฺมฺภูจฺฉาโน ฯ มาติกา จ ปติโพธา จ กีนินฺทานา กีสฺมฺมุทยา
กีสฺชาติกา กีสฺภวา กีสฺมฺภารา กีสฺมฺภูจฺฉานา ฯ อาสา จ

อนาสา จ กีนีทานา กีสมุตยา กีชาติกา กีปภาวา กีสมภารา
กีสมภูจานา ฯ ปุพพกรณั ปโยคนิทานั ปโยคสมุทโย ปโยคชาติกั
ปโยคปฺปกวั ปโยคสมภารั ปโยคสมภูจानั ฯ
ปจฺจุทฺธาโร ปุพพกรณนิทานโน ปุพพกรณสมุทโย ปุพพกรณชาติโก
ปุพพกรณปฺปกโว ปุพพกรณสมภาโร ปุพพกรณสมภูจानโน ฯ
อธิฏฺฐานัน ปจฺจุทฺธารนิทานัน ปจฺจุทฺธารสมุทโย
ปจฺจุทฺธารชาติกั ปจฺจุทฺธารปฺปกวั ปจฺจุทฺธารสมภารั ปจฺจุทฺธารสมภูจानัน ฯ
อตุถาโร อธิฏฺฐานนิทานโน อธิฏฺฐานสมุทโย
อธิฏฺฐานชาติโก อธิฏฺฐานปฺปกโว อธิฏฺฐานสมภาโร อธิฏฺฐานสมภูจानโน ฯ
มาติกา ฯ ปฺลิโพธา จ อตุถารนิทานา อตุถารสมุทยา
อตุถารชาติกา อตุถารปฺปกวา อตุถารสมภารา
อตุถารสมภูจานา ฯ อาสา จ อนาสา จ วตุถุนิทานา
วตุถุสมุทยา วตุถุชาติกา วตุถุปฺปกวา วตุถุสมภารา
วตุถุสมภูจานา ฯ ปโยโค กีนีทานโน กีสมุตโย กีชาติโก
กีปภาโว กีสมภาโร กีสมภูจानโน ฯ ปุพพกรณั ฯเปฯ
ปจฺจุทฺธาโร อธิฏฺฐานัน อตุถาโร มาติกา จ ปฺลิโพธา
จ วตุถุ อาสา จ อนาสา จ กีนีทานา กีสมุตยา กีชาติกา
กีปภาวา กีสมภารา กีสมภูจานา ฯ ปโยโค เหตุนิทานโน
เหตุสมุทโย เหตุชาติโก เหตุปฺปกโว เหตุสมภาโร เหตุ-
สมภูจानโน ฯ ปุพพกรณั ฯเปฯ ปจฺจุทฺธาโร อธิฏฺฐานัน

อตุลาโร มาติกา จ ปลิโพธา จ วตุถุ อาสา จ อนาสา
จ เหตุนิทานา เหตุสมุทยา เหตุชาติกา เหตุปุปภา
เหตุสมุภารา เหตุสมุฏจानา ฯ ปโยโค กีนินทาโน กีสุมุทโย
กีชาติโก กิปภโว กีสุมุภारो กีสุมุฏจानโน ฯ ปุพฺพกรรมํ ฯเปฯ
ปัจจุทฺฐาโร อธิฏฺฐานํ อตุลาโร มาติกา จ ปลิโพธา จ
วตุถุ อาสา จ อนาสา จ กีนินทานา กีสุมุทยา กีชาติกา
กิปภา กีสุมุภารา กีสุมุฏจानา ฯ ปโยโค ปัจจนินทาโน
ปัจจัยสมุทโย ปัจจยชาติโก ปัจจยปุปภโว ปัจจยสมุภारो
ปัจจัยสมุฏจानโน ฯ ปุพฺพกรรมํ ฯเปฯ ปัจจุทฺฐาโร อธิฏฺฐานํ
อตุลาโร มาติกา จ ปลิโพธา จ วตุถุ อาสา จ อนาสา
จ ปัจจนินทานา ปัจจยสมุทยา ปัจจยชาติกา ปัจจยปุปภา
ปัจจัยสมุภารา ปัจจยสมุฏจानา ฯ

[๑๑๓๕] ปุพฺพกรรมํ กตีหิ ฌมฺเมหิ สงฺคหิตํ ฯ ปุพฺพกรรมํ
สตฺตหิ ฌมฺเมหิ สงฺคหิตํ โชวเนน วิจารเณน ฉเอทเนน
พนฺธเนน สิพฺพเนน รชเนน กปฺปกรเณน ฯ ปุพฺพกรรมํ
อิมหิ สตฺตหิ ฌมฺเมหิ สงฺคหิตํ ฯ ปัจจุทฺฐาโร กตีหิ ฌมฺเมหิ
สงฺคหิตโต ฯ ปัจจุทฺฐาโร ตีหิ ฌมฺเมหิ สงฺคหิตโต สงฺฆาภฺยิยา
อุตฺตราสงฺเคน อนฺตรวาสเกน ฯ อธิฏฺฐานํ กตีหิ ฌมฺเมหิ สงฺคหิตํ ฯ
อธิฏฺฐานํ ตีหิ ฌมฺเมหิ สงฺคหิตํ สงฺฆาภฺยิยา อุตฺตราสงฺเคน
อนฺตรวาสเกน ฯ อตุลาโร กตีหิ ฌมฺเมหิ สงฺคหิตโต ฯ อตุลาโร

เอเคน ฆมเมน สงคหิโต วจีเกเทน ฯ

[๑๑๔๐] กฉินสฺส กติ มุลานิ กติ วตฺถุณี กติ ภูมฺโย ฯ กฉินสฺส
เอกํ มุลํ สงฺโฆ ฯ ตีณิ วตฺถุณี สงฺฆาภู อุตฺตราสงฺโก อนฺตราวาสโก ฯ
ฉ ภูมฺโย ฆมฺมํ กปฺปาสิกํ โกเสยฺยํ กมฺพลํ สานํ ภงฺคํ ฯ

[๑๑๔๑] กฉินสฺส โโก อาทิ กิ มชฺเฌ กิ ปรีโยสานํ ฯ
กฉินสฺส ปุพฺพกรณํ อาทิ กิริยา มชฺเฌ อตฺถาโร ปรีโยสานํ ฯ

[๑๑๔๒] กตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต ปุคฺคโล อภพฺโพ กฉินํ
อตฺถริตฺตุํ กตีหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต ปุคฺคโล ภพฺโพ กฉินํ อตฺถริตฺตุํ ฯ
อฏฺฐหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต ปุคฺคโล อภพฺโพ กฉินํ อตฺถริตฺตุํ ฯ
อฏฺฐหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต ปุคฺคโล ภพฺโพ กฉินํ อตฺถริตฺตุํ
กตเมหิ อฏฺฐหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต ปุคฺคโล อภพฺโพ กฉินํ อตฺถริตฺตุํ ฯ
ปุพฺพกรณํ น ชานาติ ปจฺจุทฺธาริ น ชานาติ อธิฏฺฐานํ น
ชานาติ อตฺถาริ น ชานาติ มาติกํ น ชานาติ ปฺลิโพธิ
น ชานาติ อุทฺธาริ น ชานาติ อานิสฺสํ น ชานาติ ฯ อิเมหิ
อฏฺฐหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต ปุคฺคโล อภพฺโพ กฉินํ อตฺถริตฺตุํ ฯ
กตเมหิ อฏฺฐหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต ปุคฺคโล ภพฺโพ กฉินํ อตฺถริตฺตุํ ฯ
ปุพฺพกรณํ ชานาติ ปจฺจุทฺธาริ ชานาติ อธิฏฺฐานํ ชานาติ
อตฺถาริ ชานาติ มาติกํ ชานาติ ปฺลิโพธิ ชานาติ อุทฺธาริ
ชานาติ อานิสฺสํ ชานาติ ฯ อิเมหิ อฏฺฐหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต
ปุคฺคโล ภพฺโพ กฉินํ อตฺถริตฺตุํ ฯ

[๑๑๔๓] กตินัน ปุคฺคถานัน กจินตถาราน น รุหนฺติ กตินัน
ปุคฺคถานัน กจินตถาราน รุหนฺติ ฯ ตินฺณัน ปุคฺคถานัน กจินตถาราน
น รุหนฺติ ตินฺณัน ปุคฺคถานัน กจินตถาราน รุหนฺติ ฯ กตเมถัน
ตินฺณัน ปุคฺคถานัน กจินตถาราน น รุหนฺติ ฯ นิสฺสิมฺภูโจ อนฺนุโมทติ
อนฺนุโมทฺโต น วาจัน ภินฺทติ วาจัน ภินฺทฺโต น ปริ วิญญาเปติ ฯ
อิเมถัน ตินฺณัน ปุคฺคถานัน กจินตถาราน น รุหนฺติ ฯ กตเมถัน
ตินฺณัน ปุคฺคถานัน กจินตถาราน รุหนฺติ ฯ สิมฺภูโจ อนฺนุโมทติ
อนฺนุโมทฺโต วาจัน ภินฺทติ วาจัน ภินฺทฺโต ปริ วิญญาเปติ ฯ
อิเมถัน ตินฺณัน ปุคฺคถานัน กจินตถาราน รุหนฺติ ฯ

[๑๑๔๔] กติ กจินตถาราน น รุหนฺติ กติ กจินตถาราน
รุหนฺติ ฯ ตโย กจินตถาราน น รุหนฺติ ตโย กจินตถาราน
รุหนฺติ ฯ กตเม ตโย กจินตถาราน น รุหนฺติ ฯ วตฺถวิปฺนฺนญฺเจว
โหติ กาลวิปฺนฺนญฺจ กรณวิปฺนฺนญฺจ ฯ อิเม ตโย กจินตถาราน
น รุหนฺติ ฯ กตเม ตโย กจินตถาราน รุหนฺติ ฯ วตฺถสมฺปฺนฺนญฺเจว
โหติ กาลสมฺปฺนฺนญฺจ กรณสมฺปฺนฺนญฺจ ฯ อิเม ตโย กจินตถาราน
รุหนฺติ ฯ

[๑๑๔๕] กจินัน ชานิตพฺพิ กจินตถาโร ชานิตพฺโพ กจินสฺส
อตุถารมาโส ชานิตพฺโพ กจินสฺส อตุถารวิปฺตติ ชานิตพฺพา
กจินสฺส อตุถารสมฺปฺตติ ชานิตพฺพา นิมิตฺตกมฺมํ ชานิตพฺพิ
ปริกถา ชานิตพฺพา กุกุกุตฺตํ ชานิตพฺพิ สนนฺธิ ชานิตพฺพา

นิสฺสคฺคิยฺ ชา นิตพฺพํ ฯ

[๑๑๔๖] กฉินฺ ชา นิตพฺพนฺติ เตสญฺเณว ฌมฺมานํ สงฺคโห
สมวาโย นามํ นามกมฺมํ นามเชยฺยํ นิรุตฺติ พุยฺยชนํ อภิตาโป
ยทิตฺ กฉินนฺติ ฯ กฉินฺสฺส อตฺถารมาโส ชา นิตพฺโพติ วสุตฺตานสฺส
ปจฺฉิมํ มาโส ชา นิตพฺโพ ฯ กฉินฺสฺส อตฺถารวิปตฺติ ชา นิตพฺพาติ
จตุวีสฺติยา อากาเรหิ กฉินฺสฺส อตฺถารวิปตฺติ ชา นิตพฺพา ฯ กฉินฺสฺส
อตฺถารสมฺปตฺติ ชา นิตพฺพาติ สตฺตรสฺสหิ อากาเรหิ กฉินฺสฺส อตฺถารสมฺปตฺติ
ชา นิตพฺพา ฯ นิमितฺตกมฺมํ ชา นิตพฺพนฺติ นิमितฺตํ กโรติ
อิมินา ทฺสฺเสน กฉินฺ อตฺถริสฺสํมิตฺติ ฯ ปรีกธา ชา นิตพฺพาติ
ปรีกถํ กโรติ อิมาย ปรีกถาย กฉินฺทฺสฺสํ นิพฺพตฺเตสฺสํมิตฺติ ฯ
กุกฺกุกฺกํ ชา นิตพฺพนฺติ อนาถียทานํ ชา นิตพฺพํ ฯ สนฺนํชา นิตพฺพาติ
เทว สนฺนํชา นิตพฺพา กรณฺสนฺนํชา จ ๑ นิจยฺสนฺนํชา จ ๑ ฯ
นิสฺสคฺคิยฺ ชา นิตพฺพนฺติ กยิรฺมาเน อรุณฺ อฺทฺริยติ ๒ ฯ

[๑๑๔๗] กฉินฺตฺถาโร ชา นิตพฺโพติ สเจ สงฺฆสฺส กฉินฺทฺสฺสํ
อุปฺปนฺนํ โหติ สงฺฆเณ กถํ ปฏฺธิปชฺชิตพฺพํ อตฺถารเกณ กถํ
ปฏฺธิปชฺชิตพฺพํ อนฺนโมทเกณ กถํ ปฏฺธิปชฺชิตพฺพํ ฯ สงฺฆเณ ฌตฺติทฺตฺติเยน
กมฺเมเน กฉินฺตฺถารกสฺส ภิกฺขุโน ทาทพฺพํ ฯ เตน
กฉินฺตฺถารเกณ ภิกฺขุณา ตทเหว ฐฺวิตฺวา วิมชฺชิตฺวา วิจาเรตฺวา
ฉินฺทิตฺวา สิปฺเพตฺวา รชิตฺวา กปฺปํ กตฺวา กฉินฺ อตฺถริตพฺพํ ฯ
สเจ สงฺฆาภฺภิยา กฉินฺ อตฺถริตฺถาโม โหติ โปราณิกา สงฺฆาภฺ
#๑ ม. วา ฯ ๒ ม. อฏฺฐหฺติ ฯ

ปัจจุทฐริตพพา นวา สงฆาฎิ อธิฎฐาตพพา อิมาย สงฆาฎิยา
กจัน อุตฺตรามิตฺติ วาจา ภินฺนิตฺตพพา ฯ สเจ อุตฺตตราสงฺเคน กจัน
อุตฺตริตฺตกาโม โหติ โปราณโก อุตฺตตราสงฺโก ปัจจุทฐริตฺตพฺโพ
นโว อุตฺตตราสงฺโก อธิฎฐาตพฺโพ อิมินา อุตฺตตราสงฺเคน กจัน
อุตฺตรามิตฺติ วาจา ภินฺนิตฺตพพา ฯ สเจ อนฺตรวาสเณน กจัน
อุตฺตริตฺตกาโม โหติ โปราณโก อนฺตรวาสโก ปัจจุทฐริตฺตพฺโพ
นโว อนฺตรวาสโก อธิฎฐาตพฺโพ อิมินา อนฺตรวาสเณน กจัน
อุตฺตรามิตฺติ วาจา ภินฺนิตฺตพพา ฯ เตน กจันตฺถารเณน ภิกฺขุณา
สงฺฆํ อุปสงฺกमितฺวา เอกํสํ อุตฺตตราสงฺกํ กริตฺวา อณฺชลิ ปคฺคเหตฺวา
เอวมสฺส วจันฺนโย อตฺถตฺตํ ฆนฺเต สงฺฆสฺส กจัน ฆมฺมิโก
กจันตฺถาโร อนฺนโมทถาติ ฯ เตหิ อนฺนโมทเทหิ ภิกฺขุหิ เอกํสํ
อุตฺตตราสงฺกํ กริตฺวา อณฺชลิ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจันฺนโย อตฺถตฺตํ
อาวุโส สงฺฆสฺส กจัน ฆมฺมิโก กจันตฺถาโร อนฺนโมทามาติ ฯ
เตน กจันตฺถารเณน ภิกฺขุณา สมฺพหุเต ภิกฺขุ อุปสงฺกमितฺวา เอกํสํ
อุตฺตตราสงฺกํ กริตฺวา อณฺชลิ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจันฺนยา อตฺถตฺตํ
ฆนฺเต สงฺฆสฺส กจัน ฆมฺมิโก กจันตฺถาโร อนฺนโมทถาติ ฯ
เตหิ อนฺนโมทเทหิ ภิกฺขุหิ เอกํสํ อุตฺตตราสงฺกํ กริตฺวา อณฺชลิ
ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจันฺนโย อตฺถตฺตํ อาวุโส สงฺฆสฺส กจัน
ฆมฺมิโก กจันตฺถาโร อนฺนโมทามาติ ฯ เตน กจันตฺถารเณน
ภิกฺขุณา เอกํ ภิกฺขุ อุปสงฺกमितฺวา เอกํสํ อุตฺตตราสงฺกํ กริตฺวา

อณฺชลี ปุคฺคเหตุวา เอวมสฺส วณฺเณโย อตฺถตํ อาวโส สงฺฆสฺส
กจฺฉินํ ฌมฺมิโก กจฺฉินตฺถาโร อญฺโฆทาหิตี ฯ เตน อญฺโฆทเกน
ภิกฺขุณา เอกํสํ อุตฺตราสงฺกํ กริตฺวา อณฺชลี ปุคฺคเหตุวา เอวมสฺส
วณฺเณโย อตฺถตํ อาวโส สงฺฆสฺส กจฺฉินํ ฌมฺมิโก กจฺฉินตฺถาโร
อญฺโฆทามิตี ฯ

[๑๑๔๘] สงฺโฆ กจฺฉินํ อตฺถรติ คโณ กจฺฉินํ อตฺถรติ ปุคฺคโล
กจฺฉินํ อตฺถรตีติ ฯ น สงฺโฆ กจฺฉินํ อตฺถรติ น คโณ กจฺฉินํ
อตฺถรติ ปุคฺคโล กจฺฉินํ อตฺถรตีติ ฯ หนฺจि น สงฺโฆ กจฺฉินํ
อตฺถรติ น คโณ กจฺฉินํ อตฺถรติ ปุคฺคโล กจฺฉินํ อตฺถรติ
สงฺฆสฺส อนตฺถตํ โหติ กจฺฉินํ คณฺสฺส อนตฺถตํ โหติ กจฺฉินํ
ปุคฺคลสฺส อตฺถตํ โหติ กจฺฉินํ ฯ สงฺโฆ ปาติโมกฺขํ อุตฺทิสฺสตี
คโณ ปาติโมกฺขํ อุตฺทิสฺสตี ปุคฺคโล ปาติโมกฺขํ อุตฺทิสฺสตีติ ฯ
น สงฺโฆ ปาติโมกฺขํ อุตฺทิสฺสตี น คโณ ปาติโมกฺขํ อุตฺทิสฺสตี
ปุคฺคโล ปาติโมกฺขํ อุตฺทิสฺสตีติ ฯ หนฺจิ น สงฺโฆ ปาติโมกฺขํ
อุตฺทิสฺสตี น คโณ ปาติโมกฺขํ อุตฺทิสฺสตี ปุคฺคโล ปาติโมกฺขํ
อุตฺทิสฺสตี สงฺฆสฺส อญฺุทฺธิจฺฉํ โหติ ปาติโมกฺขํ คณฺสฺส อญฺุทฺธิจฺฉํ
โหติ ปาติโมกฺขํ ปุคฺคลสฺส อญฺุทฺธิจฺฉํ โหติ ปาติโมกฺขํ ฯ สงฺฆสฺส
สามคฺคิยา คณฺสฺส สามคฺคิยา ปุคฺคลสฺส อุตฺทิสฺสตี สงฺฆสฺส อญฺุทฺธิจฺฉํ
โหติ ปาติโมกฺขํ คณฺสฺส อญฺุทฺธิจฺฉํ โหติ ปาติโมกฺขํ ปุคฺคลสฺส
อญฺุทฺธิจฺฉํ โหติ ปาติโมกฺขํ ฯ เอวเมว น สงฺโฆ กจฺฉินํ อตฺถรติ

น คโณ กจัน อตุถรติ ปุคคโต กจัน อตุถรติ สงฆสส
อนุโมทนาย คณสส อนุโมทนาย ปุคคสส อตุถารา สงฆสส
อตุถตฺ โหติ กจัน คณสส อตุถตฺ โหติ กจัน ปุคคสส
อตุถตฺ โหติ กจันนฺติ ฯ

[๑๑๔๙] ปกุกมนนฺติโก กจันนุทฺธาโร

วฺตุโต อาทิจฺจนฺธนา

เอตถฺจ ตาหํ ปุจฺจามิ

กตโม ปฺลิวโห ปจฺมํ นิชฺชติ ฯ

ปกุกมนนฺติโก กจันนุทฺธาโร

วฺตุโต อาทิจฺจนฺธนา

เอตถฺจ ตาหํ วิสฺสชฺชิสฺสํ

จิวรปฺลิวโห ปจฺมํ นิชฺชติ

ตสฺส สห พหิสฺมกมฺนา อาวาสปฺลิวโห นิชฺชติ ฯ

[๑๑๕๐] นิฏฺจานนฺติโก กจันนุทฺธาโร

วฺตุโต อาทิจฺจนฺธนา

เอตถฺจ ตาหํ ปุจฺจามิ

กตโม ปฺลิวโห ปจฺมํ นิชฺชติ ฯ

นิฏฺจานนฺติโก กจันนุทฺธาโร

วฺตุโต อาทิจฺจนฺธนา

เอตถฺจ ตาหํ วิสฺสชฺชิสฺสํ

อวาตปติโพโซ ปจัม นิชชติ

จีวร นิฏฺเจเต จีวรปติโพโซ นิชชติ ฯ

[๑๑๕๑] สนนิจฺจานนฺติโก กจฺนุทฺธาโร

วฺตุโต อาทิจฺจพนฺธฺนา

เอตฺตฺจ ตาหํ ปุจฺฉามิ

กตฺโม ปติโพโซ ปจัม นิชชติ ฯ

สนนิจฺจานนฺติโก กจฺนุทฺธาโร

วฺตุโต อาทิจฺจพนฺธฺนา

เอตฺตฺจ ตาหํ วิสฺสชฺชิสฺสํ

เทว ปติโพธา อปุพฺพิ อจฺริมฺ นิชฺชนฺติ ฯ

[๑๑๕๒] นาสนฺนฺติโก กจฺนุทฺธาโร

วฺตุโต อาทิจฺจพนฺธฺนา

เอตฺตฺจ ตาหํ ปุจฺฉามิ

กตฺโม ปติโพโซ ปจัม นิชชติ ฯ

นาสนนฺติโก กจฺนุทฺธาโร

วฺตุโต อาทิจฺจพนฺธฺนา

เอตฺตฺจ ตาหํ วิสฺสชฺชิสฺสํ

อวาตปติโพโซ ปจัม นิชชติ

จีวร นฺฏฺเจ จีวรปติโพโซ นิชชติ ฯ

[๑๑๕๓] สวณฺนฺติโก กจฺนุทฺธาโร

วุตฺโต อาทิจฺจนฺธนา
เอตฺถ ตาหํ ปุจฺฉามิ
กตฺโม ปฺลิตฺโธ ปจฺมํ นิชฺชติ ฯ
สวณฺนฺตฺโก กจฺินฺนุทฺธาโร
วุตฺโต อาทิจฺจนฺธนา
เอตฺถ ตาหํ วิสฺสชฺชิสฺสํ
จิวฺรปฺลิตฺโธ ปจฺมํ นิชฺชติ
ตสฺส สห สวเนน อาวาสปฺลิตฺโธ นิชฺชติ ฯ

[๑๑๕๔] อาสวจฺเจทฺธิโก กจฺินฺนุทฺธาโร

วุตฺโต อาทิจฺจนฺธนา
เอตฺถ ตาหํ ปุจฺฉามิ
กตฺโม ปฺลิตฺโธ ปจฺมํ นิชฺชติ ฯ
อาสวจฺเจทฺธิโก กจฺินฺนุทฺธาโร
วุตฺโต อาทิจฺจนฺธนา
เอตฺถ ตาหํ วิสฺสชฺชิสฺสํ
อาวาสปฺลิตฺโธ ปจฺมํ นิชฺชติ
จิวฺรสาช อุปจฺฉินฺนาย จิวฺรปฺลิตฺโธ นิชฺชติ ฯ

[๑๑๕๕] สีมฺตฺกฺกนฺตฺติโก ๑ กจฺินฺนุทฺธาโร

วุตฺโต อาทิจฺจนฺธนา
เอตฺถ ตาหํ ปุจฺฉามิ

#๑ ม. สีมฺตฺกฺกมณฺตฺติโก ฯ

กตโม ปลิโพโซ ปจมํ นิชชติ ฯ

สีมาติกกนฺติโก ๑ กจินฺทฐาโร

วุตฺโต อาทิจฺจนฺธนา

เอตณฺจ ตาหํ วิสฺสชฺชิสฺสํ

จีวรปลิโพโซ ปจมํ นิชชติ

ตสฺส พหิสํมคตสฺส ๒ อาวาสปลิโพโซ นิชชติ ฯ

[๑๑๕๖] สหุพฺภาโร กจินฺทฐาโร

วุตฺโต อาทิจฺจนฺธนา

เอตณฺจ ตาหํ ปุจฺฉามิ

กตโม ปลิโพโซ ปจมํ นิชชติ ฯ

สหุพฺภาโร กจินฺทฐาโร

วุตฺโต อาทิจฺจนฺธนา

เอตณฺจ ตาหํ วิสฺสชฺชิสฺสํ

เทว ปลิโพธา อปุพฺพํ อจฺริมํ นิชฺชนฺตฺติ ฯ

[๑๑๕๗] กติ กจินฺทฐารํ สงฺฆาธิเน กติ กจินฺทฐารํ

ปุคฺคลาธิเน กติ กจินฺทฐารํ เนว สงฺฆาธิเน น ปุคฺคลาธิเน ฯ

เอโก กจินฺทฐาโร สงฺฆาธิโน อนฺตรุพฺภาโร ฯ จตฺตารो

กจินฺทฐารํ ปุคฺคลาธิเน ปกฺกมณฺนฺติโก นิฏฺฏาณนฺติโก สณฺนิฏฺฏาณนฺติโก

สีมาติกกนฺติโก ฯ จตฺตารอ กจินฺทฐารํ เนว สงฺฆาธิเน

น ปุคฺคลาธิเน นาสณฺนฺติโก สวณฺนฺติโก อาสวจฺเจทฺธิโก สหุพฺภาโร ฯ

#๑ ม. สีมาติกกนฺติโก ฯ

[๑๑๕๘] กติ กจินฺทชารธา อนฺโตสึมาย อุทฺทริยฺนฺติ กติ กจินฺทชารธา
พหิสึมาย อุทฺทริยฺนฺติ ๑ กติ กจินฺทชารธา สึยา อนฺโตสึมาย อุทฺทริยฺนฺติ
สึยา พหิสึมาย อุทฺทริยฺนฺติ ๑ ๑ เทว กจินฺทชารธา อนฺโตสึมาย อุทฺทริยฺนฺติ
อนฺตรุพฺภาโร สหุพฺภาโร ๑ ตโย กจินฺทชารธา พหิสึมาย
อุทฺทริยฺนฺติ ๑ ปกุกมนฺนฺติโก สวณฺนฺติโก สึมาติกุกนฺติโก ๑ จตฺตารโ
กจินฺทชารธา สึยา อนฺโตสึมาย อุทฺทริยฺนฺติ สึยา พหิสึมาย อุทฺทริยฺนฺติ ๑
นินฺฎฺจานนฺติโก สนฺนินฺฎฺจานนฺติโก นาสนฺนฺติโก อาสวจฺเจทฺธิโก ๑

[๑๑๕๙] กติ กจินฺทชารธา เอกุปฺปาธา เอกนิโรธา กติ
กจินฺทชารธา เอกุปฺปาธา นานานิโรธา ๑ เทว กจินฺทชารธาเอกุปฺปาธา
เอกนิโรธา อนฺตรุพฺภาโร สหุพฺภาโร ๑ อวเสสา
กจินฺทชารธาเอกุปฺปาธา นานานิโรธาติ ๑

กจินเกทฺ ๒ นิฎฺจิตฺ ๑

ตสฺสทฺทานํ

[๑๑๖๐] กสฺส กินฺติ ปณฺณรส ชมฺมา นิตานเหตุปฺจจฺยา
สงฺคหฺมุลมาทิจ อฏฺฐปฺคฺคฺลเกทา
ติณฺณํ ตโย ชานิตพฺพา อตฺถารอุทฺเทเสน จ
ปฺลิตฺโพธาธินา สึมา จ อุปฺปาทนิโรเธน จาติ ๓ ๑

ปริวารํ นิฎฺจิตฺ ๑

- #๑ ม. ยฺ. อุทฺทริยฺนฺติ ๑ ๒ ม. ยฺ. กจินเกโท นิฎฺจิตฺ ๑
- #๓ มรฺมมฺร ยฺโรปฺยิปฺโปตฺถเกสฺส อากตฺทฺทานํ เขภฺยเยน วิสทิสฺ โหติ ๑ อิจฺฉนฺเตน
- #ตตฺถ โอโลเกตพฺพํ ๑

อุปาติปลยจกั

[๑๑๖๑] เตน สมเขน พุฑุโธ ภควา สวตถึยั วิหริติ
เขตวเน อนนถปิณฺฑกิสฺส อารามे ๑ อถโฆ อายสฺมา อุปาติ
เขน ภควา เตนุปลสงฺกมิ อุปสงฺกมิตุวา ภควนฺตํ อภิวาเทตุวา
เอกมฺนฺตํ นิสีทิ ๑ เอกมฺนฺตํ นิสินฺโน โข อายสฺมา อุปาติ ภควนฺตํ
เอตทโวจ กตฺตีหิ นุ โข ภนฺเต องฺเคหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา
ยวชีวั นานิสฺสึเตน วตฺถพฺพนฺติ ๑ ปลยฺหุปาติ องฺเคหิ สมฺนฺนาคเตน
ภิกฺขุณา ยวชีวั นานิสฺสึเตน วตฺถพฺพิ ๑ กตฺเมหิ ปลยฺหิ ๑
อุโปสถํ น ชานาติ อุโปสถกมฺมํ น ชานาติ ปาติโมกฺขํ น
ชานาติ ปาติโมกฺขทฺเทสํ น ชานาติ อุนปลยฺจวสุโส โหติ ๑
อิเมหิ โข อุปาติ ปลยฺหงฺเคหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา ยวชีวั
นानิสฺสึเตน วตฺถพฺพิ ๑ ปลยฺหุปาติ องฺเคหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา
ยวชีวั อนิสฺสึเตน วตฺถพฺพิ ๑ กตฺเมหิ ปลยฺหิ ๑ อุโปสถํ
ชานาติ อุโปสถกมฺมํ ชานาติ ปาติโมกฺขํ ชานาติ ปาติโมกฺขทฺเทสํ
ชานาติ ปลยฺจวสุโส วา โหติ อติเรกปลยฺจวสุโส วา ๑
อิเมหิ โข อุปาติ ปลยฺหงฺเคหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา ยวชีวั
อนิสฺสึเตน วตฺถพฺพิ ๑ อปฺเรหิปี อุปาติ ปลยฺหงฺเคหิ สมฺนฺนาคเตน
ภิกฺขุณา ยวชีวั นานิสฺสึเตน วตฺถพฺพิ ๑ กตฺเมหิ ปลยฺหิ ๑
ปวาร์ณํ น ชานาติ ปวาร์ณกมฺมํ น ชานาติ ปาติโมกฺขํ

น ชานาติ ปาติโมกฺขทุเทสํ น ชานาติ อุณฺณปญฺจวสุโส
โหติ ฯ อิมหิ โข อุปาถิ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา
ยาวชีวํ นานิสฺสตีเตน วตฺถพฺพํ ฯ ปญฺจหฺอุปาทิ องฺเคหิ สมนฺนาคเตน
ภิกฺขุณา ยาวชีวํ อนิสฺสตีเตน วตฺถพฺพํ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ
ปวารณํ ชานาติ ปวารณากมฺมํ ชานาติ ปาติโมกฺขํ ชานาติ
ปาฎิโมกฺขทุเทสํ ชานาติ ปญฺจวสุโส วา โหติ อติเรกปญฺจวสุโส
วา ฯ อิมหิ โข อุปาถิ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา
ยาวชีวํ อนิสฺสตีเตน วตฺถพฺพํ ฯ อปฺเรหิปี อุปาถิ ปญฺจหฺงฺเคหิ
สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา ยาวชีวํ นานิสฺสตีเตน วตฺถพฺพํ ฯ กตเมหิ
ปญฺจหิ ฯ อาปตฺตานาปตฺตี น ชานาติ ลหุภคฺคํ อาปตฺตี น
ชานาติ สวเสสานวเสสํ อาปตฺตี น ชานาติ ทฏฺฐจฺจุลลาทฏฺฐจฺจุลลํ
อาปตฺตี น ชานาติ อุณฺณปญฺจวสุโส โหติ ฯ อิมหิ โข อุปาถิ
ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา ยาวชีวํ นานิสฺสตีเตน วตฺถพฺพํ ฯ
ปญฺจหฺอุปาทิ องฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา ยาวชีวํ อนิสฺสตีเตน
วตฺถพฺพํ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ อาปตฺตานาปตฺตี ชานาติ ลหุภคฺคํ
อาปตฺตี ชานาติ สวเสสานวเสสํ อาปตฺตี ชานาติ ทฏฺฐจฺจุลลาทฏฺฐจฺจุลลํ
อาปตฺตี ชานาติ ปญฺจวสุโส วา โหติ อติเรกปญฺจวสุโส
วา ฯ อิมหิ โข อุปาถิ อุปาถิ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคเตน
ภิกฺขุณา ยาวชีวํ อนิสฺสตีเตน วตฺถพฺพนฺติ ฯ

[๑๑๖๒] กตีหิ นุ โข ภนฺเต องฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา

น อุปสมปาเทตพัพพี น นิสฺสโย ทาทพฺโพ น สามเณโร
อุปฺภูจฺจาเปตพฺโพติ ฯ ปญฺจหุปาติ อญฺเฑหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา
น อุปสมปาเทตพัพพี น นิสฺสโย ทาทพฺโพ น สามเณโร
อุปฺภูจฺจาเปตพฺโพ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ น ปฏฺวิโถ โหติ
อนฺเตวาสี वा สทฺธิวiharี वा คิลานํ อุปฺภูจฺจํติ वा อุปฺภูจฺจาเปตฺ
วา อนภฺริตี วูปกาเสตฺติ वा วูปกาสาเปตฺติ वा อุปฺปนฺนํ
กุกฺกจฺจํ ฌมฺมโต วิโนเทตฺติ वा ๑ วิโนทาเปตฺติ वा อภฺริมฺเม
วิเนตฺติ อภฺริวินเย วิเนตฺติ ฯ อิเมหิ โข อุปาติ ปญฺจหฺงเคหิ
สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา น อุปสมปาเทตพัพพี น นิสฺสโย ทาทพฺโพ
น สามเณโร อุปฺภูจฺจาเปตพฺโพ ฯ ปญฺจหุปาติ อญฺเฑหิ สมฺนฺนาคเตน
ภิกฺขุณา อุปสมปาเทตพัพพี นิสฺสโย ทาทพฺโพ สามเณโร
อุปฺภูจฺจาเปตพฺโพ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ ปฏฺวิโถ โหติ อนฺเตวาสี
วา สทฺธิวiharี वा คิลานํ อุปฺภูจฺจํติ वा อุปฺภูจฺจาเปตฺติ वा
อนภฺริตี วูปกาเสตฺติ वा วูปกาสาเปตฺติ वा อุปฺปนฺนํ กุกฺกจฺจํ
ฌมฺมโต วิโนเทตฺติ वा ๑ วิโนทาเปตฺติ वा ๑ อภฺริมฺเม วิเนตฺติ
อภฺริวินเย วิเนตฺติ ฯ อิเมหิ โข อุปาติ ปญฺจหฺงเคหิ สมฺนฺนาคเตน
ภิกฺขุณา อุปสมปาเทตพัพพี นิสฺสโย ทาทพฺโพ สามเณโร
อุปฺภูจฺจาเปตพฺโพ ฯ อปเรหิปี อุปาติ ปญฺจหฺงเคหิ สมฺนฺนาคเตน
ภิกฺขุณา น อุปสมปาเทตพัพพี น นิสฺสโย ทาทพฺโพ น สามเณโร
อุปฺภูจฺจาเปตพฺโพ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ น ปฏฺวิโถ
#๑ ม. वा วิโนทาเปตฺติ วาติ อิเม ปาจา นตฺติ ฯ

โหติ อนุตวาสิ วา สทฐิวินาโร วา อภิสมาจาริกาย สิกขาย
สิกขาเปตุ อาทิพุมหจริยกาย สิกขาย วินตุ อธิสึเล วินตุ
อธิจิตเต วินตุ อธิปณาย วินตุ ฯ อิมหิ โข อุปาลิ
ปญจหงเคหิ สมนุณาคเตน ภิกขุณา น อุปสมปาเทตพัพพิ น
นิสฺสโย ทาทพฺโพ น สามณโร อุปฏฺฐาเปตพฺโพ ฯ ปญจหุपालิ
องฺเคหิ สมนุณาคเตน ภิกขุณา อุปสมปาเทตพัพพิ นิสฺสโย ทาทพฺโพ
สามณโร อุปฏฺฐาเปตพฺโพ ฯ กตเมหิ ปญจหิ ฯ ปฏฺฐโถ
โหติ อนุตวาสิ วา สทฐิวินาโร วา อภิสมาจาริกาย สิกขาย
สิกขาเปตุ อาทิพุมหจริยกาย สิกขาย วินตุ อธิสึเล วินตุ
อธิจิตเต วินตุ อธิปณาย วินตุ ฯ อิมหิ โข อุปาลิ
ปญจหงเคหิ สมนุณาคเตน ภิกขุณา อุปสมปาเทตพัพพิ นิสฺสโย
ทาทพฺโพ สามณโร อุปฏฺฐาเปตพฺโพติ ฯ

[๑๖๖๓] กตฺถิ นุ โข ฆนฺเต องฺเคหิ สมนุณาคตฺสฺส ภิกขุโน
กมฺมํ กาทพฺพนฺติ ฯ ปญจหุपालิ องฺเคหิ สมนุณาคตฺสฺส ภิกขุโน
กมฺมํ กาทพฺพํ ฯ กตเมหิ ปญจหิ ฯ อลชฺชึ จ โหติ พาลो
จ อปกตฺตฺโต จ มิจฺฉาทิฏฺฐิโก จ โหติ อาชีววิปฺนฺโน
จ ฯ อิมหิ โข อุปาลิ ปญจหงฺเคหิ สมนุณาคตฺสฺส ภิกขุโน
กมฺมํ กาทพฺพํ ฯ อปรเหปิ อุปาลิ ปญจหงฺเคหิ สมนุณาคตฺสฺส
ภิกขุโน กมฺมํ กาทพฺพํ ฯ กตเมหิ ปญจหิ ฯ อธิสึเล สึลวิปฺนฺโน
โหติ อชฺฉาจาเร อจารวิปฺนฺโน โหติ อติทฺฐิจฺฉา ทฺฐิจฺฉวิปฺนฺโน

โหติ มิจฺฉาทิฏฺฐิโก จ โหติ อาชีววิปฺนฺโน จ ฯ อิมฺหิ โข
อุปาติ ปฺลจฺหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตฺตฺส ภิกฺขุโน กมฺมํ กาทพฺพํ ฯ
อปเรหิปี อุปาติ ปฺลจฺหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตฺตฺส ภิกฺขุโน กมฺมํ
กาทพฺพํ ฯ กตเมหิ ปฺลจฺหิ ฯ กายิเกน ทเวน สมนฺนาคโต
โหติ วาจสิเกน ทเวน สมนฺนาคโต โหติ กายิกวาจสิเกน
ทเวน สมนฺนาคโต โหติ มิจฺฉาทิฏฺฐิโก จ โหติ อาชีววิปฺนฺโน
จ ฯ อิมฺหิ โข อุปาติ ปฺลจฺหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตฺตฺส ภิกฺขุโน
กมฺมํ กาทพฺพํ ฯ อปเรหิปี อุปาติ ปฺลจฺหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตฺตฺส
ภิกฺขุโน กมฺมํ กาทพฺพํ ฯ กตเมหิ ปฺลจฺหิ ฯ กายิเกน อนาจาเรน
สมนฺนาคโต โหติ วาจสิเกน อนาจาเรน สมนฺนาคโต โหติ
กายิกวาจสิเกน อนาจาเรน สมนฺนาคโต โหติ มิจฺฉาทิฏฺฐิโก
จ โหติ อาชีววิปฺนฺโน จ ฯ อิมฺหิ โข อุปาติ ปฺลจฺหฺงฺเคหิ
สมนฺนาคตฺตฺส ภิกฺขุโน กมฺมํ กาทพฺพํ ฯ อปเรหิปี อุปาติ
ปฺลจฺหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตฺตฺส ภิกฺขุโน กมฺมํ กาทพฺพํ ฯ กตเมหิ
ปฺลจฺหิ ฯ กายิเกน อุปฺฆาติเกน สมนฺนาคโต โหติ วาจสิเกน
อุปฺฆาติเกน สมนฺนาคโต โหติ กายิกวาจสิเกน อุปฺฆาติเกน
สมนฺนาคโต โหติ มิจฺฉาทิฏฺฐิโก จ โหติ อาชีววิปฺนฺโน
จ ฯ อิมฺหิ โข อุปาติ ปฺลจฺหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตฺตฺส ภิกฺขุโน
กมฺมํ กาทพฺพํ ฯ อปเรหิปี อุปาติ ปฺลจฺหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตฺตฺส
ภิกฺขุโน กมฺมํ กาทพฺพํ ฯ กตเมหิ ปฺลจฺหิ ฯ กายิเกน มิจฺฉาชีเวน

สมนุณาคโต โหติ วาจสิเกน มิจฺฉาชีเวน สมนุณาคโต โหติ
กายิกวาจสิเกน มิจฺฉาชีเวน สมนุณาคโต โหติ มิจฺฉาทีฏฺฐโก
จ โหติ อาชีวีวปฺนโน จ ฯ อิมเหิ โข อุปาติ ปญฺจหฺงฺเคหิ
สมนุณาคตฺสฺส ภิกฺขุโน กมฺมํ กาทพฺพํ ฯ อปฺเรหิปี อุปาติ
ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนุณาคตฺสฺส ภิกฺขุโน กมฺมํ กาทพฺพํ ฯ กตเมหิ
ปญฺจหิ ฯ อาปตฺตี อาปฺนโน ฅมฺมกโต อุปสมฺปาเทติ นิสฺสย
เทติ สามเณรํ อุปฺภูจาเปติ ภิกฺขุโนวาทกสมฺมตี สาทิยตี
สมฺมโตปี ภิกฺขุณิโย โอวทตี ฯ อิมเหิ โข อุปาติ ปญฺจหฺงฺเคหิ
สมนุณาคตฺสฺส ภิกฺขุโน กมฺมํ กาทพฺพํ ฯ อปฺเรหิปี อุปาติ
ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนุณาคตฺสฺส ภิกฺขุโน กมฺมํ กาทพฺพํ ฯ กตเมหิ
ปญฺจหิ ฯ ยาย อาปตฺติยา สงฺฆเณน กมฺมํ กตํ โหติ ตํ
อาปตฺตี อาปชฺชตี อวณฺณํ วา ตาทิสิกํ ตโต วา ปาปีฏฺฐตรํ
กมฺมํ ฅรหตี กมฺมิเก ฅรหตี ฯ อิมเหิ โข อุปาติ ปญฺจหฺงฺเคหิ
สมนุณาคตฺสฺส ภิกฺขุโน กมฺมํ กาทพฺพํ ฯ อปฺเรหิปี อุปาติ
ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนุณาคตฺสฺส ภิกฺขุโน กมฺมํ กาทพฺพํ ฯ กตเมหิ
ปญฺจหิ ฯ พุทฺธสฺส อวณฺณํ ภาสตี ฅมฺมสฺส อวณฺณํ ภาสตี
สงฺฆสฺส อวณฺณํ ภาสตี มิจฺฉาทีฏฺฐโก จ โหติ อาชีวีวปฺนโน
จ ฯ อิมเหิ โข อุปาติ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนุณาคตฺสฺส ภิกฺขุโน
กมฺมํ กาทพฺพนฺตี ฯ

อนิสฺสิตวคฺโค ปจฺโม ฯ

ตสฺสทฺทานํ

[๑๑๖๔] อุโปสถํ ปวารณํ อาปตฺติ จ กิลานกํ

อภิสมจารลขฺชี จ อธิสีลทเวน จ

อนาจารํ อุปฆาติ มิจฺฉา อาปตฺติเมว จ

ยาย อาปตฺติยา พุทฺธสฺส ปจโม วคฺคสงฺคโหติ ฯ

[๑๑๖๕] กตฺตีหิ นฺ โข ฆนฺเต องฺเคหิ สมฺนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน

กมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพนฺติ ฯ ปญฺจหุปาติ องฺเคหิ สมฺนฺนาคตสฺส

ภิกฺขุโน กมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ ฯ กตฺเมหิ ปญฺจหิ ฯ

อาปตฺตี อาปนฺโน กมฺมกโต อุปสมฺปาเทติ นิสฺสยํ เทติ

สามเณรํ อุปฺภูจาเปติ ภิกฺขุโนวาทกสมฺมตฺตี สาทฺยติ สมฺมโตปิ

ภิกฺขุณฺโง โอวทติ ฯ อิมฺหิ โข อุปาติ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคตสฺส

ภิกฺขุโน กมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ ฯ อปฺเรหิปี อุปาติ

ปญฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน กมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ ฯ

กตฺเมหิ ปญฺจหิ ฯ ยาย อาปตฺติยา สงฺฆเณ กมฺมํ กตฺ โหติ

ตํ อาปตฺตี อาปชฺชติ อญฺญํ วา ตาทิสฺสํ ตโต วา ปาปิฏฺจตรํ

กมฺมํ ทรหติ กมฺมิเก ทรหติ ฯ อิมฺหิ โข อุปาติ

ปญฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน กมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ ฯ

อปฺเรหิปี อุปาติ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน กมฺมํ น

ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ ฯ กตฺเมหิ ปญฺจหิ ฯ พุทฺธสฺส อวณฺณํ ภาสติ

ธมฺมสฺส อวณฺณํ ภาสติ สงฺฆสฺส อวณฺณํ ภาสติ มิจฺฉาทิฏฺฐิโก

จ โหติ อาชีวิปนโน จ ฯ อิมหิ โข อุปาลี ปญจหงฺเคหิ
สมนฺนาคตฺสฺส ภิกฺขุโน กมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ ฯ
อปเรหิปี อุปาลี ปญจหงฺเคหิ สมนฺนาคตฺสฺส ภิกฺขุโน กมฺมํ น
ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพํ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ อลชฺชํ จ โหติ พาโล
จ อปกตฺตโต จ โอมทฺทการโก จ โหติ วตฺเตสฺส สิกฺขาย
จ น ปริปริการี ฯ อิมหิ โข อุปาลี ปญจหงฺเคหิ สมนฺนาคตฺสฺส
ภิกฺขุโน กมฺมํ น ปฏิปฺปสฺสสมฺเภตพฺพนฺติ ฯ

[๑๑๖๖] สงฺคามาวจเรณ ฆนฺเต ภิกฺขุณา สงฺฆํ อุปสงฺกมฺนฺเตน
กตฺติ ฆมฺเม อฆตฺตํ อุปฺปจฺจาเปตฺวา สงฺโฆ อุปสงฺกมิตฺตพฺโพติ ๑ ฯ
สงฺคามาวจเรณูปาลี ภิกฺขุณา สงฺฆํ อุปสงฺกมฺนฺเตน ปญฺจ ฆมฺเม
อฆตฺตํ อุปฺปจฺจาเปตฺวา สงฺโฆ อุปสงฺกมิตฺตพฺโพ ฯ กตเม ปญฺจ ฯ
สงฺคามาวจเรณูปาลี ภิกฺขุณา สงฺฆํ อุปสงฺกมฺนฺเตน นิจฺจิตฺเตน สงฺโฆ
อุปสงฺกมิตฺตพฺโพ รโฆหฺรณฺสเมณ จิตฺเตน อาสนกฺุสเลน ภวิตพฺพํ
นิสฺซชฺชกฺุสเลน เถเร ภิกฺขุ อนุปชฺชชฺชนฺเตน นเว ภิกฺขุ อาสเนน
อปฺปฏิพาหฺนฺเตน ขธาปฺปฏิรูเป อาสเน นิสฺสิตฺตพฺพํ อนานากตฺติเกณ
ภวิตพฺพํ อตฺติรจฺฉานกตฺติเกณ สามํ วา ฆมฺโม ภาสิตฺตพฺโพ ปโร
วา อชฺเชสิตฺตพฺโพ อริโย วา คุณฺหิภาโว นาทิมลฺลิตฺตพฺโพ
สเจ อุปาลี สงฺโฆ สมกฺุคฺครณฺนิยานิ กมฺมานิ กโรติ ตตฺตร เจ
อุปาลี ภิกฺขุโน นกฺุขมฺติ อปี ทิฏฺฐจาวิกมฺมํ กตฺวา อุปेतฺตพฺพา
สามคฺคิ ฯ ตํ กิสฺส เหตุ ฯ มาหิ สงฺฆเณ นานตฺโต อสฺสนฺติ ฯ
#๑ ยู. อติสทฺโท นตฺติ ฯ

สงคามาวจรูปาลี ภิกขุณา สงฆ์ อุปสงกมนฺเตน อิมะ ปญจ
ชฺมเม อชฺชตฺตํ อุปฺภูจาเปตฺวา สงฺโฆ อุปสงกมิตฺพุโหติ ฯ

[๑๑๖๗] กติหิ นฺ โข ภนฺเต องฺเคหิ สมฺนฺนาคโต ภิกขุ สงฺฆ
โวหฺรฺนฺโต พุชฺชนากนฺโต จ โหติ พุชฺชนามนาโป จ พุชฺชนารุจิโต
จติ ฯ ปญฺจหฺอุปาลี องฺเคหิ สมฺนฺนาคโต ภิกขุ สงฺฆ โวหฺรฺนฺโต
พุชฺชนากนฺโต จ โหติ พุชฺชนามนาโป จ พุชฺชนารุจิโต จ ฯ
กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ อุตฺตมฺนฺติ จ โหติ นิสฺสิตชปฺปี
จ น จ ภาสฺนฺสนฺธิกฺสโล โหติ น ยถาชฺมเม ยถาวิเนย
ยถापตฺติยา โจเทตา โหติ น ยถาชฺมเม ยถาวิเนย ยถापตฺติยา
กาเรตา โหติ ฯ อิมะหิ โข อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต
ภิกขุ สงฺฆ โวหฺรฺนฺโต พุชฺชนากนฺโต จ โหติ พุชฺชนามนาโป
จ พุชฺชนารุจิโต จ ฯ ปญฺจหฺอุปาลี องฺเคหิ สมฺนฺนาคโต ภิกขุ
สงฺฆ โวหฺรฺนฺโต พุชฺชนากนฺโต จ โหติ พุชฺชนามนาโป จ
พุชฺชนารุจิโต จ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ น อุตฺตมฺนฺติ จ โหติ น
นิสฺสิตชปฺปี จ ภาสฺนฺสนฺธิกฺสโล จ โหติ ยถาชฺมเม ยถาวิเนย
ยถापตฺติยา โจเทตา โหติ ยถาชฺมเม ยถาวิเนย ยถापตฺติยา
กาเรตา โหติ ฯ อิมะหิ โข อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต
ภิกขุ สงฺฆ โวหฺรฺนฺโต พุชฺชนากนฺโต จ โหติ พุชฺชนามนาโป จ
พุชฺชนารุจิโต จ ฯ อปฺเรหิปี อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต
ภิกขุ สงฺฆ โวหฺรฺนฺโต พุชฺชนากนฺโต จ โหติ พุชฺชนามนาโป

จ พุชনারุจิโต จ ๆ กตเมหิ ปญจหิ ๆ อุตสาเทตา โหติ
อปสาเทตา โหติ อธมมํ คณฺหาติ ธมมํ ปฏฺฐาหติ สมฺพลฺลจ
พหุํ ภาสติ ๆ อิเมหิ โข อุปาลิ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ
สงฺฆเม โวหฺรณฺโต พุชฺชนากนฺโต จ โหติ พุชฺชนามนาไป จ
พุชฺชนารุจิโต จ ๆ ปญฺจหฺอุปาลิ องฺเคหิ สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ สงฺฆเม
โวหฺรณฺโต พุชฺชนกนฺโต จ โหติ พุชฺชนมนาไป จ พุชฺชนรุจิโต
จ ๆ กตเมหิ ปญฺจหิ ๆ น อุตสาเทตา โหติ น อปสาเทตา
โหติ ธมมํ คณฺหาติ อธมมํ ปฏฺฐาหติ สมฺพลฺลจ น พหุํ
ภาสติ ๆ อิเมหิ โข อุปาลิ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ สงฺฆเม
โวหฺรณฺโต พุชฺชนกนฺโต จ โหติ พุชฺชนมนาไป จ พุชฺชนรุจิโต
จ ๆ อปเรหิปี อุปาลิ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ สงฺฆเม
โวหฺรณฺโต พุชฺชนากนฺโต จ โหติ พุชฺชนามนาไป จ พุชฺชนารุจิโต
จ ๆ กตเมหิ ปญฺจหิ ๆ ปสยฺห วตฺตฺตา ๑ โหติ อโนกาสกมฺมํ
การาเปตฺวา วตฺตฺตา ๑ โหติ น ยถาธมฺเม ยถาวิเนเย ยถापตฺติยา
โจเทตา โหติ น ยถาธมฺเม ยถาวิเนเย ยถापตฺติยา การเตตา
โหติ น ยถาทิฏฺฐิยา พุยาเกตา โหติ ๆ อิเมหิ โข อุปาลิ
ปญฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ สงฺฆเม โวหฺรณฺโต พุชฺชนากนฺโต
จ โหติ พุชฺชนามนาไป จ พุชฺชนารุจิโต จ ๆ ปญฺจหฺอุปาลิ
องฺเคหิ สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ สงฺฆเม โวหฺรณฺโต พุชฺชนกนฺโต จ
โหติ พุชฺชนมนาไป จ พุชฺชนรุจิโต จ ๆ กตเมหิ ปญฺจหิ ๆ
#๑ ไป. ม. ย. ปวตฺตฺตา ๆ

น ปสยห วตฺตา โหติ โโอกาสกมฺมํ การาปตฺวา วตฺตา โหติ
ยถาธมฺเม ยถาวินเย ยถาปตฺติยา โจเทตา โหติ ยถาธมฺเม
ยถาวินเย ยถาปตฺติยา การเตตา โหติ ยถาทิฏฺฐิยา พุยาเกตา
โหติ ฯ อิมหิ โข อุปาถิ ปญฺจหฺงฺเกหิ สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ สงฺฆे
โวหรนฺโต พหุชนกนฺโต จ โหติ พหุชนมฺนาโป จ พหุชนรฺจฺโถ
จาทิ ฯ

[๑๑๖๘] กติ นฺ โข ฆนฺเต อานิสฺสา วินยปริยตฺติยาติ ฯ
ปญฺจิเม อุปาถิ อานิสฺสา วินยปริยตฺติยา ฯ กตเม ปญฺจ ฯ
อตฺตโน สิลกฺขนฺโร สุกฺตฺโต โหติ สุรกฺขโถ กุกฺกจฺปกตฺตานํ
ปฏิสฺรณํ โหติ วิสารโถ สงฺฆมฺฆเ เวหฺรติ ปจฺจตฺถิก
สทฺธมฺเมน สุนิกฺคหิตํ นิกฺคณฺหาติ สทฺธมฺมฏฺฐิตฺติยา ปฏฺฐิปนฺโน
โหติ ฯ อิม โข อุปาถิ ปญฺจานิสฺสา วินยปริยตฺติยาติ ฯ

นปฺปฏิปฺปสฺสมฺภนวฺคฺโค ทฺติโย ฯ

ตสฺสุทฺธานํ

[๑๑๖๙] อาปนฺโน ยาย วณฺณณฺจ อลฺหฺซี สงฺคามเณ จ

อุสฺสิตา อุสฺสาเทตา จ ปสยฺห ปรียตฺติยาติ ฯ

[๑๑๗๐] กติหิ นฺ โข ฆนฺเต [๑] องฺเกหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา
สงฺฆे น โวหฺริตฺพุพฺพิ ฯ ปญฺจหฺปาถิ องฺเกหิ สมฺนฺนาคเตน
ภิกฺขุณา สงฺฆे น โวหฺริตฺพุพฺพิ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ อาปตฺตี
น ชานาติ อาปตฺติสมฺภูจฺจํ น ชานาติ อาปตฺติยา ปโยคํ
#๑ ม. ย. ปจฺมยฺมกปฺลยตฺติ ฯ

น ชานาติ อาปตติยา วุปสมํ น ชานาติ น อาปตติยา
วินิจฺฉยกุสโล โหติ ๑ ฯ อิมหิ โข อุปาติ ปญฺจหฺงฺเคหิ
สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे น โวหริตพฺพํ ฯ ปญฺจหฺอุปาลี อํงฺเคหิ
สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे โวหริตพฺพํ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ
อาปตฺตี ชานาติ อาปตฺติสมฺภูจฺจํ ชานาติ อาปตฺติยา ปโยคํ
ชานาติ อาปตฺติยา วุปสมํ ชานาติ อาปตฺติยา วินิจฺฉยกุสโล
โหติ ฯ อิมหิ โข อุปาติ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา
สงฺฆे โวหริตพฺพํ ฯ อปฺเรหิปี อุปาติ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคเตน
ภิกฺขุณา สงฺฆे น โวหริตพฺพํ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ อธิกรณํ
น ชานาติ อธิกรณสมฺภูจฺจํ น ชานาติ อธิกรณสฺส ปโยคํ
น ชานาติ อธิกรณสฺส วุปสมํ น ชานาติ น อธิกรณสฺส
วินิจฺฉยกุสโล โหติ ๒ ฯ อิมหิ โข อุปาติ ปญฺจหฺงฺเคหิ
สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे น โวหริตพฺพํ ฯ ปญฺจหฺอุปาลี อํงฺเคหิ
สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे โวหริตพฺพํ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ
อธิกรณํ ชานาติ อธิกรณสมฺภูจฺจํ ชานาติ อธิกรณสฺส ปโยคํ
ชานาติ อธิกรณสฺส วุปสมํ ชานาติ อธิกรณสฺส วินิจฺฉยกุสโล
โหติ ฯ อิมหิ โข อุปาติ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคเตน
ภิกฺขุณา สงฺฆे โวหริตพฺพํ ฯ อปฺเรหิปี อุปาติ ปญฺจหฺงฺเคหิ
#๑ ม. ย. อาปตฺติยา น วินิจฺฉยกุสโล โหติ ฯ ๒ ม. ย. อธิกรณสฺส น
#วินิจฺฉยกุสโล โหติ ฯ

สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे น โวหริตพฺพํ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ
ปสฺยห วตฺตทา ๑ โหติ อโนกาสมมํ การาเปตฺวา วตฺตทา ๑ โหติ
น ยถาธมฺเม ยถาวินเย ยถาปตฺติยา โจเทตา โหติ น ยถาธมฺเม
ยถาวินเย ยถาปตฺติยา การเตตา โหติ น ยถาภิกฺขุจฺฉิยา พุยาเกตา โหติ ฯ
อิมหิ โข อุปาถิ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे
น โวหริตพฺพํ ฯ ปญฺจหฺอุปาทิ อํงฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे
โวหริตพฺพํ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ น ปสฺยห วตฺตทา ๑ โหติ โอกาสมมํ
การาเปตฺวา วตฺตทา ๑ โหติ ยถาธมฺเม ยถาวินเย ยถาปตฺติยา โจเทตา
โหติ ยถาธมฺเม ยถาวินเย ยถาปตฺติยา การเตตา โหติ ยถาภิกฺขุจฺฉิยา
พุยาเกตา โหติ ฯ อิมหิ โข อุปาถิ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา
สงฺฆे โวหริตพฺพํ ฯ อปเรหิปี อุปาถิ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคเตน
ภิกฺขุณา สงฺฆे น โวหริตพฺพํ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ อาปตฺตานาปตฺตี
น ชานาติ ลหฺกกรุกํ อาปตฺตี น ชานาติ สาวเสสานวเสถํ
อาปตฺตี น ชานาติ ทฺถุจฺจุลฺลาทฺถุจฺจุลฺลํ อาปตฺตี น ชานาติ
สปฺปฏิกมฺมอปฺปฏิกมฺมํ อาปตฺตี น ชานาติ ฯ อิมหิ โข อุปาถิ
ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे น โวหริตพฺพํ ฯ
ปญฺจหฺอุปาทิ อํงฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे โวหริตพฺพํ ฯ
กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ อาปตฺตานาปตฺตี ชานาติ ลหฺกกรุกํ
อาปตฺตี ชานาติ สาวเสสานวเสถํ อาปตฺตี ชานาติ ทฺถุจฺจุลฺลาทฺถุจฺจุลฺลํ
อาปตฺตี ชานาติ สปฺปฏิกมฺมอปฺปฏิกมฺมํ อาปตฺตี ชานาติ ฯ
#๑ โป. ม. ย. ปวตฺตทา ฯ

อิมหิ โข อุपालิ ปญจหงฺเกหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे
โฆหริตพฺพํ ฯ อปรเหปิ อุपालิ ปญจหงฺเกหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา
สงฺฆे น โฆหริตพฺพํ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ กมฺมํ น ชานาติ
กมฺมสฺส กรณํ น ชานาติ กมฺมสฺส วตฺถุํ น ชานาติ กมฺมสฺส
วตฺถุํ น ชานาติ กมฺมสฺส วุปฺสํ น ชานาติ ฯ อิมหิ โข
อุपालิ ปญจหงฺเกหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे น โฆหริตพฺพํ ฯ
ปญฺจหุपालิ อญฺเจะหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे โฆหริตพฺพํ ฯ
กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ กมฺมํ ชานาติ กมฺมสฺส กรณํ ชานาติ กมฺมสฺส
วตฺถุํ ชานาติ กมฺมสฺส วตฺถุํ ชานาติ กมฺมสฺส วุปฺสํ ชานาติ ฯ
อิมหิ โข อุपालิ ปญจหงฺเกหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे
โฆหริตพฺพํ ฯ อปรเหปิ อุपालิ ปญจหงฺเกหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา
สงฺฆे น โฆหริตพฺพํ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ วตฺถุํ น ชานาติ
นิตานํ น ชานาติ ปญฺญตฺตี น ชานาติ ปทปฺจจฺจากรุจฺจํ ๑ น
ชานาติ อนุสนฺธิวจนปถิํ น ชานาติ ฯ อิมหิ โข อุपालิ
ปญจหงฺเกหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे น โฆหริตพฺพํ ฯ ปญฺจหุपालิ
อญฺเจะหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे โฆหริตพฺพํ ฯ กตเมหิ
ปญฺจหิ ฯ วตฺถุํ ชานาติ นิตานํ ชานาติ ปญฺญตฺตี ชานาติ
ปทปฺจจฺจากรุจฺจํ ชานาติ อนุสนฺธิวจนปถิํ ชานาติ ฯ อิมหิ โข
อุपालิ ปญจหงฺเกหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे โฆหริตพฺพํ ฯ
อปรเหปิ อุपालิ ปญจหงฺเกหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे น!
#๑ ม. ย. ปทปฺจจากรุจฺจํ ฯ อิตฺโต ปรี อีหิสเมว ฯ

โหวริตพัพ ๑ กตเมหิ ปญจหิ ๑ ฉนุทาคตี คจจติ โทสาคตี
คจจติ โมหาคตี คจจติ ภยาคตี คจจติ อลชชี่ จ โหติ ๑
อิมหิ โข อุปาลี ปญจหงฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे น
โหวริตพัพ ๑ ปญจหุปาลี องฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे
โหวริตพัพ ๑ กตเมหิ ปญจหิ ๑ น ฉนุทาคตี คจจติ น โทสาคตี
คจจติ น โมหาคตี คจจติ น ภยาคตี คจจติ ลชชี่ จ
โหติ ๑ อิมหิ โข อุปาลี ปญจหงฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา
สงฺฆे โหวริตพัพ ๑ อปรเหหิปี อุปาลี ปญจหงฺเคหิ สมนฺนาคเตน
ภิกฺขุณา สงฺฆे น โหวริตพัพ ๑ กตเมหิ ปญจหิ ๑ ฉนุทาคตี
คจจติ โทสาคตี คจจติ โมหาคตี คจจติ ภยาคตี คจจติ
อกุสโล จ โหติ วินเย ๑ อิมหิ โข อุปาลี ปญจหงฺเคหิ
สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे น โหวริตพัพ ๑ ปญจหุปาลี องฺเคหิ
สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे โหวริตพัพ ๑ กตเมหิ ปญจหิ ๑
น ฉนุทาคตี คจจติ น โทสาคตี คจจติ น โมหาคตี คจจติ
น ภยาคตี คจจติ กุสโล จ โหติ วินเย ๑ อิมหิ โข
อุปาลี ปญจหงฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे โหวริตพัพ ๑
อปรเหหิปี อุปาลี ปญจหงฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे น
โหวริตพัพ ๑ กตเมหิ ปญจหิ ๑ ฌตฺตี น ชานาติ ฌตฺติยา
กรณํ น ชานาติ ฌตฺติยา อนุสฺสาวนํ น ชานาติ ฌตฺติยา
สมถํ น ชานาติ ฌตฺติยา วุปสมํ น ชานาติ ๑ อิมหิ โข

อุปาติ ปญจหุงเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे น โวหริตพฺพํ ฯ
ปญฺจหุปาติ อํฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे โวหริตพฺพํ ฯ
กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ ฅตฺตี ฅานาติ ฅตฺตียา กรณํ ฅานาติ
ฅตฺตียา อนุสฺสาวนํ ฅานาติ ฅตฺตียา สมถํ ฅานาติ ฅตฺตียา
วูปสมํ ฅานาติ ฯ อิเมหิ โข อุปาติ ปญฺจหุงเคหิ สมนฺนาคเตน
ภิกฺขุณา สงฺฆे โวหริตพฺพํ ฯ อปเรหิปี อุปาติ ปญฺจหุงเคหิ
สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे น โวหริตพฺพํ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ
สฺตฺตํ น ฅานาติ สฺตฺตานุโลมํ น ฅานาติ วินยํ น ฅานาติ
วินยานุโลมํ น ฅานาติ น จ ฅานาจฺานกฺุสโล โหติ ฯ อิเมหิ
โข อุปาติ ปญฺจหุงเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे น โวหริตพฺพํ ฯ
ปญฺจหุปาติ อํฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे โวหริตพฺพํ ฯ
กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ สฺตฺตํ ฅานาติ สฺตฺตานุโลมํ ฅานาติ วินยํ
ฅานาติ วินยานุโลมํ ฅานาติ ฅานาจฺานกฺุสโล จ โหติ ฯ
อิเมหิ โข อุปาติ ปญฺจหุงเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे
โวหริตพฺพํ ฯ อปเรหิปี อุปาติ ปญฺจหุงเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา
สงฺฆे น โวหริตพฺพํ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ ฅมฺมํ น ฅานาติ
ฅมฺมานุโลมํ น ฅานาติ วินยํ น ฅานาติ วินยานุโลมํ น
ฅานาติ น จ ปุพฺพาปรกฺุสโล โหติ ฯ อิเมหิ โข อุปาติ
ปญฺจหุงเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे น โวหริตพฺพํ ฯ
ปญฺจหุปาติ อํฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे โวหริตพฺพํ ฯ

กตเมหิ ปญจหิ ฯ ฌมมํ ชานาติ ฌมมานุโลมํ ชานาติ วินยํ
ชานาติ วินยานุโลมํ ชานาติ ปุพฺพาปรกฺสโต จ โหติ ฯ
อิเมหิ โข อุปาติ ปญจหฺงเคหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สงฺฆे
โวรฺหิตพฺพนฺติ ฯ

โวรฺหารวคฺโค ตติโย ฯ

ตสฺสุทฺถานํ

[๑๑๗๑] อาปตฺติ อธิกรณํ ปสฺยหาปตฺติชานนา

กมฺมํ วตฺถุ อลชฺชํ จ อกฺสฺโล จ ฌตฺติยา

สุตฺตํ น ชานาติ ฌมมํ ตติโย วคฺคสงฺกโหติ ฯ

[๑๑๗๒] กติ นฺ โข ฆนฺเต อฌมฺมิกา ทิฏฺฐาวิกมฺมาติ ฯ

ปญฺจิเม อุปาติ อฌมฺมิกา ทิฏฺฐาวิกมฺมา ฯ กตเม ปญฺจ ฯ

อนาปตฺติยา ทิฏฺฐี อวิกโรติ อเทสฺนาคามินิยา อาปตฺติยา ทิฏฺฐี

อวิกโรติ เทสิตาย อาปตฺติยา ทิฏฺฐี อวิกโรติ จตฺถิ ปญฺจหิ

ทิฏฺฐี อวิกโรติ มโนมานเสน ทิฏฺฐี อวิกโรติ ฯ อิเม โข

อุปาติ ปญฺจ อฌมฺมิกา ทิฏฺฐาวิกมฺมา ฯ ปญฺจิเม อุปาติ ฌมฺมิกา

ทิฏฺฐาวิกมฺมา ฯ กตเม ปญฺจ ฯ อาปตฺติยา ทิฏฺฐี อวิกโรติ

เทสฺนาคามินิยา อาปตฺติยา ทิฏฺฐี อวิกโรติ อเทสิตาย อาปตฺติยา

ทิฏฺฐี อวิกโรติ น จตฺถิ ปญฺจหิ ทิฏฺฐี อวิกโรติ น

มโนมานเสน ทิฏฺฐี อวิกโรติ ฯ อิเม โข อุปาติ ปญฺจ ฌมฺมิกา

ทิฏฺฐาวิกมฺมา ฯ อปเรปี อุปาติ ปญฺจ อฌมฺมิกา ทิฏฺฐาวิกมฺมา ฯ

กตเม ปณฺจ ฯ นานาสํวาสกสฺส สนฺตึเก ทิฏฺฐี อวิกโรติ
นानาสีมาย จิตฺตสฺส สนฺตึเก ทิฏฺฐี อวิกโรติ อปกตตตฺส
สนฺตึเก ทิฏฺฐี อวิกโรติ จตฺตฺหิ ปณฺจฺหิ ทิฏฺฐี อวิกโรติ
มโนมานเสน ทิฏฺฐี อวิกโรติ ฯ อิม โข อุปาถิ ปณฺจ อธฺมมิกา
ทิฏฺฐาวิกมฺมา ฯ ปณฺจิม อุปาถิ ธฺมมิกา ทิฏฺฐาวิกมฺมา ฯ กตเม
ปณฺจ ฯ สมานสํวาสกสฺส สนฺตึเก ทิฏฺฐี อวิกโรติ สมานสีมาย
จิตฺตสฺส สนฺตึเก ทิฏฺฐี อวิกโรติ ปกตตตฺส สนฺตึเก ทิฏฺฐี
อวิกโรติ น จตฺตฺหิ ปณฺจฺหิ ทิฏฺฐี อวิกโรติ น มโนมานเสน
ทิฏฺฐี อวิกโรติ ฯ อิม โข อุปาถิ ปณฺจ ธฺมมิกา ทิฏฺฐาวิกมฺมาติ ฯ

[๑๑๗๗] กติ นฺ โข ฆนฺเต ธฺมมิกา ปฏฺฐิคฺคหาติ ฯ ปณฺจิม
อุปาถิ ธฺมมิกา ปฏฺฐิคฺคหา ฯ กตเม ปณฺจ ฯ กาเยน ทิยฺมานํ
กาเยน อปฺปฏฺฐิคฺคหิตํ กาเยน ทิยฺมานํ กายปฏฺฐิพฺพฺเชน อปฺปฏฺฐิคฺคหิตํ
กายปฏฺฐิพฺพฺเชน ทิยฺมานํ กาเยน อปฺปฏฺฐิคฺคหิตํ กายปฏฺฐิพฺพฺเชน
ทิยฺมานํ กายปฏฺฐิพฺพฺเชน อปฺปฏฺฐิคฺคหิตํ นิสฺสคฺคิเยน ทิยฺมานํ
กาเยน วา กายปฏฺฐิพฺพฺเชน วา อปฺปฏฺฐิคฺคหิตํ ฯ อิม โข อุปาถิ
ปณฺจ ธฺมมิกา ปฏฺฐิคฺคหา ฯ ปณฺจิม อุปาถิ ธฺมมิกา ปฏฺฐิคฺคหา ฯ
กตเม ปณฺจ ฯ กาเยน ทิยฺมานํ กาเยน ปฏฺฐิคฺคหิตํ กาเยน
ทิยฺมานํ กายปฏฺฐิพฺพฺเชน ปฏฺฐิคฺคหิตํ กายปฏฺฐิพฺพฺเชน ทิยฺมานํ กาเยน
ปฏฺฐิคฺคหิตํ กายปฏฺฐิพฺพฺเชน ทิยฺมานํ กายปฏฺฐิพฺพฺเชน ปฏฺฐิคฺคหิตํ
นีสฺสคฺคิเยน ทิยฺมานํ กาเยน วา กายปฏฺฐิพฺพฺเชน วา ปฏฺฐิคฺคหิตํ ฯ

อิม โข อุปาติ ปญจ ฌมมิกา ปฏิคฺคหาคี ฯ

[๑๑๗๔] กติ นฺ โข ฆนฺเต อนตฺริตฺตาคี ฯ ปญฺจิม อุปาติ
อนตฺริตฺตาคี ฯ กตฺเม ปญฺจ ฯ อกฺปฺปิยกตฺ โหติ อปฺปฏิคฺคหิตกตฺ
โหติ อนฺุจฺจาริตกตฺ โหติ อหตฺถปาเส กตฺ โหติ อลเมตฺ
สพฺพนฺุติ อวฺตุตฺ โหติ ฯ อิม โข อุปาติ ปญฺจ อนตฺริตฺตาคี ฯ
ปญฺจิม อุปาติ อตฺริตฺตาคี ฯ กตฺเม ปญฺจ ฯ กปฺปิยกตฺ โหติ
ปฺปฏิคฺคหิตกตฺ โหติ อฺุจฺจาริตกตฺ โหติ หตฺถปาเส กตฺ โหติ
อลเมตฺ สพฺพนฺุติ วฺตุตฺ โหติ ฯ อิม โข อุปาติ ปญฺจ อตฺริตฺตาคี ฯ

[๑๑๗๕] กตฺตีหิ นฺ โข ฆนฺเต อากาเรหิ ปวาราณา ปญฺญาตฺตีติ ฯ
ปญฺจอุปาติ อากาเรหิ ปวาราณา ปญฺญาตฺตีติ ฯ กตฺเมหิ
ปญฺจหิ ฯ อสนฺํ ปญฺญาตฺตี โภชนํ ปญฺญาตฺตี หตฺถปาเส
จฺโตะ อภิหฺรติ ปฺปฏิคฺเขโป ปญฺญาตฺตี ฯ อิมหิ โข อุปาติ
ปญฺจหากาเรหิ ปวาราณา ปญฺญาตฺตีติ ฯ

[๑๑๗๖] กติ นฺ โข ฆนฺเต อฌมฺมิกา ปฺปฏิญฺญาตฺตกรณาคี ฯ
ปญฺจิม อุปาติ อฌมฺมิกา ปฺปฏิญฺญาตฺตกรณา ฯ กตฺเม ปญฺจ ฯ
ภิกฺขุ ปาราชิกํ อชฺฌาปนฺโน โหติ ปาราชิกเณ โจทฺยมาโน
สงฺฆมาทิสเสถํ อชฺฌาปนฺโน ปฺปฏิฆานาคี ตํ สงฺโฆ สงฺฆมาทิสเสสน
กาเรติ อฌมฺมิกํ ปฺปฏิญฺญาตฺตกรณํ ภิกฺขุ ปาราชิกํ อชฺฌาปนฺโน
โหติ ปาราชิกเณ โจทฺยมาโน ปาจิตฺตฺติยํ ปาฏฺิเทสนฺิยํ ทุกฺกภู
อชฺฌาปนฺโน ปฺปฏิฆานาคี ตํ สงฺโฆ ทุกฺกเณน กาเรติ อฌมฺมิกํ

ปฏิญญาตกรณั ๑ ภิกขุ สงฆาภิเสถ สัจจัตถิย ปาฏิเทศนียั ทุกุกกั
อชฎาปนโน โหติ ทุกุกกัณ โจทยมาโน ปาราชิกั อชฎาปนโน
ปฏิชานาติ ตั สงฆั ปาราชิกเณ การติ อชฎมิกั ปฏิญญาตกรณั ๑
ภิกขุ ทุกุกกั อชฎาปนโน โหติ ทุกุกกัณ โจทยมาโน
สงฆาภิเสถ สัจจัตถิย ปาฏิเทศนียั อชฎาปนโน ปฏิชานาติ ตั
สงฆั ปาฏิเทศนียเณ การติ อชฎมิกั ปฏิญญาตกรณั ๑ อิม
โฆ อุปาลิ ปญจ อชฎมิกา ปฏิญญาตกรณา ๑ ปญจิมเ อุปาลิ
ชฎมิกา ปฏิญญาตกรณา ๑ กตเม ปญจ ๑ ภิกขุ ปาราชิกั
อชฎาปนโน โหติ ปาราชิกเณ โจทยมาโน ปาราชิกั อชฎาปนโน
ปฏิชานาติ ตั สงฆั ปาราชิกเณ การติ ชฎมิกั ปฏิญญาตกรณั ๑
ภิกขุ สงฆาภิเสถ สัจจัตถิย ปาฏิเทศนียั ทุกุกกั
อชฎาปนโน โหติ ทุกุกกัณ โจทยมาโน ทุกุกกั อชฎาปนโน
ปฏิชานาติ ตั สงฆั ทุกุกกัณ การติ ชฎมิกั ปฏิญญาตกรณั ๑
อิม โฆ อุปาลิ ปญจ ชฎมิกา ปฏิญญาตกรณาติ ๑

[๑๑๗๗] กติหิ นุ โฆ ฆนเต องเคหิ สมนนาคตสส ภิกขุโน
โอภาสกมมึ การาเปนตสส นาลิ โอภาสกมมึ กาคุนติ ๑ ปญจอุปาลิ
องเคหิ สมนนาคตสส ภิกขุโน โอภาสกมมึ การาเปนตสส
นาลิ โอภาสกมมึ กาคู ๑ กตเมหิ ปญจหิ ๑ อลชชึ จ โหติ
พาโล จ อปกตตโต จ จาวนาธิปปาโย วตตา โหติ โน
วุจจานาธิปปาโย ๑ อิมหิ โฆ อุปาลิ ปญจองเคหิ สมนนาคตสส

ภิกขุโน โอกาสกมฺมํ การาเปนุตสฺส นาลํ โอกาสกมฺมํ กาคํ ๑
ปลฺจหุปาติ องฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกขุโน โอกาสกมฺมํ การาเปนุตสฺส
อลํ โอกาสกมฺมํ กาคํ ๑ กตเมหิ ปลฺจหิ ๑ ลชฺชํ จ โหติ
ปลฺจหิตฺโต จ ปกตตฺโต จ วุฏฺฐานาธิปฺปาโย วตฺตา โหติ โน
จาวนาธิปฺปาโย ๑ อิมหิ โข อุปาติ ปลฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส
ภิกขุโน โอกาสกมฺมํ การาเปนุตสฺส อลํ โอกาสกมฺมํ กาคฺคฺนติ ๑

[๑๑๗๘] กติหิ นุ โข ฆนฺเต องฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกขุณา
สทฺธิํ วินโย น สากจฺฉาตพฺโพติ ๑ ปลฺจหุปาติ องฺเคหิ
สมนฺนาคเตน ภิกขุณา สทฺธิํ วินโย น สากจฺฉาตพฺโพ ๑ กตเมหิ
ปลฺจหิ ๑ วตฺถุํ น ชานาติ นิตานํ น ชานาติ ปลฺลตฺตี น
ชานาติ ปทปฺจฺฉาภฺภูจฺจํ น ชานาติ อนฺนสนฺธิวจนปถิํ น ชานาติ ๑
อิมหิ โข อุปาติ ปลฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกขุณา สทฺธิํ
วินโย น สากจฺฉาตพฺโพ ๑ ปลฺจหุปาติ องฺเคหิ สมนฺนาคเตน
ภิกขุณา สทฺธิํ วินโย สากจฺฉาตพฺโพ ๑ กตเมหิ ปลฺจหิ ๑
วตฺถุํ ชานาติ นิตานํ ชานาติ ปลฺลตฺตี ชานาติ ปทปฺจฺฉาภฺภูจฺจํ
ชานาติ อนฺนสนฺธิวจนปถิํ ชานาติ ๑ อิมหิ โข อุปาติ ปลฺจหฺงฺเคหิ
สมนฺนาคเตน ภิกขุณา สทฺธิํ วินโย สากจฺฉาตพฺโพติ ๑

[๑๑๗๙] กติ นุ โข ฆนฺเต ปลฺลหฺปฺจฺฉาติ ๑ ๑ ปลฺลจฺฉิมา อุปาติ
ปลฺลหฺปฺจฺฉา ๑ กตมา ปลฺจ ๑ มนฺหฺตฺตา โมมุหฺตฺตา ปลฺลหฺ
ปฺจฺฉติ ปาปิจฺฉิ อิจฺฉาปกโต ปลฺลหฺ ปฺจฺฉติ ปริภวา ปลฺลหฺ
#๑ โป. ม. ปลฺลหาปฺจฺฉาติ ๑ อปรฺปิ อีหิสเมว ๑

ปฺจฺจติ อณฺณตฺตกาโม ปณฺหํ ปฺจฺจติ สเจ เม ปณฺหํ ปฺจฺจโจ
สมฺมเทว พฺยากริสฺสติ อิจฺเจตํ กุสฺลํ โน เจ เม ปณฺหํ
ปฺจฺจโจ สมฺมเทว พฺยากริสฺสติ อหฺมสฺส สมฺมเทว พฺยากริสฺสามีติ
ปณฺหํ ปฺจฺจติ ฯ อีมา โข อุปาถิ ปณฺจ ปณฺหปฺจฺจนาถิ ฯ กติ นฺุ โข
ภนฺเต อณฺณพฺยากรนาถิ ฯ ปณฺจิเม อุปาถิ อณฺณพฺยากรนาถิ ฯ
กตฺเม ปณฺจ ฯ มนฺหตฺตตา โมมฺหตฺตตา อณฺณํ พฺยากรโรติ
ปาปิจฺจโณ อิจฺจนาปฺกโต อณฺณํ พฺยากรโรติ อุมฺมาทา จิตฺตฺกฺเขปา ๑
อณฺณํ พฺยากรโรติ อธิมาเนน อณฺณํ พฺยากรโรติ ภูตํ อณฺณํ
พฺยากรโรติ ฯ อีเม โข อุปาถิ ปณฺจ อณฺณพฺยากรนาถิ ฯ

[๑๑๘๐] กติ นฺุ โข ภนฺเต วิสฺสุทฺธิโยติ ฯ ปณฺจิเม อุปาถิ
วิสฺสุทฺธิโย ฯ กตฺมา ปณฺจ ฯ นิทานํ อุทฺทิสฺสิตฺวา อวเสสํ สฺเตน
สาเวตพฺพิ อัยฺ ปจฺมา วิสฺสุทฺธิ ฯ นิทานํ อุทฺทิสฺสิตฺวา จตฺตาริ
ปาราชิกานิ อุทฺทิสฺสิตฺวา อวเสสํ สฺเตน สาเวตพฺพิ อัยฺ ทฺติยา
วิสฺสุทฺธิ ฯ นิทานํ อุทฺทิสฺสิตฺวา จตฺตาริ ปาราชิกานิ อุทฺทิสฺสิตฺวา
เตรส สงฺฆมาทิสฺเสส อุทฺทิสฺสิตฺวา อวเสสํ สฺเตน สาเวตพฺพิ อัยฺ
ตฺติยา วิสฺสุทฺธิ ฯ นิทานํ อุทฺทิสฺสิตฺวา จตฺตาริ ปาราชิกานิ อุทฺทิสฺสิตฺวา
เตรส สงฺฆมาทิสฺเสส อุทฺทิสฺสิตฺวา เทว อนฺนยเต อุทฺทิสฺสิตฺวา อวเสสํ
สฺเตน สาเวตพฺพิ อัยฺ จตฺตฺถา วิสฺสุทฺธิ ฯ วิตฺถาเรเนว ปณฺจมี ฯ
อีมา โข อุปาถิ ปณฺจ วิสฺสุทฺธิโยติ ฯ

[๑๑๘๑] กติ นฺุ โข ภนฺเต โภชนาถิ ฯ ปณฺจิเม อุปาถิ
#๑ ไป. จิตฺตฺกฺเขปา ฯ

โกชนา ๗ กตเม ปณจ ๗ โอทโน กุมมาโส สตุตฺ มจฺโจ
มัส ๗ อิเม โข อุปาติ ปณจ โภชนาติ ๗

ทิกฺขจาวิกมฺมวคฺโค จตุตฺโต ๗

ตสฺสุทฺทานัน

[๑๑๘๒] ทิกฺขจาวิกมฺมา อปฺเร ปฏิคฺคหา อติริตฺตา ๑

ปวารณา ปฏิญฺญาตํ โอกาสํ สากฺจฺเณน จ

ปณฺหํ อณฺณพฺยากรณา วิสุทฺธิ จาปี โภชนาติ ๗

[๑๑๘๓] โจทเกณ ฆนฺเต ภิกฺขุณา ปรี โจเทตฺตกาเมน กติ

ชฺมเม อชฺฉตฺตํ ปจฺจเวกฺขิตฺวา ปโร โจเทตฺตพฺโพติ ๗ โจทเกณฺูปาติ

ภิกฺขุณา ปรี โจเทตฺตกาเมน ปณฺจ ชฺมเม อชฺฉตฺตํ ปจฺจเวกฺขิตฺวา

ปโร โจเทตฺตพฺโพ ๗ กตเม ปณฺจ ๗ โจทเกณฺูปาติ ภิกฺขุณา

ปรี โจเทตฺตกาเมน เอวํ ปจฺจเวกฺขิตฺพฺพิ ปรีสุทฺทกายสมาจาโร

นฺุ โขมฺหิ ปรีสุทฺทเชนฺมฺหิ ๒ กายสมาจาเรณ สมฺนฺนาคโต อจฺฉิตฺุเทน

อปฺปฏิมฺเเสน สํวิชฺชติ นฺุ โข เม เอโส ชฺมโม อุทาทุ โนติ ๗

โน เจ อุปาติ ภิกฺขุ ปรีสุทฺทกายสมาจาโร โหติ ปรีสุทฺทเชน

กายสมาจาเรณ สมฺนฺนาคโต อจฺฉิตฺุเทน อปฺปฏิมฺเเสน ตสฺส ฆวนฺติ

วตฺตารโ อิงฺฆ ตาว อายสฺมา กายิกํ สิกฺขสฺสุติ อิติสฺส ฆวนฺติ

วตฺตารโ ๗ ปฺน จปรี อุปาติ โจทเกณ ภิกฺขุณา ปรี โจเทตฺตกาเมน

เอวํ ปจฺจเวกฺขิตฺพฺพิ ปรีสุทฺทวชิสมาจาโร นฺุ โขมฺหิ ปรีสุทฺทเชนฺมฺหิ

#๑ ไป. ...คหาติริตฺตา จ ๗ ม. ...คหानติริตฺตา ๗ ๒ ปรีสุทฺทเชน ?

วีสมาจาเรน สมณนาคโต อจฺฉิตฺตเตน อปฺปฏิมฺเสน สํวิชฺชติ
นุ โข เม เอโส ฌมฺโม อุทาทุ โนติ ฯ โน เจ อุปาลิ ภิกฺขุ
ปริสฺสทฺทวีสมาจาโร โหติ ปริสฺสทฺเทน วีสมาจาเรน สมณนาคโต
อจฺฉิตฺตเตน อปฺปฏิมฺเสน ตสฺส ภวนฺติ วตฺตทาโร อิงฺฆ ตาว
อายุสฺมา วาจสิกฺกํ สิกฺขสฺสฺสูติ อิตฺติสฺส ภวนฺติ วตฺตทาโร ฯ ปุณ
จปรี อุปาลิ โจทเคน ภิกฺขุณา ปรี โจเทตฺตกาเมน เอวํ
ปจฺจเวกฺขิตพฺพํ เมตฺตํ นุ โข เม จิตฺตํ ปจฺจูปฺภุจิตฺตํ สพฺรหฺมจาริสฺสุ
อนาฆาตํ สํวิชฺชติ นุ โข เม เอโส ฌมฺโม อุทาทุ โนติ ฯ
โน เจ อุปาลิ ภิกฺขุโน เมตฺตํ จิตฺตํ ๑ ปจฺจูปฺภุจิตฺตํ โหติ สพฺรหฺมจาริสฺสุ
อนาฆาตํ ตสฺส ภวนฺติ วตฺตทาโร อิงฺฆ ตาว อายุสฺมา
สพฺรหฺมจาริสฺสุ เมตฺตํ จิตฺตํ อุปฺภุจฺจาเปหิตฺติ อิตฺติสฺส ภวนฺติ
วตฺตทาโร ฯ ปุณ จปรี อุปาลิ โจทเคน ภิกฺขุณา ปรี โจเทตฺตกาเมน
เอวํ ปจฺจเวกฺขิตพฺพํ พหุสฺสฺสูโต นุ โขมฺหิ สุตฺตโร สุตฺตสนฺนิจโย
เย เต ฌมฺมา อาทิกฺลฺยาณา มชฺฌเณกฺลฺยาณา ปรีโยसानกฺลฺยาณา
สาตฺถิ สพฺยญฺชนํ เกวลปรีปฺณณฺณํ ปริสฺสทฺธํ พฺรหฺมจริยํ อภิวทฺตติ
ตถารูปา เม ฌมฺมา พหุสฺสฺสูตา ธตา วจฺสา ปรีจิตฺตา มนฺसानุเปกฺขิตฺตา
ทิกฺขุจฺยา สุปฺปฏิวិทฺธา สํวิชฺชติ นุ โข เม เอโส ฌมฺโม อุทาทุ
โนติ ฯ โน เจ อุปาลิ ภิกฺขุ พหุสฺสฺสูโต โหติ สุตฺตโร สุตฺตสนฺนิจโย
เย เต ฌมฺมา อาทิกฺลฺยาณา มชฺฌเณกฺลฺยาณา ปรีโยसानกฺลฺยาณา
#๑ ย. เมตฺตจิตฺตํ ฯ

สาคถั สพฺพยชนั เภวลปฺริปฺณณั ปฺริสฺหุชฺชั พฺรหฺมจฺริยั
 อภิวทฺถนฺติ ตถารูปาสฺส ๑ ชฺมมา น พหุสฺสฺสฺตา โหนฺติ ธตา วจฺสา
 ปฺริจฺจิตฺตา มนฺสํสาณฺเปกฺขิตฺตา ทิฏฺฐิยา สฺสฺสฺปฺปฏิวิทฺธา ตสฺส กฺวณฺติ
 วตฺตารอ อิงฺฆ ตาว อายสฺมา อากมฺม ปฺริยาปฺณสฺสฺสูติ อิติสฺส
 กฺวณฺติ วตฺตารอ ๑ ปฺน จปฺริ อฺปาติ โจทเกน กิกฺขุณา ปฺริ
 โจทเหตุกาเมน เอวํ ปจฺจเวกฺขิตพฺพิ อุกฺขานิ นฺุ โข เม ปาติโมกฺขานิ
 วิตฺถารเณ สฺวากตานิ โหนฺติ สฺวิกตฺตานิ สฺสฺสฺปวตฺตนิ สฺวินิจฺจิตานิ
 สฺสฺสฺสฺสฺสฺส อณฺุพฺพยชนฺโส สํวิชฺชติ นฺุ โข เม เอโส ชฺมโม
 อฺทาทุ โนติ ๑ โน เจ อฺปาติ กิกฺขุโน อุกฺขานิ ปาติโมกฺขานิ
 วิตฺถารเณ สฺวากตานิ โหนฺติ สฺวิกตฺตานิ สฺสฺสฺปวตฺตนิ สฺวินิจฺจิตานิ
 สฺสฺสฺสฺสฺส อณฺุพฺพยชนฺโส อิทํ ปนาวุโส กตฺถ วตฺตํ กฺกวตฺตติ
 อิติ ปฺญฺุโจ น สมฺปาเทติ ๒ ตสฺส กฺวณฺติ วตฺตารอ อิงฺฆ
 ตาว อายสฺมา วินยํ ปฺริยาปฺณสฺสฺสูติ อิติสฺส กฺวณฺติ วตฺตารอ ๑
 โจทเกณฺุปาติ กิกฺขุณา ปฺริ โจทเหตุกาเมน อิมํ ปญฺจ ชฺมเม๔
 อชฺฉตฺตํ ปจฺจเวกฺขิตฺวา ปโร โจทเหตุพฺโพติ ๑

[๑๑๔๔] โจทเกน กฺวณฺเต กิกฺขุณา ปฺริ โจทเหตุกาเมน กติ
 ชฺมเม อชฺฉตฺตํ อฺปฺญฺุจฺจาเปตฺวา ปโร โจทเหตุพฺโพติ ๑ โจทเกณฺุปาติ
 กิกฺขุณา ปฺริ โจทเหตุกาเมน ปญฺจ ชฺมเม อชฺฉตฺตํ อฺปฺญฺุจฺจาเปตฺวา
 ปโร โจทเหตุพฺโพ ๑ กตฺเม ปญฺจ ๑ กาลเณ วกฺขามิ โน
 #๑ ม. ตถารูปาสฺส ๑ ๒ ม. สมฺปายติ ๑

อกาเลน ภูเตน วุขามิ โน อภูเตน สณฺเฬน วุขามิ โน
ผรุเสน อตฺถสยฺหิเตน วุขามิ โน อนตฺถสยฺหิเตน เมตฺตัจฺจุโต ๑
วุขามิ โน โทสนฺตโรติ ฯ โจทเกนุปาลี ภิกฺขุณา ปรี
โจเทตฺตกาเมน อิม ปรฺยจ ฌมฺเม อชฺฌตฺตํ อุปฺภุจฺจาเปตฺวา ปโร
โจเทตฺตพฺโพติ ฯ

[๑๑๘๕] โจทเกน ภูเตน ภิกฺขุณา ปรี โจเทตฺตกาเมน กติ
ฌมฺเม อชฺฌตฺตํ มนสิกริตฺวา ปโร โจเทตฺตพฺโพติ ฯ โจทเกนุปาลี
ภิกฺขุณา ปรี โจเทตฺตกาเมน ปรฺยจ ฌมฺเม อชฺฌตฺตํ มนสิกริตฺวา
ปโร โจเทตฺตพฺโพ ฯ กตฺตเม ปรฺยจ ฯ การุญฺจตา หิตฺติตฺตา อนุกมฺปิตา ๒
อาปตฺตติวฺภูจฺจานตา วินยปรฺเรกฺขารตา ฯ โจทเกนุปาลี ภิกฺขุณา ปรี
โจเทตฺตกาเมน อิม ปรฺยจ ฌมฺเม อชฺฌตฺตํ มนสิกริตฺวา ปโร
โจเทตฺตพฺโพติ ฯ

[๑๑๘๖] กติหิ นฺุ โข ภูเต อญฺเฬหิ สมฺนฺนาคตฺตสฺส ภิกฺขุโน
โอภาสกมฺมํ การาเปนฺตสฺส นาลิ โอภาสกมฺมํ กาคฺคฺนฺติ ฯ ปรฺยจหุปาลี
อญฺเฬหิ สมฺนฺนาคตฺตสฺส ภิกฺขุโน โอภาสกมฺมํ การาเปนฺตสฺส นาลิ
โอภาสกมฺมํ กาคฺคฺ ๑ กตฺตเมหิ ปรฺยจหิ ฯ อปริสฺสุทฺทกายสฺมาจาโร
โหติ อปริสฺสุทฺทจิสฺมาจาโร โหติ อปริสฺสุทฺทชาชีโว โหติ
พาโล โหติ อพฺยตฺโต น ปฏฺิพโล อนฺนุญฺญชฺชิมาโน อนฺนุโยคํ
ทาตุํ ๑ อิมฺหิ โข อุปาลี ปรฺยจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคตฺตสฺส ภิกฺขุโน
โอภาสกมฺมํ การาเปนฺตสฺส นาลิ โอภาสกมฺมํ กาคฺคฺ ๑ ปรฺยจหุปาลี
#๑ ไป. เมตฺตัจฺจุเตน วุขามิ โน โทสนฺตเรนาติ ฯ ม. เมตฺตัจฺจุ ... ฯ
#๒ ม. ยฺ. อนุกมฺปิตา ฯ

องฺเคหิ สมฺนฺนาคตฺสฺส ภิกฺขุโน โโอกาสกมฺมํ การานปนฺตฺสฺส อลฺ
โโอกาสกมฺมํ กาคฺคฺ ๑ กตเมหิ ปญฺจหิ ๑ ปริสฺสทฺทกฺายสฺมาจาโร
โหติ ปริสฺสทฺทวจีสฺมาจาโร โหติ ปริสฺสทฺทชาชีโว โหติ ปญฺจทิตฺโต
โหติ พุชฺศโต ปฏฺิพโล อนุยฺยชฺชิตฺตมาโน อนุโยคํ ทาคฺคฺ ๑
อิเมหิ โข อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคตฺสฺส ภิกฺขุโน โโอกาสกมฺมํ
การานปนฺตฺสฺส อลฺ โโอกาสกมฺมํ กาคฺคฺนฺตฺติ ๑

[๑๑๘๗] อตฺตาทานํ อาทาตุกามาเนน ฆนฺเต ภิกฺขุณา กตฺติหิ ๑
สมฺนฺนาคตฺ อตฺตาทานํ อาทาตฺพุพฺพุติ ๑ อตฺตาทานํ อาทาตุกามาเนนฺอุปาลี
ภิกฺขุณา ปญฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคตฺ ๒ อตฺตาทานํ อาทาตฺพุพฺ ๑ กตเมหิ
ปญฺจหิ ๓ ๑ อตฺตาทานํ อาทาตุกามาเนนฺอุปาลี ภิกฺขุณา เหวํ ปจฺจเวกฺขิตฺพุพฺ
ยํ โข อหํ อิมํ อตฺตาทานํ อาทาตุกาโม กาลอ นฺ โข
อิมํ อตฺตาทานํ อาทาตุ อฺทาทุ โนติ ๑ สเจ อุปาลี ภิกฺขุ
ปจฺจเวกฺขมาโน เหวํ ชานาติ อกาโล อิมํ อตฺตาทานํ อาทาตุ
โน กาลอติ น ตํ อุปาลี อตฺตาทานํ อาทาตฺพุพฺ ๑ สเจ
ปนฺอุปาลี ภิกฺขุ ปจฺจเวกฺขมาโน เหวํ ชานาติ กาลอ อิมํ อตฺตาทานํ
อาทาตุ โน อกาโลติ เตนฺอุปาลี ภิกฺขุณา อุตฺตริ ๔ ปจฺจเวกฺขิตฺพุพฺ
ยํ โข อหํ อิมํ อตฺตาทานํ อาทาตุกาโม ภูตํ นฺ โข อิทํ
อตฺตาทานํ อฺทาทุ โนติ ๑ สเจ อุปาลี ภิกฺขุ ปจฺจเวกฺขมาโน
เอวํ ชานาติ อภูตํ อิทํ อตฺตาทานํ โน ภูตฺนฺตฺติ น ตํ
อุปาลี อตฺตาทานํ อาทาตฺพุพฺ ๑ สเจ ปนฺอุปาลี ภิกฺขุ
#๑ ม. ย. กตฺติหฺงฺเคหิ ๑ ๒ ม. ย. ปญฺจกฺสมฺนฺนาคตฺ ๑ ๓ ม. ย. กตเม ปญฺจ ๑
#๔ ม. อุตฺตริ ๑ อิตฺ ปรี อิทิสเมว ๑

ปัจจุเวกขมาโน เอวံ ชานาติ ภูตัม อิทํ อตฺตาทานํ โน อภูตุนฺติ
เตนุปลาติ ภิกฺขุณา อุตฺตริํ ปัจฺจเวกฺขิตฺตพฺพํ ยํ โข อหํ อิมํ
อตฺตาทานํ อาทาตุกาโม อตฺตสฺสยฺหิตํ นุ โข อิทํ อตฺตาทานํ
อุททาหุ โนติ ฯ สเจ อุปลาติ ภิกฺขุ ปัจฺจเวกฺขมาโน เอวံ ชานาติ
อนตฺตสฺสยฺหิตํ อิทํ อตฺตาทานํ โน อตฺตสฺสยฺหิตนฺติ น ตํ อุปลาติ
อตฺตาทานํ อาทาตพฺพํ ฯ สเจ ปนุปลาติ ภิกฺขุ ปัจฺจเวกฺขมาโน
เอวံ ชานาติ อตฺตสฺสยฺหิตํ อิทํ อตฺตาทานํ โน อนตฺตสฺสยฺหิตนฺติ
เตนุปลาติ ภิกฺขุณา อุตฺตริํ ปัจฺจเวกฺขิตฺตพฺพํ อิมํ โข อหํ อตฺตาทานํ
อาทียมาโน ลภิสฺสามิ สนฺทิกฺกุเจ สมฺภตฺเต ภิกฺขุ ฌมฺมโต วินยโต
ปกฺเข อุททาหุ โนติ ฯ สเจ อุปลาติ ภิกฺขุ ปัจฺจเวกฺขมาโน เอวံ
ชานาติ อิมํ โข อหํ อตฺตาทานํ อาทียมาโน น ลภิสฺสามิ
สนฺทิกฺกุเจ สมฺภตฺเต ภิกฺขุ ฌมฺมโต วินยโต ปกฺเขติ น ตํ อุปลาติ
อตฺตาทานํ อาทาตพฺพํ ฯ สเจ ปนุปลาติ ภิกฺขุ ปัจฺจเวกฺขมาโน เอวံ
ชานาติ อิมํ ๑ โข อหํ อตฺตาทานํ อาทียมาโน ลภิสฺสามิ สนฺทิกฺกุเจ
สมฺภตฺเต ภิกฺขุ ฌมฺมโต วินยโต ปกฺเขติ เตนุปลาติ ภิกฺขุณา
อุตฺตริํ ปัจฺจเวกฺขิตฺตพฺพํ อิมํ โข เม อตฺตาทานํ อาทียโต ภวิสฺสตี
สงฺฆสฺส ตโตนิทานํ ภณฺฑนํ กลโห วิคฺคโห วิวาโท สงฺฆเกโท
สงฺฆราชา ๒ สงฺฆววตฺถานํ สงฺฆนानาภรณํ อุททาหุ โนติ ฯ สเจ อุปลาติ
ภิกฺขุ ปัจฺจเวกฺขมาโน เอวံ ชานาติ อิมํ โข เม อตฺตาทานํ
อาทียโต ภวิสฺสตี สงฺฆสฺส ตโตนิทานํ ภณฺฑนํ กลโห วิคฺคโห
#๑ ม. อิทํ ๒ โป. สงฺฆราชา ฯ

วิวาโท สงฺฆเภท โสภณราชิ สงฺฆวตฺถุถานํ สงฺฆนนานาภรณนฺติ
น ตํ อุปาติ อตฺตาทานํ อาทาทพฺพํ ฯ สเจ ปนฺนูปาติ ภิกฺขุ
ปจฺจเวกฺขมาโน เอวํ ชานาติ อิมํ โข เม อตฺตาทานํ อาทียโต
น ภวิสฺสตี สงฺฆสฺส ตโตนิทานํ ภณฺฑนํ กลโห วิคฺคโห วิวาโท
สงฺฆเภท โสภณราชิ สงฺฆวตฺถุถานํ สงฺฆนนานาภรณนฺติ อาทาทพฺพํ
ตํ ๑ อุปาติ อตฺตาทานํ ฯ เอวํ ปณฺจกสมนฺนาคตํ โข อุปาติ
อตฺตาทานํ อาทินฺนํ ปจฺฉาปี อวิปฺปฏิสารถฺ ภวิสฺสตีติ ฯ

[๑๑๘๘] กตีหิ นฺ โข ภนฺเต องฺเคหิ สมนฺนาคโต ภิกฺขุ
อภิกฺรณชาตานิ ภิกฺขุณฺนํ พหุปการโ ๒ โหตีติ ฯ ปณฺจหุปาติ องฺเคหิ
สมนฺนาคโต ภิกฺขุ อภิกฺรณชาตานิ ภิกฺขุณฺนํ พหุปการโ โหติ ฯ กตเมหิ
ปณฺจหิ ฯ สีลวา โหติ ปาติโมกฺขสํวรํสูโต วิหฺรติ อจารโคจรสมฺปนฺโน
อณฺมตฺเตสฺ วชฺเชสฺ ภัยทสฺสาวิ สมายาย ลิกฺขติ ลิกฺขาปเทสฺ
พหุสฺสูโต โหติ สุตฺธโร สุตฺตสนฺนิจโย เย เต ชมฺมา
อาทิกฺลยาณา มชฺฌกฺลยาณา ปรีโยสานกฺลยาณา สาคฺถิ สพฺยณฺชนํ
เกวลปรีปฺณณฺณํ ปรีสุทฺธํ พุรหฺมจฺริยํ อภิวทฺนฺติ ตถารูปาสฺส ๓
ชมฺมา พหุสฺสูตา โหนฺติ ๔ วจฺสา ปรีจิตา มนฺसानุเปกฺขิตา
ทิกฺขุจฺฉิยา สุปฺปฏฺฐิวิทฺธา อุภยานิ โข ปนฺนสฺส ปาติโมกฺขานิ วิคฺคธาเรน
สฺวาคตานิ โหนฺติ สฺวิภคฺตานิ สุปฺปวตฺตีนิ สฺวินิจฺฉิตานิ สุตฺตโส
อนุพฺยณฺชนโส วินย โข ปนฺน จิตฺโต โหติ อสฺหิโร ปฏฺฐิโถ
#๑ ม. ตํ อาทาทพฺพํ อุปาติ ... ฯ ๒ โป. พหุกาโร ฯ ๓ ม. ตถารูปาสฺส ฯ
#๔ ม. ย. ธาตา ฯ

โหติ อุโภ อตฺถปจฺจตฺติเก อสฺสาเสตฺถุ สลฺลาเปตฺถุ นิชฺฌาเปตฺถุ
เปกฺกเขตฺถุ ๑ ปสาเทตฺถุ ๑ อิมเหิ โข อุปาลิ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต
ภิกฺขุ อธิกรณชาตานิ ภิกฺขุณฺโณ พหุปการโ โหติ ๑ อปรเหปิ
อุปาลิ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต ภิกฺขุ อธิกรณชาตานิ ภิกฺขุณฺโณ
พหุปการโ โหติ ๑ กตเมหิ ปญฺจหฺงฺเคหิ ๑ ปริสุทฺทกายสมาจาโร
โหติ ปริสุทฺทวชิสมาจาโร โหติ ปริสุทฺทชาชีโว โหติ ปญฺจทโต
โหติ พุชฺชโต ปฏฺวิพลฺโล อญฺญชฺชิตฺตมาโน อญฺโยคํ ทาตฺถุ ๑ อิมเหิ
โข อุปาลิ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต ภิกฺขุ อธิกรณชาตานิ ภิกฺขุณฺโณ
พหุปการโ โหติ ๑ อปรเหปิ อุปาลิ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต
ภิกฺขุ อธิกรณชาตานิ ภิกฺขุณฺโณ พหุปการโ โหติ ๑ กตเมหิ
ปญฺจหฺงฺเคหิ ๑ วตฺถุ ชานาติ นินฺทานํ ชานาติ ปญฺจคตฺตี ชานาติ
ปทปจฺจฉาภฺภูจฺจ ชานาติ อญฺญชฺชิตฺตวณฺณปถิ ชานาติ ๑ อิมเหิ โข
อุปาลิ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต ภิกฺขุ อธิกรณชาตานิ ภิกฺขุณฺโณ
พหุปการโ โหติ ๑

[๑๑๘๕] กตฺตีหิ นฺ โข ภาเนเต อญฺญชฺชิตฺตมาโน สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา
นานญฺญชฺชิตฺตพฺพนฺติ ๑ ปญฺจหฺงฺเคหิ อญฺญชฺชิตฺตมาโน สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา
นานญฺญชฺชิตฺตพฺพนฺติ ๑ กตเมหิ ปญฺจหฺงฺเคหิ ๑ สุตฺตํ น ชานาติ สุตฺตานุโลมํ
น ชานาติ วินยํ น ชานาติ วินยานุโลมํ น ชานาติ น
จ จานาจฺจานกฺกุสโล โหติ ๑ อิมเหิ โข อุปาลิ ปญฺจหฺงฺเคหิ
สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา นานญฺญชฺชิตฺตพฺพนฺติ ๑ ปญฺจหฺงฺเคหิ
#๑ โป. เปกฺกเขตฺถุ ๑

สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา อนฺนุยฺยชิตฺตพฺพํ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ สุตฺตํ
ชานาติ สุตฺตานุโลมํ ชานาติ วินยํ ชานาติ วินยานุโลมํ ชานาติ
จนาจนาทฺสโล จ โหติ ฯ อิเมหิ โข อุปาติ ปญฺจหฺงเคหิ
สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา อนฺนุยฺยชิตฺตพฺพํ ฯ อปรเหหิปี อุปาติ ปญฺจหฺงเคหิ
สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา นานฺนุยฺยชิตฺตพฺพํ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ
ธมฺมํ น ชานาติ ธมฺมานุโลมํ น ชานาติ วินยํ น ชานาติ
วินยานุโลมํ น ชานาติ น จ ปุพฺพปาปรทฺสโล โหติ ฯ อิเมหิ
โย อุปาติ ปญฺจหฺงเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา นานฺนุยฺยชิตฺตพฺพํ ฯ
ปญฺจหฺอุปาทิ อํงเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา อนฺนุยฺยชิตฺตพฺพํ ฯ กตเมหิ
ปญฺจหิ ฯ ธมฺมํ ชานาติ ธมฺมานุโลมํ ชานาติ วินยํ ชานาติ
วินยานุโลมํ ชานาติ ปุพฺพปาปรทฺสโล จ โหติ ฯ อิเมหิ โข
อุปาติ ปญฺจหฺงเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา อนฺนุยฺยชิตฺตพฺพํ ฯ อปรเหหิปี
อุปาติ ปญฺจหฺงเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา นานฺนุยฺยชิตฺตพฺพํ ฯ
กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ วตฺถุํ น ชานาติ นิทานํ น ชานาติ
ปญฺจคฺคํ น ชานาติ ปทปจฺจนาทฺสจฺจํ น ชานาติ อนฺนุสนฺธิวจนปถํ
น ชานาติ ฯ อิเมหิ โข อุปาติ ปญฺจหฺงเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา
นานฺนุยฺยชิตฺตพฺพํ ฯ ปญฺจหฺอุปาทิ อํงเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา
อนฺนุยฺยชิตฺตพฺพํ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ วตฺถุํ ชานาติ นิทานํ
ชานาติ ปญฺจคฺคํ ชานาติ ปทปจฺจนาทฺสจฺจํ ชานาติ อนฺนุสนฺธิวจนปถํ
ชานาติ ฯ อิเมหิ โข อุปาติ ปญฺจหฺงเคหิ สมนฺนาคเตน

ภิกขุณา อนุยฺยชิตพฺพํ ฯ อปรเหหิปี อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคเตน
ภิกขุณา นานุยฺยชิตพฺพํ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ อาปตฺตี น ชานาติ
อาปตฺติสมฺภูจฺจํ น ชานาติ อาปตฺติยา ปโยคํ น ชานาติ
อาปตฺติยา วุปสฺมํ น ชานาติ น อาปตฺติยา วินิจฺฉยฺกฺสโล
โหติ ฯ อิเมหิ โข อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกขุณา
นานุยฺยชิตพฺพํ ฯ ปญฺจหุปาลี องฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกขุณา
อนุยฺยชิตพฺพํ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ อาปตฺตี ชานาติ อาปตฺติสมฺภูจฺจํ
ชานาติ อาปตฺติยา ปโยคํ ชานาติ อาปตฺติยา วุปสฺมํ
ชานาติ อาปตฺติยา วินิจฺฉยฺกฺสโล โหติ ฯ อิเมหิ โข อุปาลี
ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกขุณา อนุยฺยชิตพฺพํ ฯ อปรเหหิปี
อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกขุณา นานุยฺยชิตพฺพํ ฯ กตเมหิ
ปญฺจหิ ฯ อธิกรณํ น ชานาติ อธิกรณสมฺภูจฺจํ น ชานาติ
อธิกรณสฺส ปโยคํ น ชานาติ อธิกรณสฺส วุปสฺมํ น ชานาติ
น อธิกรณสฺส วินิจฺฉยฺกฺสโล ๑ โหติ ฯ อิเมหิ โข อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ
สมนฺนาคเตน ภิกขุณา นานุยฺยชิตพฺพํ ฯ ปญฺจหุปาลี องฺเคหิ
สมนฺนาคเตน ภิกขุณา อนุยฺยชิตพฺพํ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ
อธิกรณํ ชานาติ อธิกรณสมฺภูจฺจํ ชานาติ อธิกรณสฺส
ปโยคํ ชานาติ อธิกรณสฺส วุปสฺมํ ชานาติ อธิกรณสฺส
วินิจฺฉยฺกฺสโล โหติ ฯ อิเมหิ โข อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคเตน
ภิกขุณา อนุยฺยชิตพฺพํ ฯ

#๑ ม. อธิกรณสฺส น วินิจฺ ... ฯ

อตตาทานวคฺโค ปญจโม ฯ

ตสฺสุทฺทานํ

[๑๑๕๐] ปริสุทฺทญฺจ กาลေန การุญฺเณ ๑ โอคกาเสน จ

อตตาทานํ อธิกรณํ อปเรหิปี วตฺตญฺจ

สุตฺตํ รมํ ปฺน วตฺตญฺจ อาปตฺติ อธิกรณน จาติ ฯ

[๑๑๕๑] กติ นฺ โข ฆนฺเต อารญฺณกาติ ๒ ฯ ปญฺจิเม

อุปาติ อารญฺณกา ฯ กตเม ปญฺจ ฯ มนฺทตฺตา โมมฺหตฺตา
 อารญฺณโก โหติ ปาปิจฺโณ อิจฺฉาปกโต อารญฺณโก โหติ
 อุมฺมาทา จิตฺตฺกฺเขปา ๓ อารญฺณโก โหติ วณฺณโต ๔ พุทฺเธหิ
 พุทฺธสาวเกหิติ อารญฺณโก โหติ อปีจ อปฺปิจฺฉญฺเณว นิสฺสาย
 สนฺตฺตฺจฺฉญฺเณว นิสฺสาย สลฺเลขญฺเณว นิสฺสาย ปวิเวกญฺเณว
 นิสฺสาย อิทฺมตฺติตฺตญฺเณว นิสฺสาย อารญฺณโก โหติ ฯ อิเม
 โข อุปาติ ปญฺจ อารญฺณกาติ ฯ กติ นฺ โข ฆนฺเต
 ปิณฺฑปาติกาติ ... กติ นฺ โข ฆนฺเต ปัสฺสูติกาติ ... กติ นฺ โข
 ฆนฺเต รุกฺขมฺลิกาติ ... กติ นฺ โข ฆนฺเต โสสานิกาติ ... กติ
 นฺ โข ฆนฺเต อพฺโถกาสิกาติ ... กติ นฺ โข ฆนฺเต เตจิวริกาติ ...
 กติ นฺ โข ฆนฺเต สปทานจาริกาติ ... กติ นฺ โข ฆนฺเต
 เนสฺชชิกาติ ... กติ นฺ โข ฆนฺเต ยถาสนฺถติกาติ ... กติ นฺ
 โข ฆนฺเต เอกาสนิกาติ ... กติ นฺ โข ฆนฺเต ขลฺุปจฺฉนาภตฺติกาติ ...
 #๑ ม. การุญฺณํ ฯ ๒ โป. ม. อารญฺณิกา ฯ สพฺพตฺถ เอวํ ฅาตพฺพํ ฯ ๓ โป.
 #จิตฺตฺกฺเขปา ฯ ๔ โป. ม. ยฺ. วณฺณิตํ ฯ

กติ นุ โข ฆนเต ปตฺตปิณฑิกาติ ฯ ปญฺจิเม อุปาถิ ปตฺตปิณฑิกา ฯ
กตเม ปญฺจ ฯ มนุหตฺตา โมมุหตฺตา ปตฺตปิณฑิกโก โหติ
ปาปิจฺโฆ อิจฺฉาปกโต ปตฺตปิณฑิกโก โหติ อุมมาทา จิตฺตกุเขปา
ปตฺตปิณฑิกโก โหติ วณฺณโต ๑ พุทฺเธหิ พุทฺธสาวเกหิตี
ปตฺตปิณฑิกโก โหติ อปีจ อปฺปิจฺฉณฺเวย นิสฺสาย สนฺตุฏฺฐิณฺเวย
นิสฺสาย สลฺเลขณฺเวย นิสฺสาย ปวิเวกณฺเวย นิสฺสาย
อิทฺมตฺถิตฺตณฺเวย นิสฺสาย ปตฺตปิณฑิกโก โหติ ฯ อิม โข อุปาถิ
ปญฺจ ปตฺตปิณฑิกาติ ฯ

ชฺฏงฺควคฺโค ฉญฺโฆ ฯ

ตสฺสุทฺทานํ

[๑๑๕๒] อารณฺณโก ปิณฑิปีสุ รุกฺขสุสานปญฺจมํ

อพฺโปกเตจิวรณฺเวย สปทานเนสชฺชิกา

สนฺถเตกาสนณฺเวย ขลฺุปจฺฉาปตฺตปิณฑิกาติ ฯ

[๑๑๕๓] กติ นุ โข ฆนเต มุสาวาทาติ ฯ ปญฺจิเม อุปาถิ
มุสาวาทา ฯ กตเม ปญฺจ ฯ อตฺถิ มุสาวาทโ ปาราชิกคามิ
อตฺถิ มุสาวาทโ สงฺฆาติเสสคามิ อตฺถิ มุสาวาทโ ญฺจจฺจยคามิ
อตฺถิ มุสาวาทโ ปาจิตฺตियคามิ อตฺถิ มุสาวาทโ ทฺกุกฺกคามิตี ฯ
อิม โข อุปาถิ ปญฺจ มุสาวาทาติ ฯ

[๑๑๕๔] กติ นุ โข ฆนเต องฺเกหิ สมนฺนาคตสฺส ภิกฺขุโน
สงฺฆมชฺเฌ อุโปสถํ วา ปวารณํ วา จเปนฺตสฺส อถํ ภิกฺขุ
#๑ ไป. ม. ย. วณฺณิตํ ฯ

มา ภณฺฑนํ มา กลหํ มา วิคฺคหํ มา วิวาทนฺติ โอมทฺทิตฺวา
สงฺเขน อุโปสโก วา ปวารณา วา กาทพฺพาติ ฯ ปญฺจหุปาติ
องฺเคหิ สมนฺนาคตฺสฺส ภิกฺขุโน สงฺฆมฺมชฺเฌ อุโปสถํ วา ปวารณํ
วา จเปนฺตฺสฺส อถํ ภิกฺขุ มา ภณฺฑนํ มา กลหํ มา วิคฺคหํ
มา วิวาทนฺติ โอมทฺทิตฺวา สงฺเขน อุโปสโก วา ปวารณา
วา กาทพฺพา ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ อลฺลชฺชํ จ โหติ พาโล
จ อปฺกตฺตโต จ จาวนาธิปฺปาโย วตฺตา โหติ โน
วฺภูจฺจานาธิปฺปาโย ฯ อิเมหิ โข อุปาติ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตฺสฺส
ภิกฺขุโน สงฺฆมฺมชฺเฌ อุโปสถํ วา ปวารณํ วา จเปนฺตฺสฺส อถํ
ภิกฺขุ มา ภณฺฑนํ มา กลหํ มา วิคฺคหํ มา วิวาทนฺติ โอมทฺทิตฺวา
สงฺเขน อุโปสโก วา ปวารณา วา กาทพฺพา ฯ อปรเหปิ
อุปาติ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตฺสฺส ภิกฺขุโน สงฺฆมฺมชฺเฌ อุโปสถํ
วา ปวารณํ วา จเปนฺตฺสฺส อถํ ภิกฺขุ มา ภณฺฑนํ มา
กลหํ มา วิคฺคหํ มา วิวาทนฺติ โอมทฺทิตฺวา สงฺเขน อุโปสโก
วา ปวารณา วา กาทพฺพา ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ อปริสฺสุทฺธกายสมาจาโร
โหติ อปริสฺสุทฺธจิสฺมาจาโร โหติ อปริสฺสุทฺธาชีโว
โหติ พาโล โหติ อพฺยุตฺโต ภณฺฑนการโก โหติ กลหการโก ฯ
อิเมหิ โข อุปาติ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคตฺสฺส ภิกฺขุโน สงฺฆมฺมชฺเฌ
อุโปสถํ วา ปวารณํ วา จเปนฺตฺสฺส อถํ ภิกฺขุ มา ภณฺฑนํ
มา กลหํ มา วิคฺคหํ มา วิวาทนฺติ โอมทฺทิตฺวา สงฺเขน

อุโปสโก วา ปวารณา วา กาศพุพาทิ ฯ

[๑๑๕๕] กติหิ นุ โข ฆนเต องฺเกหิ สมฺนฺนาคตฺสฺส ภิกฺขุโน
อนฺุโยโค น ทาทพุโพติ ฯ ปญฺจหุปาติ องฺเกหิ สมฺนฺนาคตฺสฺส
ภิกฺขุโน อนฺุโยโค น ทาทพุโพ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ อาปตฺตานาปตฺตี
น ชานาติ ลหุภคฺคํ อาปตฺตี น ชานาติ สาวเสสานวเสถํ
อาปตฺตี น ชานาติ ทฏฺฐลลาทฏฺฐลลํ อาปตฺตี น ชานาติ
สปรปฺภิกฺกมฺมอปรปฺภิกฺกมฺมํ อาปตฺตี น ชานาติ ฯ อิเมหิ โข อุปาติ
ปญฺจหฺงฺเกหิ สมฺนฺนาคตฺสฺส ภิกฺขุโน อนฺุโยโค น ทาทพุโพ ฯ
ปญฺจหุปาติ องฺเกหิ สมฺนฺนาคตฺสฺส ภิกฺขุโน อนฺุโยโค ทาทพุโพ ฯ
กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ อาปตฺตานาปตฺตี ชานาติ ลหุภคฺคํ อาปตฺตี
ชานาติ สาวเสสานวเสถํ อาปตฺตี ชานาติ ทฏฺฐลลาทฏฺฐลลํ
อาปตฺตี ชานาติ สปรปฺภิกฺกมฺมอปรปฺภิกฺกมฺมํ อาปตฺตี ชานาติ ฯ
อิเมหิ โข อุปาติ ปญฺจหฺงฺเกหิ สมฺนฺนาคตฺสฺส ภิกฺขุโน อนฺุโยโค
ทาทพุโพติ ฯ

[๑๑๕๖] กติหิ นุ โข ฆนเต อากาเรหิ ภิกฺขุ อาปตฺตี
อาปชฺชตีติ ฯ ปญฺจหุปาติ อากาเรหิ ภิกฺขุ อาปตฺตี อาปชฺชติ ฯ
กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ อลชฺชิตา อณฺฺณตา กุกฺกจฺจปกตฺตา
อกปรปิเย กปรปิยสณฺฺนิตา กปรปิเย อกปรปิยสณฺฺนิตา ฯ อิเมหิ
โข อุปาติ ปญฺจหากาเรหิ ภิกฺขุ อาปตฺตี อาปชฺชติ ฯ อปรเหปิ
อุปาติ ปญฺจหากาเรหิ ภิกฺขุ อาปตฺตี อาปชฺชติ ฯ กตเมหิ

ปลงหิ ๗ อทสฺสเนน อสฺสวเนน ปสฺสุตตทา ๑ ตถาสณฺณิ
สตฺติสมฺโมธา ๗ อิมหิ โข อุปาติ ปลงหาคารเหหิ ภิกฺขุ อาปตฺตี
อาปชฺชตีติ ๗

[๑๑๕๗] กติ นฺ โข ฆนฺเต เวราติ ๗ ปลงฺจิเม อุปาติ
เวรา ๗ กตเม ปลง ๗ ปาณาติปาโต อทินฺนาทานํ กามเส
มิจฺฉาจาโร มุสวาทา สุราเมรยมชฺชปมาทญฺจานํ ๗ อิมหิ โข
อุปาติ ปลง เวราติ ๗

[๑๑๕๘] กติ นฺ โข ฆนฺเต เวรมณฺโงติ ๗ ปลงฺจิมมา อุปาติ
เวรมณฺโง ๗ กตมา ปลง ๗ ปาณาติปาตา เวรมณฺโง อทินฺนาทานา
เวรมณฺโง กามเส มิจฺฉาจารา เวรมณฺโง มุสวาทา เวรมณฺโง
สุราเมรยมชฺชปมาทญฺจานา เวรมณฺโง ๗ อิมมา โข อุปาติ ปลง
เวรมณฺโงติ ๗

[๑๑๕๙] กติ นฺ โข ฆนฺเต พุยฺสนานีติ ๗ ปลงฺจิมานิ อุปาติ
พุยฺสนานิ ๗ กตมานิ ปลง ๗ ณาติพุยฺสนํ โภคพุยฺสนํ โรคพุยฺสนํ
สีลพุยฺสนํ ทิฏฺฐิพุยฺสนํ ๗ อิมานิ โข อุปาติ ปลง พุยฺสนานีติ ๗

[๑๒๐๐] กติ นฺ โข ฆนฺเต สมฺปทาติ ๗ ปลงฺจิมมา อุปาติ
สมฺปทา ๗ กตมา ปลง ๗ ณาติสมฺปทา โภคสมฺปทา อาโรคฺยสมฺปทา
สีลสมฺปทา ทิฏฺฐิสมฺปทา ๗ อิมมา โข อุปาติ ปลง
สมฺปทาติ ๗

มุสวาทวคฺโค สตฺตโม ๗

#๑ ม. ย. ปสฺสุตตกตา ๗

ตสุตฺตทานํ

[๑๒๐๑] มุสาวาทโ จ โอมทุทติ อปเรหิ อนุโยโค จ

อาปตฺตติจฺจ อปเรหิ เวรา เวรมณฺปิ จ

พฺยสนํ สมฺปทาเจว สตฺตโม วคฺคสฺงคโหติ ฯ

[๑๒๐๒] กติหิ นฺุ โข ฆนฺเต อฺงเคหิ สมฺนฺนาคตฺสฺส ภิกฺขุโน
 ภิกฺขุณฺีสฺงฆเนว กมฺมํ กาทพฺพนฺติ ฯ ปฺลจฺหุปาติ อฺงเคหิ
 สมฺนฺนาคตฺสฺส ภิกฺขุโน ภิกฺขุณฺีสฺงฆเนว กมฺมํ กาทพฺพํ อวฺนฺุทฺธิโย
 โส ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺีสฺงฆเนน ฯ กตเมหิ ปฺลจฺหิ ฯ วิวริตฺวา กายํ
 ภิกฺขุณฺีนํ ทสฺเสติ อฺรํ ทสฺเสติ อฺงคชาตํ ทสฺเสติ อฺโก
 อํสฺกุญฺเญ ทสฺเสติ อโภาสฺติ กิหิ สมฺปโยเชติ ฯ อิเมหิ โข
 อฺุปาติ ปฺลจฺหฺงเคหิ สมฺนฺนาคตฺสฺส ภิกฺขุโน ภิกฺขุณฺีสฺงฆเนว
 กมฺมํ กาทพฺพํ อวฺนฺุทฺธิโย โส ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺีสฺงฆเนน ฯ อปเรหิปี
 อฺุปาติ ปฺลจฺหฺงเคหิ สมฺนฺนาคตฺสฺส ภิกฺขุโน ภิกฺขุณฺีสฺงฆเนว
 กมฺมํ กาทพฺพํ อวฺนฺุทฺธิโย โส ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺีสฺงฆเนน ฯ กตเมหิ
 ปฺลจฺหิ ฯ ภิกฺขุณฺีนํ อลาภาย ปฺริสฺกฺกติ ภิกฺขุณฺีนํ อนตฺถาย
 ปฺริสฺกฺกติ ภิกฺขุณฺีนํ อนาวาสาย ปฺริสฺกฺกติ ภิกฺขุณฺิโย อฺกโกสฺติ
 ปฺริภาสฺติ ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺีหิ เภเทติ ฯ อิเมหิ โข อฺุปาติ
 ปฺลจฺหฺงเคหิ สมฺนฺนาคตฺสฺส ภิกฺขุโน ภิกฺขุณฺีสฺงฆเนว กมฺมํ กาทพฺพํ
 อวฺนฺุทฺธิโย โส ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺีสฺงฆเนน ฯ อปเรหิปี อฺุปาติ ปฺลจฺหฺงเคหิ
 สมฺนฺนาคตฺสฺส ภิกฺขุโน ภิกฺขุณฺีสฺงฆเนว กมฺมํ กาทพฺพํ อวฺนฺุทฺธิโย

โส ภิกขุ ภิกขุนี้สงฆเมณ ฯ กตเมหิ ปญจหิ ฯ ภิกขุนี้นํ อลาภาย
ปรัสภกตติ ภิกขุนี้นํ อนตถาย ปรัสภกตติ ภิกขุนี้นํ อนาวาสาย
ปรัสภกตติ ภิกขุนี้โย อภโกสติ ปรัภาสติ ภิกขุ ภิกขุนี้หิ
สมปโยเชติ ฯ อิมหิ โข อุปาลี ปญจหงเคหิ สมนุณาคตสฺส
ภิกขุโน ภิกขุนี้สงฆเมเนว กมฺมํ กาทพฺพํ อวณฺทโย โส ภิกขุ
ภิกขุนี้สงฆเมนาติ ฯ

[๑๒๐๑] กตฺตีหิ นฺุ โข ฆนฺเต องฺเคหิ สมนุณาคตาย ภิกขุณียา
กมฺมํ กาทพฺพนฺติ ฯ ปญจหุปาลี องฺเคหิ สมนุณาคตาย ภิกขุณียา
กมฺมํ กาทพฺพํ ฯ กตเมหิ ปญจหิ ฯ วิวริตฺวา กายํ ภิกขุณํ
ทสฺเสติ อูรฺุ ทสฺเสติ องฺกชาตํ ทสฺเสติ อุโภ อํสญฺเญ
ทสฺเสติ โอบาสติ คิหิ สมปโยเชติ ฯ อิมหิ โข อุปาลี
ปญจหงเคหิ สมนุณาคตาย ภิกขุณียา กมฺมํ กาทพฺพํ ฯ อปเรหิปี
อุปาลี ปญจหงเคหิ สมนุณาคตาย ภิกขุณียา กมฺมํ กาทพฺพํ ฯ
กตเมหิ ปญจหิ ฯ ภิกขุณํ อลาภาย ปรัสภกตติ ภิกขุณํ อนตถาย
ปรัสภกตติ ภิกขุณํ อนาวาสาย ปรัสภกตติ ภิกขุ อภโกสติ
ปรัภาสติ ภิกขุนี้โย ภิกขุหิ เกเทติ ฯ อิมหิ โข อุปาลี
ปญจหงเคหิ สมนุณาคตาย ภิกขุณียา กมฺมํ กาทพฺพํ ฯ อปเรหิปี
อุปาลี ปญจหงเคหิ สมนุณาคตาย ภิกขุณียา กมฺมํ กาทพฺพํ ฯ
กตเมหิ ปญจหิ ฯ ภิกขุณํ อลาภาย ปรัสภกตติ ภิกขุณํ
อนตถาย ปรัสภกตติ ภิกขุณํ อนาวาสาย ปรัสภกตติ ภิกขุ

อกุโอสติ ปริภาสติ ภิกขุณีโย ภิกขุหิ สมฺปโยเชติ ฯ อิมหิ
โฆ อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคตฺย ภิกขุณียา กมฺมํ กตฺตพฺพนฺติ ฯ
[๑๒๐๔] กตฺตีหิ นฺุ โฆ ฆนฺเต องฺเคหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกขุณา
ภิกขุณีนํ โอิวาทิ น จเปตฺตพฺโพติ ฯ ปญฺจหฺอุปาลี องฺเคหิ
สมฺนฺนาคเตน ภิกขุณา ภิกขุณีนํ โอิวาทิ น จเปตฺตพฺโพ ฯ กตฺเมหิ
ปญฺจหิ ฯ อลฺลชฺชํ จ โหติ พาลโถ จ อปฺกตฺตฺโต จ
จาวนาธิปฺปาโย วตฺตา โหติ โน วุฏฺฏจาวนาธิปฺปาโย ฯ อิมหิ
โฆ อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกขุณา ภิกขุณีนํ โอิวาทิ
น จเปตฺตพฺโพ ฯ อปรฺเรหิปี อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคเตน
ภิกขุณา ภิกขุณีนํ โอิวาทิ น จเปตฺตพฺโพ ฯ กตฺเมหิ ปญฺจหิ ฯ
อปฺริสฺสทฺทฺทกฺยสมฺมาจโร โหติ อปฺริสฺสทฺทฺทจฺฉสมฺมาจโร โหติ
อปฺริสฺสทฺทฺทชฺชีโว โหติ พาลโถ โหติ อพฺยตฺตฺโต น ปฏฺิพฺโถ
อนฺุชฺชชฺชยมาโน อนฺุชฺชคํ ทาตุํ ฯ อิมหิ โฆ อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ
สมฺนฺนาคเตน ภิกขุณา ภิกขุณีนํ โอิวาทิ น จเปตฺตพฺโพ ฯ
อปรฺเรหิปี อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกขุณา ภิกขุณีนํ
โอิวาทิ น จเปตฺตพฺโพ ฯ กตฺเมหิ ปญฺจหิ ฯ กายิเกน
อนาจาเรน สมฺนฺนาคโต โหติ วาจสิเกน อนาจาเรน สมฺนฺนาคโต
โหติ กายิกวาจสิเกน อนาจาเรน สมฺนฺนาคโต โหติ ภิกขุณีนํ
อกุโอสกปริภาสโก โหติ ภิกขุณีหิ สทฺธี สํสฺสฺสจฺจ วิหฺรติ
อนฺุโลมิเกน สํสฺสฺสเคน ฯ อิมหิ โฆ อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ

สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา ภิกฺขุณฺีณํ โฉวาทอ น จเปตพุโพ ๑
อปเรหิปี อุปาลิ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา ภิกฺขุณฺีณํ
โฉวาทอ น จเปตพุโพ ๑ กตเมหิ ปญฺจหิ ๑ อลชฺชึ จ โหติ
พาโล จ อปกตตฺโต จ ฆณฺฑนการโก จ โหติ กลหการโก
สิกฺขาย จ น ปริปุริการี ๑ อิเมหิ โข อุปาลิ
ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา ภิกฺขุณฺีณํ โฉวาทอ น
จเปตพุโพติ ๑

[๑๒๐๕] กติหิ นฺุ โข ฆนฺเต องฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา
ภิกฺขุณฺีณํ โฉวาทอ น คเหตุพุโพติ ๑ ปญฺจหฺอุปาลิ องฺเคหิ สมนฺนาคเตน
ภิกฺขุณา ภิกฺขุณฺีณํ โฉวาทอ น คเหตุพุโพ ๑ กตเมหิ
ปญฺจหิ ๑ กายิเกน อนาจารน สมนฺนาคโต โหติ วาจสิเกน
อนาจารน สมนฺนาคโต โหติ กายิกวาจสิเกน อนาจารน
สมนฺนาคโต โหติ ภิกฺขุณฺีณํ อกโกสกปริภาสโก โหติ ภิกฺขุณฺีหิ
สทฺฐึ สฺสฏฺฐโจ วิหฺรติ อนนฺุโลมิเกน สฺสคฺเคน ๑ อิเมหิ โข
อุปาลิ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา ภิกฺขุณฺีณํ โฉวาทอ น
คเหตุพุโพ ๑ อปเรหิปี อุปาลิ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา
ภิกฺขุณฺีณํ โฉวาทอ น คเหตุพุโพ ๑ กตเมหิ ปญฺจหิ ๑ อลชฺชึ
จ โหติ พาโล จ อปกตตฺโต จ คมิโก วา โหติ
คิลาโน วา ๑ อิเมหิ โข อุปาลิ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคเตน
ภิกฺขุณา ภิกฺขุณฺีณํ โฉวาทอ น คเหตุพุโพติ ๑

[๑๒๐๖] กตีหิ นุ โข ภนฺเต องฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา
สทฺธี น สากจฺฉาตพุทฺโธ ๑ ปญฺจหุปาถิ องฺเคหิ สมนฺนาคเตน
ภิกฺขุณา สทฺธี น สากจฺฉาตพุทฺโธ ๑ กตเมหิ ปญฺจหิ ๑ น อเสเขน
สีลกฺขนฺเชน สมนฺนาคโต โหติ น อเสเขน สมาริภิกฺขนฺเชน
สมนฺนาคโต โหติ น อเสเขน ปญฺญาขณฺเชน สมนฺนาคโต
โหติ น อเสเขน วิมุตฺติภิกฺขนฺเชน สมนฺนาคโต โหติ น
อเสเขน วิมุตฺติวิฆเนทฺสสนกฺขนฺเชน สมนฺนาคโต โหติ ๑ อิมเห
โฆ อุปาถิ ปญฺจหฺงเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สทฺธี น สากจฺฉาตพุทฺโธ ๑
ปญฺจหุปาถิ องฺเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สทฺธี
สากจฺฉาตพุทฺโธ ๑ กตเมหิ ปญฺจหิ ๑ อเสเขน สีลกฺขนฺเชน
สมนฺนาคโต โหติ อเสเขน สมาริภิกฺขนฺเชน สมนฺนาคโต โหติ
อเสเขน ปญฺญาขณฺเชน สมนฺนาคโต โหติ อเสเขน วิมุตฺติภิกฺขนฺเชน
สมนฺนาคโต โหติ อเสเขน วิมุตฺติวิฆเนทฺสสนกฺขนฺเชน
สมนฺนาคโต โหติ ๑ อิมเห โฆ อุปาถิ ปญฺจหฺงเคหิ สมนฺนาคเตน
ภิกฺขุณา สทฺธี สากจฺฉาตพุทฺโธ ๑ อปฺเรหิปี อุปาถิ ปญฺจหฺงเคหิ
สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สทฺธี น สากจฺฉาตพุทฺโธ ๑ กตเมหิ ปญฺจหิ ๑
น อตฺถปฺปฏิสมฺภิทาปตฺโต โหติ น ฌมฺมปฺปฏิสมฺภิทาปตฺโต โหติ
น นินฺรุตฺติปฺปฏิสมฺภิทาปตฺโต โหติ น ปฺปฏิภาณปฺปฏิสมฺภิทาปตฺโต
โหติ น ยถาวิมุตฺตํ จิตฺตํ ปจฺจเวกฺขติ ๑ ๑ อิมเห โฆ อุปาถิ
ปญฺจหฺงเคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สทฺธี น สากจฺฉาตพุทฺโธ ๑
#๑ ม. ปจฺจเวกฺขิตา ๑

ปญฺหุปาติ องฺเกหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สทฺธิํ สากจฺฉาตพฺโพ ๑
กตเมหิ ปญฺหิ ๑ อตฺถปฏิสมฺภิทาปตฺโต โหติ ฃมฺมปฏิสมฺภิทาปตฺโต
โหติ นินฺรุตฺติปฏิสมฺภิทาปตฺโต โหติ ปฏิภาณปฏิสมฺภิทาปตฺโต
โหติ ยถาวินฺมุตฺตํ จิตฺตํ ปจฺจเวกฺขติ ๑ ๑
อิเมหิ โข อุปาติ ปญฺหุหฺงฺเกหิ สมฺนฺนาคเตน ภิกฺขุณา สทฺธิํ
สากจฺฉาตพฺโพติ ๑

ภิกฺขุณีโอบาทวคฺโค อภฺจโม ๑

ตสฺสุทฺธานํ

[๑๒๐๗] ภิกฺขุณีเหว กาทพฺพิ อปเรหิ ตถา ทฺเว
ภิกฺขุณีนํ ตโย กมฺมา น จเปตพฺโพ ๒ เทว ทฺกา
น คเหตุพฺโพ เทว วุตฺตา สากจฺฉาสฺ ๓ จ เทว ทฺกาติ ๑

[๑๒๐๘] กติหิ นฺ โข ภนฺเต องฺเกหิ สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ
อุพฺพาหิกาย น สมฺมณฺณิตพฺโพติ ๑ ปญฺหุปาติ องฺเกหิ สมฺนฺนาคโต
ภิกฺขุ อุพฺพาหิกาย น สมฺมณฺณิตพฺโพ ๑ กตเมหิ ปญฺหิ ๑ น
อตฺถกฺสโล โหติ น ฃมฺมกฺสโล โหติ น นินฺรุตฺติกฺสโล โหติ
น พุชฺชนกฺสโล โหติ น ปุพฺพาปรกฺสโล โหติ ๑ อิเมหิ
โข อุปาติ ปญฺหุหฺงฺเกหิ สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ อุพฺพาหิกาย น
สมฺมณฺณิตพฺโพ ๑ ปญฺหุปาติ องฺเกหิ สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ อุพฺพาหิกาย
สมฺมณฺณิตพฺโพ ๑ กตเมหิ ปญฺหิ ๑ อตฺถกฺสโล โหติ ฃมฺมกฺสโล
โหติ นินฺรุตฺติกฺสโล โหติ พุชฺชนกฺสโล โหติ ปุพฺพาปรกฺสโล
#๑ ม. ปจฺจเวกฺขิตา ๑ ๒ โป. จเปตพฺพิ ๑ ม. จเปตพฺพา ๑ ๓ โป. สากจฺฉา ๑

โหติ ๑ อิมหิ โข อุปาลี ปณฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ
อุพฺพทาหิกาย สมฺมณฺณิตพฺโพ ๑ อปรเหหิปี อุปาลี ปณฺจหฺงฺเคหิ
สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ อุพฺพทาหิกาย น สมฺมณฺณิตพฺโพ ๑ กตเมหิ
ปณฺจหิ ๑ โภชน โหติ โภชานภิกฺขุโต มกฺขี โหติ มกฺขานภิกฺขุโต
ปลาตี โหติ ปลาสาภิกฺขุโต อิสฺสุกฺกิ โหติ อิสฺสุกฺกานภิกฺขุโต สนฺทภิกฺขุจิปฺรามาสี
โหติ อาชานคฺคาคาหิ ทฺวปฺปญฺญินิสฺสคฺคิ ๑ อิมหิ โข อุปาลี
ปณฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ อุพฺพทาหิกาย น สมฺมณฺณิตพฺโพ ๑
ปณฺจหฺอุปาลี องฺเคหิ สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ อุพฺพทาหิกาย สมฺมณฺณิตพฺโพ ๑
กตเมหิ ปณฺจหิ ๑ น โภชน โหติ น โภชานภิกฺขุโต น มกฺขี
โหติ น มกฺขานภิกฺขุโต น ปลาตี โหติ น ปลาสาภิกฺขุโต น
อิสฺสุกฺกิ โหติ น อิสฺสุกฺกานภิกฺขุโต อสนฺทภิกฺขุจิปฺรามาสี โหติ อนาชานคฺคาคาหิ
สฺวปฺปญฺญินิสฺสคฺคิ ๑ อิมหิ โข อุปาลี ปณฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต
ภิกฺขุ อุพฺพทาหิกาย สมฺมณฺณิตพฺโพ ๑ อปรเหหิปี อุปาลี ปณฺจหฺงฺเคหิ
สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ อุพฺพทาหิกาย น สมฺมณฺณิตพฺโพ ๑ กตเมหิ
ปณฺจหิ ๑ กุปฺปติ พฺยาปชฺชติ ปตฺติตฺถียติ โภปฺ ชเนติ อกฺขโม
โหติ อปฺปทกฺกขิณคฺคาคาหิ อนุสาสนี ๑ ๑ อิมหิ โข อุปาลี ปณฺจหฺงฺเคหิ
สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ อุพฺพทาหิกาย น สมฺมณฺณิตพฺโพ ๑ ปณฺจหฺอุปาลี
องฺเคหิ สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ อุพฺพทาหิกาย สมฺมณฺณิตพฺโพ ๑ กตเมหิ
ปณฺจหิ ๑ น กุปฺปติ น พฺยาปชฺชติ น ปตฺติตฺถียติ น โภปฺ
ชเนติ ขโม โหติ ปทกฺกขิณคฺคาคาหิ อนุสาสนี ๑ ๑ อิมหิ โข อุปาลี
#๑ ย. อนุสาสนี ๑

ปฺยจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต ภิกฺขุ อุกฺกฬาย สมนฺนนิตฺตํ ๑
อปเรหิปี อุปาถิ ปฺยจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต ภิกฺขุ อุกฺกฬาย
น สมนฺนนิตฺตํ ๑ กตฺเมหิ ปฺยจหิ ๑ ปสาเรตา ๑ โหติ โน
สเรตา อนิกาสกมฺมํ การาเปตฺวา วตฺตา ๒ โหติ น ยถาธมฺเม
ยถาวินเย ยถาปตฺติยา โจเทตา โหติ น ยถาธมฺเม ยถาวินเย
ยถาปตฺติยา การตา โหติ น ยถาทิฏฺฐิยา พุยาถตา โหติ ๑ อิมหิ
โฆ อุปาถิ ปฺยจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต ภิกฺขุ อุกฺกฬาย น สมนฺนนิตฺตํ ๑
ปฺยจหฺงฺปาถิ อฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต ภิกฺขุ อุกฺกฬาย
สมนฺนนิตฺตํ ๑ กตฺเมหิ ปฺยจหิ ๑ สเรตา โหติ โน ปสาเรตา ๑
อนิกาสกมฺมํ การาเปตฺวา วตฺตา ๒ โหติ ยถาธมฺเม ยถาวินเย
ยถาปตฺติยา โจเทตา โหติ ยถาธมฺเม ยถาวินเย ยถาปตฺติยา
การตา โหติ ยถาทิฏฺฐิยา พุยาถตา โหติ ๑ อิมหิ โฆ อุปาถิ
ปฺยจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต ภิกฺขุ อุกฺกฬาย สมนฺนนิตฺตํ ๑
อปเรหิปี อุปาถิ ปฺยจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต ภิกฺขุ อุกฺกฬาย น
สมนฺนนิตฺตํ ๑ กตฺเมหิ ปฺยจหิ ๑ ฉนฺนทาคตี คจฺฉติ โทสาคตี
คจฺฉติ โมหาคตี คจฺฉติ ภยาคตี คจฺฉติ อลฺลชฺชี่ จ โหติ ๑
อิมหิ โฆ อุปาถิ ปฺยจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต ภิกฺขุ อุกฺกฬาย น
สมนฺนนิตฺตํ ๑ ปฺยจหฺงฺปาถิ อฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต ภิกฺขุ อุกฺกฬาย
สมนฺนนิตฺตํ ๑ กตฺเมหิ ปฺยจหิ ๑ น ฉนฺนทาคตี คจฺฉติ น
โทสาคตี คจฺฉติ น โมหาคตี คจฺฉติ น ภยาคตี คจฺฉติ
#๑ ไป. อปสาเรตา ๑ ๒ ม. ย. ปวตฺตา ๑

ลชชี จ โหติ ฯ อิมหิ โข อุปาลี ปณฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต
ภิกฺขุ อุพฺพาหิกาย สมนฺนนิตฺตํ โหติ ฯ อปรเหปิ อุปาลี ปณฺจหฺงฺเคหิ
สมนฺนาคโต ภิกฺขุ อุพฺพาหิกาย น สมนฺนนิตฺตํ โหติ ฯ กตเมหิ
ปณฺจหิ ฯ ฉนฺทาคตฺถิ คจฺฉนฺติ โทสาคตฺถิ คจฺฉนฺติ โมหาคตฺถิ
คจฺฉนฺติ ภยาคตฺถิ คจฺฉนฺติ อกฺกุสโล จ โหติ วินยฺ เภ อิมหิ
โฆ อุปาลี ปณฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต ภิกฺขุ อุพฺพาหิกาย น
สมนฺนนิตฺตํ โหติ ฯ ปณฺจหุปาลี องฺเคหิ สมนฺนาคโต ภิกฺขุ อุพฺพาหิกาย
สมนฺนนิตฺตํ โหติ ฯ กตเมหิ ปณฺจหิ ฯ น ฉนฺทาคตฺถิ คจฺฉนฺติ น
โทสาคตฺถิ คจฺฉนฺติ น โมหาคตฺถิ คจฺฉนฺติ น ภยาคตฺถิ คจฺฉนฺติ
กฺกุสโล จ โหติ วินยฺ เภ อิมหิ โฆ อุปาลี ปณฺจหฺงฺเคหิ
สมนฺนาคโต ภิกฺขุ อุพฺพาหิกาย สมนฺนนิตฺตํ โหติ ฯ

[๑๒๐๕] กตฺถิ นุ โฆ ฆนฺเต องฺเคหิ สมนฺนาคโต ภิกฺขุ
พาโลเตวฺว สงฺขํ คจฺฉนฺติ ๑ ฯ ปณฺจหุปาลี องฺเคหิ สมนฺนาคโต
ภิกฺขุ พาโลเตวฺว สงฺขํ คจฺฉนฺติ ฯ กตเมหิ ปณฺจหิ ฯ สุตฺตํ น
ชานาติ สุตฺตานุโลมํ น ชานาติ วินยํ น ชานาติ วินยานุโลมํ
น ชานาติ น จ จานาจานกฺกุสโล โหติ ฯ อิมหิ โฆ อุปาลี
ปณฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต ภิกฺขุ พาโลเตวฺว สงฺขํ คจฺฉนฺติ ฯ
ปณฺจหุปาลี องฺเคหิ สมนฺนาคโต ภิกฺขุ ปณฺจหิตฺเตวฺว สงฺขํ
คจฺฉนฺติ ฯ กตเมหิ ปณฺจหิ ฯ สุตฺตํ ชานาติ สุตฺตานุโลมํ
ชานาติ วินยํ ชานาติ วินยานุโลมํ ชานาติ จานาจานกฺกุสโล
#๑ คจฺฉนฺตฺถิ ยุตฺตตฺถิ ฯ

จ โหติ ฯ อิมหิ โข อุปาลี ปญจหงฺเกหิ สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ
ปณฺฑิตฺโตเตวฺว สงฺขํ กจฺจติ ฯ อปรเหปิ อุปาลี ปญจหงฺเกหิ
สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ พาลิตฺเตวฺว สงฺขํ กจฺจติ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ
ชฺมมํ น ชานาติ ชฺมฺมานุโลมํ น ชานาติ วินยํ น ชานาติ
วินยานุโลมํ น ชานาติ น จ ปุพฺพปาปรกฺขสโล โหติ ฯ อิมหิ
โข อุปาลี ปญจหงฺเกหิ สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ พาลิตฺเตวฺว สงฺขํ
กจฺจติ ฯ ปญฺจหุปาลี องฺเกหิ สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ ปณฺฑิตฺโตเตวฺว
สงฺขํ กจฺจติ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ ชฺมมํ ชานาติ ชฺมฺมานุโลมํ
ชานาติ วินยํ ชานาติ วินยานุโลมํ ชานาติ ปุพฺพปาปรกฺขสโล
จ โหติ ฯ อิมหิ โข อุปาลี ปญจหงฺเกหิ สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ
ปณฺฑิตฺโตเตวฺว สงฺขํ กจฺจติ ฯ อปรเหปิ อุปาลี ปญจหงฺเกหิ
สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ พาลิตฺเตวฺว สงฺขํ กจฺจติ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ
วตฺถุํ น ชานาติ นิตานํ น ชานาติ ปญฺจตฺตํ น ชานาติ
ปทปจฺฉาภฏฺฐํ น ชานาติ อนุสฺสนธิวจนปถํ น ชานาติ ฯ อิมหิ
โข อุปาลี ปญจหงฺเกหิ สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ พาลิตฺเตวฺว สงฺขํ
กจฺจติ ฯ ปญฺจหุปาลี องฺเกหิ สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ ปณฺฑิตฺโตเตวฺว
สงฺขํ กจฺจติ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ วตฺถุํ ชานาติ นิตานํ ชานาติ
ปญฺจตฺตํ ชานาติ ปทปจฺฉาภฏฺฐํ ชานาติ อนุสฺสนธิวจนปถํ
ชานาติ ฯ อิมหิ โข อุปาลี ปญจหงฺเกหิ สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ
ปณฺฑิตฺโตเตวฺว สงฺขํ กจฺจติ ฯ อปรเหปิ อุปาลี ปญจหงฺเกหิ

สมนุภาคโต ภิกขุ พาลิตฺเตว สงฺขํ กจฺจติ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ
อาปตฺตี น ชานาติ อาปตฺติสมฺภูจฺจํ น ชานาติ อาปตฺติยา
ปโยคํ น ชานาติ อาปตฺติยา วุปรสมํ น ชานาติ น อาปตฺติยา
วินิจฺจยกุสโล โหติ ฯ อิเมหิ โข อุปาถิ ปญฺจหฺงเคหิ สมนุภาคโต
ภิกขุ พาลิตฺเตว สงฺขํ กจฺจติ ฯ ปญฺจหฺปาถิ อญฺเคหิ สมนุภาคโต
ภิกขุ ปญฺชิตฺเตว สงฺขํ กจฺจติ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ
อาปตฺตี ชานาติ อาปตฺติสมฺภูจฺจํ ชานาติ อาปตฺติยา ปโยคํ
ชานาติ อาปตฺติยา วุปรสมํ ชานาติ อาปตฺติยา วินิจฺจยกุสโล
โหติ ฯ อิเมหิ โข อุปาถิ ปญฺจหฺงเคหิ สมนุภาคโต ภิกขุ
ปญฺชิตฺเตว สงฺขํ กจฺจติ ฯ อปรเหปิ อุปาถิ ปญฺจหฺงเคหิ
สมนุภาคโต ภิกขุ พาลิตฺเตว สงฺขํ กจฺจติ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ
อธิกรณํ น ชานาติ อธิกรณสมฺภูจฺจํ น ชานาติ อธิกรณสฺส
ปโยคํ น ชานาติ อธิกรณสฺส วุปรสมํ น ชานาติ น อธิกรณสฺส
วินิจฺจยกุสโล โหติ ฯ อิเมหิ โข อุปาถิ ปญฺจหฺงเคหิ สมนุภาคโต
ภิกขุ พาลิตฺเตว สงฺขํ กจฺจติ ฯ ปญฺจหฺปาถิ อญฺเคหิ สมนุภาคโต
ภิกขุ ปญฺชิตฺเตว สงฺขํ กจฺจติ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ
อธิกรณํ ชานาติ อธิกรณสมฺภูจฺจํ ชานาติ อธิกรณสฺส ปโยคํ
ชานาติ อธิกรณสฺส วุปรสมํ ชานาติ อธิกรณสฺส วินิจฺจยกุสโล
โหติ ฯ อิเมหิ โข อุปาถิ ปญฺจหฺงเคหิ สมนุภาคโต ภิกขุ
ปญฺชิตฺเตว สงฺขํ กจฺจติ ฯ

อุพพาหิกวกุโโค นวโม ๑ ๗

ตสุสุททานัน

[๑๒๑๐] อนตถกุสโล เจว โภชโน กุปฺปตี จ โย

ปสาเรตา ฉนฺนทาคตี ๒ น กุสโล ตเถว จ

สุตฺตํ ฆมฺมณฺจ วตฺถุณฺจ อาปตฺติ ๓ อธิกรณํ ๔

เทว เทว ปกาสิตา สพฺเพ กณฺหสุกฺกํ วิชานถาติ ๗

[๑๒๑๑] กตีหิ นฺุ โข ภนฺเต องฺเคหิ สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ

นาลิ อธิกรณํ วุปฺสเมตฺตุนฺติ ๗ ปฺลยฺจหุปาติ องฺเคหิ สมฺนฺนาคโต

ภิกฺขุ นาลิ อธิกรณํ วุปฺสเมตฺตํ ๗ กตเมหิ ปฺลยฺจหิ ๗ อาปตฺตี

น ชานาติ อาปตฺติสมฺภูจฺจํ น ชานาติ อาปตฺติยา ปโยคํ

น ชานาติ อาปตฺติยา วุปฺสมํ น ชานาติ น อาปตฺติยา

วินิจฺฉยกุสโล โหติ ๗ อิมฺเหหิ โข อุปาติ ปฺลยฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต

ภิกฺขุ นาลิ อธิกรณํ วุปฺสเมตฺตํ ๗ ปฺลยฺจหุปาติ องฺเคหิ สมฺนฺนาคโต

ภิกฺขุ อลฺลิ อธิกรณํ วุปฺสเมตฺตํ ๗ กตเมหิ ปฺลยฺจหิ ๗ อาปตฺตี

ชานาติ อาปตฺติสมฺภูจฺจํ ชานาติ อาปตฺติยา ปโยคํ ชานาติ

อาปตฺติยา วุปฺสมํ ชานาติ อาปตฺติยา วินิจฺฉยกุสโล โหติ ๗

อิมฺเหหิ โข อุปาติ ปฺลยฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ อลฺลิ อธิกรณํ

วุปฺสเมตฺตํ ๗ อปฺเรหิปี อุปาติ ปฺลยฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต ภิกฺขุ

#๑ สพฺพตฺถ อุพฺพาหิกวกุโโค นิฏฺฐิตโต นวโมติ ทิสฺสตี ๗ อิตฺโต ปรีปี ตํตํวคฺควาเสเน

#นิฏฺฐิตโตติ เวมฺชฺเชมฺ ลิขิตฺติ ๗ ๒ ม. ฉนฺนทาคตี ๗ ๓ ม. อาปตฺตี ๗ ๔ โป.

#อธิกรณา ๗

นาลิ อธิกรณั วุปลเมตุ ๑ กตเมหิ ปญจหิ ๑ อธิกรณั น
ชานาติ อธิกรณสมภูจानि न चानाति अतिरणसुस पिโยकं न
ชานาति अतिरणसुस वुปลमं न चानाति न अतिरणसुस
विनिज्जयकुसलो होति ॑ ॑ ओमेहि बो ओपालि पญजहंकेहि समनुनाकโต
गिगुषु नालि अतिग्रणं वुप्लमेतुं १ पणुहुपालि ओंकेहि समनुनाकतो
गिगुषु ओलि अतिग्रणं वुप्लमेतुं १ गतमेहि पणुजहि १ अतिग्रणं
शानाति अतिरणसमृजानं चानाति अतिरणसुस पिโยकं चानाति
अतिरणसुस वुप्लमं चानाति अतिरणसुस विनिज्जयकुसलो होति १
ओमेहि बो ओपालि पणुजहंकेहि समनुनाकतो गिगुषु ओलि अतिग्रणं
वुप्लमेतुं १ ओपरेहिपि ओपालि पणुजहंकेहि समनुनाकतो गिगुषु नालि
अतिग्रणं वुप्लमेतुं १ गतमेहि पणुजहि १ ननुताकती कज्जति तोसाकती
कज्जति मोहाकती कज्जति ग्याकती कज्जति ओलच्छि ज होति १
ओमेहि बो ओपालि पणुजहंकेहि समनुनाकतो गिगुषु नालि अतिग्रणं
वुप्लमेतुं १ पणुहुपालि ओंकेहि समनुनाकतो गिगुषु ओलि अतिग्रणं
वुप्लमेतुं १ गतमेहि पणुजहि १ न ननुताकती कज्जति न
तोसाकती कज्जति न मोहाकती कज्जति न ग्याकती कज्जति
ओलच्छि ज होति १ ओमेहि बो ओपालि पणुजहंकेहि समनुनाकतो
गिगुषु ओलि अतिग्रणं वुप्लमेतुं १ ओपरेहिपि ओपालि पणुजहंकेहि
समनुनाकतो गिगुषु नालि अतिग्रणं वुप्लमेतुं १ गतमेहि पणुजहि १
ननुताकती कज्जति तोसाकती कज्जति मोहाकती कज्जति ग्याकती
#॑ म. अतिरणसुस न विनिज्जयकुसलो होति १

คจฺจติ อปฺปสุตฺโต จ โหติ ฯ อิมหิ โข อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ
สมนฺนาคโต ภิกฺขุ นาลํ อธิกรณํ วุปฺสเมตฺถํ ฯ ปญฺจหฺรูปาลี
องฺเคหิ สมนฺนาคโต ภิกฺขุ อลํ อธิกรณํ วุปฺสเมตฺถํ ฯ กตเมหิ
ปญฺจหิ ฯ น ฉนฺนทาคตี คจฺจติ น โทสาคตี คจฺจติ น
โมหาคตี คจฺจติ น ภยาคตี คจฺจติ พหุสุตฺโต จ โหติ ฯ
อิมหิ โข อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต ภิกฺขุ อลํ อธิกรณํ
วุปฺสเมตฺถํ ฯ อปเรหิปี อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต ภิกฺขุ นาลํ
อธิกรณํ วุปฺสเมตฺถํ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ วตฺถุ น ชานาติ นิตานํ น
ชานาติ ปญฺจคฺคตี น ชานาติ ปทปจฺฉาภฺภูจํ น ชานาติ อนฺนสนฺธิวจนปถํ
น ชานาติ ฯ อิมหิ โข อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต
ภิกฺขุ นาลํ อธิกรณํ วุปฺสเมตฺถํ ฯ ปญฺจหฺรูปาลี องฺเคหิ สมนฺนาคโต
ภิกฺขุ อลํ อธิกรณํ วุปฺสเมตฺถํ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ วตฺถุ
ชานาติ นิตานํ ชานาติ ปญฺจคฺคตี ชานาติ ปทปจฺฉาภฺภูจํ
ชานาติ อนฺนสนฺธิวจนปถํ ชานาติ ฯ อิมหิ โข อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ
สมนฺนาคโต ภิกฺขุ อลํ อธิกรณํ วุปฺสเมตฺถํ ฯ อปเรหิปี อุปาลี
ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต ภิกฺขุ นาลํ อธิกรณํ วุปฺสเมตฺถํ ฯ
กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ ฉนฺนทาคตี คจฺจติ โทสาคตี คจฺจติ โมหาคตี
คจฺจติ ภยาคตี คจฺจติ อฏฺสโต จ โหติ วินยฺเย ฯ อิมหิ
โข อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต ภิกฺขุ นาลํ อธิกรณํ
วุปฺสเมตฺถํ ฯ ปญฺจหฺรูปาลี องฺเคหิ สมนฺนาคโต ภิกฺขุ อลํ อธิกรณํ

วูปสมเหตุ ๑ กตเมหิ ปญจหิ ๑ น ฉนุทาคตี คจจติ น
โทสาคตี คจจติ น โมหาคตี คจจติ น ภยาคตี คจจติ
กุสโล จ โหติ วินย ๑ อิมหิ โข อุปาลี ปญจหุเคหิ
สมนุณาคโต ภิกขุ อลั อธิกรณั วูปสมเหตุ ๑ อปเรหิปี อุปาลี
ปญจหุเคหิ สมนุณาคโต ภิกขุ นาลั อธิกรณั วูปสมเหตุ ๑
กตเมหิ ปญจหิ ๑ ฉนุทาคตี คจจติ โทสาคตี คจจติ โมหาคตี
คจจติ ภยาคตี คจจติ ปุคคตกรุ โหติ โน สงมกรุ ๑
อิมหิ โข อุปาลี ปญจหุเคหิ สมนุณาคโต ภิกขุ นาลั อธิกรณั
วูปสมเหตุ ๑ ปญจหุปาลี องเคหิ สมนุณาคโต ภิกขุ อลั อธิกรณั
วูปสมเหตุ ๑ กตเมหิ ปญจหิ ๑ น ฉนุทาคตี คจจติ น โทสาคตี
คจจติ น โมหาคตี คจจติ น ภยาคตี คจจติ สงมกรุ
โหติ โน ปุคคตกรุ ๑ อิมหิ โข อุปาลี ปญจหุเคหิ สมนุณาคโต
ภิกขุ อลั อธิกรณั วูปสมเหตุ ๑ อปเรหิปี อุปาลี ปญจหุเคหิ
สมนุณาคโต ภิกขุ นาลั อธิกรณั วูปสมเหตุ ๑ กตเมหิ ปญจหิ ๑
ฉนุทาคตี คจจติ โทสาคตี คจจติ โมหาคตี คจจติ ภยาคตี
คจจติ อามิสกรุ โหติ โน สทฐมมกรุ ๑ อิมหิ โข อุปาลี
ปญจหุเคหิ สมนุณาคโต ภิกขุ นาลั อธิกรณั วูปสมเหตุ ๑
ปญจหุปาลี องเคหิ สมนุณาคโต ภิกขุ อลั อธิกรณั วูปสมเหตุ ๑
กตเมหิ ปญจหิ ๑ น ฉนุทาคตี คจจติ น โทสาคตี คจจติ
น โมหาคตี คจจติ น ภยาคตี คจจติ สทฐมมกรุ โหติ

โน อามิสครุ ฯ อิมหิ โข อุปาลี ปญจหุงเคหิ สมนุณาคโต
ภิกขุ อลั อธิกรณั วุปลเมตุ ฯ

[๑๒๑๒] กติหิ นุ โข ฆนเต อากาเรหิ สงฺโฆ ภิชฺชตีติ ฯ
ปญฺจหุपालิ อากาเรหิ สงฺโฆ ภิชฺชติ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ
กมฺเมน อุทฺเทเสน โวหรนฺโต อนุสฺสาวเนน สลากคาเหน ฯ
อิมหิ โข อุปาลี ปญฺจหากาเรหิ สงฺโฆ ภิชฺชตีติ ฯ

[๑๒๑๓] สงฺฆราชาธิ ๑ ฆนเต วุจฺจติ กิตฺตาวตานุ โข ฆนเต
สงฺฆราชา โหติ โน จ สงฺฆเกโท กิตฺตาวตา จ ปน สงฺฆราชา
เจว โหติ สงฺฆเกโท จาติ ฯ ปญฺจตฺเตตฺติ อุปาลี มยา อากนฺตูกานั
ภิกขุณั อากนฺตูกวตฺติ เอวํ สุปฺปญฺจตฺเต โข อุปาลี มยา
สิกฺขาปเท อากนฺตูกา ภิกขุ อากนฺตูกวตฺเต น วตฺตุนฺติ เอวมฺปิ
โข อุปาลี สงฺฆราชา โหติ โน จ สงฺฆเกโท ฯ ปญฺจตฺเตตฺติ
อุปาลี มยา อาวาสิกานั ภิกขุณั อาวาสิกวตฺติ เอวํ สุปฺปญฺจตฺเต
โข อุปาลี มยา สิกฺขาปเท อาวาสิกา ภิกขุ อาวาสิกวตฺเต น
วตฺตุนฺติ เอวมฺปิ โข อุปาลี สงฺฆราชา โหติ โน จ สงฺฆเกโท ฯ
ปญฺจตฺเตตฺติ อุปาลี มยา ภิกขุณั ฆตฺตคฺเค ฆตฺตคฺควตฺติ ยถาวุฑฺฒั
ยถารตฺติ ยถาปฏิรูปี อคฺคาสนั อคฺโคทกั อคฺคปิณฺฑั เอวํ
สุปฺปญฺจตฺเต โข อุปาลี มยา สิกฺขาปเท นวา ภิกขุ ฆตฺตคฺเค
เถรานั ภิกขุณั อาสนั ปฎิพาหนฺติ เอวมฺปิ โข อุปาลี สงฺฆราชา
โหติ โน จ สงฺฆเกโท ฯ ปญฺจตฺเตตฺติ อุปาลี มยา ภิกขุณั
#๑ ม. ย. สงฺฆราชา สงฺฆราชาธิ ฯ

เสนาสเน เสนาสนวตติ ขถาวุฑฒิ ขถารตติ ขถาปฏิรูป เอวิ
สุปฺปฺลยตฺเต โข อุปาลิ มยา สิขฺขาปเท นวา ภิกฺขุ เถรานํ
ภิกฺขุณํ เสนาสนํ ปฏิพาหนติ เอวมฺปิ โข อุปาลิ สงฺฆราชา
โหติ โน จ สงฺฆเกโท ฯ ปฺลยตฺเตตฺติ อุปาลิ มยา ภิกฺขุณํ
อนฺุตฺตีมาย เอกํ อุโปสถํ เอกํ ปวารณํ เอกํ สงฺฆมมฺมํ เอกํ
กมฺมากมฺมํ เอวิ สุปฺปฺลยตฺเต โข อุปาลิ มยา สิขฺขาปเท
ตฺเตว อนฺุตฺตีมาย อาเวณิภาวํ ๑ กริตฺวา คณํ พนฺชิตฺวา อาเวณิ
อุโปสถํ กโรนฺติ อาเวณิ ปวารณํ กโรนฺติ อาเวณิ สงฺฆมมฺมํ
กโรนฺติ อาเวณิ กมฺมากมฺมานิ กโรนฺติ เอวมฺปิ โข อุปาลิ
สงฺฆราชา เจว โหติ สงฺฆเกโท จาติ ฯ

อธิกรณฺวปสมวคฺโค ทสโม ฯ

ตสฺสุทฺธานํ

[๑๒๑๔] อาปตฺติ ๒ อธิกรณํ   ฉนฺทา อปฺปสฺสุเตน จ
วตฺถุจ อกุสโล จ   ปุคฺคโล อามิเสน จ
ภิกฺขชติ สงฺฆราชา จ   สงฺฆเกโท ตเถว จาติ ฯ

[๑๒๑๕] กตีหิ นฺุ โข ภาเต องฺเคหิ สมฺนฺนาคโต สงฺฆเกทโก
อาปายิกो เนรยิกो กปฺปญฺโจ อเตกฺจฺโฆติ ฯ ปฺลยจฺหุปาลิ องฺเคหิ
สมฺนฺนาคโต สงฺฆเกทโก อาปายิกो เนรยิกो กปฺปญฺโจ อเตกฺจฺโฆติ ฯ
กตเมหิ ปฺลยจฺหิ ฯ อิธฺูปาลิ ภิกฺขุ อธมฺมํ ฐมฺโมติ ทีเปติ
ฐมฺมํ อธมฺโมติ ทีเปติ อวินยํ วินโยติ ทีเปติ วินยํ
#๑ ม. อาเวณิ... ฯ สพฺพตฺถ อีทิสฺโส ฯ ๒ ม. อาปตฺติ ฯ

อวินโยติ ทีเปติ วินิชาย ทิฏฐี กมฺเมน ฯ อิมหิ โข อุปาลี
ปลฺลจฺหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต สงฺฆเภทโก อาปายิกโก เนรยิกโก กปฺปญฺโจ
อเตกฺกฺจฺโณ ฯ อปรเหหิปี อุปาลี ปลฺลจฺหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต สงฺฆเภทโก
อาปายิกโก เนรยิกโก กปฺปญฺโจ อเตกฺกฺจฺโณ ฯ กตเมหิ ปลฺลจฺหิ ฯ
อิฐฺปาลี ภิกฺขุ อธมฺมํ ฐมฺโมติ ทีเปติ ฐมฺมํ อธมฺโมติ
ทีเปติ อวินยํ วินโยติ ทีเปติ วินยํ อวินโยติ ทีเปติ
วินิชาย ทิฏฐี อุตฺเทเสน ฯ อิมหิ โข อุปาลี ปลฺลจฺหฺงฺเคหิ
สมนฺนาคโต สงฺฆเภทโก อาปายิกโก เนรยิกโก กปฺปญฺโจ อเตกฺกฺจฺโณ ฯ
อปรเหหิปี อุปาลี ปลฺลจฺหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต สงฺฆเภทโก อาปายิกโก
เนรยิกโก กปฺปญฺโจ อเตกฺกฺจฺโณ ฯ กตเมหิ ปลฺลจฺหิ ฯ อิฐฺปาลี
ภิกฺขุ อธมฺมํ ฐมฺโมติ ทีเปติ ฐมฺมํ อธมฺโมติ ทีเปติ
อวินยํ วินโยติ ทีเปติ วินยํ อวินโยติ ทีเปติ วินิชาย
ทิฏฐี โวหรนฺโต ฯ อิมหิ โข อุปาลี ปลฺลจฺหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต
สงฺฆเภทโก อาปายิกโก เนรยิกโก กปฺปญฺโจ อเตกฺกฺจฺโณ ฯ อปรเหหิปี
อุปาลี ปลฺลจฺหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต สงฺฆเภทโก อาปายิกโก เนรยิกโก
กปฺปญฺโจ อเตกฺกฺจฺโณ ฯ กตเมหิ ปลฺลจฺหิ ฯ อิฐฺปาลี ภิกฺขุ
อธมฺมํ ฐมฺโมติ ทีเปติ ฐมฺมํ อธมฺโมติ ทีเปติ อวินยํ
วินโยติ ทีเปติ วินยํ อวินโยติ ทีเปติ วินิชาย ทิฏฐี
อนุสฺสาวเนน ฯ อิมหิ โข อุปาลี ปลฺลจฺหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต
สงฺฆเภทโก อาปายิกโก เนรยิกโก กปฺปญฺโจ อเตกฺกฺจฺโณ ฯ อปรเหหิปี

อุปาติ ปญจหุงเคหิ สมนุทธาคโต สงฺฆเภทโก อาปาโยโก เนรโยโก
กปฺปญฺโญ อเตกัจฺโณ ฯ กตเมหิ ปญจหิ ฯ อธิฐปาติ ภิกฺขุ
อธมฺมํ ฐมฺโหมติ ทีเปติ ฐมฺมํ อธมฺโหมติ ทีเปติ อวินยํ
วินโยติ ทีเปติ วินยํ อวินโยติ ทีเปติ วินิชาเย ทิฏฺฐิ
สลาทคคาเหน ฯ อิมเหิ โข อุปาติ ปญจหุงเคหิ สมนุทธาคโต
สงฺฆเภทโก อาปาโยโก เนรโยโก กปฺปญฺโญ อเตกัจฺโณ ฯ อปรเหปิ
อุปาติ ปญจหุงเคหิ สมนุทธาคโต สงฺฆเภทโก อาปาโยโก เนรโยโก
กปฺปญฺโญ อเตกัจฺโณ ฯ กตเมหิ ปญจหิ ฯ อธิฐปาติ ภิกฺขุ
อธมฺมํ ฐมฺโหมติ ทีเปติ ฐมฺมํ อธมฺโหมติ ทีเปติ อวินยํ
วินโยติ ทีเปติ วินยํ อวินโยติ ทีเปติ วินิชาเย ขนฺตี
กมฺเมน ฯ เปฯ วินิชาเย ขนฺตี อุทฺเทเสเน ฯ วินิชาเย ขนฺตี
โวหฺรณฺโต ฯ วินิชาเย ขนฺตี อนุสฺสาวเนเน ฯ วินิชาเย ขนฺตี
สลาทคคาเหน ฯ อิมเหิ โข อุปาติ ปญจหุงเคหิ สมนุทธาคโต
สงฺฆเภทโก อาปาโยโก เนรโยโก กปฺปญฺโญ อเตกัจฺโณ ฯ อปรเหปิ
อุปาติ ปญจหุงเคหิ สมนุทธาคโต สงฺฆเภทโก อาปาโยโก เนรโยโก
กปฺปญฺโญ อเตกัจฺโณ ฯ กตเมหิ ปญจหิ ฯ อธิฐปาติ ภิกฺขุ
อธมฺมํ ฐมฺโหมติ ทีเปติ ฐมฺมํ อธมฺโหมติ ทีเปติ อวินยํ
วินโยติ ทีเปติ วินยํ อวินโยติ ทีเปติ วินิชาเย รุจฺจि กมฺเมน
ฯ เปฯ วินิชาเย รุจฺจิ อุทฺเทเสเน ฯ วินิชาเย รุจฺจิ โวหฺรณฺโต ฯ
วินิชาเย รุจฺจิ อนุสฺสาวเนเน ฯ วินิชาเย รุจฺจิ สลาทคคาเหน ฯ อิมเหิ

โฆ อุปาติ ปญจหุงเคหิ สมนุณาคโต สงฺฆเภทโก อาปาโยโก
เนรโยโก กปฺปญฺโญ อเตกฺโข โห ๑ อปรหิปี อุปาติ ปญจหุงเคหิ
สมนุณาคโต สงฺฆเภทโก อาปาโยโก เนรโยโก กปฺปญฺโญ อเตกฺโข โห ๑
กตเมหิ ปญฺจหิ ๑ อธิฐปาติ ภิกฺขุ อธมฺมํ ฐมฺโมติ ทีเปติ
ฐมฺมํ อธมฺโมติ ทีเปติ อวินยํ วินโยติ ทีเปติ วินยํ
อวินโยติ ทีเปติ วินิชาย สลฺยํ กมฺเมเน ๑เป๑ วินิชาย
สลฺยํ อุทฺเทเสน ๑ วินิชาย สลฺยํ โวหรนฺโต ๑ วินิชาย
สลฺยํ อนุสฺสาวเนน ๑ วินิชาย สลฺยํ สลากคาเหน ๑ อิมหิ
โฆ อุปาติ ปญจหุงเคหิ สมนุณาคโต สงฺฆเภทโก อาปาโยโก
เนรโยโก กปฺปญฺโญ อเตกฺโข โหติ ๑

สงฺฆเภทวคฺโค เอกาทสโม ๑

ตสฺสุทฺธานํ

[๑๒๑๖] วินิชาย ทิฏฺฐิ กมฺเมเน อุทฺเทเสน โวหรเน จ ๑
อนุสฺสาวเน สลาเกเน ปญฺเจเต ทิฏฺฐินิสฺสิตา ๑
ขนฺตี รุจิ จ สลฺยณา จ ๑ ตโยเต ปญฺจธา นยาติ ๑

[๑๒๑๗] กตีหิ นฺ โฆ ภาเนเต องฺเคหิ สมนุณาคโต สงฺฆเภทโก
น อาปาโยโก น เนรโยโก น กปฺปญฺโญ น อเตกฺโข โหติ ๑
ปญฺจหุปาติ องฺเคหิ สมนุณาคโต สงฺฆเภทโก น อาปาโยโก น
เนรโยโก น กปฺปญฺโญ น อเตกฺโข โห ๑ กตเมหิ ปญฺจหิ ๑
อธิฐปาติ ภิกฺขุ อธมฺมํ ฐมฺโมติ ทีเปติ ฐมฺมํ อธมฺโมติ
#๑ ม. ขนฺตี รุจิ จ สลฺยณฺจ ๑

ทีเปติ อวินยั วินโยติ ทีเปติ วินยั อวินโยติ ทีเปติ
อวินิชาย ทิฏฐี กมฺเมน ฯ อิมหิ โข อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ
สมนฺนาคโต สงฺฆเภทโก น อาปายิกो น เนรยิกो น กปฺปญฺโจ
น อเตกฺจฺโณ ฯ อปรเหปิ อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต
สงฺฆเภทโก น อาปายิกो น เนรยิกो น กปฺปญฺโจ น อเตกฺจฺโณ ฯ
กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ อธิฐฺปาลี ภิกฺขุ อธมฺมํ ธมฺโมติ ทีเปติ
ธมฺมํ อธมฺโมติ ทีเปติ อวินยั วินโยติ ทีเปติ วินยั
อวินโยติ ทีเปติ อวินิชาย ทิฏฐี อุทฺเทเสน ฯ อิมหิ โข
อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต สงฺฆเภทโก น อาปายิกो น
เนรยิกो น กปฺปญฺโจ น อเตกฺจฺโณ ฯ อปรเหปิ อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ
สมนฺนาคโต สงฺฆเภทโก น อาปายิกो น เนรยิกो น กปฺปญฺโจ
น อเตกฺจฺโณ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ อธิฐฺปาลี ภิกฺขุ อธมฺมํ
ธมฺโมติ ทีเปติ ธมฺมํ อธมฺโมติ ทีเปติ อวินยั วินโยติ
ทีเปติ วินยั อวินโยติ ทีเปติ อวินิชาย ทิฏฐี โวหฺรณฺโต ฯ
อิมหิ โข อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต สงฺฆเภทโก น
อาปายิกो น เนรยิกो น กปฺปญฺโจ น อเตกฺจฺโณ ฯ อปรเหปิ
อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต สงฺฆเภทโก น อาปายิกो น
เนรยิกो น กปฺปญฺโจ น อเตกฺจฺโณ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ
อธิฐฺปาลี ภิกฺขุ อธมฺมํ ธมฺโมติ ทีเปติ ธมฺมํ อธมฺโมติ
ทีเปติ อวินยั วินโยติ ทีเปติ วินยั อวินโยติ ทีเปติ

อวินิชาย ทิฏฐี อนุสสาวเนน ฯ อิมหิ โข อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ
สมนฺนาคโต สงฺฆเภทโก น อาปายิกโก น เนรยิกโก น กปฺปญฺโจ
น อเตกัจฺโฆ ฯ อปรเหหิปี อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต
สงฺฆเภทโก น อาปายิกโก น เนรยิกโก น กปฺปญฺโจ น อเตกัจฺโฆ ฯ
กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ อธิฐฺปาติ ภิกฺขุ อธมฺมํ ฐมฺโมติ ทีเปติ
ฐมฺมํ อธมฺโมติ ทีเปติ อวินยํ วินยติ ทีเปติ วินยํ
อวินยติ ทีเปติ อวินิชาย ทิฏฐี สลากคาเหนน ฯ อิมหิ โข
อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต สงฺฆเภทโก น อาปายิกโก น
เนรยิกโก น กปฺปญฺโจ น อเตกัจฺโฆ ฯ อปรเหหิปี อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ
สมนฺนาคโต สงฺฆเภทโก น อาปายิกโก น เนรยิกโก น กปฺปญฺโจ
น อเตกัจฺโฆ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ อธิฐฺปาติ ภิกฺขุ อธมฺมํ
ฐมฺโมติ ทีเปติ ฐมฺมํ อธมฺโมติ ทีเปติ อวินยํ วินยติ
ทีเปติ วินยํ อวินยติ ทีเปติ อวินิชาย ขนฺตี กมฺเมน
ฯเปฯ อวินิชาย ขนฺธี อุทฺเทเสน ฯ อวินิชาย ขนฺตี โวหรนฺโต ฯ
อวินิชาย ขนฺตี อนุสสาวเนน ฯ อวินิชาย ขนฺตี สลากคาเหนน ฯ
อิมหิ โข อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต สงฺฆเภทโก น
อาปายิกโก น เนรยิกโก น กปฺปญฺโจ น อเตกัจฺโฆ ฯ อปรเหหิปี
อุปาลี ปญฺจหฺงฺเคหิ สมนฺนาคโต สงฺฆเภทโก น อาปายิกโก น
เนรยิกโก น กปฺปญฺโจ น อเตกัจฺโฆ ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ
อธิฐฺปาติ ภิกฺขุ อธมฺมํ ฐมฺโมติ ทีเปติ ฐมฺมํ อธมฺโมติ ทีเปติ ฯ

อวินยํ วินโยติ ทีเปติ วินยํ อวินโยติ ทีเปติ อวินิชาย
 รุจี กมฺเมน ฯเปฯ อวินิชาย รุจี อุทฺเทเสน ฯ อวินิชาย รุจี
 ไวหรนฺโต ฯ อวินิชาย รุจี อนุสฺสาวเนน ฯ อวินิชาย รุจี สลากคาหน ฯ
 อิมหิ โข อุปาลิ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต สงฺฆเภทโก
 น อาปายิโก น เนรยิโก น กปฺปญฺโจ น อเตกฺจฺโจ ฯ อปรเหปิ
 อุปาลิ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต สงฺฆเภทโก น อาปายิโก น
 เนรยิโก น กปฺปญฺโจ น อเตกฺจฺโจ ฯ กตเมหิ ปญฺจหฺงฺเคหิ อธิรฺูปาลิ
 กิกฺขุ อหฺมมํ ฆมฺโมติ ทีเปติ ฆมฺมํ อหฺมมฺโมติ ทีเปติ อวินยํ
 วินโยติ ทีเปติ วินยํ อวินโยติ ทีเปติ อวินิชาย สลฺยํ
 กมฺเมน ฯเปฯ อวินิชาย สลฺยํ อุทฺเทเสน ฯ อวินิชาย สลฺยํ ไวหรนฺโต ฯ
 อวินิชาย สลฺยํ อนุสฺสาวเนน ฯ อวินิชาย สลฺยํ สลากคาหน ฯ
 อิมหิ โข อุปาลิ ปญฺจหฺงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต สงฺฆเภทโก น
 อาปายิโก น เนรยิโก น กปฺปญฺโจ น อเตกฺจฺโจติ ฯ

ทฺติยสงฺฆเภทวคฺโค ทฺวาทสโม ฯ

ตสฺสุทฺธานํ

[๑๒๑๘] อวินิชาย ทิฏฺฐิ กมฺเมน อุทฺเทเสน ๑ ไวหรน จ

อนุสฺสาวเน สลาเกน ปญฺเจเต ทิฏฺฐินิสฺสิตา ฯ

ขนฺติ รุจี จ สลฺยจ ๒ ตโย เต ปญฺจธา นยาติ ๓ ฯ

เหฏฺฐิเม กณฺหปฺกฺขมฺหิ สมฺวิสฺติ วิธึ ยถา

ตเถว สุกฺกปฺกฺขมฺหิ สมฺวิสฺติ ชานถาติ ฯ

#๑ ม. อุทฺเทเส ฯ ๒ ขนฺตี สฺวึ จ สลฺยญจ ฯ ๓ อติสทฺโท นตฺถิ ฯ

[๑๒๑๕] กติหิ นุ โข ฆนเต องฺเคหิ สมฺนฺนาคโต อวาสีโก
ภิกฺขุ ยถาภตํ นิกฺขิตฺโต เอวํ นีรयेติ ฯ ปญฺจหุปาลี องฺเคหิ
สมฺนฺนาคโต อวาสีโก ภิกฺขุ ยถาภตํ นิกฺขิตฺโต เอวํ นีรये ฯ
กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ ฉนฺนทาคตี คจฺฉติ โทสาคตี คจฺฉติ โมหาคตี
คจฺฉติ ฆยาคตี คจฺฉติ สจฺฉํกํ ปุคฺคฺลิกปริโฆเคน ปริภุญฺชติ ฯ
อิมหิ โข อุปาลี ปญฺจหงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต อวาสีโก ภิกฺขุ
ยถาภตํ นิกฺขิตฺโต เอวํ นีรये ฯ ปญฺจหุปาลี องฺเคหิ สมฺนฺนาคโต
อวาสีโก ภิกฺขุ ยถาภตํ นิกฺขิตฺโต เอวํ สกฺเค ฯ กตเมหิ
ปญฺจหิ ฯ น ฉนฺนทาคตี คจฺฉติ น โทสาคตี คจฺฉติ น
โมหาคตี คจฺฉติ น ฆยาคตี คจฺฉติ สจฺฉํกํ น ปุคฺคฺลิกปริโฆเคน
ปริภุญฺชติ ฯ อิมหิ โข อุปาลี ปญฺจหงฺเคหิ สมฺนฺนาคโต
อวาสีโก ภิกฺขุ ยถาภตํ นิกฺขิตฺโต เอวํ สกฺเคติ ฯ]

[๑๒๒๐] กติ นุ โข ฆนเต อธมฺมิกา วินยพฺพยากรณาติ ฯ
ปญฺจิเม อุปาลี อธมฺมิกา วินยพฺพยากรณา ฯ กตเม ปญฺจ ฯ
อิฐุปาลี ภิกฺขุ อธมฺมํ ฐมฺโมติ ปริณามติ ฐมฺมํ อธมฺโมติ
ปริณามติ อวินยํ วินโยติ ปริณามติ นินยํ อวินโยติ
ปริณามติ อปฺปญฺจคฺคตํ ปญฺญาเปติ ปญฺจคฺคตํ สมฺมุจฺฉินฺนทติ ฯ
อิม โข อุปาลี ปญฺจ อธมฺมิกา วินยพฺพยากรณา ฯ ปญฺจิเม
อุปาลี ฐมฺมิกา วินยพฺพยากรณา ฯ กตเม ปญฺจ ฯ อิฐุปาลี
ภิกฺขุ อธมฺมํ อธมฺโมติ ปริณามติ ฐมฺมํ ฐมฺโมติ ปริณามติ

อวินยํ อวินโยติ ปริณามติ วินยํ วินโยติ ปริณามติ
อปฺปณฺณตฺตํ น ปณฺญาเปติ ปณฺณตฺตํ น สมฺมุจฺฉินฺนตฺติ ฯ อิม
โฆ อุปาถิ ปณฺจ ชฺมมิกา วินยพฺยากรณตฺติ ฯ

[๑๒๒๑] กตฺตีหิ นฺุ โฆ ฆนฺเต องฺเคหิ สมฺนฺนาคโต ฆตฺตฺตฺเตสโก
ยถาภตฺตํ นิกฺขิตฺโต เอวํ นิริเยติ ฯ ปณฺจหุปาถิ องฺเคหิ สมฺนฺนาคโต
ฆตฺตฺตฺเตสโก ยถาภตฺตํ นิกฺขิตฺโต เอวํ นิริเย ฯ กตฺเมหิ ปณฺจหิ ฯ
ฉนฺนทาคตฺตี ฉจฺฉติ โทสาคตฺตี ฉจฺฉติ โฆหาคตฺตี ฉจฺฉติ ฆยาคตฺตี
ฉจฺฉติ อุทฺทิกฺขจฺฉนฺนทฺทิกฺขจฺฉนฺน ชานาติ ฯ อิมหิ โฆ อุปาถิ
ปณฺจหฺงเคหิ สมฺนฺนาคโต ฆตฺตฺตฺเตสโก ยถาภตฺตํ นิกฺขิตฺโต เอวํ
นิริเย ฯ ปณฺจหุปาถิ องฺเคหิ สมฺนฺนาคโต ฆตฺตฺตฺเตสโก ยถาภตฺตํ
นิกฺขิตฺโต เอวํ สคฺเคติ ฯ กตฺเมหิ ปณฺจหิ ฯ น ฉนฺนทาคตฺตี ฉจฺฉติ
น โทสาคตฺตี ฉจฺฉติ น โฆหาคตฺตี ฉจฺฉติ น ฆยาคตฺตี ฉจฺฉติ
อุทฺทิกฺขจฺฉนฺนทฺทิกฺขจฺฉนฺน ชานาติ ฯ อิมหิ โฆ อุปาถิ ปณฺจหฺงเคหิ
สมฺนฺนาคโต ฆตฺตฺตฺเตสโก ยถาภตฺตํ นิกฺขิตฺโต เอวํ สคฺเคติ ฯ
กตฺตีหิ นฺุ โฆ ฆนฺเต องฺเคหิ สมฺนฺนาคโต เสนาสนปณฺญาปโก
ฯเปฯ ฆณฺฑทาคาโรโก จีวรปฏิกฺคทาโรโก จีวรฆาโรโก ยาคู-
ฆาโรโก ผลฆาโรโก ขชฺชฆาโรโก อปฺปมตฺตกวิสสชฺชโก
สาฎฺฐียคทาโรโก ปตฺตคทาโรโก อารามิกเปสโก สามณฺเณรเปสโก
ยถาภตฺตํ นิกฺขิตฺโต เอวํ นิริเยติ ฯ ปณฺจหุปาถิ องฺเคหิ สมฺนฺนาคโต
สามณฺเณรเปสโก ยถาภตฺตํ นิกฺขิตฺโต เอวํ นิริเย ฯ กตฺเมหิ ปณฺจหิ ฯ

ฉนุทาคตี คจฺจติ โทสาคตี คจฺจติ โมหาคตี คจฺจติ ภยาคตี
คจฺจติ เปตีดาเปตีตํ น ชานาติ ฯ อิมหิ โข อุปาลี ปญฺจหฺงฺเกหิ
สมนฺนาคโต สามเณรเปสโก ยถาภตํ นิกฺขิตฺโต เอวํ นิริเย ฯ
ปญฺจหฺอุปาลี องฺเกหิ สมนฺนาคโต สามเณรเปสโก ยถาภตํ นิกฺขิตฺโต
เอวํ สกฺเค ฯ กตเมหิ ปญฺจหิ ฯ น ฉนุทาคตี คจฺจติ น
โทสาคตี คจฺจติ น โมหาคตี คจฺจติ น ภยาคตี คจฺจติ
เปตีดาเปตีตํ ชานาติ ฯ อิมหิ โข อุปาลี ปญฺจหฺงฺเกหิ สมนฺนาคโต
สามเณรเปสโก ยถาภตํ นิกฺขิตฺโต เอวํ สกฺเคติ ฯ

อาวาสิกวคฺโค เทรสโม ฯ

ตสฺสุทฺทานํ

[๑๒๒๒] อวาสิกพฺยากรณา ภตฺตเสนาสนานิ ๑ จ

ภนฺนุจิวรคาโห จ จิวรสฺส จ ภาชโก

ยาคุ ผลํ ขชฺชกณฺจ อปฺปสาฎิยคาหโก

ปตฺตอารามิกา ๒ เจว สามเณเรน เปสโกติ ฯ

[๑๒๒๓] กติ นฺ โข ภนฺเต อานิสฺสา กจิวตฺถาเรติ ฯ ปญฺจิเม
อุปาลี อานิสฺสา กจินตฺถาเร ฯ กตเม ปญฺจ ฯ อนามนฺตจาโร
อสมาทานจาโร คณโกชนํ ยาวทตฺถจิวริ โย จ ตตฺถ
จิวรฺอุปาทโ ส เณสิ ภวิสฺสติ ฯ อิม โข อุปาลี ปญฺจ
อานิสฺสา กจินตฺถาเรติ ฯ

[๑๒๒๔] กติ นฺ โข ภนฺเต อาทีนวา มุญฺจสฺสตีสฺส อสมปฺชานสฺส

#๑ ม. ภตฺตเสนาสนานิ ฯ ย. ภตฺตทฺเทสเสนาสนานิ ฯ ๒ ม. ปตฺโต อารามิโก ฯ

นิททำ โอกกมโตติ ฯ ปณจิเม อุปาลี อาทีนวา มุฏฐตฺสตีตฺส
อสมฺปชานตฺส นิททำ โอกกมโตติ ฯ กตเม ปณจ ฯ ทุกขํ สุปตี

ทุกขํ ปฏฺฐิตฺสตีตฺส ปาปกํ สุปีนํ ปตฺสตี เทวตา น รกฺขนฺตี
อสุจึ มุจฺจตี ฯ อิเม โข อุปาลี ปณจ อาทีนวา มุฏฐตฺสตีตฺส
อสมฺปชานตฺส นิททำ โอกกมโตติ ฯ ปณจิเม อุปาลี อานิสฺสา
อุปฏฺฐิตฺสตีตฺส สมฺปชานตฺส นิททำ โอกกมโตติ ฯ กตเม ปณจ ฯ
ตฺสํ สุปตี ตฺสํ ปฏฺฐิตฺสตีตฺส น ปาปกํ สุปีนํ ปตฺสตี เทวตา
รกฺขนฺตี อสุจึ น มุจฺจตี ฯ อิเม โข อุปาลี ปณจ อานิสฺสา
อุปฏฺฐิตฺสตีตฺส สมฺปชานตฺส นิททำ โอกกมโตติ ฯ

[๑๒๒๕] กติ นฺ โข ฆนฺเต อวฺนฺทียาติ ฯ ปณจิเม อุปาลี
อวฺนฺทียา ฯ กตเม ปณจ ฯ อนฺตรฆริ ปวิฏฺโง อวฺนฺทีย
รจฺฉิ คโต อวฺนฺทีย โอตฺมสิโก อวฺนฺทีย อสมฺนฺนาหฺรฺนฺโต
อวฺนฺทีย สุตฺโต อวฺนฺทีย ฯ อิเม โข อุปาลี ปณจ อวฺนฺทียา ฯ
อปเรปี อุปาลี ปณจ อวฺนฺทียา ฯ กตเม ปณจ ฯ ยาคฺุปาเน
อวฺนฺทีย ฆตฺตคฺุเค อวฺนฺทีย เอกาวตฺโต อวฺนฺทีย อณฺณาวีหิตฺโต
อวฺนฺทีย นคฺุโค อวฺนฺทีย ฯ อิเม โข อุปาลี ปณจ
อวฺนฺทียา ฯ อปเรปี อุปาลี ปณจ อวฺนฺทียา ฯ กตเม ปณจ ฯ
ขาทฺนฺโต อวฺนฺทีย ฆุณฺชนฺโต อวฺนฺทีย อฺุจฺจาร์ กโรนฺโต
อวฺนฺทีย ปตฺสวํ กโรนฺโต อวฺนฺทีย อฺุจฺจิตฺตโก อวฺนฺทีย ฯ
อิเม โข อุปาลี ปณจ อวฺนฺทียา ฯ อปเรปี อุปาลี ปณจ

อวนุทียา ฯ กตเม ปณฺจ ฯ ปุเร อุปสมฺปนฺเนน ปจฺฉา
อุปสมฺปนฺโน อวนุทียโ อุนฺอุปสมฺปนฺโน อวนุทียโ นานาสฺวาสโก
วฺจฺจตโร อธมฺมาทึ อวนุทียโ มาตุคฺคาโม อวนุทียโ ปณฺทโก
อวนุทียโ ฯ อิม โข อุปาลิ ปณฺจ อวนุทียา ฯ อปเรปิ อุปาลิ
ปณฺจ อวนุทียา ฯ กตเม ปณฺจ ฯ ปารีวาสิโก อวนุทียโ มฺลยา
ปฏิกสฺสนารโ อวนุทียโ มานตฺตารโ อวนุทียโ มานตฺตจารโก
อวนุทียโ อพฺภานารโ อวนุทียโ ฯ อิม โข อุปาลิ
ปณฺจ อวนุทียาติ ฯ

[๑๒๒๖] กติ นฺ โข ฆนฺเต วนุทียาติ ฯ ปณฺจิม อุปาลิ
วนุทียา ฯ กตเม ปณฺจ ฯ ปจฺฉา อุปสมฺปนฺเนน ปุเร อุปสมฺปนฺโน
วนุทียโ นานาสฺวาสโก วฺจฺจตโร ธมฺมาทึ วนุทียโ
อาจรโ วนุทียโ อุปชฺฉาโย วนุทียโ สเทวเก โลเก สมารเก
สพฺรหฺมเก สสฺสมณฺพฺราหฺมณฺนิยา ปชฺชา สเทวมนฺุสฺสา ย ตถาคโต
อรหํ สมนฺมาสมฺพุทฺโธ วนุทียโ ฯ อิม โข อุปาลิ ปณฺจ วนุทียาติ ฯ

[๑๒๒๗] นวกตเรณ ฆนฺเต ภิกฺขุณา วฺจฺจตฺตรสฺส ภิกฺขุโน ปาทะ
วนุทฺนฺเตน กติ ธมฺเม อชฺฉตฺตํ อุปญฺจฺจาเปตฺวา ปาทา วนุทิตฺตพฺพาติ ฯ
นวกตเรณฺอุปาลิ ภิกฺขุณา วฺจฺจตฺตรสฺส ภิกฺขุโน ปาทะ
วนุทฺนฺเตน ปณฺจ ธมฺเม อชฺฉตฺตํ อุปญฺจฺจาเปตฺวา ปาทา วนุทิตฺตพฺพา ฯ
กตเม ปณฺจ ฯ นวกตเรณฺอุปาลิ ภิกฺขุณา วฺจฺจตฺตรสฺส ภิกฺขุโน
ปาทะ วนุทฺนฺเตน เอกํสํ อุตฺตฺตราสงฺคํ กริตฺวา อณฺชลิ ปคฺคเหตฺวา

อุโภหิ ปาณิตเลหิ ปาทานิ ปรีสมพาหนุเตน เปมณจ คารวณจ
อุปฏฐาเปตฺวา ปาทา วนฺทิตพฺพา ฯ นวคตเรณฺุปาลี ภิกฺขุณา
วฺทตฺตสฺส ภิกฺขุโน ปาทะ วนฺทนฺุเตน อิมะ ปณฺจ ฐมฺเม อชฺฌตฺตํ
อุปฏฐาเปตฺวา ปาทา วนฺทิตพฺพาทิ ฯ

กฉินตฺถารวคฺโค จุทฺทสโม ฯ

ตสฺสุทฺธานํ

[๑๒๒๘] กฉินตฺถารนิตฺทา จ อนุตฺรยาคุขาทเน
ปุเร จ ปารีวาสิ จ วนฺทเยโย วนฺทิตพฺพกนฺุติ ฯ
อุปาลีปณฺจกํ นิฏฺฐิตํ ฯ
เตสํ วคฺถานํ อุทฺธานํ

[๑๒๒๙] อนิสฺสิตฺเตน กมฺมณฺจ โวหาราวิกมฺเมน จ
โจทฺนา จ ฐตฺถกา จ มุสา ภิกฺขุณีเมว จ
อุพฺพาหิกาธิกรณํ เกทกา ปณฺจมา ปุเร
อาวาสิกา กฉินณฺจ จุทฺทสา สุปฺปกาสิตาติ ฯ

สมุฏฐาน

[๑๒๓๐] อตถาปตฺติ อจิตฺตโก อปชฺชติ สจิตฺตโก ฐฎฐาติ
 อตถาปตฺติ สจิตฺตโก อปชฺชติ อจิตฺตโก ฐฎฐาติ อตถาปตฺติ
 อจิตฺตโก อปชฺชติ อจิตฺตโก ฐฎฐาติ อตถาปตฺติ สจิตฺตโก
 อปชฺชติ สจิตฺตโก ฐฎฐาติ ฯ อตถาปตฺติ กุสลจิตฺโต อปชฺชติ
 กุสลจิตฺโต ฐฎฐาติ อตถาปตฺติ กุสลจิตฺโต อปชฺชติ อกุสลจิตฺโต
 ฐฎฐาติ อตถาปตฺติ กุสลจิตฺโต อปชฺชติ อพฺยากตจิตฺโต ฐฎฐาติ
 อตถาปตฺติ อกุสลจิตฺโต อปชฺชติ กุสลจิตฺโต ฐฎฐาติ อตถาปตฺติ
 อกุสลจิตฺโต อปชฺชติ อกุสลจิตฺโต ฐฎฐาติ อตถาปตฺติ
 อกุสลจิตฺโต อปชฺชติ อพฺยากตจิตฺโต ฐฎฐาติ ฯ อตถาปตฺติ
 อพฺยากตจิตฺโต อปชฺชติ กุสลจิตฺโต ฐฎฐาติ อตถาปตฺติ
 อพฺยากตจิตฺโต อปชฺชติ อกุสลจิตฺโต ฐฎฐาติ อตถาปตฺติ
 อพฺยากตจิตฺโต อปชฺชติ อพฺยากตจิตฺโต ฐฎฐาติ ฯ

[๑๒๓๑] ปจฺมํ ปาราชิกํ กตฺตีหิ สมุฏฐาเนหิ สมุฏฐาติ ฯ
 ปจฺมํ ปาราชิกํ เอเกน สมุฏฐาเนน สมุฏฐาติ กายโต จ
 จิตฺตโต จ สมุฏฐาติ น วาจโต ฯ ทุตฺติยํ ปาราชิกํ กตฺตีหิ
 สมุฏฐาเนหิ สมุฏฐาติ ฯ ทุตฺติยํ ปาราชิกํ ตีหิ สมุฏฐาเนหิ
 สมุฏฐาติ สียา กายโต จ จิตฺตโต จ สมุฏฐาติ น วาจโต
 สียา วาจโต จ จิตฺตโต จ สมุฏฐาติ น กายโต สียา กายโต

จ วาจโต จ จิตตโต จ สมุจฺจติ ฯ ตติยํ ปาราชิกํ กตีหิ
 สมุจฺจานเหหิ สมุจฺจติ ฯ ตติยํ ปาราชิกํ ตีหิ สมุจฺจานเหหิ สมุจฺจติ
 สียา กายโต จ จิตตโต จ สมุจฺจติ น วาจโต สียา วาจโต
 จ จิตตโต จ สมุจฺจติ น กายโต สียา กายโต จ วาจโต
 จ จิตตโต จ สมุจฺจติ ฯ จตุตถํ ปาราชิกํ กตีหิ สมุจฺจานเหหิ
 สมุจฺจติ ฯ จตุตถํ ปาราชิกํ ตีหิ สมุจฺจานเหหิ สมุจฺจติ สียา
 กายโต จ จิตตโต จ สมุจฺจติ น วาจโต สียา วาจโต จ
 จิตตโต จ สมุจฺจติ น กายโต สียา กายโต จ วาจโต จ
 จิตตโต จ สมุจฺจติ ฯ

จตุตถาโร ปาราชิกา นิฏฺฐิตา ฯ

[๑๒๓๒] อุปกมิตฺวา อสุจํ โมเจนตฺตสฺส สงฺฆาติเสโส กตีหิ
 สมุจฺจานเหหิ สมุจฺจติ ฯ อุปกมิตฺวา อสุจํ โมเจนตฺตสฺส
 สงฺฆาติเสโส เอเกน สมุจฺจานเนน สมุจฺจติ กายโต จ จิตตโต จ
 สมุจฺจติ น วาจโต ฯ มาตุคามเนน สทฺธิ กายสํสคฺคํ สมาปชฺชนตฺตสฺส
 สงฺฆาติเสโส กตีหิ สมุจฺจานเหหิ สมุจฺจติ ฯ มาตุคามเนน
 สทฺธิ กายสํสคฺคํ สมาปชฺชนตฺตสฺส สงฺฆาติเสโส เอเกน สมุจฺจานเนน
 สมุจฺจติ กายโต จ จิตตโต จ สมุจฺจติ น วาจโต ฯ
 มาตุคามํ ทฺฏฺฐุลลาหิ วาจาหิ โอิภาสนตฺตสฺส สงฺฆาติเสโส กตีหิ
 สมุจฺจานเหหิ สมุจฺจติ ฯ มาตุคามํ ทฺฏฺฐุลลาหิ วาจาหิ โอิภาสนตฺตสฺส
 สงฺฆาติเสโส ตีหิ สมุจฺจานเหหิ สมุจฺจติ สียา กายโต

จ จิตฺโต จ สมฺมจฺจติ น วาจโต สฺยว วาจโต จ จิตฺโต
จ สมฺมจฺจติ น กายโต สฺยว กายโต จ วาจโต จ จิตฺโต
จ สมฺมจฺจติ ฯ มาตฺตคามสฺส สนนฺติเก อตฺตกามปาริจฺริยาย วนฺณํ
ภาสนฺตสฺส สงฺฆาติเสโส กตฺตีหิ สมฺมจฺจเนหิ สมฺมจฺจติ ฯ มาตฺตคามสฺส
สนนฺติเก อตฺตกามปาริจฺริยาย วนฺณํ ภาสนฺตสฺส สงฺฆาติเสโส
ตฺตีหิ สมฺมจฺจเนหิ สมฺมจฺจติ ฯเปฯ สลฺยจฺริตฺตํ สมากฺขชฺชนตฺสฺส สงฺฆาติเสโส
กตฺตีหิ สมฺมจฺจเนหิ สมฺมจฺจติ ฯ สลฺยจฺริตฺตํ สมากฺขชฺชนตฺสฺส
สงฺฆาติเสโส จหิ สมฺมจฺจเนหิ สมฺมจฺจติ สฺยว กายโต สมฺมจฺจติ
น วาจโต น จิตฺโต สฺยว วาจโต สมฺมจฺจติ น กายโต
น จิตฺโต สฺยว กายโต จ วาจโต จ สมฺมจฺจติ น จิตฺโต
สฺยว กายโต จ จิตฺโต จ สมฺมจฺจติ น วาจโต สฺยว วาจโต
จ จิตฺโต จ สมฺมจฺจติ น กายโต สฺยว กายโต จ วาจโต
จ จิตฺโต จ สมฺมจฺจติ ฯ สลฺยฉาจิกาย กุณฺฐิ การาเปนฺตสฺส
สงฺฆาติเสโส กตฺตีหิ สมฺมจฺจเนหิ สมฺมจฺจติ ฯ สลฺยฉาจิกาย กุณฺฐิ
การาเปนฺตสฺส สงฺฆาติเสโส จหิ สมฺมจฺจเนหิ สมฺมจฺจติ ฯเปฯ
มหลลกํ วิหาริ การาเปนฺตสฺส สงฺฆาติเสโส กตฺตีหิ สมฺมจฺจเนหิ
สมฺมจฺจติ ฯ มหลลกํ วิหาริ การาเปนฺตสฺส สงฺฆาติเสโส จหิ
สมฺมจฺจเนหิ สมฺมจฺจติ ฯเปฯ ภิกฺขุ อมฺมเลน ปาราชิกน ฌมฺเมน
อนฺนทฺธฺเสนฺตสฺส สงฺฆาติเสโส กตฺตีหิ สมฺมจฺจเนหิ สมฺมจฺจติ ฯ ภิกฺขุ
อมฺมเลน ปาราชิกน ฌมฺเมน อนฺนทฺธฺเสนฺตสฺส สงฺฆาติเสโส ตฺตีหิ

สมุฏฺฐานนํ สมุฏฺจาทิ ฯเปฯ ภิกฺขุ อณฺณภากิยสฺส อธิกรณสฺส
กิลฺลิจิ เทสํ เลสมตฺตํ อุปาทาย ปาราชิเกน ฌมฺเมน อนฺุทฺธเสนฺตสฺส
สงฺฆาทิสฺสเโส กตฺตีหิ สมุฏฺฐานนํ สมุฏฺจาทิ ฯ ภิกฺขุ อณฺณภากิยสฺส
อธิกรณสฺส กิลฺลิจิ เทสํ เลสมตฺตํ อุปาทาย ปาราชิเกน ฌมฺเมน
อนฺุทฺธเสนฺตสฺส สงฺฆาทิสฺสเโส ตีหิ สมุฏฺฐานนํ สมุฏฺจาทิ ฯเปฯ
สงฺฆเมทกสฺส ภิกฺขุโน ยาวตติยํ สมนฺุภาสนาย นปฺปฏฺินิสฺสชฺชนฺตสฺส
สงฺฆาทิสฺสเโส กตฺตีหิ สมุฏฺฐานนํ สมุฏฺจาทิ ฯ สงฺฆเมทกสฺส ภิกฺขุโน
ยาวตติยํ สมนฺุภาสนาย นปฺปฏฺินิสฺสชฺชนฺตสฺส สงฺฆาทิสฺสเโส เอเกน
สมุฏฺฐานนํ สมุฏฺจาทิ กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ
สมุฏฺจาทิ ฯ เกทานฺุตฺตกานํ ภิกฺขุณํ ยาวตติยํ สมนฺุภาสนาย
นปฺปฏฺินิสฺสชฺชนฺตานํ สงฺฆาทิสฺสเโส กตฺตีหิ สมุฏฺฐานนํ สมุฏฺจาทิ ฯ
เกทานฺุตฺตกานํ ภิกฺขุณํ ยาวตติยํ สมนฺุภาสนาย นปฺปฏฺินิสฺสชฺชนฺตานํ
สงฺฆาทิสฺสเโส เอเกน สมุฏฺฐานนํ สมุฏฺจาทิ กายโต จ
วาจโต จ จิตฺตโต จ สมุฏฺจาทิ ฯ ทฺุพฺพจสฺส ภิกฺขุโน ยาวตติยํ
สมนฺุภาสนาย นปฺปฏฺินิสฺสชฺชนฺตสฺส สงฺฆาทิสฺสเโส กตฺตีหิ สมุฏฺฐานนํ
สมุฏฺจาทิ ฯ ทฺุพฺพจสฺส ภิกฺขุโน ยาวตติยํ สมนฺุภาสนาย
นปฺปฏฺินิสฺสชฺชนฺตสฺส สงฺฆาทิสฺสเโส เอเกน สมุฏฺฐานนํ สมุฏฺจาทิ
กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมุฏฺจาทิ ฯ กฺลทฺุสทกสฺส
ภิกฺขุโน ยาวตติยํ สมนฺุภาสนาย นปฺปฏฺินิสฺสชฺชนฺตสฺส สงฺฆาทิสฺสเโส
กตฺตีหิ สมุฏฺฐานนํ สมุฏฺจาทิ ฯ กฺลทฺุสทกสฺส ภิกฺขุโน ยาวตติยํ

สมนุภาสนาย นปปฏินิสฺสชฺชนุตฺตสฺส สงฺฆาติเสโส เอเกน สมฺภูจฺจานน
สมฺภูจฺจาทิ กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจาทิ ฯ

เตรส สงฺฆาติเสสา นิฏฺฐิตา ฯ

[๑๒๓๓] ฯเปฯ อนาทรียํ ปฏิจฺจ อฺทเก อฺจฺจาร์ วา ปสฺสาวํ
วา เขฬํ วา กโรนฺตสฺส ทฺกุกฺกํ กตฺตีหิ สมฺภูจฺจานนฺหิ สมฺภูจฺจาทิ ฯ
อนาทรียํ ปฏิจฺจ อฺทเก อฺจฺจาร์ วา ปสฺสาวํ วา เขฬํ วา
กโรนฺตสฺส ทฺกุกฺกํ เอเกน สมฺภูจฺจานน สมฺภูจฺจาทิ กายโต จ
จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจาทิ น วาจโต ฯ

เสจฺยิยา นิฏฺฐิตา ฯ

[๑๒๓๔] จตฺตาริ ปาราชิกา กตฺตีหิ สมฺภูจฺจานนฺหิ สมฺภูจฺจหนฺติ ฯ
จตฺตาริ ปาราชิกา ตีหิ สมฺภูจฺจานนฺหิ สมฺภูจฺจหนฺติ สฺยิยา กายโต
จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ น วาจโต สฺยิยา วาจโต จ จิตฺตโต
จ สมฺภูจฺจหนฺติ น กายโต สฺยิยา กายโต จ วาจโต จ จิตฺตโต
จ สมฺภูจฺจหนฺติ ฯ

[๑๒๓๕] เทรส สงฺฆาติเสสา กตฺตีหิ สมฺภูจฺจานนฺหิ สมฺภูจฺจหนฺติ ฯ
เตรส สงฺฆาติเสสา นฺหิ สมฺภูจฺจานนฺหิ สมฺภูจฺจหนฺติ สฺยิยา กายโต
สมฺภูจฺจหนฺติ น วาจโต น จิตฺตโต สฺยิยา วาจโต สมฺภูจฺจหนฺติ
น กายโต น จิตฺตโต สฺยิยา กายโต จ วาจโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ
น จิตฺตโต สฺยิยา กายโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ
น วาจโต สฺยิยา วาจโต จ จิตฺตโต จ สมฺภูจฺจหนฺติ น กายโต

สียา กายโต จ วาจโต จ จิตฺโต จ สมฺภูจฺหนฺติ ฯ

[๑๒๓๖] เทว อนิยตา กตฺตีหิ สมฺภูจฺจฺเนหิ สมฺภูจฺหนฺติ ฯ
เทว อนิยตา ตีหิ สมฺภูจฺจฺเนหิ สมฺภูจฺหนฺติ สียา กายโต จ
จิตฺโต จ สมฺภูจฺหนฺติ น วาจโต สียา วาจโต จ จิตฺโต
จ สมฺภูจฺหนฺติ น กายโต สียา กายโต จ วาจโต จ จิตฺโต
จ สมฺภูจฺหนฺติ ฯ

[๑๒๓๗] ตีส นิสฺสคฺคิยา ปาจิตฺติยา กตฺตีหิ สมฺภูจฺจฺเนหิ สมฺภูจฺหนฺติ ฯ
ตีส นิสฺสคฺคิยา ปาจิตฺติยา ฉหิ สมฺภูจฺจฺเนหิ สมฺภูจฺหนฺติ
สียา กายโต สมฺภูจฺหนฺติ น วาจโต น จิตฺโต สียา วาจโต
สมฺภูจฺหนฺติ น กายโต น จิตฺโต สียา กายโต จ วาจโต
จ สมฺภูจฺหนฺติ น จิตฺโต สียา กายโต จ จิตฺโต จ สมฺภูจฺหนฺติ
น วาจโต สียา วาจโต จ จิตฺโต จ สมฺภูจฺหนฺติ
น กายโต สียา กายโต จ วาจโต จ จิตฺโต จ สมฺภูจฺหนฺติ ฯ

[๑๒๓๘] เทวนวุติ ปาจิตฺติยา กตฺตีหิ สมฺภูจฺจฺเนหิ สมฺภูจฺหนฺติ ฯ
เทวนวุติ ปาจิตฺติยา ฉหิ สมฺภูจฺจฺเนหิ สมฺภูจฺหนฺติ สียา
กายโต สมฺภูจฺหนฺติ น วาจโต น จิตฺโต สียา วาจโต สมฺภูจฺหนฺติ
น กายโต น จิตฺโต สียา กายโต จ วาจโต จ
สมฺภูจฺหนฺติ น จิตฺโต สียา กายโต จ จิตฺโต จ สมฺภูจฺหนฺติ
น วาจโต สียา วาจโต จ จิตฺโต จ สมฺภูจฺหนฺติ น กายโต

สียา กายโต จ วาจโต จ จิตโต จ สมุฏฺจนฺติ ฯ

[๑๒๓๕] จตุตถาโร ปาฏิเสถณียา กตฺตีหิ สมุฏฺจนฺเนหิ สมุฏฺจนฺติ ฯ
จตุตถาโร ปาฏิเสถณียา จตุหิ สมุฏฺจนฺเนหิ สมุฏฺจนฺติ
สียา กายโต สมุฏฺจนฺติ น วาจโต น จิตโต สียา กายโต
จ วาจโต จ สมุฏฺจนฺติ น จิตโต สียา กายโต จ จิตโต
จ สมุฏฺจนฺติ น วาจโต สียา กายโต จ วาจโต จ จิตโต จ
สมุฏฺจนฺติ ฯ

[๑๒๔๐] ปณฺจสตุตฺติ เสขียา กตฺตีหิ สมุฏฺจนฺเนหิ สมุฏฺจนฺติ ฯ
ปณฺจสตุตฺติ เสขียา ตีหิ สมุฏฺจนฺเนหิ สมุฏฺจนฺติ สียา กายโต
จ จิตโต จ สมุฏฺจนฺติ น วาจโต สียา วาจโต จ จิตโต
จ สมุฏฺจนฺติ น กายโต สียา กายโต จ วาจโต จ จิตโต
จ สมุฏฺจนฺติติ ๑ ฯ

สมุฏฺจนํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ตสฺสุทฺธานํ

[๑๒๔๑] อจิตฺตกุสลา ๒ เจว สมุฏฺจนญจ สพฺพธา

ยถาธมฺเมน ฉาเยน สมุฏฺจนํ วิชานถาติ ฯ

#๑ ม. อติสทฺโท นตฺถิ ฯ ๒ ย. อจิตฺตกุสโล ฯ

พุติยคาถาสงกณิกัม

- [๑๒๔๒] กติ อาปตติโย กายิกา กติ วาจสิกา กตา
ฉาเทนตสฺส กติ อาปตติโย กติ สํสคฺคปจฺจยา ฯ
ฉ อาปตติโย กายิกา ฉ วาจสิกา กตา
ฉาเทนตสฺส ติสฺโส อาปตติโย ปณฺจ สํสคฺคปจฺจยา ฯ
- [๑๒๔๓] อรุณฺณคฺเค กติ อาปตติโย กติ ยาวตตฺติยกา
กเตตฺถ อฏฺฐวตฺตูกา กตีหิ สพฺพสงฺกโห ฯ
อรุณฺณคฺเค ติสฺโส อาปตติโย เทว ยาวตตฺติยกา
เอเตตฺถ อฏฺฐวตฺตูกา เอเกน สพฺพสงฺกโห ฯ
- [๑๒๔๔] วินยสฺส กติ มฺลानิ ยานิ พุทฺเธน ปณฺณตฺตา
วินยกรฺกา กติ วุตฺตา ทฺวฏฺฐลฺลนาทนา กติ ฯ
วินยสฺส เทว มฺลानิ ยานิ พุทฺเธน ปณฺณตฺตา
วินยกรฺกา เทว วุตฺตา เทว ทฺวฏฺฐลฺลนาทนา ฯ
- [๑๒๔๕] กามนฺตเร กติ อาปตติโย กติ นทีปารปจฺจยา
กติมฺเสสฺส อฏฺฐลฺลจฺจยํ กติมฺเสสฺส ทฺวกกฺกั ฯ
กามนฺตเร จตฺสฺโส อาปตติโย จตฺสฺโส นทีปารปจฺจยา
เอกมฺเส อฏฺฐลฺลจฺจยํ นวมฺเสสฺส ทฺวกกฺกั ฯ
- [๑๒๔๖] กติ วาจสิกา รตฺตี กติ วาจสิกา ทิวา
ททมานสฺส กติ อาปตติโย ปฏฺฐิคฺคณฺหนตฺสฺส กิตฺตกา ฯ

เทว วาจสิกา รตฺตี เทว วาจสิกา ทิวา

ททมานสฺส ติสฺโส อปฺตติโย จตฺตารโ จ ปฏิกฺคเห ฯ

[๑๒๔๗] กติ เทสนาคามินิโย กติ สปฺปฏิกฺมมา กตา

กเตตฺถ อปฺปฏิกฺมมา วุตฺตา พุทฺธนาทิจฺจนฺธนา ฯ

ปลฺยจ เทสนาคามินิโย จ สปฺปฏิกฺมมา กตา

เอเตตฺถ อปฺปฏิกฺมมา วุตฺตา พุทฺธนาทิจฺจนฺธนา ฯ

[๑๒๔๘] วินยครุกา กติ วุตฺตา กายวาจสิกา นิ จ

กติ วิกาเล ฆณฺณรสา ๑ กติ ฌตฺติจตฺตฺเถน สมฺมติ ฯ

วินยครุกา เทว วุตฺตา กายวาจสิกา นิ จ

เอโก วิกาเล ฆณฺณรโส เอกา ฌตฺติจตฺตฺเถน สมฺมติ ฯ

[๑๒๔๙] ปาราชิกา กายิกา กติ กติ สํวาสกฺภูมฺิโย ๒

กตฺตินนฺจ รตฺติจฺเฉโท ปลฺยตฺตฺตา ทฺวํกุลา กติ ฯ

ปาราชิกา กายิกา เทว เทว สํวาสกฺภูมฺิโย ๒

ทฺวินฺนนฺจ รตฺติจฺเฉโท ปลฺยตฺตฺตา ทฺวํกุลา ทฺเว ฯ๒

[๑๒๕๐] กตฺตฺตฺตานํ วรฺตฺตฺวาน กติ หิ สงฺฆโม ภิชฺชติ

กเตตฺถ ปจฺมาปฺตฺติกา ฌตฺติยา กรณฺา กติ ฯ

เทว อตฺตฺตานํ วรฺตฺตฺวาน ทฺวิหิ สงฺฆโม ภิชฺชติ

เทวตฺถ ปจฺมาปฺตฺติกา ฌตฺติยา กรณฺา ทฺเว ฯ

[๑๒๕๑] ปาณาติปาเต กติ อปฺตฺติโย วาจา ปาราชิกา กติ

#๑ ม. ย. ฆณฺณรโส ฯ ๒ ย. สํวาสกฺภูมฺิโย ฯ

โอภาสนา กติ วุตตา สยจริตเตน วา กติ ฯ

ปาณาติปาเต ติสฺโส อापตฺติโย วาจา ปาราชิกา ตโย

โอภาสนา ตโย วุตตา สยจริตเตน วา ตโย ฯ

[๑๒๕๒] กติ ปุคฺคถา น อุปสมฺปาเทตพฺพา กติ กมฺมาน สงฺคหา

นาสิตกา กติ วุตตา กตินฺ อेควาจิกา ฯ

ตโย ปุคฺคถา น อุปสมฺปาเทตพฺพา ตโย กมฺมาน สงฺคหา

นาสิตกา ตโย วุตตา ตินฺณนฺ อेควาจิกา ฯ

[๑๒๕๓] อทินฺนาทานे กติ อापตฺติโย กติ เมถุนปฺจฺจยา

นินฺทนฺตสฺส กติ อापตฺติโย กติ ฉฑฺฑิตปฺจฺจยา ฯ

อทินฺนาทานे ติสฺโส อापตฺติโย จตฺสฺโส เมถุนปฺจฺจยา

นินฺทนฺตสฺส ติสฺโส อापตฺติโย ปญฺจ ฉฑฺฑิตปฺจฺจยา ฯ

[๑๒๕๔] ภิกฺขุโนวาทกวกุคฺคสฺมี ปาจิตฺติเยน ทุกกฺกฺขา

กเตตฺถ นวกา วุตตา กตินฺ จิวเรน จ ฯ

ภิกฺขุโนวาทกวกุคฺคสฺมี ปาจิตฺติเยน ทุกกฺกฺขา กตา

จตุเรตฺถ นวกา วุตตา ทวินฺนํ จิวเรน จ ฯ

[๑๒๕๕] ภิกฺขุณีนนฺจ อกฺขาตา ปาฏิเทสนิยา กติ

ภุชฺชนฺตามกฺรณฺเณน ปาจิตฺติเยน ทุกกฺกฺขา กติ ฯ

ภิกฺขุณีนนฺจ อกฺขาตา อญฺจ ปาฏิเทสนิยา กตา

ภุชฺชนฺตามกฺรณฺเณน ปาจิตฺติเยน ทุกกฺกฺขา กตา ฯ

[๑๒๕๖] อจฺจนฺตสฺส กติ อापตฺติโย จิตฺสฺส วาปี กิตฺตกา

นินฺนสฺส กติ อาปคฺติโย นินฺนสฺสาปี กิตฺตกา ๑ ฯ

กจฺจนฺตสฺส จตฺสฺโส อาปคฺติโย จิตฺตสฺส วาปี ตตฺตกา ๒

นินฺนสฺส จตฺสฺโส อาปคฺติโย นินฺนสฺสาปี ตตฺตกา ๒

[๑๒๕๗] กติ ปาจิตฺตียานี สพฺพานี นานาวตฺถกานี

อปฺพุพฺ อจฺริมฺ อาปชฺเชยฺย เอกโต ฯ

ปญฺจ ปาจิตฺตียานี สพฺพานี นานาวตฺถกานี

อปฺพุพฺ อจฺริมฺ อาปชฺเชยฺย เอกโต ฯ

[๑๒๕๘] กติ ปาจิตฺตียานี สพฺพานี นานาวตฺถกานี

อปฺพุพฺ อจฺริมฺ อาปชฺเชยฺย เอกโต ฯ

นว ปาจิตฺตียานี สพฺพานี นานาวตฺถกานี

อปฺพุพฺ อจฺริมฺ อาปชฺเชยฺย เอกโต ฯ

[๑๒๕๙] กติ ปาจิตฺตียานี สพฺพานี นานาวตฺถกานี

กตฺติวาทาย เทเสยฺย วุตฺตทา อาทิจฺจพฺนฺธฺนา ฯ

ปญฺจ ปาจิตฺตียานี สพฺพานี นานาวตฺถกานี

เอกวาทาย เทเสยฺย วุตฺตทา อาทิจฺจพฺนฺธฺนา ฯ

[๑๒๖๐] กติ ปาจิตฺตียานี สพฺพานี นานาวตฺถกานี

กตฺติวาทาย เทเสยฺย วุตฺตทา อาทิจฺจพฺนฺธฺนา ฯ

นว ปาจิตฺตียานี สพฺพานี นานาวตฺถกานี

เอกวาทาย เทเสยฺย วุตฺตทา อาทิจฺจพฺนฺธฺนา ฯ

#๑-๒ ยฺ. กิตฺติกา ตตฺติกา ฯ

- [๑๒๖๑] กติ ปาจิตฺตียานี สพฺพานี นานาวตฺถกานี
กิญจ ๑ กิตฺเตตฺตฺวา เทเสยฺย วุตฺตา อาทิจฺจนฺธุนา ฯ
ปญฺจ ปาจิตฺตียานี สพฺพานี นานาวตฺถกานี
วตฺถุ กิตฺเตตฺตฺวา เทเสยฺย วุตฺตา อาทิจฺจนฺธุนา ฯ
- [๑๒๖๒] กติ ปาจิตฺตียานี สพฺพานี นานาวตฺถกานี
กิญจ กิตฺเตตฺตฺวา เทเสยฺย วุตฺตา อาทิจฺจนฺธุนา ฯ
นว ปาจิตฺตียานี สพฺพานี นานาวตฺถกานี
วตฺถุ กิตฺเตตฺตฺวา เทเสยฺย วุตฺตา อาทิจฺจนฺธุนา ฯ
- [๑๒๖๓] ยาวตฺตียเก กติ อาปตฺติโย กติ โวหารปจฺจยา
ขาทฺนตฺสส กติ อาปตฺติโย กติ โภชนปจฺจยา ฯ
ยาวตฺตียเก ติสฺโส อาปตฺติโย ฉ โวหารปจฺจยา ฯ
ขาทฺนตฺสส ติสฺโส อาปตฺติโย ปญฺจ โภชนปจฺจยา ฯ
- [๑๒๖๔] สพฺพา ยาวตฺตียกา กติ จานานี คจฺจนฺติ
กตฺตินญฺเจว อาปตฺติ กตฺติน อธิกรณฺน จ ฯ
สพฺพา ยาวตฺตียกา ปญฺจ จานานี คจฺจนฺติ
ปญฺจนฺนญฺเจว อาปตฺติ ปญฺจนฺน อธิกรณฺน จ ฯ
- [๑๒๖๕] กตฺติน วินิจฺจโย โหติ กตฺติน วุปรเมน จ
กตฺตินญฺเจว อนาปตฺติ กตฺตีหิ จานเหหิ โสภติ ฯ
ปญฺจนฺน วินิจฺจโย โหติ ปญฺจนฺน วุปรเมน จ
ปญฺจนฺนญฺเจว อนาปตฺติ ตีหิ จานเหหิ โสภติ ฯ
- #๑ ยู. กิญจิจิ ฯ

- [๑๒๖๖] กติ กายิกา รตฺตี   กติ กายิกา ทิวา
    นิชฺฌนุตฺตสฺส ๑ กติ อาปตฺติ   กติ ปิณฑปาตปจฺจยา ๑
    เทฺว กายิกา รตฺตี   เทฺว กายิกา ทิวา
    นิชฺฌนุตฺตสฺส ๑ เอกา อาปตฺติ   เอกา ปิณฑปาตปจฺจยา ๑
- [๑๒๖๗] กตานิสีเส สมฺปสฺสั   ปเรสั สทฺธาย เทสเย ๒
    อุกฺขิตฺตกา กติ วุตฺตา   กติ สมฺมาปวตฺตนา ๓
    อฏฺฐานิสีเส สมฺปสฺสั   ปเรสั สทฺธาย เทสเย ๒
    อุกฺขิตฺตกา ตโย วุตฺตา   เตจตฺตาฬีส สมฺมาวตฺตนา ๑
- [๑๒๖๘] กติจฺานเน มุสฺสาวาโท   กติ ปรมฺนติ วุจฺจติ
    กติ ปาฎิเทสฺนียา   กตินั เทสฺนาย จ ๑
    ปญฺจจฺานเน มุสฺสาวาโท   จุทฺทส ปรมฺนติ วุจฺจติx
    ทฺวาทส ปาฎิเทสฺนียา   จคฺนุนั เทสฺนาย จ ๑
- [๑๒๖๙] กตงฺคิโก มุสฺสาวาโท   กติ อุโปสถงฺคานิ
    กติ ทฺุเตยฺยงฺคานิ   กติ ติตฺถียวตฺตนา ๑
    อฏฺฐงฺคิโก มุสฺสาวาโท   อฏฺฐ อุโปสถงฺคานิ
    อฏฺฐ ทฺุเตยฺยงฺคานิ   อฏฺฐ ติตฺถียวตฺตนา ๑
- [๑๒๗๐] กติวาทิกา อุปสมฺปทา   กตินั ปจฺจภูจฺาตพฺพิ
    กตินั อาสนั ทาทพฺพิ   ภิกฺขุโนวาทโก กติหิ ๑
    อฏฺฐวาทิกา อุปสมฺปทา   อฏฺฐนุนั ปจฺจภูจฺาตพฺพิ
- #๑ ม. นิชฺฌายนุตฺตสฺส ๑ ๒ เทสเยย ๑ ๓ ม. ย. สมฺมาวตฺตนา ๑

- อฏฺฐนฺนํ อาสนํ ทาทพฺพํ   ภิกฺขุ โนวาทโก อฏฺฐหิ ฯ
- [๑๒๗๑] กตฺตินํ เณชฺชํ โหติ   กตฺตินํ อฏฺฐจฺจยํ
- กตฺตินญฺเจว อนาปตฺติ   สพฺเพสํ เอกวตฺตกา ฯ
- เอกสฺส เณชฺชํ โหติ   จตฺตุนํ อฏฺฐจฺจยํ
- จตฺตุนญฺเจว อนาปตฺติ   สพฺเพสํ เอกวตฺตกา ฯ
- [๑๒๗๒] กติ อาฆาตวตฺตุนิ   กติหิ สงฺโฆ ภิกฺษชติ
- กตฺเตตฺถ ปจฺจมาปตฺติกา   ฉตฺตติยา กรณํ กติ ฯ
- นว อาฆาตวตฺตุนิ   นวหิ สงฺโฆ ภิกฺษชติ
- นวตฺถ ปจฺจมาปตฺติกา   ฉตฺตติยา กรณํ นว ฯ
- [๑๒๗๓] กติ ปุคฺคฺลา นาภิวาทตฺตพฺพา   อญฺชลิสามีเจณ จ
- กตฺตินํ ทฺถกฺกํ โหติ   กติ จีวรชารณา ฯ
- ทส ปุคฺคฺลา นาภิวาทตฺตพฺพา   อญฺชลิสามีเจณ จ
- ทสทฺตุนํ ทฺถกฺกํ โหติ   ทส จีวรชารณา ฯ
- [๑๒๗๔] กตฺตินํ วสฺสํ วุตฺตถานํ   ทาทพฺพํ อิช จีวรํ
- กตฺตินํ สนฺเต ทาทพฺพํ   กตฺตินญฺเจว น ทาทพฺพํ ฯ
- ปญฺจนฺนํ วสฺสํ วุตฺตถานํ   ทาทพฺพํ อิช จีวรํ
- สทฺตตฺตุนํ สนฺเต ทาทพฺพํ   โสพฺสทฺตุนํ น ทาทพฺพํ ฯ
- [๑๒๗๕] กติสत्ตํ รตฺตติสत्ตํ   อาปตฺตี ๑ นาทยิตฺวาน
- กติ รตฺตติโย วสิตฺวาน   มุจฺเจยฺย ปารีวาสิโก ฯ
- ทสสत्ตํ รตฺตติสत्ตํ   อาปตฺตี ๑ นาทยิตฺวาน
- #๑ ม. ย. อาปตฺติโย ฯ

ทส รตฺติโย วสิตฺวาน มุจฺเจยฺย ปารีวาสิโก ฯ

[๑๒๗๖] กติ กมฺมโทสา วุตฺตา พุทฺธเณนาทิจฺจนฺธนา

จฺมฺปาโย วินยวตฺตฺสูมี สพฺเพ ๑ อธฺมมิกา กติ ฯ

ทฺวาทส กมฺมโทสา วุตฺตา พุทฺธเณนาทิจฺจนฺธนา

จฺมฺปาโย วินยวตฺตฺสูมี สพฺเพ ๑ อธฺมมิกา กตา ฯ

[๑๒๗๗] กติ กมฺมสมฺปตฺติโย วุตฺตา พุทฺธเณนาทิจฺจนฺธนา

จฺมฺปาโย วินยวตฺตฺสูมี สพฺเพ ๖ ธฺมมิกา กติ ฯ

จตฺสโส กมฺมสมฺปตฺติโย วุตฺตา พุทฺธเณนาทิจฺจนฺธนา

จฺมฺปาโย วินยวตฺตฺสูมี สพฺเพ ๖ ธฺมมิกา กตา ฯ

[๑๒๗๘] กติ กมฺมานิ วุตฺตานิ พุทฺธเณนาทิจฺจนฺธนา

จฺมฺปาโย วินยวตฺตฺสูมี ธฺมมิกา อธฺมมิกา กติ ฯ

น กมฺมานิ วุตฺตานิ พุทฺธเณนาทิจฺจนฺธนา

จฺมฺปาโย วินยวตฺตฺสูมี เอเกตฺถ ธฺมมิกา กตา

ปญฺจ อธฺมมิกา วุตฺตา พุทฺธเณนาทิจฺจนฺธนา ฯ

[๑๒๗๙] กติ กมฺมานิ วุตฺตานิ พุทฺธเณนาทิจฺจนฺธนา

จฺมฺปาโย วินยวตฺตฺสูมี ธฺมมิกา อธฺมมิกา กติ ฯ

จตฺตารี กมฺมานิ วุตฺตานิ พุทฺธเณนาทิจฺจนฺธนา

จฺมฺปาโย วินยวตฺตฺสูมี เอเกตฺถ ธฺมมิกา กตา

ตโย อธฺมมิกา วุตฺตา พุทฺธเณนาทิจฺจนฺธนา ฯ

[๑๒๘๐] ยํ เทสิตํ ๒ อนนฺตฺชินเนน ตาทินา

#๑ ม. ย. สพฺเพว ฯ ๒ ย. เทสิตา ฯ

อาปตติกขุณฺฐานิ วิเวทสุตฺตินา
กเตตฺถ สมฺมตฺติ วินา สมเถหิ
ปฺจุณฺณามิ ตํ พุรุหิ วิภฺงฺค โกวิท ๑
ยํ เทสิตํ ๑ อนนฺตฺชินเนน ตาทินา
อาปตติกขุณฺฐานิ วิเวทสุตฺตินา
เอเกตฺถ สมฺมตฺติ วินา สมเถหิ
เอตฺนฺเต อกฺขามิ วิภฺงฺค โกวิท ๑

[๑๒๕๑] กติ อาปายิกา วุตฺตา พุทฺเธนาทิจฺจพฺนฺธฺนา
วินยํ ปฺฏิขานนฺตฺสฺส วิสฺยานิ ๒ สุโณม เต ๑
นฺจอนฺทียทฺตฺสตา วุตฺตา พุทฺเธนาทิจฺจพฺนฺธฺนา
อาปายิกา เนรยิกา กปฺปฏฺฐา สงฺฆเกทกา
วินยํ ปฺฏิขานนฺตฺสฺส วิสฺยานิ สุโณหิ เม ๑

[๑๒๕๒] กติ นาปายิกา วุตฺตา พุทฺเธนาทิจฺจพฺนฺธฺนา
วินยํ ปฺฏิขานนฺตฺสฺส วิสฺยานิ สุโณม เต ๑
อญฺจารสฺ นาปายิกา วุตฺตา พุทฺเธนาทิจฺจพฺนฺธฺนา ๑
วินยํ ปฺฏิขานนฺตฺสฺส วิสฺยานิ สุโณหิ เม ๑

[๑๒๕๓] กติ อญฺจกา วุตฺตา พุทฺเธนาทิจฺจพฺนฺธฺนา
วินยํ ปฺฏิขานนฺตฺสฺส วิสฺยานิ สุโณม เต ๑
อญฺจารสฺญฺจกา วุตฺตา พุทฺเธนาทิจฺจพฺนฺธฺนา
วินยํ ปฺฏิขานนฺตฺสฺส วิสฺยานิ สุโณหิ เม ๑

#๑ ยฺ. เทสิตา ๑ ๒ ม. วินยานิ ๑ สพฺพตฺถ อีทิสเมว ๑

- [๑๒๘๔] กติ กมฺมานิ วุตฺตานิ พุทฺธนาทิจฺจนฺธนา
วินยํ ปฏฺชีขานนฺตสฺส วิสยานิ สุโณม เต ๑
โสฬส กมฺมานิ วุตฺตานิ พุทฺธนาทิจฺจนฺธนา
วินยํ ปฏฺชีขานนฺตสฺส วิสยานิ สุโณหิ เม ๑
- [๑๒๘๕] กติ กมฺมโทสา วุตฺตา พุทฺธนาทิจฺจนฺธนา
วินยํ ปฏฺชีขานนฺตสฺส วิสยานิ สุโณม เต ๑
ทฺวาทส กมฺมโทสา วุตฺตา พุทฺธนาทิจฺจนฺธนา
วินยํ ปฏฺชีขานนฺตสฺส วิสยานิ สุโณหิ เม ๑
- [๑๒๘๖] กติ กมฺมสมฺปตฺติโย วุตฺตา พุทฺธนาทิจฺจนฺธนา
วินยํ ปฏฺชีขานนฺตสฺส วิสยานิ สุโณม เต ๑
จตฺสโส กมฺมสมฺปตฺติโย วุตฺตา พุทฺธนาทิจฺจนฺธนา
วินยํ ปฏฺชีขานนฺตสฺส วิสยานิ สุโณหิ เม ๑
- [๑๒๘๗] กติ กมฺมานิ วุตฺตานิ พุทฺธนาทิจฺจนฺธนา
วินยํ ปฏฺชีขานนฺตสฺส วิสยานิ สุโณม เต ๑
จ กมฺมานิ วุตฺตานิ พุทฺธนาทิจฺจนฺธนา
วินยํ ปฏฺชีขานนฺตสฺส วิสยานิ สุโณหิ เม ๑
- [๑๒๘๘] กติ กมฺมานิ วุตฺตานิ พุทฺธนาทิจฺจนฺธนา
วินยํ ปฏฺชีขานนฺตสฺส วิสยานิ สุโณม เต ๑
จตฺตารี กมฺมานิ วุตฺตานิ พุทฺธนาทิจฺจนฺธนา
วินยํ ปฏฺชีขานนฺตสฺส วิสยานิ สุโณหิ เม ๑

[๑๒๔๕] กติ ปาราชิกา วุตตา พุทฺธเนนาทิจฺจนฺธนา

วินยํ ปุณฺณานนฺตสฺส วิสยานิ สุโณม เต ๑

อญฺจ ปาราชิกา วุตตา พุทฺธเนนาทิจฺจนฺธนา

วินยํ ปุณฺณานนฺตสฺส วิสยานิ สุโณหิ เม ๑

[๑๒๕๐] กติ สงฺฆาทีเสสา วุตตา พุทฺธเนนาทิจฺจนฺธนา

วินยํ ปุณฺณานนฺตสฺส วิสยานิ สุโณม เต ๑

เตวีส สงฺฆาทีเสสา วุตตา พุทฺธเนนาทิจฺจนฺธนา

วินยํ ปุณฺณานนฺตสฺส วิสยานิ สุโณหิ เม ๑

[๑๒๕๑] กติ อนียตา วุตตา พุทฺธเนนาทิจฺจนฺธนา

วินยํ ปุณฺณานนฺตสฺส วิสยานิ สุโณม เต ๑

เทว อนียตา วุตตา พุทฺธเนนาทิจฺจนฺธนา

วินยํ ปุณฺณานนฺตสฺส วิสยานิ สุโณหิ เม ๑

[๑๒๕๒] กติ นิสฺสกฺคิยา วุตตา พุทฺธเนนาทิจฺจนฺธนา

วินยํ ปุณฺณานนฺตสฺส วิสยานิ สุโณม เต ๑

เทวจตฺตาพีส นิสฺสกฺคิยา วุตตา พุทฺธเนนาทิจฺจนฺธนา

วินยํ ปุณฺณานนฺตสฺส วิสยานิ สุโณหิ เม ๑

[๑๒๕๓] กติ ปาจิตฺติยา วุตตา พุทฺธเนนาทิจฺจนฺธนา

วินยํ ปุณฺณานนฺตสฺส วิสยานิ สุโณม เต ๑

อญฺจาสีตีสํ ปาจิตฺติยา วุตตา พุทฺธเนนาทิจฺจนฺธนา

วินยํ ปุณฺณานนฺตสฺส วิสยานิ สุโณหิ เม ๑

[๑๒๕๔] กติ ปาฏิเทสนียา วุตตะตา พุทฺเธนาทิจฺจนุทฺธนา
วินยํ ปฏฺชีชานนุตฺตสฺส วิสยานิ สุโณม เต ๑
ทฺวาทส ปาฏิเทสนียา วุตตะตา พุทฺเธนาทิจฺจนุทฺธนา
วินยํ ปฏฺชีชานนุตฺตสฺส วิสยานิ สุโณหิ เม ๑
[๑๒๕๕] กติ เสชีย วุตตะตา พุทฺเธนาทิจฺจนุทฺธนา
วินยํ ปฏฺชีชานนุตฺตสฺส วิสยานิ สุโณม เต ๑
ปลฺลจสฺสตุตฺติ เสชีย วุตตะตา พุทฺเธนาทิจฺจนุทฺธนา
วินยํ ปฏฺชีชานนุตฺตสฺส วิสยานิ สุโณหิ เม ๑
ยาว สฺสฺสจฺฉิตฺติ ตยา ตาว ๑ สฺสฺสจฺฉิตฺติ มยา
ปฺจฺฉนฺนวิสฺสจฺฉนฺนยา วา นตฺถิ กิณฺณจฺฉิ อสฺสฺสจฺฉนฺนตฺติ ๑
ทฺตฺติยคฺคาถาสงฺกณฺณิกํ นินฺนุจฺฉิตฺติ ๑

#๑ ม. ย. ยาว ๑

เสทโฆจนคาถา

[๑๒๕๖] อัสวาโส ภิกขุหิ ๑ ภิกขุณีหิ จ

สมุโภโค เอกจโจ ตหิ น ลพฺภติ

อวิปฺปวาเสน อนาปตฺติ

ปญฺหา เมสา กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๒๕๗] อวิสุสฺสชฺชิตฺ ๒ อเวภฺงฺคิยฺ ปญฺจ วุคฺตฺตา มहेสินา

วิสุสฺสชฺชนฺตฺสฺส ปรีภฺยชฺชนฺตฺสฺส อนาปตฺติ

ปญฺหา เมสา กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๒๕๘] ทส ปุคฺคฺเล น วทามิ เอกาทส วิวชฺชีย

วฺจฺจํ วนฺทนฺตฺสฺส อापตฺติ

ปญฺหา เมสา กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๒๕๙] น อุกฺขิตฺตโก น จ ปน ปารีวาสิโก

น สงฺฆภินฺโน น จ ปน ปกฺขสงฺกนฺโต

สมานสฺวาสภฺภูมียา จิโต

กถํ นฺ สิกฺขาย อสาธารโณ สียา

ปญฺหา เมสา กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๓๐๐] อูเปติ รมฺมํ ปรีปฺจฺจมาโน

กุสลํ อตฺตฺอุปสฺสฺสํ

#๑ ม. ย. ภิกขุหิ จ ฯ ๒ ม. ย. อวิสุสฺสชฺชีย ฯ

น ชีวติ น มโต น นิพพุโต ฯ

ตํ ปุคฺคํ กตมํ วทนฺติ พุทฺธา

ปญฺหา เมสํ กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๓๐๑] อุพฺภกฺขเก น วทามิ อโชนาภิ ๑ วิวชฺชีย

เมถุนธมฺมปจฺจยา กถํ ปาราชิกโก สียา

ปญฺหา เมสํ กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๓๐๒] ภิกฺขุ สลฺยาจิกาย กุฎฺฐิ กโรติ

อเทสิตวตฺตํ ปมาณาติกนฺตํ

สํารมฺภํ อปฺริกฺกมฺนํ อนาปตฺติ

ปญฺหา เมสํ กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๓๐๓] ภิกฺขุ สลฺยาจิกาย กุฎฺฐิ กโรติ

เทสิตวตฺตํ ปมาณิกํ

อนารมฺภํ สปฺริกฺกมฺนํ อาปตฺติ

ปญฺหา เมสํ กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๓๐๔] น กายิกํ กิณฺจํ ปโยคมาจเร

น จาปี วาจาย ปเร ภาณฺเยย

อาปชฺเชยฺย ครุํ กฺเขชฺวตฺตํ

ปญฺหา เมสํ กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๓๐๕] น กายิกํ วาจสิกฺกญจ กิณฺจํ

มนสาปี สนฺโต น กรเยย ปาปี

#๑ ยู. อโชนาภิ ฯ

โส นาสีโต กิन्दิ สุนาสีโต ภเว

ปณฺหา เมสา กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๓๐๖] อนาลปนุโต มนุเชน เกนจิ

วาจา คิริ โน จ ปเร ภณฺเอย

อาปชฺเชยฺย วาจสิกั น กายิกั

ปณฺหา เมสา กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๓๐๗] สิกฺขาปทา พุทฺธวเรน วณฺณิตา

สงฺฆาทีเสสา จตุโร ภเวยฺยั

อาปชฺเชยฺย เอกปฺปโยเคน สพฺเพ

ปณฺหา เมสา กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๓๐๘] อุโภ เอกโต อุปสมฺปนฺนา

อุภินฺนํ หตฺถโต จิวรี ปฏิกุคฺเณหฺย

สียา อาปตฺติโย นานา

ปณฺหา เมสา กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๓๐๙] จตุโร ชนา สํวิธาย ครุภณฺฑํ อวหารุ ๑

ตโย ปาราชิกา เอโก น ปาราชิก

ปณฺหา เมสา กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๓๑๐] อิตฺถิ จ อพฺภนฺตเร สียา ภิกฺขุ จ พหิทฺธา สียา

ฉิทฺทํ ตสฺมี ฆเร นตฺถิ เมถุนธมฺมปจฺจยา

กถํ ปาราชิก สียา

#๑ ม. ยู. อวหารุ ฯ

ปณฺหา เมสฺสา กุสฺเสหิ จินฺติตฺตา ฯ

[๑๓๑๑] เตถฺมํ มํหุ ฌาณิตฺตฺตฺวาปี สฺปปี

สํมํ คเหตุวาน นิกฺขิเปยฺย

อวิตฺตฺเต สฺตฺตาเห

สฺติ ปจฺเจเย ปรีกฺขณฺตฺสฺส อปฺตฺติ

ปณฺหา เมสฺสา กุสฺเสหิ จินฺติตฺตา ฯ

[๑๓๑๒] นิสฺสคฺคิเยน อปฺตฺติ สฺสุทฺธเกน ปาจิตฺตฺธิ

อปาชฺชณฺตฺสฺส เอกโต

ปณฺหา เมสฺสา กุสฺเสหิ จินฺติตฺตา ฯ

[๑๓๑๓] ภิกฺขุ สฺสิยา วิสฺตฺติยา สฺมาคฺตา

กมฺมํ กเรยฺยํ สฺมคฺคสฺสณฺนิโน

ภิกฺขุ สฺสิยา ทฺวาทสโยชฺเน จิโต

กมฺมณฺจ ตํ กุปฺเปยฺย วคฺคปจฺจยา

ปณฺหา เมสฺสา กุสฺเสหิ จินฺติตฺตา ฯ

[๑๓๑๔] ปทวิตฺติหฺรณฺตฺเตน วาจาย ภณฺตีเตน จ

สพฺพานิ ครุณฺทานิ สฺปปฺปฏิกมฺมานิ

จคฺคสฺสฺสจฺจ อปฺตฺติโย อปาชฺชเยยฺย เอกโต

ปณฺหา เมสฺสา กุสฺเสหิ จินฺติตฺตา ฯ

[๑๓๑๕] นินฺวตฺโต อนฺตรวาทสเกน ทิกฺขณฺ สงฺฆาญฺจึ ปารุโต

สพฺพานิ ตานิ นิสฺสคฺคิยานิ โหนฺติ ฯ

ปญหา เมสา กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๓๑๖] น จาปี ฌตฺติ น จ ปน กมฺมวาจา

น เจหิกฺกชฺชุตฺติ ชิโน อโวจ

สรณกมฺมมฺปี น ตสฺส อตฺถิ

อุปสมฺปทา จสฺส อกฺุปฺปา

ปญหา เมสา กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๓๑๗] อิตฺถิ หนน น มาตฺริ ปุริสญฺจ น ปิตฺริ หนน

หนนยฺย อนริยํ มนฺโท เตน จานนฺตฺริ ฆฺเส

ปญหา เมสา กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๓๑๘] อิตฺถิ หนน จ มาตฺริ ปุริสญฺจ ปิตฺริ หนน

มาตฺริ ปิตฺริ หนนฺตฺวา น เตนानนฺตฺริ ฆฺเส

ปญหา เมสา กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๓๑๙] อโงทยิตฺวา อสารยิตฺวา

อสมฺมุขีญฺตสฺส กเรยฺย กมฺมํ

กตญฺจ กมฺมํ สุกตํ ภเวยฺย

การโก จ สงฺโฆ อนาปตฺติโก สียา

ปญหา เมสา กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๓๒๐] อโงทยิตฺวา สารยิตฺวา

สมฺมุขีญฺตสฺส กเรยฺย กมฺมํ

กตญฺจ กมฺมํ อุกตํ ภเวยฺย

การโก จ สงโฆ สถาปตติโก สียา

ปญหา เมธา กุสเลหิ จินติตา ฯ

[๑๓๒๑] จินฺทนุตฺตสฺส อาปตฺติ จินฺทนุตฺตสฺส อนาปตฺติ

ฉาเทนุตฺตสฺส อาปตฺติ ฉาเทนุตฺตสฺส อนาปตฺติ

ปญหา เมธา กุสเลหิ จินติตา ฯ

[๑๓๒๒] สจฺจํ ภณฺนุโต ครุํกํ มุสา จ ลหุ ภาสโต

มุสา ภณฺนุโต ครุํกํ สจฺจณฺจ ลหุ ภาสโต

ปญหา เมธา กุสเลหิ จินติตา ฯ

[๑๓๒๓] อธิฏฺฐิจิตฺ รัชนาย รตฺตํ

กปฺปกตฺปิ สนฺตํ

ปรีกฺขณฺชนุตฺตสฺส อาปตฺติ

ปญหา เมธา กุสเลหิ จินติตา ฯ

[๑๓๒๔] อตฺถงฺกเต สุริเย ภิกฺขุ มํสานิ ขาทติ

น อุมฺมตฺตโก น จ ปน ชิตฺตจิตฺโต

น จาปี โส เวทนาภูโณ ๑ ภเวยฺย

น จสฺส โหติ อาปตฺติ

โส จ ฐมฺโฆ สุกเตน เทสิโต

ปญหา เมธา กุสเลหิ จินติตา ฯ

[๑๓๒๕] น รตฺตจิตฺโต น จ ปน เถยฺยจิตฺโต

น จาปี โส ปรี มรณาย เจตฺยิ

#๑ ม. เวทนาภูโณ ฯ

สลากั เทนตสฺส โหติ เษชฺฉิ
ปฏิกุคฺคหนตฺสฺส อุลลจฺจยิ
ปญฺหา เมสา กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๓๒๖] น จาปี อารญฺญกั สาสงฺกสมฺมตฺติ
น จาปี สงฺเขน สมฺมตฺติ ทินฺนา
น จสฺส กจฺฉินิ อตฺถตฺติ ตตฺถเว จิวริ
นิกฺขิปิตฺวา คจฺเจยฺย อทฺตโยชนิ
ตสฺเสว ๑ อรุณิ อุกฺกจฺฉนตฺสฺส อนาปตฺติ
ปญฺหา เมสา กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๓๒๗] กายิกานิ น วาจสิกานิ
สพฺพานิ นานาวตฺถกานิ
อปฺพุพฺ อจฺริมฺ อปฺชฺเชยฺย เอกโต
ปญฺหา เมสา กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๓๒๘] วาจสิกานิ น กายิกานิ
สพฺพานิ นานาวตฺถกานิ
อปฺพุพฺ อจฺริมฺ อปฺชฺเชยฺย เอกโต
ปญฺหา เมสา กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๓๒๙] ติสฺสิตฺถิโย เมถุนิ ตํ น เสเว
ตโย ปุริเส ตโย จ ๒ อนริยปญฺจาทเก
น จาจร เมถุนิ พุยฺยชนสฺมี

#๑ ม. ตตฺถเว ฯ ๒ ม. จสฺสทโท นตฺถิ ฯ

เฉชูชฺ สียา เมถุนธมมปจฺจยา

ปญฺหา เมสา กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๓๓๐] มาตริ จิวริ ยาเจ โน จ สงฺฆสฺส ๑ ปริณตํ

เกนสฺส โหติ อาปตฺติ อนาปตฺติ จ ฌาตเก

ปญฺหา เมสา กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๓๓๑] กุฑฺโฆ อาราชโก โหติ กุฑฺโฆ โหติ ครหิโย

อถ โก นาม โส ฌมฺโม เยน กุฑฺโฆ ปัสสีโย

ปญฺหา เมสา กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๓๓๒] ตฺถุโฆ อาราชโก โหติ ตฺถุโฆ โหติ ครหิโย

อถ โก นาม โส ฌมฺโม เยน ตฺถุโฆ ครหิโย

ปญฺหา เมสา กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๓๓๓] สงฺฆาทีเสถิ ฤตฺถจฺจยํ

ปาจิตฺติยํ ปาฎิเทศนํ

ทูกกฺกํ อาปชฺเชยฺย เอกโต

ปญฺหา เมสา กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๓๓๔] อฺโก ปริปฺนฺณเวสตีวสฺสา อฺภินฺนํ

เอกฺปชฺฌาโย เอกาจริโย เอกา กมฺมวาจา

เอโก อฺปสมฺปนฺโน เอโก อนฺุสมฺปนฺโน

ปญฺหา เมสา กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๓๓๕] อกฺปฺกตํ นปี รัชนาย รัตตํ

#๑ ม. สงฺฆเม ฯ

เตน นีวตุโถ เยน กามิ วชชย
น จสฺส โหติ อปฺตติ
โส จ ฆมฺโม สุกเตน เทสิโต
ปญฺหา เมสา กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๓๓๖] น เทติ นปฺปฏิคฺคณฺหาติ
ปฏิคฺคโห เตน น วิชฺชติ
อาปฺชชติ ครุกํ น ลหุกํ
ตถจ ปรีโภกปจฺจยา
ปญฺหา เมสา กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๓๓๗] น เทติ นปฺปฏิคฺคณฺหาติ
ปฏิคฺคโห เตน น วิชฺชติ
อาปฺชชติ ลหุกํ น ครุกํ
ตถจ ปรีโภกปจฺจยา
ปญฺหา เมสา กุสเลหิ จินฺติตา ฯ

[๑๓๓๘] อาปฺชชติ ครุกํ สาวเสสํ
ฉาเทติ อนาทริยํ ปฏิจฺจ
น ภิกฺขุณี โน จ สฺเสยฺย วชฺชช
ปญฺหา เมสา กุสเลหิ จินฺติตา ฯ
เสทโมจกคาถา ๑ นิฏฺฐิตา ฯ

#๑ ยู. เสทโมจกคาถา ฯ

ตสุสุททานัน

[๑๓๓๕] อสัวาโส อวิสุสชชิ ทส จ อนุภุขิตตุโก
 อุเปติ ฌมมํ อุพุกกขํ ๑ ตโต สยญาจิกา จ เทว
 น กายิกถจ กรุกํ น กายิกํ สุนาสิตํ ๒
 อนาลปนุโต สีกขา จ อุโก จ จตุโร ชนา
 อิตถิ เตลถจ นิสสคคิ ภิกขุ จ ปทวิตโต
 นีวตุโต จ น จ ถตุติ น มาตริ ปิตริ หน
 อโทยิตวา โทยิตวา ฉินฺทนต์ สจจเมว จ
 อธิฏฺฐิตถจตุถจคเต น รตุตํ น จารถถกํ
 กายิกา วาจสิกา จ ๓ ติสฺสิตถิ จาปี มาตริ
 กุทฺโธ อารารโก ตุฏฺโฐ สงฺฆาติเสสกา ๔ อุโก
 อกปฺปกตํ น เทติ น เทตาปชชเต ๕ กรุ
 เสทโฆจนิกา คาถา ปญหา วิญญูวิภาวิตาติ ๗

#๑ ม. ย. อุพุกกขํ ๗ ๒ ย. น วาจสิกํ ๗ ๓ ย. กายิกวาจสิกา ๗

#๔ ม. ย. สงฆาติเสสา จ ๗ ๕ ย. น เทตาปชชติ ๗

ปณจ วคคา

[๑๓๔๐] จตุตถาริ กมฺมานิ อปโลกนกกมฺมํ ฅตฺตีกมฺมํ
ฅตฺติทุคฺคีกมฺมํ ฅตฺติจตฺตฺตฺกมฺมํ ฯ อิมานิ จตุตถาริ กมฺมานิ
กตฺติหากาเรหิ วิปฺชฺชนฺตฺติ ฯ อิมานิ จตุตถาริ กมฺมานิ ปณจหากาเรหิ
วิปฺชฺชนฺตฺติ วตฺตฺตฺโต วา ฅตฺตฺตฺโต วา อนุสฺสาวนฺตฺโต วา สีมฺตฺโต
วา ปรีสฺตฺโต วา ฯ

[๑๓๔๑] กถิ วตฺตฺตฺโต กมฺมานิ วิปฺชฺชนฺตฺติ ฯ สมฺมุขากกรณฺธิยํ
กมฺมํ อสมฺมุขา กโรตฺติ วตฺตฺตฺตฺวิปฺนฺนํ อธมฺมกมฺมํ ฯ ปฏฺฐิปปุจฺจากรณฺธิยํ
กมฺมํ อปฺปฏฺฐิปปุจฺจา กโรตฺติ วตฺตฺตฺตฺวิปฺนฺนํ อธมฺมกมฺมํ ฯ
ปฏฺฐิณฺณาย กรณฺธิยํ กมฺมํ อปฺปฏฺฐิณฺณาย กโรตฺติ วตฺตฺตฺตฺวิปฺนฺนํ
อธมฺมกมฺมํ ฯ สติวินยารหฺสฺส อมฺพุหฺวินยํ เทตฺติ วตฺตฺตฺตฺวิปฺนฺนํ
อธมฺมกมฺมํ ฯ อมฺพุหฺวินยารหฺสฺส ตฺสฺสปาปิยฺสีกากมฺมํ กโรตฺติ
วตฺตฺตฺตฺวิปฺนฺนํ อธมฺมกมฺมํ ฯ ตฺสฺสปาปิยฺสีกากมฺมารหฺสฺส ตฺชฺชฺนฺียกมฺมํ
กโรตฺติ วตฺตฺตฺตฺวิปฺนฺนํ อธมฺมกมฺมํ ฯ ตฺชฺชฺนฺียกมฺมารหฺสฺส นฺียสฺสกมฺมํ
กโรตฺติ วตฺตฺตฺตฺวิปฺนฺนํ อธมฺมกมฺมํ ฯ นฺียสฺสกมฺมารหฺสฺส
ปฺพุพฺพาชฺนฺียกมฺมํ กโรตฺติ วตฺตฺตฺตฺวิปฺนฺนํ อธมฺมกมฺมํ ฯ ปฺพุพฺพาชฺนฺียกมฺมารหฺสฺส
ปฏฺฐิสารณฺธิยกมฺมํ กโรตฺติ วตฺตฺตฺตฺวิปฺนฺนํ อธมฺมกมฺมํ ฯ
ปฏฺฐิสารณฺธิยกมฺมารหฺสฺส อุกฺเขปฺนฺียกมฺมํ กโรตฺติ วตฺตฺตฺตฺวิปฺนฺนํ
อธมฺมกมฺมํ ฯ อุกฺเขปฺนฺียกมฺมารหฺสฺส ปรีวาสํ เทตฺติ วตฺตฺตฺตฺวิปฺนฺนํ

อธมมกมมัม ฯ ปรีวาสารหิ มุลาช ปฏิกัสสติ วตฺถุวิปฺนํ
อธมมกมมัม ฯ มุลาช ปฏิกัสสนารหฺสฺส มาณตฺติ เทติ
วตฺถุวิปฺนํ อธมมกมมัม ฯ มาณตฺตารหิ อพฺเพติ วตฺถุวิปฺนํ
อธมมกมมัม ฯ อพฺพานารหิ อุปฺสมฺปาเทติ วตฺถุวิปฺนํ อธมมกมมัม ฯ
อนฺุโปสเถ อุโปสถิ กโรติ วตฺถุวิปฺนํ อธมมกมมัม ฯ อปฺวารณาย
ปฺวารเทติ วตฺถุวิปฺนํ อธมมกมมัม ฯ เอวํ วตฺถุโต กมฺมานิ
วิปฺชฺชนฺติ ฯ

[๑๓๔๒] ถถิ ฅตฺติโต กมฺมานิ วิปฺชฺชนฺติ ฯ ปญฺจหาการหิ
ฅตฺติโต กมฺมานิ วิปฺชฺชนฺติ วตฺถุ น ปฺรามสฺติ สงฺฆํ น
ปฺรามสฺติ ปุคฺคํ น ปฺรามสฺติ ฅตฺตี น ปฺรามสฺติ ปจฺฉา
วา ฅตฺตี จเปติ ฯ อิมหิ ปญฺจหาการหิ ฅตฺติโต กมฺมานิ
วิปฺชฺชนฺติ ฯ

[๑๓๔๓] ถถิ อนฺุสฺสาวนโต กมฺมานิ วิปฺชฺชนฺติ ฯ
ปญฺจหาการหิ อนฺุสฺสาวนโต กมฺมานิ วิปฺชฺชนฺติ วตฺถุ น
ปฺรามสฺติ สงฺฆํ น ปฺรามสฺติ ปุคฺคํ น ปฺรามสฺติ สวานํ
หาเปติ อกาเล वा सावेति ฯ อิมหิ ปญฺจหาการหิ อนฺุสฺสาวนโต
กมฺมานิ วิปฺชฺชนฺติ ฯ

[๑๓๔๔] ถถิ สิมฺโต กมฺมานิ วิปฺชฺชนฺติ ฯ เอกาทสหาการหิ
สิมฺโต กมฺมานิ วิปฺชฺชนฺติ อติขุทฺทกํ สิมํ สมนฺฺนฺติ อติมหฺตี
สิมํ สมนฺฺนฺติ ขณฺฺทานิมิตฺตํ สิมํ สมนฺฺนฺติ ฉายานิมิตฺตํ

สีมํ สมฺมณฺณติ อนิมิตฺตํ สีมํ สมฺมณฺณติ พหิสีเม จิโต
สีมํ สมฺมณฺณติ นทียา สีมํ สมฺมณฺณติ สมฺมุตฺเต สีมํ สมฺมณฺณติ
ชาตสฺสเร สีมํ สมฺมณฺณติ สีมาย สีมํ สมฺภินฺนุติ สีมาย
สีมํ อชฺโฆตฺถรติ ฯ อิมหิ เอกาทสหาการหิ สีมโต กมฺมานิ
วิปฺชฺชนฺติ ฯ

[๑๓๔๕] ถลํ ปรีสโต กมฺมานิ วิปฺชฺชนฺติ ฯ ทฺวาทสหาการหิ
ปรีสโต กมฺมานิ วิปฺชฺชนฺติ จตฺตวคฺคกรณํ กมฺเม ยาวตีกา
ภิกฺขุ กมฺมปฺปตฺตา เต อนาคตา โหนฺติ ฉนฺทารหานํ ฉนฺโท
อนาหฺโฏ โหติ สมฺมุขิภูตา ปฏิกฺโกสนฺติ จตฺตวคฺคกรณํ
กมฺเม ยาวตีกา ภิกฺขุ กมฺมปฺปตฺตา เต อาคตา โหนฺติ
ฉนฺทารหานํ ฉนฺโท อนาหฺโฏ โหติ สมฺมุขิภูตา ปฏิกฺโกสนฺติ
จตฺตวคฺคกรณํ กมฺเม ยาวตีกา ภิกฺขุ กมฺมปฺปตฺตา เต อาคตา
โหนฺติ ฉนฺทารหานํ ฉนฺโท อหฺโฏ โหติ สมฺมุขิภูตา
ปฏิกฺโกสนฺติ ปณฺจวคฺคกรณํ กมฺเม ฯเปฯ ทสวคฺคกรณํ
กมฺเม ฯเปฯ วิสตีวคฺคกรณํ กมฺเม ยาวตีกา ภิกฺขุ กมฺมปฺปตฺตา
เต อนาคตา โหนฺติ ฉนฺทารหานํ ฉนฺโท อนาหฺโฏ โหติ
สมฺมุขิภูตา ปฏิกฺโกสนฺติ วิสตีวคฺคกรณํ กมฺเม ยาวตีกา
ภิกฺขุ กมฺมปฺปตฺตา เต อาคตา โหนฺติ ฉนฺทารหานํ ฉนฺโท
อนาหฺโฏ โหติ สมฺมุขิภูตา ปฏิกฺโกสนฺติ วิสตีวคฺคกรณํ
กมฺเม ยาวตีกา ภิกฺขุ กมฺมปฺปตฺตา เต อาคตา โหนฺติ

ฉนุทธารหานัน ฉนุโท อหโฏ โหติ สมมุชชีฎตา ปฏิกโกสนนติ ฯ
อิมหิ ทวาทสหากาเรหิ ปริสโต กมฺมานิ วิปชฺชนนติ ฯ

[๑๓๔๖] จตฺวคฺคกรณ กมฺเม จตฺตาริ ภิกฺขุ ปกตตฺตา
กมฺมปฺปตฺตา อวเสสา ปกตตฺตา ฉนุทธารหา ยสฺส สฺงฺโฆ
กมฺมํ กโรติ โส เนว กมฺมปฺปตฺโต นปี ฉนุทธารโห อปีจ
กมฺมารโห ฯ ปญจคฺคกรณ กมฺเม ปญจ ภิกฺขุ ปกตตฺตา
กมฺมปฺปตฺตา อวเสสา ปกตตฺตา ฉนุทธารหา ยสฺส สฺงฺโฆ
กมฺมํ กโรติ โส เนว กมฺมปฺปตฺโต นปี ฉนุทธารโห อปีจ
กมฺมารโห ฯ ทสวคฺคกรณ กมฺเม ทส ภิกฺขุ ปกตตฺตา
กมฺมปฺปตฺตา อวเสสา ปกตตฺตา ฉนุทธารหา ยสฺส สฺงฺโฆ กมฺมํ
กโรติ โส เนว กมฺมปฺปตฺโต นปี ฉนุทธารโห อปีจ กมฺมารโห ฯ
วีสตีวคฺคกรณ กมฺเม วีสตี ภิกฺขุ ปกตตฺตา กมฺมปฺปตฺตา
อวเสสา ปกตตฺตา ฉนุทธารหา ยสฺส สฺงฺโฆ กมฺมํ กโรติ
โส เนว กมฺมปฺปตฺโต นปี ฉนุทธารโห อปีจ กมฺมารโห ฯ

[๑๓๔๗] จตฺตาริ กมฺมานิ อปฺโลกนกมฺมํ ฅตฺติกมฺมํ
ฅตฺติทุคฺคิกมฺมํ ฅตฺติจตฺตตฺถกมฺมํ ฯ อิมานิ จตฺตาริ กมฺมานิ
กตฺติหากาเรหิ วิปชฺชนนติ ฯ อิมานิ จตฺตาริ กมฺมานิ ปญจหากาเรหิ
วิปชฺชนนติ วตฺถุตโต วา ฅตฺติโต วา อนุสฺสาวนโต วา สีมโต
วา ปริสโต วา ฯ

[๑๓๔๘] กถิ วตฺถุตโต กมฺมานิ วิปชฺชนนติ ฯ ปญจกั

อุปสมปาเทติ วตถุวิปนฺนํ อธมมกมฺมํ ฯ เถยฺยสํวาสกํ อุปสมปาเทติ
วตถุวิปนฺนํ อธมมกมฺมํ ฯ ติตฺถิยปกฺกนฺตํ อุปสมปาเทติ
วตถุวิปนฺนํ อธมมกมฺมํ ฯ ติริจฺจฺฉานคตฺติ อุปสมปาเทติ วตถุวิปนฺนํ
อธมมกมฺมํ ฯ มาตุจฺฉาทกํ อุปสมปาเทติ วตถุวิปนฺนํ อธมมกมฺมํ ฯ
ปิตุจฺฉาทกํ อุปสมปาเทติ วตถุวิปนฺนํ อธมมกมฺมํ ฯ อรหนฺตจฺฉาทกํ
อุปสมปาเทติ วตถุวิปนฺนํ อธมมกมฺมํ ฯ ภิกฺขุณีทฺฐกํ อุปสมปาเทติ
วตถุวิปนฺนํ อธมมกมฺมํ ฯ สงฺฆเมทกํ อุปสมปาเทติ วตถุวิปนฺนํ
อธมมกมฺมํ ฯ โลหิตฺตฺตฺตฺตฺตํ อุปสมปาเทติ วตถุวิปนฺนํ
อธมมกมฺมํ ฯ อุกฺกโถพฺยณฺชนกํ อุปสมปาเทติ วตถุวิปนฺนํ
อธมมกมฺมํ ฯ อุนฺวิสฺตฺตฺตฺตฺตํ ปุคฺคกํ อุปสมปาเทติ วตถุวิปนฺนํ
อธมมกมฺมํ ฯ เอวํ วตถุโถ กมฺมฺมานิ วิปฺชฺชนฺติ ฯ

[๑๓๔๕] ถถิ ฅตฺตฺตฺตฺตํ กมฺมฺมานิ วิปฺชฺชนฺติ ฯ ฅลฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจ
ฅตฺตฺตฺตฺตํ กมฺมฺมานิ วิปฺชฺชนฺติ วตฺถุ น ปรามสฺติ สงฺฆํ น
ปรามสฺติ ปุคฺคกํ น ปรามสฺติ ฅตฺตฺตฺตํ น ปรามสฺติ ฅลฺจฺจ
วา ฅตฺตฺตฺตํ ฅลฺจฺจ ฯ อิมฺหิ ฅลฺจฺจฺจฺจฺจฺจ ฅตฺตฺตฺตํ กมฺมฺมานิ
วิปฺชฺชนฺติ ฯ

[๑๓๕๐] ถถิ อฺนุสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส กมฺมฺมานิ วิปฺชฺชนฺติ ฯ ฅลฺจฺจฺจฺจ
อฺนุสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส กมฺมฺมานิ วิปฺชฺชนฺติ วตฺถุ น ปรามสฺติ
สงฺฆํ น ปรามสฺติ ปุคฺคกํ น ปรามสฺติ สฺสฺสฺสฺสฺส หฺาเปติ
อฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺก วา สฺสฺสฺสฺสฺส ฯ อิมฺหิ ฅลฺจฺจฺจฺจฺจฺจ อฺนุสฺสฺสฺสฺส

กมฺมานิ วิปชฺชนฺติ ฯ

[๑๓๕๑] กถํ สีมโต กมฺมานิ วิปชฺชนฺติ ฯ เอกาทสหาการเหสิ
سیمโต กมฺมานิ วิปชฺชนฺติ อติขุททกํ สีมํ สมฺมณฺณติ อติมหตี
سیمํ สมฺมณฺณติ ขณฺฑานิमितฺตํ สีมํ สมฺมณฺณติ ฉายานิमितฺตํ
سیمํ สมฺมณฺณติ อนิมิตฺตํ สีมํ สมฺมณฺณติ พหิสีมเ จโต สีมํ
สมฺมณฺณติ นทียา สีมํ สมฺมณฺณติ สมฺมทเท สีมํ สมฺมณฺณติ
ชาตสฺสเร สีมํ สมฺมณฺณติ สีมาย สีมํ สมฺมณฺณติ สีมาย สีมํ
อชฺโฆตฺตฺตฺติ ฯ อิมเหสิ เอกาทสหาการเหสิ สีมโต กมฺมานิ วิปชฺชนฺติ ฯ

[๑๓๕๒] กถํ ปรีสโต กมฺมานิ วิปชฺชนฺติ ฯ ทฺวาทสหาการเหสิ
ปรีสโต กมฺมานิ วิปชฺชนฺติ จตุวคฺคกรณเ กมฺเม ยาวติกา
ภิกฺขุ กมฺมปฺปตฺตา เต อนาคตา โหนฺติ ฉนฺทารหานํ ฉนฺโท
อนาหโฏ โหติ สมฺมุชฺชิตฺตา ปฏิกฺโกสนฺติ จตุวคฺคกรณเ
กมฺเม ยาวติกา ภิกฺขุ กมฺมปฺปตฺตา เต อาคตา โหนฺติ
ฉนฺทารหานํ ฉนฺโท อนาหโฏ โหติ สมฺมุชฺชิตฺตา ปฏิกฺโกสนฺติ
จตุวคฺคกรณเ กมฺเม ยาวติกา ภิกฺขุ กมฺมปฺปตฺตา เต อาคตา
โหนฺติ ฉนฺทารหานํ ฉนฺโท อานาหโฏ โหติ สมฺมุชฺชิตฺตา
ปฏิกฺโกสนฺติ ปญฺจวคฺคกรณเ กมฺเม ฯเปฯ ทสวคฺคกรณเ กมฺเม ฯเปฯ
วีสตฺวิคฺคกรณเ กมฺเม ยาวติกา ภิกฺขุ กมฺมปฺปตฺตา เต
อนาคตา โหนฺติ ฉนฺทารหานํ ฉนฺโท อนาหโฏ โหติ สมฺมุชฺชิตฺตา
ปฏิกฺโกสนฺติ วีสตฺวิคฺคกรณเ กมฺเม ยาวติกา ภิกฺขุ กมฺมปฺปตฺตา

เต อาคตา โหนติ ฉนุทธารหานัน ฉนุโท อนาหโฏ โหติ สมมุขีภูตา
ปฏิภูโกสนติ วีตติวคคกรณ กมเม ยาวติกา ภิกขุ กมมปุตตา
เต อาคตา โหนติ ฉนุทธารหานัน ฉนุโท อาหโฏ โหติ สมมุขีภูตา
ปฏิภูโกสนติ ฯ อิมเหิ ทฺวาทสหากาเรหิ ปริสโต กมมานิ
วิปชฺชนติ ฯ

[๑๓๕๓] อปโลกนกมมํ กติ จานานิ คจฺจติ ฉตฺติกมมํ
กติ จานานิ คจฺจติ ฉตฺติทฺติยกมมํ กติ จานานิ คจฺจติ
ฉตฺติจตฺตถกมมํ กติ จานานิ คจฺจติ ฯ อปโลกนกมมํ ปญจ
จานานิ คจฺจติ ฉตฺติกมมํ นว จานานิ คจฺจติ ฉตฺติทฺติยกมมํ
สตฺต จานานิ คจฺจติ ฉตฺติจตฺตถกมมํ สตฺต จานานิ คจฺจติ ฯ

[๑๓๕๔] อปโลกนกมมํ กตมานิ ปญจ จานานิ คจฺจติ ฯ
โอสารณํ นิสฺสารณํ ภณฺฑกมมํ พุรหฺมทณฺฑํ กมฺมลกฺขณญฺเวย
ปญจํ ฯ อปโลกนกมมํ อิมานิ ปญจ จานานิ คจฺจติ ฯ

[๑๓๕๕] ฉตฺติกมมํ กตมานิ นว จานานิ คจฺจติ ฯ โอสารณํ
นิสฺสารณํ อุโปสถํ ปวารณํ สมฺมตี ทานํ ปฏิคฺคหํ ปจฺจุกฺกทฺธนํ
กมฺมลกฺขณญฺเวย นวํ ฯ ฉตฺติกมมํ อิมานิ นว จานานิ
คจฺจติ ฯ

[๑๓๕๖] ฉตฺติทฺติยกมมํ กตมานิ สตฺต จานานิ คจฺจติ ฯ
โอสารณํ นิสฺสารณํ สมฺมตี ทานํ อุทฺธรณํ เทสนํ กมฺมลกฺข-
ณญฺเวย สตฺตํ ฯ ฉตฺติทฺติยกมมํ อิมานิ สตฺต จานานิ คจฺจติ ฯ

[๑๓๕๗] ฌตฺติจตุตฺถกมฺมํ กตฺมานิ สฺตฺต จานานิ คจฺจติ ฯ
โอสารณํ นิสฺสารณํ สมฺมตี ทานํ นิคฺคหํ สมฺนุภาสํ กมฺมลกฺข-
ณญฺเวย สฺตฺตมํ ฯ ฌตฺติจตุตฺถกมฺมํ อิมานิ สฺตฺต จานานิ คจฺจติ ฯ

[๑๓๕๘] จตุวคฺคกรณํ กมฺเม จตฺตารโ ภิกฺขุ ปกตตฺตา
กมฺมปฺปตฺตา อวเสสฺสา ปกตตฺตา ฉนฺทารหา ยสฺส สฺงฺโฆ
กมฺมํ กโรติ โส เนว กมฺมปฺปตฺโต นปี ฉนฺทารโ อปีจ
กมฺมารโ ฯ ปญฺจวคฺคกรณํ กมฺเม ฯเปฯ ทสวคฺคกรณํ
กมฺเม ฯเปฯ วิสฺตวคฺคกรณํ กมฺเม วิสฺติ ภิกฺขุ ปกตตฺตา
กมฺมปฺปตฺตา อวเสสฺสา ปกตตฺตา ฉนฺทารหา ยสฺส สฺงฺโฆ
กมฺมํ กโรติ โส เนว กมฺมปฺปตฺโต นปี ฉนฺทารโ อปีจ
กมฺมารโ ฯ

กมฺมวคฺโค นิฏฺฐิตो ปจฺโม ฯ

[๑๓๕๙] เทว อตฺถวเส ปฏฺิจจ ตถาคเตน สวากานํ สิขฺขาปทํ
ปญฺยตฺตํ สฺงฺฆสฺสุจฺจตฺตํ สฺงฺฆฆาตฺตํ ฯ อิเม เทว อตฺถวเส
ปฏฺิจจ ตถาคเตน สวากานํ สิขฺขาปทํ ปญฺยตฺตํ ฯ เทว อตฺถวเส
ปฏฺิจจ ตถาคเตน สวากานํ สิขฺขาปทํ ปญฺยตฺตํ ทุมฺมงฺกนํ
ปฺคฺคตฺตํ นิคฺคหาย เปสฺตํ ภิกฺขุณํ ฆาตฺตํ ฯ อิเม เทว
อตฺถวเส ปฏฺิจจ ตถาคเตน สวากานํ สิขฺขาปทํ ปญฺยตฺตํ ฯ
เทว อตฺถวเส ปฏฺิจจ ตถาคเตน สวากานํ สิขฺขาปทํ ปญฺยตฺตํ
ทิจฺจธมฺมิกานํ อาสวานํ สํวราย สมฺปฺรายิกานํ อาสวานํ ปฏฺิจฺจตฺตํ ฯ

อิเม เทว อตุถวเส ปฏิจจ ตถาคเตน สวากานํ สิกขาปทํ
ปลยตตํ ๑ เทว อตุถวเส ปฏิจจ ตถาคเตน สวากานํ สิกขาปทํ
ปลยตตํ ทิฏฐธมฺมิกานํ เวรานํ สํวราย สมฺปรายิกานํ เวรานํ
ปฏิฆาตาย ๑ อิเม เทว อตุถวเส ปฏิจจ ตถาคเตน สวากานํ
สิกขาปทํ ปลยตตํ ๑ เทว อตุถวเส ปฏิจจ ตถาคเตน สวากานํ
สิกขาปทํ ปลยตตํ ทิฏฐธมฺมิกานํ วชฺชานํ สํวราย สมฺปรายิกานํ
วชฺชานํ ปฏิฆาตาย ๑ อิเม เทว อตุถวเส ปฏิจจ ตถาคเตน
สวากานํ สิกขาปทํ ปลยตตํ ๑ เทว อตุถวเส ปฏิจจ ตถาคเตน
สวากานํ สิกขาปทํ ปลยตตํ ทิฏฐธมฺมิกานํ ฆยานํ สํวราย
สมฺปรายิกานํ ฆยานํ ปฏิฆาตาย ๑ อิเม เทว อตุถวเส ปฏิจจ
ตถาคเตน สวากานํ สิกขาปทํ ปลยตตํ ๑ เทว อตุถวเส ปฏิจจ
ตถาคเตน สวากานํ สิกขาปทํ ปลยตตํ ทิฏฐธมฺมิกานํ อกฺขสถานํ
ธมฺมานํ สํวราย สมฺปรายิกานํ อกฺขสถานํ ธมฺมานํ ปฏิฆาตาย ๑
อิเม เทว อตุถวเส ปฏิจจ ตถาคเตน สวากานํ สิกขาปทํ
ปลยตตํ ๑ เทว อตุถวเส ปฏิจจ ตถาคเตน สวากานํ สิกขาปทํ
ปลยตตํ คิหิณํ อนุกมฺพาย ปาปิจฺฉานํ ปกฺขุพฺเจททย ๑ อิเม
เทว อตุถวเส ปฏิจจ ตถาคเตน สวากานํ สิกขาปทํ ปลยตตํ ๑
เทว อตุถวเส ปฏิจจ ตถาคเตน สวากานํ สิกขาปทํ ปลยตตํ
อปฺปสฺนฺนํ ปสฺทาทย ปสฺนฺนํ ภิโยภาวาย ๑ อิเม เทว
อตุถวเส ปฏิจจ ตถาคเตน สวากานํ สิกขาปทํ ปลยตตํ ๑

เทว อตุลวเส ปฏิจจ ตถาคเตน สาวกานํ สิกขาปทํ ปญฺจตุตํ
สทฺธมฺมญฺจิตฺยา วินยานุคฺคหยา ฯ อิมเ เทว อตุลวเส ปฏิจจ
ตถาคเตน สาวกานํ สิกขาปทํ ปญฺจตุตฺตุนฺติ ฯ

อตุลวสวคฺโค นิฏฺจิตฺโต ทฺตฺติโย ฯ

[๑๓๖๐] เทว อตุลวเส ปฏิจจ ตถาคเตน สาวกานํ ปาติโมกฺขํ
ปญฺจตุตํ ฯเปฯ ปาติโมกฺขุทฺเทโส ปญฺจตุตฺโต ปาติโมกฺขญฺจปนํ
ปญฺจตุตํ ปวารณา ปญฺจตุตฺตา ปวารณาจปนํ ปญฺจตุตํ
ตฺชฺชเนยฺยกมฺมํ ปญฺจตุตํ นยฺยสฺสกมฺมํ ปญฺจตุตํ ปพฺพาชเนยฺยกมฺมํ
ปญฺจตุตํ ปฏิสฺสารณียกมฺมํ ปญฺจตุตํ อุกฺเขปนียกมฺมํ ปญฺจตุตํ
ปรีวาสทานํ ปญฺจตุตํ มฺลยา ปฏิกฺขสฺสนา ปญฺจตุตฺตา มานตฺตทานํ
ปญฺจตุตํ อพฺภานํ ปญฺจตุตํ โอสฺสารณียํ ปญฺจตุตํ
นยฺยสฺสารณียํ ปญฺจตุตํ อฺปสมฺปทา ปญฺจตุตฺตา อปฺโลกนกมฺมํ
ปญฺจตุตํ ลตฺตติกมฺมํ ปญฺจตุตํ ลตฺตติทฺตฺติยกมฺมํ ปญฺจตุตํ
ลตฺตติจตฺตฺตฺตฺตกมฺมํ ปญฺจตุตฺตุนฺติ ฯ

ปญฺจตุตฺตวคฺโค นิฏฺจิตฺโต ตฺตฺติโย ฯ

[๑๓๖๑] อปฺปญฺจตุตฺเต ปญฺจตุตํ ปญฺจตุตฺเต อนฺุปฺปญฺจตุตํ
สมฺมุขาวินโย ปญฺจตุตฺโต สติวินโย ปญฺจตุตฺโต อมฺมุพฺหวินโย
ปญฺจตุตฺโต ปฏฺิณฺญาตกรณํ ปญฺจตุตํ เขญฺญยฺยสิกา ปญฺจตุตฺตา
ตฺสฺสปาปิยสิกา ปญฺจตุตฺตา ตินฺนวตฺตฺตารโก ปญฺจตุตฺโต สงฺฆ-
สฺสญฺจฺจตฺตาย สงฺฆมฺพาสฺจตฺตาย ฯ อิมเ เทว อตุลวเส ปฏิจจ ตถาคเตน

สาวกานํ ตินวตถารโก ปลยตโต ๑ เทว อตถวเส ปฏิจ
ตถาคเตน สาวกานํ ตินวตถารโก ปลยตโต ทุมมงฺกนํ ปุคฺคถานํ
นิกฺคหาย เปสถานํ ภิกฺขุํ ฆาสฺสูวิหาราย ๑ อิม เทว อตถวเส
ปฏิจ ตถาคเตน สาวกานํ ตินวตถารโก ปลยตโต ๑ เทว
อตถวเส ปฏิจ ตถาคเตน สาวกานํ ตินวตถารโก ปลยตโต
ทิกฺกษมฺมิกานํ อาสวานํ สํวราย สมฺปราชิกานํ อาสวานํ
ปฏิจมาตย ๑ อิม เทว อตถวเส ปฏิจ ตถาคเตน สาวกานํ
ตินวตถารโก ปลยตโต ๑ เทว อตถวเส ปฏิจ ตถาคเตน
สาวกานํ ตินวตถารโก ปลยตโต ทิกฺกษมฺมิกานํ เวรานํ สํวราย
สมฺปราชิกานํ เวรานํ ปฏิจมาตย ๑ อิม เทว อตถวเส ปฏิจ
ตถาคเตน สาวกานํ ตินวตถารโก ปลยตโต ๑ เทว อตถวเส
ปฏิจ ตถาคเตน สาวกานํ ตินวตถารโก ปลยตโต
ทิกฺกษมฺมิกานํ วชฺชานํ สํวราย สมฺปราชิกานํ วชฺชานํ ปฏิจมาตย ๑
อิม เทว อตถวเส ปฏิจ ตถาคเตน สาวกานํ ตินวตถารโก_
ปลยตโต ๑ เทว อตถวเส ปฏิจ ตถาคเตน สาวกานํ ตินวตถารโก
ปลยตโต ทิกฺกษมฺมิกานํ ภยานํ สํวราย สมฺปราชิกานํ
ภยานํ ปฏิจมาตย ๑ อิม เทว อตถวเส ปฏิจ ตถาคเตน
สาวกานํ ตินวตถารโก ปลยตโต ๑ เทว อตถวเส ปฏิจ
ตถาคเตน สาวกานํ ตินวตถารโก ปลยตโต ทิกฺกษมฺมิกานํ
อภุสถานํ ฐมฺมานํ สํวราย สมฺปราชิกานํ อภุสถานํ ฐมฺมานํ

ปฏิฆาตาย ๑ อิม เทว อตุลวเส ปฏิจจ ตถาคเตน สวากานัน
ติณวตถารโก ปญฺจตุโต ๑ เทว อตุลวเส ปฏิจจ ตถาคเตน
สวากานัน ติณวตถารโก ปญฺจตุโต คิหิโน อนุกมฺปาย ปาปิจฺจนัน
ปกฺขุปลฺเจทาย ๑ อิม เทว อตุลวเส ปฏิจจ ตถาคเตน สวากานัน
ติณวตถารโก ปญฺจตุโต ๑ เทว อตุลวเส ปฏิจจ ตถาคเตน
สวากานัน ติณวตถารโก ปญฺจตุโต อปฺปสนฺนํ ปสาทาย
ปสนฺนํ ภิโยภาวาย ๑ อิม เทว อตุลวเส ปฏิจจ ตถาคเตน
สวากานัน ติณวตถารโก ปญฺจตุโต ๑ เทว อตุลวเส ปฏิจจ
ตถาคเตน สวากานัน ติณวตถารโก ปญฺจตุโต สทฺธมฺมภูจิจฺฉิยา
วินยานุคฺคทาย ๑ อิม เทว อตุลวเส ปฏิจจ ตถาคเตน สวากานัน
ติณวตถารโก ปญฺจตุโตติ ๑

ปญฺจตุตวคฺโค ๑ นิฏฺฐิตฺโต จตุตฺโต ๑

[๑๓๖๒] นว สงฺกหา วตฺถุสงฺกโห วิปคฺคิตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
นิทานสงฺกโห ปุคฺคตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
ขนฺธสงฺกโห สมฺภูจฺจานสงฺกโห
อธิกรณสงฺกโห สมถสงฺกโห ๒ ๑

[๑๓๖๓] อธิกรณ สมฺปฺปนฺเน สเจ อุโป อคฺคตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
อากจฺจนฺติ อุภินฺนํปิ วตฺถุ ๔ อาโรจาเปตพฺพํ อุภินฺนํปิ วตฺถุ
อาโรจาเปตวา อุภินฺนํปิ ปฏฺธิญฺญา โสตพฺพวา อุภินฺนํปิ ปฏฺธิญฺณํ
สุตฺวา อุโปปี วตฺถุพฺพวา อมฺหากํ อิมสฺมี อธิกรณ วุปฺสเมเต ๕

#๑ ม. อปญฺจตุเต ปญฺจตุตวคฺโค ๑ ๒ ม. ย. สมถสงฺกโหติ ๑ ๓ ย. อคฺคตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต

#๔ ม. ย. วตฺถุ ๑ ๕ ม. วุปฺสเมปิ ๑

อุโกปี ตฤจฺจา ภวิสฺสธาปี ๑ สเจ อหิสฺส อุโกปี ตฤจฺจา
ภวิสฺสามาติ สจฺเจน ตํ อธิกรณํ ปฏิจฺฉิตพฺพํ ๒ ๑ สเจ อลชฺชฺสฺสนฺนา
โหติ ปริสา อุพฺพาหิกาย วุปลเมตพฺพํ ๑ สเจ พาลุสฺสนฺนา
โหติ ปริสา วินยโร ปริเยสิตพฺโพ ๑ เยน ชมฺเมน เยน
วินยเณ เยน สตฺตฺตฺสฺสเนน ตํ อธิกรณํ วุปลมฺมติ ตถา ตํ
อธิกรณํ วุปลเมตพฺพํ ๑

[๑๓๖๔] วตฺถุํ ชานิตพฺพํ โคตฺตํ ชานิตพฺพํ นามํ ชานิตพฺพํ
อาปฺตฺติ ชานิตพฺพา ๑ เมถฺนชฺมโมติ วตฺถฺยเจว โคตฺตฺยจ ๑
ปาราชิกนฺติ นามญฺเจว อาปฺตฺติ จ ๑ อทินฺนาทานนฺติ วตฺถฺยเจว
โคตฺตฺยจ ๑ ปาราชิกนฺติ นามญฺเจว อาปฺตฺติ จ ๑ มนุสฺสฺวิคฺคโหติ
วตฺถฺยเจว โคตฺตฺยจ ๑ ปาราชิกนฺติ นามญฺเจว อาปฺตฺติ จ ๑
อฺคฺตฺตริมนุสฺสชฺมโมติ วตฺถฺยเจว โคตฺตฺยจ ๑ ปาราชิกนฺติ
นามญฺเจว อาปฺตฺติ จ ๑ สุกกวิสฺฐจฺฉิตฺติ วตฺถฺยเจว โคตฺตฺยจ ๑
สจฺจมาทิสฺโสติ นามญฺเจว อาปฺตฺติ จ ๑ กายสํสฺสฺโคติ วตฺถฺยเจว
โคตฺตฺยจ ๑ สจฺจมาทิสฺโสติ นามญฺเจว อาปฺตฺติ จ ๑ ทฺถฺจฺจฺจฺลวาทิ
วตฺถฺยเจว โคตฺตฺยจ ๑ สจฺจมาทิสฺโสติ นามญฺเจว อาปฺตฺติ
จ ๑ อคฺตฺตคามนฺติ วตฺถฺยเจว โคตฺตฺยจ ๑ สจฺจมาทิสฺโสติ
นามญฺเจว อาปฺตฺติ จ ๑ สยฺยจริตฺตฺนฺติ วตฺถฺยเจว โคตฺตฺยจ ๑
สจฺจมาทิสฺโสติ นามญฺเจว อาปฺตฺติ จ ๑ สยฺยวาทิกาย กุณฺตี
การาปนฺติ วตฺถฺยเจว โคตฺตฺยจ ๑ สจฺจมาทิสฺโสติ นามญฺเจว
#๑ ไป. ม. ย. ภวิสฺสธาติ อัย ปาโจ ยุตฺตโร ๑ ๒ ม. สมฺปฺปฏิจฺฉิตพฺพํ ๑

อาปตติ จ ๑ มหุลลัม วิหารั การापन्नติ वत्तुज्जेव โคत्तज्ज ๑
สงฆาतिเสสตี नामญजेव อาปตติ จ ๑ ภิกขุ อมุลเกน ปาราชเเกน
ชมนเณ อนุทธีสนนติ वत्तुज्जेव โคत्तज्ज ๑ สงฆาतिเสสตี
นามญजेव อาปตติ จ ๑ ภิกขุ อยลภาคियสฺส อธิกรณสฺส
กิลฺลิจิ เทสั लेसमत्तं उपाथाय पाराचिगेन चमनเण अनुทธีสนनति
वत्तुज्जेव कोत्तज्ज ॑ संग्घातिसेसती नामญजेव आपत्ति ज ॑
सङ्घमेतकसुस भिक्खुणेन यावत्तियं समनुभासनाय नपपुण्णिस्ससुचननति
वत्तुज्जेव कोत्तज्ज ॑ संग्घातिसेसती नामญजेव आपत्ति ज ๑
मेतकानुवत्तकानं भिक्खुणं यावत्तियं समनुभासनाय नपपुण्णिस्ससुचननति
वत्तुज्जेव कोत्तज्ज ॑ संग्घातिसेसती नामญजेव आपत्ति ज ॑
तुप्पพजसुस भिक्खुणेन यावत्तियं समनुभासनाय नपपुण्णिस्ससुचननति
वत्तुज्जेव कोत्तज्ज ॑ संग्घातिसेसती नामญजेव आपत्ति ज ॑
कुल्लुत्तकसुस भिक्खुणेन यावत्तियं समनुभासनाय नपपुण्णिस्ससुचननति
वत्तुज्जेव कोत्तज्ज ॑ संग्घातिसेसती नामญजेव आपत्ति ज ॑ ॑ ॑ ॑
อนาทรियं ปญฺ्ञิจจ อุทเท อุจฺจารं वा ปสฺसावं वा เขप्पं वा กรณนति
वत्तुज्जेव कोत्तज्ज ॑ तुक्कण्णति नामญजेव आपत्ति जाति ॑

नवसङ्कहक्को निग्गुजितो पण्णजो ॑

ตสฺสทฺทานํ

[๑๓๖๕] อปโลกนํ ฅตฺติ จ ๑ ทฺตฺยํ จตฺตฺเถน จ
 วัตฺตฺ ฅตฺติ อนุสฺสวานํ สีมาปรีสเมว จ
 สมฺมุขา ปฏฺฐิจฺฉา จ ปฏฺฐิตฺวา วินยารโห
 วัตฺตฺตฺสงฺฆปฺกฺคตฺตฺจ ฅตฺตี ปจฺฉา ฅตฺตี จเป ๒
 วัตฺตฺตฺสงฺฆปฺกฺคตฺตฺจ สวานํ จ อกาถิํ ๓
 อติขุทฺทกา ๔ มหนฺตฺตา จ ขณฺฑจฺฉายานิมิตฺตกา
 พหิณทิสฺมทฺเท จ ชาตฺตฺสเร จ ภินฺทติ
 อชฺโฆตฺถรติ สีมาย จตฺตฺปณฺจวคฺคิกา
 ทสฺวีสตีวคฺคา จ อนาหฺวา จ อาหฺวา
 กมฺมปฺปตฺตา ฉนฺทารหา กมฺมารหา จ ปฺกฺคตา
 อปโลกนํ ปณฺจจฺฉานํ ฅตฺติ จ นวจฺฉานิกา
 ฅตฺติทฺตฺยํ สตฺตฺจฺฉานํ จตฺตฺตฺตา สตฺตฺจฺฉานิกา
 สฺจฺฉุ ฬาสฺ จ ทุมฺมจฺฉุ ๕ เปสฺตา จาปี อาสฺวา
 เรรวชฺชภยณฺเจว อกฺุสฺตฺตฺจ กิหิณํ ๖
 ปาปีจฺฉา อปฺปสนฺนํ ปสนฺนารมฺมจฺฉนา
 วินยฺยานุคฺคหา เจว ปาตีโมกฺขทฺเทเสน จ

- #๑ ย. อปโลกนฅตฺติ จ ๑ ๒ ม. ฅตฺตี น ปจฺฉา ฅตฺติ จ ๑ ย. ฅตฺตีนี้
- #ปจฺฉา ฅตฺติ จ ๑ ๓ ม. ย. สวานํ อกาเถน จ ๑ ๔ ม. ย. อติขุทฺทกา ๑
- #๕ ม. สฺจฺฉุ ฬาสฺ จ ทุมฺมจฺฉุ ๑ ย. สฺจฺฉุ ฬาสฺ จ ทุมฺมจฺฉุ ๑
- #๖ ม. ย. อกฺุสฺตฺ กิหิณณจ ๑

ปาติโมกฺขณฺจ จปนา ปวารณณฺจ จปนํ
ตฺชฺชนียานียสฺสณฺจ ปพฺพาชปฺภิสารณิ ๑
อุกฺเขปนปรีวาสํ มุถิ มานตฺตพฺภานํ ๒
โอสารณํ นิสฺสารณํ ตเถว อุปสมฺปทา
อปโลกนํ ฅตฺติ จ ๓ ทุตฺติยณฺจ จตฺตถกํ
อปฺปณฺณตฺเตนฺนปฺปณฺณตฺตํ สมฺมุขาวิไนโย สติ
อมฺพหฺปฏฺธิเยภฺยฺย ปาปฺยติณฺนวตฺถารกํ
วตฺถุ ๔ วิปฺตฺติ อาปฺตฺติ นิทานํ ปุคฺคเลน จ
ขนฺธา เจว สมฺภูจฺจนา อธิกรณเมว จ
สมถา สงฺกหา เจว นามา อาปฺตฺติกา ๕ ตถาติ ๑
ปรีวาโร นิฏฺฐิตฺโต ๑

[๑๓๖๖] ปฺพพฺพาจริยมกฺคณฺจ ปุจฺฉิตฺตฺวา ว ตฺหิ ตฺหิ
ทีปนาโม มหาปฺปณฺโณ สุตฺตโร วิจกฺขโณ
อิมํ วิตฺถารสงฺเขปํ สชฺฉามกฺเคน มชฺฉมิเม
จินฺตฺยิตฺตฺวา ลีขาเปสิ ลิสฺสกาณํ สุขาวหํ ๑
ปรีวารนฺติ ยํ วตฺตํ สพฺพิ วตฺถุ สลกฺขณํ
อตฺถํ อตฺถเณน สทฺธมฺเม ฐมฺมิ ฐมฺเมน ปณฺณตฺเต

#๑ ม. ย. ปพฺพาชนียปฺภิสารณิ ๑ ๒ ม. ย. มุถมานตฺตอพฺภานํ ๑ ๓ อปโลกนตฺติ จ ๑

#๔ วตฺถุ ๑ ๕ นามอาปฺตฺติกา ๑

สาสน์ ปรีวาเรสิ   ชมพูทีปัว สาคโร ฯ
ปรีวาริ อชานนุโต   กุโต ฐมมวินิจฺฉยํ ฯ
วิปตฺติ วตฺถุ ปณฺณตฺติ   อนุปฺปณฺณตฺติ ปุคฺคโล
เอกโต อุกโต เจว   โลกปณฺณตฺติวชฺชโต
ยสฺส ชายติ วิมติ   ปรีวาเรน ญิขฺชติ
จกฺกวตฺติ มหาเสเน   มิคฺมชฺฉเวว เกสรี
รวิ รัสสิปฺริกฺกฺโข   จนฺโท ตารคณฺเยธา
พฺรหฺมา พฺรหฺมปฺริสาย   คณฺมชฺฉเวว นายโก ฯ
เอวํ สทฺฐมฺมวินโย   ปรีวาเรน โสภตฺติ ฯ
